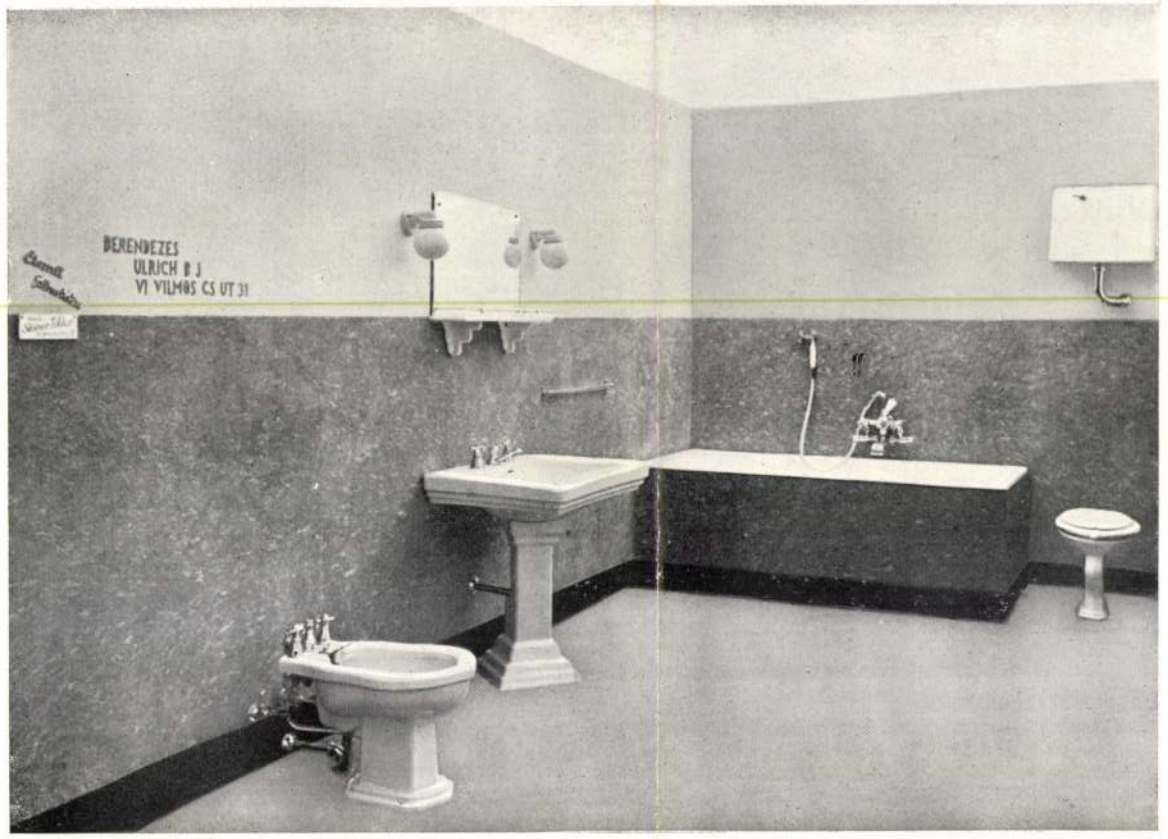
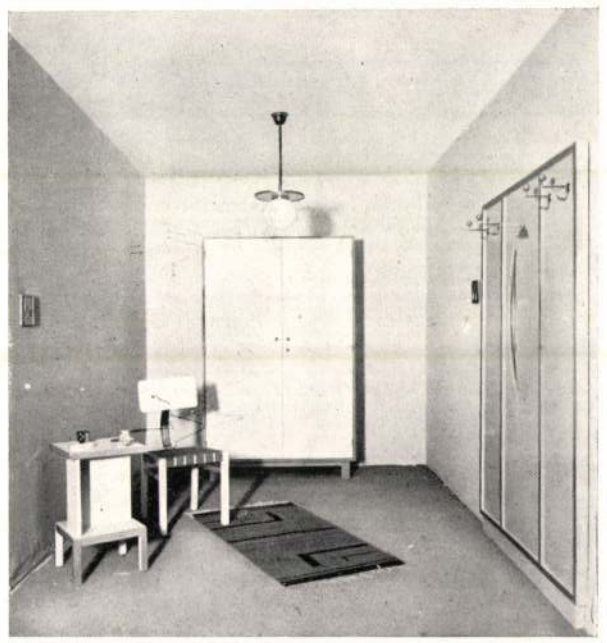

FÜRDŐSZOBA az „Építőmunka“ kiállításán az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron. A berendezést Ulrich B. J. cég, a világító falikart az „Elektra“ csillár- és fémárugyár szállította. Eternit falburkolat.

Foto Seidner.

ELŐSZOBA az „Építőmunka“ kiállításán az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron. Bútorokat „Rosando“ bútorgyár készítette. A lámpát „Elektra“ csillárgyár, szőnyeget a „Lakástextil“ szállította.

Foto Seidner.

FÉRFI DOLGOZÓSZOBA az „Építőmunka“ kiállításán az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron. A csőbútorokat Prohászka János acél-, vas- és rézbútorgyára, lámpákat „Elektra“ csillárgyár, kályhát Koch J. Kályhagyár, képeket Hoffmann Ferenc képkereskedése szállította. A szembenlévő falon Pekáry István gobelin-képe függ. Eternit kályhaellenző.

Foto Seidner.

Építőmunka
1934. 4-5. sz.

s e n k i s e m a k a r j a b u k j e l - s z o k n y á b a
ö l t ö z t e t n i a g é p e m b e r t,

senkisem kételkedik abban, hogy a mai kor embere nemcsak megváltozott ízlésénél, de egész megváltozott lényénél fogva nem lakhat az elmult korok idejétmult miliőjében.

*

Nagyon világosan lehet kiolvasni ezeket az igazságokat azon a kiállításon, amelyet az Építőmunka rendezett az Iparegyesület megbízásából és amely az 1914 és 1934-es évszámokat írta a bejáratra.

Itt tulajdonképen egy bravuros ötletet állítottak ki és ehez nyomatékosan hozzá kell tenni azt, hogy a kiállított szobák berendezésétől függetleniil, tehát tekintet nélkül arra, hogy a kiállított bútorok tökéletesek-e a maguk nemében vagy nem — a kiállítás alapötlete, a régi és új szemléltető, felre nem érthető szembeállításával, kiáltó egyértelműséggel fejezi ki azt az elvet, amelyre a kiállítás felépült, 1914 és 1934 eles szembeállításának, 1914 és 1934 lényegének demonstrálását.

*

Ha valakinek ezekután viziója támadna ebben a sötétes csarnokban, amely mintha zárkózottan hátrábhvonulna az Őszi vásár zajától és csak az igazán érdeklődőket hívja magához — nos, ha valakinek viziója támadna itt, meglátná a

m u l t a t é s j ö v ő t é b r e s z t ő s z o b á k b a n
a m u l t é s j ö v ő e m b e r é t!

Talán van még valahol a világon egy ház, ahol él olyan példánya a háborúelőtti embernek, aki nem hallott a háborúról és az azt követő külső és belső forradalmakról. Ültessük be ezt az embert az ezerkilencszáztizennégyes szobákba. Azután képzeljük el, hogy vele szemben leültetjük a mi korunk Jedermannját a tulsó sor szobáiba. Csak tíz lépés választja el egymástól ezeket a szobákat. Próbáljuk meg a két embert átvezetni a másik oldalra, mindegyiket a másik helyére! Csak tíz lépés az út, de az 1914 emberének húsz évre volt szüksége ahhoz, hogy ezt a tíz lépést megtegye . . . A mi korunk embere pedig nem költözhet többé vissza a régi szobákba, mert nemcsak húsz év, egy egész világ választja el azoktól.

Meg kell állapítanunk, egy régi kor művészetét épen olyan kevéssé lehet egy másik korba átültetni, mint ahogy a tropusi égöv virágai nem vernek gyökeret északon.

*

Ezekkel a gondolatokkal kell végigjárni ezt az újszerű és meggyőző kiállítást — s miután a két szembenálló stilus szinte hallhatóan vitatkozik egymással és meggyőzi a kételkedőket is, ne törődjünk a kiállítás bibáival.

Ámbár különös hibák ezek! Annak, aki ezeket a gondolatokat ki akarta fejezni, kegyetlenebbül kellett volna eljárnia! Kétségtelen, hogy az 1914-es lakás átlaga rosszabb, a tökéletes mai lakás pedig jobb, mint, amit kiállítottak. Tehát tovább kellett volna menni egy lépéssel, majdnem a szatira felé... Az 1914-e-s interieuröket úgy kellett volna odaállítani, mint elrettentő példákat, az újakat pedig, mint mintaképeket. Igy, valljuk be őszintén, akadtak, akik szebbnek találták a régi szobák valamelyikét, ami, akármennyire is maradi, korszerű értelemben fejletlen ízlésre mutat, mégis csak a kiállítás hibája.

*

HÁLÓKAMRA az „Építőmunka“ kiállításában az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron. Készítette Stern Dezső kárpitos és lakberendező. A lámpát „Elektra“ csillárgyár szállította. A gobelin kép, „Ádám és Éva“ Pekáry Istváné.

Foto Seidner.

Figyelmeztettem Szokolay Bélát, az Építőmunka szerkesztőjét, aki ezt a kiállítást rendezte, erre a fontos hibára.

— Én párbajban is lojális vagyok — felelte.

Vegyük ezt a feleletet szimbolumnak! Mert a mult és a jövő között mindig párbaj folyik, amit a jelennek kell megsínylenie; aminthogy a mult és a jelen között mindig párbaj folyik, amelyben a győzelem a jövőé. Ez ellen bizony nem lehet semmit sem tenni! Szóval az új igazságok harcosai megengedhetik maguknak a lojalitást, ezzel legalább biztosítják a győzelem belső értéket.

✦

Nézzük meg már most részletesen, hogy milyenek ezek a kiállított 1914-es és 1934-es szobák?

Előre kell bocsátani, hogy a rendelkezésre álló idő és hely erősen megszűkítették a kiállítás kereteit. Igy például a lakás alaprajzi megoldásában beállott változás szemléltető bemutatásáról már eleve le kellett mondani. A kiállítás enélkül természetesen nem lehet teljes, mert hiszen a modern lakás alapvető feltétele a jó alaprajzi megoldás. A modern építészet gondosan tanulmányozza a lakás minden részletének pontos rendeltetését, a lakó szükségleteit, a háziasszony munkájának menetét és ezek számára megfelelő megoldást keres a szobák, mellékhelyiségek és azok berendezésének elrendezésével.

✦

A rendezőségnek ezek szerint a kiállítással csak az lehetett a célja, hogy a lakás egységét felbontva, a részletekben beállott változást és fejlődést bemutassa. Ami a háború előtti és háború utáni polgári lakás között a legszembetűnőbb különbség, azt igazán szemléletessé tette a rendezés, mely régi és új lakást egyszerűen szembeállította egymással. Ebben az elrendezésben egymásmellé kerültek a háború előtti szalon, a komplett ebédlő, a komplett hálószoba, az úriszoba és a mellékhelyiségek, míg a szemben levő soron ugyanilyen egymás melletti sorrendben helyezkedtek el a modern szobák. A két szobasor összehasonlításából — a leglaikusabb szemlélő is azonnal láthatta a változást. A háború előtti lakásban csupa kialakult és meghatározott rendeltetésű szobatípus áll, véglegesen kialakult és sablonos bútorszerkezetekkel. A kredenc, pohárszék, ebédlőasztal, vitrin, a hálószoba ágyai és ruhaszekrényei, éjjeliszekrénye és díványa ép úgy, mint az úriszoba íróasztala, könyvszekrénye, öblös karosszékei stb. olyan bútordarabok voltak, amelyek nélkül jobbfele polgári lakás berendezését el sem lehetett képzelni. A szabványos bútorszerkezeteket csak az ornamentális jegyek tették valamennyire a lakó egyéniségére jellemzővé. Ámbár a bútorfaragásokról szóló mintakönyvek és a méterszámra vásárolható faragott lécek, párkányzatok, stb., továbbá a sériában gyártott betétek és ‚aufzaccok“ az egyéniség megnyilvánulásának még ezt a maradék lehetőségét is kétessé tették.

Pedig a háború előtti lakásberendezés hívei a mai lakberendező művészetet éppen azzal szokták megvádolni, hogy az egyéniség kifejezésére semmiféle alkalmat sem ad, sőt, hogy az egyszerű és díszítés nélküli bútorformák egyenesen kizárják az egyéni jegyeket a lakásból.

A korszerű lakásberendező művészet alapelve azonban megcáfolja ezt a vádat, mert abból indul ki, hogy azok a szabványos szobatipusok, szabványos bútorszerkezeteikkel és azoknak szabványos méreteivel úgy, ahogy a háború előtti időben általánosak voltak, akadályai az egyéni életformáknak, az egyéni életbeosztásnak, munkának és pihenésnek. Ez volt az oka annak, hogy a mai lakásberendezés elvetette a megkötött szobatipusokat és helyükbe állította az új és mindig az egyéni szükségletnek megfelelő szobakombinációkat és kombinált bútorépítményeket.

A kiállítás bemutatott egy kombinált nappali-ebedlőszobát, amely egyúttal fogadószoba is. Ez azonban csak egy példa. A kombinációk mindig a lakó egyéni szükségletei szerint alakulnak és lehetnek hálószoba—nappaliszoba, nappali és dolgozószoba, stb., stb. kombinációk. Természetes, hogy a cél szabja meg a szobák bútorzatának szerkezetét és elrendezését is.

A kiállítás kombinált szobájából nagy ajtónyílás vezet át a csőbútorokkal berendezett férfi-dolgozószobába. E bútoroknak puritán egyszerűsége és észszerű kényelme kerüli a romantikát, a hangulatot és a részletekben megnyilvánuló szépséget. Nincs vendégfogadó-jellege. Itt nem a reprezentálás a cél! Ez a szoba munkaszoba, sőt műhely.

A rendezőségnek az volt az elképzelése, hogy, mint minden családnak, úgy minden családtagnak is joga van ahhoz, hogy a pihenés, vagy munka nyugalmát, zavartalanságát, szóval az egyéni élet lehetőségét a maga számára biztosítsa. Ennélfogva minden családtag számára külön, nagyjából azonos berendezésű hálókamrát feltételezett és e hálókamrák közül egyet bemutatott. Kényelmes sezlonágy, kis éjjeli asztalkával, néhány kényelmes ülőbútor és egy lenyitható íróasztallappal ellátott könyvesszekrény-szekreter ennek a hálókamrának minden bútorzata.

Kisméretű és csak a legszükségesebb bútorzattal berendezett előszoba után egy újabb szobakombinációt mutatott be a kiállítás, a garderob- és tornaszobát. A beépített szekrényben a családtagok számára külön-külön van hely felsőruha és fehérnemű számára. Ezen és a beépített tornaszereken kívül az egész szoba bútorzata toalettasztalkából és néhány puritán ülőbútorból áll. Az öltöző-tornaszobát széles ajtó köti össze a fürdőszobával, kinyitva a két szoba tere egyetlen nagy helyiséggé válik. Igen helyesen, mert hiszen szervesen összetartoznak.

Szembeötlő, hogy a régi lakások előszoba-halljaihoz képest a mai lakás előszobái szinte szűknek látszanak. A fürdőszoba viszont a régihez képest növekedett, míg a konyha méretei első pillanatra egyenesen szegényesnek látszanak. Ebben a kis konyhában azonban a berendezés észszerűsége és helyes technikai felszerelése folytán a réginél jóval nagyobb szakácsművészeti programm is játékos könnyedséggel oldható meg. Ezenfelül kényelmesebb, mint a régi nagy konyhák, ahol a háziasszonynak távgyaloglásokat kellett végeznie a tűzhely, a kredenc és a vízvezeték között. Ma egy ültőhelyében készítheti elő a főzést és fejezheti be az ebédet.

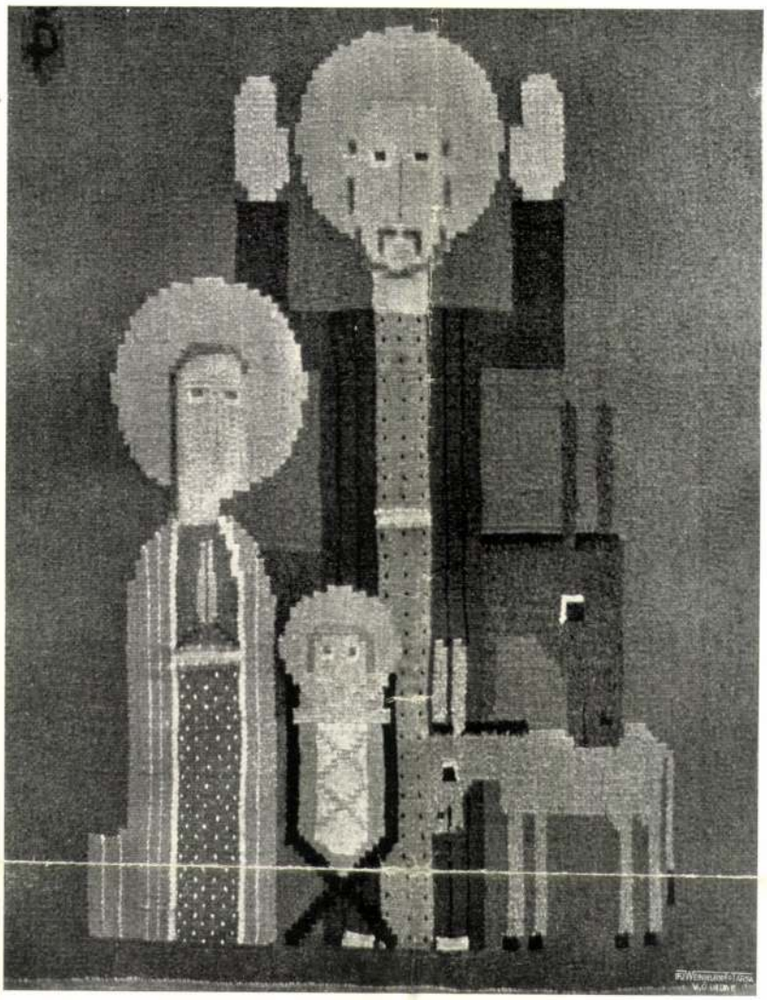
✦

Ezek után is, mégegyszer hangsulyoznunk kell, hogy a kiállítás távolról sem jelenti a modern lakás kizárólagos megoldását! Annál kevésbbé jelenthetné ezt, mert hiszen, mondottuk, a mai lakásberendező művészet nem is ismer abszolut megoldásokat; sőt, — kicsit merész fogalmazással — épen azt kell megállapitanunk, hogy a mai lakás épen úgy mértékre készül, mint a mai ruha — az egyéni szükségletek, egyéni életformák mértékére.

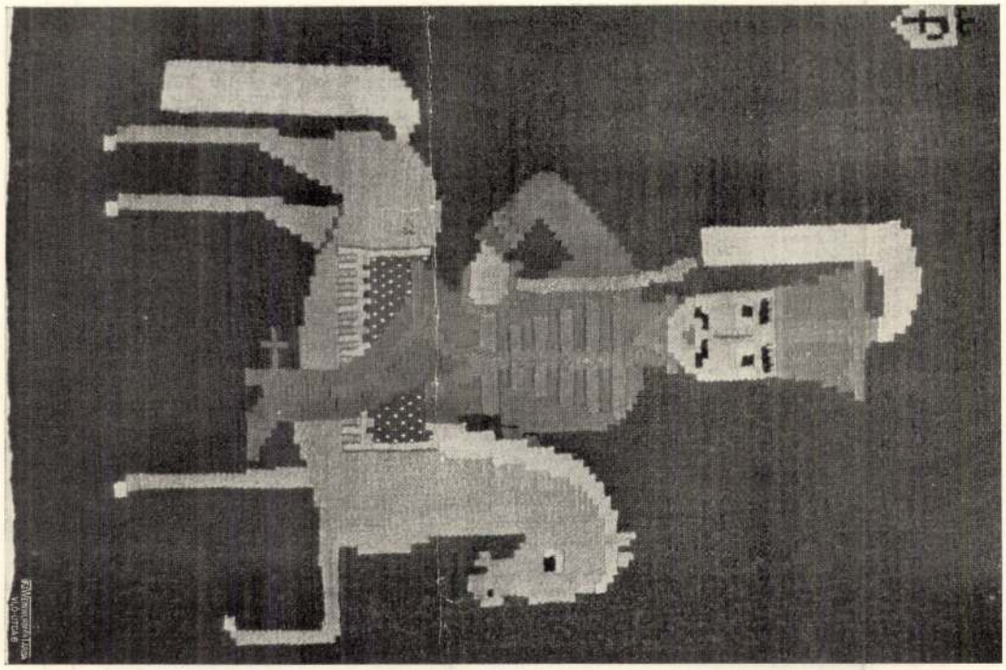
Foto Seidner.

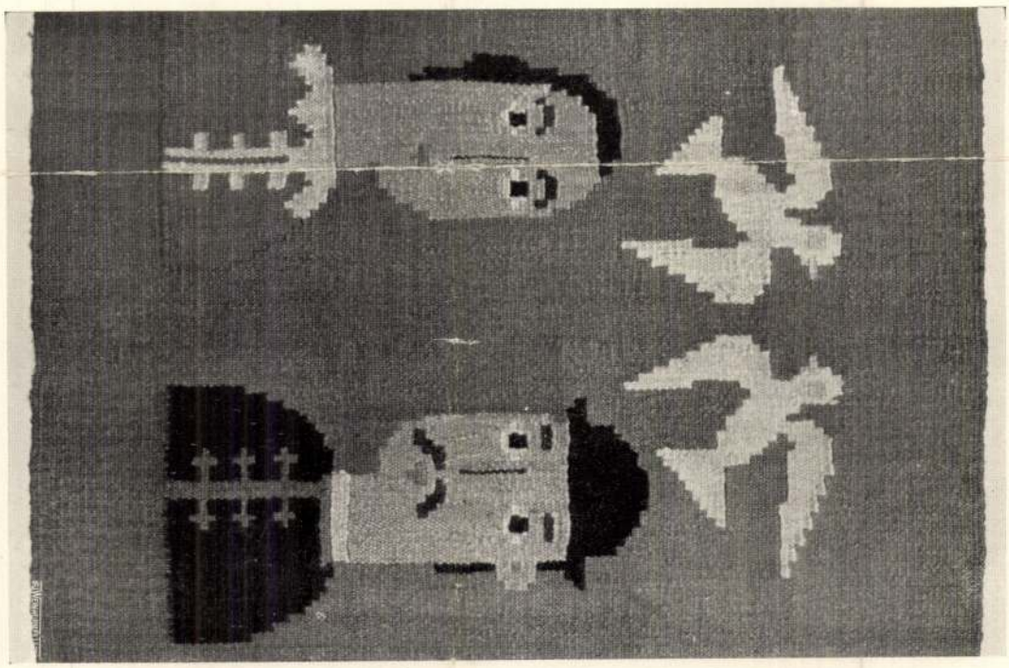
KOMBINÁLT TORNA-ÖLTÖZŐSZOBA az „Építőmunka“ kiállításán az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásáron. Tornaszereket Lopós Gyula tornaszergyára készítette. A bútorokat a Garcon mod. lakásművészeti műhely, a falilámpákat „Elektra“ csillárgyár szállította.

Pekáry István képszőnyegei.
Fent: „Szent Család". Lent: „Szegénylegények". Készítette a GWV. szövőüzem. — Bildteppiche Stefan Pekárys. Oben: „Die heilige Familie". Unten: Vagabunden. Ausführung: Weberei GWV. — Picture carpets designed by Stephen Pekáry. Above: „Holy Family". Below: „Highwaymen". Executed in the GWV. Weaving Works.

Pekáry István képszőnyegei. Fent: „Huszár". Lent: „Parasztpár". Készítette a GWV. szövőüzem.
Bildteppiche Stefan Pekárys. Oben: Husar. Unten: Bauernpaar. Ausführung: Weberei GWV. — Picture carpets designed by Stephen Pekáry. Above: „Hussar". Below: Peasant couple. Executed in the GWV. Weaving Works.

Frank János: Négy élő művész
Gyr. Megyei 1975

PEKÁRY ISTVÁN

(Amikor telefonáltam, és azt mondta, hogy szívesen lát ugyan, de ő nagyon rossz interjúalany, azt hittem, csak szerénykedik. Úgy gondoltam, jó fogást csináltam ezzel a vitathatatlan rangú, tekintélyes festőművésszel – lehet bár, hogy a fiatalabb generáció még nem ismeri –, ezzel a nagy műveltségű emberrel, akinek a hangszíne, hangsúlya, szabatos, kerek mondatai visszacsengtek a fülemben. Pekáry azonban nem szerénykedett – mint ahogy a festészetében is őszinte –, ő valóban nem jó interjúalany. Látszik, hogy komolyan zavarban van, kezében tartott szemüvegének a szárát csattogtatja.)

– Úgy érzem, hogy festészeted – a „naiv" festészet új kultuszának nyomán – újra aktuális, vagy rövidesen az lesz.

– Borzasztó nehéz az embernek saját magát kategóriákba sorozni. Úgy festek, ahogy tudok. Inkább idézettel válaszolnék: Genthon István mint „a naivitásból származó, de cseppet sem naiv festészetet" említi az én piktúrámat.

– Megjegyzem, hogy Hegedüsics professzor, a jugoszláv naiv festészet vezéralakja is akadémián képzett művész. Mikor és hogyan kezdődött ez a „pekáryas" festészet? Úgy emlékszem, elég régen.

– Rudnaynál voltam növendék. Egy ideig úgy festettem, olyan sötét színekkel, mint a mesterem. Aztán elég korán jutottam el Itáliába. Kétségtelen, hogy már akkor hatott rám Taddeo Gaddi, Ambrogio Lorenzetti, a trecento.

Amikor bevittem Rudnayhoz az első „ilyen" képemet, ő meglepően jól honorálta, mert magyar népi vonatkozásokat talált benne.

– Foglalkoztál néprajzzal? A képeidből úgy látszik, hogy gyűjtőutakra is jártál.

– Gömör megyében töltöttem a gyermekkoromat. És később is, már amikor festő voltam, rengeteget mászkáltam az országban, és rajzoltam is persze. Így a népművészettel eléggé tisztában vagyok. De viszont sohasem foglalkoztam a néprajzzal tudományos igénnyel. Csak mint festő.

(Zárt festői világ a Pekáryé. Szuverén világ. Képtémája a magyar falu, ha úgy tetszik, falusi életképek és Olaszország. Velencei palotasor a kanális mentén és a Fejér megyei Velence, a tó környéke. – Itt van a festő nyári műterme. – Képei nem adnak pontos helyszínrajzot: ezek legtöbbször képzeletbeli tájak. Magyar tárgyú műveinek nem tagadott, sőt vállalt kiindulási pontja a folklór. Persze inkább feldolgozása ez a népművészetnek, a népszokásoknak – bár nem bonyolult módon. Gyengéd és derűs festmények ezek, a humor eleme sem hiányzik, sőt még némi önirónia is érzek belőlük. Nem szembetűnő, szinte alig látszik a festő mesterségbeli tudása. Ha nem félnék a túl merev ítéletektől, azt mondanám, hogy az olasz tárgyú képek festése perspektivikus – még bizonyos, mondjuk, légritka atmoszféra is felfedezhető itt –, a magyar vidékeket a két dimenzióhoz közelállóan, a síkban tartva fejezi ki a festő. Pekáry, igaz, ugyanúgy fest, mint eddig, de valamennyi képében – mindmáig – meg tudta őrizni az első találkozás, az első rátalálás örömét, frisseségét, megrendülését.)

– Egy időben mint gobelinesnek is nagy híred volt.

– 1932-ben kezdtem gobelineket, ahogy én neveztem, képszőnyegeket csinálni. Megtanultam a szövés technikáját, ha magam nem is szőttem. De végig jelen voltam a munka levezetésénél. Én választottam ki a fonalat, én ellenőriztem a fonal festését. Ha nem

volt jó a szín, újra kezdtük. Úgy tíz éve készült el az utolsó gobelinem.

– Egy másik társművészet a színpadkép. Ebben is voltak szép eredményeid.

– A Paulini Béla-féle Csupajáték egyik díszletét terveztem. Ez volt az első, a harmincas évek elején. Millos Aurél volt a rendező és koreográfus. Akkortól kezdve dolgoztunk együtt. 1940-ben Millos a római Opera koreográfusa és balettigazgatója lett. Utána engem is meghívtak több előadáshoz Itáliába. A legemlékezetesebb munkát 1942-ben kaptam, amikor a római Opera bemutatta Alban Berg Wozzeckjét.

– A díszletet tervezted?

– A díszleteket és a kosztümöket is. A kettőt csak együtt tudom elképzelni. Mindig így vállaltam el ilyen munkát. Egyszer kértek csak kosztümtervezésre. Visszautasítottam.

Szeretném elmondani még, hogy Rómában, két évtizeddel később, 1963-ban az Opera felújította a Wozzecket mint saját, modern hagyományt. Ugyanabban a rendezésben, mint régen, és az én egykori díszleteimmel és kosztümterveimmel.

– Mostanában is tervezel színpadképet?

– 1945-ben terveztem az utolsót. Móricz Zsigmond Ludas Matyijához, a Madách Színház számára. Festettem én freskót is – nyolcvan négyzetmétereset –, kitanultam a mozaiktechnikát, is, de most már szeretnék csak festeni! Bár mindig festettem, másfajta munkám mellett is. Mert a festészetben nincs korlát. A díszletnél például köti a művészt a megrendelő, köti a darab, köti a tér.

– 1961-ben volt tárlatod az Ernst Múzeumban. Azóta nem nagyon szerepelsz.

– De igen, csak nem itthon. 1963-ban Rómában állítottam ki negyedmagammal. Egyéni tárlatom volt 1965-ben Torinóban, a Viotti Galériában és 1966-ban a zürichi Semiha Huber kiállítótermeiben.

– Terveid?

– Hát, mondtam, festeni. És talán újra lesz kiállításom a torinói Viottiban.

(1967)

PEKÁRY ISTVÁN

született 1905-ben Budapesten. 1923-tól a Képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyula növendéke öt évig. 1927 óta szerepel budapesti és külföldi kiállításokon. Négy izben nyeri el a Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető, illetve dicsérő oklevelét, majd 1932-ben ugyanezen társaság Nemes Marcell-féle utazási ösztöndíját. 1931-ben New-Yorkban „Temetés" cimü képét megvásárolják a College Art Association állandó kiállitása részére. 1933-ban a milanói V. nemzetközi iparművészeti kiállitásra állami megrendelésre négy képszőnyeget készit.

ZÁDOR ISTVÁN

festőművész, szül. Nagykikindán 1882-ben. Három évig a párisi École des Beaux Arts, egy évig a firenzei akadémia növendéke. Grafikát Steinlennél és Auguste Leroux-nál Párisban tanult. Mint hadifestő a Leipziger Illustrirte Zeitung illusztrátora. Egy müncheni kiadó megbizásából 100 rézkarcot készitett német városokról, majd Olaszországban, Egyptomban és Palesztinában tett tanulmányutat.

Műveiből vásároltak a budapesti muzeumok, Wieni Albertina és Heeresmuseum, a brüsseli muzeum, a londoni British Museum, a római Museo Nationale és a Galleria delle Stampe, a tokiói császári muzeum.

Művészeti dijai: az állami kis aranyérem, az állami első grafikai dij, a Lipótvárosi Casino dija, a barceloniai nemzetközi kiállitás ezüstérme és a monzai nemzetközi kiállitás Mention Honorableja.

A Magyar Rézkarcolóművészek Egyesülete elnöke, az Orsz. Magy. Képzőművészeti Tanács, a Szinyei Társaság és több művészeti egyesület tagja.

PEKÁRY ISTVÁN MÜVEI:

Olajfestmények:

1. Falu
2. Templomdomb
3. Három lány
4. Parasztpár
5. Virágok
6. A kisasszony
7. Juhász

Képszőnyegek:

1. Szent család
2. Angyali üdvözlet
3. Menekülő szt. család
4. Háromkirályok
5. Huszár — Magánt.
6. Madonna gyermek Jézussal — Magánt.
7. Legény
8. Ádám Éva II.
9. Lány és legény

A milanói V. nemzetközi iparművészeti kiállitás anyagából.

10. Huszár
11. Juhász
12. Lovas főur
13. Szegénylegények
14. Juhászbojtár — Magánt.
15. Parasztpár

Képszőnyegtervek:

1. Háromkirályok — Magánt.
2. Menekülő szt. család — „
3. János vitéz — „
4. Ádám Éva I.

A milanói V. nemzetközi iparművészeti kiállitásra készülő képszőnyeg terve

5. Várkastély
6. Falu I.
7. Végvári vitézek
8. Ádám Éva III.
9. Betyár
10. Vitézek
11. Krisztus
12. Juhászok
13. Haramia
14. Ménes
15. Falu II.

ZÁDOR ISTVÁN MÜVEI :

1. A kölni dóm
2. Az Elba Hamburgnál
3. Zagyvaparti házak Szolnokon
4. Visegrád
5. Csejte vár romjai
6. Damaskusi kapu Jeruzsálemben
7. Ábrahám sirja Hebronban
8. A beckói vár
9. Coburg vára
10. Keresztelő Szent János sirja Samariában
11. A Sultan Valide Djami Konstantinápolyban
12. A templomtér Jeruzsálemben
13. Memphis
14. A Dávid-utca Jeruzsálemben
15. Vár a Rajnán
16. Herodes kapuja Jeruzsálemben
17. Nápoly és a Vesuv
18. A judeai sivatag az Olajfák hegyéről
19. A safedi zsinagógában
20. Rachel sirja a bethlehemi uton
21. A braunschweigi oroszlán
22. A gizehi pyramisok
23. Goslar az 1000 éves város
24. A görög szinház Taorminában
25. A Neckar bidja Heidelbergben
26. A várhegy
27. Sárkányeregetők

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22.

PEKÁRY ISTVÁN

ÉS

ZÁDOR ISTVÁN

festőművészek

kiállitása

a

SZÉPMÜVÉSZETI KIÁLLITÁSOK HELYISÉGEIBEN

Nyitva: 1933 március 19-ikétől — március 29-ig naponta 9—6 óra között.

Ünnepnap 2 óráig.

* **Két kiállítás.** *Tamás Galéria.* Pekáry István festményei meglepetést jelentenek. Abszolut egyéni művész, senkihez se hasonlitható és semmiféle átlagos kategóriába se sorozható be. Kimondottan magyar festő, tele népies motivumokkal, nagyszerü szinharmóniákkal és mozgalmas témákkal. A falusi életet vetiti elénk, de nem a földturó, nehéz, sulyos életet, hanem az ünnepnapokat, a firhangos, napsugaras, cicomás falusi világot. Mint valami mézeskalács-készitő, ugy rakosgatja, helyezi el alakjain és körülöttük stilizált népmüvészeti motivumait, melyek kedves groteszkségükkel, naivságukkal ugyanazt a meghatódást váltják ki belőlünk, mintha egy régi szőttest, tulipános szürt, virágos korsót, vagy diszes ládikót néznénk, nézegetnénk. Csupa derü, nevetés, jókedv minden munkája. Sehol egy lehangoló szin, vagy vonal. — Társa a kiállitáson *Gádor* István szobrász, illetőleg keramikus. „Szellemes állatkarrikaturista", mint mondják. De nem több. A kiállitott vázák nem különösek, vagy különlegesebbek annál, amilyeneket mostanában széltében-hosszában készitenek szerte Európában. Az állatszobrocskák, furcsa lábakkal és fejekkel, mulatságosak... de ennyi még se elég! Valamivel többet, ha nem is ujat, de legalább nagyvonalubb munkákat kellene *Gádornak*, ennek az ügyes szobrásznak produkálni. — A *Technológiai Muzeum* helyiségében (József-körut 6) mutatja be népmüvészeti gyüjteményét az *Iparmüvészeti Társulat*. Szép, igazán értékes anyag van a vitrinekben elhelyezve. Főleg sárközi népmüvészeti tárgyak, erdélyi és felvidéki gyüjtések: fejkendők, ingvállak, lepedők, oltári teritők, korsók, tányérok, himzett kötények, megannyi remekei a magyar népmüvészetnek, mely, sajnos, elmulóban van. Az *Iparmüvészeti Társulatnak* ez a kiállitása minden elismerést megérdemel. *D. A.*

M. 931. III. 29

Pekáry István

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat elsŏ

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatói

TÜKÖR
Budapest

1021

PEKÁRY ISTVÁN VILÁGA

Dülöngélő tornyok, inkább libegő, mint lépő emberek, pipiskedő lovak, sziporkázó virágok, ágak egymást keresztező hálója. És itt-ott egy-egy madár...

A harmincas években is ezt festette Pekáry István, s most, 1980 felé haladva is ezt festi. Legfeljebb annyi a különbség, hogy pályája kezdetén frissebb, erősebb volt a rácsodálkozása. Most viszont több a nosztalgia, a sejtelem a képein.

Ritka egységes életmű! Ahogyan kezdődött, úgy folytatódott, s folytatódik ma is. Összetevői, meghatározói a dimbes-dombos tájak, a templomtornyos, kastélyos városok, a tarkaruhás, lovon járó meg gyalogos népek szeretete, s mindezeknek mesébe illő (inkább írott-kiötlött, mint szájról szájra nemesedett) ábrázolása. Mindez ma is ugyanaz, mint az egykor Gömörben gyermekeskedett, majd a festőmesterséget Budapesten, Rudnay Gyulánál tanult művész pályakezdésekor.

Hol járt, hol nem járt az utóbbi majd ötven évben?

Testben sokfelé, lélekben viszont legföljebb két helyen. Ott, eszmélésének színhelyén, Gömörben meg Olaszországban. Igaz, ez utóbbi helyen javarészt operameg balettdíszleteket festett. Ám

Parasztcsalád
BENCSEKI MÁTYÁS felvételei

aki megnézte a
ló — D. Fehé
tette, Jeli Fe
meth Attila fé
rát, arról is n
kitérő, kaland
lét — egy a
képi elbeszélé
vész találta m
zibb, bár olyk
nyű festenival

Nagy kár, hog
nézők túlnyom
hérben-feketéb
kár, hiszen k
aki ennyire a
ennyire fontos
tető ilyen pirc
zöld. Pekáry
ez a legfontos

RZSI

s évek kö:epének vala-
ora fogadótapsot kapott,
si akkor hosszú évek óta
ni Csokonai Színháznál
rő szeretet fejezte ki.
rendszer ünnepelt naivá-
gnyerően okos fiatalasz-
a legnépszerűbb moziszí-

or Erzsit. Menten hozzá-

illantó filmtörténeti so-
. Az érett jellemszínész-
vígjátékokban és mozi-
epét töltötte ki, inkább
tt be. Ő volt a jó házból
vedélyes, illemet tudó és
Vágyakat keltett, de nem
il alakját. A színészi já-
ltúrája. Filmcsillag volt.
aszának ünnepeltje.
ött) szépség, az (elmélyí-
orativitása volt jellemző.

a televízió róla szó-
r Zsuzsa szerkesz-
enc rendezte, Né-
nyképezte — műso-
neggyőződhet: nem
volt ez az itáliai
dekorativitáshoz, a
shez vonzódó mű-
eg a maga legiga-
or vitatott eredmé-
ját ott is.

y ezt a tv-filmet a
ó többsége csak fe-
en láthatta. Nagy
evés festőnk van.
színre épít, akinél
, hogy tudjuk: ez a
s, az a levél olyan
István képein talán
ább . . .

A. L.

Zsófi bíróné — Molnár Piroska

NÉPSZÍNMŰ

A PIROS BUGYEL

Ha összeállítanánk a magyar színjátszás legendáriumát, abból a *Piros bugyellárist* semmiképp sem lehetne kihagyni. Az ifjú tölgyesi bíróné szerepében hajdan „a nemzet csalogányát", Blaha Lujzát ünnepelte az ország, s maga a darab a leg-

akik épp e búfelejtő magyarkodást, a társadalmi problémák elől menekülést ostorozzák ma is a népszínműben. Ez az ellentmondás alighanem önmagában elegendő lett volna Szőke Istvánnak, hogy Ka-

76. Viziló	kerámia megegyez. szer.	
77—100. Tányér (24 drb)	„ magántulajdon	
101—136. Tál (36 drb)	„ „	

KÉPSZŐNYEGEK

PEKÁRY ISTVÁN MÜVEI:

1. Menekülő szent Család	képszőnyeg P	450.—
2. Szent Ferenc	„ „	450.—
3. Ádám Éva	„ „	450.—
4. Madonna	„ „	500.—
5. Szent István	„ „	500.—
6. Kalocsai lány	„ „	400.—
7. Parasztpár	„ „	450.—
8. Stella Maris	„ „	1.000.—
9. Három királyok	„ „	1.200.—
10. Utolsó vacsora	„ „	1.650.—
11. Noé bárkája	„ „	2.000.—
12. Címeres faliszőnyeg	„ „	500.—
13. Angyalos Madonna	képszőnyeg kenderből „	300.—
14. Golgota	„ „ „	350.—
15. Szőlőhegy	„ „ „	250.—
16. Kapások	„ „ „	220.—
17. „Ave Maria" mozaik...	a Fővárosi képtár tulajdona	

A képszőnyegek a Budai Szövőműhelyben (II., Lánchíd-u. 13.) készülnek.

F. k.: Bende János. Andrási nyomda Budapest.

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ XXII. KIÁLLÍTÁSÁNAK KATALOGUSA

FÁY LORÁNT
FESTŐMŰVÉSZ

GÁDOR ISTVÁN
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

PEKÁRY ISTVÁN
FESTŐMŰVÉSZ

1943. NOVEMBER 21. — DECEMBER 1.

ALKOTÁS 1941 KÉPZŐMŰVÉSZET IPARMŰVÉSZET SZÖVETKEZET

ÁRA 50 FILLÉR

ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ
IGAZGATÓ BENDE JÁNOS. TEL. 426-904
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. I.

FESTMÉNYEK ÉS RAJZOK

FÁY LÓRÁNT MÜVEI:

1—33. Tussrajzok	drb-ja	P	250.—
34. Út a vízhez	vízfestmény	„	350.—
35. Mosakodó	„	„	350.—
36. Fák a kiöntésnél	„	„	350.—
37. Szomorú akt	pasztel	„	350.—
38. Régi ház	„	„	350.—
39. A csősz háza	„	„	350.—
40. Estefelé a malomnál	„	„	350.—
41. Táncolók	„	„	350.—
42. Fiatal fák	„	„	350.—

SZOBROK ÉS KERÁMIÁK

GÁDOR ISTVÁN MÜVEI:

I.

1. Néger nő	bronz	magántulajdon	
2. Öregasszony	„	„	
3. Pedikürözö	„	„	
4. Guggoló fiú	„	„	
5. Álló akt	„	„	
6. Imádkozó öregasszony	„	„	
7. Cigány	„	„	
8. Váza	„	„	
9. Munkás	kerámia	„	
10. Favágó nő	„	P	100.—
11. Oroszlán	„	magántulajdon	
12. Kutya	„	P	1.500.—
13. Csikóhal	„	magántulajdon	
14. Hal	„	„	

II.

15. Relief „Ló és oroszlán"	kerámia	P	500.—
16. Relief Menekülés	„	„	200.—
17—31. Stáció (15 drb)	„	magántulajdon	
32. Patrona Hungariae	„	P	1.500.—
33. Szakmári lakodalom	„	„	400.—
34. Noé bárkája	„	„	300.—
35. Urvacsora	kerámia	P	400.—
36. Krisztus a kereszten	„	magántulajdon	
37. Anya gyermekkel	„	„	
38. Bujáki kisleány	„	„	
39. Angyal	„	megegyez. szer.	
40. Madonna	„	„	„

III.

41. Váza nagy zöld	kerámia	megegyez. szer.	
42. „ „ vörös	„	„	„
43. „ „ „	„	„	„
44. „ zöld, írókás	„	„	„
45. „ „ plasztikus, oroszlános	„	„	„
46. „ barna, plasztikus, leveles	„	„	„
47. „ fehér, leveles	„	„	„
48. „ vörös-barna, gyíkos	„	„	„
49. „ fehér, színes halas	„	„	„
50. „ elefántcsont, írókás	„	„	„
51. „ vörös-szürke	„	„	„
52. „ leveles	„	„	„
53. „ zöld, plasztikus, oroszlános	„	„	„
54. „ fekete-fehér	„	„	„
55. „ vörös-fehér	„	„	„
56. „ barna-fehér	„	„	„
57. „ vörös-szürke	„	„	„
58. „ zöld	„	„	„
59. „ barna-fehér, tehenes	„	„	„
60. „ barna-fehér, henger	„	„	„
61. „ fehér-sárga	„	„	„
62. „ Betlehemes, festett	„	„	„
63. „ vörös-szürke	„	„	„
64. „ zöld-sárga	„	„	„
65. „ barna-fehér, kockás	„	„	„
66. „ „ „	„	„	„
67. „ „ „	„	„	„
68. „ „ „	„	„	„
69. „ zöld, írókás	„	„	„
70. „ barna-fehér	„	„	„
71. „ „ „	„	„	„
72. Dohánytartó	„	„	„
73. „ írókás	„	„	„
74. „ zöld-fehér	„	„	„
75. Bonbonnier	„	„	„

Élet és Irodalom, Bp. 1975
XIX. évf. 28 a. 13. lap

ET

/Ismertetés
/Pekáry István kiállításáról ./

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Csupa vasárnap

Büszke tartás és flegma mosoly, délceg tekintet, és betyáros póz sugárzik *Pekáry István* alig húszévesen festett önarcképéről. Amely már festő műve — pontos munka és érzékletes vallomás —, de még csak szolid előképe a kacagányos portrénak.

Az *Önarcképen* látható kucsmára ugyanis csak évekkel később került fel a képletes kócsagtoll. Az *Ernst Múzeumban* most látható gyűjteményes kiállítás tanúsága szerint a *Szent Margit* című mű keletkezésének idején, 1929-ben, vagy valamivel korábban. A büszke tartást címeres méltóságra cserélte, a betyáros öltözettel álcázott úri nagyvonalúságot palást és díszmagyar váltotta fel. A büszkeséget ekkor már nem a tekintet hordozza, hanem a kelmékbe bújtatott finom alakok alatt fickándozó lovak. A korábban bágyatag színek valósággal kivirulnak, mint a piros rózsa, a tüzes paripák, a tüzes menyecskék és a deli vitézek élénk színekben pompáznak a gyönyörűséges tájak ölén. A körvonalak is egyre határozottabbak és élesebbek lesznek, a festő — legalábbis képzeletben — egyre messzebb lát. A *Két szomszédvár* tornyokkal ékes vadászjelenetében szinte már a történelem is megelevenedik; de nem Vörösmarty regéje, hanem az a múlt kel életre, amelyre a neobarokk Magyarország építette jelenét. Ez a fajta történelemszemlélet csupa anakronizmus volt; logikus tehát, hogy a természeti látványra alapozó festésmódot mind spekulatívabb megoldások váltják fel Pekáry piktúrájában, amely fokozatosan a spekulatív eszmék tárházává vált.

A húszas-harmincas évek fordulója a magyar kultúra legbonyolultabb időszaka. Ekkoriban számolt le teljesen a hivatalos Magyarország — a történelmet kijátszva — a szociális indíttatású avantgarde-dal; és ekkoriban lendül túl a Kassákon nevelődött magyar értelmiség — a történelemre hallgatva —, az avantgarde-on. A harmincas években bontakozik ki az ősi tehetségvallomás, a népi irodalom baloldali szárnya, a faluszociográfia. És a harmincas évek szülötte a társadalmi rendszert stabilizáló parasztromantika, a frázispufogtató magyarkodás és a jobboldali nacionalizmus.

Szándékosan emeltem ki az ellentéteket. Mert Pekáry körül sok legenda kering, mert e legendák szerzői és terjesztői épp a lényeges különbségekről hallgatnak. Annál nagyobb figyelmet szentelnek az életrajzi és ikonográfiai adatoknak: Pekáry egy kis faluban született műveiben állandóan gyermekkorát idézi, felhasználja a magyar népművészet elemeit, munkássága a naiv művészettel egyidőben alakul ki. Pekáry István nem szerepel Németh Lajos *Modern magyar művészet* című könyvében. Most perújrafelvételnek vagyunk tanúi. Az Ernst Múzeum-beli retrospektív kiállítás katalóguselőszava azonban nem annyira érvel, mint inkább követel, miközben az apolitikumot emeli esztétikává: „A tárgyi elemek nem borítják el a kép felületét. Hiszen senki sem keresi már a hétköznapok racionalitását e nosztalgigikus-romantikus-környezetben".

Az apróságok — a jelentéktelenségek — valóban nem érdeklik a nézőt. És hol a többi levél a fáról? Miért torzít a művész az emberi arányokon? — e kérdések hovatovább nem lesznek kérdések egyetlen rendszeres tárlatlátogatónak sem. De az élet — és a társadalom — valóságát illik számonkérni, legalább a kritikának. Vajon melyik Magyarországhoz vonzódott Pekáry István? A kubikosokhoz és zsellérekhez, akiket megfestett, vagy azokhoz, öntudatlanul akár, akik a maguk pompáját vetítették rá az egész országra, a nyomorgó parasztra is? Ez a számonkérés nem lehet olyan nagyvonalú és homályos, mint amilyen a stiláris jellemzés: műveiben „benne van a XX. század is, talán éppen ellenpontjaival, kérdéseivel és különös válaszaival". Pekáry válasza ugyanis nem ellentmondásos és nem különös. Hanem nagyon is egyértelmű, bár kétségtelenül sajátos — naiv és szürreális elemeket felvonultató — formában valósul meg. A *Parasztcsalád* és az *Esküvő*, hogy csak példákat említsek, azt sugallja: a parasztembernek csupa ünnepből és vasárnapból áll az élete. Nem az idill nyugtalanít, hiszen Gauguin vagy Csontváry mítoszában is fenséges szépség tükröződik. Az gondolkodtat el, hogy Pekáry képein a boldogság létenkívüli valami; nem mutatja meg, hogyan jutunk ki a nyomorból és a megalázottságból. Ez a szépség tehát hamis. Elég csak egy pillantást vetni az 1935-ös *Csendőrök*re: még csak nem is ellenszenvesek; kedves figurák, a parasztokkal egyenértékű dekoratív foltok.

Szemléleti — a művek mélyén tettenérhető —, kifogásokat említettem. A vászon felületén ugyanakkor sziporkázóan elven alakok sorakoznak egymás mellett, amint művelik a földet, pihennek, mulatnak vagy szeretik egymást. A tájképek is szinte varázsszigeteknek hatnak. A festői erényekhez szakmai felkészültség társul. Az eredmény mégis — mindezek ellenére is — elsősorban vitára késztet. Bárhonnan nézzük Pekáry művészetét, mindig kívül marad a magyar művészet fő tendenciáin. Számára örömünnep a múlt; ezért több köze van a millenniumi plakátok honfiszív-melengető stílusához, mint a történelmi szenvedéseket is felsóhajtó Csontváryhoz. Kortársaitól, a magyar paraszt festőktől tanult ugyan, de tanítványuk nem lehetett. Tulságosan kívülről — idegenként — nézte a falut, a vásári látványosságot fedezte fel benne. Nincs kapcsolata a naiv előadásmód fiatal művelőivel sem: Berki Viola, Galambos Tamás, Kovács Tamás művészete a népballadákból és a népmesékből táplálkozik. Pekáry István azonban a közvetlenül érzékelhető valóságot retusálja — torzítja — mesévé.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. július 12.
XIX. évf. 28. sz. 13 13. lap. ÉLET ÉS IRODALOM

MARSALL LÁSZLÓ:

Ágyad mellett

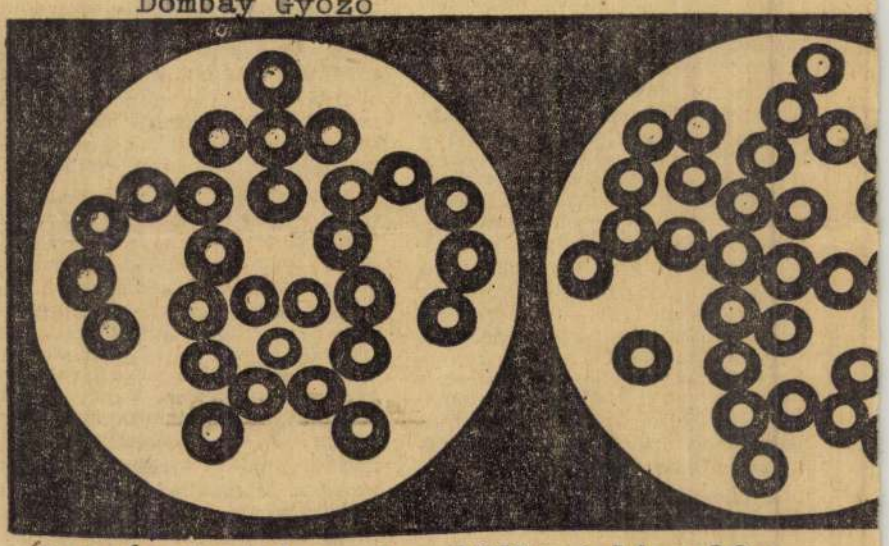
Csukott szemhéjadat nézem.
Látomat
rajzszöggel rögzítek a falon
egy élő dervevért.
Veszem a szárnyverdesés
tágasságának logaritmusát
az idő függvényében.
Most rákezdi valami szüntelen
végérvényesnek igérkező szél.
Csukott szemhéjadat nézem.
Talán elsirnám magamat
ha megmozdulnál.

Név-testesülések

Te cigánymeggyből kibuktatott mag
jósoló Rózák fehér tányérján,
és kétes jövendőm tányér és Rozália vagy,

Tányéros Ró
s Irisznek túl
de férfivágól
Duruzs Julcs
ha kell nőstél
s vernyogó G
melle közt si
ha egy fölfok
latolgatás csi
egyhelyben j
Margitnak tá
Mária tehát
s bársonylég
bőrbe kötött
de bölcsesség
s igenjét tag
Cserfes Csill
ki bugaci cic
s teste újsüte
bolond Abig
kuh-Édua m
Artemisznek
Klárának tú

Dombay Győző

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 12.
XIX. évf. 28. sz. 14. lap.

ÖRVÖS LAJOS:

KÜLÖ

Borús, tavaszi az idő. Egy órája még esett, a világosság küzd a szürkeséggel, egy-egy nő még mindig esernyővel jár. Olyan úti idő. Mert nincs meleg és nincs hideg se. Lassan felszáradt a kő is, már csak az égbolt és levegő őrzi az eső emlékét.

A budai cukrászda függönyén át kilátok a fákra, a zöldellő fűre, túl az autóparkolón. És ez a zöld fű és ezek a rügyezni kezdő fák szélesebbre tárják előttem a világot, mint az egymás mellett sorakozó autók. Persze egyéni látás kérdése, hogy mi hozza közelebb a világot, a fű, a fák vagy mondjuk egy géppjármű. Nem mondom, egy autóba be lehet ülni és messzi, messzi jutni el vele. A füvet, a fákat csak nézni lehet és gondolatban utazhat az ember. De különös, hogy néha többet lát így, több csodával találkozik, mintha a volán mellett ülne. Igaz, sokan azt képzelik, hogy aki a volánnál ül és beutazza Európát, az ott áll meg mindig ahol akar, olyan tájon, amely leginkább vonzza, olyan városokban, amelyek a legtöbb érdekességet nyújtják neki. Nyilván így is lehet utazni, és utaznak is. De akiket én ismertem Párizsban, amikor hosszabb időt töltöttem ösztöndíjjal az egyetemen, nem így utaztak. Azok a francia fiúk nemigen tudtak volna útirajzot írni külföldi útjukról, melyet saját kocsijukon vagy épp a másikén tettek.

Vakáció felé az egyetemi város hirdetőtábláját ellepik az ilyen cédulák: „Egy-két vagy három utast keresek Bern vagy Salzburg vagy Bécs irányában benzinhozzájárulással." Jövendő mérnökök, orvosok, tanárok tűzik a táblára ezeket a cédulákat. Mind-mind öreg kocsik tulajdonosai, mert akinek vadonatúj kocsija van, az nem keres útitársakat benzinhozzájárulással.

Ösztöndíjas évem leteltével én is így utaztam hazafelé. Az egyetemi város egyik hirdetőtábláján olvastam ezt a cédulát: „Házaspár két helyet keres benzinhozzájárulással Bécsig." Felcsillant a szemem. Bécsig közös benzinnel! Onnan már egy ugrás hazáig. Volt egy kevés pénzem az útra, csináltam néhány szendvicset, vettem két üveg citromos szódát. A benzin harmadát én fizettem. A termoszomban feketekávé csobog. És reggel hat órakor már ott álltam a külvárosi ház előtt, ahol utasaim laktak, ott állt am kék színű kocsimmal, egy alma nagyságú lyukkal a bal sárhányóján s egy másik lyukkal a gázpedál alatt. De hát ki nem tudja, hogy az embernek nem a lyukba kell dugni a lábát, hanem a gázpedálra kell helyezni!

Nyeltük a kilométereket s úgy 60—70 kilométerre lehettünk, amikor észrevettem, hogy nem jó a lábfékem. Ez nyugtalanított. Meg is jegyeztem az asszonynak (ő ült mellettem, és hátul a férfi, egy fiatal szobrász), hogy megnézetem a féket, mert mintha kihagyna egy kicsit. Szándékosan a „megnéztem" szót használtam, mert nem tudtam, hogy mennyibe kerülhet a kijavítása, és ki tudom-e fizetni. De ezt a né nyugodtabb hangnemben vál csak egy angol szakos tanárnő, volt, és egy fiatal, francia szal saloghat. Megszoktam, hogy F beszélnek mindig pénzről, hog be kerülhet, hol olcsóbb stb.; intézi el az ember.

Megálltam az első szervizné gyújtottam, s míg bensőm aff cot járt, magabiztosan megkér álldogáló kék overállos férfitó

— Jó napot, utam! Nem n lábfékemet? Talán meg kelle kicsit. Nem jól fog.

Ő is nyugodtan válaszolt.

— Július 14-e van!

Megértettem, semmi további nem volt szükség. A nagy ünne goznak a szerelők.

— Köszönöm, uram! — bu hálatelt szívvel.

Csodálkozva nézett rám. Bet ba, kicsit talán kihúztam maga szetes hangon jegyeztem meg a olyan megfellebbezhetetlenül:

— Július 14-e van.

Némán gurultunk tovább. H jakon, arról fogalmam se volt, szálat sem láttam, talán egy annyira figyeltem az utat, ké elkapjam, ha kell a kéziféket fogott egy egész keveset a lál sík vidéken.

Strassbourgba érünk s az lentette, hogy itt éjszakázunk res hotelt. Ez megint kínosan jon milyen hotelt szeretez majd? már, megszoktam, hogy az em el sopánkodni előre, hogy mi rül.

Csak nyugtalanul vártam. D mömre azzal a hírrel jött vissz össze néhány drága szoba áll bi szoba már foglalt.

— Borzasztó! — jegyeztem — Kénytelenek leszünk a kocsi De ők sem estek kétségbe. fi még mintha örült volna is.

— Óh, elalszunk a kocsiban itt is el lehet tölteni! — legy szony.

Elővettük elemózsiánkat, az ittunk, elszívtunk egy cigare dalt döntöttük fejünket az ül sarkán, a finom, friss levegő

N. .....

66° Anno

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

1021

Pekary Istv

NAZIONE SERA - FIRENZE
(Terza Edizione)

7 MAG. 1965

ISTVAN PEKARY ALLA ARNO

(via della Vigna Nuova 73 r.). Prosegue alla galleria « Vigna nuova » la personale del pittore ungherese Istvan Pekary. La mostra si concluderà il 29 maggio.

FRANCESCO GALEOTTI ALLA SPINETTI

OLIVETTI
ELETTROSUMMA 20

Addizionatrice elettrica scrivente. La Elettrosumma 20 riunisce in sé le caratteristiche di una elevata velocità operativa, di una massima semplicità d'impiego e di un minimo ingombro. Al ritmo di 210 battute al minuto addiziona, sottrae, computa e segnala i saldi negativi, contemporaneamente scrivendo termini, simboli e risultati delle operazioni.

Mostra internazionale di "naïfs„ a Ferrara

Gli estrosi pittori della domenica

Non sono artisti semplici come si crede - La loro presenza scompiglia le erudite carte del filologo perché non riesce a classificarli e tranquillamente inserirli nella storia dell'arte

DAL NOSTRO INVIATO

Ferrara, aprile

Un giorno lontano fu mostrato a Giorgio Morandi un quadretto di Rousseau. Il pittore bolognese lo guardò a lungo; se lo rigirò ammirato fra le mani; poi, dopo una smorfia abituale seguita da un mugolìo dubitativo, mormorò fra sé: « Un pittore naïf? Un ingenuo? mmmh!... Questo è uno che la sa lunga ». E dopo un silenzio: « Oppure è un gran mistero ».

E' con l'ambigua e problematica presenza del doganiere Rousseau che sul finire del secolo scorso cominciò la valutazione dei cosiddetti pittori primitivi, le cui opere sono entrate nella storia dell'arte del nostro tempo, sia pure fra contrasti ancora accesi. Il merito è di Rousseau, quel Rousseau che soleva dire a Picasso: noi siamo i due più grandi pittori del nostro tempo; io nel genere moderno e lei nel genere egiziano.

Herbert Read, uno dei maggiori critici inglesi, nella sua Breve storia della pittura moderna *non ha incluso Henri Rousseau fra i precursori della pittura moderna, nonostante la fama di cui il Doganiere ha goduto fra gli artisti contemporanei, perché l'ingenuità ne e scompiglia le erudite carte del filologo) chi negherà al naïf sincero e ispirato la capacità di rinnovare in piena modernità il miracolo dei Primitivi?*

Paesaggio

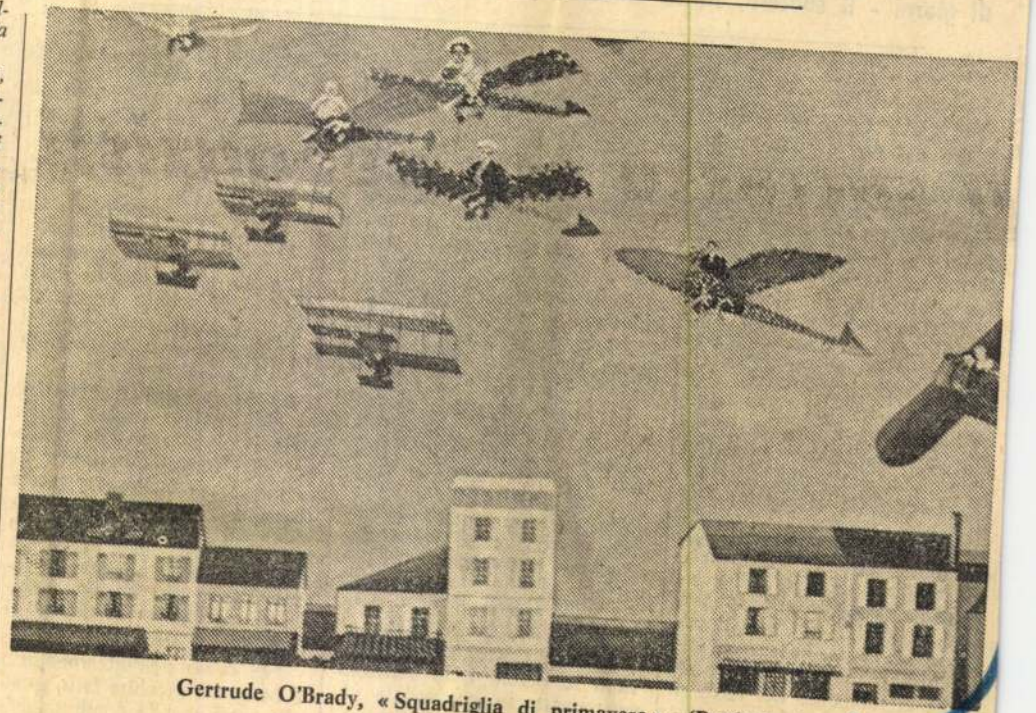
A Ferrara, nelle undici sale del Palazzo dei Diamanti sono state esposte le opere di settanta pittori naïfs italiani e stranieri, settanta maestri popolari della realtà religiosamente raccolti intorno ad un unico piccolo paesaggio del loro padre putativo, il Doganiere. Dunque Rousseau naïf? Che abbia ragione Morandi? Che sia stato uno che la sapeva lunga e che abbia mangiato la foglia? Oppure, con maggior precisione, diciamo che l'opera del doganiere Rousseau rappresenta un raro esempio della poesia a cui possono giungere i candidi quando sono anche artisti. Il divar[illegible] lui e gli altri, infatti, [illegible]abile.

La mostra allestita [illegible] rezione dei musei ferrare[illegible] concorso del Comune riprop[illegible] ne la recente rassegna di Palazzo Durini, a Milano, accre-

Reggiano, dove era tornato dalla Svizzera in cui era nato da emigranti italiani.

Come tutti i pittori naïfs, anche Ligabue esprime patetica-mente una specie di alienazione dalla storia. Come i suoi compagni di strada, anzi forse più di loro, Ligabue è un isolato che non ha coscienza del suo isolamento: la sua forza e la sua virtù stanno nell'ignorare. Il mistero di questi pittori sta forse nella compromissione che deriva da un intrigo linguistico, in cui si imbrogliano le competenze del critico d'arte con quelle dello studioso di psicologia. Nel caso di Ligabue, la violenta tensione drammatica dei suoi quadri costituisce pure un documento clinico per lo psichiatra, ma non può lasciare insensibile il critico, al quale non sfugge dietro al furore di quel mondo allucinante, l'empito del dolore e della poesia.

Giorgio Ruggeri

Gertrude O'Brady, « Squadriglia di primavera ». (Particolare).

COMO — L'ingente quantitativo di valuta nigeriana fuori corso sequestrata dalla polizia.

FERISCE LA NUORA a colpi di roncola

Drammatico episodio nel Cesenate - La donna giudicata guaribile in una ventina di giorni - Il suocero, tratto in arresto, ha fornito giustificazioni sconclusionate

Cesena, 28 aprile

Un grave fatto di sangue — che, pur non avendo avuto funeste conseguenze, ha impressionato fortemente la popolazione di tutta la zona collinare situata attorno a Longiano e fatto accorrere agenti di polizia da Cesena i quali hanno arrestato il responsabile con la collaborazione dei Carabinieri del luogo — è accaduto verso le ore 20,30 di ieri.

Protagonista del drammatico episodio, i cui moventi non sono stati ancora del tutto chiariti, è stato un anziano operaio domiciliato in località Massa di Balignano, al numero 29 della strada che collega Longiano con la sottostante via Emilia e la zona industriale che si estende attorno alla borgata di B· 'rio. Si chiama Silvio Magnani, ha sessant'anni, e vive con la moglie la quale al momento del fatto si trovava al lavoro in uno stabilimento di Budrio.

Ma ecco come sono andate le cose. La nuora dei due anziani coniugi, la trentatreenne Adele Bonoli, il cui marito attualmente lavora in Svizzera, a quell'ora si era già ritirata nella sua camera da letto. D'improvviso sente bussare alla porta e quando va per aprirla vede farsi avanti, con aria minacciosa, il suocero armato di roncola. Tenta di rinchiudersi in camera, ma non ci riesce. Il Magnani alza su di lei la lama e comincia a colpirla all'impazzata.

La Bonoli, in preda al terrore e al dolore delle ferite, cerca di sfuggire al suo feritore e chiede aiuto a gran voce. Le sue urla, fortunatamente, vengono udite da alcuni abitanti della zona che accorrono in suo soccorso. Due giovani, giunti per primi, trovano la Bonoli riversa, con numerose ferite da taglio.

Senza perdere tempo sollevano la Bonoli e la caricano su un'auto trasportandola all'Ospedale Bufalini di Cesena. I sanitari le riscontrano ferite da taglio alle mani, al capo ed alla spalla sinistra, nonché stato di choc e contusioni al dorso ed agli arti inferiori, per la prognosi è di una ventina di giorni.

Avvertiti i carabinieri di Longiano ed il Commissariato di P.S. di Cesena, si recano sul posto alcuni agenti della squadra di pronto intervento i quali prelevano il Magnani e lo accompagno in caserma per l'interrogatorio.

Agli inquirenti il Magnani — che qualche tempo fa era stato ricoverato al « Bufalini » per una forma non grave di meningite — fornisce risposte sconclusionate. A giustificazione del suo gesto inconsulto nei confronti della nuora afferma che essa non aveva voluto cenare con lui che, quindi, si era sentito in diritto di punirla.

Nel corso dell'interrogatorio il Magnani avrebbe fatto qualche accenno alla condotta della nuora da lui non ritenuta ineccepibile; ma tale

...liesi la vita delle Università italiane, con grave detrimento degli studi e delle esperimentazioni scientifiche e con immensi danni materiali. Quello che avviene è in contrasto con i canoni elementari della democrazia, dove la volontà e gli interessi della maggioranza dovrebbero prevalere. Purtroppo i gruppi estremisti minoritari del cosiddetto « Movimento studentesco » hanno avuto finora via libera a causa della passività della grande maggioranza degli studenti, che non apprezzano affatto questa sconclusionata ginnastica rivoluzionaria a sfondo chiaramente politico, ma che disertano le adunanze dove i piccoli gruppi decidono le occupazioni delle Facoltà e altre analoghe imprese.

« Questi gruppi minoritari sono agevolati anche dall'atteggiamento timoroso di certi ambienti politici, che rivelano una specie di complesso di inferiorità nei confronti dello pseudo progressismo dei « cinesi » e dei loro amici. Il Pci incoraggia questo movimento minoritario in funzione antigovernativa. Probabilmente il Pci non si rende conto di darsi la zappa sui piedi. Infatti esso rischia di favorire l'enucleazione di un partito « cinese » legato ad ambienti pseudo intellettuali, che roderà voti al comunismo ufficiale

...la cerimo... ...vori di c... ...stilleria.

Visite di Moro a centri del Barese

Bari, 28 aprile

Il presidente del Consiglio on. Moro è intervenuto stamani, a Molfetta — prima tappa di una visita a centri della provincia — all'inaugurazione del nuovo ospedale, un moderno complesso edilizio, realizzato negli ul-

Per l'automazione dei servizi amministrativi

MACCHINE CONTABILI OLIVETTI

P...

firmatari di appelli p...

Saranno espulsi dal loro sindacato - San... altri intellettuali - Previste anche radi...

Mosca, 28 aprile

Gli scrittori russi che hanno firmato i recenti documenti di protesta per il processo dei quattro giovani intellettuali Ginzburg, Galanskov, Dobrovolski e Lashkova, saranno chiamati a spiegare le loro « azioni senza scrupoli » dinanzi a funzionari dell'Unione scrittori.

La notizia viene fornita dal settimanale *Russia Letteraria*, il quale chiarisce che la decisione di sollecitare spiegazioni individuali dai responsabili è stata presa il 17 aprile dalla segreteria della sezione moscovita dell'unione scrittori. Il periodico lascia capire che quanti si siano rifiutati di ritirare le proprie firme ai documenti di protesta e quanti abbiano difeso il proprio comportamento rischiano di essere espulsi dall'unione e di perdere tutti i relativi privilegi.

Russia Letteraria cita il caso di due scrittori: Yuri Pilyar (che peraltro sembra abbia già ritirato la propria adesione alle pro... ...l filologo e germanista Lev Kopelev (quest'ultimo si s... rebbe reso colpevole di « total... calunnia sui progressi sociali d... Paese »). Il giornale, invece, no... cita i nomi di altre figure ass... note sulla scena letteraria de... l'Urss, come lo scrittore Kon... stantin Paustovsky (più volt... premiato), il giovane romanzi... re Vasily Aksyonov e la poete... sa Bella Akhmadulina; anche co... storo hanno sottoscritto dichia... razioni di protesta per le con... danne di gennaio.

La segreteria della sezione mo... scovita dell'unione scrittori — scrive *Russia Letteraria* — « h... notato con rincrescimento l'es... stenza, in seno all'organizzazion... moscovita degli scrittori, di u... piccolo gruppo di iscritti i qual... si associano sistematicamente al... le cosiddette lettere e dichiara... zioni collettive ». Questi docu... menti « vengono in possesso d... organi di stampa borghesi e d... giornalucoli pubblicati all'estero... che ci sono ostili ». Ciò — pro... segue il periodico — ha resc... più gravi le azioni antisociali de... gli scrittori firmatari delle di... chiarazioni, i quali « hanno di... mostrato un'intollerabile trascu... ratezza politica e una mancanza... di principi, consentendo che... propri nomi servissero come ar... ma a vantaggio dei nostri avver... sari ideologici ».

Si ritiene che il provvedimen...

...pide

M. 930. VIII. 15.

M. 930 VIII/15

Pekáry István

SZINHÁZ MŰVÉSZET

Az árpádházi szentek modern egyházmüvészeti kiállitása

Pénteken nyilik meg a Nemzeti Szalonban az árpádházi szentek egyházmüvészeti kiállitása. Egy eszme belső értékének és hóditó erejének fokmérője müvészi reprezentációja. Igen instruktiv ebből a szemszögből nézni ezt a Szent Imre-jubileum alkalmából megrendezett kiállitást.

A kiállitott képek közül *Pekáry* István Árpádházi Szent Margitja, *Bükky* Béla primitiven népies „Szent László vizet fakaszt" cimü festménye, *Kacziány* Ödön sötét tónusu Pietája és Golgotája, *Hollós* Endre freskóterve és *Schréder* Eta Boldog Margitja figyelmetkeltő. *S. Kallivoda* Kata riasztó pszihológiája Árpádházi Margit vezeklése és *Galántay-Glock* Tivadar triptikonjának komoly Krisztusa eszünkbe juttatja, hogy bizonyos föladatok ábrázolására vállalkozni még a müvészi becsvágynak is néha vakmerőség. A rajzok közül *Conréder* és *Pölöskey* szines rajzai, *Vastagh* György kartonja, *Mezey* Ilus esztergomi temperái kiemelkedők. Igen pompás *Dex* Ferenc primitiv stilusu gobelinje.

Igazi értékeket a szobrászok közt találunk. *Horvay* János bensőséges és gyöngéd Madonnája, Ecce Homoja és Pietája és *Damkó* József Pázmány-szobrai és tuizottan világmegvető aszkétának ábrázolt Prohászkája vonják magukra elsősorban a figyelmet. A kiállitás ünnepélyes megnyitása pénteken tiz órakor lesz.

—a —ő

kint előállítson néhány olyan filmet, amelyek segítségével szemléltető módon lehet bemutatni az iskolai ifjuságnak különböző kérdéseket. Tulajdonképpen csupán nagyobb fotográfiai és filmlaboratóriumra gondoltak az alapitás idején a főváros vezetői, az üzem azonban rövidesen tulnőtt az előre megjelölt kereteken. *Ágotai* Bélát bizták meg a szervezés munkájával, aki igen nagy ambicióval fogott hozzá ennek a feladatnak megoldásához, beutazta fél Európát és mindenfelé tanulmányozta a filmmütermek épitését és be-

NU. 930. VIII. 15.

Pekáry István

Árpádházi szentek kiállitása a Nemzeti Szalonban

A modern egyházművészetek kiállitása

A magyar képzőművészet bekapcsolódását jelenti a világraszóló Szent Imre jubiláris ünnepségekbe az a modern egyházművészeti kiállitás, amely a *Nemzeti Szalon* termeiben az Árpádházi szenteket megörökitő művészi alkotásokat mutatja be.

Ez a kiállitás a magyar festőknek és szobrászoknak jelentős csoportját gyüjtötte egybe. Legtöbbje fiatal művész még s az a szellem, amely minden egyes alkotásukból árad, megnyugtató igéret a jövőt illetőleg, hogy egyházművészeti törekvéseink továbbra is elevenen élnek és ezek a törekvések nemcsak jóindulatu szándékok maradnak, hanem komoly művészi alkotások formájában is kifejezésre jutnak. A kiállitás témaköre *Szent Imre alakja* körül csoportosul, a falakról s a termek közepén elhelyezett szoborcsoportozatokból a liliomos királyfi alakja magaslik ki és nem egy tehetséges művész megkapóan szép megoldást talált a szentéletü magyar királyfi egyéniségének kifejezésére.

A művészek közül kiemelkedik *Pekáry* Istvánnak *Szent Margit* kompoziciója, amelynek magyaros formai megoldása érdekesen emlékeztet a régmult festői emlékeire. *Damkó* József finom hatásu mellszobrát dolgozta ki a boldog emlékü *Csernoch János* hercegprimásnak, mig *Szent Imre szobra lendületének nemes páthoszával s kifejezésének erőteljességével hat. Bory* Jenő is Szent Imrét mintázta meg, *Horvay* Jánosnak, *Wilt* Tibornak, *Kóbor* Eleknek, *Farkas* Zoltánnak szintén ott láttuk egy-egy mély tanulmányra valló szobrát.

Miskolczy Ferenc Madonnája és egy freskóterve csupa elmélyülés, *Fehérváry* Erzsi festménye fantáziagazdag. *Benedek* Kató rajzai virtuóz technikájukkal vonják magukra a figyelmet, L. *Persián* Kató Szent Margit-festménye is szuggesztiv hatásu. *Herrmanné Schusny* Erna a győrsövényházi barokk oltár enteriőrjét gazdagon szinezett képével állitja elénk. *Szines* Elemér pedig Liszka Árpád miszteriuma alapján Árpádházi Margit életét egy monumentális méretü kompozicióban eleveniti meg.

A szobrászok közül *Róna* József érdekes alkotásával tünik ki. Egy templom enteriőrjébe tervezett *magyar szentek emlékszobrát* szuggesztiv erővel komponálta meg. *Weil* Erzsébet és *Végh* Gusztáv grafikája, *Bánáti Sverák* József naturalista megoldásu Szent Imre szobra, *Jeges* Ernő olajfestménye jelenti még értékét a kiállitásnak, amelyet Nagyboldogasszony napján délelőtt nyitnak meg ünnepélyes keretek között.

gyönyörű könyvet

E HERCEG

1093 FNYV 1

Rékány István, festőművész

Meghívó

A Kiállítási Intézmények

meghívja Önt

Pekáry István

festőművész

retrospektív kiállítására

Megnyitja:

D. Fehér Zsuzsa

művészettörténész

1975 július 4-én, pénteken déli 12 órakor

Ernst Múzeum

Budapest, VI. Nagymező u. 8.

66° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

1021

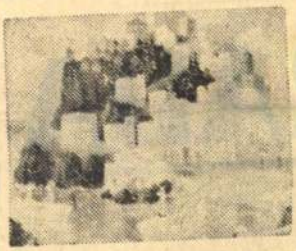
LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

CARLINO SERA - Bologna

17 MAG. 1968

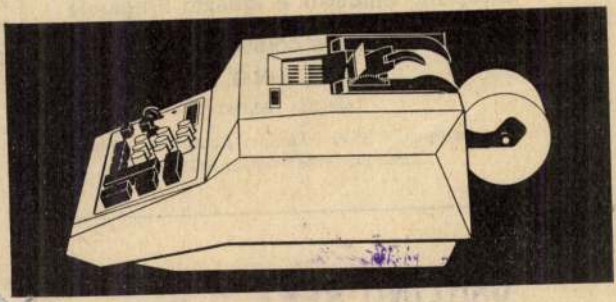
ISTVAN PEKARY ALLA ARNO

(via della Vigna Nuova 73 r.). Prosegue alla galleria «Vigna nuova» la personale del pittore ungherese Istvan Pekary. La mostra si concluderà il 29 maggio.

FRANCESCO GALEOTTI ALLA SPINETTI
(via Vaccherecia)

OLIVETTI
ELETTROSUMMA 20

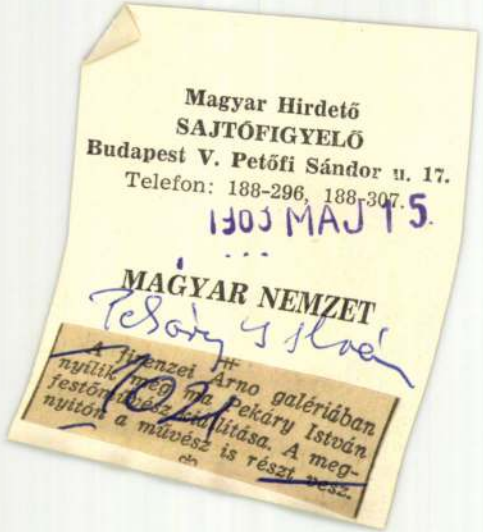

Addizionatrice elettrica scrivente. La Elettrosumma 20 riunisce in sé le caratteristiche di una elevata velocità operativa, di una massima semplicità d'impiego e di un minimo ingombro. Al ritmo di 210 battute al minuto addiziona, sottrae, computa e segnala i saldi negativi, contemporaneamente scrivendo termini, simboli e risultati delle operazioni.

AUA

bile per la corresponsione dell'integrazione di prezzo prevista dal regolamento del consiglio dei ministri della comunità economica europea n. 120/67.

Rilascio di documenti ai combattenti '15-'18

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1993 MÁJ 15.

MAGYAR NEMZET

Pekáry István

A jövőben Arno galériában nyílik meg ma Pekáry István festőművész kiállítása. A megnyitón a művész is részt vesz.

Pekáry István
festőművész

— **Tavaszi Szalón.** Negyedszer vonulnak fel a *Szinnyei Társaság* fiataljai ezen a néven a *Nemzeti Szalón* termeiben. Negyedszer és talán egyszer sem olyan friss, gazdag és nívós anyaggal, mint most. Mennyi biztató ígéret, mennyi fejlődő tehetség és mennyi komoly értéket jelentő eredmény. Szinte valamennyiükkel külön-külön kellene foglalkoznunk, ha a helyszűke szükszavúságot nem parancsolna ránk. Így viszont csak jelzésekre szorítkozhatunk. Mindenekelőtt: a Szinnyei Társaság neveltjei meglepően harmonikus együttest alkotnak. Ma megnyíló kiállításuk rendkívül karakterisztikus. Egységes folytatását dokumentálja azoknak a művészi törekvéseknek, amelyek a mesterek törzs-gárdájának szereztek európai hírt és biztosítottak európai nívót. Feltűnően sok a fiatalok közt a *dekoratív* formanyelven megnyilatkozó tehetség. Ezek közé tartozik elsősorban *Pekáry* István, *Szemere* Lenke, *Vadász* Endre, *Schossberger* Klára, *Péter* Mária és *Spinner* Klári. Ismert értékeit ismétli *Istokovits* Kálmán, míg *Cserepes* István képei újabb előretörésről számolnak be. Ugyancsak jelentős haladást mutatnak *Antal* Lóránd, *B. Vajda* Klári, *Bayer* Ágost, *Bánáti Sverák* József, *Band* Viktória, *Bánovszky* Miklós, *Bertalan* Albert, *Biai Föglein* István, *Boldizsár* István, csabai *Rőtt* Margit, *Csengery* Ibolyka, *Csernovics* Erzsébet, *Csóka* István, *Domanovszky* Endre, *Döbröczöni* Kálmán, *Ducsay* Béla, *Hámor* Ilona, *Hay* Károly, *Hollós Mattioni* Eszter, *Hönli Páriss* Elza, *Junger* Kató, *Klic* Zoltánné, *Korda* Béla, *Kolbe* Mihály, *Miháltz* Pál, oraviczai *Szabó* István, palocsai *Horváth* Margit, *Réty* Zsuzska, *Róna* Emmy, *Szüly* Angela, a kiválóan tehetséges *Török* Éva, *Tihanyi* János Lajos, *Vörös* Géza és *Zárai* Lucy dolgai. A szobrászok közül *Bernola* Károlyné, *Gárdos* Miklós, *Ispanki* József, *Kaszás* Miklós, *Litmann* Frigyes, *Metky* Ödön, *Schaar* Erzsébet, *Varga* Ferenc és *Weiss* Klára válnak ki figyelemreméltó munkáikkal. —*io.*

Pesti Napló
1929 V. 5

V. 5.

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

részéből pedig 20—21 fokos [illegible]
partvidékén volt a legalacsonyabb a hőmérséklet, mégpedig 14—17 fok.

— **Ötven halálos áldozata van a legújabb amerikai tornádónak.** *Newyorkból* jelentik: A legújabb megállapítások szerint annak a tornádónak

Pekáry István

TEJ ÉS MÉZ

PEKÁRY ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA AZ ERNST MÚZEUMBAN

Kerestem, de eredménytelenül *Pekáry István* galériásait a számottevő milánói képszalonok jegyzékében, és beszélgettem Pekáryról Zürichben a valóban előkelő kiállítóteremben, ahol kétszer is megrendezték a tárlatát. Egyszóval megfordultam ott, ahol a katalógusszöveg szerint *„díszkiadványok, pompás reprodukciók népszerüsitik a festményeit"*, és ahol — a vendégkönyv egyik lelkes feltételezése szerint *„hazánkfia dicsőséget szerzett külföldön is a magyar névnek"*. Meg kell írnom, hogy ez a dicsőség nem mérhető éppenséggel azzal, amit mondjuk Bartók szerzett külföldön a magyar névnek. És nem azért kell ezt megírnom, mert ezzel a ténnyel akarom le- vagy felértékelni az *Ernst Múzeumban* látottakat, hanem azért, hogy kellő hőfokra hűtsem az ugyanott *olvasottakat.*

Tudom, nemigen fog sikerülni. Egy művészről, akinek — ismét a vendégkönyvi szöveget idézem — *„minden képe földi, tejjelmézzel folyó Kánaán"*, és ráadásul — most megint a katalógus következik — *„ötven év alatt sok elismerést, díjat kapott. Pontosan kilencet, s ezek közül az elmúlt 30 esztendőben egy alkalommal, 1956-ban, Munkácsy-díjat"* —; mondom, egy festőről, aki előtt minden tej, méz és külföldi díszkiadvány ellenére egyetlen díjjal kell szégyenkeznünk, aligha írhatok meggyőzőt külföldügyben ezeken a hasábokon.

A tej és a méz egyébként igaz. És minthogy Pekáry végtére egyáltalán nem tehet róla, hogy a vendégkönyvben miket írnak a kiállításáról, s arról is csak alig, hogy mit ír a katalógusának a szerzője, — maradjunk az Ernst Múzeum látnivalóinál, Pekáry öt évtizedből válogatott bemutatójánál Egységes pályakép ez. Igen biztos ízléssel dolgozó, szellemesen kulturált fantáziában gazdag művész válogatása; egyhúrú, ám rokonszenveket könnyen ébresztő piktúra. Pekáry festészete békés-vidám festészet. Békés-vidám parasztokat festett népviseletben 1929-ben, békés-vidám traktoros szüretet szőtt gobelinbe 1952-ben, és békés-vidám faluképet álmodik magángépkocsikkal most, a hetvenes esztendőkben. Mindezt ártatlan bájjal, mesés játékossággal és ízléssel teszi és tette, sok naivitást kölcsönözve a népies művészetből, vagy inkább abból, amit negyven éve és mostanában annak hisznek. Minden kicsi ezeken a zsúfolt képeken. Emberek helyett csupa emberkék, házak helyett megannyi házikó, kicsiny hegyecskék fölé icipici felhőcskék gyülekeznek és karéjnyi tengeröblöcskékben körömnyi sok ezer hullám. És minden nagyon színesen kicsi. Kis vörös és sárga lovak vágtáznak mindig párban, kékséges kék egek és zölden zöldülő szőlőhegyek láthatók, pici piros pettyek díszítik a szegény parasztember szegény nadrágján a foltot, és sárgásan virít a paroli a kis galléron a *Csendőrök* című képen.

Nem gúnyolódom és nem akarok sandán politizálni: a *Csendőrökről* szólva is csak művészettörténeti-esztétikai kifogásaim lehetnek. Szó sincs arról, mintha Pekáry valami idilli alakoknak festette volna a csendőröket; jó ízlése, a képekből feltétlenül kiolvasható becsületes szándéka ezt soha nem engedte volna meg. De éppen itt, a *Csendőrök* című, 1935-ben festett képen mutatkozik meg talán legélesebben, mi Pekáry festészetének örök gyengéje és egyszersmind népszerűségének az oka: a vizuális selypegés. A *Csendőrök* című képet — esti falu parasztokkal, kúriával, holdfényben kocsizókkal — a témaszempontú kritika még meg is dicsérheti. Hiszen elég komor marionettcsendőröket ábrázolt, egyáltalán nem is hízelgő módon, 1935-ben. De ha azt is vizsgálgatni kezdjük, *hogyan*, milyen kompozíciós rendben és milyen végső, *formahordozta érzelemmel* ábrázolta Pekáry a csendőrös falut, akkor nem az elismerés jut az ember eszébe hanem két név: a Derkovitsé és a Csontváryé.

Derkovits tudniillik ugyanezt a két kakastollast — nem is a két kakastollast, csak a fenyegető sziluettjüket — úgy tudta ábrázolni néhány ecsetvonással, hogy egyszerre voltak nyomasztóan monumentálisak és agresszívek, s egyszerre érződött-süvöltött ábrázolásukból a festő — egy osztály — félelemmel, győzelemtudattal és megvetéssel teli érzelmi viszonya Pekáry csendőrei staffázsfigurák apró-kicsi marionettrészletekből összerakott marionettfaluban. Ahol marionettkedvességű a sejtelmes holdfényben fürdőző kúria és a sejtelmes holdvilágban megmártózó sétakocsi is. Szakasztott úgy, mint Csontváry sétakocsizói, ahonnan a motívumot Pekáry látnivalóan vette: — szakasztott úgy, csak sokkal erőtlenebbül, sokkal behízelgőbben. A tiszta, metsző érzelemnek, a hátborzongató lírai feszültségnek az a kristályossága oldódik puha, jelentéktelen zsánerré a színek révén, amit Csontváry az életével fizetett meg, s ami itt kedveskönnyed részanekdota a képanekdotában.

Persze, Csontváry zseniális magányosságát, Derkovits alkura képtelen festő-proletár elkötelezettségét, egyszer volt zsenik nagyságát egy békét festő művészen számon kérni igazságtalan, de legalábbis nem jó modorra való, mondhatná Pekáry festészetének igen népes tábora. Ám ha hátat fordítunk az előbbi idillnek, s megnézzük az 1931-es *Parasztcsaládot*, rögtön eszünkbe jut egy újabb név, a Szőnyi Istváné. Szőnyi nem volt magányos, fellegeket járó lázadó, nem volt forradalmi gondolatnak végzetesen elkötelezett munkászseni sem, Szőnyi a béke, legtöbbször a falusi béke festője volt, majdnem olyan szándékokkal, mint Pekáry. Hogy azonban ez a „majdnem" milyen kimondhatatlanul nagy különbséget jelent *művészi kvalitásban* és *eredményben*, azt könnyű bármelyik Szőnyi-féle nyáresti parasztidillen felismerni. Amelyeken nincs egeket szaggató küldetéstudat, jegesen lenyűgöző magány, mint Csontvárynál, nincs derkovitsi proletárelkötelezettség sem, csak emberek, borjak, nehéz munka után pihenők, kompra várók vannak. Béke. A foszlós festékfoltokkal, finom-puhán előadott békének és emberségnek olyan nyugodt, természetes magasztossága, a kétkezi embernek minden politikai beleérzéstől mentes, de lenyűgöző heroizmusa, amelyben egyszerre van megbecsülés, szánalom, szeretet és együttérzés és bámulat és hit.

Viszont Pekáry *Parasztcsaládja* kedves és jópofa. A férjnek ugyan nagy, darabos a keze, és az asszonynak sem szalad idilli mosolyra a szája, de a nagydarab férj vicces, mert nadrágján pici piros pöttyökkel díszített vidám kis foltot visel és az asszonyt olyan gólyaidill, mályvás kiskert és csicsergő csalogány veszi körül, hogy minden drámaiságuk komolytalanná válik, a kép emberi tartalma a kedélyesbe vész; a Szőnyinél még együttérző és monumentális béke itt — nem tudok rá magyar szót, ez, azt hiszem, pontos — *hercig* és bőbeszédű lesz.

Mivel pedig Pekáry ezen a képen — akárcsak a legtöbb képen — nem sajnálja a nézőtől sem a népies motívumokat, sem a parasztszüzsét, sem az akkor „őstehetségnek" nevezett festők gyerekes-groteszk látásmódját, a képet az efféle idillkedvelők olyan tőrőlmetszett „magyarnak" érezhetik, amilyennek csak akarják. Igaz, ha elmélyülten összehasonlítjuk a művet (meg a többi „tájszólásban" készült festményt) az *igazi naiv művész*, mondjuk, Süli András fájdalmasan tiszta vallomásaival, azonnal hiányérzetünk támad, mert a naiv művészet lényege, *egyszerre fájdalmas-keserves-mesés világlátása* hiányzik belőle. De ezt nem szokás számon kérni. Annál kevésbé, mert nemcsak Pekáry festészete vett át felületi jegyeket az egykori és mai „őstehetségektől", hanem jó néhány tanulékony „naiv művész" vett — vesz! — kölcsön behízelgő, kis gesztusokat ettől a népies eszközökkel dolgozó profi piktúrától. Így aztán látszólag egymást hitelesítik — a népieskedők a félnaivokat, a félnaivok a népieskedőket.

Mindennek sem negyven éve, sem ma nem Pekáry az egyetlen képviselője. Hanem az az irodalomban, mű-néptáncban, népszínmű-pótlékban megvalósuló szemlélet, amit valamikor középosztályosnak, ma inkább kispolgárifélértelmiséginek nevezünk. Ez az úgynevezett középosztály látta és szerette viszontlátni műalkotásokban marionettnek a népet, a népi világot, anekdotákban, az anekdoták filozófiai-esztétikai színvonalán fogyasztani a „magyar szemléletet". Egy festészeti Üz Bence, egy piktúra-gyöngyösbokréta nagy és bonyolult szövevényének szála Pekáry vizuális selypegése.

Ebben a fajtában egyébként kétségkívül kiváló, ízléshatárokat feltétlenül megtartó és nem ötlet, kolorit nélkül való; a kommersz szellemi táplálék legigényesebbje. Csakhogy az úzbencés filozófia úzbencés *eszközökhöz* illeszkedik. És Pekárynak kitűnő képessége van arra, hogy a művészettörténet és a kortárs alkotások minden vívmányát úzbencésítse, megszelídítse. Említettem, miként szelídíti meg egyetlen képen egy csapásra Csontváry és Derkovits drámáit (apropó: késői képein ez a Csontváryra figyelés, Csontváry értékeinek hasznosítása bántóvá válik), utaltam rá, miként cukrozta meg Szőnyi parasztbékéjét és Süli András fájdalmas naivitását. Kezén más egyéb is megszelídül. A kopt és a román kori művészet a legdrámaibb, a legnyersebb alkotásokat teremtette a keresztény kultúrában — Pekáry kopt és román motívumokat használ, üres eleganciájú, kenetesen fogyasztható falkárpitjain. A korai Bernáth Aurél s különösen az expresszionisták nagy, hideg harmóniák ütköztetésére használták fel a déli tenger tájmotívumait — Pekáry tucatjával festi a mediterrán városokat, hogy minél több türkiz tengerrel játszhassa a minél több rózsaszín házacska között. Rudnay Gyula anakronisztikus, de igaz megszállottsággal festett elkésett kuruc csatajeleneteket — a tanítvány, Pekáry kitűnő alkalmat talál példáján kicsi kurucocskákról szóló édes szavú anekdotákra.

Folytathatnám. A lényeg az, hogy Pekárynak megadatott az a talentum, hogy az éles, nyers, felkavaró művészetet felfogja és a kevésbé választékos igényű közönségnek fogyaszthatóvá cukrozza. Kevésbé választékos igényű közönség pedig mindenütt van: Semiha Hubernél is Zürichben, a kevésbé ismert galériákban is Milánóban, s Budapesten is az Ernst Múzeumban. Minthogy pedig ez az igény „originálist" keres külföldön és „igazi magyart" itthon, a Zürichben naiv festészetként, itthon mellőzött magyar piktúraként számon tartott művészet kelendő. Éppolyan kelendő, mint az Olaszországból származó gondolák, a svájci alpesi hőmérők és a többi szuvenírek. Vigyázat: nem azonos az ízlésnívó; a Pekáry-képek *jóval igényesebb szuvenírek.* Igaz, jóval drágábbak is.

Rózsa Gyula

amelyeket genteleszkóppal végeztek el. Az újonnan kidolgozott módszerek segítségével az egyik fordulat folyamán végrehajtották a *Hattyú csillagkép* két röntgenforrásának vizsgálatát, majd elvégezték az X—1 röntgensugárzási forrás jellemzőinek mérését a *Skorpió csillagképben.*

Az űrhajósok egészségi állapota és közérzete jó; a Szaljut—4 tudományos berendezései kifogástalanul működnek.

Sok zavart okozott a pénteki vihar a közlekedésben

A péntek déli órákban Budapest felett átvonult, viharos erejű széllel kísért *felhőszakadás* sok helyen megzavarta a közlekedést. Így a XIV. kerületben, a Thököly út 150. számú ház előtt *egy nagy faág ráesett a villamos felsővezetékére,* 53 perc forgalmi akadályt okozva. A IX. kerületi Mester utcában egy szakaszon a villamospályát *50—60 centiméter magasan elöntötte a víz;* ez 50 perces forgalmi kieséssel járt. Félméteres víz borította el a *Hungária körúti MÁV-aluljárót;* a 75-ös trolibuszok 130 percig nem közlekedhettek. A XII. kerületben, az Istenhegyi út 30-as számú ház előtt egy Volán tehergépkocsi az útmenti fának csúszott, majd *keresztbe fordult az úttesten.* Emiatt a 21-es autóbuszok 80 percig nem közlekedhettek a megszokott útvonalon.

Sok más helyen is elöntötte a lezúduló zápor a villamosvágányokat és MÁV-aluljárókat, de szerencsére a vihar elvonulása után a víz gyorsan lefolyt és nagyobb forgalmi akadályok nem keletkeztek.

— KÖZLEKEDÉSTÖRTÉNETI ÉRDEKESSÉGGEL — egy mozdony-matuzsálemmel — gyarapodott a Velencei-tó környékének legnagyobb vasútállomása, Gárdony. Az 1914-ben készült hajdani déli vasúti gőzöst Budapestről szállították a községbe, s két daruval emelték végleges helyére, a gárdonyi állomás egyik vakvágányára.

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZIÓ MAI MŰSORÁBÓL

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Lányok, asszonyok.
8.40: Gianni Raimondi és Montserrat Caballé énekel.
9.18: Walter Matthias Diggelmann: Ketten a tavon. Rádióvált. I. r.
10.05: Vívó VB.
10.10: Hangszerszólók.
10.30: A MÁV Szimfonikusok Csajkovszkij-hangversenye.
Kb. 11.30: Cole Porter zenés játékaiból.
11.49: Csokonai búcsúzik a kollégiumtól. Tóth Endre verse.
12.20: Zene anyanyelvünk.
12.30: Magyarán szólva...
12.45: Melódiakoktél.
13.30: Az olvasótáborokról.
13.40: Csak fiataloknak!
14.25: Új Zenei Újság.
15.05: Vívó VB.
15.10: Kis magyar néprajz.
15.15: Bizet: Az arles-i lány, I. szvit.
15.35: Ágay Karola és Réti József operettdalokat énekel.
16.00: 168 óra.
17.30: Jean Dutourd: A kutyafej. Rádióváltozat.
18.01: Albert Schweitzer művészete.
19.25: Lemezmúzeum.
20.00: Rendezte: Marton Frigyes. Sok a szöveg...
21.26: Jákó Vera és Solti Károly nótákat énekel.
22.20: A beat kedvelőinek.
23.05: Világhírű művészek Schumann-felvételeiből.
0.10: Melódiakoktél.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Népdalest.
9.03: Válaszolunk hallgatóinknak.
9.18: Daniel Safran gordonkázik.
10.05: Szombat délelőtt.
11.05: Vívó VB.
12.03: Jelképek erdején át...
12.13: Világhírű művészek felvételeiből.
13.03: A tőkés infláció és a magyar népgazdaság.
13.33: Rimszkij-Korszakov: Versenymű harsonára és fúvószenekarra.
14.00: Napraforgó.
14.30: Énekló Ifjúság.
15.05: Énekszóval, muzsikával. Fiatalok népzenei műsora.
15.27: Szerkesztőségi beszélgetés a zöldség- és gyümölcstermesztésről, -ellátásról.
A hét műsorából:
16.05: Örökzöld dallamok.
16.52: Az élő népdal.
17.02: Vívó VB.
17.30: Verdi: Stabat Mater.
17.44: Magyarok Szudánban.
18.05: A magyar sanzon estje.
mények.
20.13: Csenki Imre: A szép Jutkica.
20.30: Vívó VB.
21.30: Huszka Jenő operettjeiből.
22.06: Poulenc: Az emberi hang. Egyfelvonásos opera.
23.15: Slágerturmix.

3. MŰSOR

12.23: Részletek Donizetti operáiból.
13.07: Kamarazene.
13.50: Millöcker: A szegény Jonathán. Operettrészletek.
14.08: Századunk mesterműveiből (szt.).
15.15: Délutáni hangverseny (szt.).
16.40: Ötórai tea (szt.).
18.10: Nézőpont — ahogy kultúránkat látjuk.
19.04: Wagner: A walkür — III. felvonás (szt.).
20.16: Illyés Gyula versei.
20.23: A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ének- és zenekarának hangversenye a Zeneakadémia nagytermében (szt.).
21.18: Vergilius: Aeneis, VI. (befejező) rész.
22.05: Bemutatjuk az MHV új Vivaldi-lemezét (szt.).

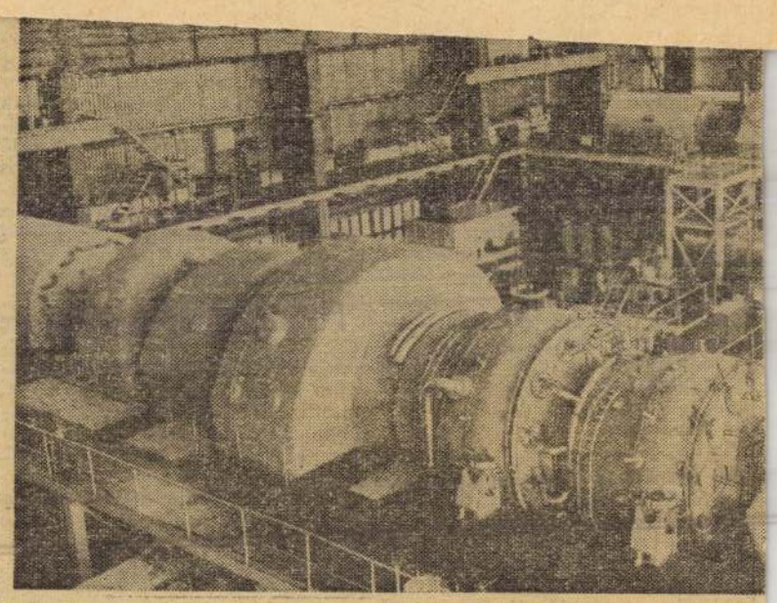
TELEVÍZIÓ

9.30: Tévétorna (ism.).
9.35: Felelet III—IV. rész (ism.).
11.55: Nyugdíjasok műsora (ism.).
15.53: Az oshogból művésztelepen. Holland film (sz.).
16.25: Hírek.
16.40: Női atlétikai Európa Kupa-középdöntő. Közvetítés a Népstadionból (sz.).
18.45: Az elsüllyedt erdő. Román rövidfilm.
18.55: Miért csak egy műszakban? A publicisztikai sorozat népgazdaságunk néhány fontos kérdését kívánja megtárgyalni. Az első részben arról lesz szó, hogy szeretünk-e vagy sem több műszakban dolgozni. Első látásra úgy tetszik, hogy a több műszaknak csupán ott van sikere, ahol a munka leállása az élet leállását vonná maga után. Aztán még sok minden kiderül ebben a kérdésben, a legilletékesebbek véleménye nyomán.
19.05: Vívó VB 1975.
19.15: Cicavízió (sz.).
19.30: TV Híradó.
20.00: Szombat este...
20.01: Frédi és Béni.
20.25: Lerner—Loewe: My Fair Lady. Keresztmetszet.
20.55: Karinthy Frigyes: A marha férj. Tévéjelenet.
21.05: Nekünk találkozni kellett. Záray Márta és Vámosi János műsora.
21.35: Csehov: A dohányzás ártalmasságáról. Előadja: Darvas Iván.
21.55: Zenekari est a Tv IV-es stúdiójában. Csajkovszkij: Olasz capriccio (sz.).
22.10: TV Híradó 2.
22.20: Vívó VB 1975. Férfi tőr egyéni döntő.

energe
niszter
megism
és a m
szen it
jet tec
niszter
erőmű
Inotán
tési ki
viták
téséne
szovje
tán u
ság
adott
bínás

Am
kozás
nem
hogy
szoko
kísér
épité
kenő
suló
szeri
sére
pot
szus tiszteletére
ben megrövidültek a határidők. Az első gázturbinát 4 és fél hónap alatt szerelték be, a szabályozás 3 hónapot vett igénybe. A másodikat szerelve, fél hónapot megtakarítottak, s a próbaüzemi „belövés" is csak egy hónapot tartott.

És az eredmények? A technikai csúcsot ostromolva, igen sokfelé kell odafigyelni. Mert nemcsak azok vizsgáznak, akik a berendezéseket üzembe helyezik, hanem — újfajta gépekről lévén szó — vizsgázik a konstrukció és az egész technikai rendszer is. Márpedig *Szili Géza,* nehézipari miniszterhelyettesünk, *Halasi Zoltán,* az Erőmű Beruházási Vállalat igazgatója és *Somosi Mátyás,* a November 7. Hőerőmű igazgatója igen aprólékos és szigorú volt a bizonyítvány kiállításánál. Végül is az „osztályzat" így alakult: *„Kiváló konstrukció"; „Az eredmények felülmúlják a szerződésbe foglalt követelményeket"; „Rugalmas rendszer, az indítás*

Az új turbina és generátor.

Pekáry Imre
festőművész

Tavaszi Szalon

A Szinyei Társaság minden év májusában kiállítást rendez a fiatal művésznemzedék tehetséges munkáiból. Ezek a kiállítások évről-évre ismétlődve, valóságos keresztmetszetét adják a fiatalok legértékesebb törekvéseinek és örömmel állapítjuk meg, hogy a vasárnap megnyíló negyedik *Tavaszi Szalon* nagy fejlődést és szinvonalbeli emelkedést jelent az előző évek kiállításaival szemben. Nagyon friss, nagyon változatos, az érdekes törekvéseknek gazdag skáláját felmutató kiállítás ez, amelyen igen sok értékes tehetség jelentkezik s amely általában igen kedvező képet ad az uj magyar festőgeneráció fejlődéséről. Vannak, akik először tünnek fel most a Tavaszi Szalonon, de a legtöbb és legértékesebb tehetség olyan, aki a tavaszi szalonok kiállításain nőtt fel, ezeken keresztül jutott kapcsolatba a közönséggel s ma itt mutatkozik be mint értékes kész művész, aki már tartósan meg is marad annak a magyar kultura számára.

Elsősorban Pekáry Imre érdekes stilusromantikája fog meg. Nagyon finom, nagyon tehetséges *Csergezs* István, aki sokkal jobb benyomást tesz itt, mint legutóbbi kollekciójával, az *Ernst Muzeumban*. Nagyobb gyüjteménnyel szerepel *Vadász* Endre, aki kitünő fejlődést mutat. Igen érdekes *Vörös* Géza néhány munkája. A nők közül kiemelkedik *Péter* Mária derüs, friss képeivel, *Hámor* Ilus, *Hollós Mattioni* Eszter és *Róna* Emmy. Uj név, de igen erős, komoly tehetség jeleit adja *Török* Éva önarcképével. Szintén igen sikerült portréval szerepel *Csengeri* Ibolya.

Nemzeti Ujság
1929 V. 5

947.
3 2

Fizete

a magyar királyi államvasutak főpénztá

azaz

A

Utalvány

Csaknem valamennyi kiállító nevét fel kellene említeni, mert a válogatott anyagban ugyszólván alig akad kivetni való. Mégis arra kell szorítkoznunk, hogy csak a legkiválóbbakat említsük fel, mint *Boyer* Ágoston, *Hay* Károly László (igen finom grafikával), *Bertalan* Albert, *Istókovits* Kálmán, *Biai Föglein Oraviczay Szabó* László, *Vajda* Klára, *Szemere* Lemke, *Szuly* Angela és *Domanovszky* Endre.

A szobor-anyag általában gyöngébb valamivel, de itt is akadnak emelkedettebb alkotások, különösen portréban. Igen karakteres és tehetséges munka *Sanmartinoi Gerstinger* Franciska, *Óváry* Ferenc portréja és *Bernola* Károly két mellszobra.

—y

A könyv lap-száma	Számlázás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-745, 340-726
1975 IIII 12
ÉLET ÉS IRODALOM

Pekáry István
festő

1021

ET

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Csupa vasárnap

Büszke tartás és flegma mosoly, délceg tekintet, és betyáros póz sugárzik *Pekáry István* alig húszévesen festett önarcképéről. Amely már festő műve — pontos munka és érzékletes vallomás —, de még csak szolíd előképe a kacagányos portrénak.

Az *Önarcképen* látható kucsmára ugyanis csak évekkel később került fel a képletes kócsagtoll. Az *Ernst Múzeumban* most látható gyűjteményes kiállítás tanúsága szerint a *Szent Margit* című mű keletkezésének idején, 1929-ben, vagy valamivel korábban. A büszke tartást címeres méltóságra cserélte, a betyáros öltözettel álcázott úri nagyvonalúságot palást és díszmagyar váltotta fel. A büszkeséget ekkor már nem a tekintet hordozza, hanem a kelmékbe bújtatott finom alakok alatt fickándozó lovak. A korábban bágyatag színek valósággal kivirulnak, mint a piros rózsa, a tüzes paripák, a tüzes menyecskék és a deli vitézek élénk színekben pompáznak a gyönyörűséges tájak ölén. A körvonalak is egyre határozottabbak és élesebbek lesznek, a festő — legalábbis képzeletben — egyre messzebb lát. A *Két szomszédvár* tornyokkal ékes vadászjelenetében szinte már a történelem is megelevenedik; de nem Vörösmarty regéje, hanem az a múlt kel életre, amelyre a neobarokk Magyarország építette jelenét. Ez a fajta történelemszemlélet csupa anakronizmus volt; logikus tehát, hogy a természeti látványra alapozó festésmódot mind spekulatívabb megoldások váltják fel Pekáry piktúrájában, amely fokozatosan a spekulatív eszmék tárházává vált.

A húszas-harmincas évek fordulója a magyar kultúra legbonyolultabb időszaka. Ekkoriban számolt le teljesen a hivatalos Magyarország — a történelmet kijátszva — a szociális indíttatású avantgarde-dal; és ekkoriban lendül túl a Kassákon nevelődött magyar értelmiség — a történelemre hallgatva —, az avantgarde-on. A harmincas években bontakozik ki az őstehetség... galma, a népi irodalom baloldali szárnya, a faluszociográfia. És a harmincas évek szülötte a társadalmi rendszert stabilizáló parasztromantika, a frázispufogtató magyarkodás és a jobboldali nacionalizmus.

Szándékosan emeltem ki az ellentéteket. Mert Pekáry körül sok legenda kering, mert e legendák szerzői és terjesztői épp a lényeges különbségekről hallgatnak. Annál nagyobb figyelmet szentelnek az életrajzi és ikonográfiai adatoknak: Pekáry egy kis faluban született műveiben állandóan gyermekkorát idézi, felhasználja a magyar népművészet elemeit, munkássága a naiv művészettel egyidőben alakul ki. Pekáry István nem szerepel Németh Lajos *Modern magyar művészet* című könyvében. Most perújrafelvételnek vagyunk tanúi. Az Ernst Múzeum-beli retrospektív kiállítás katalóguselőszava azonban nem annyira érvel, mint inkább követel, miközben az apolitikumot emeli esztétikává: „A tárgyi elemek nem borítják el a kép felületét. Hiszen senki sem keresi már a hétköznapok racionalitását e nosztalgikus-romantikus-környezetben".

Az apróságok — a jelentéktelenségek — valóban nem érdeklik a nézőt. És hol a többi levél a fáról? Miért torzít a művész az emberi arányokon? — e kérdések hovatovább nem lesznek kérdések egyetlen rendszeres tárlatlátogatónak sem. De az élet — és a társadalom — valóságát illik számonkérni, legalább a kritikának. Vajon melyik Magyarországhoz vonzódott Pekáry István? A kubikosokhoz és zsellérekhez, akiket megfestett, vagy azokhoz, öntudatlanul akár, akik a maguk pompáját vetítették rá az egész országra, a nyomorgó parasztra is? Ez a számonkérés nem lehet olyan nagyvonalú és homályos, mint amilyen a stiláris jellemzés: műveiben „benne van a XX. század is, talán éppen ellenpontjaival, kérdéseivel és különös válaszaival". Pekáry válasza ugyanis nem ellentmondásos és nem különös. Hanem nagyon is egyértelmű, bár kétségtelenül sajátos — naiv és szürreális elemeket felvonultató — formában valósul meg. A *Parasztcsalád* és az *Eskövő*, hogy csak példákat említsek, azt sugallja: a parasztembernek csupa ünnepből és vasárnapból áll az élete. Nem az idill nyugtalanít, hiszen Gauguin vagy Csontváry mítoszában is fenséges szépség tükröződik. Az gondolkodtat el, hogy Pekáry képein a boldogság létenkívüli valami; nem mutatja meg, hogyan jutunk ki a nyomorból és a megalázottságból. Ez a szépség tehát hamis. Elég csak egy pillantást vetni az 1935-ös *Csendőrök*re: még csak nem is ellenszenvesek; kedves figurák, a parasztokkal egyenértékű dekoratív foltok.

Szemléleti — a művek mélyén tettenérhető —, kifogásokat említettem. A vászon felületén ugyanakkor sziporkázóan elven alakok sorakoznak egymás mellett, amint művelik a földet, pihennek, mulatnak vagy szeretik egymást. A tájképek is szinte varázsszigeteknek hatnak. A festői erényekhez szakmai felkészültség társul. Az eredmény mégis — mindezek ellenére is — elsősorban vitára késztet. Bárhonnan nézzük Pekáry művészetét, mindig kívül marad a magyar művészet fő tendenciáin. Számára örömünnep a múlt; ezért több köze van a millenniumi plakátok honfiszív-melengető stílusához, mint a történelmi szenvedéseket is felsóhajtó Csontváryhoz. Kortársaitól, a magyar paraszt festőktől tanult ugyan, de tanítványuk nem lehetett. Tulságosan kívülről — idegenként — nézte a falut, a vásári látványosságot fedezte fel benne. Nincs kapcsolata a naiv előadásmód fiatal művelőivel sem: Berki Viola, Galambos Tamás, Kovács Tamás művészete a népballadákból és a népmesékből táplálkozik. Pekáry István azonban a közvetlenül érzékelhető valóságot retusálja — torzítja — mesévé.

ÉLET ÉS IRODALOM

MARSALL LÁSZLÓ:

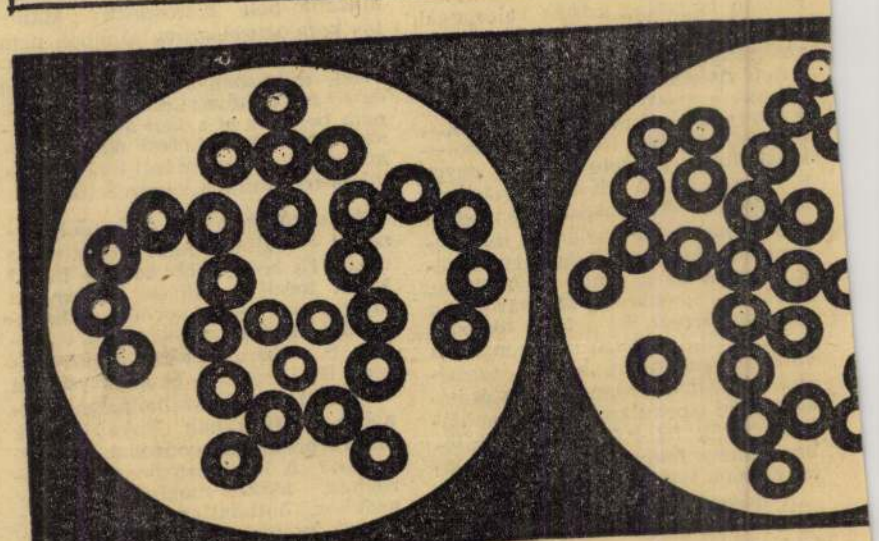
Ágyad mellett

Csukott szemhéjadat nézem.
Látom:
rajzszöggel rögzítek a falon
egy élő denevért.
Veszem a szárnyverdesés
tágasságának logaritmusát
az idő függvényében.
Most rákezdi valami szüntelen
végérvényesnek igérkező szél.
Csukott szemhéjadat nézem.
Talán elsírnám magamat
ha megmozdulnál.

Név-testesülések

Te cigánymeggyből kibuktatott mag
jósoló Rózák fehér tányérján,
és kétes jövendőm tányér és Rozália vagy,

Tányéros I
s Irisznek
de férfivág
Duruzs Jul
ha kell nős
s vernyogo
melle közt
ha egy föl
latolgatás
egyhelybe
Margitnal
Mária teh
s bársony
bőrbe köt
de bölcse
s igenjét
Cserfes C
ki bugaci
s teste új
bolond A
kun-Édu
Artemisz
Klárának

ÖRVÖS LAJOS:

KÜLÖ

Borús, tavaszi az idő. Egy órája még esett, a világosság küzd a szürkeséggel, egy-egy nő még mindig esernyővel jár. Olyan úti idő. Mert nincs meleg és nincs hideg se. Lassan felszáradt a kő is, már csak az égbolt és levegő őrzi az eső emlékét.

A budai cukrászda függönyén át kilátok a fákra, a zöldellő fűre, túl az autóparkolón. És ez a zöld fű és ezek a rügyezni kezdő fák szélesebbre tárják előttem a világot, egymás mellett sorakozó autók. Pers ni látás kérdése, hogy mi hozza kö világot, a fű, a fák vagy mondjuk jármű. Nem mondom, egy autóba ülni és messzi, messzi jutni el vele. a fákat csak nézni lehet és gon utazhat az ember. De különös, ho többet lát így, több csodával találkoz ha a volán mellett ülne. Igaz, sokan zelik, hogy aki a volánnál ül és Európát, az ott áll meg mindig ah olyan tájon, amely leginkább vonz városokban, amelyek a legtöbb é get nyújtják neki. Nyilván így is le ni, és utaznak is. De akiket én isme rizsban, amikor hosszabb időt töltöt töndíjjal az egyetemen, nem így Azok a francia fiúk nemigen tudt útirajzot írni külföldi útjukról, mel kocsijukon vagy épp a másikén tett

Vakáció felé az egyetemi város tábláját ellepik az ilyen cédulák: vagy három utast keresek Bern va burg vagy Bécs irányában benzinh lással." Jövendő mérnökök, orvosc rok tűzik a táblára ezeket a c Mind-mind öreg kocsik tulajdonos akinek vadonatúj kocsija van, az n útitársakat benzinhozzájárulással.

Ösztöndíjas évem leteltével én is tam hazafelé. Az egyetemi város e detőtábláján olvastam ezt a cédul zaspár két helyet keres benzinhozz sal Bécsig." Felcsillant a szemem. közös benzinnel! Onnan már egy u záig. Volt egy kevés pénzem az útr tam néhány szendvicset, vettem két romos szódát. A benzin harmadát én A termoszomban feketekávé csobog gel hat órakor már ott álltam a külv előtt, ahol utasaim laktak, ott áll színű kocsimmal, egy alma nagyságú a bal sárhányóján s egy másik ly gázpedál alatt. De hát ki nem tud az embernek nem a lyukba kell dug bát, hanem a gázpedálra kell helyez

Nyeltük a kilométereket s úgy 60 lométerre lehettünk, amikor észr hogy nem jó a lábfékem. Ez nyugta Meg is jegyeztem az asszonynak (ő lettem, és hátul a férfi, egy fiatal sz hogy megnézetem a féket, mert mir hagyna egy kicsit. Szándékosan a „m tem" szót használtam, mert nem hogy mennyibe kerülhet a kijavítás

MDK

Pekáry István

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

MDK

Pekáry István

Uj hullámfürdő a Margitszigeten. Pesti Napló 1937. máj. 15. 4.l.

MDK

Pekáry István

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 ápr.2o.

Pekáry István

kiállított festmények:
Árva Juli erkölcsöje, olaj, 41 x 65 cm.
Tóparti falu, olaj, 45 x 81 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. B. 1957. 19 l.

12. l.

Pekáry István

Kiállított festményei:

Virág és gyümölcs, olaj, 50 x 59 cm.
Holdas este, -"- -, 50 x 62 cm.
Szőlőhegy, -"- -, 50 x 65 cm.
Tópartos, -"- -, 51 x 61 cm.
Tópartos falu, -"- -, 50 x 65 cm.

70 művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

3. lev

Perényi István

Dutka Mária: A Henreti Galéria kiállítása. Magyar festők Olaszban.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 8. 4. o.

Perátty István

Réntvett a balatonfüredi borpince lehető bérépreséhez

P. Bretyán ndy Ilona: Irodalom magyar Irányia Bp. 1965

36.0.

Pekáry István (szül 1905)

Fal a. Gobelin.

250 × 210 cm.

Megjegyzés a képzőművészetben.

2 Kat. bev. Matolcsi János.

Ápr. 1959.

35.

MDK

Pekáry István

Csendélet

Müvészet 1968 máj.p.44.

MDK.

Pekáry István
Keramikus

Gádor Istvánnal a moszkvai
művészgondozósági kiállítás idején
négy keramikus portréját készítette.

Oelmacher Anna: Gádor István.
Művészet, 1968. november - 22 kép.

Pekáry István

gobelinekkel

szerepel a

magyar képzőművészeti

kiállításon a római magyar

Akadémián

Magyar Hírlap 1969 VI. 13

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Pekáry István
keramikus

Gádor Istvánnal közösen
rendezett kiállítást 1929-ben.

Oelweiler Anna: Gádor István,
Művészet, 1968. november - 22 lap

Pelényi István

könyvjegyet rajzolt

Bútor és lakáskultúra vándorkiállítás

Bp. 1956

MDK

Pekáry István, festő

Kiállít Kárpátaljáról,
majd Bródyban.

– : Hallottuk

2

ESTI HIRLAP, B.u. 1969. júl. 9.

Pekáry István

Gobelinekről tervez

Dolgozóról három: Gobelin és tűzfőn.

Napsugár 1969 I. 19

MDK

Pekáry István

olaj:

Tengerparti táj

Szüret

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

MDK

Pekáry István

Ut a tengerparton, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Pekáry István

Áron Juli esküvője, olaj, 41×65
Tóparti falu " 45×81

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. ref. Kollégium Kicsimi Terme.
12.

MDK

Pehány István
festő

„Emlékkép" (repro)

D. Fehér Zsuzsa: Új magyar festészet
Művészet, 1968. május – 40 kép

MDK

Pekáry István

Szántó Kovács János, freskóterv

János vitéz, "

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

MDK

Pekáry István

Magyarország, gobelinterv

Budapest, "

Sárközi bál, "

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Мейстерзальбух, Корпоративный
Вундерхорн, "
Шлихтхорст, "

MDK

Pekáry István

Olasz városka, temp.

Kikötő, o.

Tengeröböl, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

Pekáry

Pkeáry István festő

M.D.K.

Szüret c.

Tengeröböl c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 6.l.

Pekáry István

Szüret, Itáliai tengeröböl c. képei a Mücsarnokban 1968 jul. állami vásárlások kiállitásán.

Vigilia 1968. szept. 638.l.

Pekáry István

Tengerparti táj (i. mire/emlék)
szerepel a moholyi galéria
kiállításán

Hais Éva: A mai magyar
festészet Galériája Moholyban

Filmkultúra 1968 7-8 sz. 703 old.

MDK

Pekáry István

repr.:

Tengerparti táj

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

MDK

Pekáry István

Procida, tus

Cetura, "

Piazza Sanlorenzo, tus

Praiano, tus

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

MDK

Galambos Edit

Galambos E. festőm. kiáll. KKI. 1961. jan.

MDK

Pekáry István

tollrajzok:

Minori

San Antuono öböl

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Ήταν

Τώρα σκοτάδι παν

Pekáry István MDK

olajfestmények:

Praiano

Hajók a kikötőben

Cetara II.

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

Pekáry István NDK

olajfestmények:

Utca Ponza szigetán

Házak Sukorón

Falu

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

Pekáry István

MDK

olajfestmények:

Anziói strand

Olasz városka

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Mus. 1961. jan.

Bretta Idjuma

Ekbotby Sualo

MDK

Pekáry István

tollrajzok:

Kikötő Ponzán

Részlet Ponza szigetéről

Ponzai öböl

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Calambos Edit

Calambos E. festőm. kiáll. KKI. 1961. jan.

MDK

Pekáry István

tollrajzok:

Házak Ponzán

Ponza szigeti részlet

Ponzai rakpart

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Hans Konen

Konen Heidelft Konstof

Konen Lehrbuch

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Piazetta

Cetara I.

Házak Procidán

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Sétány

Tengerparti városka

Fürdőzők Ponzán

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

MDK

Calambos Edit

MDK

Pekáry István

tollrajzok:

Atrani

Ventotene

Amalfi

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Agentofone

Italia

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Rakpart Ponzán

Piazza San Lorenzo Firenzében

Cetarai házak

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Certosa di Firenze

Settignanói templom

Halászfalu

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Corteggio di Firenze

Scaffaggiatori femminili

Ballerine

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Utca Isola Ponzán

Halászbárkák

Arno parti házak

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Ufda Isola Fondam

Malandrinkak

Alto Puffi Mask

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Ventotene szigete

Utca Amalfiban

Procida II.

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Ventotene kikötője

Öreg halászhajó

Házak a Canale Granden

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Hansa & Canale Stanzen

Otto Mallebrein

Ventotene Kinotöle

Pekáti István, gobelin MDK

4. orsz. iparmüv. kiáll. Mücs. 1959.

eti egyesület, melyet 1894-ben a
ával elégedetlen művészek alapi-
ték kiállitási helyiségüket a volt
en. Az egyesület elnöke Andrássy Gyu-
lyiség igazgatója Ernst Lajos volt.
ökébe tartozott. 1960-ban megszünt.

Pekáry István

Pályázott a Ferenc József jubileumi alapítványra

M. 932. X. 8.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a t

Pekáry Istvánt.

Képe szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán.

Magyarság. 1928. Máj. 20.

Pekáry István.
Rudnay tanár tanítványa

képe szerepelt a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Az Est, 1928. Máj. 20.

Pekáry István

Kiállít

† Reggel 932. nov. 21.

MDK

Pekáry István

díszlettervek, vázlatok:

Móricz Zs: Ludas Matyi

" " "

Veress-Milloss-Pekáry: Térszili Katica

Pekáry I. festőm.kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Ferenczi Sándor: Thalassa-Pszichoanalitikai próbálkozás

" " "

Nógrád Sándor: Lucifer ébredése

MDK

Pekáry István

díszlettervek, vázlatok:

Alban Berg-Büchner: Wozzeck

" " "

Móricz Zs.: Ludas Matyi

Pekáry I. festőm.kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Kossack :tsnnsbuA-ytsM ednA

" " "

Ivyan eeduL :.ex sdiTdA MAR

MDK

Pekáry István

diszlettervek, vázlatok:

Liszt-Milloss: Ungheria Romantica

Stinco-Milloss: Il Circo

Alban Berg-Büchner: Wozzeck

Pekáry I. festőm.kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Main Post-Engineer: Moscow

Saginaw-Military: Ft Crito

Flint-Military: Dunbarton Homesteads

MDK

Pekáry István

diszlettervek, vázlatok:

Lányi-Paulini: Rőzseszedő

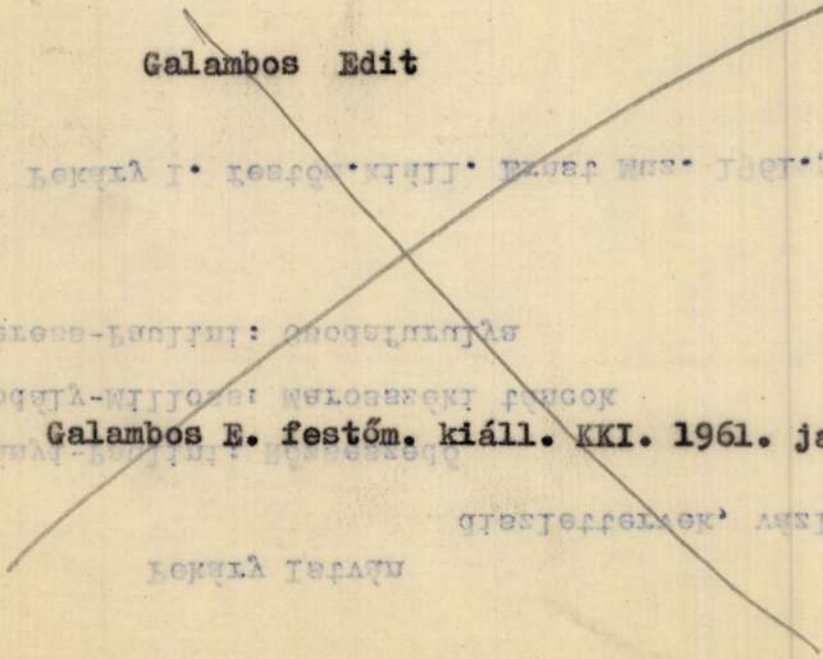
Kodály-Milloss: Marosszéki táncok

Veress-Paulini: Csodafurulya

Pekáry I. festőm.kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

MDK

Galambos Edit

Galambos E. festőm. kiáll. KKI. 1961. jan.

Pekáry István

Kiállít

PH. 1932.IV.3.

Pelion István

Naplója

1931. XII 6-28 ig

a TG megbízója

MDK.

Pekáry István

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. 1 ap 29.

M.D.K.

Pekáry István „Lesbos"

művei szerepelnek a Magyar Építőművészek Szövetsége műtermi kiállításán.

Magyar Nemzet, Bp. 1956. jun. 15.

Pekáry István
festő.

„Szüret"
„Ponyva Krisztus"
„Fiatal lányt temetnek"

} Képek

Kaits Géza: Pekáry István képei készült.
Művészet, 1971. május – 22 old.

Pekáry István MDK

Kikötő Ponzán, tus-akvarell

Mücsarnok 1962. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905)

Olajfestmények:

Falu.
Templomdomb.
Három lány.

Pekáry István kiáll. Szépművészeti Kiállitások. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Olajfestmények:

Parasztpár.
Virágok.
A kisasszony.
Puhász.

Pekáry István kiáll. Szépművészeti kiállitasok. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905)

1933-ban a milánói V.nemzetközi iparművészeti kiállitásra állami megrendelésre négy képszőnyeget készit.

Pekáry István kiáll.Szépművészeti Kiállitások. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

1932-ben nyeri el a Szinyei Merse Pal Tarsaság Nemes Marcell-féle utazasi ösztöndiját.
1931-ben New-Yorkban "Temetés" c.képét megvásárolják a College Art Association allandó kiáll.részére.

Pekáry István kiáll.Szépművészeti Kiallitások.1933.Kat.

MDK

Pekáry István (szül.1905.) festőművész

1923-tól a Képzőm.Főisk. Rudnay Gyula növendéke öt évig.
1927 óta szerepel bpesti és külföldi kiall.-okon.
Négy izben nyeri el a Szinyei Merse Pal Társaság kitüntető, illetve dicséró oklevelét.

Pekáry István kiáll.Szépművészeti Kiállitások. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész /1905.Budapest./

Római ösztöndijas.
A római kir. opera mgb. megtervezte a "Magyar romantika" c. Liszt-Milloss balett diszleteit és kosztümjeit.
A római opera részére Alban Berg-Büchner "Wozzeck" c.operájának,
Stinco-Milloss "Cirkusz" c. balettjének diszleteit és kosztümjeit tervezte.

Orszöszt. 1941/42. 29.l.

MDK

Pekáry István festőművész

1905-ben szül.Bpesten.
1927 óta szerepel bpesti és külföldi kiállitásokon. Négy izben nyeri el a Szinyei-Merse Pál Társ. kitüntető, illetve dicsérő oklevelét, majd 1932-ben ugyanezen társaság Nemes Marcell-féle utazási ösztöndijat.

Pekáry I.kiáll.1933.márc.19-29-ig.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

1931-ben New-Yorkban "Temetés" c.képét megvásárolják a College Art Association állandó kiállitasa részére.
1933-ban a milánpi V. nemzetk.iparmüv. kiállitásra állami megrendelésre négy képszőnyeget készit.

Pekáry I. kiáll.1933.márc.19-29-ig.Kat.

Pekáry István MDK

Mint Rudnay, úgy tanítványai is gyakran jártak Mártélyon, pl. Barcsay Jenő, Kántor Andor, Pekáry István, Frank Frigyes.

Dömötör János: Mártély a művészetben.

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP. 1962 . jul. 11. 4. lap.

MDK

Pekáry István, festö

Atrani. Olajf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 13.l.

Pekáry István M DK

Tengerparti táj, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Pekary István MDK

Vasárnap, olf.
Csendélet, olf.
Faluvége, olf.
Falu udvarházzal, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Pekáry István

Szerepel a Munkácsy-céh VIII.kiáll.-án.

Az Est, 935.III.31.

MDK

Pekáry István

Modern Monumentalis Művészet a juniusi unnepi hetek keretében a Nemzeti Szalonban 1937.

Rajzoktatás, 1937. 4-6.sz. 56.l.

Pekáry, István MDK

Penisola

Viale sul Lungomare

Porto

Isola

Galleria Bors,é.n.Monstra di aquattro pittori ungheresi nella

Pekáry, István MDK

Al chiaro di luna

Villaggio d'inverno

Sposalizio

Galleria Bors,é.n.Monstra di quattro pittori ungheresi nella

5689

BUDAPEST 1932 FEB 11 5

MAGYARORSZÁG 1932 FILLÉR

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLÍTÁSAI

AKADÉMIA UCCA 8

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úr

H.

VII. Andrássy út 75.

Dekáry István

A TAMÁS-GALÉRIA LXXXI. KIÁLLITÁSA

V, AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghívni

Pekáry István festőművész
szőnyegeinek

Gádor István szobrászművész
kerámiáinak

kiállitására,

amely február hó 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilik meg. Nyitva február 22-ig, hétköznap délelőtt 10 órától délután 6-ig és vasárnap délelőtt 10 órától 2 óráig.

Ez a meghívó a kiállitás bármely napján 2 személyre belépőjegyül szolgál.

A szőnyegek a **„Budai szövőműhely"**-ben készültek

Pekáry István

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Tehetséges,de meseszerüen naiv előadása már-már az illusztráció területére téved.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

MDK

Pekáry István

a Szinyei Társaság Nemes Marcell-féle utazási díját nyerte 1933-ban

Tavaszi Szalon. 1935.

Pekáry István

MH 631 III/25

— **Pekáry István és Gádor István gyüjteményes kiállítása a Tamás-galériában.** *Pekáry* István festőművész és *Gádor* István szobrászművész gyüjteményes kiállítása szombaton délután nyilt meg a Tamás-galériában (V., Akadémia ucca 8.). A kiállítás április 7-ig marad nyitva, vasárnap 10-től 2-ig, köznapokon 10-től 6 óráig.

ózpont meginditotta rotaprintes for-
kötéteként a
pzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
ok 1954-55."
ózpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Pekári István.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tiszti kar felvételi bizottság tagjának választottak.

Népszava, 1952. május. 24.

Pekári István.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tiszteletbeli hivatásos tagjának választották.

Függetlenség Magyarország, 1952. május 26.

Pekári István.

a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításra két képét küldte be. Az egyik képe rózsát, a másik egy üveg halászlét ábrázol. (aulitta.)

Kis Újság, Budapest, 1957. Okt. 19.

Pekáry István.

Kerámikus.

T. Iparművészeti kiállításon szerepel „Parasztlakodalom" c. műve. (kultúr).

Magyar Nemzet, 1952. aug. 3.

Pekárny István

Kiskit

P. 1932. IV. 24.

Pekáry István MDK

Szinyei Társ. Nemes Marcel-féle utazási dij 1933

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Pekáry István
levele

M.D.K

Művével nem szerepel a
találaton.

D. Fehér Zsuzsa: A X. drogos képzőművészeti találkozóról
készített, 1965. november - 28 lap

Pekáry István

Kiáltó

1937. XII. 16–28. 1

a Tanács Galéria archívuma

Pehány István

Kiállít

8 órai újság 1937. II. 14

MDK

Pekáry István

A szép magyar könyv. Magyar Kulturszemle. 1942. 174.l.

Pekáry István

Kiállít

BH. 1935. XII. 21.

Pekáry István

Kiállít

EK. 1931. XII. 6.

Pelhřimy bitva

K. Mit

Mo. [illegible] 1931. XII. 5

MDK

Pekáry István

/e.s./:A KUT kiállitása. Ujság 1934. dec. 2.

MDK

Pekáry István

kitüntető elismerésben részesült

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjának dijai.
Ujság 1927. márc. 27. 17.l.

Pekáry István játék 1964

Miller Arnold rendezte Romániában
Alban Berg Wozzeck c. zenedrámáját.
Most is Pekáry István évek keménykötött
diktátorait keresi.
(Kristóf): Romániai színpadokon egy Trencsényi
vári műteremben 2

ESTI HIRLAP 64. 1964. jan. 15.

Fényképp

Béke és Sz. Kegedüsnek

Pekáry István: Szüret

Gobelin

1953

MDK

Pekáry István

Karácsonyi képeslapok. Magyar Iparművészet
1940. 132.l.

PEKÁRY Imre épitész

SISA, József: Imre Steindl and neo-gothic in Hungary in the late 19th century. In. Il neogotico nel XIX e XX secolo. Milano, 1989
14o.p.

Pekáry István, jertő

A római második 10 perces adásban foglalkozott Pekáry István a 3 tízes római találatával.

—: Röviden

6. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 16.

MDK

Pekáry István, festő

Tervei alapján 1937-38-ban óriási gobelinek készültek Kárpátaljának legjelentősebb történelmi eseményeiről. A már 1939-ben, a New-York-i világkiállításon első díjat - arany érmet nyert. A háború alatt elveszett alkotás most előkerült teljesen ép állapotban. A 3,3 m hosszú, 2,5 m. széles gobelin most eredeti helyére, a városi tanács elnöki szobájába kerül.

(— szöveg — fényképe —)

2.

ESTI HIRLAP, dp. 1962. febr. 21.

M.D.K.

Pekáry István

Stilizált magyaros szinpadképeit /Dor/: "Ludas Matyi a Nemzetiben" c. kritikájában igen magasra értékeli és a müvészt rendkivüli tehetségnek tartja.

Szinházi Magazin, 1939. márc. 12. II. évf. 11. sz. 4-6. lap

Pekáry István M.D.K.

Az Iparművészeti Vállalat szövőműhelyében ki - vitelezték gobelintervét

Domanovszky Endre György: A magyar gobelin-művészet husz éve

Magyar Nemzet 1965 . március 7. 9.1.

MDK

Pekáry István

Gobelin, repr.

Magyar Iparművészet 1939. 30.l.

MDK

Pekáry István festőművész

készitette a budapesti repülőtér forgalmi épülete nagycsarnokának két térképét

A budapesti repülőtér forgalmi épülete. Tervezték: dr. Bierbauer Virgil és Králik László. Tér és Forma 1937. 8. sz. 213-223.l.

Pekáry István

Három évi munkájának munkatársa volt: feltárásvezető, rajzoló, gyűjtő és preparátor).

Vigilia, 1961. 3 n., 180 old.

Pekáry István
festő

M.D.K.

A római Bars galériában állított
ki műveit

—: Élőnek
Művészet, 1963. november - 47 lap.

Pekáry, István MDK

A chiar di luna, repr.

Galleria Bor,é.n.Monstra di quattro pittori ungheresi nella

Pekáry István, festöm. MDK

A Nemzeti Szalon kiállitásáról. Reprodukció.

Falu. c képe. /Templomból jön ki a nép./

Képzömüvészet. 1929. 21.sz. 149.l.

Fényképek

Linkgyűjtemény

Linkgyűjtemény

Pekáry István - Gyűjtő

Idő: P 1953

Textil - Lobelia

Fényképek

Vegyes iratok

MDK

Pekáry István

Szőnyegei a Tamás-galéria kiállitásán.

Cikk: Három művész ...

Esti Kurir, 1938.dec.13. 3.lap

MDK

Pekáry István, ip.müv.

kutatóelme, fűzőnyanyag termékei a Textil munkák fülrájában gyönyörködtettek.

Az I^arm. Társulatnak az Iparm. Muzeumban rendezett 50 éves jub. kiállításának részletvesi.
Magyar Iparművészet. 1935. 265.l.

Fényképész

Szab. Müv. : 2721. Hegedüsné

Pehány Istvánné - Gádor Istvánné : Fali kép -
részlet

Keramia

Neg. nincs

Fényképész

Szab. Műv.: 2999.

Hegedüsné

Pekáry István: Szüret

Gobelin

Falus Károly

Meg. nincs

MDK

Pekáry István

Képzőművészet. Újság 1938. jan. 1.

MDK

Pekáry István

Diószeghy M.: A magyar fajankó művészi feltámadása Budapesten. B.H. 1936. ápr. 12.

Pehúzy Ktván

Jevepell og Ar kex által ohtóber
elején rendezett tömeg kiállítások

— : Magyar textók kiállítása
külföldön.

Külkereskedelem. 1963 nov.

Pekáry Ybrán Jeno"
Kisalföld 1958 júl. 16. Colorl.-

MDK

Pekáry István

Castello, of.

Tengerparti ut, of.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

MDK

Pekáry István

360- Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiállitása. N.Szal. 1948. jun.

Pekáry István

- Szőlőhegyen c. művét ismerik.

Tanulmányai a Zrínyi Miklós
Tanárképző Főiskolán, majd
Kapi. Mór. Szőnyi Tsz-ben
1966

891.

MIK

Pekáry István

Sziget, o.

Kikötő, o.

Szőlőhegy, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Pekáry István, festő

M.N.K.

nevét, Würtz Adain grafikusművésszel kapcsolatban, a népművészet elemeiből merítő festők körét említi Szíj Rezső!

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII. évf. 8. sz. 77. old.

MDK

Pekáry István

Magyar népviseletek, 8 db, szin.rk.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

e.

Pekáry István festő

Kiállítása nyílt a Székesfehérvári Gárdonyi művelődési házban

N. N.: Nővy festőművész

Fejér Megyei Hírlap 1969 VII 27

MDK

Pekáry István, festő

Szerepel a Művészetben.

Rózsa Gyula: Öt emberöltő kritikátlan története 7.

Népszabadság, B[illegible]. 1969. okt. 8.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Pékáry István

keresztelő a Lápalmásnyéki művelődési ház tiszteletére

Tardy Alíz: A velencei festők ...

Fejér megyei Hírlap 1969 VII 13

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Pekáry István festő

Szerepel a gárdonyi művelődési
ház csoportkiállításán

Fejér Megyei Hírlap 1969 VII. 26

Pekáry, István MDK

Villaggio

Vigna sul monte

Fiori sulla finestra

Galleria Boro,é.n.Monstra di quattro pittori ungheresi nella

MDK

Pekáry István

Kiállitások. Magyar Iparmüvészet 1939. 18.1.

Pekáry István.

Kiállításon először művei

Debrecenben 1931-ben

A képzőművészeti Debrecen Ért
1961

70 oldal

Pekáry István, [ ] MDK

A miskolci M. Egyetem neki
gobelint tervez.

—: Harmincadik új nyelvet a Lenin
Városkohónál 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. dec. 11

MDK

Pekáry István

-ie.: A mai lakás diszitőművészete. Évadnyitó kiáll. a Tamás Galériában. Pesti Napló 1937. szept. 26.

MDK

Pekári István

gobelin

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

MDK

Pekáry István, 19o5--

Modiano

1885-196o. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 196o.

Perlásy István

szerepelt az I. nemzeti táblaton.

VII 1933. IV. 20.

Pekáry István
festőművész

Gyüjteményes kiállitás - Szépmüvészeti Kiállitások Mária Valéria uccai helyiségében - ecsetével a mesék világát tárja elénk és különösen figurális szőnyegein a primitiveskedés iránt érzett meggyőződését és megvesztegető stilusérzékét illusztrálja sikerrel

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Pekáry István MDK

Árva Juli esküvője, olf.

Tóparti falu, olf.

Műcsarnok 1937 Tavaszi tárlat

M.D.K.

Pekári István

Zsolt Béla: "Kis Karácsony" c. versét illuszt
tálta rajzkompozicióval.

Szinház, Bp. ~~195~~ 1946. dec. 18-31. II. évf.
49-50. sz.

MDK

Pekáry István

Kiállitási hir

Fényszóró 1967 ápr.12.

MDK

Pekáry István festőművész

Nagy mezőgazdasági térképe az 1939.évi newyorki világkiállításon.

Cikk: Magyarország a Newyorki Világkiállításon.

Magyar Iparművészet, 1939. 151-153.lap

MDK

Pekáry István, ip.müv.

a Munkácsy Mihály-díj III.fokozatát-5ooo ft.-t kapta: "Szüretel a termelőszövetkezet" c. gobelinjéért.

Az 1956.évi irod.és művészeti díjak kiosztása. Művelt Nép/Kult.hetilap/.1956.ápr.8. VII.évf. 15. sz.

Pekáry István festő M.D.

Művei kiállítva római Bors Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 3. 4.l.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegtervei:

Háromkirályok. Mgt.
Menekülő szt.család. Mgt.
János vitéz. Mgt.

Pekáry I. és Zádor I.festőművészek kiáll.
1933.márc.19. - márc.29. Kat.

MDK

Pekary Istvan festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegek:

Szegénylegények.
Juhászbojtár. Mgt.
Parasztpár.

Pekáry I. és Zádor I.festőművészek kiáll.
1933.márc.19. - márc.29. kat.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegtervei:

Ádám Éva I. (A milanói V. nemzetközi iparművészeti kiallitasra készülő képszonyeg terve.)
Várkastély.
Falu I.

Pekáry I. és Zádor I.festőművészek kiáll.
1933.márc.19. - márc.29. Ant.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Olajfestményei:

Falu.
Templomdomb.
Három lány.
Parasztpár.

Pekary I. és Zádor I. festőművészek kiáll.
1933.Márc.19.- Marc.29. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegek:

Lány és legény.
Huszár.
Juhász.
Lovas fóur.

Pekáry I. és Zádor I.festőművészek kiáll.
1933.Márc.19. - Márc.29. Kat.

MDK

Pekary István festőművész (szul.1905.)

Képszőnyegek:

Huszár, Mgt.
Madonna gyermek Jézussal. Mgt.
Legény.
Adám Éva II.

Pekáry I. és Zádor I.festőművészek kiáll.
1933.Márc.19. - Márc.29. Kat.

MDK

Pekáry István (szül.1905.)

1933-ban a milanói V. nemzetközi iparművészeti kiállitasra állami megrendelésre négy képszonyeget készit.

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiáll. 1933.márc.19. -márc.29.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905)

1931-ben New-Yorkban "Temetés" c.képét megvásárolják a College Art Association állandó kiállitása részére.

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiáll.
1933.Márc.19. -Márc.29.Kat.

MDK

Pekary Istvan festőművész (szül.1905.)

1923-tól a Képzőművészeti főiskolán Rudnay Gy. növendéke öt évig.
1927 óta szerepel Bpesti és külföldi kiall.-on. Négy izben nyeri el a Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető, illetve dicsérő oklevelét, majd 1932-ben ugyanezen társaság Nemes Marcell-féle utazási ösztöndijat.

Pekary I. és Zádor I. festőművészek kiall.
1933.Márc.19.- Márc.29.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész (Szül.1905.)

Olajfestményei:

Virágok.
A kisasszony.
Juhász.

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiáll.
1933.Márc.19.- Márc.29. Kat.

MDK

Pekáry Istvan festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegek:

Szent család,
Angyali üdvözlet,A milanói V.nemzt.ipműv.kiall
Menekülő szt.csalad, " " " " "
háromkirályok,

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiall.
1933.márc.19.- márc.29. Kat.

Pekáry István, Jeste

MDK

A római Barc Galériában okt. 1-től
tárlat lesz Dercsényi Dénes, Duray Tibor,
Kurucz D. István és Pekáry István műveiből.

— : Röviden

6. 1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. szept. 26.

MDK

Pekáry István, festöm.

Öreg pásztor. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 48.l.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Vitézek.
Krisztus.
Juhászok.
Haramia.
Ménes.
Falu II.

Pekáry I.kiáll.1933.marc.19-29-ig.Kat.

Ivan Ivanov
Petrov Petr
Sidorov Sidor
Kuznetsov Kuzma
Smirnov Semyon
Fedorov Fedor
Mikhailov Mikhail
Nikolaev Nikolay
Alekseev Aleksey
Vasiliev Vasily
Pavlov Pavel
Andreev Andrey
Makarov Makar
Novikov Nikolay
Morozov Mikhail
Volkov Vladimir
Solovyov Sergey
Vasiliev Vasily
Zaitsev Zakhar
Pavlov Pavel
Semyonov Semyon
Golubev Gleb
Vinogradov Viktor
Bogdanov Boris
Vorobyov Vladimir
Fedotov Fedor
Belyaev Bogdan
Komarov Kirill
Orlov Oleg
Kiselev Kirill
Makarov Makar
Andreev Andrey
Kovalev Kirill
Ilyin Ilya
Gusev Gleb
Titov Timofey
Kuzmin Kuzma
Kudryavtsev Kirill
Baranov Boris
Kulagin Kirill
Zhukov Zakhar
Baranov Boris
Vorobyov Vladimir
Filippov Filipp
Nikitin Nikita
Zakharov Zakhar
Solovyov Sergey
Borisov Boris
Yakovlev Yakov
Grigoriev Grigory
Romanov Roman
Sergeev Sergey
Kuzmin Kuzma
Frolov Frol
Alexandrov Alexander
Dmitriev Dmitry
Korolev Korol
Gusev Gleb
Kiselev Kirill
Ilyin Ilya
Maksimov Maksim
Polyakov Polyakov
Sorokin Sorokin
Vinogradov Viktor
Bogdanov Boris
Vorobyov Vladimir
Filippov Filipp
Nikitin Nikita
Zakharov Zakhar
Solovyov Sergey
Borisov Boris
Yakovlev Yakov
Grigoriev Grigory
Romanov Roman
Sergeev Sergey
Kuzmin Kuzma
Frolov Frol
Alexandrov Alexander
Dmitriev Dmitry
Korolev Korol
Gusev Gleb
Kiselev Kirill
Ilyin Ilya
Maksimov Maksim
Polyakov Polyakov
Sorokin Sorokin

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Várkastély.
Falu I.
Végvári vitézek.
Adám Éva III.
Betyár.

Pekáry I.kiáll.1933.márc.19-29-ig.kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Háromkirályok. Mgt.
Menekülő szt.család. Mgt.
János vitéz. "
Adám Éva I. A milánói V.nemzetk.iparműv. kiáll.-ra készülő képszőnyeg terve.

Pekáry I.kiáll.1933.márc.19.-29.-ig.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Lovas főur.
Szegénylegények.
Juhászbojtár. Mgt.
Parasztpár.

Pekáry I.kiáll.1933.marc.19-29-ig.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Adám Éva II.
Lány és legény.
Huszár.
Juhász.

Pekáry I. kiáll.1933.márc.19-29-ig.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Szent család. A milanói V.nemzetk.iparműv. kiallitas anyagából.

Angyali üdvözlet. A milanói V.nemzetk. iparműv.kiall.anyagából.

Menekülő szent család. A milanói V.nemzetk. iparműv.kiall.anyagából.

Pekáry I. kiall. 1933.marc.19-29-ig.Aat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Háromkirályok.
Huszár. Mgt.
Madonna gyermek Jézussal. Mgt.
Legény.

Pekáry I. kiáll.1933.márc.19-29-ig.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Falu. Olajf.
Templomdomb. Olajf.
Három lány. "
Parasztpár. "

Pekáry István kiáll. 1933.marc. 19-29-ig.
Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Virágok. Olajf.
A kisasszony. Olajf.
Juhász. "

Pekáry István kiáll. 1933.marc.19-29-ig.
Kat.

MDK

Pekáry István

Árpádházi Szent Margit, (Babits Mihály tul.)

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitásának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

Pekáry István, dp.müv. MDK

a textiliák közül ki kell emelnünk az ő munkáját.

Művészieség, magyarosság, modernség és célszerűség az uj magyar lakáskultura ideálja. - "Uj Magyar Otthon" kiáll az Iparm.Társ.Mária-Val.utcai bérpalotájában. -Esti Ujs. 1940. febr.29. 7.l.

Pekinský hrad

K. Mít

PN. 1931. XII. 6.

Pekáry István.

I. Gyermekvédelmi kiállításon szerepel, két falikép (emléktűz)

Szabad Nép, 1952. aug. 17.

Április hó 8-án, hétfőn *fejeződik be Tatár András szenzációs cikksorozata, az* **»ELJEN A CSÁSZÁR!«** *és ugyanakkor kezdi meg az ESTI KURIR Napoleon izgalmas és regényes élettörténetének uj, drámai fejezetét, amely*

A LEDŐLT BÁLVÁNY

cimen végigkiséri a történelem egyik legnagyobb alakjának tragikus sorsát a fontainebleaui lemondástól az elbai számüzetésen, a dicsőséges száz napon és Waterloon keresztül — Szent Ilonáig

Beperelte férjét a pesti asszony, aki megszökött egy néger táncossal

Keresetében arra hivatkozott, hogy hipnózis hatása alatt cselekedett — A bíróság a tartásdijra érdemtelennek mondta ki

Egy néger táncos körül támadt bonyodalmak kerültek most a központi járásbiróság elé. Annakidején egy földbirtokos fiatal feleségével Bécsben járt, s ott egyik előkelő mulatóhelyen John *Gray* néger táncos produkciót nézte végig. Amikor a táncprodukciók befejeződtek, a néger táncos szmokingba öltözött és a parketten a mulató hölgyvendégeivel táncolt. A földbirtokos fiatal felesége mosolyogva szólt az urához:

— Soha nem táncoltam még négerrel. Szeretnék ezzel a néger táncossal táncolni ..

Pár perc mulva a fiatal asszony és a néger John *Gray* együtt táncoltak már. Amig a házaspár Bécsben volt, a fiatalasszony kérésére a házaspár mindennap ellátogatott a mulatóba s az asszony *mindennap táncolt a négerrel.*

Miután a házaspár visszatért Budapestre, a néger táncos is ideérkezett és csaknem *minden nap találkozott az asszonnyal.* A találkozásokról a férj is tudomást szerzett és felelősségre vonta feleségét. Az asszony felháborodottan tiltakozott az ellen, mintha a néger táncoshoz bármiféle kapcsolatok füznék, s kijelentette, hogy nem is tud arról, hogy a táncos Budapesten van.

A néger táncos körül támadt éles családi jelenet után huszonnégy órával *a férj nem találta otthon feleségét.* Egy levél feküdt az iróasztalán, amelyben az asszony közölte vele, hogy *külföldre utazik — a néger táncossal, akibe beleszeretett.* Bécsbe mennek, onnan Párisba — közölte a levél, amelyben az asszony néhány meleg szóban örökre bucsut mondott a férjnek.

Az örök bucsu után négy héttel a fiatalasszony visszatért Budapestre és első utja férjéhez vezetett. Az asszony elmondotta férjének, hogy a néger táncos elcsábitotta őt, külföldre vitte magával, de három hét után kiderült, hogy *nős ember, felesége és három gyermeke Newyorkban él.* Kiderült az is, hogy a könnyelmü asszonyról három hét után mitsem akart tudni, egyszerüen faképnél hagyta, ő pedig tovább utazott Európa nagyvárosaiba, ahová szerződése szólitotta. A férj ridegen elutasitotta feleségét, aki erre a bírósághoz fordult s *nőtartásért beperelte férjét.* Havi 300 pengőt követelt keresetében s meglepő dolgokat adott elő a négerrel történt kalandjáról.

— A néger táncos *szuggesztiv hatása alatt* szöktem meg Budapestről, de alig hogy pár napot külföldön tartózkodtam, ez a szuggesztiv behatás megszünt. Ráeszméltem arra, hogy mit tettem és visszasiettem férjemhez. A néger táncossal soha semmiféle közelebbi kapcsolatban nem voltam. Az ő szuggesztiv behatása alatt irtam meg azt a levelet is, amelyet férjem kapott tőlem.

Az asszony keresetével szemben a férj előadta a bíróság előtt, hogy *őt a felesége rendkivüli módon megszégyenitette,* amikor egy néger táncossal megszökött.

— Mindaz, amit feleségem a szuggesztiv behatásról előadott, *naiv mese és együgyü kitalálás,* — hangzott a férj előadása, — ennek a mesének a bíróság nem adhat hitelt. Kérem, hogy feleségem, aki érdemtelenné vált arra, hogy vele tovább együtt éljek, keresetével utasitsa el a bíróság. Ha Amerikában történne az, ami velem történt, *az ilyen négert meglincselnék* s az olyan asszonyt, aki ilyen lépésre vetemedik, kiközösitenék a tisztességes emberek társadalmából — fejezte be a férj előadását.

A bíróság a különös tartásdijperben a férjet bocsátotta esküre. A férj eskü alatt vallotta mindazt, amit válasziratában előadott s becsatolta felesége levelét. Mindezek után a bíróság *az asszonyt érdemtelennek mondotta a tartásdijra s őt keresetével elutasitotta.* Az itélet indokolásában a férj eskü alatti vallomásával bizonyitottnak vette a bíróság, hogy a feleség *uriasszonyhoz nem méltó viselkedésével férjét megszégyenitette* s igy a férj nem kötelezhető arra, hogy feleségének eltartásáról gondoskodjék.

METROFILM A RADIUSBAN!

Baior Gizi szerepében NORMA SHEARER

Pathé Attila szerepében FREDRIC MARCH

Odry Árpád szerepében CHARLES LAUGHTON

AHOL TILOS A SZERELEM

A Nemzeti Szinház nagy sikere filmen
Müvészi játék, uri miliő, előkelő hang

PREMIER MA!

Mintautak, a főváros és az állam utépitésének bemutatása a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Ugy az állam, mint a főváros jövő évi költségvetésében az eddiginél jelentékenyebb előirányzatok szerepelnek az utépités részére. Ez ad jelentőséget a május 3-án megnyiló Nemzetközi Vásár legujabb kezdeményezésének: *az utépiütési kiállitásnak.* Értesülésünk szerint a vásárnak ez a csoportja valóban nagyarányunak igérkezik. Felvonul azon a főváros kereken 100 négyszögméter területen, amelynek keretében bemutatja mindazokat az eljárásokat és épitési módokat, amelyeknek felhasználásával a város belterületén használatos utakat épitik. A főváros arra törekszik, hogy ez a csoportja a vidéki városok különleges igényeire is kiterjedjen. Ecélból

a főváros felhivással fordult a vidéki polgármesterekhez, akiket meghivott arra, hogy a vidéki városok a magyar főváros utépitési kiállitása keretében ugyancsak vonuljanak fel utépitési anyagukkal.

A kiállitás ezzel egyenértékü második főcsoportja az állam utépitési hivatalának a kereskedelemügyi minisztérium égisze alatt rendezett kiállitása. Ebben a csoportban a nagy nemzetközi országutak, az országos jelentőségü utak és a kisebb jelentőségü megyei, járási és az u. n. bekötő utak épitésénél használatos eljárásokat és anyagokat mutatják be. A minisztérium meghivással fordult a Müegyetem illetékes tanszékeihez, akiket felkért arra, hogy saját anagukkal is vegyenek részt az állam utépitési demonstrációjában.

A két hivatalos kiállitást nagyszabásuan egészíti ki Magyarország 12 legnagyobb utépitő vállalatának egyéni kiállitása.

A legérdekesebb, a szakközönség és a laikus közönség figyelmét is lekötő része a vásár utépitési kiállitásának a vásár területén ez évben épitett mintaut szakasza lesz. *15 próbaszakaszon összesen 200 m² hosszu területen bemutatják a különböző utépitési eljárásokkal épitett uttestek eredeti kivitelezési módját.*

Értesülésünk serint a vásár utépitési kiállitásával kapcsolatban *országos utügyi kongresszust is rendeznek,* amelyen számos külföldi szaktekintély is részt fog venni.

Ajkán szelid mosollyal
távozott, mert csodás
csőben sült halat
evett a METROPOLE-ban

— **Felmentett rulettjátékosok.** Tegnap vonta felelősségre a kir. büntetőtörvényszék *Szlávy*-tanácsa azt a társaságot, melyet a rendőrség mult év nyarán ifj. *Ditróy* Móric lakásán rulettjátékon tettenért. *A kir. törvényszék valamennyi vádlottat felmentette,* a tiltott szerencsejáték kihágásának vádja alól ama indokolással, hogy magánlakásban, zártkörü társaságban üzött szerencsejáték nem ütközik a törvény tiltó rendelkezésébe.

x **Ha Abbaziába készül,** csak a «*Residenz*»-penzió. Meleg tengeri fürdők. Összes modern komfort. Folyó meleg-hideg vizzel ellátott, napsütéses szobák. Központi fütés. Lift. Orvosi diéták. Legfinomabb konyha. Legolcsóbb penzió. Első kategória. Erényi Béla gyógyszerész, Károly-körut 5. Telefon egész nap: 31-6-19.

x **«Bob-csemege»** a legkellemesebb hashajtó. Gyermekek boldogan beveszik. Hatása enyhe, gyors és biztos. Ára 12 fillér. Mindenütt kapható.

Az egész elsőklasszisu ökölvivógárda indul a szövetség válogató-versenyén

A szombatesti válogatóverseny programját a szövetség ma véglegesen megállapitotta. A szövetségnek az volt a célja, hogy sorompóba állitson mindenkit, aki csak számitásba jöhet a jövő szombaton tartandó magyar-német mérkőzést illetően. A szövetség

az egész elsőklasszisu gárdát kirendelte erre a válogatóversenyre

s mint az itt következő párositásból is kitünik, mindvégig érdekes mérkőzésekre van kilátás. Légsulyban *Énekes* Vilmos (B. Vas.) *Kiss* (BTK) ellen mérkőzik. Bantamsulyban *Szántó*nak (FTC) *Fuchs* (Mávag) az ellenfele. (Szántó igen szépen szerepelt az FTC legutóbbi csehszlovákiai turáján.) *Kubinyi* (NSC) *Lovas* (Beszkárt) ellen mérkőzik. A két klasszis boxoló küzdelme elsőrangu sportot igér. Ugyanez áll a *Frigyes* (Beszkárt)—*Szabó* Gyula (BTK) mérkőzésre is, de *Harangi* (Mávag)—*Mándi* (FTC) mérkőzése sem fog nivó dolgában az előbbiek mögött maradni. *Németh* (FTC) *Kaltenecker* (BTK) ellen áll ki, mig *Szigetinek* (FTC) *Orsolyák* (BTK) ellen lesz alkalma megmutatni, hogy mitsem vesztett kivételes képességéből. Az erő és technika mérkőzésének nevezhető *Varga* (HAC) és *Jeles* (BTK) találkozása. *Győrfi* (Mávag) ellenfele *Simó* (NSC). Ez a mérkőzés rendkivül heves összecsapást fog hozni. *Simó javára csak nagyobb gyorsasága szól.* A kecskeméti *Szabó* ellenfele *Gáspár* (MAC), a nemrégen feltünt nagytehetségü rendőrboxoló, de *szó van arról is, hogy Szabó még egy ellenfelet kap.*

A válogatóversenyt pontosan este fél 9 órakor kezdik a Városi Szinházban.

*

A válogatóversenyre jegyek az Esti Kurir kiadóhivatalában (V. Vilmos császár-ut 34) kaphatók.

A svájciak készülődései a magyar válogatott ellen

Zürichben a jövő vasárnap játsszák a *Magyarország—Svájc* Európa-kupamérkőzést. A svájciak erősen készülnek erre a találkozóra, s tegnap este

villanyfény mellett tartottak triálmérkőzést, hogy azon összeszokjon a csapatuk.

A svájciak tréning-partner gyanánt a francia professzionista bajnokság hatodik helyén álló FC Mulhouse csapatát választották. Ez a csapat a mult héten döntetlenül mérkőzött a bécsi Vienna ellen. A svájciak jó formában lehetnek, mert a francia tréningpartnert 6:1 (3:0) arányban győzték le, igaz ugyan, hogy a franciák nem játszottak keményen. *A győztes svájci csapatban különösen Abegglen III. balösszekötő játszott jól. Svájcban ezek után biztosra veszik, hogy a magyar válogatott ellen jól fognak szerepelni.*

—

A B. Vasutas-boxolók pénteken Bécsben mérkőznek

A *Budapesti Vasutas* ökölvivói pénteken Bécsben szerepelnek a *Wimmberger-Ringben.* A bécsi *Turnverein 1887* hivta meg a vasutasboxolókat. A bécsi egyesület legutóbb megnyerte a csapatbajnokságot és *elnyerte Starhemberg herceg értékes serlegét.* A magyar vasutas-boxolókat Bécsben nagy érdeklődés várja. Miután a vasutas-boxolók közül *Énekes II.* (a világbajnok öccse) számot tarthat arra, hogy bekerül a németek ellen kiálló magyar válogatott csapatba, *a szövetség intézkedett, hogy Énekes II. a bécsi verseny után azonnal térjen haza és szombaton este álljon starthoz a Városi Szinházban tartandó válogató versenyen.*

—

Kiesett az Admira a bécsi kupából

A tegnap Bécsben lejátszott *FC Wien—Admira* kupamérkőzés meglepetéssel végződött. A bajnokság hatodik helyén álló FC Wien ugyanis megérdemelten és reálisan győzött a bajnokság második helyén álló Admira ellen. *Vogl II.* révén az Admira szerezte meg a vezetést, de Platzer nagy hibájából *Hassmann kieggenlitett.* Tiz perccel a befejezés előtt az FC Wien a győzelmet jelentő gólt is megszerezte. *Tudvalevő dolog, hogy Bécsben a kupában való győzelem a középeurópai kupában való részvételre jogosit, s ebből a szempontból van különös jelentősége az Admira tegnapi vereségének.*

—

Odescalchi herceg sportrepülése

A motoros világnak ma érdekes eseménye volt: *herceg Odescalchi Miklós Németországból megérkezett a mátyásföldi repülőtérre saját sportrepülőgépével.* A herceget a budapesti *Motor Yacht Klub* tagjai, gróf *Andrássy* Mihálynéval az élen, lelkes fogadtatásban részesitették. *Odescalchi* herceg Németországban vásárolta a gépét, *amelynek most még neve sincs — csak ezután fogják elkeresztelni.*

—

A csehszlovák válogatott futballcsapat április 14-én az osztrák válogatott ellen játszik.

Szenes László, az MTK sokszoros kerékpárbajnoka hirtelen elhagyta régi egyesületét és most az UTE felé „orientálódik".

A május 12-i magyar-osztrák válogatott mérkőzés szinhelye az üllői ut pálya. **A mérkőzés** barátságos jellegü.

A PLASz egyes birájának fegyelmi itéletei

Dietz Károly dr., a PLASz fegyelmi egyesbirája tegnap este hirdetett itéletet *Lyka* Rezső (Budai «11») ügyében. A kihallgatott Toldi és Lyka II. tanuvallomásai alapján

Lyka Rezsőt a fegyelmi egyesbiró egy hétre tiltotta el a játéktól és 50 pengő pénzbirsággal is sujtotta.

Biró Sándor ügyét a BT-hez tette át az egyesbiró. Ivánesics Mihály biró megsértése miatt a Soroksár ügyvezető-elnökét egy hétre eltiltották a pályák látogatásától, a Soroksár trénerét pedig 10 pengő pénzbirsággal sujtották. A többi ügyekben *Nemes* (Kispest) büntetését a kiállitással kitöltöttnek vették, mig *Gyurcsót* (Szeged FC) 25 pengő, *Hollósyt* és *Opatát* (Attila) 10—10 pengő pénzbirsággal sujtották.

—

A Hungária vasárnap a Szeged ellen a következő csatársorral áll ki: *Sas, Vig IV., Müller, Cseh II., Titkos.*

A magyar vizipólózók északafrikai turáját végleg lekötötték.

Művészet

A kiscelli kastély műkincsei

Az Ernst-muzeumban ma nyiiik meg a kiscelli kastély műkincseinek második aukciója. Ez a kiállitás azonban, bármilyen gazdag és pazar, az első kiállitással együtt még mindig nem más, mint *izelitő* a kastély csodálatos kincseiből, amelyeket minden esetben első sorban a *hitelesség* jellemez. Ha a származás hitelességét nem tudják megadni, ha ugy jelölik meg, hogy *ismeretlen szerző* alkotása, a darab, a maga nemében páratlan művészi munka. még nevetlenül is olyan kincs, amely méltó bármely gyüjteménybe. Ezen a kiállitáson a hiteles *Ameling, Kisfaludy* Károly, *Barabás, Benczur, Böhm, Giovanni Benedetto, Horemans, Lotz, Kupeczky, Lenbach, Murillo, Páll, Munkácsy, Ryckaert, Zichy* mellett van egy *óflamand* modorban festett kép, van egy ismeretlen magyar festőtől származó kép és számos oly festmény, amelynek nemcsak művészi kvalitása, hanem hihetetlenül alacsonyra értékelt ára is megállitja a nézőt. Szokatlanul nagyszámban kerül dobra márkás miniatür, háromszáznál több porcellán és fajánsz a XV-ik századtól napjainkig, üveg, ezüst, textiliák, szőnyeg és butor, mind korabeli darabok.

A kiállitás április 7-én zárul, s nyolcadikán kezdődik az aukció.

—

Pekáry István magyar figurinjei

A Tamás-galéria kiadásában jelent meg *Pekáry* Istvánnak a magyar népviseletekről készitett tizenkét darabból álló, kézzel szinezett grafikai lapja, amelyek kedves naivitásu előadási modorban figurinszerü rajzokkal mutatják be a magyar népviseletek szinpompás változatait. Eredetileg a Tamás-galéria kiállitásán szerepeltek ezek a kitünő lapok s csak később kerültek összefoglaló gyüjteménybe, amely nemcsak itthon, hanem külföldön is meglepő sikert aratott. A siker jelentős bizonyitéka például a *Westermanns Monatshefte,* az igen tekintélyes német művészeti folyóiratnak külön kiadásu füzete, amelyben *Gropius* épitőművész felesége, Ilse *Frank,* ismert esztétikai irónő, az egész füzetet betöltő cikk keretében pompás, szines mülapokkal ismerteti *Pekáry* müveit. A levelezőlap formáju magyar kiadás tehát megtalálta utját a nyugati érdeklődés felé s nem lehet vitás, hogy ez nemcsak a magyar művészetnek, hanem a felénk irányuló **idegenforgalomnak is** nagy értéke. *(b.)*

Budapest divatba jött!

Régen mondjuk mi már ezt és régen szeretnénk, hogy ebből a kivánságból valóság legyen, ilyenkor, tavasz idején, mindig elismételjük és nem győzzük hangoztatni — *most azonban ugy látszik a régi kivánságból egyszer mégis csak valóság lesz!* Az idei tavaszi statisztika, amely *Budapest* idegenforgalmi látogatottságának számait mutatja — hallatlanul *optimista* és ha a nyár meg az ősz ugyancsak legalább ennyire kedvező képet mutat majd, *Budapest tényleg elmondhatja, hogy divatba jött.*

A legfeltünőbb az *angliai érdeklődés,* amely tagadhatatlanul azoknak az ujságcikkeknek nyomán fejlődött ki, amelyek a *walesi* herceg budapesti látogatásáról számolnak be. Április havában

Angliából nem kevesebb mint tizenegy különvonat jön Budapestre.

Az első 18-án, ezzel a *Nők Nemzetközi Világszövetségének* tagjai érkeznek. A nagy női kongresszust az idén *Sztambulban* rendezik meg, a tagok azonban ugy jövet, mint menet *kiszállnak Budapesten* és több napot töltenek itt. Április 7-én *a svájci dalosok különvonata érkezik* — ők a családtagjaikat is magukkal hozzák, 17-én pedig a *bajor Háztulajdonosok Szövetségének* különvonata indul *Budapest* felé. Egy hetet tartózkodnak majd a magyar fővárosban, de kirándulnak *Tatatóvárosra* is.

Husvétra is egész sereg különvonatot és kisebb-nagyobb társasutazó csoportot jelentettek be. *Ausztriából* 350 kulturegyesület nagyszámu tagja indul *Budapest* felé, de megjön *Olaszországból* a *Dante Alighieri-társaság* 200 utast hozó vonata is. Még husvét előtt megérkeznek *a berlini tanárok és tanitók,* mintegy szátötvenen. Ők a *Balatonra* is lelátogatnak. Ugyanekkor egy-egy vonattal képviselteti magát *Breslau* és *Drezda* is.

A *svájci utazási irodák* közösen rendeznek társasutazást *Magyarországra,* április 21-én pedig *Párisból* jön különvonat, ez *a francia ifjuságot hozza Magyarországra.*

Az *április* hónapnál fokozottabb idegenforgalmi érdeklődést várnak *május* havára is, hiszen ekkor nyilik meg a *Nemzetközi Vásár* nálunk.

Pensione Tauber (Abbazia)

Elsőrendü ortodox kóser konyha. Teljes komfortos szobák. Olcsó árak. — Kliringfizetés.

Esztergom is bekapcsolódik

Esztergom város idegenforgalmi bizottsága mozgalmat indított a *Vaskapu* kulturájának és könnyebb megközelitése érdekében. A *Vaskapu* a *Dobogókő* után a környék második magaslati kirándulóhelye és turistaközpontja azzal az előnnyel, hogy a *Vaskapu alatt Esztergom város terül el gyönyörü artézi és strandfürdőjével.* A *Vaskapura* vezető autóut létsitése ügyében *Esztergom* a kereskedelemügyi miniszterhez fordul és megkeresi az *Országos Idegenforgalmi Tanácsot* is. Esztergomban különben megindullak az előzetes tárgyalások a hagyományos *Nagyboldogasszony-hét* megrendezésére is. Az idei ünnepségek programjába az uj *Gyöngyösbokrétát* is felvették. A szabadtéri előadásokat is bevezetik és a *Bottyán*-palota *Szent István* tornyába harangjáték felszerelését tervezik. A *Várhegy* alatti *Serédi-park* megnyitása is kapcsolatos lesz az ünnepségekkel.

— **Fel Spanyolországba!** Müemlékekben, történelmi relikviákban és exotikumokban talán egyik ország sem nyujt annyit, mint *Spanyolország.* Éppen ezért az utazóközönség figyelme az utóbbi időben intenziven *Spanyolország* felé fordult. Az *Esti Kurir Utazási Irodája* elhatározta, hogy 1935. évi programjába beilleszti a *spanyolországi utazásokat* olyan formában, hogy azok ne csak egyes városok megtekintésére, hanem egész *Spanyolország* megismerésére alkalmasak legyenek. Négyhetes utazásunkat luxusszállodákkal és ellátással rendezzük. Az első utazást *május 4-én* inditjuk el Budapestről. Ennek a gyönyörü utazásnak programja rövidesen elhagyja a nyomdát.

—

Ujra lesz tavaszi parádé Bécsben

A régi osztrák hadsereg hagyományos tavaszi diszgyakorlatainak rendezését ismét föleleventik. Ezentul minden tavasszal valamennyi osztrák helyőrségben ujból megtartják a tavaszi parádékat. Ebben az évben a most következő vasárnap rendezik a katonai diszgyakorlatokat. A parádét tábori mise előzi meg, majd az egyes helyőrségek parancsnoka beszédet intéz a katonákhoz. Ezután a hősökről való megemlékezés következik, majd a csapatok felvonulása. Bécsben vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik a parádé. A helyőrség valamennyi csapata felvonul a Hősök terére és a Ringre. Miklas szövetségi elnök megérkezése után tábori mise következik, majd délben fél 12 órakor Schuschnigg dr. szövetségi kancellár beszédet mond. Ezután következik a csapatok felvonulása Miklas szövetségi elnök és a diszemelvényen elhelyezkedett katonai és polgári méltóságok előtt. A katonai csapatok a Ringen vonulnak végig.

—

— **Nemzetközi kongresszusok Budapesten.** A *Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek Szövetsége* nagyszabásu propagandát inditott a különböző foglalkozási érdekképviseletek körében, hogy rendezzenek *Budapesten* kongresszusokat, amelyek a külföld érdeklődését is magukra vonhatják. Ennek az akciónak meg is lett az eredménye, mert már *április* havában két nagyobbszabásu kongresszus zajlik majd le *Budapesten.* Az egyik a *nemzetközi épitészvilágot* gyüjti majd össze a *Magyar Epitőmesterek Kongresszusára,* a másik kongresszuson pedig a különböző országok *autótaxisai* ülnek össze Budapesten tanácskozásra.

— **Az Esti Kurir husvéti utazásai** iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Különösen a *milánói nemzetközi vásárra* rendezett utazás ragadta meg a közönség érdeklődését. A tiznapos luxusutazás részvételi dija *Budapesttől Budapestig,* minden költséggel együtt P 198. Ilyen ár mellett tökéletes utazást nyujt, látnivalókkal és szórakozási lehetőséggel.

Rivera-utazásunk kényelemben, luxusban felülmulja minden eddigi utazásunkat, mig ugyancsak husvétkor induló *Páris—londont* társasutazásunk nemcsak a turistáknak, de az üzletembereknek is olcsó lehetőséget nyujt a *Párisba*-jutásra.

Abbáziai különvonatunk inditása ma már nem kétséges, mert az előjegyzések száma meghaladta az ötszázat. Ezidén nagyon olcsó áron: P 125, rendezzük meg *abbáziai* kirándulásunkat.

Ezekre az utazásokra már csak egy-két napig fogad el jelentkezéseket az *Esti Kurir* Utazási Irodája (Budapest, V., Vilmos császár-ut 34). Telefon 25-4-05.

Strand Hotel Tul.: ZEHENTNER. Elsőrangu ház, modern komfort, folyóviz, fürdők, diéták előirás szerint. Felvilágositások és befizetések az összes mentjegyirodákban.

Pension **Villa Salus** A nap és béke háza! Legjobb ellátás. Folyóviz. Mérsékelt árak.

Pension Riedl Südstrand. — Az összes szobákban folyóviz. — Olcsó árak.

HOTEL BRISTOL Elsőrangu ház, modern komfort. Szerény árak. Tessék prospektust kérni.

Pensione Kuben Családi ház — Elsőrangu ellátás. — Igen mérsékelt árak.

Hotel-Pension Mascagni Südstrand. Tulajdonosnő: Mizzi Faber. Erkélyes szobák elsőrendü magyar és bécsi konyha. Olcsó árak.

— Felhivás a repülőgépiparban elhelyezkedni óhajtó magyar ifjúsághoz. A műegyetemi sportrepülő egyesület a Horthy Miklós nemzeti repülőalap és a magyar aeroszövetség támogatásával, illetve ellenőrzésével a repülés műszaki kérdései iránt érdeklődő és a repülőgépiparban elhelyezkedni óhajtó magyar ifjúság részére tanoncműhelyt állított fel. Felvételre jelentkezhet minden, legalább négy középiskolát, vagy nyolc elemi osztályt sikeresen elvégzett, a huszadik életévét még be n m töltött keresztény magyar ifjú. A kiképzési idő 4 év, aminek sikeres elvégzése után a tanulók repülőgépszerelői, repülőgépasztalos, repülőgéplakatos, stb. segédvizsgát tesznek az arra illetékes iparhatóság előtt. A kiképzés célja a rohamosan fejlődő és szinte korlátlan lehetőségeket rejtő magyar repülőgépipar számára elsőren i szakmunkaerők kiképzése. A kiképzés 1942 március havában kezdődik. Az érdeklődőknek minden felvilágosítást megad a műegyetemi sportrepülő egyesület titkársága (Budapest XI., Műegyetem-rakpart 3, magasföldszint 68) hétköznapokon 10—14 óra között, esetleg telefonon is. (258-604.) Jelentkezés március 2-án és 3-án délelőtt 9 és délután 1 óra között Pestszenterzsébeten, Horthy Miklós-út 5 szám alatt.

KÖNYVTÁRAT, Révai lexikont, Hóman—Szekfűt magas áron vesz **KELETI könyvüzlet, Vilmos császár-út 27.**

— Kitüntetések. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a magyar tudomány szolgálatában szerzett kimagasló érdemeik elismeréséül Bartók György dr. egyetemi tanárnak, a kolozsvári tudományegyetem volt rektorának, Szent-Györgyi Albert dr. egyetemi tanárnak, a szegedi tudományegyetem volt rektorának és Vendl Aladár dr. egyetemi tanárnak, a József nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem volt rektorának a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

Amerikai rendszerű **IRODABUTOR**
Ipari és Kereskedelmi Kft. VIII., Magdolna-utca 6
IRODA ÉS MINTATEREM: VIII. Baross-utca 92. sz.
Telefon 143-932 — Kizárólag saját gyártmány

— Uj tiszteletbeli lották Magyarországon. Fanny Luukkonen, a finn lottaegyesület tábornokasszonya magyarországi látogatásáról hazatérve, az egyesület női tábor vezetői közül Pesthy Pálné társelnöknek, Madarász Erzsébetnek, az egészségvédelmi szakosztály elnökének és vitéz Dobó Sándornénak, a szociális bizottság elnökének küldte meg a Lotta Svärd jelvényét. Az újabban kitüntetettekkel együtt az egyesült női tábornak most már húsz tiszteletbeli lotta-tagja van.

Bala onmelletti villát,
fürdőhelyen, lehetőleg nagy kerttel, azonnali megvételre keresek. „Balaton 777" jeligére a főkiadóba.

— Bars és Hont megyék főlspánját február 25-én iktatják be. Léváról jelentik: Bars és Hont vármegyék törvényhatósági bizottsága február 25-én díszközgyülés keretében iktatja be méltóságába új főispánját, Thuróczy Károly cs. és kir. kamarást, Nyitra és Pozsony közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék főispánját.

Irógépműszerészt felveszünk
Jól képzett munkások ajánlatait „KERESZTÉNY" jeligére a kiadóba kérjük.

— A bukaresti hivatalok, iskolák és üzletek számára új órarendet állapitottak meg. Bukarestből jelentik: A villamosközlekedésben előállott torlódások megszüntetése érdekében a köz- és magánhivatalok, üzletek, iskolák, stb. számára új órarendet állapitottak meg. A különböző minisztériumok reggel 7 órakor, ½8, illetőleg 8 órakor kezdenek dolgozni, az iskolákban ½9-kor kezdődik az oktatás, ugyanekkor nyitnak a bankok és magánhivatalok, 9 órakor kezdődnek az előadások az egyetemen s ekkor nyitják ki az üzleteket is. A köz- és magánhivatalok az új kezdési időpontnak megfelelően fejezik be munkájukat.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy az Aero-Ever Kft. ügyvezetője,

zádorkeői Severlay Zoltán
kereskedelmi tanácsos

rövid szenvedés után f. hó 18-án elhúnyt.

Severlay ügyvezető úrban a Kft. fáradhatatlan munkatársát gyászolja, aki kezdettől fogva a legnagyobb hozzáértéssel és jóakarattal vitte a vállalat ügyeit.

Napi hirek

A szabálok értelmében

Irta: Szilárd János

Nem vagyok politikus és ez meg is látszik rajtam. Tudniillik folyton politizálok.

És hiába mondják barátaim és ismerőseim, akikkel napjában átlag tizszertizenkétszer is összerúgom a patkót a politikán és már alig van a környéken úriember, akivel ne lett volna lovagias ügyem, sőt, egyikkel-másikkal már meg is verekedtem, igaz, hogy csak úgy more patrio, segédek nélkül és szódásüveggel, igy: kszszszszsz, mi több, a legszájasabb és legszemtelenebb politikai ellenfelemre, aki azt merészelte állitani, hogy ebben a háborúban az angolok győznek, egyszerűen ráuszitottam a pulikutyámat és a szerencsétlent még most is injekciózzák a Pasteur-ben veszettség ellen és az én kontómra, persze, mivelhogy ezek az injekciók ingyenesek, hát igen, hiába mondják barátaim és ismerőseim, hogy ne politizáljak, mert a méreg árt a vesének és a szépségnek, én azért csak folyton-folyvást politizálok és mérgelődöm, jeléül annak, ugyebár, hogy nem vagyok politikus.

De hogy azért még sem vagyok egészen híján minden politikai éleslátásnak és bölcsességnek, imé, elárulom, hogy min emésztem magam jelenleg.

Hát azon háborog az epém, kérem szeretettel, ami most az angol parlamentben Churchill miniszterelnök körül történik. Illetőleg: nem történik. Mert Churchill tündöklő politikájával és utólérhetetlenül zseniális hadászati művészetével torkig van már az ellenzéken kívül a kormánypárt is, meg az egész ország is, meg a dominiumok is, meg az egész európai humoros irodalom is és azért Churchill még mindig a helyén ül, miként Sion hegye, mely szintén elmozdithatatlannak látszik.

Óh és vajjon mi az oka ennek? Mi légyen a mélyén annak a londoni ködnek, hogy Churchill atyával már mindenki torkig van és azért még sem próbálkoznak egy új miniszterelnökkel?

Hát igen, ezen mérgelődöm már hetek óta és most már nem győzöm nyállal tovább és muszáj kimondani a gyanút, mely bennem él: Churchill miniszterelnök urat azért nem tudják elmozditani a helyéről az angol parlamentben, amiért a törvénybirót sem tudták a méltóságától megfosztani vagy ötven esztendővel ennekelőtte egy nógrádi faluban, mindjárt el is mesélem, tessenek meghallgatni illő áhitattal.

Hát úgy kezdődött, hogy egy ipolyvölgyi palóc faluban (a nevét nem irom ki, nehogy harag legyék belőle), a népek bizonyos szabálytalanságok és hatalmi túlkapások következtében megharagudtak a törvénybiróra, aztán a szolgabiróságon bepanaszolták őt és elmozdítását kérték.

A panasz mindenképpen jogos és igazságos lévén, azt mondta a deputációnak a főszolgabiró úr:

— Rendben van, én a birót elcsapom, de előbb menjenek kentek szépen haza, beszéljék meg, hogy ki legyen az új biró, aztán jöjjenek vissza és jelentsék!...

Elmúlt vagy egy hét, ámde a deputáció csak nem jött vissza. A tizedik napon aztán egyszercsak beállitottak.

— Baj van, főbiró úr! — kezdte a szónok.

— Nocsak, aztán micsoda?

— Nem tudunk birót választani.

— Ejnye no, nincs, aki vállalja?

— A, kéremátosan, az vóna a virilisek között annyi, akár a pelyva, hanem teccik tunni: a szabálok miatt.

— Miféle szabálok miatt?

— Hát azok miatt, könyörgöm, akik előirják, hogy törvénybiró csak az lehet, akinek büntetlen előélettye van.

— Na és?

— Na és, instálom, ahány virilis van, az már mind ütt. Ki egy kis verekedés, ki egy kis vadorzás miatt, ki Vácon, ki Gyarmaton, de mind ütt már.

— Rendes kis falu! — fordult el a főszolgabiró úr, nehogy lássák, hogy mosolyog, de aztán megkeményitette a szivét és a hangját és igy szólt:

— Hát akkor választunk majd birót kivételesen az egyszerű adófizetők közül. Menjenek kentek szépen haza, állapodjanak meg a jelöltben, aztán jöjjenek vissza és jelentsék!...

Hát aztán megint elmúlt vagy két hét, de a deputáció csak nem jött vissza. A huszadik napon aztán egyszercsak megint beállitottak.

— Esmég baj van, főszolgabiró úr! — kezdte a szónok. — Mer most se tudunk birót választani!

— Ejnye no, aztán miért?

— Hát esmég a szabálok miatt, könyörgöm. Mivelhogy az egyszerű adófizetők között is vóna sok nagyon derék, jóravaló, böcsületes ember, meg aztán páládzó is akadna elegendő, de ezek is mind úttek már. Ki egy kis lopás, ki egy kis gyúttogatás miatt, ki Vácon, ki Gyarmaton, aztán most ezek miatt a tetves szabálok miatt nem tuggyuk, micsinájjunk.

— Szép kis falu! — mérgelődött a főszolgabiró úr. — Nos, én most megteszem kigyelmetekkel azt a szégyent és gyalázatot, hogy zsellérembert fogunk megválasztani bírónak! Menjenek kentek szépen haza, nézzenek szét a zsellérek között, állapodjanak meg a jelöltben, aztán jöjjenek vissza és jelentsék!...

Hát aztán harmadszor is elmúlt vagy három hét, de a deputáció csak nem jött vissza. Viszont rá egy hónappal egyszercsak beállitottak. Szemlátomást büszkén és diadallal.

— Főszolgabiró úrnak alássan jelentem, van már bírójelölt! — jelentette a szónok.

— Na, csakhogy! És kicsoda?

— Hát Viczián Gergő, a juhász

— Derék ember?

— Nagyon!

— Előélete?

— Büntetlen.

— Bizonyos ez?

Mire nem kis méltatlankodással igy szólt a szónok:

— Hát már hogy ne volna bizomos, tekintetes főszolgabiró úr, amikor még csak most ül Vácon!...

... Nos, ezekután visszatérve Churchillre és az angol parlamentre, hát igen, olthatatlanul ég bennem a gyanú, hogy itt hasonló bajok uralkodnak. Mert a törvénybiróságra akarom mondani a miniszterelnökségre akadna ott is páládzó éppen elég, csupa nagyon derék, jóravalósi ember, akik azonban himmi-hummi balfogások és baklövések következtében már mind kompromittálva vannak. És a szabálok értelmében már csak egy politikus jöhetne számitásba, nevezetesen Cripps elvtárs úr, de az meg... az meg éppen most kompromittálja magát...

És miként a régi törvénybiró megmaradt helyén a nógrádi faluban, azonképpen Churchill is tovább uralkodik az angol parlamentben. Hogy a jó Isten éltesse őt magas méltóságában sokáig, hasonló zsenialitással és sikerekkel, mint amilyenekkel a Birodalom hadügyeit eddig intézte!...

— A Zrinyi-szellem tudományos és irodalmi kialakitása. A vitézi rendház dísztermében tartották meg az első Zrinyi-esetet. Ezeken a rendszeres összejöveteleken a vitézi rend Zrinyi-csoportjainak munkatársai és a meghivott vendégek sereglenek egybe, hogy meghallgassák a szemináriumszerű előadásokat. Minden előadást hozzászólások alakjában vita követ s igy ez a módszer igen célravezető a helyes fogalmak és tennivalók tisztázására. Ilymódon a magyar müveltség és müalkotás kivánatos szellemének kialakitásához jutunk el. Az első Zrinyi-esten az általános célokat a központi csoportvezető ismertette, majd vitéz Darvassy István festőművész-tanár a képzőművészeti alkotások helyes értékeléséről tartott előadást vetített képekkel, Kiszely Gyula zeneszerző pedig a magyar zene időszerű kérdéseit ismertette. Közben Bartucz Sándor előadta egyik katonaversét. Az első Zrinyi-est a legteljesebb siker jegyében zajlott le. A következő előadáson irodalmi kérdések kerülnek megvitatásra.

Iparvállalat 300 sertéssel és megfelelő takarmánnyal rendelkező uradalommal
bérhizlalási
szerződést kötne. Ajánlatok „Élelemtár 7751" jeligére BLOCKNER J. hirdetőbe, Városház-utca 10.

— Czapik Gyula veszprémi püspök nagyböjti pásztorlevele. Czapik Gyula veszprémi püspök nagyböjti pásztorlevelében kiemeli, hogy e fegyverrel küzdő világban helyt kell állnunk Magyarország jövőjéért mindannyiunknak, mert ma már a háborut nemcsak a katonák harcolják, hanem az egész nemzet és annak minden tagja. De imádkoznunk is kell Jézus Krisztushoz, hogy vezesse az eseményeket ahhoz az igazságos békéhez, amely nekünk, sokat szenvedett magyaroknak csak jobb jövőt hozhat.

Azonnal eladó vagy áladó
vidéki nagyvárosban teljes villanyüzemi berendezéssel konfekcionáló üzemmel élőkelő férfi divatüzlet.. Évi forgalma cca 150.000 pengő. Áruellátása biztositva. Érdeklődés „Árukészlet 40.000 P" jeligére Blockner hirdetőbe Városház-u. 10.

— Tisza Lajos gróf meghalt. Debrecenből jelentik: Borosjenői és szegedi Tisza Lajos gróf kocsordi nagybirtokos, felsőházi tag, a tiszántuli református egyházkerület tanácsbirája, néha Tisza Kálmán volt miniszterelnök fia, Tisza István gróf testvéröccse pénteken délben hosszabb betegeskedés után 63 éves korában szivszélhüdés következtében meghalt. Tisza Lajos gróf az első világháboruban az orosz harctéren olyan sulyosan megsebesült, hogy 100%-os hadirokkant lett. 1916-ban aranysarkantyus vitézzé avatták. Az összeomlás után visszavonult a közélettől és gazdaságának élt. Szatmár és Bihar vármegyék törvényhatóságának örökös tagja volt. Temetése vasárnap lesz Kocsordon.

Szénbánya elado Borsodban teljes felszereléssel
Napi termelése 7—8 vaggon, fokozható termeléssel, 300 katasztrális hold produktiv területtel. — Érdeklődés „Ritka alkalom 10.963" jeligére Blockner hirdetőjébe, Városház-utca 10.

x Hasznos főzőbemutatók. Nagy érdeklődés mutatkozik az elektromos művek Eskü-út 5 szám alatti főzőbemutatói iránt. Ezeken az előadásokon szemléltetően bemutatják a mai célszerű főzés legújabb fogásait, titkait. Délutáni főzőbemutató szerdán 5 órakor kezdődik, délelőtti előadások pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor vannak. Belépés, ruhatár díjtalan.

BRILLIÁNS ARANY ÉZÜST
étele és eladása **VARJAS** Károly-körút 22 **nálvarban** Tel. 189-238

Házasság

Rákóczi *Boda* Andor és felesége, dunaszentgyörgyi *Tolnay* Erzsébet leányát: *Erzsébetet* február 23-án este fél 7 órakor vezeti oltárhoz a városligeti Jáki-kápolnában beleházi *Bartal* Ferenc dr., beleházi *Bartal* Andor és néhai felesége, báji *Patay* Erzsébet fia.

Dienes József m. kir. százados és *Novák* Mária jegyesek.

Apáti *Abkarovits* Elvira és *Radnóczy* Antal m. kir. főhadnagy jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szinai *Szinay* Éva és *Bertényi* István dr. február 23-án, hétfőn este 7 órakor tartják esküvőjüket a belvárosi főplébániatemplomban.

Kertész Dezső, az Ofa üzemigazgatója (Maroshévíz) eljegyezte *Szathmáry* Ilona tanárjelöltet (Ditró). Minden külön értesítés helyett.

Vaszary Ernő, a Szent Benedek-rend nyugalmazott erdőmérnöke és fürdőigazgatója és felesége, *Gyökhegyi* Terézia február 23-án ünneplik házasságuk 50-ik évfordulóját. A jubiláló házaspárt *Kocsis* Lénárd dr. pannonhalmi főiskolai igazgató, tanügyi főtanácsos áldja meg a balatonfüredi fürdőtelepi kápolnában.

Novák Zsuzsát eljegyezte *Gáspár* Emil, Maglód. (Minden külön értesítés helyett.)

Bayer Máriát, *Bayer* Ferenc ny. miniszteri tanácsos és *Grittner* Mária leányát szombaton vezette oltárhoz a ferencesek Margit-körúti plébániatemplomában *Salamin* Pál okl. mérnök, *Salamin* Márton kormányfőtanácsos, ny. Máv-igazgatóh. és *Ősz* Julia fia.

Nagy Erzsébet, a mezőgazdasági termelők egyesült szövetkezetének tisztviselőnője és *Istvánvi* Géza dr. országos levéltári segédőr február 22-én, vasárnap délután 5 órakor tartják esküvőjüket a tisztviselőtelepi református templomban.

Palugyai Győző Viktor szücs kölcsön is ad szőrmét, belépőt, bolerót alkalmakra, Váci-utca 15.

Legújabb frakk, szmoking, zsakett kölcsönzés Teichner, IV. Királyi Pál-utca 7. Tel. 185-796.

Nemesség és őskutatás
bármilyen leszármazási okmány (nemcsak nemesi) beszerzése ügyében forduljon **HERALDIKA** nemességi irodához, Gr. Károlyi-u. 14. T: 381-199, 184-644.

Meghódította Rómát a „magyar romantika"

Magyar balett a királyi operában magyar zenével, magyar koreográfiával, magyar díszletekkel és kosztümökkel

Róma, február hó.

(Az Uj Magyarság munkatársától.) A római királyi opera hosszan elnyúló, sárga sarokpalotája előtt s bent, a márványos előcsarnokban a nagy premierek izgalmas hangulata feszül, az a zsibongó jövés-menés, sokszínű kavargás, összevisszabeszélgetés, ami alapjában a világ minden színházában egyforma tíz perccel az előadás kezdete előtt. Igaz, hogy csak délután öt óra, éles télvégi világosság és igaz az is, hogy a régi autósor helyett most legfeljebb hivatalos és diplomáciai kocsik álldogálnak a sarkon — néhány metángáztartályos magánautó, sőt benzinigénytelensége miatt komoly értékké nőtt egylovas *carozza* között, de már megszoktuk mind a két háborús divatot, a napfénynél kezdődő premiert és a konflison történő díszfelvonulást is —, a mulatság lényegén ilyen külsőségek nem változtatnak.

Fontos, hogy a gyönyörű színházenteriőr zsúfolt s hogy végre-végre *színmagyar darabot látunk* ebben a vörösbrokát-arany operaóriásban, ebben a bíborló díszteremben, ahol a szem szinte káprázik a négyszeres páholysorok előtt füzérben függő kristálycsillárok fényétől, amint az ezüstös világosság a lángoló damaszttapétákon, márvány falsíkokon végigfreccsen, százszorosan visszaverődve a tükrök és oszlopfők csiszolt élein. Ez a fény és ez a zsúfoltság igazi *théâtre parée*-hangulatot teremt valahogy.

Öltözködés egyébként most nincs, kosztűmben, bundában, rövid délutáni ruhában ül még a páholyközönség is, ami forradalmi újítás, ha tudjuk, hogy a római opera első helyeire olyan kötelező volt régen a férfi-női gála, mint a legetikettesebb londoni vacsorahelyen — sőt egyedül itt volt kikerülhetetlen ez a parancs egész Rómában, máshová mindenhová el lehetett menni, ahogy éppen jólesett. Most egyetlen problémává zsugorodott össze a toalettügy: *a kalapkérdéssé!* Akárcsak otthon, itt is sajtóviták, felháborodások, szigorú dörgedelmek zajlottak a női fejek, illetve fejrevalók ellen, persze az irígy és izgága férfitársadalom részéről, akik itt se tudnak kigyógyulni abból a rögeszméjükből, hogy színházban lássanak is — nem elég hallani és fizetni? Tekintve, hogy utóbbi elég borsos (a Reale Opera azt hiszem, Európa legdrágább színháza, 700—850 lírás páholyokkal, 150—125 lírás zsöllyékkel, sőt még a harmadikemeleti balkon is 90 líra!), hírlapilag jött ki a rendelet vagy két hete: *kalapokat le!* Az eredmény meg is van: legalább tíz hölgy ül a feltűnőbb helyeken kalap nélkül, mert stréberek mindig akadnak, az okosabb nagy többség azonban kitart az elv s a kalap mellett... A férfiak pedig nem olyan lovagiatlanok, mint Pesten: nem pisszegnek, nem követelőznek, megelégednek vele, hogy papíron nekik lett igazuk...

*

Magyar Romantika (Ungheria Romantica). *Négy eltáncolt emlékkönyvlap. Liszt rapszódiáira szövegét és koreografiáját írta Millos Aurél:* ez a Rómában most először színrekerülő magyar balett. *Bemutatója a bécsi állami operában zajlott le ősszel, a római opera balettjének németországi vendégturnéján s a berlini, drezdai operaszínpadokon is olyan sikert aratott, a sajtó és közönség olyan elragadtatását vívta ki, hogy most joggal sokat vártunk tőle,* mint különben minden Milloss-produkciótól, hiszen ezt a sokoldalú torontáli művészembert nem hiába dédelgeti a római opera már negyedik éve! A *Teatro belle Artiban* tavaly már komponált, rendezett s részben táncolt is magyar kamarabalettet (*Veress* Sándor: Csodafurulya, *Kodály:* Marosszéki táncok), a királyi operában azonban — Itália reprezentáns balettszínpadján, amely minden téren első, mióta Mussolini Rómába hozta át Milánóból az olasz zeneművészet központját — *mindmáig nem szerepelt magyar táncmű, magyar zene- és szövegíró, magyar koreográfus, magyar díszlet- és kosztümfestő,* hiszen *az új darab egész kiállítása is magyar művész kezéből került ki: Pekáry István színpompás, friss képzeleterőről és kivételes színpadi érzékről tanuskodó ecsetjéből.*

Első kép: Cigányok a faluvégen. Szuggesztív pusztai díszlet, csillagos magyar ég, gémeskút, roggyant cigánytalyiga... s körös-körül a tarkaruhás vándornép, a pitykésdolmányú vajda s lobogóhajú, vad cigánylányok, amint a csapodár ifjúért vetélkednek, aki valamennyiüket bolondítja.

Két intimebb hatású jelenet következik most: *Betyárszerelem* és *Leányszöktetés,* előbbi virágos-madaras erdőben, utóbbi idillikus biedermeier-kúria előtt, — majd a talán leghatásosabb finálé: *Parasztlakodalom.* Ez a pezsdítően friss lendületű csoportkép ismét nagyobb tömegeket mozgat s *nyiltszíni tapsot kapott díszletével és kosztümjeivel, remek ritmusaival, színes, kifejező táncaival, fokozódó formai felépítésével* s egycsapásra megragadta a kényes római közönséget, de magyar szem-szív számára is olyan szépet és ízléseset adott, amilyent régen nem láttunk balettszínpadon. Milloss koreográfiája főképpen azért érdekes és értékes, mert amellett, hogy a magyar néptánc hagyományaiból merít, szerencsésen el tud térni a gyöngyösbokréta-sablontól s minden figurában egyéni tánckölteményt nyujt, amelyről meg is jegyezték a lelkes lapkritikák: *túlzott szerénység ezeket az önálló táncvíziókat „emléklapoknak" nevezni.*

Pekáry százegyven kosztümje s a képeket összekötő közös előfüggöny, Liszt-apoteózisaival (elragadó a két mezítlábas, matyószoknyás parasztangyal, amint a tipikus magyar táj felett lebegő Liszt-fej babérkoszorú keretét tartják!) külön élmény: *megelevenedett magyar freskó, amelynek minden részletében telivér népiesség, pompás stilizáló ízlés párosul erőteljes kézzel és lendülettel:* a sárga brokátszoknyás, halványzöldvirágos, fehér atlaszpruszlik, pártás-kötényes menyasszonyruha, amiben a teljes illuziót keltő, merészen riszáló-bokázó primaballerina: Altilia *Radice* remekelt, szenzációként hatott a vőlegény (ezt maga *Milloss* táncolta, úgy, ahogy csak ő tud táncolni zsinóros, fehér-narancs kosztümjével) s a botosvőfély hetyke parasztlegény jelmezével együtt. A teljes balettkaron kívül az összes női-férfisztárok felvonultak a négy jelenetben s *Milloss* Aurél, mint koreográfus és rendező, úgy rájuk tudta sugározni egyéniségének parancsoló erejét, hogy az egész együttes taktusról-taktusra felvillanyozva követte őt a nehéz és szokatlan téma útjain. Végre olyan magyar produkció külföldön, amely se nem oláh, se nem cigány, se nem szláv, se nem balkáni, hanem az, aminek lennie kell: magyar.

Megyery Ella

Hazaérkeztek a perzsiai magyarok

Pénteken este a szófiai gyorsvonattal érkezett meg az Iránból kiutasított magyarok ötven főnyi csoportja. Közel másfél hónapig tartott az út Teheránból Budapestig s az a kép, amely a viszontlátás első perceiben az ember szeme elé tárul, sokkal több érzést kavar fel bennünk, mint egy kedves hozzátartozónak egyszerű megérkezése. Az első pillanatok izgalmában sem az érkezőnek, sem a rokonnak vagy barátnak nincs szava a másikhoz. Idő kell, amíg megoldódnak a nyelvek, s ez igazán csak az étteremben történik meg, ahol a vöröskereszt meleg vacsorát ad az érkezetteknek.

Idősebb házaspár asztalához ülünk le, *a férj építész, s a teheráni Skoda-műveknél dolgozott.* Mindketten fáradtak, s eleinte húzódoznak a beszédtől, de aztán az első kanál párolgó leves mégis csak megoldja a nyelvüket.

— A legrosszabbkor ért bennünket ez a háború, — mondja az asszony. A férjem éppen most került vezető pozicióba s így nemcsak a mindennapi megélhetésünket tudtuk volna biztosítani, hanem félre is rakhattunk volna.

— *Nem lett volna lehetőség az ottmaradásra?* — kérdezzük.

A férfi felel, kipirul az arca, s a hangja indulatossá válik.

— *Lett volna, de ennek az lett volna az ára, hogy eláruljuk a hazánkat. Mikor az angol és orosz csapatok átlépték a határt, Teheránban megalakult egy jobbára zsidó vezetőséggel rendelkező komité, afféle „szabad magyarok" csoportja. Aki ebbe belépett, s aláírta az angoloknak a hűségnyilatkozatot, megmaradhatott az állásában.*

Megtudom tőlük, hogy az angol és orosz támadás első percétől kezdve haza akartak jönni. Az angolok azonban mindig arra hivatkoztak, hogy nem tudnak vonatot indítani, mert minden kocsi katonai szállítások részére van lefoglalva.

Az építész és felesége átélték a kéthetes teheráni angol—szovjet uralmat. Érdeklődöm, volt-e valami nagyobb élményük ez idő alatt?

— Teherán élete nyugodtan folyt tovább az angol és orosz megszállás alatt is. *Az oroszokat szemmelláthatóan kordában tartotta az angolok jelenléte s így semmiféle erőszakosságra sem került sor* Egy-két apróbb eset előfordult ugyan, de akkor mindkét fél hibás volt.

Az egyik asztalnál most nagy csoportosulás támad: összeírják, kinek van itt Pesten valami hozzátartozója, akihez éjjeli szállásra mehet, van-e az illetőnek villamospénze, mert ha nincs, kap. A házaspár is jelentkezik: sem szállásuk, sem pénzük nincs. Rokonaik mind távol élnek valahol vidéken, még értesíteni sem tudják őket. Megnyugszanak, amikor megtudják, hogy *a kivándorlók otthonában kapnak szállást, élelmet mindaddig, amíg valami módon nem tudnak kapcsolatot teremteni rokonaikkal.*

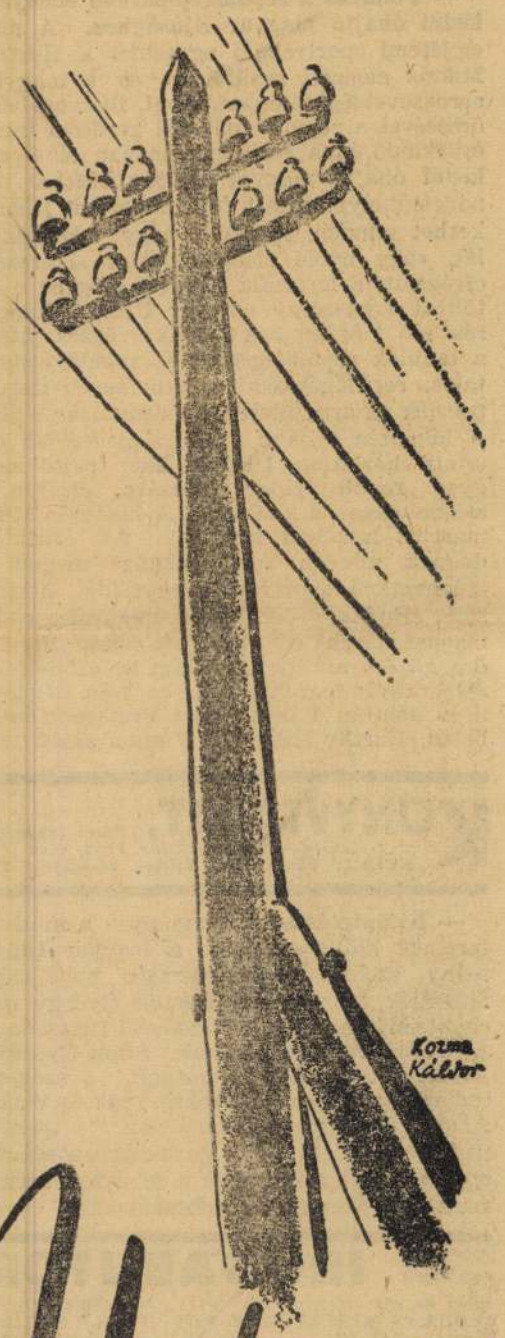
Az *internált magyarokra* terelődik a szó.

— Basrában találkoztunk velük, — mondja az asszony. — *Először úgy volt, hogy minden magyart hazaengednek, később aztán meggondolták magukat az angolok, s kijelentették, hogy 18—55 év között egy férfit sem engednek ki az országból, hanem gyüjtőtáborba viszik őket.* Basra közelében volt egy ilyen tábor, körülbelül tizennyolc-húsz magyar élt benne. Mikor a hajónk kikötött, pár nap mulva eljöttek hozzánk. Persze fegyveres őrség kísérte őket, de fent a hajón szabadon beszélgethettünk velük, senki sem figyelt ránk. Jól vannak, elégedettek a bánásmóddal és az élelmezéssel.

A nagy kérdés persze most az: mi lesz a hazatértekkel? Hogyan fognak elhelyezkedni, hisz a legtöbbnek minden kapcsolata megszakadt az anyaországgal. Itt van például ez az idősebb házaspár; egyelőre fogalmuk sincs, hogyan kezdjenek hozzá. Az a cég, ahol a férj régebben dolgozott, megszűnt. Jó időbe telik amíg valahogy mégis kiássák, a mult kapcsolatait s olyan életformát tudnak biztosítani maguknak, amilyent most otthagytak.

De ezek a töprengések csak ritkán szólalnak meg az ajkukon. Egyelőre mindent elnyom a boldogság, hogy itthon vannak

Országh Emil

Uj híreink következők:

Tömőfonal selyemfényű, 1 csomag (10 gombolyag) — — — — 1.39
Tömőfonal csinos, praktikus dobozban, gyakori színekben — — — —.98
Tömőfonal első segélyszerűen vegyes színekben, dobozban, 6 csévés 1.08
Tömőfonal 10 gombolyag, vegyes színekben, amíg a sovány készlet tart 1.—
Tömőpamut kitűnő külföldi anyag, 30 méteres 4 ágú gombolyagja... —.48
Varrófonal 500 yardos, külföldi anyag fehér, fekete és színes — — 2.13
Foltozófonal 25 méteres gombolyag, fehér vagy fekete színben ... — — —.16
Gépvarrófonal fehér, fekete vagy színes, bármennyi van — sohsem elég —.20
Vállpántszalag 1 vég (2.40 méter hosszú) valamennyi fehérnemű színben... —.60
Köperszalag 1 vég, összesen 5 méter — —.75
Batisztszalag 1 vég, összesen 5 méter — —.75
Danubia fehér színben, 1 vég 10 mét. 1.10
Partli fehér, fekete, 1 vég 10 méter —.60

És még néhány apróság:

Vállpamutvatta párja... — — — —.55
Tömőfa műanyagból — — —.64
Cérnagomb 1000 öltéses... — —.83-tól
Ingre való gomb, 2 tucat — —.15
Cipőfűző, 4 pár 60 cm-es — —.50
Cipőfűző, 3 pár 85 cm-es — —.50
Centiméter, kétszínű — — —.74
Női harisnyatartó rész (4 drb) 1.47
Kalapfa, 1 drb — — — — —.32
Tükészlet díszmappában — —.47
Biztosítótű, 1 levél — — — —.16

DIVATCSARNOK

Központi fűtés és vízvezetéki
tervek készítésében gyakorlott öskeresztény
műszaki tisztviselőt és rajzolót
felvesz szerelő-vállalat. Ajánlatokat eddigi működés leírásával „Komoly elhelyezkedés" jeligére a Magyar Hirdető Iroda Rt., Sándor-utca 7.

Garden party után

Irta: STELLA ADORJÁN

(Színhely az ágy. Őnagysága most ébredt és sorra telefonálja az illetékeseket, hogy beszámoljon tegnap esti mulatságáról. Garden partyn vett részt.)

1. Beszélgetés a férjjel

— Miért nem szóltái be, amikor elmentél hazulról? Dehogy drágám, már ébren voltam! Csak azt akarom mondani, semmit nem vesztettél, amiért nem voltál ott.

— Mikor jöttél haza?

— Nem is tudom... Egy óra mult valamivel... Olgáék hoztak haza... Be akartam hozzád kopogni, de már sötét volt nálad...

— Nem értem! Hiszen kettőig olvastam!

— Akkor lehet, hogy két óra múlt... mindig megáll a karkötőórám, emlékeztess öregem holnap, hogy vigyem be az óráshoz... Hát szervusz... pont kettőkor ebédnél találkozunk. Aki előbb érkezik, megvárja a másikat...

— Jól van, drágám, várni fogok rád.

2. Beszélgetés a hódolóval

— Halló... Tibor... jó reggelt! Maga még otthon van? Ne haragudjon, hogy tegnap este nem telefonáltam, mégis elmentem arra a garden partyra...

— Hiszen azt mesélte, hogy lemondta!

— Az uramnak üzleti tárgyalása akadt és én nem tehettem meg, hogy oda ne ugorjak egy félórára... Eppen csak megmutattam magam.

— Hánykor jött haza?

— Halló... Nem értem!

— Hánykor jött haza?

— Ütögesse meg a mikrofónt... Ja, hogy hány órakor jöttem haza? Nem is néztem az órát... Olga kísért a kapuig... Rettenetes unalmas volt! Legalább tíz robbert kellett játszanom, ötször ültettek asztalhoz, de egyetlen rendes étel nem akadt, aztán egy rémhosszú hangversenyt szenvedtünk végig...

— Mindezt egy félóra alatt?

— Olyan rossz ma ez a telefón? Hívjon vissza öt perc mulva!

— Addig megjavítják?

— Nem, de talán addig eszembe jut valami okos válasz a buta kérdéseire.

3. Beszélgetés a mamával

— Anyukám, sajnálhatod, hogy nem jöttél el, mert igazán nagymamáknak való szórakozást nyujtottak.

— Mi volt vacsora?

— Előbb adtak koktélt, aztán a hideg büfét újították fel különböző formákban.

— Ettél fiacskám?

— De még mennyit! Meglátod, meg is híztam legalább egy kilót. De ne hogy azt hidd, hogy nem volt valami rendes étel. Különben unalmas volt és a nők általában rémesen néztek ki.

— Mi volt rajtad?

— Az új rózsaszín imprimé. Nem is tudtad?

— Csak azt tudtam, hogy te voltál a legszebb, kislányom.

— Beszéltél már valakivel?

— Hogyne. Olgával.

— És ő mondta neked, hogy én voltam a legszebb?

— Nem. Én mondtam neki.

4. Beszélgetés a szabónővel.

— Drága Etel és ezt mondja meg Vilmos úrnak is, — magukhoz többé a lábamat be nem teszem...

— De méltóságos asszonyom...

— Ne vitatkozzanak velem! Maguk jól tudták, hogy a Kopárnénak majdnem hajszálnyira ugyanazt a mintát csinálták meg, pontosan ugyanolyan szabással... Azt is tudták, hogy elmegy a garden partyra, hát miért nem telefonálták meg?! Ilyen kényelmetlen helyzetbe hozni engem! Mindenki rajtam nevetett... Egész éjjel bosszankodtam. Reggel nyolc órakor, amikor hazajöttem, negyedórákig hívtam magukat, hogy frissiben megmondjam a véleményemet, de persze folyton mással beszéltek...

— Sajnos, a Kopárné nagyságos asszony hívott bennünket ilyen korán...

5. Beeszélgetés a kebelbarátnővel.

— Szervusz, szívem, még onnan hívtalak, de nem felelt a telefónod...

— Kikapcsoltam, óriási migrénem volt.

— Jaj de irigyellek! Bár nekem lett volna egy nagy fejfájásom, hogy ne kelljen ilyen Dunaünnepélyre elmennem.

5. Beszélgetés a kebelbarátnővel.

— ... ne szerénykedj, édesem, mert ha tudni akarod, éppen most hívtam fel Lenkét és elmeséltem neki, hogy ilyen tündéri estét esztendők óta nem töltöttem, mint nálad... Tessék?... **Pereze, hogy pukkadt!**

„Bécs — a világsztárok ugródeszkája"

(Saját tudósítónktól.) A bécsi lapok az utóbbi időben egyre büszkébben emlegetik, hogy színházi kultúrájuk a legtöbb s legfényesebb nevet ajándékozta az egész világ színpadainak és a filmgyártásnak.

— Bécs a világsztárok ugródeszkája, — írják. — Vajjon hogy indultak el Bécsből ezek a karrierek?

Jeritza Mária, a világhírű operaénekesnő sok-sok esztendővel ezelőtt a Waehringer Gürtel egyik kedves Heurigerében tűnt fel csillogó szopránjával és tündéri szőkeségével. Egy meglehetősen pénztelen hangversenyügynök fedezte fel. Jeritza bámulatos gyorsasággal kedvence lett az előkelő bécsi közönségnek. Ma a newyorki Metropolitan opera sztárja.

Egy kis kültelki bécsi színház pódiumán látta meg Wartl színigazgató először Elisabeth *Bergnert*. A nagy színésznő az életben jelentéktelen kispolgári asszonyként hat. A színpadon sem láttak benne semmi különösebbet, ami a figyelmet mégis felhívta rá, az a hangja volt, különös, fojtott beszéde. Bergner a félhangok művésze és beszédének különös meleg zeneisége meglepte a bécsieket. A »kis« Bergner néhány év alatt hatalmas karriert futott meg. Kivitték Berlinbe, ahol körülrajongott kedvence lett az akkori német színjátszásnak. A film még jobban hozzájárult népszerűségének növeléséhez. Berlinből Londonba, Newyorkba került, ahol az angolnyelvű színjátszásban is nagy művésznek bizonyult.

Korda Sándor legutóbb 80.000 angol fontot fizetett egyetlenegy szerep eljátszásáért Marlene *Dietrichnek*, aki ma már talán nem is emlékszik vissza arra az időre, amikor egy új harisnya megvásárlása is nagy gondot jelentett számára. Karrierjének indulását a »Kék Angyal«-beli filmszereplésétől számítják. A karrierje csakugyan innen indult. Azonban már ezelőtt is színésznő volt, egy ismeretlen bécsi kis társulatnál játszott jelentéktelen prózai szerepeket. Itt sem a rendezők, sem a közönség nem akarták észrevenni. A film aztán diadalra segítette érdekes egyéniségét.

A németek most készítik *Zarah Leander* filmjét, amelyben az utóbbi években feltűnt Villi Birgellel játszik. Zarah Leander exotikusan szép vöröshajú svéd leány, aki csak nehezen tudott szigorúan polgári gondolkozású szüleitől annakidején engedélyt kapni a bécsi színiiskola látogatására. Hogy érdemes volt ezt a pályát választania, azt ragyogó szerződései bizonyítják. A film minden valószínűség szerint jóidőre elragadta Zarah Leandert a bécsi színpadtól. Azt mondják, Greta Garbo utóda ez a karcsú, vöröshajú svéd asszony.

A bécsiek másik új filmsztárja Luise *Rainer*. Ő Hollywoodból jutott a sztári magasságokba. Ez a belső nyugtalanságtól remegő finom színésznő az amerikai filmgyártás számára nagy esemény volt. Eleinte senki sem gondolta, hogy gyorsan fog odaát érvényesülni. De egy szereposztás bonyodalmai révén a kis epizódszínésznőből főszereplő lett s itt aztán bebizonyította képességeit.

Több tucat sztárt sorolnak fel a bécsiek, akik valamennyien tőlük indultak a világhír felé. De egyelőre örülnek azoknak, kiket Amerika s a külföld *nem vitt el tőlük*. Igy elsősorban Paula *Wesselynek*, aki színpadon is, filmen is belevéste mosolyát a volt császárváros lakóinak szívébe.

(*) Shirley Temple a mikrofón előtt. Shirley Temple életében most került csak először igaz mikrofón elé, amely nem filmfelvétel számára, hanem a világ valamennyi rádióhallgatójának közvetítette Amerika kis kedvencének hangját. Ez a közvetítés Shirley legújabb filmjének hollywoodi ősbemutatóján zajlott le. Shirleyt Eddie Cantor konferálta a mikrofón előtt. A kis gyermeksztár filmjének legkedvesebb betétdalait énekelte a mikrofónba.

Állatkerti hangversenyek. Vez.: *Komor*. Kedden, 20-án: közr.: Sachs Renée.

Beethoven V.

Csütörtökön, 22-én dr. **Szedő, Bartos** és

Guglielmettivel Traviata

VILLÁMGYORS
szőrtelenítés 1 perc alatt!

Elegendő, ha a szőrtelenítendő karokat és lábakat egy csekély vattával megnedvesítjük, melyet **LETON SZŐRTELENÍTŐ VÍZZEL** átitattunk. Egy perc mulva látjuk, hogy a szálak összezsugorodnak és a következő pillanatban a szőröket egyszerűen letörölj ük. Utána közönséges hidegvizes lemosás s a szőrtelenített testrész **márványsimaságban tündököl.** A villámgyors hatás ellenére a **LETON víz teljesen ártalmatlan.**
Egy kiadós üveg **LETON szőrtelenítő víz** P 2.70
MINDENÜTT KAPHATÓ.
Főraktár Hunnia gyógyszertár, Budapest, VII., Erzsébet körút 56
Vigyázat! Csak eredeti zárt üvegek hatásáért szavatolunk.

(*) Failoni milánói sikere az olasz sajtóban. Az olasz lapok részletesen foglalkoznak azokkal a nagyszabású nyilttéri operaelőadásokkal, melyeket egyenesen Mussolini kívánságára rendeztek a gyönyörű Castello Sforzesco udvarán. A kritikai méltatások bennünket közelebbről is érdekelnek, mert a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg az ünnepi játékok zenei vezetőjéről, *Failoni* Sergióról. »A fasiszta szövetség, a népmüvelési minisztérium, — írja a »Corriera della Sera« — valamint az előadások többi szervezői *Sergio Failoniban, a budapesti Opera karmesterében megtalálták azt az illusztris mestert*, akinek intelligenciája, energiája, tapasztalata az előadás különféle tényezői között olyan egységet tudott teremteni, melyet — tekintettel a közreműködők nagy számára — *egyenesen csodálatosnak* kell mondanunk. A tömegek színházának ez az előadása *gazdag volt orchesztrális és vokális finomságokban, választékosságokban, bájakban*, melyeknek a kitünő akusztika is kedvezett. A zenei bírálók és a közönség ítélete ezúttal szerencsésen megegyezett és természetesen a tapsokban, nemkülönben keresetlen, de annál hatásosabb metaforákban és színes dícsérő szavak áradatában fejeződött ki. Valóban nagy és szép jutalom egy karmesternek *tizenegyezer hallgató üdvrivalgása, mely szinte ijesztő méreteket öltött*. Maestro Failoni *igaz és nagy sikert aratott*. Még azok is, akik nem tudják pontosan, hogy mit jelent ilyen művészi koncentráció, megértették, hogy *a zenei hangzásnak ez a tisztasága és hatalmassága, hosszú próbák türelmes és fényes munkájának volt az eredménye.*«

(*) Báthy Anna és Országh Tivadar hangversenye a debreceni Nyári Egyetemen. A debreceni Nyári Egyetem vezetősége megnyerte *Báthy* Annát és *Országh* Tivadart egy reprezentatív magyar hangversenyen való közreműködésre. A hangverseny müsorát kizárólag magyar zeneszerzők müveiből állítják össze, hogy a debreceni Nyári Egyetemen részvevő hatszáz külföldi és belföldi hallgató megismerhesse a művészi magyar muzsikát. A debreceni dalárdák szintén nagyszabású hangversenyt rendeznek, hogy a 22 különböző európai nemzet fiaiból álló külföldi hallgatósággal megismertessék a magyar népdal művészi értékeit.

(*) Külön autószolgálat a budapest—szegedi nemzetközi úton az ünnepi játékok idejére. *Szegedről* jelentik: A rendőri hatóságok intézkedtek, hogy a szegedi szabadtéri játékok ideje alatt, július 31-e és augusztus 15-e között külön rendőri motorszolgálatot rendszeresítsenek a transzkontinentális autóút budapest—szegedi, illetőleg röszkei határi szakaszán. Szakaszonként motoros őrjáratok fognak szolgálatot teljesíteni, hogy biztosítsák a zavartalan forgalmat és biztonságot a nemzetközi autóúton. Szegeden különleges intézkedéseket foganatosítottak a nagyszámmal érkező autósok elhelyezésére. Az Államvasutak is különleges intézkedéseket rendeltek el, a nemzetközi hálókocsitársaságok pedig fokozzák a vonalon a hálókocsik és termes étkezőkocsik számát. Az ünnepi játékok négy darabját öt rendezőn kívül külön zenei vezetők, valamint mozgásművészeti és szavalókórusrendezők irányítják. *Janovics* Jenő, *Táray* Ferenc, *Sziklay* Jenő, *Hont* Ferenc és *Imre* Sándor vezetik a próbákat alkonyattól hajnalig a Dóm téren, napközben pedig a színház próbaszínpaddá átalakított termeiben. Az árkádok alatt dolgozik a 60 tagú balettkar *Szentpál* Olga és *Bauer* Lilla vezetésével, aki legutóbb még a Joos-csoport élén aratott nagy sikert budapesti vendégszereplése alkalmával. *Az ember tragédiája*, a *Bizánc* és a *Fekete Mária* beszélőkórusait *Ascher* Oszkár tanítja be, a *Fekete Mária* című misztériumjáték tömegmozgásait pedig *Milloss* Aurél rendezi. Milloss az orosz balett tagja volt, majd Berlinben aratott értékes művészi sikereket, az elmúlt hónapban pedig Olaszországban működött.

Negyven ismert amerikai díszlettervező, festő és szobrász magyarországi tanulmányútra jött

Az Egyesült Államok egyik legjelentékenyebb művészeti intézménye az International School of Art, amelynek vezetői Európa népművészetének tanulmányozását tűzték ki főcélul. Az iskola ismertnevű amerikai művészek számára minden esztendőben hosszabb tanulmányutat rendez. Évről-évre egyre több és több növendék jön át Európába. Öt év óta minden esztendőben meglátogatják Magyarországot is.

Az ezévi tanulmányút résztvevői Török-, Görögország és Románia után szombaton érkeztek meg Budapestre. Ezidén negyvenen vannak s augusztus 21-ig maradnak itt. Köztük van a híres amerikai színes fotó- és filmriporterspecialista, Augustus *Newman*. A negyventagú társaságban a legjobbnevű amerikai díszlettervezők, szobrászok, festők foglalnak helyet. Eljött Miss Ada Bell *Bakwith*, aki Ohio állam ötszáz művészeti iskolájának legfőbb irányítója. Miss Bakwithnak nemrégen jelent meg Amerikában érdekes könyve az európai népek művészetéről s most a magyar népművészetről szándékszik könyvet írni. A társaság érdekes tehetségű tagja Miss *Gifford*, egy új művészeti ágnak, a *foto mural paintingnek*, a fénykép-freskónak specialistája. Általában őt tartják a legjobb amerikai freskófestőnek. Az ősszel egy csikágói és egy newyorki felhőkarcoló freskóit készíti el s most magyar motívumokat akar gyűjteni munkájához. Miss Rice Elisabeth *Walworth* díszlettervező. A legnagyobb revűszínházak a Broadwayn vele terveztetik díszleteiket. Ő magyar matyómotívumokat, díszítéseket szeretne gyűjteni. Miss *Stodardnak* nagysikerű könyve jelent meg a primitív népművészetről és nálunk a kalocsaiakról akar könyvet írni.

Az iskola növendékeivel együtt megérkezett az International of Art igazgatónője is. Miss Elma *Pratt* nevét népművészeti kutatásai Európában is ismertté tették. Newyork melletti villájának nyolc szobája, nyolc nemzet népművészetének színes miniatűr múzeuma s a magyar szobának különösen csodájára járnak. Miss Elma Pratt már ötödször jön Magyarországra.

A tanfolyam növendékeinek magyarországi vezetését gróf *Batthyány* Gyula, *Pekáry* István és *Szunyoghné Tüdős* Klára, az Operaház díszlettervezőnője vállalták magukra. A társaság egy része már pénteken megérkezett és rögtön le is utazott Pécsre. Itt tartózkodásuk alatt Harkány, Máriagyüd, Hosszúhetény, Ócsény, Kémes, Sárköz, Decs, Sikfőkút, Sirok és Egerszalók községeit látogatják sorra. Hosszabb időt szándékoznak tölteni az Ormányságban és körülbelül hat hét mulva, a Szent István heti ünnepségek után érvéget magyarországi tanulmányútjuk.

Színházak vasárnapi és egész heti műsora

ERZSÉBETVÁROSI: Vasárnap d. u. és este: Sárgapitykés közlegény (5, 8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Sárgapitykés közlegény. — **MARKUS PARK:** Vasárnap: Gólyaszanatórium (8). Egész héten: Gólyaszanatórium. — **FŐV. CIRKUSZ:** Vasárnap: Charlie Rivels (4, 8). Egész héten: Charlie Rivels. — **KÉMÉNYSEPRŐ:** Vasárnap: Körözött Lipthói (½9). Egész héten: Körözött Lipthói.

MOZIK

Rövidítések: H. = Híradó. Sz. = Szombat. V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. M. = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **Elfelejtett ember** (J. Hersholt). **Charlie Chan a turfon** (W. Oland). Híradók. (½4, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, 4, ½7, ½10.) — **ALKOTÁS** (1-353-74. Alkotás utca 11.): **Vörös Pimpernel** (Leslie Howard). **Vágy** (Marlene Dietrich). H. (½5, 6, ½8, 9; Sz.: ½4, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, ½5, 7, ½10.) — **ÁTRIUM** (1-540-24, 1-530-34. Margit körút 55.): Vasárnapig bezárólag! **Pesti mese** (Turay, Kabos, Páger). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **BELVÁROSI** (3-845-63. Irányi u. 21.): **Dunaparti randevú** (Perczel, Kabos). **Garcia futárja** (W. Beery). H. (Jobbt.: ½5, ½8; balt.: 6, ½10; V. Ü.: jobbt.: ½4, ½7, ½10; balt.: 5, 8.) — **BODOGRÁF** (14-95-10. József körút 63.): **Libiai brigád** (Avanti Savoya). **Charlie Chan a turfon** (Warner Oland). (½5, 6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½5, 7, ½10.) — **BUDAI APOLLÓ** (1-515-00. Csalogány u. 46.): **Sztrogoff Mihály utazása** (A. Wohlbrück). **Dzsungel királynője** (D. Lamour). H. (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Képszünet: 6, ½8. V. Ü.: 3, 6, 9.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32.): **Három sárkány** (Lázár M., Kabos). **Nem élhetek muzsikaszó nélkül** (Jávor, Somogyi Erzsi). H. (½5-től folyt.: V. Ü.: 3-tól folyt.) — **CASINO** (1-831-02. Eskü tér 6. sz.): 17-ik hétre prolongálva! **Camille, a végzet asszonya** (Greta Garbo). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **Pesti mese** (Turay, Páger). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9.): **Így él Kína** (Expedíciós film). **Chaplin a görkorcsolyabajnok.** H. (Mindennap: ½6, ½8 és ½10-kor.) — **CORVIN** (138—988. József körút és Üllői út sarok): **Ne higyj a férfinek** (C. Gable) és a kísérő műsor. H. (Mindennap: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **DÉCSI** (1-259-52, 1-213-43. Erzsébet körút 28.): **Lila akác** (Ágay, Nagy György). **Éjjel a patikában** (Kabos, Gombaszögi). **Jaj de jó szeretni** (Balla, Halmay). **Uj igazgató** (Szőke Szakáll). (Előadások: ½6, ½9: Lila akác; ½8, 10: Éjjel a patikában. Jaj de jó szeretni, Uj igazgató; V. Ü.: 1, 7, 10: Lila akác; ½6, ½9: Éjjel a patikában, Jaj de jó szeretni, Uj igazgató.) Jéggel hűtött nézőtér! — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43. Kossuth Lajos u. 18.): 3-ik hétre prolongálva! **Önagysága inasa** (Jean Harlow). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (1-424-55. Bethlen tér 3.): **Ne higyj a férfinek** (Joan Crawford). Boszorkánykonyha és Honolulu (színes film). Híradók. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: 3, ½6, ½8, ½10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7. sz.): **Charlie Chan a turfon** (W. Oland). **Líbiai brigád** (Avanti Savoya). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Egyes filmek kezdete: ½5, 6, ½8, 9; V. Ü.: 3, 6, 9.) — **KULTUR KERTMOZI** (1-861-93. Kinizsi u. 16.): **Keresd a nőt** (R. Montgomery). **Hóhérok, asszonyok, katonák** (Hans Albers). (Teremben: 5; kertben: ½8, ½10; V. Ü.: teremben: ½3, 5; kertben: ½8, ½10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60. sz.) **A vén betyár** (Wallace Beery). **Az ördöngős egérke** (színes rajzf.). H. (6, 8, 10; Sz. V.: Ü.: 4, 6, 8, 10.) Szép idő esetén nyitott tető! — **MŰJÉGMOZGÓ** (118-254. Városliget): **Méltóságos kisasszony** (Csortos, Uray). **Mézeshetek** (Anny Ondra). (8-tól folyt, utolsó előadás 9-kor kezdődik.) — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41.): **A csúnya lány** (Muráti, Kabos). **Szerelmes város** (Jan Kiepura). H. (½5, ½8, 9; V. Ü.: 3, 6, 9.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Az aranyember** (Kiss F., Egry Mária). **Hóhérok, asszonyok, katonák** (Hans Albers). (Folyt. előad.: ½5, 6, 9; Sz.: ½5, ½7, ½10; V. Ü.: 2, ½4, ½7, ½10.) — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Havi 200 fix** (Jávor, Páger). **Dunaparti randevú** (Kabos, Rádny). H. (4, ½6, 7, ½9, ½10; Sz.: 4, ½6, 7, ½9, 10; V. Ü.: 2, ½5, ½8, 10.) — **OTTHON** (14-14-47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Nem élhetek muzsikaszó nélkül** (Jávor, Somogyi Bogyó). **A kis lázadó** (Shirley Temple). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Egyes filmek kezdete: ½5, 6, ½8, 9; V. Ü.: 3, 6, 9.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8.): **Tempo 1937.** (Az év története). Az angol koronázás színes filmje. (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **RADIUS** (1-220-98, 1-292-50. Nagymező u. 22—24.): **Halló Budapest** (Bársony Rózsi, Kabos, Svéd). **Iglói diákok** (Gervay Marica, Básthy). (Előadások: ½6, ½9: Halló Budapest; 7, 10: Iglói diákok: szomb. vas. és ünnepnap: 4, 7, 10: Iglói diákok; ½6, ½9: Halló Budapest.) Jéggel hűtött nézőtér! — **ROYAL APOLLÓ** (1-419-02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **Így él Kina** (Expediciós film). Chaplin-burleszk. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Líbiai brigád** (Avanti Savoya). **Budai cukrászda** (Perczel, Somlai). (½5, ½8, 9; V. Ü.: 2, 5, 8, ½10.) V. d. e. 10 és ½12-kor; Matiné.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): Prolongálva! **Furia** (S. Tracy). **Két kis angyal** (D. Durbin). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Líbiai brigád** (Avanti Savoya). **Havi 200 fix** (Jávor, Páger). H. (Folyt. előad.: ½5, 6, 9; Sz.: ½5, 7, ½10; V. Ü.: 2, ½5, 7, ½10.) — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **A bűnös asszony** (Harry Baur). **Taxigavallér** (Szőke Szakáll). H. (½4, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, 4, ½7, ½10.) — **VESTA** (1-326-39. Erzsébet körút 39. sz.): **Két világ szerelmese** (L. Tibbett). **Cigánybecsület** (Stan és Pan). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor; V. Ü.: 3, 6, 9.)

RÁDIÓ

JULIUS 18. Budapest I. 9.30: Hírek. **10.00—10.55-ig:** Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál dr. Enyedy Andor miskolci lelkész. **11.00—12.15-ig:** Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szive templomból. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30:** Déli őrségváltás és térzene az Országzászlónál, az Ereklyés Országzászló Nagybizottság rendezésében. Közvetítés a Szabadság térről. Beszélő Budinszky Sándor és dr. Grill Lóránd. **13.20:** Hanglemezek. **Közben kb. 14.00:** »A világjamboree.« v. Faragó Ede előadása. **15.00:** »A fertőző állatbetegségek és az ellenük való védekezés.« Dr. Marcis Árpád állategészségügyi tanácsos előadása. (A földmívelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) **15.45:** Tungsram-dalárda. Vezényel Novák Károly. **16.30:** »A lőcsei kalendárium.« Trócsányi Zoltán előadása. (Közművelődési előadássorozat.) **17.00:** Pertis Pali és cigányzenekara. Közreműködik Ihar Ferenc tárogatószámokkal. **18.10:** Közvetítés a Magyar Evezős Szövetség bajnoki versenyéről a csepeli Dunaágból. Beszélő Budinszky Sándor, Machán Tibor és Pluhár István. **18.45:** A Ferencváros—Ausztria labdarúgómérkőzés második félidejének közvetítése Bécsből. Beszélő dr. Mamusich Mihály. **19.30:** A rádió szolónzenekara. **20.30:** Sporteredmények. **20.40:** Rátkai Márton énekes, vidám előadóestje. Közreműködik Falus Edit, kísér Schwalb Miklós és Kondor Leó zongorán és a Budapesti Hangverseny Zenekar részlege. Rendező Kiszely Gyula, vezényel ifj. Stephanides Károly (viaszfelvétel). **Utána kb. 21.50:** Hírek, sporteredmények. **22.15:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. **23.30:** Közvetítés az Angolpark Kutassy-terrasz étteremből. José Heilig jazzenekara játszik. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 11.20—12.20-ig:** Hanglemezek. **15.00—16.25-ig:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. **18.10—18.45-ig:** Vsevolod Pastuchov észt zongoraművész műsora. **18.50—19.15-ig:** »Sárkányok és legendás tengeri szörnyek.« Dr. Haller László előadása. **20.20:** Hírek, lóversenyeredmények. **20.30—21.40-ig:** Tánclemezek. **21.45—22.30-ig:** Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. — **Telefonhírmondó. 9.30-tól kb. 15.00-ig:** Budapest I. műsora. **15.00-tól kb. 15.45-ig:** Budapest II. műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora. — **Rövidhullámon. 19.52 méteren: 15.00—16.00-ig:** Rákóczi-induló. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara, vezényel Fricsay Richárd (hanglemez). Angolnyelvű hírszolgálat. Liszt: Offertorium. Harmóniumon előadja Nagy Olivér. »Magyar szentek.« Dr. Koudela Géza előadása Szent László királyról. Kodály Zoltán: Jézus és a kufárok. Előadja Forrai Miklós kamarakórusa. »Tulipántos láda.« »Magyar nóták.« Csóka Feri és cigányzenekara muzsikál (viaszfelvételek). »Mit üzen a rádió?« Himnusz. **32.88 méteren: 1.00—2.00-ig:** A július 18-án 15.00—16.00-ig közvetített rövidhullámú műsor. — **JULIUS 19. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Etrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »Árpádházi Szent Erzsébet.« Irta dr. Eörsy Júlia (felolvasás). **10.45:** »Az út.« Soggyász.« Irta Simon Blanka (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05—13.30-ig:** A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **Közben kb. 13.15:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.40—14.15-ig:** Dr. Feilner Ferenc énekel, zongorakísérettel. **14.40:** Hírek. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** »Reformkori magyarok Nyugat-Európában.« Irta Gál István (felolvasás). **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Az olajmécsestől az izzódrótig.« Irta Forbáth László (felolvasás). **17.30:** Közvetítés a margitszigeti Póló-klubból. Vécsey Ernő jazzenekara játszik, Horváth Ernő énekel. **18.30:** »A magyar képes hírszolgálat.« Aszlányi Károly előadása (részben viaszfelvétel). **18.55:** Lakatos Flóris és cigányzenekara. **20.00:** Maróth Anna és Várkonyi Zoltán előadóestje. **20.40:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. **22.00:** Hírek, időjárásjelentés. **22.20:** Hanglemezek. **Közben kb. 23.00:** Hírek német nyelven. **23.30:** Timkó Margit magyar nótákat zongorázik. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 19.30—19.55-ig:** »Nagy Károly udvara.« (Az első európai renesszánsz.) Dr. Léderer Emma előadása. **20.00—20.40-ig:** Hanglemezek. **20.45—21.00-ig:** Hírek. **21.05—22.00-ig:** Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál. — **Telefonhírmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (tánclemezek). **Utána 15.20-ig:** Budapest I. műsora. **15.20—15.50-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. Egész nap: Budapest I. műsora.**

SPORT

(A Sportnaplót — sportrovatunk folytatását — a 42-ik oldalon közöljük.)

Ferencváros—Austria

Polgár lesz a Ferencváros centere?

A Ferencváros az Austria elleni mai mérkőzése előtt nem vonult el »ismeretlen« helyre« pihenni. Került minden titokzatosságot, a játékosok felültek a bécsi gyorsra és ma délután a bécsi stadion zöld gyepén játszani fognak a KK rettegett együttesével: a Bolognát és Újpestet verő *Austriával*.

Ha a Ferencvárost nem üldözte volna a *balszerencse* és csak félig-meddig is komplett csapatot tudna kiállítani a bécsiek ellen, *esélyt* adnánk neki. Azért, mert *a Ferencvárosnak »fekszik« az Austria elleni játék* (vagy talán az Austriának »nem fekszik« a zöldfehérek stílusa) és emellett szívesen is játszik Bécsben, ahol különös szimpátiának örvend az együttes. Sárosi is rendszerint Bécsben szokott felfutni arra a nagy formára, amit oly sok csodálattal méltat azután az ottani kritika.

Mindehhez természetesen a *teljes összeállítású* Ferencvárosra lenne szükség, arra, hogy *Sárosi lehessen a csapat főirigense*. Sajnos azonban erre *semmi kilátás sincs*, sőt olyan hírek vannak forgalomban, amelyek ha igaznak bizonyulnak, *nagymértékben rontanák a magyar csapat még meglévő esélyét is*

Arról van szó, hogy a hosszabb idő óta lázas beteg *Polgárt*, aki csak pénteken esett át egy kellemetlen *tályogműtéten, szerepeltetni akarják*, méghozzá — *centercsatárként*. Reméljük, hogy a hír, *megmarad feleletlen híresztelésnek*, mert elképzelni sem tudjuk, hogy *felelős vezetők ily könnyelmű és meggondolatlan lépésre határozhassák el magukat*.

Polgár még egészségesen sem center, emellett hosszú idő óta nem is szerepelt e helyen, hogyan felelhetne meg akkor *pont az Austria ellen* egy keménynek ígérkező mérkőzésen, hosszabb lázas betegsége után, *legyöngült kondíciójával!* Reméljük tehát, hogy a hír nem egyéb *»nyári kacsánál«*, mert nem hisszük, hogy legyen lelkiismeretes vezető, aki ezért a *felelősséget* vállalni merné.

A ferencvárosi vezetők úgy nyilatkoztak, hogy a csapatot *közvetlenül a mérkőzés előtt jelölik ki* a Bécsbe utazott keretből s így az összeállítást illető kombinációk nem egyebek merő találgatásoknál.

Az Austria teljes csapatával áll ki a mérkőzésre, mely *délután ¾6 órakor kezdődik a bécsi stadionban.*

Szabó mégis indul Stockholmban!

A Nemzetközi Atletikai Szövetség táviratban értesítette a Magyar Atletikai Szövetséget, hogy Szabó Miklósnak külön három versenyzőnapot engedélyezett, hogy július 21-én résztvehessen a stockholmi 3000 m-es nemzetközi futóversenyben. A magyar bajnok Helsinkiből egyenest Stockholmba utazik, ahol 21-én este hét órakor lesz a verseny. Utána hazautazik Budapestre.

Örvendetes hír, amihez csak egyetlen hozzáfűznivalónk van: Edström bácsi kőkemény szíve mily puhává lágyult hirtelenében, amikor svéd érdekek kerültek előtérbe. Stankovits elnök úr is okulhatna ebből és követhetné nagy felettesének példáját, amikor a magyar érdekeket kellene védelmébe venni.

Két bajnokságot nyertek a Pannonia evezősei

Szombaton kezdődött a soroksári Dunaág pestszenterzsébeti szakaszán a Magyar Evezős Szövetség által rendezett országos bajnoki evezősverseny.

Az erős hátszél miatt az időeredmények, — az utolsó versenyszám kivételével — a tényleges időknél jobbak voltak. *Meglepetés, hogy a Pannonia abban a két bajnoki számban győzött, amelyben az évad folyamán a Hungáriával szemben alulmaradt, viszont a kormányos nélküli négyesben ennek fordítottja történt.* Az egyesben a favorit *Sandtner* Egon győzött, de időt nem mértek.

Eredmények: *Kormányos négyevezős:* Bajnok Pannonia 5 perc 50.4 mp-cel. 2. Hungária EE, 3. Ujpest EE.

Egyes: Bajnos Sandtner Egon (Nemzeti Hajósegylet), 2. Sandtner Károly (Nemzeti Hajósegylet) félhosszal, 3. Mathisz György (BESzKAR SE) 1 hosszal.

Kormányos kétevezős (pair oar): Bajnok Pannonia 6 p 58.4 mp-cel, 2. Hungária 7 p.

Kormányosnélküli négyes: Bajnok Hungária EE 6 p 41.7 mp, 2. Pannonia EC 6 p 42.1 mp.

A junior kormányos négyesben az Ujpest *egyedül* evezte végig a távot.

Vasárnapi sportesemények

Futball: Ferencváros—Austria Középeurópai Kupa-mérkőzés, Bécs, ¾6 óra. Bíró: Wüttrich (Svájc). — Beszkár—Törekvés, 5 óra, Hungária út. Bíró: Klein. — **Evezés:** Magyar bajnokság a soroksári Dunaágban. — **Atletika:** Osztrák—magyar válogatott viadal Szolnokon. — **Úszás:** Az MTK úszómérkőzése, vízipólóbajnoki meccsekkel, d. u. 6 óra, Császárfürdő.

× **Romhányi legyőzte Miticset.** A BSE teniszversenyén szombaton a következő eredmények voltak: *Férfiegyes előd öntő:* Romhányi—Mitics, Jugoszlávia 7:5, 5:7, 6:0, 5:7, 6:1. A döntőben Romhányi Mankovich ellen játszik. *Női egyes döntő:* Zsitvayné—Schréderné 6:0, 7:5. *Vegyespáros döntő:* Schréderné, Mayer—Gallerné, Mitics 6:4, 6:4.

Az állam bankárja 38 milliót hoz be tisztán a szeszmonopóliummal

465 forgalmiadó- és malomellenőrből végleges állami tisztviselő lett

Az állam bankárja, a pénzügyminiszter a maga tárcájának költségvetését *mindig nagy felesleggel* tudja összeállítani, hiszen az állami közigazgatás 1629 milliós bevételéből 1505.1 millió esik a pénzügyminisztérium költségvetésére. Ennek az óriási bevételnek adminisztrációja *mindössze 202.7 millió kiadással jár.* Új állások rendszeresítésére is érdekes adatot találunk itt: *a szerződéses jogviszonyban ideiglenes minőségben alkalmazott forgalmi adóellenőrök és malomőrök helyzetének javítására 465 új állást költségvetésileg rendszeresített a pénzügyminiszter.* A forgalmiadó- és malomellenőrök tehát végleges állami tisztviselők lettek és pedig soraikban *5 forgalmiadóhivatali tanácsos* (a VIII. fizetési osztályban), *20 főtiszt* (IX. fiz. o.), *70 I. osztályú tiszt* (X. fiz. o.) és *370 II. osztályú tiszt* (XI. fiz. o.). A miniszter bejelenti azt is, hogy *a szerződéses viszonyban eltöltött szolgálati idő figyelembevételével* (vagyis a nyugdíjba számítással) a költségvetésileg rendszeresített állásokat *fokozatosan tovább emeli*, hogy ezek az alkalmazottak ilyen módon *minden vonatkozásban az állami tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesüljenek.* A forgalmiadó- és malomellenőrök régi vágya teljesül.

A pénzügyi tárca bevételei között az idén szerepel először az 1938. évi XXX. törvénycikk által megvalósított *szeszmonopólium*, a szeszegyedáruság, amely *a szesz előállítását és értékesítését állami egyedáruságnak nyilvánította és a szesz megadóztatása tekintetében eddig érvényben volt törvényes rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.* A szeszfőzdékben előállított szeszt — a pálinkafőzdékben termelt pálinka kivételével — a mindenkori előállítási költségek figyelembevételével megállapított beváltási áron az egyedáruság veszi át és a felhasználási céljához képest meghatározott eladási árakon értékesíti. *A szeszegyedáruság életbelépése folytán a szeszadó megszűnt és a kincstárnak kell gondoskodnia a szesz beváltási árának fedezéséről, viszont az eladási árakból elért bevétel teljes egészében a kincstárt illeti.* A szeszegyedáruság *bruttó bevétele címén 92 millió pengőt irányoztak elő és ezzel szemben 53.4 millió pengő a bruttó kiadás*, úgy hogy *a felesleg 38.6 millió*, de beruházásokra 750 ezer pengőt vettek fel a költségvetésbe, mert a kártalanítás mellett megszüntetett *óbudai ipari szeszfőzde berendezését Szolgaegyházára* telepítik át és az egyedárusági szeszgyárakkal kapcsolatban tisztviselői és munkásházakat is építenek.

A szeszegyedáruséggal kapcsolatos teendők ellátására a tisztviselők létszámát összesen 63 fővel kellett emelni. (A multban a szesztermelés és megadóztatás irányításával, ellenőrzésével és nyilvántartásával összesen 40 tisztviselő foglalkozott.) Az üzemi kiadásokból *beváltási árra és gyártási költségekre 52 millió pengő esik, szállítási és eladási költségekre pedig 3 millió pengő.*

Kártalanításokra 446.220 pengő szerepel a költségvetésben. *A kisajátított, illetőleg megváltott ipari szeszfőzdékért* megállapított *kisajátítási ár és kártalanítási összeg még ki nem fizetett kétötödrészét* ugyanis 25 év alatt 3.5%-os utólagos kamatozás alapulvételével kiszámított *félévi egyenlő részletek fizetésével kell kiegyenlíteni.*

A monopóliumok között mégis változatlanul *a dohányjövedék* az államnak a legjobb boltja. A ráfordított *71.6 millió pengős kiadás* mellett kerekszámban *222 millió pengőt hoz*, vagyis *tisztán 150 milliót*, majdnem annyit, mint *az összes fogyasztási adók* (sör-, cukor-, ásványolaj-, gyujtószer-, szivarkahüvely- és papiradó, villamos fényforrások és elektroncsövek adója, margarin-, margarinsajt-, mesterséges ételzsír- és ételolajadók stb.). *A dohányjövedék* ugyanekkor 552 tisztviselőnek és altisztnek, továbbá 6143 állandó munkásnak is biztosítja a kenyerét.

Az *aknaszlatinai sóbányák* üzembehelyezésével a *sótermelés költségeire összesen 2,725.700 pengőt állítottak be a költségvetésbe*, viszont a sóeladásból 7 millió pengővel nagyobb bevételre számítanak, mint az elmult másfél évben.

Berecz Sándor

FENYVESSY ÉVA
holnap este mutatkozik be a
DUBARRY-ban

Szélsőjobboldali kritika a szélsőjobboldalról

A *Magyar Ujság* című szélsőjobboldali napilap ma reggeli számában feltűnő vezércikk jelent meg, »*Nincs megállás*« címmel. A cikk, amelynek írója három csillaggal jelzi személyét, a szélső jobboldali mozgalmak nehézségeivel foglalkozik. Bevezetésében beszámol azokról a sikerekről, amelyeket eddig a nyilasok elértek, elsősorban a pünkösdi választás eredményével.

— Mindezeknek alig négy hónapja, — írja. — Rövid idő, politikailag alig valami. És mégis óriási azóta a változás. *A zsúfolt párthelyiségek üresen konganak, az ömlő tagdíjak ma már alig csörgedeznek, a belépések jóformán megszüntek... A szélsőjobboldal csak vergődik és az országos lelkesedésből hirmondó is alig maradt.* Ismételjük, ez nem az egyik vagy másik szélsőjobboldali párt betegsége, ez valamennyi szélsőjobboldali mozgalom szomorú jelene.

A vezércikk felveti a kérdést: *mi ennek az oka.* Megállapítja, hogy a nyilasmozgalom a rendszerváltozásért indult meg, amely »még ma sem történt meg, sőt az holnapra sem várható«. Ezután foglalkozik az érvekkel, amelyek a mozgalom kátyubajutását egyesek szerint előidézték. [illegible] közötti felhozza a gyülésthalmat, a sajtóellenőrzést és a világpolitikai helyzetet. Majd így folytatja:

— Ez mind kétségtelen. Azonban nem magyarázza meg a csüggedésnek azt a fokát, amely a szélsőjobboldal legnagyobb részét elfogta. Más nehezebb és súlyosabb hibák kellenek, hogy legyenek.

Megállapítja, hogy a mozgalom letörésének legfőbb okai a *szabadság* és a *magyarság* kérdései körül csoportosulnak.

— *A szabadság kérdését igen lelkiismeretlenül kezelte a szélsőjobboldal egy része*, — írja— ahelyett, hogy azt magyarázta volna, hogy a rendszerváltozás hosszú, szívós, kitartó harcot követel, amelyre fel kell készülni és nem szabad csüggedni, ha az évekig is tart, ahelyett ezt a szalmalángot tüzelték lelkiismeretlen propagandával.

1937-ben azt hirdették — mondja — millió és millió röpcédulán, hogy *»1938 jövünk«*, majd amikor ez nem következett be, akkor azt harsogták, hogy *»Kuj«*: kongresszus után jövünk. Végül beleszuggerálták az emberekbe, hogy *»1939 a miénk«*. Erre jött 1939 és az újabb csalódást jelentett. A negyedik csalódás *a választások után bekövetkezett helyzet* volt.

— A rendszerváltozást áhító tömeget tehát két esztendő alatt négy ízben ültette fel ez az olcsó és lelkiismeretlen propaganda. Csoda-e ezek után, ha a tömeg hitét és bizalmát vesztette és nem tud remélni a jövőben. Ezen az úton kétségkívül el lehet érni olcsó sikereket. A tömeg szereti a közeli boldogság rózsás színeit. A régi Róma és Görögország demagógjai is ezzel a módszerrel nyerték meg a nép kezét, de... Ezzel is vesztették el.

A *Magyar Ujság* ezután utal arra, hogy a népek életében nincsenek csodák és minden eredményért keményen meg kell küzdeni. A tömeg a választások után csalódott legjobban. Ennek oka ismét az a propaganda, — írja a szélsőjobboldali lap vezércikke —, amely csodának hirdette az ötvenszélsőjobboldali képviselőt. A közel 300 tagú képviselőházban egy ötvenfőnyi csoport kétségkívül nem sok. Ennek ellenére sokat tehetnének, ha — tisztelet a kivételnek — nem volna olyan ügyetlen a szereplésük. Mert mit csináltak eddig? *Jóformán semmit!* A szélsőjobboldali tömegek már régen megúnták a parlamenti taktikázásokat, kivonulást, bevonulást és a szép szónoklatokat. Ezek eddig sem segítettek a népen és ezután sem fognak.

— A negyedszeri csalódáshoz járult *a magyar mivolt kérdésének robbanásszerű felvetése is*, — írja befejezőül a cikk. — Ez a kérdés régen égett az aggódó magyarok lelkében, de a tömegek csak a világpolitikai események hatása alatt ébredtek rá arra, hogy egy ország milyen könnyen lehet idegen étvágyak zsákmánya és hogy *az idegen étvágy sokszor belülről kezdi el munkáját.* Magyar köntösben, magyar jelszavak alatt, hazafias frázisok puffogtatásával bizony nagyon sok esetben dolgoztak azok, akik idegen érdekeket képviseltek. Ez a gyanu azzal is élesebbé vált, hogy egyeseknél bizony még a ruha, a külső forma sem magyar.

Jogerős ítélet egy jobboldali újságíró ellen Németh Antal megsértéséért

A »Magyarság« mult év november 25-iki számában cikk jelent meg, amely *Gárdos* Kornélia ismeretes bűnügyével foglalkozott és többek között azt állította, hogy a művésznő ellen *Lukács* Margit és *Gobby* Hilda, a Nemzeti Színház tagjai csak hónapokkal a bűncselekmény elkövetése után tettek feljelentést. A cikk megjelenésének napján *Lukács* Margit és *Gobby* Hilda, dr. Gobby László MABI-orvos kíséretében felment a »Magyarság« szerkesztőségébe és ott *Fiala* Ferencet, a cikk szerzőjét arra kérték, hogy közöljön helyreigazító nyilatkozatot, mert Gárdos Kornélia ellen nem ők tettek feljelentést.

A szerkesztőségi beszélgetés során *Fiala* Ferenc olyan kijelentéseket tett, amelyek miatt *Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatója becsületsértés címén feljelentést tett Fiala Ferenc ellen.*

A járásbíróság mult év decemberében bűnösnek mondotta ki Fiala Ferencet becsületsértés vétségében és ezért *600 pengő pénzbüntetésre ítélte.* Fellebbezés folytán ma került az ügy a büntetőtörvényszék *Buzáth* Jenő tanácselnök elnöklete alatt álló fellebbviteli tanácsa elé.

Fiala Ferenc a fellebbviteli bíróság előtt tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy csak általános kijelentést tett és azt *nem Németh Antalra értette.* Tanuként kihallgatta a törvényszék *Lukács* Margitot, *Gobby* Hildát és dr. *Gobby* Lászlót, akik határozottan vallották, hogy *a sértő kijelentések Németh Antalra vonatkoztak.* A »Magyarság« két munkatársa tanuvallomásukban kijelentették, hogy a beszélgetés során jelen voltak Fiala szobájában, de *a sértő kijelentéseket nem hallották.*

A perbeszédek elhangzása után a törvényszék a járásbíróság ítéletét *jogerőre emelte.* Az ítélet indokolása szerint *Németh* Antal magas társadalmi állására való tekintettel az elhangzott sértések feltűnően durvának minősíthetők, minthogy azonban a járásbíróságon a vád képviselője a minősítés tekintetében *nem jelentett be fellebbezést, a büntetést nem lehetett súlyosbítani.*

Ébresztőóra-konjunktúra Angliában

London, október 17.

Az angol lapok szerint Londonban az órásoknál mindenütt *kifogyott az ébresztőóra.* A különös »run« okát azzal magyarázzák, hogy a férfiak, akiknek feleségét a gyermekekkel együtt vidékre költöztették, *képtelenek magukról felébredni.* A férfiak nagyrésze megszokta, hogy az asszony ébreszti fel őket rendes időben s most, hogy az asszonyokat vidékre küldték Londonból, a londoni férfiak kénytelenek ébresztőórával költetni magukat.

Szórakozni! Sanghai bár
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel. 257-430

szín ház mozi rádió zene művészet

Dohnányi-siker Londonban

London, október 17.

A háborús Anglia zenei idényét a londoni szimfonikus zenekar nagy hangversenye nyitotta meg, amelynek műsora *Dohnányi* Ernő fisz-moll suitejével kezdődött. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta a kiváló magyar zeneszerző művét, melyet Sir Henry *Wood*, a leghíresebb angol karnagy vezényelt. A zenekritika egyhangú elismeréssel adózik Dohnányi finom ötletességének, csillogó, színgazdag hangszerelésének és magyaros temperamentumának.

Ugyanakkor Frederick *Lamond*, Liszt Ferenc egyik legnagyobb élő tanítványa nagyszabású *Liszt-hangverseny* keretében hódolt a halhatatlan magyar mester emlékének.

Gádor és Pekáry kerámia-freskót csinált

A Madách téri új OTI bérpalota a közeljövőben teljesen elkészül és falra kerül az előcsarnokba tervezett hatalmas méretű dekoráció is, mely ismét hatásos bizonyságot tesz a magyar művészi invenció rugalmassága és a mai korszerű követelményekhez alkalmazkodó művészet találékonysága mellett.

Pekáry István és *Gádor* István közös munkája az óriási, 24 négyzetméter területű kerámia kép, mely a nemrég visszakerült Felvidéket ábrázolja tömören egyszerüsített jellegzetes képecskékben.

A nyolc méter magas és négy méter széles *kerámiafreskó*, mely első pillantásra könyörü tüzes, meleg, változatos színeivel bűvöli el a nézőt, a Felvidéket olyan szerencsés formában ábrázolja, ahogyan egy szép autótúra után egy-egy régi patinás épület, erdő, folyópart, népviseletbe öltözött magyar pár marad meg az ember emlékezetében. Az emlék és meseszerűség azzal is hangsúlyt kap, hogy az ábrázolás teljesen a síkban él. Zöld folyók kanyarognak az erdők között, élénkszínű lovak legelnek a bársonyos pázsiton, szántanak, dolgoznak a kis jellemzően megmintázott alakok. Külön kellene beszélni a *kerámiakép technikájáról*, az értelmes szép kontúrokról, a felület sokféle változatos kezeléséről, mely néhol elnagyolt, máshol a díszítés ősi ösztönü aprólékosságával dolgozza ki a részletet.

Szerencsés találkozás volt *Pekáry* játékos és finoman stilizáló fantáziája *Gádor* szobrászi képességeivel és a kerámia technikájában való óriási tapasztalatával. A két művész úttörő munkát végzett a dekorativ művészet területén és a nagyszerü szándék tökéletesen sikerült.

(d. m.)

PESTI UCCA

Amire sokan keresnek orvosságot

Ünneplőbe öltözött öregebbrendü falusi ember állított be a Ferenciek terén lévő gyógyszertárba.

— Adjon Isten, — mondta illedelmesen — én magát a tekintetes patikus urat keresem.

— Milyen ügyben?

— Személyes ügyben.

Előkerítették a gazdát, aki jovialisan és kedvesen tessékelte be a vendéget az irodájába.

— Mi a baj, bátyám?

Az öreg előkotorászott a belső zsebéből egy megfakult írást és átnyujtotta.

— Segítsen rajtam a tekintetes úr, mert nem tudok deákul. Tessék már megmondani, hogy mikor és hol született az öregapám és mi volt az ő hite.

A gyógyszerész megnézte az írást, régi latinnyelvü keresztlevelet és megállapította, hogy az atyafi nagyapja Sárváron született 1823-ban és katolikus vallásúnak keresztelték.

— Hálásan köszönöm a szívességét. Erdőkerülő volnék én kérem és ezért kell az írás. Ne haragudjon a tekintetes úr, hogy ezzel zavartam és tessék mondani, mivel tartozom a fáradságáért.

— Semmivel, öregem. Boldog vagyok, hogy lefordítottam magának az írást.

Parolázott is a sárvári nagyapa megnyugodott unokájával, ki is kísérte az ajtóig. A küszöbről aztán megfordult az öreg és így szólt az egyik alkalmazotthoz:

— Tessék már adni nekem valami köhögés elleni cukrot, hadd vásároljak valamit, ha már a gazdájuk olyan jóságos volt hozzám...

A volt lengyel és danzigi rádió állomásokat bekapcsolták a német birodalmi rádió hálózatba

Berlin, október 17.

(Német Távirati Iroda.) A népfelvilágositás- és propagandaügyi német birodalmi miniszter október 10-i hatállyal több változást rendelt el a német rádióhálózat tekintetében.

1. A birodalmi danzigi adóállomás új, *Danzig I-es adót* helyez üzembe 304.3 méteres hullámhosszal, 986 KHZ-cel. *A Danzig II-es adó* az eddigi 230.2 méteres hullámhosszon, 1303 KHZ-cel folytatja üzemét.

2. A poseni rádióállomást eddigi 345.6 méteres hullámhosszával 868 KHZ-cel a berlini birodalmi adóhoz kapcsolják.

3. *A kattowitzi adóállomást* helyreállították annyira, hogy október 18-án hivatalosan megkezdheti az üzemet. Megkapja a 249.2 méteres hullámhosszat 1204 KHZ-cel. Hozzákapcsolják a boroszlói birodalmi adóhoz.

A troppaui rádióállomás a jövőben a szileziai 243.7 méteres egyenhullámon 1204 KHZ-cel működik, a volt varsói rádióállomás pedig még október folyamán Lodz I. főadóállomás néven újra megkezdi működését a közben helyreállított eredeti berendezéssel. Az 1339 méteres Varsó I-es hullámmon helyezik üzembe 224 KHZ-cel.

A lodzi főrádióállomáshoz a következő leadókat kapcsolják:

a) Lodz II. 224 méteres hullámhossz, 1339 KHZ; *b)* a *krakói állomás* 293.5 méteres hullámhossz, 1022 KHZ; *c)* a *varsói rádióállomás* (eddig Varsó II.) 216.8 méteres hullámhossz, 1384 KHZ.

A lodzi főrádióállomás felügyelőjévé kinevezték Hans *Kriegler* intendánst, a birodalmi rádiókamara volt elnökét. *(MTI)*

Kedd és szerda rádióműsora

KEDD:

BUDAPEST I.: 17.00 Hirek szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 Nagyné Varju Irma zongorázik. 17.40 »Légvédelmi gyakorlat.« Laczházy Jenő vezérkari testületi százados előadása. 18.10 A Chappy-tánczenekar műsora. 18.50 Szalay László két elbeszélése. 19.15 Hirek. 19.25 Az Operaház előadásának ismertetése. 19.30 Az Operaház előadásának közvetitése. **Falstaff.** Zenéjét szerezte **Verdi.** Vezényel **Failoni.** Rendező **Márkus László.** Az I. felvonás után kb. 20.10 Hirek. A II. felvonás után kb. 21.15 Hirek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven, időjárásjelentés. Az előadás után kb. 22.20 Táncelemezek. 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Bura Sándor cigányzenekara. 0.05 Hirek.

BUDAPEST II.: 18.20—18.45 A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. 19.00 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr. előadása. 19.30 Magyarorosz félóra. »A háziipar fejlődése Kárpátalján.« Utána hanglemezek. 20.00 Hirek, ügetőversenyeredmények, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 Szalonzene. 21.40 Időjárásjelentés.

KASSA: 17.00—18.10 Budapest I. 18.10 Lehár: Operettegyveleg. 18.20—18.45 Budapest II. 18.50—0.15 Budapest I.

SZERDA:

BUDAPEST I.: 6.45 Torna. Hirek. Közlemények. Lemezek. Étrend. 10.00 Hirek. 10.15 Gyermekdélelőtt. 10.45 A népek csatájának emlékműve. 11.10 Vizjelzőszolgálat. 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 Laskó Emil énekegyüttese. 12.40 Hirek. 13.00—14.25 Mellea Béla zenekara. Vezényel Vincze Ottó. Közben 13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Hirek. 14.45 Müsorismertetés. 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 16.15 Diákfélóra: »Munkácsy Mihály.« Csabai István dr. előadása. 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 17.00 Hirek szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 A Rádió Szalonzenekara. 18.00 »Liszt Ferenc élettársa.« Haraszti Emil dr. egyetemi m. tanár előadása Sayn-Wittgenstein hercegnőről. 18.30 Kurina Simi cigányzenekara. 19.15 Hirek. 19.25 »La hungara popolarte.« Dr. V. Tóth eszperantónyelvü előadása. (A magyar népművészet.) 19.50 Galánffy Hoór Tempis Erzsébet énekel, zongorakisérettel. 20.15 Bolsói pogányok. Történelmi hangjáték három részben. Irta Forster György. Rendező Csanády György. (1939 augusztus 19-i adásunk megismétlése.) Hangfelvétel. 21.40 Hirek, időjárásjelentés, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.00 Pertis Pali cigányzenekara. 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Müvészhanglemezek. 0.05 Hirek.

BUDAPEST II.: 18.30—18.55 Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Bonaventura.) 19.30—19.50 Kurina Simi cigányzenekara. 20.00 Hirek magyar, szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. 21.35 Időjárásjelentés.

KASSA: 10.00—11.00 Budapest I. (10-kor hirek.) 11.05 »A régi kassai színlapok érdekességei.« Keller Imre előadása. 11.20 Szórakoztató zene hanglemezekről. 11.40 Hirek magyar és szlovák nyelven. Müsorismertetés. 12.00—15.25 Budapest I. 15.45 Dr. Joóbné Gavora Hilda énekel. Zongorán kiséri Hemerka Mary. 16.15—0.15 Budapest I.

A külföld nevezetességei

KEDD: Szimf. Hg. (21.30) **Brüsszel Ir.** — Tarka est (21.15) **Hilversum II.** — Pizzetti-opera: Fedora (21.00) **Róma.**

SZERDA: Tarka est (20.15) **Boroszló.** — Géczy zkar. (20.20) **D.-sender.** — Bruckner Hg. (20.15) **Bécs.** — Berlioz: Faust elkárhozása. (19.50) **Szófia.**

Menyasszonyi gázmaszk

NewYork, október 17.

Az egyik amerikai lap megkérdezett egy Londonból hazatérő amerikait, hogy az európai sorsdöntő napokban mi tette rá a legmélyebb hatást.

— *Egy menyasszony,* — mondta meggyőződéssel az amerikai. — Egy menyasszony, aki belépett Kensington egyik templomába. Hófehér selyemruhát viselt hosszú fátyollal és *vállán ott lógott az előirásos gázmaszk. A gázmaszk tokja nehéz fehér selyemből volt, apró fehér selyemrózsácskákkal díszitve.*

Fedák Sári
A márkiné
VÍGSZÍNHÁZ
Pygmalion
Muráti Lili, Ajtay

Színházak műsora

OPERA: Kedd: Falstaff (A. bérlet, 3. sz., 1/28). Szerda: Faust (E. bérlet, 3. sz., 1/28). — **NEMZETI:** Kedd: Énekes madár (1/28). Szerda: Donna Diána (IV. bérlet, 1/28). — **KAMARA:** Kedd: Alterego (8). Szerda: Rembrandt (8). — **VIG:** Kedd: A márkiné (8). Szerda: Pygmalion (8. bérlet, 8). — **PESTI:** Kedd és szerda: Gyümölcs a fán (8). — **ANDRÁSSY:** Kedd és szerda: Klotild néni (8). — **BELVÁROSI:** Kedd és szerda: Földindulás (8). — **FŐVÁROSI OPERETT:** Kedd és szerda: Pusztai szerenád (8). — **VÁROSI:** Nincs előadás. — **ROYAL:** Kedd és szerda: Ki gyereke vagyok én? (1/29). — **KOMEDIA:** Kedd és szerda: Halló Sanghaj! (1/29). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Kedd és szerda: Zimberi-zombori szépaszony (1/26, 1/29). — **JÓZSEFVÁROSI:** Kedd és szerda: Én és a kisöcsém (1/26, 1/29). — **KISFALUDY:** Kedd és szerda: Lámpalás (1/26, 1/29).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat, V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353-707): **Huckleberry Finn.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. d. e. 1/11-kor: **Nyomorultak.** — **ALKOTÁS** (353-374): **Toprini nász.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **ANDRÁSSY** (124-127): **Toprini nász.** (1/24 1/26 3/8 3/10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (154-024, 153-034): **Két lány az uccán.** (1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/24-kor is.) — **BELVÁROSI** (384-562): **Huckleberry Finn kalandjai.** (4 6 8 10; V Ü jobbt. 2 4 6 8 10, balt. 3 5 7 9.) — **BODOGRÁF** (149-510): **Huckleberry Finn kalandjai.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **BROADWAY** (144-212): **Szivek muzsikája.** (1/24 1/26 1/28 1/10; Sz V Ü 1/2-kor is.) — **BUDAI APOLLO** (351-500): **Ez Berry őrmester.** (Előadások: 1/25 3/47 9; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vasárnap délelőtt 1/11-kor: **Elefánt Boy.** — **CAPITOL** (134-337): **A miniszter barátja.** (Előadások: 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **CASINO** (383-102): Harmadik hétre prolongálva! **Hófehérke és a hét törpe.** (4 6 8 10; Sz V Ü 2-kor is.) — **CITY** (111-140): **Mr. Moto halálos titka.** (3/6 3/8 3/10; Sz V Ü 3/4-kor is.) — **CORVIN** (139-584, 138-988): **Acélkaraván.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2 órakor is.) Vasárnap d. e. 1/11-kor: **Francia szobalány.** — **DAMJANICH** (131-808): **Veszélyben az élet.** (Előadások kezdete: (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952): **Mámoros báli éj.** (6 8 10; Sz V Ü 4-kor is.) — **ELIT** (114-502): **Acélkaraván.** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528): Negyedik hétre prolongálva! **Egy párizsi ház.** (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 1/24-kor is.) — **GLÓRIA** (144-800): **Fehér börtön.** (1/25 3/47 9; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **HOLLYWOOD** (142-455): **Suez.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) Vas. délelőtt 1/11 órakor: **Tengeri titánok.** — **IPOLY** (292-626): **Fra Diavolo.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644): **Huckleberry Finn kalandjai.** ((Előadások kezdete: 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **KAMARA** (144-027): Prolongálva! **Riadó Indiában.** (Előadások kezdete mindennap: délelőtt 11. délután 2 4 6 8 10.) — **KULTÚR** (386-193): **Toprini nász.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2 3/4 3/6 3/8 3/10.) — **LLOYD** (111-994): **Café de Paris.** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **NYUGAT** (127-162): **Kongó, a fekete extázis.** (1/25 7 1/10; Sz 4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **ODEON** (130-263) **Kongó, a fekete extázis.** (Folyt. előadások: 1/25 3/7 1/10; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **OLYMPIA** (342-947): **A Condor légió.** (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130-125): **Szivek muzsikája.** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **ORIENT** (114-926): **Mellékutca.** (Folyt. előadások: 1/25 3/7 1/10; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) — **OTTHON** (146-447) **Álomsárkány.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is. — **PALACE** (136-323): Második hétre prolongálva! **A megbélyegzett asszony.** (Minden nap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145-673): Második hétre prolongálva! **Suez** (Előadások: 4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **PHÖNIX** (144-454): **Szerelem ügyvédje.** (Folyt. előadások mindennap: d. e. 11, d. u. 1 3 5 1/28 1/10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564): **Két lány az uccán.** (1/26 1/28 3/10: Sz V Ü 1/24-kor is.) — **RIALTO** (139-497): **Huckleberry Finn kalandjai.** (D. e. 1/11, d. u. 1/21 1/23 5 1/28 1/10; V Ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946): Második hétre prolongálva! **Karosszék.** (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146-040): Második hétre prolongálva! **Suez.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü 1/2-kor is.) — **SCALA** (114-411): **Gályarab.** (1/26 1/28 3/10; Sz V Ü 3-kor is.) — **TIVOLI** (123-049): **Ez Berry!** (Folyt. előad.: 1/25 7 1/10; Sz 1/24 3/46 3/8 3/10; V Ü 1/2-kor is.) — **TURÁN** (120-003): **Huckleberry Finn.** (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 9 és 11-kor: **Rézfábla a kapu alatt.** — **URÁNIA** (146-046): **Mámoros báli éj.** (5 1/28 1/10; Sz V Ü 1/23 órakor is.) Vas. d. e 11-kor félhelyárakkal: **UFA-kultúrfilmek matinéja.** — **VESTA** (132-639): **Huckleberry Finn kalandjai.** (D. e. 11, d. u. 1/22 1/24 1/26 1/28 1/10; V Ü d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.)

Autószerencsétlenség a József-körúton, négy sulyos sebesült

Sulyos közlekedési baleset történt szombaton este kilenc óra tájban a *József-körúton*. A B. 774. rendszámu teherautó, amelyet *Klement* Lajos soffőr vezetett, a József-körut 11. számu ház előtt előzni akart egy előtte haladó teherautót. Közben az uttesten egy férfi sietett keresztül, akit a teherautó soffőrje ki akart kerülni. A szerencsétlen ember egyenesen a *kerekek alá futott*, a soffőr pedig megzavarodva a balesettől, a kormányt félrerántotta, ugy hogy a hatalmas teherkocsi *felrohant a gyalogjáróra*. A gyalogjáron elütötte *Szrudán* Antal müszerészt, *Motesz* Erzsébet bejárónőt és *Fekete* József hentest, mig végre a falba ütközve, megállt a kocsi. A mentők az uttesten elütött embert, *Szabó* János asztalost haldokolva, *Szrudán* Antalt és *Motesz* Erzsébetet sulyos állapotban, *Fekete* Józsefet pedig életveszélyes sérülésekkel a *Rókus-kórházba* szállitották.

Néhány perccel a szerencsétlenség után megjelent a helyszinen a rendőrség baleseti járőrje, megállapitani, hogy a négyes gázolásért kit terhel tulajdonképpen a felelősség. Az uttesten elütött *Szabó* János állapota reménytelen.

Sztalin ellen tervezett állitólagos merénylet miatt kivégeztek Moszkvában kilenc katonatisztet

Moszkvából jelentik, hogy ott pénteken *kivégeztek kilenc katonatisztet*. A katonai rendőrség *Moszkvában* állomásozó harmadik zászlóaljának tisztjei: *két őrnagy, két kapitány és öt alantas tiszt* az április 22-ére virradó éjszaka el akarták foglalni a *Kreml*palotát és meg akarták gyilkolni *Sztalint* és *Vorosilov* tábornagy hadügyi népbiztost. A forradalmárok a távolkeleti orosz haderők főparancsnokát, *Blücher* tábornagyot akarták kikiáltani Oroszország katonai diktátorává. Az összeesküvést az utolsó pillanatban árulta el a földalatti szervezkedésben résztvevő egyik tiszt felesége.

— A Nemzeti Szocialista Magyar Párt XII. kerületi párthelyiségének megnyitása. A *Nemzeti Szocialista Magyar Párt Hungarista Mozgalom* szombaton este tartotta Győri-ut 1. szám alatt levő XII. kerületi párthelyiségének ünnepélyes megnyitását. Az ülésen vitéz *Csik* László Budapest székesfővárosi bizottsági tag, a párt fővárosi és környéki szervezeteinek vezetője nagyhatásu beszédében szépszámu közönség előtt fejtegette, hogy erre a pártra szüksége van a nemzetnek. A pártnak a léte nemzeti érdek és a kormányok csak hálával viseltethetnek iránta. Müködésével a párt a nemzet boldogabb jövendőjét munkálja. Nincs semmi titkolni való, titkos mozgalmak nincsenek, mozgalmunkat feltartóztatni nem lehet. Töltse el mindannyiunk lelkét a hivatástudat, dolgozunk fanatikusan „Istennel a nemzeti szocialista Nagy-Magyarországért". Az ünnepélyes megnyitás a Szózat eléneklése után lelkes hangulatban ért véget.

— Belgrádnál négyszáz méterrel áthelyezik a Száva torkolatát. *Belgrádból* jelentik: *A Száva torkolatát Belgrádnál négyszáz méterrel odébbhelyezik.* Ennek következtében a Kalimegdán-eröditmény lábánál fekvő ugynevezett nagy hadisziget elveszti jellegét és közvetlenül érintkezésbe kerül a szárazfölddel. A Száva és a Duna összefolyása, amely eddig a hadisziget fölött volt, most a sziget alá kerül.

Öröm a gyermeknek, megváltás az anyának egy megbizható

MARS sportkocsi

Budapest, VI., Andrássy-ut 36. Párisival szemben.
Gyár: Liliom-utca 8. (Boráros-térnél)
Díjtalan árjegyzék!

— Adományok a kormányzóné inségakciójára. A kormányzóné nyomorenyhitő mozgalmára május 18-án a következő adományok érkeztek: B. D. 7900 pengő, Botka Zoltánné 20 pengő, Javosné 5 pengő, Goiteni Kornél 1.50 pengő. Május 20-án: Az Est 683.50 pengő, Esterházy Lászlóné grófné 50 pengő, Az Est 30 pengő, Városi pénztár, Veszprém 3 pengő, Mugenauer Kamilla 1 pengő.

Székszorulásoknál és az ezekkel járó felfuvódásnál, légzési zavarnál, szivdobogásnál, szédülésnél és fülzugásnál a belek müködését egy-két pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozditja, a vérkeringést felfrissiti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Villamos főzőelőadásokat az elektromosmüvek Honvéd-utca 22. sz. alatti bemutatójában az eucharisztikus kongresszusra való tekintettel jövő héten nem tartanak. Május 29-ét követő héten az előadások a szokásos rend szerint folytatódnak.

HALÁLOZÁS

Id. *Angermayer* Károly, pozsonyi nyomdatulajdonos, május 17-én 62 éves korában hirtelen meghalt. Temetése pénteken volt óriási részvét mellett Pozsonyban. Az elhunytban ifj. *Angermayer* Károly, a Globus-nyomda müszaki igazgatója, édesapját gyászolja.

Bendel Gyuláné született *Reinisch* Ilona május 21-én 43 éves korában meghalt. Temetése hétfőn, május 23-án délután fél 5 órakor lesz a rákoskereszturi temetőben lévő családi sirboltba.

Nagy részvét mellett temették el Bécsben a 74 éves korában elhunyt özvegy *Sándy* Jánosné született cserneki és tarkeői *Dessewffy* Etelkát. Az elhunyt nagyasszonyban *Dessewffy* Árpád, a Dessewffy-nemzetség szeniora, testvérhugát gyászolja.

— Ha belei el vannak dugulva és gyomra rossz, ugy folyamodjék azonnal a természetes *„Ferenc József"* keserüvizhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztitja ki az emésztés utjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

A nyaralóhelyek Paradicsoma. Golf. Uszodák. Szórakozás. 50%-os vasuti kedvezmény.

DOLOMITOK (ITALIA)

100 nyaralóhely nyujt tökéletes üdülést.

Felvilágositással készséggel szolgál: UTA Bolzano, az összes utazási irodák és az ENIT, Budapest, Váci-utca 4. Tel. 182-414

CAREZZA AL LAGO (1670 m) GRAND HOTEL Dep. 420 ágy. Remek szélmentes fekvés az erdő mellett. Kiránduló- és turaközpont. Golf. Zenekar

Colle Isarco (1100 m.) Mindenféle sportlehetőség. Nagy uszoda. Hangversenyek, táncmulatságok Palace Hotel Grand Hot. Gröbner

Madonna di Campiglio (1550 m.) Grand Hot. des Alpes (1553 m.) Golf Hot. Campo (1700 m.) — 350 ágy. 80 fürdő. Golf. Tenisz. Zenekar. Strand

Molveno (900 m.) Fürdési lehetőség máj.-tól okt.-ig a 22°-os tó vizében. BETTEGA GRAND HOTEL-ja. Elsőrendü szálloda. Gyönyörü fekvés. 1 km. hosszu strand. Vitorlázás. Zenekar. Hegyi- és autóturák. Szezón: márc.—nov.

Ortisei (Val Gardena) 1236-2005 m

Minden igényt kielégitő magaslati üdülőhely. Vonattal és autóval gyorsan és könnyen megközelithető. 30 különböző kategóriáju szálloda. Villák és 300 butorozott lakás kiadó. DRÓTKÖTÉLPÁLYA AZ ALPE DI SIUSIRA. (2005 m.) Sportlehetőségek, ideális hegymászóturák. Ünnepségek. Felvilágositás: Azienda Soggiorno. Tel.: 8.

Hotel Aquila Ortisei

220 ágy. Teljes kényelem. Tulajdonos: G. A. Sanoner

S. Martino di Castrozza (1444 m) — HOTEL DOLOMITI. 230 ágy. 45 fürdő. 3 teniszpálya. Nagy uszoda. Garage. W. Panzer.

Gardone (Garda tó) * Grand Hotel a tó partján. 320 ágy. 100 fürdő.

— Lengyel szaktudós magyarnyelvü előadása Szegeden. A szegedi Ferenc József-egyetem közgazdasági intézetének meghivására Ladislas *Pietzykowski* dr. lengyel pénzügyminiszteri titkár pénteken *Lengyelország szerepe és jelentősége a világgazdaságban* cimmel magyarnyelvü előadást tartott a központi egyetemen. Az előadáson megjelentek a város társadalmának számottevő képviselői. Az előadó vázolta azokat a tényezőket, amelyek a feltámadt Lengyelországnak a világgazdaságba való kapcsolódását előidézték.

— Vasárnap nyilik meg a bélyegkiállitás. A III. országos magyar bélyegkiállitást május 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megnyitni a kereskedelmi miniszter megbizásából *Tersztyánszky* Ákos államtitkár, postavezérigazgató a pesti Vigadóban. A nagyközönség részére 11 órakor nyilik meg a kiállitás.

— A kongresszusi iroda felhivása a háztulajdonosokhoz és lakókhoz. Az eucharisztikus kongresszus propaganda bizottsága mindazoknak a háztulajdonosoknak és lakóknak, valamint üzlettulajdonosoknak, akik erre igényt tartanak, ablakaik, balkonjaik diszitésére müvészi plakátokat bocsátanak dijtalanul rendelkezésére mindaddig, amig a készlet tart. E plakátokért jelentkezni lehet a kongresszusi irodában vasárnap is délután 4 óráig (IV., Ferenciek-tere 7, III. lépcső, II. em.).

— Mérnöki előadások. Május 25-én, szerdán 7 órai kezdettel *Kendy Finály* István mérnök előadást tart „Merre megyünk, hová jutunk" cimen. Utána 8 órai kezdettel *Kováts* Ferenc, a Pannónia TE főtitkára vetitettképes előadása. Mindkét előadás a Nemzeti Egység Fővárosi Pártjának II. kerületi helyiségében, II., Lövőház-utca 24. szám alatt lesz.

ESŐKABÁT BALLON- LODEN- RAGLÁNOK

SALAMONOVITS MANÓ esőkabátgyár, V, SAS-UTCA 25

— Palotay Gertrud előadása Ankarában. *Ankarából* jelentik: *Palotay* Gertrud, a Magyar Nemzeti Muzeum néprazi osztályán beosztott etnográfus, az ankarai *Halk Evi* egyesület meghivására nagyszámu közönség előtt nagy érdeklődést keltő felolvasást tartott a török himzések hatásáról Középeurópában, különösen Magyarországon. A képekkel megvilágitott előadást a Halk Evi ki fogja adni. A muzeumok főigazgatósága és a Halk Evi a legmesszebbmenő előzékenységgel támogatták Palotay Gertrudnak a rendkivül gazdag és szép török himzésekre irányuló kutatómunkáját.

— Nem kell angol szövet. Ahhoz, hogy kifogástalan legyen a ruha, ma már nem kell angol szövetet vásárolni. A *Trunkhahn-posztógyár* gyártmányai felveszik a versenyt a világhirü angol szövetekkel, hiszen szintén szingyapjuból készülnek. A Trunkhahn-posztógyár közvetlen a fogyasztónak is ad el szövetboltjaiban, *IV., Prohászka Ottokár-utca 8. és VI., Teréz-körut 8.* szöveteket. Vidékre kérje a mintakollekció bérmentes beküldését.

— Izléses nyakkendőt Skrivántól.

Appartement társasház Svábhegyen Széchenyi megállónál

1 és 2 szobás terraszos lakások, melegviz, közp. fütéssel, nagy válaszlékban. Stilusos közös helyiségek. — Társalgó. Étterem. — 1300 □-öl park. Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés: Szőke Imre müépitésznél, Pannonia-u. 22. d. u. 3—5 között. Tel.: 117-313.

Nyugalom, pihenés a Svábhegyen a Mátyás Király Üdülőben!

Remek ellátás, luxusszoba kényelem, előszezon-árak. Központi fütés, nagy park, autógarazs. Mátyás-király-ut 7. Telefon 165-361, 165-362

ELŐADÁSOK

Május 23

Tudományos Akadémia I. osztálya (Akadémia kistermei). *Pukánszky* Béla: *A német népi öntudat hazai formái.* (Délután 5.)

Nagy vállalat keres önálló magyar-német fordító és levelezőnőt

aki mindkét nyelvben perfekt gyors- és gépir. Ajánlatok személyi adatokkal és referenciákkal „Keresztény" jeligére Blockner hirdetőirodába, Vilmos császár-ut 33.

Nyaralóba — kertbe Indanthren, függöny, butorkelmét és terítőt Indanthren-terítő 98 fillértől, Indanthren-párna 98 fillértől MÁRKUS ÉS FENYŐ V., Deák Ferenc-utca 14 sz.

— Izléses nyakkendőt Skrivántól.

— Krepdesin lavable női hálóingek a Fenyves Áruházban. A Kálvin-téri Fenyves Áruház női fehérneműosztályán igen csinos krepdesin lavable női hálóingek kerülnek most eladásra igen jutányos árakon, különböző divatszinekben, szép himzés és rátét mintákkal és az áruk ennek dacára is csak 4 pengő 90 fillér. Jöjjön minél előbb, mert a legszebb darabok fogynak el leghamarabb. Képes árjegyzéket kivánságra dijtalanul küldünk. Fenyves Áruház, Budapest, Kálvin-tér 7.

— Tanonciskolai kiállitás és tanulmányi verseny Ujpesten. Az ujpesti ipartestület és az ujpesti tanonciskolai felügyelő bizottság a kongresszus napjain, május 24-től május 30-ig nagy tanonciskiállitást rendez az ujpesti ipartestület székházában (Ujpest, Király-utca 5). A kiállitás ünnepélyes megnyitása május 24-én este 6 órakor lesz a hatóságok és az érdekképviseletek jelenlétében. A kiállitásnak az a jelentősége, hogy azzal kapcsolatban először rendeznek a tanoncok részére tanulmányi versenyt. A verseny birálatát az iparoktatási tanárok és tanitók országos szövetsége vállalta, mig az eredményt *Kemenes* Illés dr. tankerületi főigazgató hirdeti ki a kiállitás megtekintése után.

— Kékes-szálló, 1000 m. Influenzáját, köhögését elveszti a Kékesen.

— A Budapesti Turista Egyesület kirándulása Aggtelekre. A *Budapesti Turista Egyesület* junius 4, 5 és 6-án háromnapos kirándulást rendez *az aggteleki cseppkőbarlanghoz* és a *Bükk-hegységbe*. Indulás junius 4-én, szombaton délután négy órakor a keleti pályaudvarról külön motorossal Miskolcra, onnan autobusszal Aggtelekre. A kirándulók az uj turistaszállóban hálnak meg. Junius 5-én az aggteleki cseppkőbarlang járatait tekintik meg, utána visszautaznak autobuszon Miskolcra és meghálnak az avasi turista menedékházban, 6-án kisvasuttal Lillafüredre, vagy Garadnára mennek. Innen egy gyalogkirándulás a Bükk-hegységbe. Este visszautazás Budapestre. Összes költség 22 P 50 fillér. Jelentkezés május 25-éig a BTE helyiségében, VI., Király-utca 32, telefon: 113-019.

Tavaszi öltöny 110 P Nyári öltöny 75 P méret után BLUM ÉS TESTVÉRE IV., VÁCI-UTCA 31—33.

Londonból hoznak gépet a rituális vágás helyettesitésére

A rituális vágás eltiltása óta a budapesti vágóhidon sokat gondolkodnak afelett, miként lehetne ezt a problémát kielégitő módon megoldani. Most angol találmányu gép felállitásával akarnak segiteni a helyzeten. A londoni vágóhidon már hosszabb idő óta dolgoznak a Weissberg-féle készülékkel, amely lehetővé teszi a marha levágását ugy, hogy az az állatvédelmi szempontoknak is eleget tesz. A gép tanulmányozására nagyobb bizottság utazik Londonba. A bizottság tagjai *Rosta* János tanácsnok, *Semsey* Géza egyetemi magántanár, az állategészségügyi tanács tagja és *Fülöp* Imre dr. főállatorvos. Természetesen csak egy mintagép behozataláról lenne szó, mert a többi gépet Magyarországon állitják elő. Egyedül Budapesten körülbelül tizenöt gépre iesz szükség, ha a londoni tapasztalatok kedvezőek.

— **Egy napszámosfiu lezuhant a négyemeletes ház tetejéről.** *Debrecenből* jelentik: A debreceni pénzügyigazgatóság négyemeletes palotájának tetején *Elek* János 14 éves napszámos munkaközben megcsuszott és a kövezetre zuhant. A debreceni sebészeti klinikára vitték s ott koponyatörés és belső vérzés következtében rövid idő mulva meghalt. Halála előtt kis időre magához tért s akkor a rendőrség előtt azt mondotta, hogy senki sem oka a balesetének.

Osztrák vendégdiákot, diáklányt
küldenek Bécsből gyermekéhez a nyári szünidőre. Felvilágositás: Fiunevelőintézet, Budapest, VII., Nagyatádi Szabó-u. 48. Tel.: 336-715

— **Gázzal megmérgezte magát egy volt Ibusz-tisztviselő.** *Polgár* Frigyes 53 éves volt magántisztviselő, aki a Teréz-körut 25. számu ház egyik harmadikemeleti lakásában albérletben lakott, szombaton hajnalban öngyilkossági szándékból *kinyitotta a konyhában lévő gázcsapot és mire rátaláltak meghalt.* Az öngyilkosságot a házvezetőnő fedezte fel, értesitette a mentőket, akik azonban már nem tudtak Polgár Frigyesen segiteni. A rendőri bizottság zsebében bucsulevelet talált, amelyben azt irta, hogy az *Ibusz* tisztviselője volt s amikor szolgálata megszakadt, pört inditott a vállalat ellen. Közben sulyos anyagi helyzetbe került, a lakbérét sem tudta fizetni s ezért követett el öngyilkosságot. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

— **Főfájás, idegesség, hypochondriás állapotok** gyakran a legrövidebb idő alatt megszünnek, ha bélmüködésünket reggelenként, éhgyomorra egy kis pohár természetes „*Ferenc József*" keserüvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

1 6x9 Roll Film előhivása 8 drb tükörfényes másolattal összesen 96 fillér
TANKLABORATÓRIUM Párisi Nagy Áruházban

TALÁLKOZÓ

Przemyslben az 1. népfelkelő gyalogezred erődítményi munkásosztagában szolgált tisztek, altisztek és legénységhez tartozók 20 éves találkozót rendeznek május 22-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a városligeti Weingruber-kávéház és étterem kupolatermében. (Fogyasztás nem kötelező.) Délelőtt 1 órakor csoportfényképezés, fél 12 órakor felvonulás a hősök emlékművéhez, koszoruval. Frontharcos bajtársak kéretnek formaruhában megjelenni. A rendezőbizottság nevében: *Rajna* Bernát százados és társai.

A volt cs. és kir. 64-ik gyalogezred bajtársi köre május 23-án ezrednapot tart. Az ezrednap a Kapisztrán-templomban tartandó istentisztelettel veszi kezdetét. Este társasvacsora a Tiszti Kaszinóban (IV., Váci-utca 38.). A megjelenés *Fülla* István dr.-nál, II., Bajvivó-utca 11. bejelentendő.

A Nagybányáról elszármazottak az otthonról érkezők tiszteletére *május 25-én*, szerdán este 8 órakor a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének székházában (VIII., Mária-utca 10.) barátságos találkozót rendeznek.

A Lónyay-utcai budapesti református főgimnázium 1913-ban érettségizett növendékei május 26-án, Áldozócsütörtökön délelőtt 11 órakor a Lónyay-utcai főgimnáziumban tartják 25 éves érettségi találkozójukat. Jelentkezni lehet bilkei *Papp* Zoltán dr.-nál (Ráday-utca 15. II. 23.).

Az ungvári szemináriumban 1918-ban végzett görögkatolikus lelkészek 20 éves találkozójukat május 26-án, álozócsütörtökön este 10 órakor tartják a Debrecen-étterem (VII., Rákóczi-ut 88.) Rákóczi-termében. Közelebbi felvilágositást *Sztankai* Andor dr. budapesti segédlelkész ad, VII., Rózsák-tere 9.

x **Butor az egész házban,** Nagy Zsigmond, Budapest, VI., Lázár-utca 3., lakások, irodák berendezése, remek antik butorok, stil- és modern butorok. Jutányos árak.

x **Hölgyeim!** Füzőbevásárlásnál forduljanak bizalommal a közismert *Kőszeqi* R. füzőspecialistához, kizárólag Rákóczi-ut 9. Olcsó árak.

SZINHÁZ

Százötvenezer pengőt jegyeztek eddig a Déryné Játékszinre

Anna főhercegasszony felhivása a magyar nőkhöz

A budai állandó szinház, a *Déryné Játékszin* megteremtésére indult mozgalom, amelyet a *Magyarság* kezdettől szivesen támogat, örvendetesen nagy lendületet vett. A társadalom minden rétege, elsősorban azonban a keresztény középosztály tagjai lelkesen állottak a mozgalom mellé s *eddigi jegyzésük összege megközelíti a százötvenezer pengőt.*

A mozgalomnak uj erőt adott az *Anna* főhercegasszony fővédnökségével ünnepélyesen most megalakult hölgybizottság munkája. Igen sok keresztény és nemzeti alapon álló női szervezet csatlakozott már a hölgybizottsághoz s a munkába valamennyi szervezetet bevonják. A hölgybizottság állandó összejöveteleket tart s a *nyáron nagyszabásu gardenpartit is rendez.*

A nőtársadalom nagyobbszabásu bekapcsolását szolgálja az a lelkeshangu felhivás is, amelyet Anna főhercegasszony intézett a magyar nőkhöz s amelyben egyebek közt ezt mondja:

— A Déryné Játékszin, az állandó budai szinház felépitésére irányuló mozgalmat, megindulása pillanatától kezdve, élénk figyelemmel kisérem. Engem is *megfogott a gondolat szépsége* és örömmel vállaltam el a mozgalom fővédnökségét, amelyet szivvel-lélekkel óhajtok betölteni. A férfiak legnagyobb részét rabságban tartja a mai küzdelmes idők munkája és gondja. A *női lélek finomsága hivatott elsősorban* arra, hogy az ilyen *nemes célu mozgalmat a megvalósuláshoz segitse.* Ezért tartom szerencsés gondolatnak, hogy mi, magyar nők, egy külön hölgybizottság keretében vesszük ki részünket a munkából. Ez az évszázadokra szóló alkotás csak egy nagy nemzeti összefogás jegyében valósulhat meg.

— *Nagyszerü történelmi példák lebegnek előttünk* éppen most, amikor Szent István királyunk halálának 900 éves fordulóját ünnepeljük. Hiszen nemcsak a fővárosnak, hanem az országnak, *az egész magyar nemzetnek a szive: Buda,* a királyi vár, amely a magasból árasztja az ezeréves magyar mult, az ezeréves magyar kultura dicsőséges sugarait. Az első magyar király dicsőséges emléke árad a Szentkorona misztikumából, amelyet Budán őriznek. Körül fogják hordozni Szent István királyunk országépitő *dicső Jobbját,* amely még ma is *Budáról védi a gondjaira bizott magyar nemzetet,* nemes hagyományait és ezeréves kulturáját. Hollós Mátyás korában, 1473-ban, *Budán nyomtatta Hess* András az *első magyar könyvet.* Egy fél évezred után, a XVIII. század végén Budán, a Várszinházban *Kelemen* László szinjátszótársasága először szólaltatta meg szinpadon a magyar nyelvet. És néhány évtized mulva ismét a budai Várszinházban aratta sikereit az a magyar szintársulat, amelynek éltető lelke *Déryné* volt s amely azután a nemzet áldozatkészségéből felépült pesti Nemzeti Szinházba vonult át — éppen száz évvel ezelőtt...

— Arra kérem asszonytársaimat, hogy legyenek ennek a gondolatnak igazi apostolai! Hirdessük, hogy a fejlődő Budának szüksége van erre a kulturintézményre — és mert kell, tehát *meg is fogjuk azt teremteni!*

ESŐKABÁT ballonkabát, raglán és lódenkabát legolcsóbban **MARTON ÉS SZASZ** V., Bálvány-utca 3. Cimre ügyelni! A Magyarság-előfizetők szelvényeit 10%-ban elfogadjuk!

* **Operaházi hirek.** Az Operaházban szombaton *Liszt* Ferenc scenirozott *Krisztus*-oratóriumát adják elő, diszelőadásként az *eucharisztikus kongresszus* tiszteletére. Szereplők: Krisztus — *Palló* Imre, Mária Magdolna — *Budanovits* Mária, Egy asszony — *Báthy* Anna, Egy ifju — *Rösler* Endre, Egy aggastyán — *Kóréh* Endre, Angyalok — *Horányi* Karola, *Layer* Mária, *Dósa* Mária, *Németh* Anna. Vezényel *Fleischer* Antal, szinpadra alkalmazta és rendezte az oratóriumot *Oláh* Gusztáv, diszleteit ugyancsak *Oláh* Gusztáv, jelmezeit *Márk* Tivadar tervezte. Karigazgató *Roubal* Vilmos. — Az Operaház bérlői a májusi és juniusi előadásokra 3—6. számu szelvényekre 25 százalékos engedményt kapnak. — Az E-bérletsorozat utolsó előadását kivételesen kedden, május 24-én tartja meg az Operaház.

* **A Füszer és csemege ötvenedszer.** *Csathó* Kálmán nagysikerü vigjátéka a *Füszer és csemege* kedden, május 24-én érkezik el *ötvenedik* előadásához. A nagysikerü darabban a jubileumon is *Somlay* Artur, *Vizvári* Mariska, *Bulla* Elma és *Páger* Antal játszanak.

* **A Szinmüvészeti Akadémia előadása.** A *Szinmüvészeti Akadémia* legközelebbi előadása május 22-én, vasárnap délelőtt fél 11-kor lesz a *Nemzeti Szinházban.* Előadásra kerül a *Fodor* György vivótanár által betanitott torna- és vivógyakorlatok után *Molière Dandin György* cimü háromfelvonásos vigjátéka *Nagy* Adorján tanár rendezésében, amelyet *Vera* Ilona tánctanárnő által betanitott különböző táncszámok követnek

Alassio Hotel International & Pens. Villa Elena
Tengerparti fekvés, saját stranddal és kabinokkal. Kerti étterem. Elsőrangu konyha, mérsékelt árak. Tul. Gebr. Muroni. — Napozó terraszok.

* **A Nemzeti Szinház és Kamaraszinház eucharisztikus kongresszusi müsora.** Az *eucharisztikus kongresszus* időtartama alatt a *Nemzeti Szinház Calderon A nagy világszinház* cimü misztériumjátékát játssza minden este, csütörtök kivételével, amikor az ünnepi hajókörmenetre való tekintettel a *Nemzeti Szinház* nem tart előadást. Ugyancsak *A nagy világszinház* kerül szinre most vasárnap, valamint csütörtök délután. A *Nemzeti Kamaraszinházban* az *eucharisztikus kongresszus* időtartama alatt sorozatosan kerül szinre a csütörtökön, május 19-én nagy sikerrel bemutatott *A hit győzelme.* Csütörtökön, május 26-án az ünnepi hajókörmenetre való tekintettel a *Nemzeti Kamaraszinház* sem tart előadást, ugyszintén vasárnap délután sem. A *Nemzeti Kamaraszinház* évadzáró előadása május 29-én, vasárnap este lesz.

* **Magyar népviselet-propaganda Amerikában.** Amerikai előadókörutjáról hazaérkezett *Hajek Sári,* aki magyar népmüvészeti propagandát folytatott odakünn. Newyorktól Sanfranciscóig ötven városban tartott előadásokat óriási sikerrel. Magyar népviseletben öltözött mindenütt, magyar himzéseket, magyar népi zenét is ismertetett. A népi viseletnek olyan óriási a sikere, hogy azonnal lekötötték egy nagyobb, ujabb körutra. A népies himzéseknek, kézimunkáinknak Amerika egy óriási piaca lesz, ezzel sokezer parasztealádnak adnak nagyobb karaj kenyeret a kezébe.

* **Nagy eseménynek** igérkezik *Rozgonyi* udv. fényképész IV., Váci-utca 11/b. alatt a jövő héten megnyiló uj müterme, melynek ünnepélyes megnyitására a főváros előkelő közönségének részvételére számit. Meghivók kivánatra IV., Kálvin-téri mütermében kérhetők.

* **Az Operaház Budapesten is szinrehozza A lángot.** Mint ismeretes, az Operaház *firenzei vendégjátékával* nagy sikereket aratott, amelyeknek egyik fénypontja *Respighi A láng* cimü dalmüvének előadása volt. *A láng* ez alkalommal került először szinre *Firenzében.* Ezért az *Operaház* igazgatósága elhatározta, hogy vasárnap, május 29-én a *székesfővárosi népmüvelési bizottság* és a *Magyar Operabarátok* estjén *A láng* megismétlésével emlékezik meg olaszországi sikeréről, ugyanazokkal, akik Firenzében, május 6-án felléptek. Május 29-én tehát fellép: *Budanovits* Mária, *Losonczy* György, *Halmos* János, *Walter* Rózsi, *Gere* Lola, *Dobai* Livia, *Szilvásy* Margit, *Petri* Katalin, *Kántor* Erzsi, *Tasnády* Mária, *Maleczky* Oszkár, *Bertók* István és *Szatmári* Aranka. Vezényel *Failoni* Sergio.

* **Elvire Popesco és a negyven halhatatlan.** Páratlan ünneplésben részesitették a franciák népszerü filmdiváját, *Elvire Popesco*-t. A *Zöld frakk* premierjére meghivták ugyanis a francia akadémia negyven halhatatlanját, akiknek tiszteletére a film irója, *Louis Verneuil* estélyt adott. A banketten megjelent a film primadonnája, *Elvire Popesco,* akit lelkesen ünnepeltek a francia akadémia tagjai, akiket egyébként alaposan kifigurázott a müvésznő férje, a film szövegkönyvének irója, *Louis Verneuil.*

* **Minden este a Füszer és csemege a Vigszinházban.** *Csathó* Kálmán szenzációs szinjátéka, a *Füszer és csemege* kedden, e hó 24-én jut el az 50-ik előadás jubileumához. A *Vigszinház* idei szezonjának nagy sikere a jövő hét minden estéjén szinrekerül, mindenkor a premier ragyogó szereposztásában: *Bulla* Elma *Vizváry* Mariska, *Komár* Juliska, *Somlay, Páger, Greguss, Dénes* felléptével.

* **Magyar csupajáték.** *(Játsszák a Müvész Szinházban.)* Tarka, himes tavaszi rét — jószagu kakukfü, vidám szarkaláb, kékfejü ibolya, bóbás gyermekláncfü, gyenge, hajlós füszál — ez a *Paulini* Béla csupajátékának müsora. Szivet derítő, kedvvidámitó apróság valamennyi, népi énekek, balladák szinpadképessé átdolgozva. Az egyetlen kabarészerü — de a szokottnál finomabb, magyarabb — a *Patkó Bandi.* Szinpadi meogldása ennek a legjobb, kéken világitó égbolt előtt ágáló figuráknak csak a szilüettjük látszik. Csufondáros biedermeier korképecske. A legszebb talán *Lisznyai* Szabó *Aspiskigyó* cimü elénekelt, eltáncolt legendája. *Bordy* Bella olyan drámai erővel alakitotta a szerelmesszivü leány szerepét, mintha ifju tragika, nem pedig primabellerina volna. A *Rőzseszedőnek* frappáns diszletét *Pekáry* István festette, a meggörnyedt, reszkétőkezü agg anyó szerepében pedig *Székely* Ibolya okozott őszinte meglepetést, nem is tudtuk róla, hogy ilyen kitünő szinésznő. Itókás parasztott alakitott *Roykó* Ferenc a *Hócsalád* cimü dalos groteszkben, melynek muzsikáját *Ránky* György szerzette. Ötletes, bohókás játék, még a hóemberek is táncrakerekednek benne. A leghatásosabb valamennyi játék között az *Enyém a völegény...* Ennek a szines parasztlakodalomnak szászszinü, szinmagyar, gyönyörü ruháit *Tüdős* Klára tervezte — az ember szeme káprázik a láttán. A külföldieknek egészen biztosan ez a szám fog a legjobban tetszeni. Meg lehetne dicsérni valamennyit — mint ahogyan meg kellene dicsérni a kilenc magyaros kis remekmü valamennyi szinészét, muzsikusát, diszlettervezőjét — de legeslegelsősorban a *Gyöngyösbokréta* megszerzőjét, akinek ezt az izig-vérig magyar szinházi játékot köszönhetjük: *Paulini* Bélát. *(I. M.)*

CHARLIE RIVELS
a világ legnagyobb mulattatója és társulata
A ROYAL SZINHÁZBAN
naponként délután 5 és este fél 9 órakor.

Troyanoff balettakadémia vizsgaelőadása 29-én délelőtt 11 órakor a Magyar Szinházban. Jegyek a szinház pénztáránál.

* **Laub Juci fotómüterme** a Belvárosba költözött. *Propaganda-árak Kristóf-tér 1.* T.: 189-389.

* **Vizsgaelőadások.** *Adorjánné M. Frida balettintézetének növendékei* május 29-én, vasárnap délelőtt ¼11 órakor és junius 12-én, vasárnap délelőtt ¼11 órakor tartják *müsoros vizsgaelőadásukat a Müvész Szinházban* (Nagymező-utca 17).

MŰVÉSZET

* **Kedden nyilik meg a Mücsarnok Szent István-kiállitása.** A Képzőmüveszeti Társulat az eucharisztikus kongresszus és a Szent István-év alkalmából nagyszabásu ünnepi kiállitást rendezett a Hősök-terén lévő Mücsarnokban. A nemzeti és egyházi témakörből meritett tárgyu kiállitás teljesen rendezetten várja a megnyitás ünnepségét, amely kedden déli 12 órakor fog végbemenni a kormányzónénak, mint az eucharisztikus kongresszus fővédnöknőjének jelenlétében. A kormányzónét az egyházi, állami és társadalmi élet, valamint a müvészvilág képviselőinek élén *Glattfelder* Gyula csanádi megyéspüspök, a Képzőmüvészeti Társulat elnöke fogadja. A kiállitás junius végéig marad nyitva.

* **Az Iparmüvészeti Társulat ünnepi mintakiállitást rendezett.** Az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat ujonnan átszervezett állandó mintakiállitását, melyen az eucharisztikus ünnepségek alkalmával a magyar iparmüvészek, müiparosok és háziiparosok legszebb válogatott anyaga kerül bemutatásra. Keramiák, ötvöstárgyak, textiliák, fafaragások, porcellánok, festett fadobozok stb., stb. pompás gyüjteményében gyönyörködhet a látogató. A gyönyörü magyar népmüvészet legszebb darabjai külön teremben tekinthetők meg. De nemcsak Csonkamagyarország, hanem az elszakitott országrészek szines és változatos népmüvészete is látható a kiállitáson.

Intelligens, 30 év körüli, keresztény, szakképzett
fogtechnikust
keres előkelő gyári képviselet jól dotált kereskedelmi ügykör betöltésére. Német nyelvtudás előfeltétel. Jó fellépésü, komoly pályázók, kik jövőjüket biztositani óhajtják, adják be ajánlatukat „Jelen és jövő 161.266" jeligével Zwinz hirdetőirodába, IV., Ferenc József-rakpart 13.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szombaton éles nyilatkozatot tett a szélsőgek ellen a miniszterelnök. Ő is azt tartja, hogy a középúton sokkal több hely mutatkozik az előbbrejutásra.

Megállapították, hogy a főváros nagyon elpiszkolódott. Ugy ahogy van, be kellene adni a pucc rájba.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Wimbledonban rendeztek egy álarcosbálat, amelyen csak gázálarccal volt szabad megjelenni.« »Nem volt elég reális a bál, nem nyitották ki a gázcsapokat!«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon a szegedi paprikások között most nagyon borsos a hangulat?«

A nap hőse: Jagoda, a GPU volt főnöke, aki most maga is börtönbe került. Ilyen változatos az élet Oroszországban: hol a börtönből kerülnek magas pozícióba, hol magas pozícióból a börtönbe.

Állandóan romlik a főváros levegője. Nem csoda. Állandóan rontják.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Stewart angol képviselő javasolta az agglegényadó bevezetését. Kijelentette, ő is inkább megfizeti, mintsem megnősüljön.« »Bizonyára skót származású, mert habozás nélkül az olcsóbb megoldást választja.«

Mindenben első a Pesti Napló

— A kormányzó kitüntetett négy francia protestáns teológiai professzort. *A kormányzó a II. osztályú magyar érdemmel tüntette ki* négy franciaországi protestáns teológiai fakultás, *a párizsi, montaubani, montpellieri és strassburgi fakultások dékánjait, Monnier, Doumergue, Arnal és Strohl professzorokat.* A négy főiskolán eddig *252 magyar lelkész kapott ösztöndíjat* tanulmányai folytatására.

— A holland trónörököspár ma Tirolba utazik. *Bécsből* jelentik: *Juliana* holland trónörökösnő és férje *Bernát* herceg, vasárnap *utazik el Tirolba* az ott üdülő Vilma holland királynő meglátogatására.

— Címadományozás. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. *Bakody* Aurél egyetemi magántanár, a Budapest-lipótmezei magyar királyi állami elme- és ideggyógyintézet osztályvezető főorvosának, dr. *Ittzés* Zsigmond nyugalmazott vármegyei tiszti főorvosnak, dr. *Kokas* Lajos nyugalmazott csornai közkórházi igazgató-főorvosnak, dr. *Konrád* Jenő, a szolnoki magyar királyi bábaképző intézet igazgató-tanárának és dr. *Schönpflug* Béla nyugalmazott vármegyei tiszti főorvosnak a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett értékes munkásságuk elismeréséül a magyar királyi egészségügyi főtanácsosi címet, továbbá dr. *Hedry* Miklós Szeged szabadkirályi városi kórházi sebészfőorvosnak, dr. *Kulcsár* Barna nyírbátori járási tiszti orvosnak, dr. *Pintér* István csornai közkórházi osztályos főorvosnak, dr. *Somogyi* Béla budapesti orvosnak és dr. *Vas* Vilmos nyugalmazott békéscsabai városi orvosnak a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett eredményes munkásságuk elismeréséül a magyar királyi egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

— A Francia Bank kormányzója Brüsszelben. *Brüsszelből* jelentik: *Labeyrie*, a Francia Bank kormányzója és felesége *ideérkezett*, hogy viszonozza *Franeknak*, a Belga Nemzeti Bank kormányzójának látogatását. A Belga Nemzeti Bank palotájában Franck kormányzó villásreggelit adott a francia vendégek tiszteletére. Labeyrie bankkormányzó brüsszeli látogatása teljesen magánjellegű.

— XLV. Henrik, Reuss hercege Budapesten. Szombaton *Budapestre érkezett XLV. Henrik, Reuss hercege*, aki a színháztudományi és színházművészeti társaság meghívására kedd délután az Akadémián *»Kultúra és színház az új Németországban«* címmel előadást tart. A herceg tiszteletére *Hóman* kultuszminiszter kedd este lakomát ad.

50 P jutalom Elveszett február 8-án este drótszőrű **foxterrier**, nőstény (neve Katica), feketebarna fej, test tehér fekete foltokkal. Zöld nyakörv. Zwinz. Ferenc József rakpart 13. I. em. 8. Telefon: 1-851-11

Négy golyót röpített a fejébe, berohanó felettesei előtt vigyázzba állt s úgy esett össze egy debreceni rendőr

Debrecen, február 13.

Szombaton délben *Kovács* József huszonnyolcéves rendőr a rendőrségi tartalékszobában *főbelőtte magát.* A dörrenésre berohantak társai, majd elöljárói is. *Feletteseinek láttára még vigyázz-állásba vágta magát, majd elvesztette eszméletét.* A kórházban megállapították, hogy *négy golyó hatolt a fejébe*, amelyek közül az egyik *az agyhártyát is megsértette. Kovácsnak* ma délelőtt polgári perből kifolyólag fellebbviteli tárgyalása volt s az ítélet kihirdetése előtt feldúlt lelkiállapotban követte el tettét. *Állapota életveszélyes.*

— Az angol királyi pár felavatta a londoni »néppalotát«. *Londonból* jelentik: A király és a királyné szombaton *felavatta a londoni Eastendben épített »néppalotát«.* A hatalmas épületben igen sok előadóterem, olvasóterem, tornaterem, uszoda és mozgófényképszínház van. Célja, hogy a szegényebb néposztály olcsó áron találjon szórakozást és okulást. A palota építésére szükséges összeget a keleti külvárosok polgármesterei gyüjtötték egybe. A királyi pár végigjárta a palotát, azután meghallgatta a működvelő zenekart. A keleti városrész lobogókkal feldíszített uccáin óriási néptömeg várta az uralkodópárt és lelkesen ünnepelték.

— A tisztifőorvos évi jelentése. *Csordás* Elemér tiszti főorvos évi jelentése most készült el. A tiszti főorvos rámutat arra, hogy *a főváros levegője észrevehetően romlott.* Felpanaszolja, hogy dunai teherhajók füstje elárasztja a dunaparti sétányokat. *Sürgeti a lakótelepek egészségtelen barakjainak lerombolását* és kifogásolja, hogy a város belső részeiben bérházak pincéiben zajos ipartelepeket engedélyeznek. Részletesen beszámol a tiszti főorvos *a szív- és a vérbajmegbetegedések számának nagymértékű emelkedéséről* és sürgős intézkedéseket követel. *Fontosnak mondja a házasulandók orvosi megvizsgálását.* Megállapítja, hogy különösen *a középiskolás gyermekeket túlterhelik*, ami károsan hat idegrendszerükre. A jelentést a március havi közigazgatási bizottság fogja tárgyalni.

— A vidéki lapok egyesületének küldöttsége Rákóczy Imrénél. A Magyar Vidéki Lapok Országos Egyesületének küldöttsége jelent meg szombaton délelőtt *Rákóczy* Imre miniszteri tanácsosnál, hogy *üdvözölje őt a miniszterelnöki sajtóosztály vezetőjévé történt kinevezése alkalmából.* A vidéki sajtó jókívánságait *Horváth* Ödön, a Kecskeméti Közlöny főszerkesztője tolmácsolta és ismertette a vidéki lapok súlyos problémáit a sajtóosztály vezetője előtt. Rákóczy Imre megígérte, hogy mostani munkakörében is minden tőle telhetőt meg fog tenni a vidéki sajtóért, amelynek értékét hosszú évek óta ismeri és méltányolja.

— Eltemették Galánthay-Glock Tivadarnét. Kalocsán óriási részvét mellett temették el vitéz *Galánthay-Glock* Tivadarnét, Kalocsa országgyülési képviselőjének feleségét. A gyászszertartást dr. *Horváth* Győző püspök végezte.

— Ma délután temetik Braun Róbertet. Pénteken délután — mint jelentettük — a Bakay-klinikán 58 éves korában influenzában meghalt dr. *Braun* Róbert tanár, a Fővárosi Könyvtár volt aligazgatója, akinek nevét — szociológiai munkássága nyomán — Magyarországon és külföldön egyaránt jól ismerték. Az elhúnyt szociológust ma, *vasárnap délután 3/4 3-kor temetik a rákoskeresztúri izraelita temető halottasházából.*

— Kisiklott egy tehervonat Brassó közelében — egy halott. *Bukarestből* jelentik: A Brassó és Felsőtömös közötti vasúti vonalszakaszon egy *tehervonat kisiklott. Egy fékező meghalt*, egy másik pedig súlyosan megsebesült.

— Félszemére megvakult a grafológus — meg akart halni. Szombat délután a Teréz körút 33. számú ház egyik földszinti lakásának hónaposszobájában *húsz aszpirintablettával megmérgezte magát Gedei* Károly 40 éves grafológus. A mentők a Rókus-kórházba szállították. *Gedei* búcsúlevelet írt a rendőrségnek, amelyben közölte, hogy nemrég *súlyos szembaja támadt, egyik szemére meg is vakult.* Ez annyira elkeseritette, hogy *búskomor lett*, ezért akart meghalni.

— Kigyulladt egy szalmakazal — két ember benne égett. *Prágából* jelentik: Olmütz közelében *kigyulladt egy szalmakazal*, amely hajléktalan vándoremberek szállásául szolgált. *Két ember szénné égett.*

— Törköly prágai magyar szenátor lemondott. *Prágából* jelentik: A *Pragai Magyar Hirlap* jelenti, hogy *Törköly* József szenátor orvosai tanácsára *lemondott mandátumáról* és visszavonul a politikai életből.

— Terjed a kiütéses tífusz Romániában. *Bukarestből* jelentik: Mint a *Dimineata* jelenti, a beszarábiai Cahul megyében aggodalomra okot adó mértékben *terjed a kiütéses tífusz.* A megye 25 községe meg van fertőzve. Eddig a lap szerint közel *200 megbetegedést* jelentettek be, amelyek közül *14 halállal végződött.* A megye egész egészségügyi szervezetét összpontosították és nagy erőfeszítéssel dolgoznak a járvány megfékezésén. **Több iskolát a járvány miatt be kellett zárni.**

LIPÓT-KÖRÚT 21.

Szécsi

március 1-től

— A csillagos cikkek írója Csurgón. Az OMKE csurgói járási kerületének meghívására a Pesti Napló csillagos cikkeinek írója, *Tápay-Szabó* László vasárnap este félhétkor Somogy-Csurgón, a Korona-szálló nagytermében előadást tart »a mai életről«.

— A református társadalom és a tánc. *Ravasz* László püspök megbeszélést hívott egybe annak a kérdésnek megvitatására, *mi a református társadalom álláspontja az ifjúság szórakozásának legelterjedtebb formájával, a tánccal szemben.* A felszólalók megegyeztek abban, hogy a társas együttlét, a vidámság és a szórakozás Isten ajándéka s a szórakozás egyéb formái között *a tánc is lehet eszköz a közösség lelkének ápolására.* Ugyanekkor kijelentették azonban, hogy a tánccal gyakran olyan jelenségek járnak együtt, amelyekből visszaélések, veszedelmek és kísértések származnak. Amikor egy materialista s a testiségből bálványkultuszt üző szabados társadalom akarja kifejezni világfelfogását éppen a táncban, akkor a tánc *a rontás eszközévé* válhatik. Egyértelműleg *elítélték a hajnalig való mulatozást* s rámutattak az éjszakázás veszélyeire. Teljesen egyértelmű vélemény alakult ki arravonatkozóan, hogy az úgynevezett *egyházi bálok*, amelyek különféle ürügyek mögé rejtőzködnek, *a legteljesebb mértékben elítélendők, mert »az egyház, mint Krisztus teste, nem járhat semmiféle táncot s az egyház munkája számára az ilyen hivatalos egyházi bálokat károsnak kell minősíteni«.*

— A dán királyi pár Cannesba utazott. *Koppenhágából* jelentik: A dán király és felesége szombat délelőtt *Cannesba utazott.*

— Petrovics Elek előadása a Cobden Szövetségben. A Magyar Cobden Szövetség szemináriumában *e hónap 16-án, kedden este Petrovics* Elek *»Művészet és közgazdaság«* címmel előadást tart. A rendkívül nagy érdeklődéssel várt előadást *IV., Irányi utca 17.* sz. alatt tartják és pontosan 7 órakor kezdik meg.

— Készül az új képviselőválasztói névjegyzék. Most állítják össze a jövőévi képviselőválasztói névjegyzéket. A főváros számlálólapokat küld mindazoknak a férfiaknak, akik ebben az évben töltik be 24 éves életkorukat és azoknak a nőknek, akik most töltik be 30 éves életkorukat, ha az összes választójogi kellékei megvannak. *A számlálólapokat február 28-ig kötelesek beküldeni a városházára.* Azok a budapesti lakosok, akik nem életkoruk alapján, hanem más jogcímen kérik a névjegyzékbe való felvételüket, kérelmüket *február 15-től március 14-éig* a központi városháza IV. ügyosztályában terjeszthetik elő, szóval vagy írásban.

— A miniszterelnök főgondnoki adománya egyházközségének. *Darányi* Kálmán miniszterelnök *350 pengőt adományozott* a józsefvárosi református egyházközség szegényeinek és kulturális munkájának támogatására. A miniszterelnököt nemrég iktatta be az egyházközség főgondnoki tisztébe.

— Az Első Budapesti Fürdőszemélyzet Betegsegélyző és Temetkezési Egylete február 21-én 6 órakor a Budai Katolikus Körben *díszközgyülésen ünnepli 50 éves fennállását.* A díszközgyülés után *vacsora* lesz.

— Holnap kezdődik Athénben a Balkán-szövetség állandó tanácsának értekezlete. *Athénből* jelentik: Athénben hétfőn kezdődik *a Balkán-szövetség állandó tanácsának értekezlete. Sztojadinovics* jugoszláv miniszterelnök *Antonescu* román külügyminiszterrel együtt utazik Belgrádból Athénbe. A két államférfi Szalonikiben találkozik az ugyancsak Athénbe utazó *Rüstü Áras* török külügyminiszterrel. A Balkán-szövetség állandó tanácsának ülésezésével egyidejűleg Athénben *balkáni sajtóértekezlet lesz.* A sajtóértekezletet hétfőn délben nyitják meg az athéni akadémia előcsarnokában.

— Meghalt Idősb Victor János. Hetvenhétéves korában *meghalt* id. *Victor* János, a budapesti skót polgári iskola volt igazgatója, a Vasárnapi Iskola Világszövetség magyar tagozatának titkára s a szövetség lapjának szerkesztője. Victor Jánost február 15-én félnégykor *temetik* a rákoskeresztúri új köztemetőben.

— Ujpesten 100 százalékig befizették az adókat. Ujpest város adóügyi osztálya szombaton tette közzé az 1936. évi adókimutatást, amely szerint a mult évben az 1935. évi 92 százalékkal szemben *az előírt adók 100 százaléka befolyt.*

Öröklakások a Belvárosban

Veres Pálné ucca 31. szám alatt, a legmodernebb luxuskivitelű, központi melegvizfütés és mel gvizszolgaltatással ellátott nagyméretű, egy- kettő-, három- és négyszoba hallos öröklakások és öröküzletek a legnagyobb adomentességgel, önálló telekkönyvi tulajdonnal. Leköthetők Mikle Károly tervező építészmérnöknél IV., Sörház ucca 4. Telefon: 1-883-60.

Családi értesítések:

Másváros Olga
Bácsalmás) és
dr. Brusl Elemér
budapesti ügyvéd
házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Farkas Ilus
Sátoralja-Ujhely – Budapest és
Berend Imre
Budapest ma délután fél 2-kor tartják esküvő üket a rombach-uccai izr. templomban

Pálos Margit
és
Korda Béla
házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Keresztes Ilona
és
Marton László
házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Gottesmann Juci
Jánoshalma—Kecel
Heller Béla
Kalocsa, jegyesek
(Minden külön értesítés helyett

Reich Lillyke
és
Schvarcz Dezső
Budapest
jegyesek

Scheiber Ili
Tóváros
Dukász László
Tóváros
jegyesek

Fischer Sári
és
Gál Imre
a Pollack Hermann Fiai Rt. tiszt. viselője, jegyesek

Grósz Irén
és
Rosenzweig Ernő
Inzsér
jegyesek

Bischitz Magda
és
Ébner Sándor
jegyesek

Jozefovics Sárika
Ungvár és
Grünvald Béla
Miskolc, a mai napon (14) Csapon, házasságot kötnek

Ackersmann Klára
gyógyszerész, Kisvarda és
Klein Béla
a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. tisztviselő e Budapest mai napon tartják esküvőjüket Kisvardán

Breuer Mór és neje Horn Margit leá yát
Erzsit
eljegyezte
Glasz Mihály
Kispest

Bogáromi Anna
és
Gruits Károly
e hó 17-én házasságot kötnek
(Minden külön értesítés helyett

Teichner Henrik
és n je sz.
Teichner Emma
ma ünnepi k aranyiakod lmukat az újpesti Benitzky uccai izr. templomban

Frank Anna
(Apc) és
Dénes Mátyás
(Gödöllő) házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

EZÜSTLAKODALOM
Sarkadi Ferenc
és neje szül.
Friedner Szerén
most ünnepelték házas-ságuk 25. évfordulóját

Sólyom Blanci
és
Garai Dénes
jegyesek

— **Miniszteri elismerés.** A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter *Majthényi* Béla budapesti, *Benyács* Emil debreceni, *Móry* János budapesti és *Kolb* József pestújhelyi lakos, kereskedőknek többévtizedes tisztes kereskedői tevékenységükért elismerését fejezte ki. — Az iparügyi miniszter *Szittner* Ferenc üveges és *Ravasz* László cukrász, budapesti iparosoknak többévtizedes eredményes ipari tevékenységükért elismerését fejezte ki.

— **Ravasz püspök előadása.** Február 15-én a Református Lelkésznek Szövetségének legközelebbi Kálvin-estjén *Ravasz* László püspök tart előadást a »*Zakramentumok*«-ról. Az előadást este hét órakor a Református Teológiai Akadémia dísztermében tartják meg.

— **Uj műegyetemi magántanár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Sólyom Barna* Zoltán okleveles vegyészmérnök, műszaki doktornak a m. kir. József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem gépész- és vegyészmérnöki karán »A gumigyártás vegyfolyamatai« című tárgykörből műegyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és őt e minőségében *megerősítette.*

— **Sopron megye »megbotránkozással« utasította vissza Matolcsynak a főszolgabirák vadászpajtásaira vonatkozó kijelentését.** Sopron megye kisgyülésén *Simon* Géza tiltakozott *Matolcsy* Mátyásnak a képviselőházban tett ama kijelentése ellen, hogy a főszolgabirák inkább vadászpajtásaiknak adnak igazat, mint a szegény embernek. A kisgyülés egyhangúlag kimondotta, hogy az ország főszolgabírói karát ok nélkül sértő állítást *megbotránkozással utasítja vissza.*

— A Hétfői Társaság február 15-i összejövetelén a Royal-szállóban *Schober* József alelnök »*Nevelő szdmok, síró emberek*« címmel tart előadást.

Csillárt Meteor csillárgyár üzleteiben vásároljon! ● 12 üzlet
Központ: Podmaniczky ucca 27.

— **Pekáry és Gádor kiállítása.** *(Tamás Galéria.)* Szép, érdekes és értékes anyagot mutat be a *Tamás Galéria* ma megnyíló kiállítása: *Pekáry* István szőnyegeit és *Gádor* István kerámiáit. A két kitűnő művész gazdag kollekciója szerencsésen egészíti és emeli ki egymást, változatosságának játékos formanyelvével és színességével. *Pekáry* szőnyegeiben is, épúgy mint képeiben, a magyar népi elemek egyéni átírásával ér el friss, eleven, újszerű dekoratív hatásokat. Ez a dús képzeletű, népmesék emlékét idéző művész mintha a textil anyagán, adottságán és lehetőségein keresztül fejezné ki magát legtökéletesebben. Figurális és ornamentális alakzatokból tervezett színes faliszőnyegei kifogyhatatlan invencióját és raffinált ízlését egyképp dicsérik. A magyar népművészet naivsága párosul bennük a korszerű művészet szellemével s a technikai tudás szakszerűségével. *Gádor* új kerámiái ugyancsak a legkényesebb művészi ízlés igényességével mérhetők. Kiállított anyaga époly gazdag, mint változatos. Apró színes figurái rendkívül ötletesek és kedvesek. Sajátos formájú, nagyobb vázái és korsói pedig főkép a művészi megmunkálás szolidságával fogják meg a nézőt. De legjelentősebbek talán freskószerű, figurális kompozícióval kitöltött, kiemelkedő kontúrokba foglalt, színes égetett-agyag lapjai, amelyek — bár pár aranynyi területen is monumentális hatást keltenek — szinte sürgetve kívánkoznak nagyméretezésű megvalósítás után. Különösen megkapó egy színes reliefje, a szenestalicskát toló munkással. Ennek egyes részei még az anyagszerűséget is külön s igen sikeresen éreztetik. Fülkékbe állított és falba illesztett, féldomborművű, biztos tömegelosztású szobrai szintén építészeti alkalmazásra kínálják magukat. Hiszszük, hogy nem is hiába. Gádor egyéni erejű művészete igazán szerves díszítőeleme lehetne napjaink túlzottan puritán, nagy, síma felületeket hangsúlyozó architektúrájának. —*i.*

— **Szép Ernő előadást tart február 16-án, kedden** délután ½7 órakor a Budai Izraelita Nőegylet jótékonycélú teadélutánján (Zsigmond u. 49. alatt), melyet a közel jövőben építendő szeretetotthona javára rendez.

— **A Beszkár rendkívüli közgyülése.** A Beszkár és leányvállalatai szombaton rendkívüli közgyülést tartottak, amelyen egy üresedésben levő igazgatósági tagsági helyre dr. *Miklós* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot, egy felügyelőbizottsági tagsági helyre pedig *Hanasiewicz-Hajnády* Oszkárt választották meg.

— **Öt méterre dobott a gép szija egy kispesti textilmunkást.** Az egyik kispesti textilgyárban szombat délután *Erdős* Tibor 18 éves munkást elkapta a gép szija és mintegy *öt méterre dobta a géptől.* A szerencsétlen fiút bordatöréssel, agyrázkódással és súlyos belső sérülésekkel, életveszélyes állapotban szállították a mentők az egyik kispesti kórházba. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

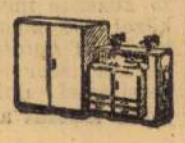
— **Bizottsági ülések a képviselőházban.** A Ház közigazgatási bizottsága 16-án, kedden délelőtt egy belügyminiszteri jelentést tárgyal, ugyanakkor a társadalompolitikai és külügyi bizottság egy nemzetközi egyezménnyel foglalkozik.

— **Kétmillió kommunista röpiratot koboztak el Ausztriában.** *Bécsből* jelentik: A februári zavargások harmadik évfordulója alkalmából *a kommunisták tüntetésekre készültek.* Bécs három kerületében és vidéken többhelyütt *kommunista röpcédulákat osztogattak,* péntek délután egy repülőgép jelent meg a főváros felett és *füsttel sarlót és kalapácsot rajzolt fel az égre.* A repülőgép a csehszlovák határ irányában tűnt el. Az utóbbi napok folyamán a rendőrség *kétmilió röpcédulát kobozott el* az országban és több embert letartóztatott. Megállapították, hogy a röpcédulákat csehszlovák területen nyomták.

— **»Lázárok ebédje«-mozgalom indult a Ferencvárosban.** A Ferencvárosi Közjótékonysági Egyesület »*Lázárok ebédje*« elnevezéssel mozgalmat indított a fővárosi szegények megsegítésére. Az egyesület felkéri a tehetősebb ferencvárosi családokat, jelöljék meg a hét egy vagy több napját, amelyen hajlandók *egy szegénynek ebédet adni.*

— **Nincs tanítás a bucsui magyar iskolában, mert kifogyott a tüzifa.** *Bercgszászról* jelentik: A közeli Bucsu község magyar iskolájában *kedd óta nincsenek előadások, mert kifogyott a tüzifa.* A pótadók terhe alatt nyögő község nem bírja el az iskola dologi kiadásait, az állam pedig elzárkózik az iskola segélyezésétől. Karácsony óta az igazgató *saját fizetéséből vásárolt fát a tantermek fűtésére.* Bucsun több, mint 200 gyermek marad tanítás nélkül.

— **Egy budapesti sofőr különös autóbalesete a vecsési országúton.** Szombat délután az Autótaxi Rt. egyik 28 személyes kocsiját próbaútra vitte *Biczó* Ferenc 28 éves szerelő. Az autó Vecsés közelében üzemzavar következtében *megállt.* Biczó lecsavarta a hűtő fedelét, mire az ott felgyülemlett *gőz kicsapolt és összeégette a szerencsétlen ember felsőtestét.* Motoros csendőrök találták meg az *eszméletlenül* fekvő embert. Telefonáltak a mentőkért, akik Biczót súlyos égési sebekkel szállították a Szent István-kórházba.

Alapítva 1885
Szines hall. villa, kombinált szoba, konyha, részletre is, Lapidesnél, Nagymező ucca 8. (Terék templomnál)

AZ IDŐ *(Erősebb éjjeli lehűlés; a nappali hőmérséklet nem változik lényegesen; délnyugatról havazás vagy havaseső várható.)* A szombat reggelig terjedő, csak helyenként fellépő havazások és havasesők csak lényegtelen csapadékmennyiséggel jártak. Ezek bennefoglaltatnak a mellékelt csapadéktérképben, amely szerint a Dunántúl déli részein 20 millimétert, a Duna—Tisza közének déli részein, a Maros mentén, Sió-

fok környékén, a Dunántúl északnyugati részein, Tiszafüreden és Tiszaújlakon 5 milliméternél nagyobb mennyiséget mértek. Az ország többi helyén 1—5 milliméter volt a csapadék mennyisége. A délelőtt folyamán Szombathelyről jelentettek újabb havazást, az esti órákban Sopronban és Kecskeméten havazott. A lehűlés az éjszaka folyamán meglehetősen mérsékelt volt és csupán a talaj mentén fordultak elő —7 fokos hidegek, így Szombathelyen és Salgótarjánban. Egerben és Debrecenben —5 fokot mértek, általában azonban 0 és —2 fok között váltakozott a talajmenti hőmérséklet. A szél mérsékelt volt és északi irányban haladt az egész országban. A fehőzet az ország északnyugati és északkeleti részein majdnem teljesen elborította az eget, délnyugaton és délen egészen borult volt az idő. A hőmérséklet napközben Budapesten és Keszthelyen 5 fokra, a keleti részeken, Egerben 1, Békéscsabán és Debrecenben 2 fokra emelkedett. Az esti órákban Keszthely, Pécs és Szeged kivételével — ahol 2 fok meleg volt — a hőmérséklet a legtöbb helyen 0 és —1 fok között váltakozott. A szél továbbra is északi irányú maradt, de kissé élénkebbé vált. A középeurópai időjárási helyzet rendkívüli változatossága még tovább tart. Frontok voltak Írországtól a biskayai öbölig, Németországtól a Kárpátok északnyugati vonalán délnyugat Oroszországig és Románián át Görögországig. Svédországtól Lengyelországig volt egy újabb front, egy másik Oroszország északi részein. Természetesen mindenütt bőséges csapadék esett, azzal a különbséggel, hogy a Rainától délnyugatra eső esett Németországban, a Kárpátok északi oldalán és Oroszországban havazott. A Nyugat-Európába az Oceán felől benyomult hűvösebb levegő fölé a nap folyamán délnyugat felől egy melegebb légáramlat siklott fel, úgyhogy Nyugat-Európában a helyzet ismét meglehetősen csapadékosra fordult és valószínű, hogy hazánkban — ha napközben lesz is, főképpen északon, egy-két kisebb futó havazás — ez estefelé alighanem eléri az ország délnyugati részét és ott erőteljesebb hóesést, esetleg havas esőt idézhet elő. A hőmérsékleti viszonyok is meglehetősen ellentétesek, mert Franciaországban Toulose tájékán 12—13 fok volt a meleg. Németországban —1, +2 fokra emelkedett a hőmérséklet, Bécsben +3, Salzburgban +1 fokot mértek az esti órákban. A vázolt időjárási helyzet következtében a vasárnap folyamán a nyugatról feltörő meleg légtömeg hazánk fölé is eljuthat és ennek következtében az ország délnyugati részein lecsapódásokat várhatunk. Keleten ezzel szemben, ahonnan —25—30 fokos légtömegek törnek nyugat felé, szárazabb lesz még az időjárás, de nagyobb hideget egyelőre a csapadékosabb területeken nem várhatunk. A hó vastagsága a budai hegyekben, a Rózsadombon 9, a Svábhegyen 10, a Jánoshegyen 15 a Csúcshegy—Világosnyergen 20, a pilisi hegyekben, a Dobogókőn 36, a Kevélynyergen 19, a Nagyvillámon 15, a Börzsönyben, a Nagyhideghegyen 55, a Kisinócon 25, a Cserhátban, Salgótarjánban, a turistaháznál 14, a Mátrában, a Kékesen 45, a Csillyatetőn 35, a Bükkben az egri Várhegyen 5, a Szentléleken 21, Újhután 18, a Mecsekben, a Misinán 17 centiméter. Megjegyzendő, hogy ezeknek a hórétegeknek az alja merev jég, a magasabb hegyekben azonban az utóbbi napokban esett hómennyiség porszerű, sportolásra igen alkalmas. Magasabb hegyek alatt a meteorológiában a 400 méteren felüli magaslatokat értjük. *Dr. Massány Ernő* m. kir. főmeteorológus.

*

Február 15-én, hétfőn a Nap kél 6 óra 51 perckor, lenyugszik 17 óra 07 perckor.

Febuár 16-án, kedden a Nap kél 6 óra 49 perckor, lenyugszik 17 óra 08 perckor.

A Meteorológiai Intézet jelenti február 13-án este: Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt légáramlás. Változó felhőzet. Főleg délnyugaton kisebb eső vagy havas eső. A hőmérséklet alig változik.

— **Házasság.** *Ravasz* Verát, Ravasz László dunamelléki református püspök leányát eljegyezte ifj. dr. *Uray* Sándor debreceni főispáni titkár.

adott ismertetést a
újdonságairól. J
hogy a bolgár gépg
megbecsülésnek ör
ráti országokban. A
szereplő gépek kö
sor újdonságot isme
magyar látogató. E
tanak ki nagy tel
esztergagépeket. Ú
112 jelű traktor is. Tizenkét változatban állítottak ki villanymotorokat, akkumulátorokat. A továbbiakban arról szólt, hogy a KGST megegyezés alapján *a bolgár ipar állítja elő a villamostargoncák különböző típusait* és a magyar külkereskedelem is egyik vásárlója ezeknek. A Bulgáriában gyártott harmincféle rádió- és televízió-készülékeknek *60 százalékát már exportálják.* Nagy sorozatban gyártják a különböző elektromos futódarukat hazai és exportcélokra. *A bolgár népgazdaság nagy reményeket fűz a nemrég megalakult magyar—bolgár közös vállalatok működéséhez.* A két ország a közös tervezéssel, közös gyártással és közös exporttal a baráti országok igényeit is ki tudja majd elégíteni a legkorszerűbb anyagmozgatási berendezésekkel, valamint szőlészeti korszerű berendezésekkel. A pavilon igazgatója végül elmondotta, hogy *ősszel Budapesten kiállításon mutatják be a bolgár műszeripar termékeit* és remélik, hogy a két ország között a szakosításban gyümölcsöző együttműködésre kerül sor.

*

Az Országos Találmányi Hivatal pavilonjában *Tasnádi* Emil, a Találmányi Hivatal elnöke elmondotta az újságírók-

jelszava: *»harc a békéért, a nemzeti függetlenségért és a leszerelésért«*, s e harc jegyében rendezi meg a magyar békemozgalom is hagyományos tavaszi akcióját a leszerelés és a nemzetközi együttműködés előmozdítására.

A békéért folyó küzdelem jelentősége napjainkban nőtt, mert az Egyesült Államok indokínai agressziója miatt ismét fokozódott a háborús veszély. Nem hallgathat a békeharcosok lelkiismerete, nem

Csehszlovák államférfiak táviratai magyar államférfiakhoz

Antonin *Novotny*, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke és Josef *Lenárt*, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság miniszterelnöke táviratban köszönte meg az üdvözleteket és jókívánságokat, amelyeket *Dobi* István, az Elnöki Tanács elnöke és *Kádár* János, a Magyar Szocialista Munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke intézett hozzájuk május 9-e, Csehszlovákia nemzeti ünnepe

Pekáry István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-286, 188-307
1965 MAJ 21

MAGYAR NEMZET

Album Párizsról, népviseletek hangos képeslapokon

Nemzetközi versenyeket nyernek a Képzőművészeti Alap kiadványai

Nemes Béla, a Képzőművészeti Alap kiadó vállalatának igazgatója csütörtök délelőtt sajtótájékoztatón ismertette a vállalat legújabb kiadványát, a *Párizs* című kötetet. Szerzője *Pogány* Frigyes professzor, az Iparművészeti Főiskola igazgatója, aki nemcsak a kötet szövegét írta, hanem a könyvben közölt fényképeket is készítette. Ez a kötet egy most induló sorozat első kiadványa, a továbbiakban a világ több nagy városát mutatják be a *Párizs* című kötethez hasonló feldolgozásban. A tájékoztatón megjelent Pogány Frigyes professzor elmondotta, hogy készül már a Rómát bemutató kötet is és szándékában van ugyanilyen módszerrel Leningrádot, Prágát, Athént és más nagy európai városokat is megismertetni a magyar közönséggel.

A Képzőművészeti Alap kiadóvállalatának igazgatója ezután bemutatott néhány új *Colorvox* hangos képeslevelezőlapot. Ezeken a levelezőlapokon magyar népviseletek láthatók *Pekáry* István festőművész feldolgozásában. A képeslevelezőlapokon igényes a zenei válogatás is: Bartók, Kodály, Farkas Ferenc zenéje, valamint számos népdal és virágének szólal meg, a legkiválóbb magyar művészek és együttesek előadásában. Az új Colorvox hangos képeslapok tizenkét különféle népviseletet mutatnak be, egyenként 5000 példányban. A lapokat már a Budapesti Nemzetközi Vásáron is árusítják.

A Pekáry István által készített népviseleti anyagot először a MEDIMPEX idei naptárában tették közzé. Ez a naptár belföldön nem kapható, külföldön viszont hatalmas sikert aratott. Nemes Béla ezzel kapcsolatban elmondotta: jelenleg két nemzetközi naptárkiállítást rendeznek: az egyiket Kalkuttában, a másikat Brémában. A brémai naptárkiállításon 1963-ban négy, 1964-ben pedig nyolc magyar naptár kapott kiemelkedő értékelést. Az idei kiállításon hét olyan naptárt díjaztak, amely a Képzőművészeti Alap kiadó vállalatánál készült. Brémában a hivatalos vélemény szerint a magyar naptárak a japán, holland és svájci kiadványok mellett világszínvonalat képviselnek.

Sikereket értek el naptáraink a kalkuttai nemzetközi kiállításon is. Ezen a tárlaton 1963 óta veszünk részt, és az idén öt magyar naptár, köztük a MEDIMPEX kiadványa kapta meg a legmagasabb elismerést jelentő oklevelet.

Pekáry István festő említésre méltó

— io.

M. O. 932. VII. 19.

— Tavaszi tárlat a Nemzeti Szalonban.) Ez szokott a vigaszverseny lenni. Az év közben kimaradottak enyhe kárpótlása: szezónzáró vegyes felvonulás, dilettánsok öröme, kritikusok réme. Az idén azonban nem is olyan ijesztő. Sőt, a nagyterem és a baloldali első terem egészen nivós, jól válogatott és érdekes anyaggal lepi meg az eleve pesszimista látogatót. Jó művészek jó képei vannak itt többségben s értük érdemes megbocsátani a másik három terem »körítését«. (Olajban és ecetben, bőségesen cukrozva.) Szívesen látjuk *Pekáry* István, *Pajzs-Goebel* Jenő, *Udvary* Pál, *Alberth* Ferenc, *Kelemen* Emil, *Csóka* István, *Kern* Andor, *Molnár* C. Pál, Ö. *Bakonyi* Kató, *Páris* Ila, *Pohárnok* Zoltán, *Román* György, *Schossberger* Klára, *Kolozsváry* Endre s a nagyon tehetséges, bár még sokfelé orientálódó *Peterdi* Gábor vásznait. A régi gárdát *Kacziány* Ödön képviseli, a grafikusokat pedig *Örzsi* Sándor. *Ridly* Irén szép kézimunka-kollekciója a legjellemzőbb népművészeti motivumok gazdag és változatos skáláját mutatja fel. A kiállítás vasárnap nyilik meg. —io.

Pekáry István festő

B. H. 932. VI. 19.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata

Ismét a nyár elején rendezi a Nemzeti Szalon a Tavaszi tárlatát. Ezúttal ügyeltek arra, hogy legalább a nagy terembe néhány olyan kép jusson, amelyek különbek az itt rendesen látható művek átlagánál. *Pekáry* István naiv kompozíciói bár modorosak, keresettek, de tagadhatatlan a magyar népies zamatuk. *Peterdi* Gábor viszont a modernolasz piktorok nyomán keresi figurális képeiben a kifejező monumentalitást. Ebben a társaságban is jól hatnak *Román* György fantasztikus kompozicióinak kellemes színharmóniái. *Paizs-Goebel* Jenő mostani stílusa érdekes, de azért nem hisszük, hogy ez az idegenszerű kifejezés művészetének hosszabb ideig tartó állomása lenne. *Rónay* Ernő festői modora határozottabb, érettebb lett, még nélkülözi azonban a teljes harmóniát, stílusbeli befejezettséget. A szobrászati rész ismert művészeinknek nagyobbára ismert alkotásait hozza, köztük sok porcellán- és fayence-figurát. Uj név *Törzsök* Károly, akinek alkotásai máris figyelemreméltóak. Igen finomak *Ridly* Irénnek a népművészet alapján álló hímzései is. *Udvardy* Pál, *Pohárnok* Zoltán és *Szilády* Margit festményeit említhetjük még föl.

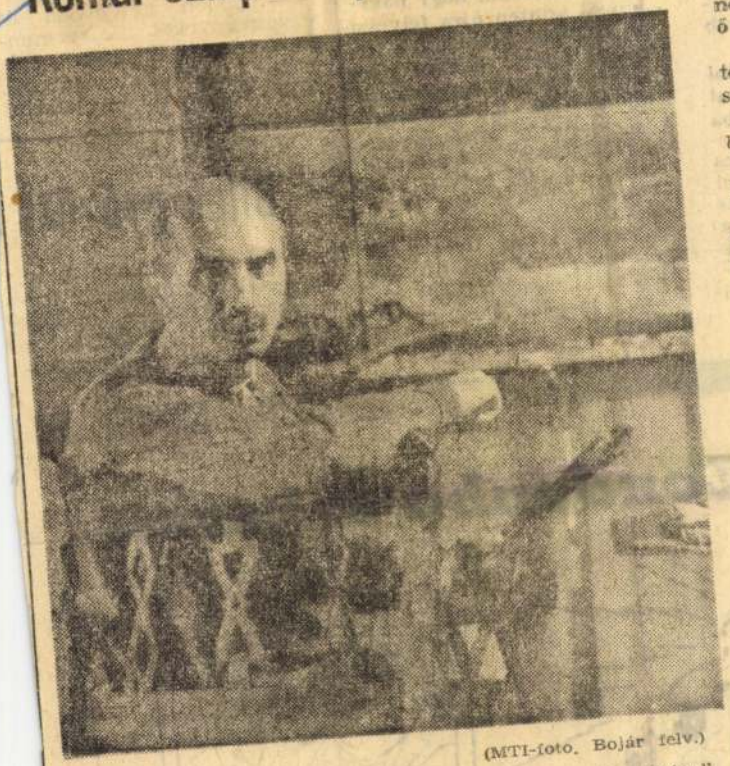
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Pekáry István

1964 ESTI HIRLAP

1021

Római színpadkép egy Trombitás úti műteremben

(MTI-foto. Bojár felv.)

— *Gratulálunk! Az olasz sajtó elismeréssel fogadta a munkáját, s természetesen, a közönség is! Hogyan sikerült itt tervezni, és — Rómában, az ottani operaházban színpadot kapni?*

Pekáry István festőművészt üdvözöljük így római sikere alkalmából, Budapesten, Trombitás úti műtermében. Mi mutatjuk neki a római újságokat, *amelyekből* kiderül, hogy színrehozták *Alban Berg* Wozzeck című zenedrámáját (amelyre, mint ismeretes, a mi Operaházunk is készül). *Millos Aurél* rendezte a január 9-én lezajlott előadást. A színlapokon ott olvasható, hogy a Wozzeck római színpadának díszlettervezője: „*István Pekáry*".

A művész csodálkozik, még nem tud részleteket a legutóbbi római sikerről, amely nem kis mértékben szólt az ő színpadképeinek is.

Kérjük őt, mutassa meg a terveket. Előveszi a római színpadképet.

— *Nem utazott el a próbákra?*

— *Miért utaztam volna? Láttam.*

— *Most? Rómában? És már vissza is jött? Repülőgépen?*

— *Dehogy. Igaz, hogy Millos Aurél most rendezte a római Wozzecket, de a színpadképet 22 évvel ezelőtt rendelte nálam a római Teatre Reale igazgatósága.* Akkor el is készült, a zenedrámát bemutatták, és a mostani felújítás — ugyanabban a díszletben történt. Ott mindent gondosan elraktároznak, a régi terveim nyomán készült Wozzeck-díszleteket is eltették. Most elővették. Felajánlottam Millos Aurélnak, hogy szívesen készítek újat, de a rómaiak azt mondták, *jó volt a régi színpadképem, minek változtatnék rajta!*

— Egyébként, aki tavaly az Ernst Múzeumban rendezett kiállításomon járt, láthatta a Wozzeck-tervet is...

(Kristóf)

csúcsértekezlet Kairóban. Ezen az ülésen *Hasszán*, marokkói király már nem vett részt: az uralkodó halaszthatatlan teendőkre hivatkozva, reggel hazautazott. A repülőtéren *Nasszer* elnök és *Hasszuna*, az Arab Liga elnöke búcsúztatta.

Hasszán király a korábbi megbeszélések alkalmával meghívta Marokkóba Nasszert és Arefet.

Tegnap egyébként a teljes küldöttségek részvételével megtartott délutáni ülés után — ezen ismertették a Liga katonai bizottságának jelentését a Jordán-folyó vizének eltérítésére irányuló izraeli tervről —

és kormá
egymással,
„nem volt
ban".

**Tunézia
egyezett
követi sz
az 1960-b
néziai ré
merése
diplomác**

A megfigyelők körében *külön feltűnést keltett* a Szaúd király és *Szalal* jemeni köztársasági elnök között létrejött találkozó. (Mint ismeretes, Szaúd király több mint egy éven át minden eszközzel Szalal forradalmi kormányának megdöntésére törekedett.)

Bilek győzött

A tegnapi szünnap után, ma délelőtt a harmadik fordulóban függőben maradt játszmákkal *folytatták a kecskeméti sakk világbajno-*

Erhard Londonba érkezett

észülékemben van a hiba?
(Endrődi rajza)

Anglia végképp tegye magáévá az amerikai tervet, amely többnemzetiségű nukleáris tengeri ütőerő létrehozására irányul

HÍRLAP

Pekáry István

1021

Sírleletek, kódexek Székesfehérvárott

Kiállítás István királyról

Az egész országra szóló székesfehérvári István ünnepségek egyik kiemelkedő rendezvénye lesz *az a nagyszabású kiállítás, amelyet az István király Múzeumban rendeznek* részint helybeli szakemberek, részint a budapesti Nemzeti Múzeum két munkatársa, dr. *Kralovánszky* Alán és *Nagy* Emese. A tárlatot augusztus 18-án nyitja meg *Molnár* János művelődésügyi miniszterhelyettes.

Nagy Károly kardja

A kiállítás célja: *bemutatni az államalapítás történetét, korszakát, s az első király személyét.* A tárlat első részében *a honfoglalás korát* idézik nagyméretű grafikák. Láthatjuk az ősi totemállatot, a Turult, a kende és gyula méltóság, a kettős fejedelemség, a hét magyar törzs, és a későbbi szövetségben részt vevő három kabar törzs jelképeit. A tárgyi emlékek közül bemutatják a híres *nagyszentmiklósi aranylelet* 21 darabját, illetve ezek másolatait és a Bécsben őrzött XI. századi *Nagy Károly kard* másolatát (eredetijét Salamon király anyja ajándékozta annak idején a német-római császárnak. Egy teremben a hazai sírleletek legszebb darabjait állították ki: fejedelmi nyughelyek kincseit, *díszes tarsolylemezeket, arany, ezüst ruhakapcsokat, ötvös lószerszám-remekeket.*

István uralkodásának esztendeit idézi az ötven vármegyének, kilenc püspöki székhelynek és két fő központnak, Esztergomnak és Székesfehérvárnak fa címerpajzsa. A rendezők külön termet szenteltek a király és kortársai relikviáinak. Megtaláljuk itt István *koronájának, jogarának és országalmájának* másolatát, „István király szabadjainak és népének" emlékeit, közöttük a *kalocsai* érsekségi sírlelet, a *zsennyei* sírleletet arany, ezüst, bronz és vastárgyait. Impozáns sorban követik egymást *a Géza és István alapította helységek* korabeli, faragott kőemlékei, Esztergom, Székesfehérvár, Veszprém, Zalavár egykori díszítőelemeinek összegyűjtött példányai.

Gobelinek, alapítólevelek

A kiállítás jelentős részét *István törvényeinek* szentelték a rendezők. Eredeti kódexeket láthatunk itt, így a többi között a XII. századból való *Admonti kódexet*, amely István két törvénykönyvének latin nyelvű szövegét tartalmazza, a XVI. századi *Ilosvai kódexet*, amely magába foglalja István király intelmeit Imre herceghez.

Az első magyar király életével foglalkozó kiállítási részlet szemléltető anyagát a *Képes Krónikából* merítették, ennek iniciáléiról készítettek nagyméretű fotókat. A látogatók azt is szemmel kísérhetik, hogyan élt tovább István alakja, hogyan ábrázolták személyét. S nemcsak a halálát követő századokban, hanem sok évszázaddal később is. Tíz négyzetméteres gobelinen mutat be jelenetet Ferenczi Noémi arról, hogy István király külföldi követeket fogad. Ugyancsak gobelinbe szőtte *Pekáry* István az országépítő István király alakját.

A kiállítás sok látnivalója között érdemes lesz elidőzni egyebek között a korra vonatkozó legfontosabb alapítólevelek üvegszekrénye előtt. Itt található *a veszprémvölgyi apátság* 1001-ből keletkezett görög nyelvű alapítólevele, az 1002-es *pannonhalmi* alapítólevél, *a pécsi püspökség* 1009-i alapítólevele, ugyancsak ebből az évből *veszprémi püspökség* alapítólevele és az 1015-ből származó *Pécsváradi* birtokadományozó levél.

A nagy gonddal és körültekintő alapossággal megrendezett kiállítás *szeptember 27-ig tart nyitva.*

E. L.

Változatos hét a rádió

etek folytatják a harcot

amerikai rendezési tervet

kai javaslatokkal és a tűzszüneti megállapodással szemben.

A dokumentum hevesen támadja a jordániai kormányt is, ugyanakkor — mutat rá az AFP — *a palesztinai ellenállási mozgalom vezetői egyetlen szóval sem támadták az EAK elnökét vagy Husszein királyt.*

(Reuter) Nasszer elnök hétfőn magas szintű értekezletet hívott össze, amelynek feladata, hogy kidolgozza az egyiptomi politikai stratégiát azután, hogy életbe lépett a 90 napos közel-keleti tűzszünet, és New Yorkban Jarring megkezdte a béketárgyalásokat.

Marchais levele Brandthoz

(MTI) Georges *Marchais*, az FKP főtitkárhelyettese július 31-én levelet intézett Willy *Brandthoz*, az NSZK kancellárjához.

A *l'Humanité* hétfői számában nyilvánosságra hozott levélben Marchais az FKP Központi Bizottsága nevében a Németország Kommunista Pártja ellen 14 évvel ezelőtt, 1956, augusztus 17-én hozott betiltó határozat hatálytalanítását kérte.

Marchais a többi között felhívta Willy Brandt figyelmét arra, hogy hasonló jellegű betiltó intézkedés a kommunista pártokkal szemben Európában csak a fasiszta rendszerű országokban: Spanyolországban, Görögországban és Portugáliában van érvényben.

Az USA és az európai biztonság

A budapesti memorandumot aláíró szocialista államok egyetértettek abban, hogy az Egyesült Államok és Kanada is részt vegyen az európai biztonsági értekezleten. E két ország ugyanis, bár nem európai állam, jelentős szerepet játszik kontinensünkön. Az Egyesült Államok — befektetései révén — a legnagyobb nyugat-európai gazdasági hatalom, s hatalmas itt állomásozó fegyveres erőinek létszáma is.

Ám míg az európai államok — ide értve NATO-országokat is — túlnyomó többsége a budapesti, helsinki, prágai dokumentumok nyomán már kiállt az európai biztonsági értekezlet megtartása mellett, az Egyesült Államok eddig még nem nyilvánított *egyértelműen* véleményt. A kezdetben tapasztalható „csendes obstrukcióhoz" képest észlelhető némi haladás, de ez sokkal inkább *az atlanti partnerekkel közösen* kidolgozott állásfoglalásokból tűnik ki, semmint az egyéni, határozott magatartásból. Az USA csupán odáig volt hajlandó elmenni, hogy *tömbök közötti* találkozóról beszélt, de ezt is összekapcsolta [illegible] feltételekkel, így a Nyugat-

ferencia fel tudja ölelni az összes kapcsolatot.

Ezzel a szocialista országok is egyetértenek: a konferenciának nem célja — nem is lehet az —, hogy megvizsgálja és megoldja az európai kapcsolatok *valamennyi* vitás kérdését. Az európai biztonsági értekezlet részvevőinek *elsősorban* az erőszak alkalmazását és az erőszakkal való fenyegetést kellene kirekeszteniük az európai államok kapcsolataiból. Ez a megegyezés aztán tág teret nyithat a sorozatos két- és többoldalú megbeszéléseknek. *De ez már az evolúció újabb szakasza lenne.* A mostani szakasz már elvezetett a minőségi változáshoz, megérlelte a biztonsági értekezlet összehívását.

Senki nem vonja kétségbe a kétoldalú megbeszélések hasznosságát — a Varsói Szerződés tagállamai azonban az összeurópai értekezletet joggal e tárgyalások fölé helyezik. Az Egyesült Államok viszont az értekezletnél nagyobb jelentőséget tulajdonít a *szuperhatalmak* megállapodásának. Tény, itt nem két „közönséges" állam tárgyal. Életbevágóan fontos a kimenetele ennek a tanácskozásnak, de

66° Anno N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

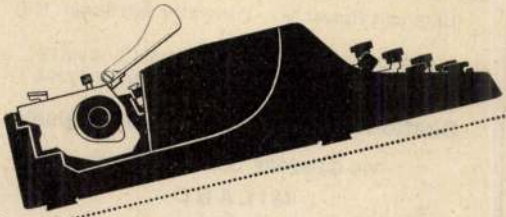
1021

AUSONIA - Siena

SET. 1967 OTT. 1967

re) poesie di Luigi Fiorentino, nella traduzione di Antoaneta Dzoni.

« Palazzo Durini », in collaborazione con la « Galerie Antoinette » di Giorgio Borletti e Antoinette Appert, dal 16 gennaio 1968 presenterà a Palazzo Durini (Via Durini, 24 - Milano), nell'arco di tre mesi, una mostra dedicata al « Mondo dei naïfs », con la partecipazione dei seguenti pittori: Jacqueline Benoit (Francia), André Bouquet (Francia), Micheline Boyadjian (Belgio), Carmelina (Italia), Marino Ceccarelli (Italia), Louis-Auguste Dechelette (Francia), André Demonchy (Francia), Francesco di Terlizzi (Italia), Jean Fous (Francia), Francesco Galeotti (Italia), Adriano Grande (Italia), Vincent Haddelsey (Inghilterra), Iracema (Brasile), Jan Kwiatowski (Francia), Antonio Ligabue (Italia), Elena Lissia (Italia), Orneore Metelli (Italia), Franjo Mraz (Jugoslavia), Gertrude O'Brady (U.S.A.), Istvan Pekary (Ungheria), Luigi Pera (Italia), Ivan Rabuzin (Jugoslavia), Rayb (Francia), Miguel Rivera Bagur (Spagna), Henri Rousseau (Francia), Bruno Rovesti (Italia), Simon Schwartzenberg (Francia), Germain Van der Steen (Francia), Rosina Viva (Italia).

Lettere di famiglia,
lettere di presentazione,
lettere d'affari,
lettere d'auguri,
lettere di vendita,
lettere riservate,
lettere d'amore,
lettere circolari,
lettere di congedo,
lettere di ringraziamento...

in tutte lettere,
in belle lettere,
tutte
con la

Olivetti Lettera 32

(costante firma di scrittrice [illegible] defunta). Il poeta Quasimodo con tale nome compose l'epigrafe per ragioni d'arte, cioè per il ritmo del periodo e per l'armoniosa disposizione delle righe, omettendo il cognome di maritata. Mi dichiaro responsabile della grave imprecisione nel trasmettere l'epigrafe alla rivista 'Ausonia", rattristata dall'increscioso incidente, assai grata al Direttore, poeta Fiorentino, che onorò a piú riprese la scrittrice scomparsa e consentí a questa rettifica». F.to *Anna Fumagalli*.

Due lutti:a Savona si è spento il poeta Camillo Sbarbaro (aveva settantanove anni); nell'amata Firenze ha concluso l'esi-

Pekáry István

K

Lérházaidak
szobrászai

Az Országos Társadalombiztosító Intézet is hasonlóan újszerű művészeti lehetőséget nyujtott, amidőn Madách-úti új bérházában Pekáry Istvánnal és Gádor Istvánnal hatalmas méretű (24 m²) kerámia-»faliképet« készittetett, amely a visszacsatolt Felvidéket ábrázolja. Az OTI egyébként mind több alkotási lehetőséget nyujt a művészek számára. Ugyanezen bérháza kapujának díszítésére Borbereki Kovács Zoltántól rendelt két domborművet, a fiumei-úti baleseti kórházának kápolnája részére pedig B. Lőte Évával faragtat oltárképet.

Képes Kis Lexikon
1939. 2. k.

P

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Pekáry István

MAGYAR NEMZET

1965 SZEP. 26.

Október 1-ig van nyitva a torinói Viotti Galériában — amelynek állandó kiállításán Braque, Chagall, Duray, Emilio Greco, Miro, Picasso, Rodin stb. művei szerepelnek —, Pekáry István 26 festményét bemutató kiállítása. Az illusztrációkkal díszített szép katalógus most érkezett meg Budapestre.

30 - 40%-os

ENGEDMÉNNYEL

lemreméltó üzleti levélpapír-terveket. Általánosságban azonban e minták közt sok a divatszerű, nyugtalan és az eredetiséget inkább hajszoló, mint eltaláló példa. Ennek főoka a még mindig túlerős német befolyás, melyet az angol és francia vezető tipográfusok mérséklete, mint nálunk ismeretlen tényező, nem tart helyes egyensúlyban. N. P.

PEKÁRY ISTVÁN RÉZKARCAI MAGYAR NÉPVISELETEKRŐL. Igen örvendetes jelenség, hogy a magyar népművészet oly indokolatlanul elhanyagolt területére egyik fiatal és igen tehetséges festőművészünk eljutott és egyéni művészetével merített abból a kifogyhatatlan kinceskútból, melyből az új zene nagy magyar mesterei évtizedek óta emelik ki világsikert arató műveik alapmotívumait.

Pekáry István már festményeiben is fabulázó kedvről tett tanuságot, de igazi gazdagságában magyar népviseleti rézkarcsorozatában mutatkozott meg, mennyire alapos ismerője a magyar népművészetnek, milyen iparművészti aprólékossággal és gondossággal ábrázolja különben egyéni megrajzolású és beállítású alakjai viseletét. Külön etnográfiai adatgyüjtés szükséges ilyen munkához és úgy látszik, Pekáry nem mulasztotta el ezeket az alapvető tanulmányokat.

Képei nemcsak mint művészi termékek keltenek feltűnést, de mint az idegenforgalmi propaganda igen kívánatos eszközei, mert e kézzel színezett rézkarcsorozat nyolc lapja, melyeken megelevenedik a matyó legény, a sárközi lány, a kunsági pásztor, a matyó leány, a palóc fiú, a veszprémi juhász, Mária-lány (a sorozat talán legsikerültebb lapja) és a boldogi lány, megmutatják Magyarország érdekes népviseleti és néptípusi sajátosságait azoknak a külföldieknek, kik nagyrészt csak Budapestig jutnak el.

Nagy dícséretet érdemel a Tamás-Galéria, mely e művészi lapokat ízléses mappában forgalomba hozta, mert jó szolgálatot tett e kiadványával egy magyar művészen túl a magyar népművészetnek, a magyar idegenforgalomnak, melynek fejlesztésére az ilyen kiadványok igen-igen alkalmasak. rk.

LESZNAI ANNA: VIRÁGOS SZERELEM. A Magyar Bibliophil Társaság díjazása szerint is az 1932. évben megjelent öt legszebb könyv egyike ez a kötet, mely a Pantheon-könyvkiadó kiadásában 1932 év karácsonyán jelent meg. Lesznai Annát, a költőnőt régen ismerjük, finom verseire („Édenkert") mindig szívesen emlékezünk. Élénken él még bennünk gyermekmese könyvecskéjének („Mese a bútorokról és a kis fiúról", Knerkiadás, Gyoma) sok ötletessége, eredeti rajzai, melyek nem mint illusztrációk, hanem mint a mese egyik része vonultak végig a kis köteten. Hosszú hallgatás után örömmel láttuk 1925-ben egy wieni kötet fedelén ötletes rajzát („Der Phantasie-Reiseführer" — Paul Zsolnay Verlag) és ezer ötlettől hemzsegő kis fejezetrajzait a kötetben.

Most azért mégis meglepetésszerűleg került elénk ez az új kötete, egy szerelmi vers anthológia, magyar klasszikusokból, modern költőkből és főként népdalokból, melyeket végigkísérnek minden vers élén színpompás, üde, ötletdús rajzai, melyek mindegyike igaz kultúrát, sok-sok szeretetet sugároz. Nem lehet szétválasztani e rajzokat a versektől és ez talán a legnagyobb dícséret, mit róluk írhatunk, ha azt tekintjük, hogy a kötet a magyar szerelmi költészet legjavát, irodalmunk válogatottan szép virágait adja. Nemcsak a rajzokról kell itt írnunk, az egész kötetről, külső csínjáról, szép papírjáról és nyomásáról, nemesen egyszerű, ízléses kötéséről és arról, hogy egy ilyen kötet csak igen finomlelkű ember elgondolásában születhet és igaz tehetség munkája eredményeként valósulhat meg.

Példája ez a kötet az ízlésnek, hozzáértő munkának, a könyvszeretetnek, mely a legnehezebb időkben is létre tud hozni szépet és művészit és a tagadók és üzletre hivatkozók megdöbbentésére bebizonyosodott, hogy az ilyen munka még üzletnek is jó üzlet. Mert a szép könyvnek még mindig nagy számban vannak igaz barátai, csak a mai időkhöz kell mérni a könyvek árát és ezért teljes ellenértéket kell nyujtani. rk.

DECORATIVE ART 1933. A THE STUDIO ÉVKÖNYVE. Száznegyven oldalas testes kötet, benne összegyüjtve Nagybritannia, Amerika és a Kontinens otthon kultúrájának legszebb termékei: családi házak, bútorok, lakásfelszerelési tárgyak.

Korszakalkotónak mondható változásáról, illetve egy változási folyamat lassú megindulásáról számol be: a konzervatív angol ízlés is kezdi tudomásul venni, hogy a Kontinens felfedezte a fémet, üveget, napfényt, levegőt.

Természetes, hogy a behódolás első termékei messze elmaradnak kvalitásban Európa, sőt az e téren szintén rövid multtal rendelkező Amerika produktumaitól. Angliában csak az emigráns oroszok — legalább is nevük után erre kell következtetni — Ginsberg, Chesmayeff, Pilichowsky képviselik az európai nívót, kivételek csupán a nagy Frank Lloyd Wright — akinél viszont nem csodálkozunk, ha „maiban" is azt a kvalitást adja, amit „tegnapiban" adott — és Oliver Hill.

A többi angol úgyszólván kivétel nélkül a stílussá degradált „új tárgyilagosság" nem létező formanyelvével folytat eredménytelen szélmalomharcot, nem is szólva az Elwes Ltd. hihetetlen dús ornamentikájú mennyezetes ágyáról (1933!) és Maclaren erőszakolt cső-márvány-üveg asztaláról, mely utóbbi iskolapéldája a félreértett új irányoknak. Itt kell megjegyeznünk, hogy a régivágású angol country-house-okat változatlan ízléssel és kedvességgel csinálják, de hát ezt már „tegnap" is láttuk és mi a „Má"-ra vagyunk kíváncsiak.

Meglepő viszont, hogy Amerika reprezentánsai milyen hamar beleélték magukat az új anyagokkal való dolgozásba: Neutra: „Minimum Ház"-a és Claus & Daubb Lindbergh villája (természetesen hangárral felszerelve), valamint Teague íróasztala szalagvas székkel és Daskey lámpája számottevő eredmények.

A franciáknál és németeknél alig találkozunk említésreméltó új nevekkel. Vonatkozik ez a negatívum főleg a németekre, akik még mindig annyira a „Bauhaus" emlékének hatása alatt

Magyar Iparművészet
1933

állnak, hogy szinte elvesztették önmagukat. A kvalitást a régi nagy nevek: Breuhaus, Mendelssohn, Peter Behrens, illetve a franciáknál Le Corbusier és Jeanneret képviselik, de komoly munkát produkál interieurben a francia Evelyn Wyld és Eyre de Lenux és szövetekben Rodier. Magyarország kis kollekciójáról pedig minden elfogultság nélkül megállapíthatjuk, hogy igen jól megállja helyét világviszonylatban is.

Kozma Lajos villája és weekendháza, Kaesz Gyula bútora, Irsai István interiőrje, Fränkel György nappali szobája és falfestése, Kórody György egyéni faliszőnyege, magyaros gobelinű széke és modern lányszobája, Bakos István ötletesen egyszerű szobája és az igen tehetséges keramikus Kovács Margit egy virágtartója bizonyítják, hogy szerencsésen túljutottunk a Bauhaus irány befolyásán és ott tartunk, hogy minden vonatkozásban egyénit tudunk adni.

A többi nemzet alig-alig nyujt olyant, amivel érdemes lenne behatóan foglalkozni.

Ez a kötet rendszertelenségével minden irányt szóhoz juttat és ezáltal érdekes és hű képét adja a mai helyzetnek azáltal, hogy végleteket állít egymás mellé. Hogy ebben a nemes versenyben az elfogulatlan ítélő kinek ad igazat, az agyondíszített mennyezetes ágynak, vagy a logikátlan eredetieskedő cső-asztalnak, az nem lehet kétséges: a harmadiknak, az egyszerű logikájú, anyagszerű tényleg „mai" bútornak, háznak. rk.

• TÁRSULATI • • KÖZLEMÉNYEK •

A FOLYÓ ÉVBEN a társulatban végzett munka fontosabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be.

1933 január hó 5-én az igazgatóság és gazdasági bizottság tartott ülést Seenger Béla elnöklésével, amelyen megjelentek: Bodon Károly, dr. Gulden Gyula, Lakatos Artur, dr. Pacher Béla, Schober József, Szablya János és Végh Gyula.

Seenger Béla elnök örömmel üdvözölte az új esztendő alkalmából az együttes ülés résztvevőit, majd jelentést tett az elnökség nevében a társulat mult esztendei működéséről és bejelentette, hogy az elmult esztendőre vonatkozó számadások rövid időn belül el fognak készülni. A folyó évi bevételek fokozására erőteljes tagszerzési akciót indított meg az elnökség az évközben kilépett vagy kiesett tagok pótlására. Örömmel jelenti, hogy a társulat az új esztendőt magas színvonalon álló lakásművészeti kiállítással kezdi meg, amelyet Lakatos Artur, Urbányi Vilmos és Zrinszky József rendeznek. A napirend tárgyalása előtt bejelenti, hogy az elnökség S. Hoffer Imre ügyvezető helyett, aki személyi körülményeinek változása miatt lemondott ügyvezetői tisztéről, a társulat ügyeinek vitelével Szablya János választmányi tagot bízta meg, aki az ügyek vitelét díjazás nélkül vállalta a legközelebbi közgyűlésig. Szablya János ügyvezető választmányi tag 1932. évi december hó 22-én vette át az ügyeket S. Hoffer Imre ügyvezetőtől. Szablya János meleg szavakkal köszönte meg a bizalmat és kijelentette, hogy a társulat ügyeit a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel fogja ellátni. Programmja a legintenzívebb munka lesz. Az elnök felkérésére ismertette a folyó ügyeket.

Seenger Béla elnök indítványára az együttes ülés ezekután jegyzőkönyvben mondott köszönetet Szablya Frischauf Ferenc alelnöknek, a Magyar Iparművészet szerkesztőjének, azért az önzetlen munkáért, mellyel a szerkesztés nehéz feladatát a mult esztendőben ellátta. Szablya János ügyvezető választmányi tag ismertette a karácsonyi kiállítás eredményét, mely szerint az összes eladás 7300 pengő volt. Jelentést tett azokról a tárgyalásokról, amelyek dr. Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter elnöklésével folytak a miniszter által a magyar népművészet és háziipar reorganizálása ügyében összehívott ankéton s amely azzal az eredménnyel végződött, hogy a miniszter megbízta Schober Józsefet és Szablya Jánost, mint a társulat kiküldötteit, hogy memorandumot dolgozzanak ki e nehéz kérdés megoldására. Schober József, a gazdasági bizottság elnöke, ismertette a memorandum lényegét, mely szerint a népművészeti és háziipari ügyek adminisztrációja a társulat rendes ügykezelését nem fogja terhelni, mert erre külön fedezet lesz. A kérdés művészi részét, az anyagbeszerzés problémáját és az értékesítés ügyét alaposan kell megoldani. A társulat számára ez a lehetőség országos viszonylatban is igen nagy perspektivát nyujt. Bodon Károly, dr. Pacher Béla, Szablya János és Végh Gyula hozzászólása után Seenger Béla elnök határozatilag kimondotta, hogy az egyesített ülés Schober Józsefet és Szablya Jánost felhatalmazza a további tárgyalásokra és a minisztériummal való megállapodások létesítésére. Elnök javaslatára az egyesített ülés elhatározta, hogy M. Kiss Erzsébet iparművésznőt iparművészeti munkásságának 25 éves jubileuma alkalmából üdvözli s hogy ez alkalomból az elnökség által kiválasztandó emléktárggyal fogja meglepni. Szablya János ü. vál. tag indítványozza, hogy Helbing László társulati tisztviselő, aki 1931 októbere óta teljesít szolgálatot, társulati titkárrá neveztessék ki. Kisebb személyi ügyek tárgyalása után Lakatos Artur ismertette a lakásművészeti kiállítás előkészítő munkálatainak eddigi eredményeit. Az installációs munkák már megkezdődtek s a kiállítás január 21-én fog megnyílni. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

1933 január hó 12-én Seenger Béla elnöklésével a társulat választmánya tartott ülést, amelyen Bodon Károly, Grabowieczky Leon, Györgyi Dénes, Horváth Béla, Hosszu István, Ligeti Miklós, Lakatos Artur, Major István, Majoros Károly, Mátrai Lajos, Nádler Róbert, dr. Pacher Béla, ifj. Richter Aladár, Schober József, Szablya Frischauf Ferenc, Szablya János, dr. Szőnyi Ottó, Szabó Rezső, Telcs Ede, Tóth Gyula, Urbányi Vilmos, Végh Gyula és Zadubánszky Irén vettek részt. Seenger Béla elnök üdvözölte a választmány tagjait és örömmel jelentette, hogy a társulat lakásművészeti kiál-

Pekáry István
A visszacsatolt Felvidék, kerámia falképterv

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január, 10 1.

Jagiellonen

Lat Mikael

Jonkkan asiooks

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Félsziget

Toszkán táj

Toszkán városka

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

M.D.K.

Pekáry István

A Rómában élő magyar festőművészt kérték fel
A Rómában bemutatott, -Paulini Béla: "Csoda-
furulya" c. előadás szinpadképeinek tervezé
sére.

C.D.:"Magyar balettsiker Rómában" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. dec. 6-12.
III. évf. 49. sz. /lapszám nincs./

60

Pekáry István, Jeső MDK

Rajzai alapján készült a Volga-
vut hanglemez-képeskönyv sorozat
magyar népviselet – a népdal be-
mutatója. Somogyi pártos népviseletben.
Tanítson s' ami nincs.

Repro
2.

– : Tetnett

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 21.

Az előbecslések
gazdász és a jogász hallgatók
korábban.
szerint a köz-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pekáry István

Magyar Nemzet

1966 JUN 10

Pekáry István festőművész műveiből nyílt meg kiállítás a zürichi Semiha Huber-galériában. Ugyanez a galéria rendezte meg tavaly a nemzetközi sikerű Vaszary János-kiállítást.

SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Calambos Edit

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Kolostor

Falu télen

Tóparti falu

Pekáry I.festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

MDK

Galambos Edit

Galambos S. festőm. kiáll. EKI. 1961. jan.

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Holdas este

Virágok ablakban

Falusi utca

Szőlőhegy

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

" " " "

" " " "

MDK

Pekáry István

díszlettervek, vázlatok:

Veress-Milloss-Pekáry: Térszili Katica

" " " "

" " " "

Pekáry I. festőm.kiáll. Ernst Muz. 1961.jan.

Pekáry István.

1931-ben a Tamás Galéria kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek történetekézirat.

Pekáry István

M.D.K.

Gobelin-tervét az Ip. Váll. szövőműhelyében szövik
5 db

Tomanovszky György: A magyar gobelin -művészet hu
éve
Magyar Nemzet 1965. márc. 7.

Генеральный директор

М.Д.А.

Pekáry István M.D.K.

Gobelin terveit a Képző- és Iparmüvészeti Középiskola tanmühelyében szőtték

Domanovszky György: A magyar gobelin -müvészet husz éve

Magyar Nemzet 1965. márc. 7. 9.l.

M.D.K.

Perényi István festő

gobelin-tervei szerepelnek a Magyar Építőművészek Szövetsége műtermében kiállításán.

Művelt Nép, Bp. 1956. jun. 17.

Pekári István

A Corvin Ottokár ötödik képzőművészeti bemutatóján nem-repelt.

Új Magyarság 1942. X. 6.

Pekáry István

A Corvin Áruház ötödik
Néprőművészeti bemutatóján
szerepelt.

N. m. 1942. X. 6.

Pekáry.

a Műcsarnokban, a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán grafikai munkája szerepel.

Pesti Napló, 1924. május 20.

Pekáry István.

Ruduay Gyula tanár hagyatéka.

Képei szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításain, a Műcsarnokban.

Budapest, Hirlap, 1928. Máj. 20.

Pekáry István

Virág és gyümölcs, of.

Holdas este, of.

Szőlőhegy, of.

7o művész kiáll. Ernst Múz. 1957. dec.

Pekáry István

Tóparton, df.

Tóparti falu, of.

7o művész kiáll. Ernst Múz. 1957. dec.

M.D.K.

Pekáry István

"Angyalos Madonna" c. faliszőnyegét bemutat-
ták az V. Corvin Tárlaton, s repr.-ját hoz-
za a lap.

D.:"Husz képzőművész" az V. Corvin Tárlaton
c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16
22. V. évf. 42. sz.

Pekáry István.
Rudnay-festmény.

A lélegzetben, a képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán munkája szerepel.

Pesti Napló, 1924. máj. 20.

Einmalige

egen Abre

nälde

erken dive
stand un

sis der ganzen Sammlung **Fr. 200 000.—.**
ten erhalten nähere Auskunft unter Chiffre
itas AG, 4001 Basel.

Tel. (051)

Zu ver

Reitp

Trakehner.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
- Telefon: 188-296, 188-307

1960. III/N 3 6

Pekáry István

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG

1961 Juni

1021

Ausstellungen

István Pekary (Galerie Semiha Huber)

E. F. István Pekary wurde 1905 in Budapest geboren, er arbeitete während des Krieges in Rom an der Ungarischen Akademie. Bekannt wurde er durch seine Kartons für Wandteppiche, die ihm offizielle Ehrungen einbrachten. Er entwarf und entwirft Bühnenbilder, Fresken, Szenerien und Kostüme, er ist Illustrator und Kupferstecher. In der Galerie zeigt er zwanzig Oelgemälde von oberflächlicher Naivität, mit einer Vorliebe für Pferdchen und steif-feierliche Dorfbewohner, für Dörfer am Meer, deren Architektur bühnenwirksam verkürzt ist, während die Häuser am «Weinberg» treuherzig nur die Vorderansicht herhalten. Man sollte — vor allem als Naiver —

Pekáry István
festőművész

Pekáry István szőnyegei, Zádor István rajzai

A máriavalériauccai szalónban a *Szépművészeti Kiállítások* sorozatában *Pekáry* István új faliszőnyegeit mutatják be. Ez az eredeti tehetségű fiatal művész eleinte olajjal próbált megörökíteni népmese-hangulatokat, üde naivitású figurák elevenedtek meg képzelete nyomán, de az olaj nem volt igazi éltető anyaguk. Különösen most érezzük ezt, amikor megtalálta hibátlan kifejező eszközét: szőnyegekbe szövi a magyar mesemotívumokat, amelyeket egyre tisztábban, egyre meghatóbb egyszerűséggel stilizál, úgyhogy néhol már teljesen ornamensekké válnak. Senki ilyen közel nem jutott még művészi eszközökkel a népművészet igazi hangjához, mint *Pekáry* István. Kész szőnyegei mellett egy sorozat kivitelre váró terv mutatja a fejlődés legközelebbi útját, amely pompás gazdagodást ígér színben és formában.

A másik teremben *Zádor* István új rajzainak nagyszerű sorozatát állították ki. A kiváló művész fölényes biztossággal ábrázolja kedves témáit, városképeket, tájképeket. Magyarországi és budapesti képein kívül legutóbbi németországi és szentföldi útjainak művészi termését állította ki. (m—i)

Magyarország
1933 III. 19.

Pekáry István
festőművész

Csoportos kiállítás - Mária Valéria utcai Kiállítási
szalonban. Képeivel szerepel. Derűs primitiv nyelvével a
groteszk határán járó vidám falusi mesékkel egész külön-
álló szerepet kapott a pikturában. Most 7 új képét látjuk
ők organikus kvalitásokkal erenbivül vedig organumot,
a formanyelvet ohos anyagszerűtlenül áthúlton rövid bé-
pekbe, úgynevezett képrongyokba. Egész sorozatot mutat
be már hét kiállítások ból ihletnek számára készült ter-
vekből, melyek mindegyike önmagában zárt és szép kép.

8 órai Ujság
1933 III 19

Pekáry István
festőművész

Csoportos kiállítás - szépművészeti kiállítások keretében - képeivel szerepel. Mesterlangulatu olajképei már külföldön is sikerrel szerepeltek. Most nikáry frappáns olajkompozíción kivül egy orosz-at népies motivumokból feldolgozott, egyéni színlamóniákban mutatós színességgel szerepel. Érzéke a pátoszos fantáziájú, a népművészet naiv szépségét szerető szemlélő számára vonzó kompozíciók új színnel gazdagítják a magyar művészet és művészi életben bizonyul azért is megérdemlik a támogatást, mert külföldön jó szolgálatot tehetnének a magyar kultur propagandának.

Nemzeti Ujság
1933 III. 15

Pekáry István MDK

Falu, gobelin

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Pekáry István

iparművész

— (Szőnyeg- és keramiai kiállítás Egerben.) Tegnap nyitotta meg az egri Kaszinó dísztermében vitéz *Haász* Aladár miniszteri tanácsos az egri szőnyeg és kerámiai kiállítását. Az egri műhely *Pekáry* István vezetésével megtalálta a magyar szönyegtípust, amely eredeti szépségével, magyar népművészeti motivumaival máris fölkeltette nemcsak a hazai közönség; hanem még a tengerentúli külföld érdeklődését is. Hasonló az eset az egri kerámiával is, amelyet *Gádor* István támasztott föl. A megnyitáson megjelent *Zsindely* Ferenc országgyülési képviselő, *Kriston* Endre püspök, vitéz *Subik* Károly prelátus kanonok, *Braun* Károly polgármester, *Paulini* Béla és *Tüdösné Szunyogh* Klára, az Operaház kosztümtervező művésze számos külföldi tanítványával.

Budapesti Hírlap

1935 XII. 22

Pekáry István

festőművész.

Csoportos kiállítás - Szépművészeti kiállításokon - képeivel szerepel. A maga parasztgrotesk karikaturájával vibráló forma- és színtéfával próbálkozik, ujabban azonban az egészen primitiv munkához nyugvópontot használja fel dekoratív célokra, - fölös rongyokra -

Est. Kurir

1933 III. 19

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....nak, címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

tal .....

.....ért

[redacted]

[redacted] fizetendő.

.....bélyeg .....nyugta .....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Pekáry István

Festőművész

— Pekáry István képszőnyegei és Zádor István rajzai. Mi állapitottuk meg először, hogy *Pekáry István* érdekes, eredeti, izig-vérig magyar, de kissé modoros festőművésztének zsákutcába kell jutnia, ha idejében nem vezeti át törkvéseit a képzőművészet más területeire. Annál igazabb örömmel látják most, hogy ez a tehetséges művész végleg megtalálta festői mondanivalónak azt a területét, amelyen hű maradhat és pedig megalkuvás nélkül is, önmagához. A *Mária Valéria-utcai kiállitócsarnokban* képszőnyegeit látjuk, szines gyapjufonállal kézi szövőszéken készült gobelineket, ennek a nemes és évszázados művészetnek teljesen uj, egyéni és a mai képzőművészet nyelvén szóló termékeit. Pekáry képszőnyegei, erős, szépművészeti stilizáltságukkal, szin és vonalkulturájuk nemes anyagszerüségével uj utat jelölnek ki a magyar kárpitszövőművészetnek, amint szőnyegterveiből is a „magyar perzsa" uj és időszerü művészete kiált megvalósulás után. A képszőnyegeken és terveken kivül néhány ujabb festményét is kiállitja Pekáry, „A kisasszony" cimü képe kelti fel különösen érdeklődésünket. — A másik kiállitó *Zádor István*, akinek rajzaiban ujra és ujra megcsodáljuk azt a ritka virtuózitást, a grafit, szin, fény, levegő és formalehetőségeinek azt a gazdagságát, amely e kitünő rajzolónknak oly kivételes sajátja. Különösen németországi és budapesti városképei, tájai csillognak a rajztudás mesteri fölényétől. *(f. j.)*

Pest. Hirlap

1933 III 19

Pekáry István

Figurális nőnyelvekről vegyes.
Tanári galéria karácsonyi
Lisztfordítás

Neuratt Lipót 1938 XII. 10

Pekáry Stróż

Kierpce a Nowotarski Strój
Karnawałowy i Weselny Strój

Nowotarski Cyrąg 1938 XII. 10

Pekáry István

iparművész

Tamás Galéria karácsonyi kiállitásán magyar szőnyegei szépek.

Pesti Hirlap
1935.XII.20.

Pekáry István

Szőnyegpetrol nevezetű a
Tanár Galéria Találkozása
(1938 dec. 11)

Kaphító

Pekáry István

könyvekkel nyitott a
Tamás Galériában

Magyarország 1938 XII. 11.

Pakáry István

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 28.

Perány István

Szerepelt a karácsonyi iparművészeti kiállításon.

(Magy. Műhely- Szövetség.)

NM 1933. XII. 1.

Perényi István

szerepelt a Szatmárnémeti iparművészeti kiállításon.

M. 1933. XI. 29.

Pekáry István

A Technológiai Intézetben, az O. M. iparművészeti Társulat Kerámiai Tisztviselőjén képeivel keresett.

N. ü. 93 4. XII. 5

Pekáry István

Művével részvett a Nemzeti Szalonban rendezett KUT Kiállításon.

Kiemelik tájképét.

Kisáj. 934. XII. 1.

Est. 934. XII. 2. N. Ú. 934. XII. 2.

Perényi István

szerepelt az Iparművészeti Tanács kiállításán.

M. 1933. VII. 16.

MDK

Pekáry István, ip.müv.

/ugy mint Ferenczy Noémi/ nagyon szép gobelinjeivel szerepel.

Mária Valéria utcai kiállitó termek.
Szép hallok, szobák, kertudvarok és munkásházak az "Uj Magyar Otthon"kiállitáson.
Magyarország. 1940. febr. 28. 4.l.

Pekáry István.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat

Pekáry István.

Kilép az"Kut"művészegyesületből és csatlakozi
V.J.hoz 1927-ben.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

Pekáry István M.D.K.

Müve a kiállitáson

Sziget

/-a/: "Magyar müvészek a nagyvilágban"
Kiállitás a Radnóti Klubban
Magyar Nemzet 1964. december 17. 4.1.

Pekáry István, festőm. MDK

Megvásárolt terv.

Két magyó alak, fiu és leány.
Budapest felirással. Repr. 76.l.

Budapest székesfővárosi idegenforgalmi plakátpályázatáról.
Magyar Iparművészet. 1935. 3.sz. 76.l.

Peráry István, festőm. MDK

részt vett ezen a kiállításon.

/N.i./: Jubilál a Tamás Galéria
Pesti Napló. 1938. okt.9. 18.1.

MDK

Pekáry István, ip.müv.

az iparmüvészeti részben értékes munkával vett részt.

-r-: Egyházmüvészeti kiáll.
Nemz.Szal.-Magyarország. 1941. febr.15. 4.l.

Perényi István

gobelin-je a dunaújvárosi
Dunaparti Ruházati Boltban

Új Ruhák: Kézzel szőtt falvédő a dunaújvárosi üzletben.
Dunaújvárosban.
Jelenkor, 1964, 12 n. 1163

M.D.V

Petrán István
festő

Sziget" c. képét mutatta be
a kiállításon.

Péter Imre: Kiállítás a Harmadik Néphadsereg II. kerületi
Radnóti Miklós klubjában.

Művészet, 1965. március - 43 kép.

Pekáry István, Jeles

A magyar népviseletet ábrázoló,
12 lapból álló Corvinrost – sorozat
színes grafikáit közölte.

– : Párizsi városmonográfiái albuma — Magyar
népviseletek hangos levelezőlapokon 9

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1965. máj. 21.

MDK

Pekáry István

Genthon I.: A Nemzeti kiállitás. Napkelet 1934.
367-368.l.

MDK

Pekáry István, ip.müv.

1c. P.I. gobelinje. Városháza. Repr.

Szmrecsányi Antal: Müvészet és város. Székesfehérvár. Bpest. 1939.

MDK

Pekáry István /1905-/

Modiano.1934., 127x95 OSZK 159

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Mücsarnok. Kat. 35.1.

Pekáry István

Kiállít

Ujsóp. 1937. XII. 19.

Pehóry István

Kiáltó

MO. 1934. XII. 8.

MDK

Pekáry István, festőm.

Kanász. Olf.

Nemz. Szal. -VI.Tavaszi Szalon. - 1931.ápr. Kat.

MDK

Pekáry István, festöm.

Rét. Olf.

Nemz. Szal.-A Munkácsy Céh VIII.repr.kiáll. -a.
1935. Márc.3o.- ápr.14. Kat.

MDK

Pekáry István, testőm.-graf.

a szabad grafikát erőteljesen képviseli.

K.M.: Györgyi Kálmán emlékkiállítás az Ip.m.Muzeumban.
Nemz.Ujs. 1934.máj.19. 11.l.

MDK

Pekáry István, festöm.

Öreg pásztor. Olf. Jelz.

Árv. Közl.1937. 4.rk.sz. 32.l.

M.D.K.

Pekáry Istvan
gobelinművén

A magyar falikép egyik iskola-teremtő
művésze.

P. Brestyánszky Ilona: Modern gobelinbemutató a Művészet, 1963. április – 40 lap

Pekáry István festő

Az Artex kertjében kiállítást rendez Demjén A., Duray T., Kuna D. J. és Pekáry I. festőművének műveiből.

— Röviden

6. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 28.

M.D.K.

Pekáry István

A Csongor és Tünde szófiai előadásához tervezett szinpadképét fényképfelvételen bemutatja a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. juni 23-29. VI. évf. 27. sz. 35. lap

MDK.

Pekáry István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 máj.21.lap-

M.D.K.

Pekáry István
iparművész

1943-ban az Iparművészeti Társulat
ösztöndíjasaként Benkő Erzsébet és Fe-
renczy Noémi társaságában szerepelt.

Révész Emma: Benkő Erzsébet gobelinszövő művész
Művészet, 1965. aug - 31 kép.

M.D.K.

Pekáry István.

Festőművész kiállitja müveit a Felszabadulás kiállitáson.

Felszabadulási kiállitás a II.kerületben.
Magyar Nemzet.1961.ápr.19.4.old.

M.D.K.

Pekáry István

Munkácsy dijas festőművész három évi munkáját kiállitja az Ernst muzeomban.

Képek és diszletek.
Magyar Nemzet 1961. jan. 21. 4.old.

M.D.K.

Pekáry István

Festőművész kiállitja müveit az Ernst muzeomban.

Napló.

Magyar Nemzet.1961.jan. 17. 4.old.

M.D.K.

Pekáry István

Festőművész kiállitást rendez az Ernst muzeomban.

Napló rovat.

Magyar Nemzet 1961. jan. 12. 4.old.

Pekári István gobelinjének kiállítása

SAJÁTOS KIÁLLÍTÁS nyílt meg a napokban a Váci utcai *Csók István Galéria* egyik kis termében. Egyetlen egy alkotás tölti be a főfalat: *Pekári* István nagy gobelinje, melyet a Sztálinvárosi Vasmű igazgatóságának megrendelésére készített, hogy az új nagy sztálinvárosi szálló, az *»Arany Csillag«* olvasószobáját díszítse vele. Az oldalsó falon néhány fénykép: felvételek a szállóról, meg részletek a belsejéből, termeiből, az olvasószobából is. Ne csak a gobelint önmagában lássa a látogató, kiszakítva és függetlenül attól a környezettől, melyben helyet fog találni, hanem képet alkothasson magának arról is, hogyan fog festeni rendeltetési helyének együttesében. Hiszen a környezettel való szoros összefüggés, a környezethez való jó illeszkedés alapvető jelentőségű az ilyen dekoratív igényű alkotásoknál.

Maga a gobelin kompozícióját tekintve egyszerű. Tárgya: *Magyarország népművészete.* Mint valami oktatótáblán, úgy helyezkednek el a színes szövésű, virágdíszes térképen az egyes vidékekre jellemző tarka népviseletbe öltözött alakok, egymagukban vagy összefogózva, táncolva vagy éppen a rokka mellett, Debrecen, Pécs, Kalocsa, a Palócföld és a többi népművészeti gócpont fekvése szerint. Mellettük meg beleszőve a térkép virágos alapjába az egyes tájakra jellemző népművészeti tárgyak, színes cserépedények Sárospatak vidékén, faragott bútorok a palócoknál, színes szőttes a Sárközben és így tovább rendre valamennyi jelentős tájegység szerint. De *átveszi a népművészet hangját maga az egész gobelin is,* azt idézi élénk és vidám, helyenként finoman árnyalt színeivel, dekoratív térkitöltésével, kellemesen változatos összképével.

Nagyon helyes elgondolás volt a Képzőművészeti Alaptól, hogy bemutatta a művet Budapesten is, mielőtt még a rendeltetési helyére küldte volna. Jó kezdeményezés volt az is, hogy legalább fényképekben odatette a rendezőség *a mű mellé a környezetet is,* melyben otthon lesz.

HELYES VOLT a kiállítás magának a *műfajnak* a szempontjából is. Egy-egy nagyobb gobelin úgyis ritkaságszámba megy, kiállításainkon csak néhanapján, elvétve találkozunk velük. Pedig jó hagyományai vannak művészetünkben, és hogy jó művelői is vannak, azt bizonyítja *Pekári* István alkotása is. Hasznos dolog hát felelevéníteni ezeket a hagyományokat, és megismertetni a közönséggel is ezt a szép és nehéz műfajt, amelyhez a tervező művész munkája mellett több hónap fáradságos és nagy figyelmet, szaktudást igénylő szövőmunka is szükséges, mint ahogy ennek a gobelinnek a sikerében is nagy része van a tervező Pekári István mellett a szövést végző *Ungár* Klárának és *Tujner* Gittának.

C. P.

MOZIK MŰSORA:

SCOTT KAPITÁNY (angol film): MÁJUS 1. (Mártírok útja 55.) 4, n7, f9.

NYÁRI VALCER (német film): TÁNCSICS (Csepel) f4, f6, h8, TÁTRA (Pesterzsébet, kertmozi) f5, h7 9.

VESZÉLYES ÖSVÉNYEN (színes szovjet film): (kisérőműsor: Ilie sportol): VÖRÖS CSILLAG (Lenin krt. 45.) prol. f5, h7, 9. VÖRÖSMARTY (Üllői út 4., nyitott tető) prol. f10, f12, f2, f4, h6, 8. FELSZABADULÁS (Flórián tér 3.) f4, h6, 8.

FÉLELEM BÉRE (francia film, 16 éven felülieknek): SZIKRA (Lenin krt. 120., nyitott tető) prol. 9, h12, f3, f6, f9. URÁNIA (Rákóczi út 21.) 3, 6, 9. MUNKÁS (Kápolna u. 3/b.) 3, h6, f9. RÓZSA FERENC KULTÚRHÁZ (Gorkij fasor 50.) 16-án: 7 óra.

TENGERPARTI TALÁLKOZÁS (német filmvígjáték): (kisérőműsor: Böske): DUNA (Fürst Sándor u. 7., nyitott tető) 3. hétre prol. f5, h7, 9. DÓZSA (Róbert Károly krt. 59.) 4, n7, f9. BRIGÁD (Pestlőrinc) 6, n9.

PÁRMAI KOLOSTOR I. rész (francia film): (kisérőműsor: Böske): PUSKIN (Kossuth Lajos u. 18., nyitott tető) 4. hétre prol. 9, 11, n2, f4, h6, 8. SZABADSÁG (Bartók Béla út 64.) 3. hétre prol. 4, n7, f9. UGOCSA (Ugocsa u. 10., nyitott tető) f3, f5, h7, 9. ALKOTMÁNY (Újpest) f4, h6, 8.

PÁRMAI KOLOSTOR II. rész (francia film): CORVIN (Kisfaludy köz) prol. f2, h4, 6 f9. KOSSUTH (Váci út 14., nyitott tető) prol. f5, h7, 9. SZABADSÁG (Bartók Béla út 64.) prol. csak délelőtt f10, f12, h2. SZIGET (Margitsziget) prol. f9 ZUGLÓI (Angol u. 26.) h6. RÓZSAVÖLGYI KERTMOZI (XIV., Rózsavölgyi tér) 9 óra.

KI A LEGJOBB EMBER (csehszlovák filmszatíra) MŰVÉSZ (Lenin krt. 83.) prol. f4, h6, 8. HUNYADI (Kispest) 4, n7, f9.

ED MARTIN, A PINCÉRFIÚ (német film): TOLDI (Bajcsy-Zsilinszky út 36.) prol. f4, h6, 8. KÖLCSEY (Kispest, nyitott tető) h6, 8.

TIGRISSZELÍDÍTŐ (színes szovjet filmvígjáték): FÉNY (Újpest) h4, 6, n9. ATTILA (Budafok, kertmozi) f7, h9. TANÁCS (Szt. István krt. 16.) 10, 12, n3, f5, h7, 9. ÁRPÁD (Soroksár) h6, 8.

Otkozet békében. 17.-én: Kiskrajcár f4, h3, 8.

Viharban nőttek fel (szovjet film): GORKIJ (Akácfa u. 4.) prol. 8 óra (orosz nyelven).

Valahol már találkoztunk (magyarul beszélő színes szovjet filmvígjáték): BÁSTYA (Lenin krt. 8., nyitott tető prol. h10, 12, n3, f5, h7, 9. SPORT (Thököly út 56.) 4, n7, f9.

Harag napja (magyar film): BETHLEN (Bethlen Gábor tér 3.) 4, n7, f9.

Bátrak csapata (magyarul beszélő olasz film): GORKIJ (Akácfa u. 4.) f4, h6.

Nagy kísértés (német film): ÓBUDA (Selmeci u. 14.) 4, n7, f9. ELŐRE (Delej u. 41.) f6, h8. BEM (Mártírok útja 5/b.) csak délelőtt 10, 12, 2.

Beszterce ostroma (magyar film): BEM (Mártírok útja 5/b.) 4. hétre prol. 4, n7, f9, BÁNYÁSZ (József krt. 63.) prol. A-terem 4, n7, f9. JÓZSEF ATTILA (Kálvária tér 7., nyitott tető) f4, h6, 8.

Világbajnok: MOM KULTÚROTTHON (Csörsz u. 18.) 17-én: 3, n6, f8.

— **A József Attila Színház** igazgatósága közli: Ma, kedden, az Állatkerti Szabadtéri Színpad előadása technikai okokból elmarad. A 16.-ára váltott jegyek 18-ára, csütörtökre érvényesek; a hétfőn, 15-én elmaradt »Mária főhadnagy« előadását 25-én, csütörtökön tartják meg. Az augusztus 5.-i és 9-i jegyek érvényesek.

Hétvégi IBUSZ-különvonatok

Az IBUSZ augusztus 20-án és 21-én ismét több hétvégi különvonatot indít az üdülő- és kirándulóhelyekre.

Augusztus 20-án, szombaton kétnapos kirándulást szerveznek Siófokra 20,80 és Fonyódra 27,30 forintos részvételi díjjal.

Augusztus 21-én, vasárnap, ugyancsak Siófokra és Fonyódra indítanak különvonatot. Ezenkívül Balatonalmádiba 20,80, Gyöngyös-Mátrafüredre 20,40, Zebegénybe és Agárdra pedig 8,80 forintért viszi az utasokat az IBUSZ különvonata. Tekintettel a nagy érdeklődésre, ugyancsak augusztus 21-én Badacsonyba 29 forintos részvételi díjjal indítanak vonatot. Az utazásokra augusztus 15—18. között lehet jelentkezni az IBUSZ fiókjaiban.

"Falusi sportünnepély" Pekáry István festőművész

Magyar Nemzet 1950
julí 15. 5. old.

Pekáry István a népéletét és hagyományait ábrázoló alkotásokkal részt vett a Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Vázsa-Komposicio gobelin.
Pekáry István festőművész.

Magyar Nemzet 1950.
julius 15. 5. old.

Pekáry István a nép életét és hagyományait ábrázoló alkotásokkal készül a Magyar Képzőművészeti Kiállításra.

"Beszélek a villanyt" Pékáry István festőművész

Magyar Nemzet 1950
Júli. 15. V. old.

Pékáry István a nép életét és hagyományait ábrázoló alkotásokkal vett részt a Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Pekàry István kéziratai

Tér és Forma 1940. 165-168.

OTI-ben a Madách téren

Textil Pekáry Lászlóné ajándéka

Karácsonyi Iparművészeti kiállítás

Budapest 1937. dec. 17.-40.-

Pekáry István festőművész

Magyar Muzeet 1930.
július 15. 5. old.

Pekáry István a nép életét és hagyományait ábrázoló alkotásokkal részt vett a Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Pekáry István festő.

Magyar Nemzet.
1945. VI. 14. I. 36.
(: Benczúr :)

Pekáry István gobelin-művész.

Béke és Szabadság. 1953. 35. sz. aug. 26. 8. 9. l.

Pekárny Ztroin.

Magyar Nemzet.
1948. III. 21. 6. old.
(: Ismeretlen. :)

Pekáry István gobelin

karácsonyi ünnepi műsorára kiállítás

Pécs 1947. dec. 17.-én.

Pékáry István gobelinmüvész.

Szab.Nép.1950. 165.sz.jul.19. 6.l.

Pekári István festő

Uj Ember.1946. jul.28.11.old.

Jajczay János cikke.

Pekáry István festö.

Szab.Nép.1952.194.sz.aug.17. 7.l.

Pekáry István, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. f. 609–613. l.

Gerevich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Pekáry Sándor festő

Pesti Hírlap. 1932. ápr. 29.

F. é. Tamási Áron

Pekáry István fajtö

Pesti Hirlap. 1932. ápr. 3. 6

Rothy Imre: két kiállítás

Pekáry István fiát

Pesti Hirlap. 1932. máj: 7. 7

a Sajtóirodai Tisztviselők

Egyesülete

Pekáry István festő

Budapesti Szemle CCXXXI. 1933. 99-117. Gál Ervin: Képzőművészet

Manchovich

Münsen

764

M.D.K.

Pekáry István

Megyery Ella: "Németh Antal táncköltemménnyé ir
ja át a Madách drámát" cimmel számol be a Ró-
mai Királyi Operában bemutatott magyar előadá-
sokról, amelyeknek mind a mult évi, mind az i-
dei "..Veress és Kodály müvek diszletei, kosz-
tümjei, mind az uj darab egész kiállitása ma-
gyar festőművész kezéből került ki: Pekáry Ist
ván"-éből-irja a beszámoló.
A "Magyar Romantika"-hez százegyven kosztümö
négy szinpadot és egy közös előfüggönyt terve-
zett és festett a művész.

Szinházi Magazin, Bp. 1941 nov. 26.-dec.2.
IV. évf. 49. sz. 18-19. lap

Poluárep Jakubán, festő

M.D.K.

magyaros lépésével aratta és egy faliszőnyeggel szerepel a párisi világkiállítás magyar pavillonjában.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 2. sz. 3-4. old.

M.D.K.

Pekáry István

"Falisz̋nyeg" cimmel hozza a lap a művész alkotását a Corvin Áruház kiállitásáról.

Képek, kerámiák, faliszőnyegek, a Corvin tárl
tán.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. okt. 14-2o. V. év
43. sz. 33. lap

Ιωάννης Δεσύλλας

Αλκαΐδαι, α Σκηνικοί Διάλογοι. Αθήν. Σπυρίδωνος.

Ωραίος, ΣΚΔ. ΙΥ.2.

Pekáry István

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Ujság, 931.IV.5.

Pekáry István

A Tavaszi Szalonban, kitüntető elismerést nyert.

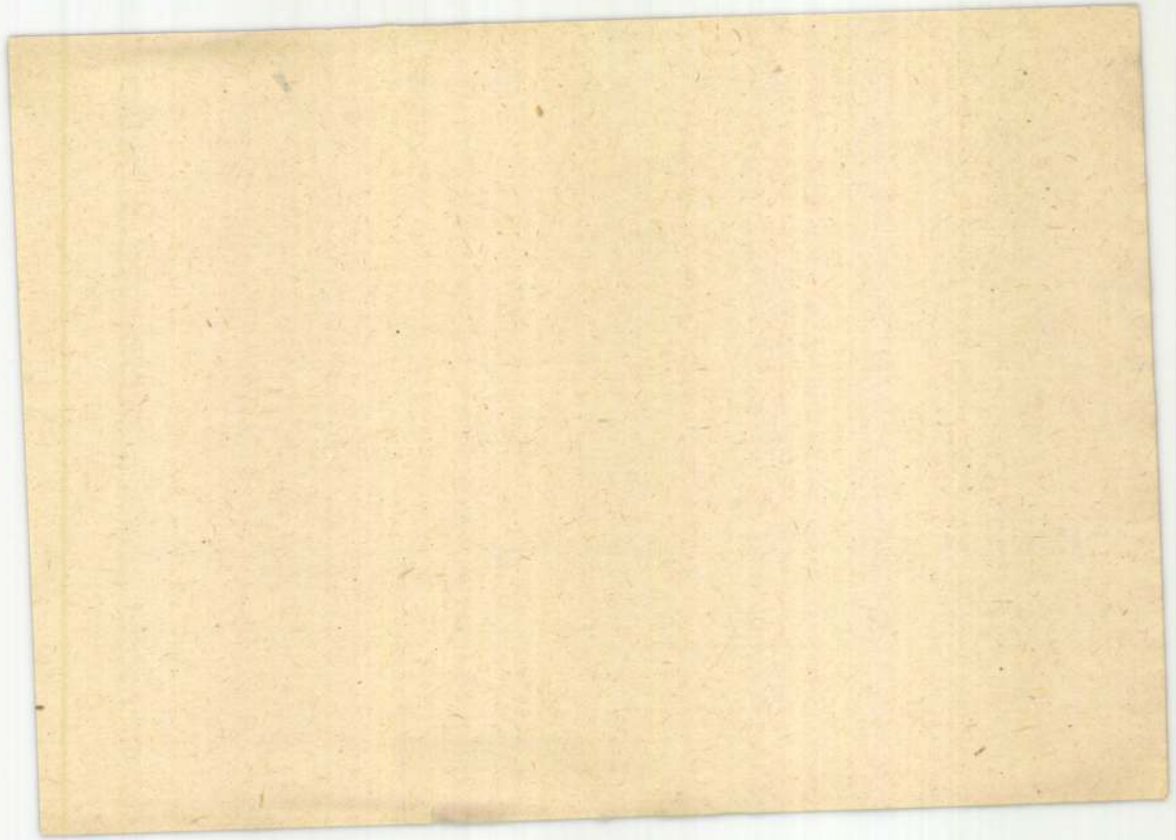
N.U.931.IV.15.

Egyházi István

Pekáry István

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Pekáry István

Készpénz a Nemzeti Szalon kiáll.
Egyesület első kiállítására

Nemzeti Casino 1937 III. 7

Pekáry István
festő

M.D.V.
1

1945-ben a Madách Színház
részére Mónica Zsigmond Lendes
Matyijának leverett korszámot
és dinlettet.

Frank János: Pekáry István
Élet és Irodalom, 1967. március 19-8 kép.

M.D.

Pekáry István
festő

1961-ben volt társaival az Ernst Museumban, 1963-ban Rómában állított ki negyed magával.

Frank János: Pekáry Istvánnál.
Élet és Irodalom, 1967. március 19-i lap.

Pelánytartók

Emlékre

Dömötör János: Puskával vállalták Vásárhelyen

Csongrád megyei Hírlap, Szeged, 1970. feb. 19.

Petőfy István

Részletek a római „Magyar egyházi Kultúra" c. előadásomból

Budapesti történészhallgatóság/sikere
Rómában
Kisfaludy Lajos, Bp. 1969. szept. 11.

MDK

Pekáry István, festő

A kiállítás egyik darabja

Pekáry István: Napéjegyenlőség c. hatalmas méretű gobelin képe.

—: Megnyílt a Velencei István király emlékkiállítás. Z.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 19.

Pekáry István
gyűjteménye

Méltatás

D. Fekete Ivonne: Jubileumi beszámoló helyett
Művészet, 1970. április - 22 lap

Pekáry István

1931-ben debreceni kiállitáson szerepelt.

A képzőművészet Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 70.l

Pekáry István

Gobelinje szerepel az alábbi katalógusban

Horváth Gy. 5.94 : István király emlék-
kiállítás a székesfehérvári múzeumban

Magyar Nemzet 1976 VIII. 20. 9old.

Pekáry István

Gobelinje szerepel az előbb. Falcsa-
a szék. főhadiszín. múzeumban

E. L.: Kiállítás István királyról

Magyar Hírlap 1970 VIII. 11 6old.

Pekáry István

Szent István /gobelin 1938/, Küzdés /gobelin 1952/, Magyarország /gobelin 1955/, Falu /gobelin 1959/.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Főszerk. Gyöngyösi László Tamás/ Arpad, 1969.

1-617 l.

4521

Pekáry István

Munkácsy díjas (1956). Főbb művei: Villa Caprani freskója (Róma 1941), Újpesti Magyar Pamutipar lednyolthon freskója (1946). Alba Regia (gobelin, 1937).

Li Kisoda: Életrajzi lexikon (Fónó Györgyné, Kis Tamás) Bpest, 1969. 425 l.

Pekáry István

Többalakép – és freskófestészettel, gobelin – és mozaikművészettel, díszlet és kosztüm – tervezéssel foglalkozik. Hazai színházak mellett Olasz – Szédországban és Ausztriában is számos színház számára tervezett.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikonok. / Fónó Györgyné, Kis Tamás / Bpest, 1969 425 l.

Pekáry István

(1905) - festőművész. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványa. 1931-től rendszeresen önálló, hazai és külföldi kiállításokat rendez.

Kik kicsoda? Életrajzi lexikon / Főszerk. Gyöngyné Kiss Tamás / Budapest, 1969
1-617 l. 425 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Pekáry István

A Balatonfüred-i Borkastély Pince tervezője. 1959. ; Maggio Musicale Fiorentino : Berg „Wozzeck" zenedrámai előadást tervezője. 1961 : Gyűjteményes kiállítása, Budapest.

Fehér Elemér : Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 229 l.

Pekáry István

1940-ben Milanóban a Grand Prix
nyertese. A Magyar Nemzeti Színház
díszlet és jelmez tervezője, vala-
mint a Stockholmi Opera hőznak. Az
Épesti Gobelin műhely igazgatója.

Fehér Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966. 334 l
229 l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Pekáry István

Született Budapesten 1905 február elsején. Festő, színpadi tervező, fazekas, "szőnyegszövő"-tervező. Tanulmányai: a budapesti Képzőművészeti Főiskola. /Rudnay Gy.:/

Feketeházon: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l
229 l.

M.D.K.

Pekáry István
festő

Reist nett a tárlatom.

Mekler Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 – 7 lap.

Perényi István

~~Az ő művészete~~ a népművészetben
gyökerezik. (Virágok) A gobelin
technika rejtelmeire is leírást mutatott.

Lyka Károly, Forgách Ilona
Két világháború között.
Bp. 1956.

+ 5. l

Pekáry István
levele

MDK

Mészáros.

Losonci Miklós: Az újpesti Munkás-Galéria kiállításai
Művészet, 1968. április - 42 lap

MDK

Pelsőy László
levele

A művész jelentős műve adható
a Kincsből gyűjteményt

Tasnádi Miklós: Kincsi József műgyűjtő kiállítása
Művészet, 1968. október - 42 lap

Pekáry István

1963-ban a firenzei Bars Galériában kiállitott 1963-ban Demjén Attila, Duray Tibor, Kurucz D.István, Pekáry István.

Szij Rezső: Demjén Attila Bp. 1966. 22.l.

Pekáry István

Gobelinjeit rendezi az „Emericana Intézet Cél" kiállításán a városmajori kultúrházban

Magyarország 1937. I. 24

MDK

Pekáry István, festő

kerepel az új magyar festészet c
tárlaton (Nemzeti Galéria.)

Tímár Árpád: Jobban — gondosabban 10

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 14.

Perényi István

szerepelt a KUT és UME Rózsa Sándor előadásán.

PF. 1932. XI. 6.

apiron ható tartalomjegyzék alatt: „Scripsi ° 1804 die 15. Aug." (Palkovich György könyv ros írása.) Az ANTIPHONARIUM külön ló első része dísztelen. 500×350 mm, 78 levél. sonka, hiányos. Vörös feliratok. Vörös és kék zdőbetűk. *Kötés:* egykorú, barna bőr, préselt szítéssel fatáblákon, különböző rézveretekkel. ja lapon bejegyzés „Anno 1629. Die 24. Januari ripsit S. P. H. — A kódex végéhez kötött papír pon: „Radoseny S. J. renovavit, Anno 1632, . febr."

Magyar, esztergomi(?) munka a XV. század ő feléből. Mindenbizonnyal az esztergomi Szent lalbert székesegyház számára készült, valószínűleg ilóczy György esztergomi érsek idejében (1423—39). A kódex 1804-ben, a Nagyszombatban ő esztergomi káptalani könyvtárban volt, amint t az előzéklapon olvasható Palkovich György isa tanusítja.

Az Antiphonarium díszítései a legszorosabb pcsolatban állnak Pálóczy György Missalejával rsz. Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 359.). két kódex díszítéseiben nemcsak sok megegyező, eltérő vonásokat is találunk. Ez arra mutat, gy nem egy mester készítette őket, de feltétlenül nos művészi körből származnak. Az esztergomi tiphonariumban bár csonka volta miatt jóval esebb díszítést tartalmaz, már nagyobb mére- tól fogva is díszesebb kiállítású, mint a buda- sti Missale, amelynek mérete 328×238 mm. két kódexben a lapszéli ornamentika felépí-

294

292

Pekáry István
Nemes Marcell di j

XVI. Tavaszi szalon. Nemzeti Szalon, 1941. Julius,

1 l.

Pehány István
élete

Képtárnája a magyar falu,
élet képek és Vásárosság,
„Egy legenda temetnek" (regény)

Franck Jakab: Pehány Istvánnak.
Élet és Irodalom, 1964. március 19 - 8 lap

M.D.

Pekáry István
festő

Gobelinművészettel is foglalkozott.
1932-33-ban kezdte a gobelinszövést az alkalmi, képes nyegleket készíteni.

Frank János: Pekáry István
Élet és Irodalom, 1967. március 19-i lap.

MDP

Pekáry István
festő

1958-ban a párizsi Magyar-
Musicale - nak is készített szimpá-
liát. Festett mai freskót és hi-
tanulta a mozaikkészítést.

Frankfurter: Pekáry Istvánról
Élet és Irodalom (1967. március 19-8 lap

MDK

Pekáry István
festő

Rudnay növendéke volt
a Főiskolán. Korán jutott
el Itáliába. Képeiről népi vonat-
kozásokat találunk.

Frank János: Pekáry Istvánnál
Élet és Irodalom, 1967. március 19-8 lap

Ronald Nash

Virginia L.

Ronald Kilduff

Аутов я гонкег вагдфи

MDK

Pekáry István olajfestmények:

Ponzai házak

Procida I.

Ponzai kikötő

Város a tenger partján

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

MDK

Pekáry István olajfestmények:

Vitorlások Procida előtt

Olasz városka

Ut a tengerparton

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

Santa Marta

Protestant Cemetery

Magdalena

Colombia

MDK

Pekáry István olajfestmények:

Santa Maria

Procidai templom

Hadihajók

Kikötő

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

Typography

Lettering

Hand drawn alphabet

Text Projection

MDK

Pekáry István

olajfestmények:

Présházak

Temetés

Házak Ponza szigetén

Tér Procidán

Pekáry I. festőm. kiáll. Ernst Muz. 1961. jan.

M.D.Y.

Pehány életrajzi
adatok

1965-ben volt egyéni kiállítása
Torinóban a Viotti Galériában.
1966-ban a zürichi Seimhof
Hubert Szemben.

Frank Jason: Pehány életrajzi adat
Élet és Irodalom, 1967. május 19-i lap

Perlási István.

Szerepelt a KUT és MME rovás találkozón.

Sárospatak 1932. XI. 6.

Pekáry István,
Rudnay Gyula tanítványa.

Tetemünye rezgel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállítására.

Ujvidék, 1928. május 20.

M.D.K.

Pekáry István

"Atrani" cimmel mutatja be a lap a müvész festményének repr.-ját.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. május 19-25.
VI. évf. 22. sz. 11. lap

Pekáry István

P.H. 932 V.7

— **A Szinyei-Merse Társaság ösztöndijai.** Az 1932. évi tavaszi szalonnak a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatán a Szinyei-Merse Társaság birálóbizottsága pénteken az 1933. évre szóló Nemes Marcel-féle utazási ösztöndijat *Pekáry Istvánnak*, a Szinyei Társaság Beckói-Biró-féle dijját *Schrotta Frigyesnek* itélte oda. Dicsérő elismeréssel tüntették ki *Dabis Rózsit, Félegyházi Lászlót, Pohárnok Zoltánt, Almos Imrét, Mannheimer Nellyt, Ambrózy Sándort, Kolbe Mihályt, Biai-Vöglein Istvánt, Novotni Emilt* és *Förstner Dénest.*

P.H.932.V.7.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
461/1932

ÁRVERÉSI KÖZLÖNY

Pekary Istvánné

K

cséd Gádor István

Test és Forma

1940. 167. l.

(Az Orv. Társadalom birtokából Gutéret Barbara a Madách – téren)

Az épületben levő Keramia terrakotta szobrok

(A Felvidék visszacsatolása)

Pekáry Istvánnal

Cséd

és Gádor Istvánnal

az Orsz. Társadalombiz-
tosító Intézet Madách-
úti uj bérházában 24
m² kerámia falikép
készítésére, mely a vize-
sarok felvidéket ábrá-
zolja.

Képzőművészet
Közlöny
1939. 2. sz.

2781.

25. Brocky Károly:

(Sz. Temesvárott 1807-ben † londoni

Amor és Psyche.

A fehér lepell
liborton rózse kajú
kissé hátra fordul
a szép párnyas fiú
jobbjában perig nyila
ja, mely bal kore ala
A menyecs felre wo
v a viszövel tele aranj
a szabadba nyerűl ki

Vászon, méret
A művész kez
M. képt. 92.
Ily szn 58.
II: 25.

(lebeg)
a ki egy

II: 119.

Pekáry István

Csíd

Szabad Művészet

1952. 11. sz. 563. l.

564. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

1904 évi 11.891 számv. sz.

II ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos följegyzése kéretik.

A mű[illegible]lékek
tek. orsz. bizottsá[illegible]

A [illegible]ombyújlaki ev. ref.
kúlatain az 1903 évi X
utalványozott X33 kor. X
toth nyugta alapján az
lővöltetett.

Erről a tek. orsz. bizo

Pekáry István

Laid

Szabad Művészet
1952. 9. sz. 403. l.
(Kép)
404. l.

Pekáry István

MDK

Atrani, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Pekáry István

Magyaros szönnyegeket állitott ki az Ipm.Társ. karácsonyi vásárán.

Pesti Napló 1936.dec.5. 11.1.

MDK

Pekáry István

A Tamás Galériában kiállitották szönnyegeit.

Cikk: Pekáry és Gádor kiállitása.

Pesti Napló 1937.febr.14. 18.o.

MDK

Pekáry István

Szönyegtervező, kiállitott a Tamás Galériában

Művészet 1937.6.sz. 40.l.

MDK

Pekáry István

Freytag Zoltánnal a Newyorki kiállitásra "A magyar kánaán" c. fára festett képet készitette.

Cikk: A magyar kánaán./Képpel/

Pesti Napló képes mell.1939.ápr.2.

MDK

Pekáry István

Amerikai képzőművészek magyarországi tanulmány utját vezette.

Cikk: 40 ismert amerikai...

Pesti Napló 1937.jul.18. 24.1.

MDK

Pekáry István festő

Gádor István keramikussal a felvidék visszatérésének emlékére hatalmas keramiafalképet készitett az OTI Madách-téri palotájába.

Cikk: A felvidék képe...

Pesti Napló 1939.okt.17. 3.1.

MDK

Pekáry István

Képszönyegeit mutatta be.
Szent család és Szegénylegények kép repr,71.l.
Menekülés Egyitomba, Anunziazione,Csikósok.

P.Képszönyegei.

Magyar Iparmüvészet 1933. 68.l.

MDK.

Pekáry István, festő.

Kompoz. készsége, dekoratív érzéke megnyilvánult, rajzának korábbi finomsága, egyéni pamlag mellett.

Római Kir. Operaház számára készült diszletei-vel nagy sikert aratott.

Mozaik tervei mutatják alkalmazott művészet felé fordulását.

Szépmüv. 1944. 1.sz. 26.l.: Rónay László:

Emlékezés. Apjáról. Tiéll. Alkotás.

Pekáry István

festőművész

"K.U.T." Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Nagyon érdekesek meseszerüen stilizált, müvésziesen primitiv zsánerképei.

Nemzeti Ujság
1930.I.12.

MDK

Pekáry István

Kéziszövésü képszőnyeg: Csongor és Tünde.
Kép a 20.old.-on.

•

Épitőmunka 1935. 1.sz.

MDK

Pekáry István festőművész /1905.Bpest./

A firenzei Maggio Musicale részére Veress-Milloss-Pekáry "Térszili Katica" c. balett diszleteit és kosztümjeit tervezte.
Résztvett a Velencei Biennálén is tiz munkájával.

Orszöszt. 1941/42. 29.1.

MDK

Pekáry István

Az Orsz.Társadalombiztositó Intézet Madách-uti uj bérházában 24 m^2 kerámia faliképet készittetett, mely a visszacsatolt Felvidéket ábrázolja. Közös munka Gádor Istvánnal.

Képzőművészeti Közlöny 1939. 2.sz.

MDK

Pekáry István

Gádor Istvánnal közösen készitette a Madách-téren lévő OTI bérháza falán lévő kerámia térképet. /A Felvidék visszacsatolása./

Tér és Forma 1940. 167.1.

Pekáry István

Falu

Parasztpár

Miesarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Pekáry István, festő

Mdk

Szept. 18-án nyílik meg tárlata Torinóban a Galleria d'Arte rendezésében.

– : Pekáry István torinói kiállítása

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. aug. 31.

M.D.K.

Pekáry István

"A VII. Corvin-Tárlat" cimmel rövid beszámol
az ott rendezett kiállitásról.
A lap bemutatja a müvész néhány alkotásának
repr.-ját "Képszőnyegek" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr.19-25.
VI. évf. 8. sz.

Pekáry István

MDK

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal. 1941. II.

Pekáry István.

Rudnay Gyula művendéke.

Festményeit szerepel a Képzőművészeti Főiskola művendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Pesti Hírlap, 1928. május 23.

Pekáry István, festő 1904

dr. Ernst Múzeumban jan. 14-én nyitják meg kiállítását.

— : Ma kollvttuk 2. p.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jan. 13.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Képszőnyegek:

Szent István
Kalocsai lány
Parasztpár
Stella Maris
Három királyok

Az Alkotás Művészház XXII.kiállitásának kat.
1943.nov.21-dec.1.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Utolsó vacsora. Képszőnyeg
Noé bárkája "
Címeres faliszőnyeg "
Angyalos Madonna. Képszőnyeg kenderből.

Az Alkotás Művészház XXII.kiállításának kat.
1943.nov.21-dec.1.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Képszőnyegek kenderből:

Golgota
Szőlőhegy
Kapások
"Ave Maria" mozaik... A Fővárosi képtár tulajdona.

Az Alkotás Művészház XXII.kiállításának kat.
1943.nov.21-dec.1.

MDK

Pekáry István festőm.

2 kiáll. Pest, 1943. nov.25.

MDK

Pekáry István festőm.

f: Grafika, kerámia, képszőnyeg. Pesti Hirlap
– 1943. nov. 27.

Pekáry István festő MDK

Szt.Ferenc
A menekülő Szt.család
Noé bárkája
Utolsó vacsora

2 szép kiáll. Magyarország1943. nov.24. 7.1.

MDK

Pekáry István festőm.

Noé bárkája, képszőnyeg
Szt. István "
Utolsó vacsora, "
2 kiáll. Pest, 1943. nov. 25.

MDK

Pekáry István festőm.

2 szép kiáll. Magyarország 1943. nov. 24. 7.1.

MDK

Pekáry István festőm.

k.m: A Tamás Gal. kiáll. 8 Órai Ujság 1937. febr.1
4. l.

MDK

Pekáry István festőm.
és Gádor István
keramikus

Pesti Napló Képes mell. 1937. febr. 21.

Európa

könyv- és lapterjesztő
vállalat

Budapest

V. Visegrádi u. 36

Pekáry István

K

Magyarság

1943. dec. 10.

(Gy. I. keramiái
és Pekáry István
képzőművészi)

MDK

Pekáry István festőm.
és Gádor István
keramikus

Somogyi V: A római Opera m.diszlettervezőjének kiáll. Esti Kurir, 1943. dec. 7.

MDK

Pekáry István festőm. és Gádor István
keramikus

kerámia térkép OTI bérpalotában.

A Felvidék visszacsatolása. Tér és Forma 194o.
167 l.

MDK

Pekáry István festőm. és Gádor István keramikus

G.I. kerámiái és P.I. képszőnyegei. Magyarság 1943. dec. 10.

PEKÁRY ISTVÁN festőm.

Képszőnyegtervek:

Krisztus
Juhászok
Haramia
Ménes
Falu II.

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29. kat.

PEKÁRY ISTVÁN

759. Öreg pásztor. Olajf. 150x100

Árverési Közlöny 1936.2.sz. 48.oldal

M.D.K.

Pekári István iparművész

Elismerő oklevelet nyert a II.Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton.

Cikk: Horváth Endre kapta az állami iparművészeti aranyérmet.

Esti Magyarország 1943.máj.25.

M.D.K.

Pekáry István iparművész

Elismerő oklevelet nyert a II.Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton.

Cikk: Akassai iparművészeti tárlat
dijnyertesei.

Pest, 1943.máj.25.

MDK

Pekáry István festőm. és Gádor István keram

kerámia falkép OTI bérházban

Képzőm. Közlöny, 1939. 2.sz.

MDK

Pekáry István festőm.

d.m: Gádor és Pekár y kerámia-freskót csinált.
Magyarország 1939, okt. 17. 6.l.

MDK

Pekáry István festőm. és Gádor István
keramikus

A Felvidék képe az OTI bérpalotájában. Pesti Napló
1939. okt. 17.

MDK

Pekáry István festőm. és Gádor István keramikus

koll.kiáll. Tamás Gal.

e.a: P.I. és G.I. Ujság, 1931. márc. 29.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Pekáry István

Kolt. kiáll. Tanács
Galéria
1931.

K

Urod
Ujsag 1931.
március 29
(e.a. Pekáry István
és G. T.)

0

MDK

Pekáry István festőm.
és Gádor István
keramikus

koll.kiáll. Tamás Gal.

e.a: P.i. szőnyegei, G.I. kerámiaái. Ujság
1937, febr. 16.

MŐK

Pekáry István festő

Elkészült G.I. és P.I. ujszerü hatalmas kerámia-
f-akója. Esti Ujság 194o. jan.26. 7.l.

MDK

Pekáry István festő és Gédor István keramikus
az Oti Madách-téri bárházának faldisze

Az Est 1939. okt. 18. 5.1.

MDK

Pekáry István festőm.

Elkészült Pekáry és Gádor nagym.keram. freskó

Esti Ujság, 1939.okt. 25.

Pékáry
~~Gádor~~ István

kerámiakiállítás
Kod. kiáll. Tamás Galéria.

Ujság 1937. febr. 16.

(c. a.: Pékáry István
környezeti, Gádor István
kerámiái.)

M.D.K.

PEKÁRY István: Épül a Velence-fürdő"

Gábor István: Dolgozó ember ek között
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1961. december 19. 4.l.

Pekáry István

70 művész kiállitása az Ernst muzeumban.
Fenti alkotó munkái is szerepelnek.
/primitiv vonzó munkái/

Esti Hirlap 3ol sz. 1957. dec. 24. 2 old.

MDK

Pekáry István

Rét, of.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

PEKÁRY ISTVÁN festőm.

Képszőnyegek:

Juhász
Lovas főur
Szegénylegények
Juhászbojtár
Parasztpár

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29-ig.kat.

PEKÁRY ISTVÁN festőm.

Képszőnyegtervek:

Háromkirályok.
Menekülő szt.család
János vitéz
Ádám Éva I.
Várkastély

Szépmívészeti Kiállitások 1933.márc.19-29-ig.kat.

PEKÁRY ISTVÁN festőm.

Képszőnyegtervek:

Falu I.
Végvári vitézek
Ádám Éva III.
Betyár
Vitézek

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29. kat.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Képszőnyegek:

Madonna gyermek Jézussal
Legény
Ádám Éva II.
Lány és legény
Huszár

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29-ig.kat.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Képszőnyegek:

Szent család
Angyali üdvözlet
Menekülő szt. család
Háromkirályok
Huszár

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29-ig.kat.

MDK

Pekáry István, festő

A Velencei-tó partjának életét ábrázolja.

Pekár Gyula: Dolgozó emberek körök
Kiállítása az Ernst Múzeumban 9.l

NÉPSZABADSÁG, 1961. dec. 22.

M.D.K.

Pekáry István

Parasztmenyecske a Ludas Matyiból. Pekáry bábujának repr.-ja.
A bukaresti bábfesztiválra vonatkozó rövid beszámoló keretében szerepel a kép.

Maros László: Fesztiválra készülnek a magyar bábművészek.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. febr. 21. II. évf. 8. sz. 32. l.

Pekány István

Szerepel Sós Endre grafikai gyűjteményében.

P. Szűcs Julianna: Érzelmes gyűjtemény; Műgyűjtő, 1970.3.sz.8.l.

Pekány István

Kiállított műve népies hangulatú, részletező tömörséggel.

Szíj Rezső: I. Fal- és Textil Biennálé Szombathelyen; Ipari Művészet, 1970. IV. 45. l.

MDK

Pekáry István, [ ]

Művészetének forrásai és
népművészet.

Nagy Tibor: Virágéneklés a pesti fatáblákon
514–518.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. III. 13. XXV/11.

Pekáry István

Az Iparművészek Szabadszervezetében a színházi (díszlet-kosztüm) tagozat vezetője.

Kondás Is.: 25 éve alakult a M. Iparművészek Sz. Szabadszervezete; Ipari Művészet, 1970. III. sz. l.

Pekáry István

A lakáskultúrához kapcsolódó tevékenységek ágazat művelője. A kézműipar és a gyáripar részére egyaránt tervezett.

Erdey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 21. l.

MDK

Pekáry István

Magy. Iparm. 1939. 96.1.

MDK

Pekáry István

Faliszőnyegei a Tamás Galéria karácsonyi kiáll.
án.

Cikk: Két kiállitás.l.Tamás Galéria.

Pesti Napló 1937.dec.16.

MDK

Pekáry István

OTI bérházainak szobordiszei. Képzőm.Közlöny, 1939, 2.sz.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Falu
Templomdomb
Három lány
Parasztpár
Virágok
A kisasszony
Juhász

Olajfestmények.

Szépművészeti Kiállitások 1933.márc.19-29-ig.kat.

PEKÁRY ISTVÁN festőművész

Képszőnyegek:

Menekülő szent Család
Szent Ferenc
Ádám Éva
Madonna

Az Alkotás Művészház XXII.kiállitásának kat.
1943.nov.21-dec.1.

Pakáry István

MDK

Modiano, 1934

Milcsarnok 1950. Magyar plakát-történeti kiáll.

Pekáry István

Szerepel az Emericana
művész cél betlehemes
kiállításán

Uj Magyarság 1937 I. 24

MDK

Pekáry István

Madonna, képszőnyeg

Szent István, képszőnyeg

Kalocsai lány, képszőnyeg

Az Alkotás Művészház XXII.kiáll.kat. 1943.nov.-dec.

MDK

Pekáry István

Menekülő szent Család, képszőnyeg

Szent Ferenc, képszőnyeg

Ádám Éva, képszőnyeg

Az Alkotás Művészház XXII.kiáll.kat.1943.nov.-dec.

le-D.U.

PEKÁRY István gobelin-művész

(1905-)

Népies tárgyú gobelinek

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 464.

MDK

Pekáry István

Parasztpár, képszőnyeg

Stella Maris, képszőnyeg

Három királyok, képszőnyeg

Az Alkotás Művészház XXII.kiáll.kat.1943.nov.-dec.

MDK

Pekáry István

Angyalos Madonna, képszőnyeg kenderből

Golgota " "

Szőlőhegy " "

Az Alkotás Müvészház XXII.kiáll.kat.1943.nov.-dec.

MDK

Pekáry István, festö

Árva Juli esküvöje. Olaj.
Tóparti falu. "

Müvészet.-Tavaszi Számat.1957. Kat.12.1.

Pekáry István

MDK

diszoklevelet kapott

A milanói Triennale díjai
Pesti Hirlap 1934. ápr. 1o.

MDK

Pekáry István

Kapások, képszőnyeg kenderből

"Ave Maria" mozaik, képszőnyeg

Az Alkotás Művészház XXII.kiáll.kat.1943.nov.-dec.

MDK

Pekáry István

Utolsó vacsora, képszőnyeg

Noé bárkája, képszőnyeg

Cimeres faliszőnyeg, "

Az Alkotás Művészház XXII.kiáll.kat.1943.nov.-dec.

MDK

Pekári István

Valle dei Mulini, olajfestmény

I. Művészeti Kiáll. Kat. 1946.Jul.7.-Jul.28.
7.lap

MDK

Pekáry István

fali szőnyeg

v. Nagy Zoltán: Modern monumentális művészet.
Magyar Szemle, 1937. 3e. kötő 4. sz. 329-336. o.

MDK

Pekáry István

faliszőnyeg

b: A legfiatalabb művészet... Szabad Nép, 1953. dec. 17. 2. l.

MDK

Pekáry István

gobelinek

M.iparm. sikere... Pesti Hirlap, 1940. ápr. 13.

Pekáry István MDK

Tamás Galéria, 1931. dec. 39. kiáll.

MDK

Pekáry István

szőnyegekért . ezüstérmet kapott

Milánóban kitüntetett iparművészek. Magyar Iparművészet, 1936. 181. l.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegtervei:

Krisztus.
Juhászok.
Haramia.
Ménes.
Falu II.

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiáll.
1933.Márc.19. - Márc.29. Kat.

Pekáry Gyula, ip.müv. MDK

szönyegterveivel szerepel.

Dr. Molnár Imre;

Müvészcéh.- Bethlehemi kiállitás.
Magyar Iparmüvészet. 1937. 4.sz. 95.l.

MDK

Pekáry

Szőnyegeit mutatta be a Kassán rend.ipar-
művészeti kiáll.-on.

Délibáb,1943.maj.22. 21.sz. XVII.évf.

MDK

Pekáry

Gobelinje a magyar pavillon éttermének falán az 1939.évi newyorki világkiállításon.

Cikk: Magyarország a Newyorki Világkiállításon.

Magyar Iparművészet, 1939. 151-153.lap

Pekáry, festöm.

MDK

az oslói magyar kiállitást Rubay Andor festö-
müvész rendezte . Müveivel fenthev. is részt vett

Szépmüvészeti kiáll.-k. - Oslói magyar kiállitás.
? ? jan.7.)

Negativ

Petrás: Sol

Kerényiné

Pekáry: Illusztráció

MDK

Pekary

Gobelin műve az 1939.évi newyorki világkiállitá-
son.

Cikk: Magyarország a Newyorki Világkiállitáson.

Magyar Iparművészet, 1939. 151-153.lap

MDK

Pekáry

Lakatos A.: Az első országos magyar iparművészeti tárlat. Művészet 1938. III. 22. sz. 158.l.

MDK

Pekári István -

Pekári István/gobelin/ művével szerepelt a IV. Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok. Budapest 1959.Dec 18 - 1960.Jan.31. Kat.

Pekári István, [ ] MDP

Részt vett a miskolci műv. egyetem
diákjainak kiküldetésében.

–: Kis híradó 2.

ESTI HIRLAP Br. 1963. aug. 10.

Mr. Ralph Hill
Mr. Ralph Hill
Mr. Ralph Hill

Pelsőczi István

állatorvosi diszitik

a Balatonfüredi uj

pincéit

Cseresznyák István – Rácz Ernő: Szüretnél a Balaton északi partján.

Kisalföld 1963 szept. 2 p

Pekár István

festőművész

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Játékos fantáziája tünik ki.

B e t .
1930.V.17.

Pekáry István

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

M.O.935.III.31.

Pekáry István

festőművész

Szinyei-Merse Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szálonban - képével szerepel.

Mézeskalácsba olvad Tulipános kép-e.

Pesti Napló
1930.V.11.

Pekáry István

festőművész

A Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető elismerésben részesítette:

Épöli menyecske c.olajfestményéért.

Magyar Hirlap
1930.V.18.

Pekáry István

festőművész

A Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető elismerésben részesitette:

Epöli menyecske c.
oljafestménye- ért.

Nemzeti Ujság
1930.V.18.

Pekáry István

festőművész

A Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető elismerésben részesitette:

Epöli menyecske c.olajfestménye-ért

Pesti Hirlap
1930.V.18.

Pekáry István
festőművész

A Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető elismerésben részesítette

Epöli menyecske c.
olajfestménye-ért

Pesti Napló
1930.V.18.

Pekáry István
festőművész

A Szinyei Társaság zsürije kitüntetésben részesitett

E s t .
1930.V.18.

Pekáry István

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Erdei modorban festett Tulipános képe.

U j s á g
1930.V.11.

Pekáry István

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
A népies naivitást hangsulyozza festményében.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Pekáry István

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935. III. 30.

Perény István

szerepelt a varsói magyar kiállításon.

NM 1939. V. 2.

Pekáry István festő

Müvdiből kiállitás nyilt meg a zürichi Semiha Huber -galériában

Napló

Magyar Nemzet 1966. junius 14. 4.l.

Pekáry István

Az idegenforgalmi plakátpályázaton a főváros megvásárolta "Bokrétás Budapest" c. művét.

P.H.934.XII.13.

Pekáry István

Alkotása az Iparmüv.Muzeum kiállitásán a grafikai anyagban szerepel.

M.934.V.19.

Pekáry István

Árpádházi szentek kiállításán a Nemzeti Szalonban "Árpádházi Szent Margit" c. műve szerepelt.

PH-930.VIII.15.

Perényi István

Szerepelt a Radnóti Klub „Magyar művészet a napjainkban" c. kiállításán.

Ui. N. 1964. dec. 17.

Pekáry István

Szőnyegkompozíciói, a Tamás Galéria magy.grafikai kiáll.-án.

N.U.934.XII.15.

Pekáry István

festőművész

Karácsonyi kiállitás - Tamás Galériában - részt vesz: Szinezett rézkarcokkal és magyar népi motivumu szőnyegekkel.

Pesti Napló
1935.XII.22.

MDK

Pekáry István

Csendélet. Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon. 1932. Febr.-Márc.

MDK

Pekáry István festőművész (szül.1905.)

Képszőnyegtervei:

Végvári vitézek.

Adám Éva III.

Betyár.

Vitézek.

Pekáry I. és Zádor I. festőművészek kiáll.
1933.Márc.19. - Márc.29. Kát.

PEKÁRY István M.D.K.

Gobelin- tervek

Dutka Mária: Egy monumentális müfaj feléledése

Ankét a jórszerü gobelinről

Magyar Nemzet 1962. október 30. 4.1.

Pekáry István
festő

Pekáry naivsága természetes, őszinte.
Egészséges, derűs életfelfogásából merítő
egyszerűségét és közvetlenségét Pekáry
a magyar falu, a magyar föld és ez alatt
városok festője.

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971. május - 22. oldal

Pekáry István
festő

Pekáry István megyei és állami
otthon és külföldön egyaránt. Művét
New-York-ban is ismerik. Nemcsak
festményeivel nevezi kiállításain, hanem
gobelinjei is elismerik.

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971.május - 22.oldal

Pekáry István
festő

Milánóban a Gran Diploma d'Onore-
val majd megosztott a Gran Premio-val,
Párizsban a Diplome d'Honneur-rel
tüntették és gobelinjeire kapta meg
a Munkácsy díjat.

Haiter Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971. május - 22. oldal

Pekáry István
festő

Mint diákot és kezdő művészt érdekelt Budapesten, Rómában, Berlinben, Bécsben, Szófiában, Stockholmban, Firenzében.

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971. május - 22. oldal

Pekáry István
festő -

Kedvelt műfajai a csöndéletek
készítése, az életkép és korszakszervek
alkotása. Kitűnő művészi lemezkéi
az olajfestményei.

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971.május - 22.oldal

Pekáry István
festő.

Teljesen egyéni szemléletmódjának kialakulására szerkesztőség hatott Bartók és Kodály népzenei gyűjtéseinek ismertetése.

Haits Gézáz Pekáry István képei között.
Művészet, 1971.május - 22.oldal

Pekáry István
festő

Mesterének Rudnay Gyulának példája erkölcsi erőkkel a verésig harcolt. Művészetére hatott, sőt nekem vele Gulácsy művészete

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971.május - 22.oldal

Pekáry István
festő.

Szinharmóniája a színkör
hívására emlékeztet. Magyar
mesével tűi és tat, Benzainé
olasz utielmélyítéséről és az olasz
primitívek hatásáról művészetére.

Haits Géza: Pekáry István képei között.
Művészet, 1971.május - 22.oldal

Pekáry István

művészetéről, munkásságáról szóló Genthon-tanulmányok, cikkek felsorolása:

Kovács Éva: Genthon István megjelent műveinek jegyzéke. - Művtört.Írt. 1970.4.sz. 253-258. l.

257. l.

Pekáry Gyula, festő

Megemlítve.

Dömötör János: Füstös Zoltán 796-798.

Tiszatáj, Szeged. 1970. augusztus XXIV/8.

Perány

Említve

A Magyar Képző.nővészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztl. 1970. IV. 5. l.

Pekáry

Vázlatokkal megjelent az
Emericana művén a Cél
Gethsemanei kiállításán

Nemzeti Újság 1937 I. 26

Pekáry István

„Gobelinekről" nekrológ az Emericana Művészi Cél Ösztönzés tárgyalásáról

Est 1937 I. 24

Pekáry István

[illegible]

[illegible] - [illegible] - [illegible]
pel.

Új Hevesvidék
1980.I.14.

Pekáry

festőművész

KUL.kiállítása - Tanácsi Szalonban - képével szerepel. Redves leány fejmása

Magyar Hirlap
1930.1.12.

Pekry

Jegyzőkönyvi

XVII. Népszövetségi Ujságírók Egyesülete - Nemzeti Szalonban - klipsel szerepel.

Budapest Ujság
1930.I.13.

Pekáry István

Festőművész

VUT Miskolc - Kerpely Kabinban - képével csatlakozik a Mindig párbeszéd című játékos fantáziájában szürrealizmus -

A. e. k.
1989.I.12.

Pakáry István.

Festőművész

[illegible] - Szegedi Szalonban - tűnik fel szerepel. Rokkant bedves, magyaros jellegű képeket küldött a városi magyar nép köréből.

Frati Károly
1936.I.12.

Pekáry István

festőművész

KUT. Képzőművészek Új Társasága kiállításán - Szegedi Nyolcakon - képével szerepel. A tehetséges Pekáryt kis dekorációs kalapácsi iparművészeti feladatok megoldására hívják.

Szegedi Napló
1950.1.12.

Pekáry István
festő, iparművész.

Gobelinjei – nemes tárgyúak.

† magyar művészeti lex. Tört. I. 532.
Corvina 1971.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Végvári vitézek.
Adám Éva III.
Betyár.
Vitézek.

Pekáry István kiáll. Szépművészeti kiállitások. 1933. kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Háromkiralyok. Mgt.
Menekülő szt.csalad. Mgt.
János vitéz. "

Pekáry István kiáll.Szépművészeti Kiallitások.1933.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Adám Éva I. (A milanói nemzetk.iparművészeti kiállitásra készülő képszőnyegterve)

Várkastély.

Falu I.

Pekáry István kiáll.Szépművészeti Kiállitások.1933.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Lovas főur.
Szegénylegények.
Juhászbojtár. Mgt.
Parasztpár.

Pekáry István kiáll. Szépművészeti kiállitások. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Ádám Éva II.
Lány és legény.
Huszár.
Vuhász.

Pekáry István kiall.Szépművészeti Kiallitasok.1933.Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Háromkirályok.
Huszár. Mgt.
Madonna gyermek Jézussal. Mgt.
Legény.

Pekáry István kiáll. Szépművészeti Kiállitások. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegek:

Szent család.

Angyali üdvözlet.(A milánói V.nemzetk.iparművészeti kiallitás anyagából)

Menekülő szt.család. (A milánói V. nemzetk. iparművészeti kial itás anyagából.)

Pekáry István kiall.Szépművészeti Kiallitáso
1933.Kat.

M.D.K

Pekáry István
festő

Dr Ungherina D'Oggi novembr-
decemberi száma Pekáry egy képé-
nek reprodukcióját közli.

Todero-Frigyes: Uhrer lapok
Élet és Irodalom, 1964. febr. 8 - 4 lap

MDK

Pekáry István

kitüntető elismerés

M. Szal. Tavaszi szalon 1937.

MDK

Pekáry István festőművész

Képszőnyegtervek:

Krisztus.
Juhászok.
Haramia.
Ménes.
Falu II.

Pekáry István kiall. Szépművészeti Kia[illegible]ta
sok. 1933. Kat.

MDK

Pekáry István, ip.müv.

Gobelin-szönyegek P.I. tervei után készültek
a Bódai-Szövömühelyben. 3 Kép. 74.l.

Magyar Iparmüvészet. 1937. 74.l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

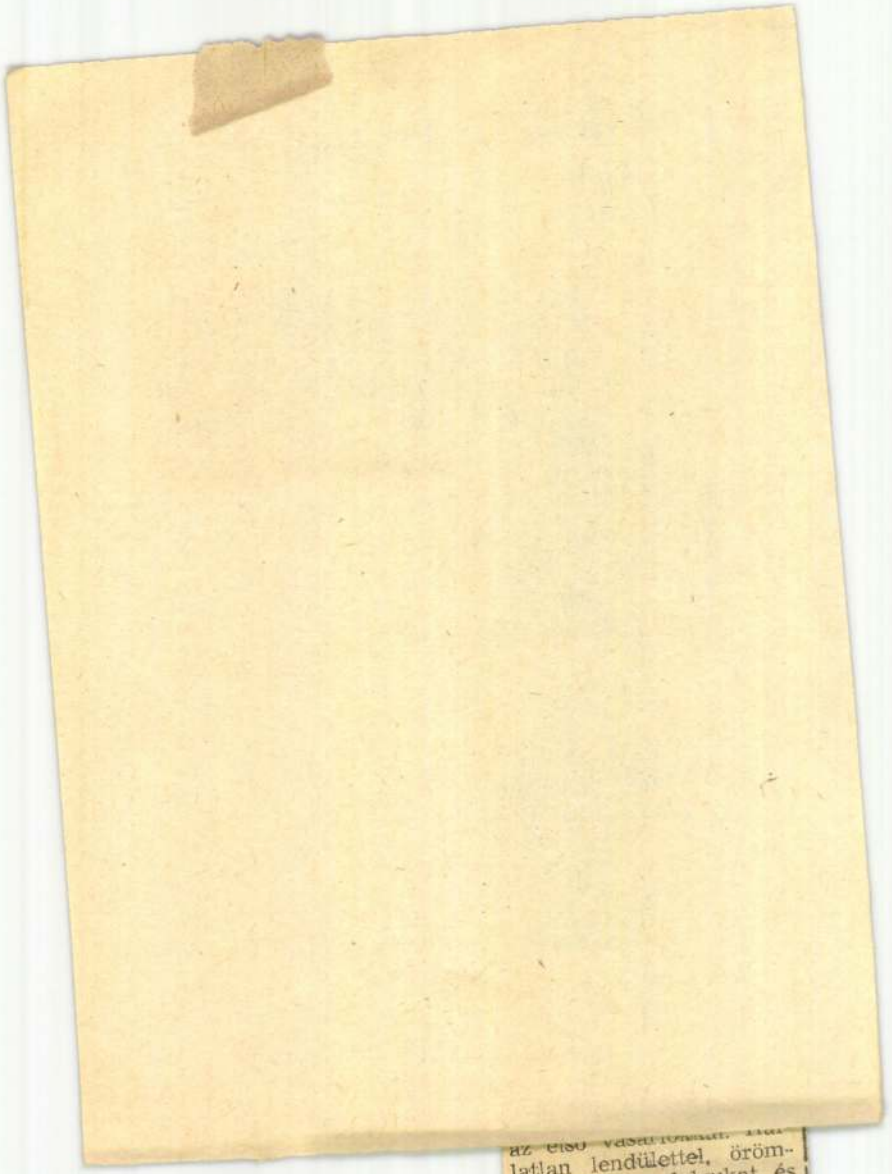
Visegrádi-utca 36.

~~Gyadon~~ Pekáry István

Koll. kiáll. az Alkotás Művészházában. K

írá Sonnagi Vilmos:
A római Opera magyar díszlettervezőjének kiállítása. Esti Kurir.
1943 dec. 7.

NB. A rómában forgó díszleteket nem festi, hanem a vele együtt kiállító Pekáry István készítette

latlan lendülettel, örömmel végzik a dolgukat, és rendkívül áldozatvállalóknak bizonyultak már

Varázslatos képek és faliszőnyegek fogadják a látogatót

Pekáry István

gyűjteményes kiállításán az *Ernst Múzeumban*. A hetvenedik születésnapját ünneplő mester képzőművészetünk népszerű, külföldön is nagyrabecsült egyénisége; félévszázados pályáját olyan magas kitüntetések fémjelzik, mint a párizsi világkiállítás ezüstérme, a milánói triennálé nagydíja és az 1956-ban elnyert Munkácsy-díj.

Pekáry a magyar falu és az itáliai táj szerelmese, különös bájú képei e két — gyermek- és ifjúkorát meghatározó — élménykörből merítik témájukat. Nem a konkrét látványt festi meg, hanem a tapasztaltak emlékképét, a „megszépítő messziséget", amelyben a valóságos történés természetesen ízesül az álommal, a fantáziával. Az így létrejövő mesevilág keretében Pekáry a múltat és a jelent összekapcsoló *történelmi folyamatosságot* kívánja érzékeltetni, azoknak az érzelmi és tartalmi emlékeknek az átmentésén munkálkodik, amelyekre — mint a derűs életszemlélet tartozékaira — korunk embernek is szüksége van.

Költői látásmódját, stílusát a felületes szemlélő könnyen hajlamos a naiv festők szemléletével és formaadásával azonosítani, holott Pekáry nem naiv festő. Merít ugyan a naivok eszköztárából

lás természetes egyszerűséggel áll össze egységes művészi közeggé.

Egyéni stílusszintézise révén sok újat hozott a monumentális díszítőművészetbe és a színpadtervezésbe is. A történelmi, bibliai témák és a magyar mondák jelenetei nagyméretű alkotásaiban kisebb-nagyobb egységekből kerekednek egésszé, s úgy olvastatják magukat, akárcsak a regények. Találó a definíció: a Pekáry-gobelin igazából képszőnyeg.

Pekáry István

Népsza, 1975. júl. 11.

103 sf. 1611.

6f.

MAGYAR HÍRDETŐ

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 NOV 26

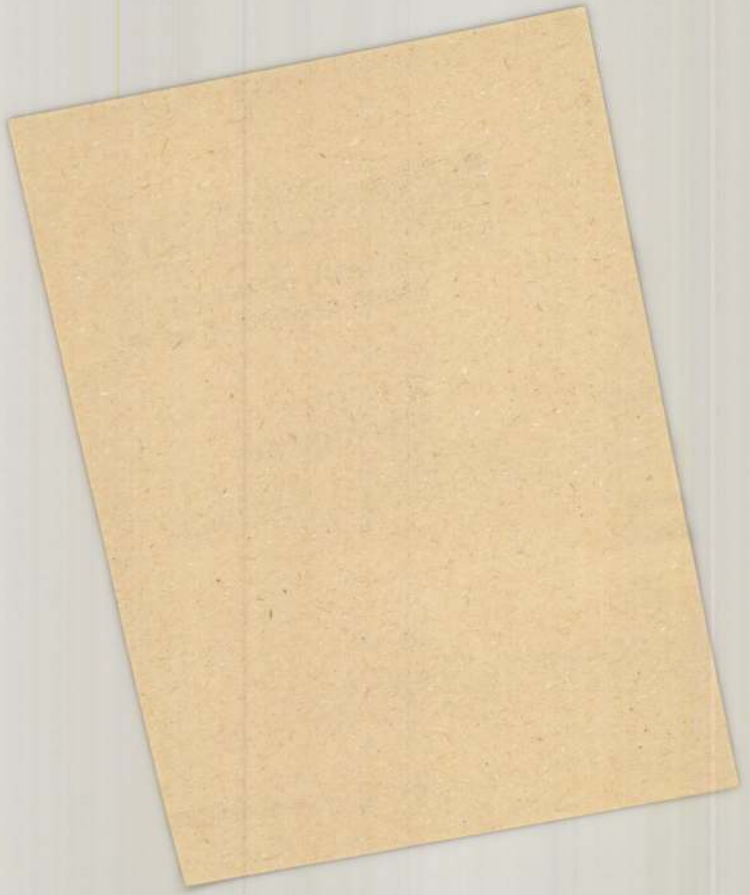
ESTI HÍRLAP

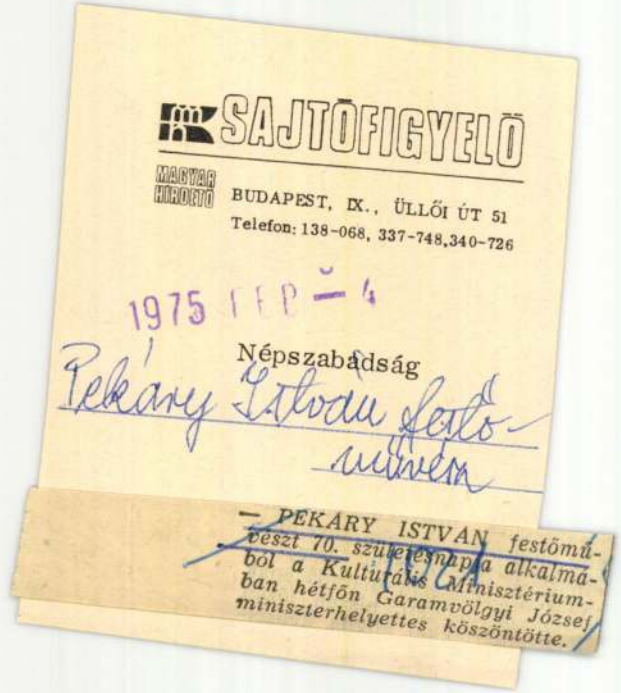
Pekári István festőművész

Lajos készít illusztrációkat.

☐ PEKÁRI ISTVÁN festőművész kiállítása nyílik holnap Zalaegerszegen a Semmiha Huber Galériában.

☐ OLÁH JÁNOS Ke-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

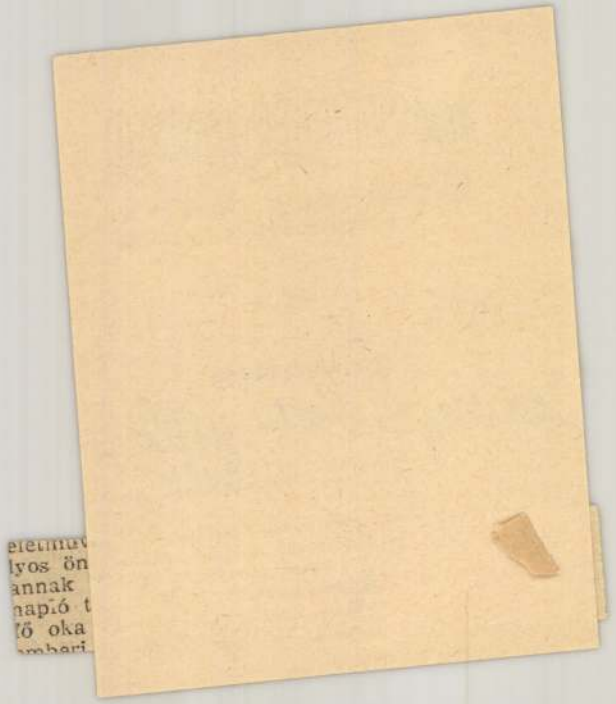
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 SEP 4

Népszabadság

Pekáry István festő-művész

— PEKÁRY ISTVÁN festőművészt 70. születésnapja alkalmából a Kulturális Minisztériumban hétfőn Garamvölgyi József miniszterhelyettes köszöntötte.

rama-folyó átlépése után tovább folytatják előnyomulásukat a Tajuna-folyó irányában s pénteken este elfoglalták Arganda városát, amely *25 kilométerre* fekszik Madridtól délkeletre. Arganda egyik fontos gócpontja a madrid—valenciai országútnak s a város elfoglalásával a nemzeti csapatok *végleg biztosították maguknak a kelet felé vezető legfontosabb összekötővonal ellenőrzését.*

Madrid és Valencia között végleg megszakadt a táviró- és telefonforgalom

s a spanyol főváros most már csak *rádió útján* tud érintkezni a köztársasági kormány székhelyével. Arganda városát *a nemzetközi dandár védelmezte,* a nemzeti csapatok lendületes rohama azonban lehengerelt minden ellenállást s

a nemzetközi dandár rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett.

A délkeleten megindult nemzeti offenziva ellensúlyozására a köztársasági csapatok pénteken Madrid egyetemi negyedében *frontáttörést kíséreltek meg,* hogy északnyugat felé szétrobbantsák a keleten mindjobban bezáruló ostromgyűrűt. A köztársaságiak ellentámadása *meghiusult* és a nemzetiek szilárdan tartani tudták állásaikat. A támadók súlyos veszteségeket szenvedtek.

A déli fronton Motril bevétele után kisebb szünet állott be a harci tevékenységben. *Queipo de Llano* tábornok, a déli hadsereg főparancsnoka, péntekre pihenőnapot rendelt el, mert a nemzeti csapatok

Malaga elfoglalása óta most már ötödik napja megállás nélkül haladtak előre,

ami természetesen kifárasztotta a csapatokat.

Barcelonába pénteken az Agence Radio jelentése szerint ismét többezer gyermekből álló menekültszállítmány érkezett. A katalán fővárosban az utóbbi napokban

összesen 140.000 menekült gyermeket gyüjtöttek össze,

akiknek legnagyobb része Madridból jött. A gyermekeket részben Szovjetoroszországba, részben pedig Franciaországba akarják vinni.

— **Elrontott gyomor** és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Orvosok ajánlják.

Madrid megint hadszintér

A spanyol fővárosban az utóbbi napokban ismét fellángoltak az utcai harcok. Ezúttal is az egyetemi negyedet pusztítják a legnagyobb mértékben az ádáz küzdelmek. A nemzeti csapatok ugyanis eddig a városrészig tolták előre állásaikat

Franco ajánlata:

szabad elvonulás a madridi nőknek és gyermekeknek

Gibraltár, febr. 13.
(A 8 Órai Ujság távirati tudósítása)

Franco tábornok szárnysegéde, *Arjona* ezredes, tegnap éjszaka átnyujtotta a madridi védelmi bizottságnak *Franco első közvetlen üzenetét* a polgárháború kitörése óta. Ebben az üzenetben a burgosi kormányzat feje

megadja a szabad elvonulás lehetőségét az ostromlott fővárosban rekedt nőknek, gyermekeknek és aggoknak

és mindazoknak, akik a harcokban nem vesznek részt. Franco tábornok közli, hogy ez elvonulók számára *vasárnap reggel hét órától délután hat óráig nyitva áll a Segovia felé vezető országút, amelyen teljesen sértetlenül elmenekülhetnek, úgy hogy*

sem testi épségükben, sem vagyonukban nem esik kár.

Amióta Franco tábornok csapatai a Madridból sugárszerűen kivezető hét nagy országút közül a hatodikat, a Valencia felé vezető országutat is megszállták,

nagy zavarok állottak be a főváros kiürítése terén.

Az utolsó szabadon maradt út egyrészt *a legrosszabb valamennyi közül,* másrészt már ezen sem biztonságos a közlekedés, mert *új állásaikból Franco tüzérségi csapatai ezt az utat is elérik.* Tegnap

egy menekülő szállítmány, amely 80 nőből és 80 gyermekből állott,

Alcala de Henarez felé igyekeztében *tűzbe került ezen az uton és*

csaknem az utolsó szál emberig elpusztult.

Franco tábornoknak a madridi védelmi juntához intézett ajánlatából is arra következtetnek, — amire egyébként a legutóbbi napokban más jelek is mutattak, — hogy *a burgosi kormányzat hadereje döntő csapásra készül Madrid ellen.*

A Tamás-galéria kiállítása

Szőnyegek, kerámiák

Gádor István szobrászművész kerámiái a modern lakásművészet leghálásabb díszei. Falba süllyeszthető reliefjein a magyar népi figurák ellenállhatatlan kedves naivitással és művészi tarkaságban jelennek meg. Egy-két tánemozdulat, egy-egy virágot tartó copfos parasztlány, a falusi vasárnapok jellegzetes figurái, naiv stilizáltsággal, mégis eleven élettel telítettek. Madonnája is az emberi lélek mélységeit mindig érző művész ellenállhatatlan szuggesztivitásával hatnak. — *Pekáry* István festőművész szőnyegei szintén a magyar népi élet motivumaiból születnek. A táncoló párok, a lovacskák, a kipödrött bajszú, kemény tekintetű legények szögletes, stilizált alakok, melyek, mint a kis gyermekek rajzai: körvonalak és részletezés nélküli színek. Ez az egyszerűség kedves és derűs benyomást tesz és ugyancsak hálás színfolt a napfényes mai lakásban. *Pekáry* szőnyegeit a Budai Szőnyegszövő Műhely készítette.

(dr. k. m.)

Hová utazzunk Husvétkor?

Márc. 14—márc. 30.	17 nap	**Végig Olaszországon Sziciliába** (Velencia—Bologna—Firenze—Róma—Napoli—Taormina) M. N. B. eng. 580.	P 360.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**Abbazia** M. N. B. eng. sz. 567.	P 111.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**Rapallo** M. N. B. eng. sz. 567.	P 141.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**San Remo** M. N. B. eng. sz. 567.	P 151.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**Olaszország** (Velencia—Bologna—Firenze—Róma—Napoli—Capri) M. N. B. eng. sz. 567.	P 230.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**Luxushajóutazás Ragusába** M. N. B. eng. sz. 567.	P 252.—
márc. 21—márc. 30.	10 nap	**Észak olasz tavak** (Milano—Verona) M. N. B. eng. sz. 567.	P 222.—
márc. 21—április 5.	16 nap	**Abbazia** M. N. B. eng. sz. 567.	P 166.—
márc. 21—április 5.	16 nap	**Rapallo** M. N. B. eng. sz. 567.	P 232.—
márc. 21—április 5.	16 nap	**San Remo** M. N. B. eng. sz. 567.	P 242.—
márc. 21—április 5.	16 nap	**Sestriere—Claviere** M. N. B. eng. sz. 567.	P 272.—
márc. 21—április 5.	16 nap	**7 nap Claviereben és 7 nap San Remoban** M. N. B. eng sz 567.	P 282.—
március 10—április 2.	23 nap	**Algir** (Luxus hajóutazás a Földközi tengeren és autóút a Szaharában) M. N. B. eng sz. 574	P 1090.—
március 24—április 7.	15 nap	**Madeira** M. N. B eng. sz. 263	P 404.—

Kérje fenti utazások részletes prospektusát: a 8 ÓRAI ÚJSÁG **Utazási irodájától VI., Andrássy-út 16. szám — Telefon 1-289-81**

A lázítás pártfogói

A szélsőséges izgatás, amely az útszéli demagógia legjobban bevált és leghatásosabb eszközeivel folyik országszerte, egyre komolyabb aggodalmat kelt a hazájukat őszintén szerető magyarok szívében. Néhány év alatt gyökeresen megváltozott az ország közhangulata, kedélyállapota és biztonságérzete. Nem is olyan régen még a rend és nyugalom boldog szigete voltunk a felkavart és vérző Európában, a belső béke oázisa, miközben Bécsben szabályszerű polgárháború dult halottak százaival, miközben Párisban a parlament lépcsőjéről gépfegyverrel lőttek a tömegbe és Berlinben még nem szilárdult meg az új rend. Akkor úgy néztünk magunkra, mint Európa irigylésreméltó, kiváltságos nemzetére. „Mi már átvészeltük a forradalmakat és ellenforradalmakat, — mondtuk büszkén, — nálunk többé nem csaphat fel a tömegszenvedélyek lángja, mi *immunisak vagyunk.*" Így dicsekedtünk, amint később kiderült, oktalanul és a sorsot magunk ellen kihíva. Mert csakhamar bekövetkezett az *új ezredév*, amely semmit sem valósított meg, de mindent igért, felelőtlenül, könnyelműen és kártékonyan, egymás ellen uszítva a társadalmi osztályokat, egyik réteget a másikkal fenyegetve meg... Ez a rendszer szándékosan kereste a baljós, kétértelmű, zavaros helyzeteket, mert életeleme volt a zavarosban való halászás és meg kell hagyni, ezt a pusztító munkáját siker koronázta; az ország lakosságát, amelynek néhány évvel ezelőtt még csöpp kedve sem volt felizgulni, sikerült kirántani a nyugalmából, sikerült felkavarni a lelkét. Bécsben, Berlinben, bizonyos tekintetben Párisban is azóta helyreállt a rend és mi *a béke oázisából kezdünk a nyugtalanság és belső forrongás szigetévé átváltozni.* A konszolidáció tízéves művét, annyi tapintat, okosság és államférfiúi bölcsesség diadalát újabban veszély fenyegeti. Ne túlozzuk a veszélyt, de ha egy pillantást vetünk az ország állapotára, számolnunk kell azzal a lehetőséggel, hogy a biztonságból, nyugalomból és derült, egyenletes életritmusból *visszazuhanunk abba az izzó, kalandos, folyton meglepetéseket tartogató világba, ahonnan az 1920-as évek elején kikapaszkodtunk.*

Ebben az izgatásban elöl járnak a *dömpinglapok.* Az egyik most mesterséges gyanutlansággal, csinált naivitással azt kérdezi: „vajjon szélsőség-e az, ha valaki észreveszi, hogy gazdasági és pénzügyi életünk vezetésében a kereszténység nincs kellőképpen képviselve; ha a jövedelemmegoszlás területén ugyanilyen igazságtalanságokra bukkan?" Nem, ez csakugyan nem szélsőség. Oly kevéssé szélsőség, hogy a tényt, amelyre a dömpinglap hivatkozik, *1920 óta minden magyar kormány észrevette* és a lehetőség szerint, a törvényesség, méltányosság és emberségesség szellemében igyekezett is változtatni rajta. Az országban egész sereg vállalat alakult részben azzal a céllal, hogy kenyeret adjanak a diplomás ifjúságnak, a magyar középosztály fiait külföldi kollégium hungaricumokban képezték ki, hogy minden tekintetben versenyképesek legyenek és ez a tervszerű munka azzal az eredménnyel járt, hogy a fiatalabb évjáratokban a keresztény elem visszahódította műveltségi és gazdasági túlsúlyát s így minden remény megvan arra, hogy az említett aránytalanság folyamatosan kiküszöbölődik. Ezt a tényt szóvátenni nem szélsőséges izgatás; csakhogy a dömpinglapok és akiket azok pártfogolnak, nem ezt művelik.

Nem különbségekre és aránytalanságokra hívják fel a figyelmet, amelyek megoldhatók, amint hogy minden bizonnyal meg is fognak oldódni, hanem *indulatkitörésekre és erőszakos beavatkozásokra uszítanak.* Szítják azt a hangulatot, amely szennyes és alantas röpiratok tömegét termeli ki magából. Ezekben a röpiratokban minden szó, minden adat, minden számjegy egy célt szolgál: *őrjöngő, gyilkos, ádáz, tajtékzó dühöt kelteni,* esetleg a rendet felborítani és forradalomba vinni az országot. E cél érdekében mindent hajlandók meghamisítani, a statisztikát, a történelmet, a mai világpolitikát, a valóságos magyar helyzetet. Régen megcáfolt dajkamesékkel és agyrémekkel állnak elő és mindenféle szesz jó nekik, hogy a gyűlölet lángját öntözzék. Ez, igenis, izgatás, a legtipikusabb izgatás és nincs az a dömpingrabulisztika, amely ezt kétségbe vonhatja. Ezzel az izgatással, ezzel az embertelen és ostoba lázítással szemben *erélyesen fel kell lépni,* nem is annyira e csoport, hanem az *egyetemes magyarság érdekében.* A bicska, amelyet ezek a röpiratok elővarázsolnak a zsebekből, nemcsak oda döfhet, ahová szánták, a bunkósbotok egészen más fejekre sujthatnak. Ha prédául dobják az országot e gyülevész forradalomnak, nemcsak azok pusztulnak bele, akik ellen irányul, hanem mások is. De ne verjük félre a harangokat, a helyzet még nem olyan komoly. Mi hisszük, hogy a kormány rendet fog teremteni, mert túlságosan sokat kockáztat, ha engedi tovább harapódzni a zürzavart. A dömpingsajtó pedig pártfogolja tovább is a lázítókat, ha jólesik, de azt ne mondja, hogy nem szélsőségesek. Ha egyáltalán van értelme ennek a szónak, akkor rájuk van szabva.

ENGEDJE BE LAKÁSÁBA AZOKAT

akik a távolból híreket hoznak, akik szórakoztatják Önt, akik segítségére vannak nyelv tanulásánál, egyszóval mindenben szolgálatára állanak. Ezek nem az ajtón, hanem a rádión keresztül jönnek Önhöz. A világ minden részéből ide jutnak

ORION

RÖVIDHULLÁMON AZ ORION RÁDIÓVAL

Minden Orion rádiókereskedőnél kapható

Madrid elveszett

A Komintern már csak Katalóniát akarja megmenteni

Páris, febr. 13.

(A 8 Órai Ujság távirati tudósítása)

A kommunista internacionálé oroszországi vezetősége *utolsó kétségbeesett erőfeszítésekre határozta el magát a spanyolországi kommunista uralom megmentése érdekében.* A *Matin* jelentése szerint pénteken összeült Moszkvában a kommunista internacionálé spanyol bizottsága, hogy megtárgyalja a spanyol polgárháború legújabb eseményei által kialakult helyzetet. Ezt a helyzetet

Malaga eleste és a madridi ostromgyűrű bezárulása jellemzi.

A bizottság ülésén a kommunista internacionálé propagandafőnöke, a bolgár származású *Dimitrov* elnökölt, akinek németországi szereplése még élénken emlékezetes.

A *Matin* moszkvai tudósítójának távirata szerint a bizottság mindenekelőtt elhatározta, hogy visszarendeli Spanyolországból Mihail Kiszalev propagandafőnököt, aki nem tudta megakadályozni, hogy a Spanyolországba kiküldött szovjettábornokok és a spanyol köztársasági hadsereg vezérkara között ne támadjanak súlyos ellentétek, amint ez Madridban történt, ahol tudvalevően *Kleber-Fekete* szovjettábornok annyira összekülönbözött a spanyol védelmi bizottság elnökével, *Miaja* tábornokkal, hogy *le kellett őt váltani.* Kiszalev a kudarcba fulladt spanyolországi vállalkozás helyett most azt a feladatot kapta, hogy *menjen az Amerikai Egyesült Államokba* és szervezzen az ottani munkásság körében *segélyakciót a spanyol kommunisták számára.*

A kommunista internacionálé, — írja ezután a Matin, — most már kénytelen volt beletörődni abba, hogy

Madridot nem tudja többé megmenteni a vörösök számára és hogy a spanyol ügy elveszett a világforradalom szempontjából.

A további erőfeszítések már csak arra irányulnak, hogy *legalább Katalóniát szovjetköztársasággá alakítsák át.* A legsürgősebben *öt hajórakomány hadianyagot indítanak útnak Barcelona felé* s ugyanakkor megfelelő számú *orosz tisztet és szakembert is küldenek Kataloniába a tartomány védelmének megszervezésére.*

140.000 menekült gyermeket gyüjtöttek össze Barcelonában

Páris, febr. 13.

(A 8 Órai Ujság távirati tudósítása)

A spanyol fővárostól délkeletre megindult új nemzeti offenziva, amelynek célja *Madrid keleti összeköttetéseinek elvágása* és **a főváros teljes bekerítése**, *már az első napon jelentős sikereket hozott.* A nemzeti haderők a Ja-

A NÉGYVENÉVES ASSZONY

Prolongálva URÁNIA-CASINO

Tamás-galéria

A primitív és naiv derűnek az a hangja, amelyet *Pekáry* István képvisel képein a *Tamás-galéria* holnap megnyíló kiállításán, valóban egyéni hang és forma az újabb magyar festők között. Eredetinek és egyéninek leginkább azokon a képein hat, ahol, mint egy falusi temetésen vagy egy cirkuszban, a népies élet képeit festi a népies ornamentika ihletével. Egyéb képein, főleg néhány romantikus jellegű tájképén, még megérzik némely forrás, amelyből merít, a primitívektől egészen, mondjuk, Csontváriig. Falusi dolgai azonban dekoratív hatásukban, üdeségükben, palettájának színességében komoly festői értékek és ezekhez sorakozik néhány csendélete és komoly tudásról beszélő figurális stúdiuma.

Gádor István szobrászművész a kerámia anyagában, a fényesre és színesre mázazott cserépben találta meg a maga matériáját és most is ezzel az anyaggal készíti a maga színes és jókedélyű dolgait, magyaros ornamentikájú vázáktól, ötletes kis figurákon át, egészen két karrikatúrás jellegű, nagy fejtanulmányig. Modern lakásdíszek ezek, színességükben és vidámságukban jó hatással és mindezeken túl skulpturai értékkel is. (bl)

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Pekáry István

— Kiállítási naptár
Művészet, 1975. július — 45 old.

Ernst Múzeum

Pekáry István festőművész kiállítása
A 70 éves Pekáry Istvánt köszönti ez a kiállítás. Ritkán találkozhatunk itthon képeivel, külföldi kiadványokból, katalógusokból ismerkedhetünk munkáival. Retrospektív kiállítása 50 év művészi tevékenységét mutatja be: festmények, gobelinek, falképek és tervek, szcenikai munkásságát jelző alkotások szerepelnek. Festői útjának jellemzésére D. Fehér Zsuzsa katalógus előszavát idézzük: „A Rudnay-féle egyfigurás állóképektől, a Római iskola hatásán keresztül a mai napig nyomonkövethető folyamat, amely napjainkra a különféle témák domináns formai megjelenítési módszerét egybemosta, s az erőteljes teli színek uralmát állandósította művészetében. Ebben benne van a képszőnyegek, a díszletek, a gobelinek és a murális munkák sokféle tanulsága is. S benne van a XX. század is, talán éppen ellenpontjaival, kérdéseivel és különös válaszaival. Azoknak az érzelmi, tartalmi emlékeknek átmentésével, amelyek a technikai kultúra idején sem nélkülözhetőek." – Munkásságáról hosszabb méltatást folyóiratunk 1974. évfolyamának januári számában adtunk.

1937 PESTI NAPLÓ II. 14.

Pekáry István

— **Pekáry és Gádor kiállítása.** *(Tamás Galéria.)* Szép, érdekes és értékes anyagot mutat be a *Tamás Galéria* ma megnyíló kiállítása: *Pekáry* István szőnyegeit és *Gádor* István kerámiáit. A két kitűnő művész gazdag kollekciója szerencsésen egészíti és emeli ki egymást, változatosságának játékos formanyelvével és színességével. *Pekáry* szőnyegeiben is, épúgy mint képeiben, a magyar népi elemek egyéni átírásával ér el friss, eleven, újszerű dekoratív hatásokat. Ez a dús képzeletű, népmesék emlékét idéző művész mintha a textil anyagán, adottságán és lehetőségein keresztül fejezné ki magát legtökéletesebben. Figurális és ornamentális alakzatokból tervezett színes faliszőnyegei kifogyhatatlan invencióját és raffinált ízlését egykép dicsérik. A magyar népművészet naivsága párosul bennük a korszerű művészet szellemével s a technikai tudás szakszerűségével. *Gádor* új kerámiái ugyancsak a legkényesebb művészi ízlés igényességével mérhetők. Kiállított anyaga époly gazdag, mint változatos. Apró, színes figurái rendkívül ötletesek és kedvesek. Sajátos formájú, nagyobb vázái és korsói pedig főkép a művészi megmunkálás szolidságával fogják meg a nézőt. De legjelentősebbek talán freskószerű, figurális kompozícióval kitöltött, kiemelkedő kontúrokba foglalt, színes égetett-agyag lapjai, amelyek — bár pár arasznyi területen is monumentális hatást keltenek — szinte sürgetve kívánkoznak nagyméretezésű megvalósítás után. Különösen megkapó egy színes reliefje, a szenestalicskát toló munkással. Ennek egyes részei még az anyagszerűséget is külön s igen sikeresen éreztetik. Fülkékbe állított és falba illesztett, féldomborművű, biztos tömegelosztású szobrai szintén épí'észeti alkalmazásra kínálják magukat. Hisszük, hogy nem is hiába. Gádor egyéni erejű művészete igazán szerves díszítőeleme lehetne napjaink túlzottan puritán, nagy, síma felületeket hangsúlyozó architektúrájának. —*i.*

Nyolc év magyar történelem a „Lél" ablakaiból

A MÁV „acélcsodája" Gömbös Gyulától Kállay Miklósig — 80.000 kilométert futott eddig a mindenkori magyar miniszterelnökök gyönyörű termeskocsija

Félszáz-tonnás, huszonnégy méter hosszú ajándékot kapott *Gömbös* Gyula miniszterelnök 1935 nyarán a magyar gyáripartól. *A Lél, a világ első ilyennemű termeskocsija*, volt az ajándék, azzal a rendeltetéssel, hogy *a mindenkori magyar miniszterelnököt illesse*. Így került a kocsi a miniszterelnökség leltárába, míg a MÁV járműparkjában a *49-es* számot kapta. (A termeskocsik számozása *50-nél kezdődik* és ezzel a *Lél* különlegességét kívánta a MÁV hangsúlyozni.) Konstrukciójától utolsó csavaráig magyar munka, magyar találékonyság eredménye és gyáraink között annakidején valóságos verseny volt: ki szállítsa gépi, fűtő, villamos, fayance, rádió, telefon és más berendezését.

Kétszer az Egyenlítő körül

Gömbös Gyula nagyon megörült az ajándéknak, de a *Léllel* kapcsolatban legbüszkébb, legboldogabb pillanata bizonyosan akkor volt, *amikor azóta megmutogatta kormányzónknak az acélcsodát* és a legelső magyar ember mosolyogva így szólt *Gömböshöz:*

— *Ilyet sem minden miniszterelnöknek adnak!...*

Nyolc év alatt a *Lél* hazai és külföldi sineken közel *80.000 kilométert futott, tehát kétszer körüljárta az Egyenlítőt.* A 80.000 kilométer története egy darab történelem a legújabb magyar időkből.

Gömbös, Darányi, Imrédy

Első gazdája, *Gömbös* Gyula, nagyon szerette, sokszor használta. *Rómába is ezzel ment Mussolinihoz*, kölcsönadta egyszer *Bécsig* egy nálunk megforduit *ind ai maharadzsának* és híres országjárásain majdnem mindig ezzel indult útnak. A sok siker tanuja, *a Lél, utoljára 1936 augusztusában vitte Gömbös Gyulát, Balatonfüredre* ment le érte, hogy hazahozza a füredi platánok alól, a szanatóriumból, ahol az akkor már nagybeteg miniszterelnököt kezelték. *A személyzet úthözben nem vett észre, milyen beteg Gömbös Gyula*, pedig pár hét mulva már Németországban volt, ahol az aradi vértanuk napján húnyta le örökre szemét.

Utódjának, *Darányi* Kálmánnak a miniszterelnöksége idején kevés dolga akadt a Lélnek. Az új miniszterelnök nem szívesen használta, *egyetlen alkalommal* ment vele. A *Lél* naplója erről az útról ezt a hivatalos feljegyzést tartalmazza:

»Indulás 13 h-kor a 704 K.-s vonaton, érkezés 20.58-kor, a 701 K. menetében.« (Ekkor volt a »hajdu-hét«. *Darányi* Kálmán Böszörményben járt.)

Imrédy Béla szintén kevesett utazott vele, kétszer vette igénybe a motorost. Először az 1939. év első napjaiban, ezen indult *Bajára*, ahol elmondotta híres beszédét. A belpolitikai élet akkor volt forrponton, *Szinyeimerszky* Sándor »lélekmérgezésről« panaszkodott a parlamentben. *Jaross* Andor a legélesebben összetűzött *Bethlen* Istvánnal és *Eckhardt* Tiborral, a Lélen *Bajára* érkezett miniszterelnök pedig *a származás áról terjesztett kósza híreket cáfolta a dunamenti városban.*

A Lél fénykora és Teleki Pál

Új fénykora kezdődött a *Lél*-nek *Teleki* Pál idejében. Sokszor mondotta a tragikus sorsú magyar miniszterelnök, hogy »itt tud igazán pihenni« és *hallatlanul érdekelte mindaz, ami a Léllel összefügg.* Ismerte minden bútorát, tudta, melyiknek hol a helye. Előfordult egyszer, hogy *nagyobb rádiót* szereltek a termeskocsi szalonjába és *Teleki* azonnal intézkedett, hozzák vissza a régit, mert azt már megszokta.

Amikor utazott, *Teleki nagyon sokat tartózkodott a kocsi elején*, szakszerűen, a »vezető állásban«. Szándékosan kényelmetlenre konstruált keskeny pad van itt, de *Teleki* Pál órák hosszat ült ezen a padon és elbeszélgetett a motorkocsi vezetőjével. Ha hajnalban mentek, *hat órakor már teljesen felöltözve ott volt elől* és előfordult, hogy éjszaka a kegyelmes asszony oda üzent ki érte: térjen már nyugovóra.

Legboldogabb akkor volt, amikor a *bécsi döntés után* elindult végigjárni a Lélen *a felszabadult erdélyi területeket.* Két nappal a csapatok elindulása előtt, szeptember 4-én már *Csengeren* éjszakázott, hogy *Szatmárnémetihez*, ősi megyeszékhelyéhez minél közelebb lehessen. Akkor mesélte, hogy *a bécsi döntés kihirdetése után úgy zokogott a Be vedereben, mint a gyermek.*

6000 kilométer a Királyhágón túl

A 6000 kilométer, amelyet a *Lél* akkor a *Királyhágón túl* megtett, ezyetlen megható, felejthetetlen diadalmenet volt. Minden állomáson zokogó küldöttségek várták. *Bitán* úgy sírtak a kivonultak, hogy egy szót sem tudtak szólni, csak »a karjukat emelgették«. *Teleki* Pál úgy intézkedett, hogy *minden virágot, amit kapnak, vigyenek fel a kocsi szalonjába.* A szalon megtelt, hamarosan megtelt a miniszterelnök dolgozófülkéje is, de ő, amikor úton voltak, szerető gonddal nem szűnt meg rendezgetni a hazatért föld színes virágait.

Reggelenként ismét a vezető álláshoz ment feleségével és *valóságos kis »fődarajzórákat« röglönzött*, amely olyan érdekes volt, hogy a Lél személyzete is engedélyt kért hallgatására. Ez az út volt az egyetlen eset, amikor *a Lél orrára is virágdísz került*, mert bent már nem fért. Pestre éve *Teleki* Pál külön intézkedett, hogy a virágok egy részét, amelyeket maga válogatott összse, egy botanikus alaposságával és egy erdélyi magyar minden szeretetével, — tegyék a miniszterelnöki autóba, vigyék haza lakásába.

Egy istenkísértő utazás

Huszonöt izben utazott Teleki Pál a Lélen huszonötödik útja a szatmárnémeti nagygyűlésre vitt. Délfelé, kívül az állomáson, éppen tisztították a kocsit, amikor a fűtőházból sápadtan előjött az állomásfőnök és így szólt a személyzethez:

— *Azonnal átjatok elő, indultok vissza Pestre.*

Ez volt a magyar vasutak történetében az egyetlen eset, hogy a pályán egy szerelvény *előre measzabott menetrend nélkül*, sőt, egyáltalán menetrend nélkül közlekedett. Az út nagyon sürgős volt. Kevéssel 12 óra előtt jelentette *Bárdossy* László külügyminiszter Budapestről *a jugoszláv eseményeket* és a jelentést *Incze* Péter odasúgta a közgyűlési terem első sorában ülő *Teleki* Pálnak. A miniszterelnök azonnal parancsot adott az indulásra. Nem látták rajta, mi megy végbe bensejében, az állomáson még tréfálkozva oda is szólt e sorok írójának: *»Mi az? Potyautast is viszünk magunkkal?«* (A *Lélen* természetesen nincs jegykezelés, a Pestre sietö ujságíró utazása tehát *potyautnak* számít.)

Mielőtt *Teleki* Pál felszállt a Lélre, a szatmári főispán kérte, hogy hirtelen elutazását hamarosan pótolja ki, látogasson újra közéjük. *Teleki* Pál jellegzetesen ráncolta homlokát, elgondolkozva mosolygott és csak ennyit válaszolt:

— *Nem tudom, eljöhetek-e még életben hozzátok.*

A menetrend nélkül száguldó acélcsoda ekkor futotta *rekordidejét:* négy óra alatt tette meg a 400 kilométeres utat. Egy órával ezelőtt, hogy áthaladását a közbeeső állomásokon várták, leállt a teljes teherforgalom és a személyi forgalom legnagyobb része is. Bármilyen pontosan működik a MÁV gépezete, *valósággal istenkísértés volt* ez a 100 kilométeres átlagsebességgel száguldó motoros a Szatmárnémeti—Budapest útvonalon. *Teleki* Pálnak, aki azelőtt soha nem érdeklődött a menetidő iránt, most ez a sebesség is mintha kevés lett volna. Most nem azért ment ki a vezetőhöz, hogy a tájat nézze, vagy beszélgessen, hanem idegesen húzta elő gyakran óráját és kérdezgette: *sokáig érnek-e Pestre?...*

A következő napok tragikus eseményei után *Teleki* Pál utóda, *Bárdossy László a felszabadult Délvidékre látogatott el a Lélen*, 1941 nyarán. Ritkán utazott rajta de többször bocsátotta munkatársai, a szakminiszterek rendelkezésére.

Kállay Miklós

Kállay Miklós ugyanúgy szereti a Lélt, mint boldogult *Teleki* Pál. Sokszor idézi *Teleki* mondását, mert ő is nagyon szeret a Lélen dolgozni. Mint a személyzet mondja: »a legtürelmesebb, legjobb utas«. Nem szól bele se menetidőbe, se útvonalba, se az indulási, vagy érkezési állomás megválasztásába. *A részletek egyáltalán nem érdeklik, a fontos, hogy a kellő időre érkezzék céljához.* Erre viszont rendkívül nagy súlyt vet.

Az acélcsoda adatai

... Ez a nyolcéves *Lél* életének sebtében összeállított története. Műszaki adatairól *Vághegyi Károly főmérnök, állandó utasa*, nyilatkozik, aki a legfőbb felelősség súlyát viseli.

— A *Lél* a 240 lóerős magyar *Ganz-Jendrassik—Dies l-motor* hajtja. Százkilométerenként 40 kiló nyersolajat fogyaszt, útjaira 320 kilogramm nyersolajat, 20 kilogram homokot, 30 kilogram kenőolajat, 2 kilogram gépzsírt, szenet és kokszot visz magával. Menet közben a motor, egyébként kazán fűti, tartályában 1500 liter vizet tárol.

Arra a kérdésre, hogy *legizgalmasabb élménye* mi volt, a főmérnök így válaszolt:

+ A magyar gyáripar dicséretére legyen mondva, *sosem volt izgalmas élményünk a Lélen.* Legfelelősségteljesebb utam viszont kétségtelenül most nyáron zajlott le, amikor *Kállay Miklós vezetésével a kormány minden tagja* ellátogatott *Szegedre*, hogy meghallgassák a miniszterelnök beszédét és *Reményi-Schneider* Lajos miniszter bejelentéseit. Ekkor persze *pótkocsival* mentünk, hogy mindenkinek legyen helye.

A motorról — a vezetője

A *Lél* törzsvezetője, *Tiborcz* Béla motorvezető, azonban nemcsak itt foglalatoskodik, hanem az *Árpád*-járatokhoz is be van osztva. Egy hónapban 250 óra alatt átlag 13.000 kilométert tesz meg az országban. *Életében eddig félmillió kilométert utazott* és három hónap alatt, tehát négyszer egy évben megteszi az Egyenlítő távolságát.

— Egy esetben ijedtem meg igazán nagyon, — mondta *Tiborcz* motorvezető. — *Gömbös* Gyula idejében történt, hogy a miniszterelnököt vittük és *hirtelen óriási csikorgás közben megállt a Lél*, anélkül, hogy én erről tudtam volna. Kiderült, hogy a miniszterelnök úr a vele utazó egyik előkelőséggel fogadott, hogy *a vészfék megállítja-e 300 méteren a Lélt.* A fogadást megnyerte, de én valósággal halálra váltam.

— Más baj nem volt motorosunkkal. Egyszer *kisebb üzemzavar* keletkezett, de a velünk utazók ezt észre sem vették. Gurultunk tovább, *a legközelebbi bakternek ledobtunk egy cédulát* és a cédulán írt parancs értelmében a legközelebbi állomáson már ott várt bennünket a mozdony, amely *Pestre* vontatott.

A *Lél* történetének teljességéhez tartozik még, hogy ez a MÁV kocsiparkjának egyetlen »tagja«, amely *már végigsétált a pesti utcákon is.* Annakidején a Nemzetközi Vásáron kiállították és ekkor a kocsiszínből villamossineken búgott végig a Városligetig.

Konkoly Kálmán

METROPOL

ÉTTEREMBEN: DALMADY ERZSI
KAVÉHÁZBAN: ORBÁN SÁNDOR
MAGYAR NÓTÁKAT ÉNEKELNEK

Cigányzene HANGULAT! Jó konyha

KÉT SZÉP KIÁLLÍTÁS

A magyar képzőművészet az elmult héten gazdag termést tárt a közönség elé.

Az »Alkotás« művészházban a tizenkettedik csoportos kiállításon *Páy* Lóránt tussrajzai, akvarelljei (Út a vízhez, Fák a kiöntésnél) és finomtónusú pasztelljei szépek. *Gádor* István bronzai (Öregasszony, Néger nő) erőteljes munkák, kerámiái, különösen bizarr csikóhalas motívumai, érdekesek. Feltűnő sikere van a rendkívül tehetséges *Pekáry* Istvánnak. Legfrissebb bibliikus tárgyú képszőnyegei komoly művészi kompoziciók. Ugy színben, mint rajzban elsőrangú alkotások. Szent Ferenc, a Menekülő szent család, Noé bárkája, az Utolsó vacsora úgy felfogásban, mint kivitelezésben egyéni artisztikus. Eddigi stilizált magya-

Magyar kiküldöttek a Kraft durch Freude jubileumi ünnepségén

Az egész világon ismert szabadidő szervezet, a német Kraft durch Freude tizéves jubileumi ünnepségén Magyarország képviseletében vitéz *Marton* Béla országgyülési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont országos elnöke, *Merza* Dezső főmérnök, *Farkas* Sándorné és a Gyöngyösbokréta szanyi csoportja vesz részt. *(MOT)*

HITEL
NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

Küldjünk szeretteinknek a frontra
„NEO-CALOR" vegyi testmelegítő zsákocskát
Tábori postai szállítását cégünk — kék bélyegjegy nélkül — vállalja.
THERMO-CALOR
vegyiművek, Bp., V, Báthory-u. 25. T: 126-051

Fay Ervin

Kobona

Nők fáradtságtól gyakran szenvednek migrénben és ideges gyengesegben. Pár szem Kobona elmulasztja fáradtságát, kimerültségét.

HIREK

— **FÁY ISTVÁN ÁLLAMTITKÁRNAK** a kecskeméti Petur cserkészcsapat díszgyülésén adták át az örökös tiszteletbeli parancsnoki kinevezéséről szóló okiratot. *(MTI)*

— **KATONAI MENETOSZLOPBA FUTOTT a vonat Svájcban, a Loetschberg-vonal egyik alagútjában, Brig közelében. Három katona életét vesztette, többen súlyosan megsebesültek.** *(MTI)*

— **TURÓCZY ZOLTÁN TISZAKERÜLETI PÜSPÖK** mondja a Luther-serlegbeszédet az Országos Luther-Szövetség összejövetelén december 2-án este ½8-kor a Gellért étteremben. *(MÉ)*

— **DR. SZILÁGYI JÁNOS** múzeumi tiszt kapta a Ferenc József jubileumi alapítvány ez évi tudományos irodalmi díját, 2800 pengőt. *(MOT)*

— **A MUNKAKÖZVETITŐI HIVATALOKHOZ** intézett beadványok, ha munkaközvetítésre vonatkoznak, mind a munkaadó, mind a munkavállaló részéről illetékmentesek, a pénzügyminiszter rendelete szerint. *(MTI)*

— **AMERIKAI PÁRBAJT** vívott egy fiatalkorú debreceni fiú. Ő húzta a fekete golyót és egy barátjától szerzett pisztollyal *agyonlőtte magát.*

— **20.000 BOLGÁR CSALÁD kapott földet Macedoniában. Összesen 51.234 hektár földet osztottak szét.** *(TP)*

— **KÉT FÉRFIT SZERETETT** és nem tudott választani köztük Kovács Eszter debreceni leány, aki elkeseredésében bujdosóutcai lakásán megmérgezte magát. Mire rátaláltak, már halott volt.

— **A MAGYARSÁGTUDOMÁNYI INTÉZET BARÁTI SZÖVETSÉGE** december 3-án d. u. 5 órakor tartja ez évi közgyűlését a Magyar Általános Hitelbank tanácstermében.

— **ALUMINIUMKANALAKKAL** terítetenek a szolnoki Nemzeti Kávéházban, mert a vendégek egyre sűrűbben felejtették maguknál az ezüstkanalakat. A kávés ezüst evőeszközkészletét eltette jobb időkre.

— **AGYONÜTÖTTE AZ APJÁT,** Bosnyák Brádó, baranybáni 63 éves földművest, Bogdán nevű fia. Az istállóban keletkezett közlük a szóváltás, amely verekedéssé fajult. *(MTI)*

— **GYÁSZROVAT.** Dr. *Török* Pál egyetemi magántanár, a Nemzeti Múzeum főkönyvtárosa elhúnyt. Temetése november 26-án délután ½4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

— **23. SZÜLETÉSNAPJÁN,** egyetlen késszúrással, az éjszakai órákban megölték Pécsett *Kovács* István ságodi legényt. A rendőrség őrizetbe vett egy hirtelen természetű, rovottmultú hentessegédet.

— **MA HAJNALBAN** *Binke* Istvánné 37 éves fodrásznő a Bolgár-utca 13. számú házban lévő lakásán megmérgezte magát. A Rókus-kórházba vitték.

— **A KIRÁLYHÁGÓ-TÉREN** éjféltájban egy 59-es villamos nekifutott [illegible]

SZINHÁZ és FILM

RÁKÓCZI NÓTÁJA

Ma: Deák, Atrium, december 3: Uránia

Tolnay Klári és Sárdy János

A Deák és az Atrium filmszínház ma ünnepélyes keretek között mutatja be a Hunnia hatalmas történelmi filmjét, a »Rákóczi nótája«-t, melyet Asztalos Miklós és Daróczy József forgatókönyvéből a magyar sikerfilmek rendezője, Daróczy József rendezett dr. Bingert János produkciójában. A majdnem egymillió pengős költséggel készült, rengeteg statisztát foglalkoztató sok történelmi vonatkozásánál fogva is lebilincselő film a gyujtó hatású Rákóczi-nótának megszületését, a kuruc hadsereg diadalmas felkelését, Füzér várának ostromát, Kassa visszafoglalását mondja el egy izgalmasan szép szerelmi történet keretében. Rákóczi Ferenc művészi megszemélyesítője Abonyi Géza a Nemzeti Színház tagja, a női főszerepet Tolnay Klári alakítja, aki egyszerre hármas művészi feladatot is kapott: egy személyben játszik egy töpörödött öregasszonyt, egy nótáslelkű, hegedülő cigánylányt és egy nemes lányt, akibe egy kuruc hadnagy szerelmes. A fiatal kuruc tisztet Sárdy János játssza és énekli. Kovács Károly egy áruló labanc ezredest személyesít meg. Déry Sári pedig egy élveteg cseh asszonyt visz a vászonra; Makláry Zoltán, Mihályfi Béla, Pálóczy László, Ladomerszky Margit, Tompa Puci, Balázs Samu, Madarász László és Ungváry László a film többi főszereplője. A film mai díszbemutatója iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A »Rákóczi nótája«-t egyébként december 3-án az Uránia is műsorára tűzi.

Két francia színpadi író felcsapott színésznek

A párisi színlapokon az utóbbi években nagyon gyakran szerepelt Alfred Adam és André Roussin neve. A két fiatal színpadi író különösen a vígjátékírásban tett szert nagy népszerűségre. Most arról értesültünk, hogy a különben rivális írók a nizzai filmgyárban filmszerepet vállaltak a La vie de Bohème című filmben, melyben Roussin festőt, Adam szerzőt alakít.

Film Déryné életéről

Dr. Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter Futótűz címmel filmet készíttetett a most 100 éve született Déryné Széppataky Róza, a legnagyobb magyar énekesnők egyikének emlékére. A film cselekménye Kolozsvárott játszódik, éppen ezért az ünnepélyes díszbemutatót vasárnap délelőtt Kolozsvárott tartották meg dr. Antal István propagandaminiszter képviselőjének, Traeger Ernő miniszteri osztályfőnöknek és dr. Nagy Sándornak, a propagandaügyi minisztérium filmosztálya vezetőjének [illegible]

Karády Katalin kérelme a közönséghez

Karády Katalin a következő kérelmet intézi a közönséghez:

— Most olvastam R. *Cassim* »*Vihar a Szentföldön*« című érdekes regényét, melyben egy szentföldi dal is szerepel. Úgy tudom, hogy a háború kitörése előtt, a regénnyel egyidőben külföldön megjelent a dal kottája is. Kérem a közönséget, hogy akinék esetleg megvan a dal kottája vagy szövege, juttassa el hozzám a lap szerkesztősége útján, mert a dalt szeretném műsoromba iktatni.

Móricz-vígjáték a rádióban

A magyar rádió ma este 7 óra 50 perces kezdettel felújítja *Móricz* Zsigmond nagy sikert aratott kedves vígjátékát, a *Sári bírót.* A címszerepet *Daybukát* Ilona alakítja, a bírót *Hosszú* Zoltán játssza. A többi vezető szerepben *Pethes* Ferenc, *Kovács* Károly, *Eszenyi* Olga, *Bihary* József, *Vándory* Margit és *Turi* Elemér keltik életre Móricz Zsigmond aranyderűs falusi alakjait.

Kántor Béla előadóművész és Mindszenti István dalénekes vasárnap délután 3 órakor a Zeneakadémián jubileumi művészdélutánt rendez Barabás Sári, Baksa Kató, Bilicsi Tivadar, Hidvéghy Vali, Járay József, Kardos Magda, Kazal László, László Imre, Pataky Jenő, Rácz Vali, Ráthonyi Róbert, Szabó Miklós, Szilágyi Szabó Eszter és mások közreműködésével.

•

Ujságírói köröket különösképpen érdekelhet az a most készülő amerikai film, melynek »Egy Reuter-távirat« a címe.

Hannelore Schrott játssza a »Majd a gyerekek« című Terra-film női főszerepét. A filmet csütörtökön mutatja be az Uránia

A Hamlet utolsó előadásai

A *Madách Színház* december 2-án ünnepli a *Hamlet* századik előadását. Minthogy a színháznak a bérlőközönségre való tekintettel december 10-én új darabot kell bemutatnia, a *Hamlet* előadásait december 5-én befejezi.

LAILA

Párisban majdnem egy éve játsszák a Laila című svéd filmet, melyben a kalandorfilmek izgalma, a társadalmi dráma fensége, az expediciós filmek költői szépsége találkozik. A főszerepet a legkiválóbb svéd drámai színésznő, Aino Taube alakítja. A Lailát a közeljövőben két premiermozink mutatja be.

Norma Shearer legnépszerütlenebb cselekedete: harmadik házassága

Az amerikai közvélemény, ahogy az Amerikából idekerült ujságokból megállapíthatjuk, élesen elítéli Norma *Shearert,* akit évekig a színpad első asszonyának (»first Lady of the Screen«) epitetonjával dédelgetett. A Romeo és Julia világhírű Juliája legnépszerütlenebb cselekedetét azzal követte el, hogy most, 38 éves korában újra férjhezment egy nála jóval fiatalabb francia sibajnokhoz, Marti *Arrougehoz.* A lapok jelentései szerint Hollywoodban komolyan aggódnak Shearer jövője miatt.

Rosita Serrano Budapesten

Rosita Serrano, a világhírű énekesnő, akit a »chilei csalogány« címmel ruháztak fel a közönség, szombaton Budapestre érkezik.

A Menekülő ember című új magyar film munkatársai, akik nyáron a Radnai Havasokban készítették a Takács-film külső jeleneteit, bevonultak a Hunnia műtermeibe, ahol Ráthonyi Ákos rendezésében, Tolnay Klári, Ajtay Andor, Görbe János és mások főszereplésével készítik el a műtermi jeleneteket.

•

Lánczy Margit holnapi, csütörtöki előadóestjének, amely ¾7-kor kezdődik a Zeneakadémián és amelynek programján verseken kívül kosztümös drámai jelenetek is szerepelnek, első részét a rádió is közvetíti.

•

A Hunnia filmgyár pasaréti telepén, ahol a Görgényi-film Viharbrigád című újdonságát forgatják, az elmult napokban hatalmas detonációk, robbanások hangzottak. A robbanások a filmnek azoktól a harctéri jeleneteitől származtak, melyek a Viharbrigád legizgalmasabb jelenetei lesznek.

•

Tompa László, az ismert erdélyi költő székelytárgyú mesejátékot ir, melyet a Nemzeti Színház mutat be. A darab formai ujdonsága, hogy az iró részint versben, részint prózában irja.

•

Boccaccio a címe annak a filmoperettnek, mely Suppé emlékezetes operettje alapján készült. A pazar kiállitású olasz film, mely rövidesen Budapesten is bemutatásra kerül, Clara Calamai, Osvaldo Valenti, Silvana Jacquino és Osvaldo Genazzini főszereplésével készült.

•

Óváry Tibor, aki az elmult szezónban a Vigszínházban játszott egy táncos szerepet, december 1-én a Komédia Orfeum új vezetőjében lép fel. Partnere Hlatky Edit lesz.

örvényerejű rendelet dalmi tulajdon védelméről

g Elnöki Ta- számú tör- ét, amely a n büntetőjogi ik és nyom- pett. Az új delet szigo- állapít meg lopást, sik- elsajátítást, csalást olyan követnek el, yonnak tekin- jdon ellopása, megrongálása esetén a büntetés 5 évig terjedhető börtön, különösen nagy kár okozása, ismételt elkövetés, vagy csoportos elkövetés esetén 10 év börtön. A legsúlyosabb esetekben, különösen rablás, gyujtogatás, vagy robbantás esetén halálbüntetés is kiszabható.

Büntetik azokat is, akik a társadalmi tulajdon kezelésével vannak megbízva, de a nép bizalmát arra használják fel, hogy helyzetükkel anyagi érdekből visszaéljenek.

békeharc fokozására hívta fel francia dolgozókat

k: A CGT ki- jtó bizottsága zleményt adott Szakszervezeti hívása értel- a francia dol- gozókat, folytassák különös erővel a stockholmi felhívás aláírására irányuló mozgalmukat és készítsék elő a Béke Híveinek októberi varsói világkongresszusát.

ágos beszélgetésből áll etemi „felvételi vizsga"

élfőn kezdőd- k és főiskolák felvételi vizs- elvételi vizsga" gizett diákban kolatlan félel- ogy befejeztük ost ismét ki gpróbáltatás elé mondják. „És teg jelentkező et-e ránk?"

aggodalmakra szi ad a Páz- dományegyetem nyi Karának ta- va.

már az érett- gondot a becsü- diáknak, úgy a — ha egyálla- k ilyenről — rdít akadályt a úság elé Nem ásodik érettsé- git rendezzünk. Az írásbeli vizsgákat éppen ezért meg is szüntettük.

— A nálunk továbbtanulni készülő diák egy háromtagú bizottsággal barátságos beszélgetésre ül össze, akik érdeklődnek céljai felől: miért választotta ezt az egyetemet, mik a tervei stb. Természetesen néhány szakmai kérdést is tesznek fel. Az egész beszélgetés mindössze 15—20 percig tart és inkább ismerkedés, mint vizsga, amelyre szeretettel várunk mindenkit, aki nálunk akarja folytatni tanulmányait.

Ennyiből áll tehát az az izgalommal várt „felvételi vizsga". Az öntudatos tanulóifjúság nyugodtan nézhet elébe ennek a vizsgának és ne hallgasson a reakció suttogóira, akik úgy állítják be azt, mint érvényesülésük akadályát.

w. o.

Országos versennyé erősödik a gabonabeadási mozgalom

A behordás és a cséplés uralkodó munkává vált az egész mezőgazdaságban. A dolgozó parasztság mindenütt szorgosan végzi, hogy minél előbb zsákba kerüljön a bő termés. A sarkadi járásban például 30 tagú behordó brigádot szerveztek. Komárom megyében teljes erővel csépelnek. A lendületet fokozza a járások és a községek közötti verseny, amelyben eddig a komáromi járás vezet, és a vállalások, mint amilyen a némedi ifjúsági cséplő-brigádé, amely 150 mázsa gabona napi elcséplését tűzte ki maga elé cél'ul. Mivel egyre szélesedik az 50 vagónos cséplési mozgalom is, ez is újabb és újabb lendületet ad a gyors munkának.

A dolgozó parasztság, még azok is, akik nem kötöttek szállítási szerződést, egymással versenyezve szállítják be a gabonát a termelőszövetkezetbe, hogy megkapják a 4 forintos prémiumot, amelyet azok számára tűztek ki, akik augusztus 12-ig beadják feleslegüket. A tótkomlósiak versenyfelhívásához csatlakozva egyre szélesebb keretek között adja be a parasztság a gabonát.

Albán jegyzék Jugoszláviához

Az Albán Népköztársaság belgrádi követsége jegyzéket adott át Jugoszlávia külügyminiszterének, amelyben tiltakozik a belgrádi fasiszták állandó provokációi ellen, amely provokációk Albánia integritása ellen törnek. A jegyzék többek között a következőket mondja:

Az Albán Népköztársaság kormánya a multban már többször felhívta a jugoszláv kormány figyelmét arra a tényre, hogy Jugoszlávia gyakran megsértette az Albán Népköztársaság területi integritását és fegyveres provokációkat szervezett a határon a határőrség és a jugoszláv légierő felhasználásával. Az Albán Népköztársaság kormánya kérte a jugoszláv kormányt, foganatosítson azonnali rendszabályokat, hogy végetvessen ennek az ellenséges politikának.

Június hónap folyamán a jugoszlávok hét esetben az Albán Népköztársaság határvonalát, két esetben pedig Albánia légiterét sértették meg.

Az Albán Népköztársaság követsége erélyesen tiltakozik a jugoszláv külügyminiszternél, a jugoszláv kormány által szándékosan megszervezett provokációk ellen és ismételten felszólítja a jugoszláv kormányt, vessen véget ezeknek az ellenséges cselekményeknek.

Elkészült a szovjet mintaraktár helyisége

A Váci-utca 27. sz. alatt most fejezték be a Szovjet Mintaraktári Munkaközösség helyiségeinek építését. A nagyszerűen berendezett árukiállítási helyiség létesítésére és a munkaközösség létrehozására azért volt szükség, hogy egy különálló egységes szervezet kísérje figyelemmel a Szovjetunió technikai fejlődését, megszerezze a kiállítási csarnok részére az élenjáró szovjet ipar nagyteljesítményű gépeit, műszaki készítményeit, megismertesse ezeket a magyar gazdasági élet illetékes tényezőivel és gondoskodjék minél szélesebb alkalmaztatásukról. A kiállítási helyiségben elhelyezett modern készítmények — a gépek munka közben — megmutatják a Szovjetunió feltalálóinak, újítóinak, sztahanovistáinak termékeny alkotóerejét. A kiállítási helyiséget a jövő héten avatják fel.

Magyar Nemzet
Főszerkesztő: Mihályfi Ernő
Felelős szerkesztő: Parragi György
Felelős kiadó: Hegedüs Gyula
Kiadóhivatal: V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Telefon: 125-340
Ipari osztály: VI., Sztálin-út 25. Telefon: 427—190.
Telefon: 61.030. Előfizetési díj: 1 hóra 12 Ft., negyedévre 36 Ft.
Nyomda Rt., V., Bajcsy-Zsilinszky-út 34. Felelős: Daka István
Minden közölt hirdetések — jellel vannak ellátva

Családi ház

óban négylakásos es családiház kény- ől 23.000. Garay- 7.

mali kétszobás be- zéssel szép családi- olcsón eladó. Rá- zentmihály. Csömö- 129.

óban háromszobás, fortos. 380 öles gyü- csös 25.000. Tulaj- os Garay 16 -813.

ényásföldi szép ker- villa azonnal elfog- ható kétszobásnak ító háromszobás, eg ötszobás össz- fortos lakással, i- objektummal el- élhető vagy csere ül lakás bérbeve- ..Gyümölcsös kert 3" jel.

I. kerületben (Rákos- ában) főútvonalon busz állónál, közműves, omszobás, gyümöl- sel eladnám, vagy rélném egyszoba kom- os házzal villamos- Cím: Aratónál. Ér- et-körút 14. 17593

ánhegyi-útnál három- harminc öles gyü- csös, közműves, hu- ötezer. ..Birtokba- ető" jeligére Józsefvárosi fiókkiadóba.

ögödön, állomásnál, zbehető kettőszo- családiház komfor- 20.000-ért eladó. ner, Vasuti-fasor 12.

Öröklakás

dom adómentes. tóbás garszon. la- öröklakásomat. jén. Szent Imre-

zerért eladó két- komfortos világ- vari beköltözhető kás ..Molnár-ut- jel. Hirdetőiro- irály-utca 75.

Telek, birtok

telket vennék t kertészet kert I. ker., Fe- vagy Pasa- XIV. kerületben 203—765.

RÉSI AG

volc ón eladók. 22. Ud- hu

gerenda, min- őületfa, új aj- kok eladók. Délelőtt.

Bontási nagyméretű tégla, tisztítva eladó. XIV. ker., Gvadányi-u. 127. 68-as végállomásnál.

ÜZLET ÜZEM

Fodrászüzlet forgalmas helyen eladó berendezéssel. Üllői-út 41.

RÉGI KÖNYVEK

Szótárt, műszaki könyvet Lantosnál jól értékesíthet. Bizalommal forduljon a 40 éves Lantos antikvár umhoz. V., Dorottya-utca 9.

Könyvvásárlók figyelmébe! Bibáry világtörténelem 8 kötet 70. félbőrkötésű Tolnai lexikon sorozat 100. Malonyai népművészet 3 kötet 300. Klasszikus Regénytár sorozat 54 kötet 450. Bibliotheca Világatlasz 60. Művészeti lexikon 2 kötetes 150. Eötvös József összes regényei egy kötetben 50. Corpus Juris Hungarici 1922—1942. 21 kötet, kötve 200. Közgazdasági lexikon 3 kötet 30. Jogi Lexikon 6 kötet 40. Hütte 26-ik kiadás I—II. kötetek bőrkötésben 500. Magyar Szimművészeti Lexikon 4 kötet 40. Kossuth Lajos összes munkái 13 kötet, kötve 120. Társadalomtudományi Szemle 13 kötet 120. Kömüves antikvárium, Múzeum-körút 13. Telefon 182—174.

Réti Ori Központi, me egvízfütés, Hermann: Gépelemek szakmunkákért 50. Jávorka—Csapody képes növényhatározóért 200. Andrée, vagy Stieler Handatlas új kiadásért 200 forintot fizetek. Kömüves könyvkereskedés. Múzeum-körút tizenhárom. Telefon 182—174.

Szépirodalmi, szinházi és fotókönyveket, szótárakat keresek. ..Kizárólag priváttól 26866" jel főkiadóba

Könyvet, könyvtárakat állandóan vesz: Szalay, Dob-utca hetvenegy. — Telefon: 223—427.

Mielőtt bármely könyvet értékesít, okvetlen előbb hívion telefonon 120—942

Filléres árakon válogathat minden nyelvű szépirodalmi, művészeti és szakkönyvekből. Könyvesbolt, Teleki Pál-utca huszonkettő.

Faragó Zsigmond
antikvár könyvkereskedése
V., Múzeum-körútról
ÁTKÖLTÖZÖTT
V., Egyetem-u. 11.
szám alá, szemben a Fővárosi Képtárral (volt Károlyi-palota).

Könyveket magas áron vásárolok!

Szenzációs árakat fizetek Pattantyusért, Möllerért, Hültéért, Sauvageot, Thienemann: Szó árakért Ullmann: Enciklopédiáért, Őry: Réti: Központi fűtésért, Karrer, Zechmeister, Gattermann: Kémiákért Beke, Szász: Differenciálokért, százkötetes Jókaiért, tizennyolckötetes Bréhmért, Dénes, Teréz-körút harminc- egy. II. huszonegy. — 312—210.

Eladó komplet Gárdonyi, komplet Révai Lexikon, Zenei lexikon, negyvenhárom kötet Jókai, harminckilenc kötet Remekírók, Dénes, Teréz-körút harminc- egy. II. huszonegy. 312—210.

EGYÉB AD., VÉTEL

HASZNÁLT OXIGÉNES-, vagy DISSOUSGÁZPALACKOKAT VÁSÁROLNÁNK. Tel.: 296—234, 148—300.

Szekrények, ládák, órák, lószőrmatrac, egyéb ingóságok eladók. 3 órától, Sztálin-út 57. fszt. 3.

LAKÁS

Lakáscsere

Elcserélném kecskeméti kettőszoba összkomfortos lakásomat budapesti egy- vagy kétszobásért. ..Kecskemét 43260" jel. főkiadóba

Szép, tiszta, világos, félkomfortos egyszobásat ráfizetéssel elcserélnék összkomfortosra. Ugyanott állatbarátoknak kiscicák. Szász, Izabella-u. 74. III. 30.

Elcserélném kétszoba összkomfortosomat egyszobás összkomfortosra. Telefon: 421—896. Délelőtt 8—10.

Elcserélném egyszobás, konyhás, WC. tiszta lakásomat hasonló komfortosra. Érdeklődni: Népszínház-utca 33. I. 9 3-tól.

Rákóczi-úti háromszobás utcai, erkélyes, második emeleti összkomfortos lakásomat kétszobásra vagy egyszoba hallosra elcserélném! ..Régibérű" jeligére Araló hirdetőbe, Erzsébet-körút 14.

Lakást kínál

Egyszobás kertes Kelenföldön azonnalra kiadó kettő személynek. ..Lakáshivatalmentes" 42334" jel.

Budai pestkörnyéki gyümölcsösben szoba konyhás lakás átadó. Cím: Váci-utca 10. III. 18. Hétfőn 11—1 óráig.

Újiépitett kétszobás erkélyes első emeleti lakásom azonnalra átadom 20.000-ért. 256-764

Szabadlakások kiadók, egyszobás félkomfortos udvari napsütéses 6500, Zugakadémiánál utcai komfortos 13.000, kétszobás összkomfortos 14.000, Bodónál ugyanolyan 16.000, lakbérmentességekkel. Építőiroda, Király-utca 75.

Albérleti szoba

Fő épesőházból különálló, pazar szoba, fürdőbenyilóval, vidéknek is, olcsón, azonnalra. Értekezés délelőtt féltizenegytől egész nap: V., Teleki Pál utca tizennégy, I. egy.

Üres szobáért jól fizet megbízható rokonom. Esetleg bútorozva. Található vagyok féltizenegytől egésznap: V., Teleki Pál-utca tizennégy, I. egy.

NEM REKLÁM!

Tény, hogy szobáját legyorsabban kiadja kívánság szerinti bérlőnek: Bakó Hirdető, Ráday-u. 1. (387—142). Házaspároknak, férfiaknak, nőknek lelkiismeretesen közvetít szobákat azonnalra is. Jöjjön bizalommal, várjuk 7-ig.

Ne vária míg ismerőse ajánl albérlőt! Dimenzióra kiadjuk bútorozott és üres szobáját Nagy-Budapesten bárhol, kívánságának megfelelő leinformált albérlőnek Iroda, Somogyi Béla-út 22. fszt 3. 388—182.

Egész nap elfoglalt tisztviselő házaspár szobát keres. Teréz-körút 30. fszt. 10. Tel. 315—539

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Megbeszélés Erzsébet-körút 42. III. 15.

Azonnalra kaphatók szobák, bárhol, Expressnél, Erzsébet-körút tizenhat. Tel.: 422—156.

Kizárólag vidékieknek Nyugatinál napi szoba, Kádár-utca öt. I. ovoic.

Tíz éves multunk garancia arra, hogy azonnal albérleti szobához juttatjuk. Teréz-körút harminc. fszt. tíz.

Utcai szoba központi fűtéssel dolgozónak kiadó. Wesselényi 21. IV. 2.

Kétszobás bútorozott lakást keresek konyhával vagy konyha használattal. Bolgár követség. 220—836.

Utcai bútorozott szoba kiadó. Baross-utca 110. I. 12.

Albérleti szobát, minden igényt kielégítőt Nagy-Budapesten nagy választékban ajánlunk. Iroda, Somogyi Béla-út 22. fszt 3. Este hétig, vasárnap délig.

Bútorozott szoba magánosoknak, házaspároknak azonnal kapható. Somogyi Béla-út öt. fszt. huszonegy.

Egyablakos bútorozott szoba kiadó azonnalra. Wesselényi 11. III. 19.

Villában, Vilma királynő-úton elegáns szoba, lépcsőházi, balkonos, csak pozicionált férfinak kiadó. 428—267. 10—4-ig.

Körúdnél különbejáratú bútorozott utcai szoba fürdőszoba használattal azonnalra Telefon: 298—194.

Diimentésen kiadjuk szobáját, leinformált jólfizető személyeknek

Szobák azonnalra kaphatók városszerte. Hirdetőiroda. Király-utca 75. 227—238. Vasárnap kétfélig.

Keres lehetőleg üres szobát magános férfi Kabók Lajos-utca 1. Ruhaüzlet közelében.

Nyar., üdülés

Kétszobás verandás villa, saját partial. Balatonboglárón azonnal kiadó. Tel.: 426—222.

Nyári lakást magaslaton azonnalra Pestkörnyéken keresek. Pollákné, Bajcsy Zsilinszky-út 42.

Szentendrén, Duna közelben 1 vagy 2 szoba nyaralásra kiadó. Bővebbet: Tel.: 113—914. 5—7-ig.

Kiadok azonnalra berendezett árnyas szobát nyaralásra. Zugligeti-út 27/A.

Mátra hegység közelében 7—10 éves fiúkat nyaralásra vállalnék. IX. Csarnok-tér 3—4 I. 7.

ÁLLÁS VÁLLALK.

Férfi állás

Kárpitos házakhoz leglecsóbban ajánlkozik. Szabó István, Lónyay-utca 34.

Személyautóval, német tőkével elhelyezkednék, társulnék. „Kifogástalan 90406" jel. főkiad.

Vezető állásban levő fiatal banktisztviselő július 15-én állást változtatna, perfekt egyszámlás levelező, mérleg gyakorlattal. Megkereséseket csak „Budapestre" jel. besorolás közlésével. Bodola Mihály, Bpest, Egyetemi nyomda, Múzeum-krt 6.

NŐI állás

Gyermekszerető fiatal főzőmindenes dolgozó házaspárhoz 15-re elhelyezkedne Cím: III. ker., Táborhegy, Lengyel Ilus. Dr. Arató Sándor levelével.

Bármilyen szellemi vagy könnyű testi munkát vállal „Intelligens nő".

Főzőmindenest keresek azonnalra. Jelentkezés kettőtől ötig Múzeum-körút huszonegy. Orvosnő. 17852

Középkorú jólfőző mindenes ajánlkozik. Hédervári-utca tizenegy, házfelügyelő. 10786

Vidéki lány bejárást keres. Minden munkát vállal. Pistai János, Király-utca 44. fszt.

Középkorú, szerény igényű háztartásvezetőt keres falusi idős tisztviselő. ..Megbízható 6666" jeligére a főkiadóba.

Gyermekszerető mindenest felvesz Lukács csemegeüzlet. VIII. Baross-tér 1.

Megbízható középkorú főzőmindenes ajánlkozik. Kisújvaros-utca 10. alsó 9.

Belvárosi állást keresek jó bizonyítványval. Kármán 7/b. V. 22.

Gyermekszerető megbízható főzőmindenes hosszú bizonyítványval felvétetik. Fürst Sándor-u. 24—26. Mautner.

Oktatás

Angol órák. Eredményesen tanulhat. Cím: Blockner. Városház-utca 10.

KÖNYVELÉST Kálsz üzemi Evolut alaposan megbízhatóan könyvszakértőtől. Rigó utca 12. T: 141—154

Egyéb vállalk.

Fái a tvükszeme? Anticora tvükszemirtót használjon biztosan elmulasztja 1 adag Ft 3.80. Nagy Drogéria Budapest. VIII. József-krt 19

VEGYES HIRD.

Cianoz. takarit. karbantart Komlósi. Akadémia-utca hét 123-919

Több zörös aranydijas kitüntetett, törzskönyvezett szülőktől származó tacskókölykök olcsón eladók Megtekinthetők: Dessewffy-utca 18—20. I. öt. Vasárnaptól.

SZÍNHÁZ·ÉS·MŰVÉSZET

Pekáry István a nép életét és hagyományait ábrázoló alkotásokkal

készül a Magyar Képzőművészeti Kiállításra

Pekáry István Dózsa-kompozíciójának első vázlata

Az augusztus 20-án megnyíló Magyar Képzőművészeti Kiállítás teljes képet ad majd a mai magyar művészetről és a közönség elé tárja a felszabadulás óta elért művészeti eredményeket.

Pekáry István, az ismert festőművész és gobelin-tervező is lelkesen készül erre a kiállításra. Már hónapok óta a fejérmegyei Kisvelencén dolgozik. Csak néha-néha jön vissza rövid időre Budapestre. Most azért látogatott haza, mert néhány vázlatot akar magával vinni műtermében. Egyidejűleg Budapestre hozta a Magyar Művészeti Kiállításra szánt és vidéken készült képeinek egyikét.

Ennek a kiállítandó olajfestménynek, amely határozott fejlődést jelent Pekáry István művészetében, még nem adott végleges címet.

— Talán azt a címet adom majd a képnek: «Bevezetik a villanyt» — mondja. — A kép ugyanis azt a jelenetet örökíti meg, amikor az egyik fejérmegyei községbe bevezették a villanyt és az ottani dolgozó parasztok végre megfelelő világításhoz jutottak. Remélem, hogy sikerült érzékeltetnem nemcsak a

magyar falvak felemelkedését,

hanem a magyar falusi nép új hangulatát és örömét is.

— Kisvelencén már majdnem elkészítettem «Falusi sportünnepély» című másik festményemet is, amely szintén a népi demokráciában megújhodott magyar falu arculatát mutatja.

Pekáry István — a két olajfestményen kívül — egy gobelin-képet is szeretne csinálni. Reméli, hogy futja erre is hátralévő idejéből *Dózsa-kompozíciót* óhajt készíteni. *Ady* Endre híres Dózsa-versétől kapta az ihletet, amely akkor teljesedett ki a művészben, amikor — dolgozó parasztokkal való beszélgetés közben — tapasztalhatta, hogy *a Dózsa-hagyomány milyen mélyen él a magyar nép lelkében*

— Úgy érzem, hogy a néphez hű és a népért dolgozó művésznek egyfelől a nép életét kell ábrázolnia, másfelől pedig fel kell dolgoznia a nép lelkében élő

forradalmi hagyományokat.

Ezután néhány kérdést intéztünk Pekáry Istvánhoz. Az első kérdés így hangzott: *Milyen utat tett meg a felszabadulás óta a művészet terén és mennyire tudta megvalósítani a szocialista realizmust?*

— Szerénytelenség nélkül mondhatom — felelte Pekáry István —, hogy mindig erősen vonzódtam a realista ábrázoláshoz, bár kétségtelenül gyakran dolgoztam meglehetősen stilizált formában. Talán az is köztudomású, hogy mindig a szociális témák foglalkoztattak. Ilyen múlt után nem volt nehéz számomra a

szocialista realizmus

megvalósítására törekedni. Persze, nem merném mondani, hogy már teljesen elértem azt, ami a szocialista realizmus lényege.

Második kérdésünk úgy szólt: *Miben látja az új társadalomban az új művész feladatát?*

— A művész — válaszolta Pekáry István — harcoljon és dolgozzon együtt azokkal, akik között él és akik számára alkotásai készülnek. A művész ne idegenkedjék az aktuális problémáktól, amelyek az ő problémái is.

— A szocializmust építő társadalomban, úgy érzem,

végtelen lehetőségek

nyílnak a művész előtt. A felmerülő feladatok egy része a monumentalitás irányába fejleszti majd művészetünket. Sok munka vár a művészekre gobelinek, mozaikok és freskók terén, hiszen egymásután épülnek a kultúrházak és középületek, amelyeknek belsejét megfelelően kell díszíteni.

— A gobelineknek nagy előnyük, hogy bármikor egyik helyről a másikra vihetők, és így ünnepségek alkalmából külső díszítésre is felhasználhatók.

Harmadik kérdésünk az volt: *Mikép hatott művészetére a szovjet festészet?*

— A szovjet képek közül — felelte — főleg azok ragadtak meg és hatottak rám, amelyek a falu problémáival foglalkoztak. Örömmel láttam, hogy a legjelentősebb

szovjet festők

a népi elemekből indulnak ki és a népművészet eredményeit használják fel alkotásaikhoz. A szovjet művészet tanulmányozása arra buzdított, hogy még jobban felhasználjam a magyar népművészet elemeit.

Pekáry István végül átadta a *Magyar Nemzet* olvasói számára készülő *Dózsa-gobelinjének* első vázlatát.

Műteremlátogató bizottságok segítségével készítik elő az augusztus 20-i képzőművészeti kiállítást

Tizenkét vidéki városban előzetes kiállítást rendeznek

A képzőművészek augusztusi kiállításának előkészítése során konzultációs bizottság alakult, amelyben festők, szobrászok, grafikusok és műtörténészek mellett a SZOT, a DISZ, az MNDSZ, a DÉFOSZ, a honvédség és a Művészeti Dolgozók Szakszervezete képviselői is helyet foglaltak.

A kiállításra jelentkező művészek nagy része a bizottsághoz hozta be készülő munkáinak vázlatát. A bizottság ideológiai és művészi szempontból, konkrétan és részletesen, mindenkivel egyénileg foglalkozva bírálta el a benyujtott vázlatokat. Igen sok művésznek anyagi támogatást is nyujtanak, hogy teljes erejét a felszabadulás utáni első nagy kiállításunkra való készülődésre fordíthassa.

Bírálatában a bizottság különös gondot fordított arra, hogy a képek, szobrok stb művészi színvonaluk mellett hitelesen, élethűen hassanak, igazi realista képet nyujtsanak. Ezért a bizottság a népművelési minisztérium és a szövetség segítségével igen sok művésznek azt is lehetővé tette, hogy huzamosabb időt töltsenek üzemben, műhelyben, tsz-ekben, állami gazdaságban — tehát minden előfeltétele meglegyen annak, hogy művészeink a valóságot ábrázolják.

A konzultációs bizottság munkáját később a műteremlátogató bizottságok vették át. Ezek már nem a vázlatokat, hanem a készülő munkát kísérték figyelemmel.

A műteremlátogató bizottságok tizenkét vidéki városba is leutaztak. Az augusztus 20-i kiállítást megelőző vidéki kiállításokat is előkészítették útjaik során. A zsűri majd ezekről a helyi kiállításokról válogatja ki azt az anyagot, amely a Műcsarnokban is szerepelni fog. Július végén tizenkét helyen lesz kiállítás: Debrecenben, Miskolcon, Szegeden, Szolnokon, Egerben, Cegléden, Makón, Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán, Székesfehérvárott, Kecskeméten és Pécsett, ahol a dél-dunántúli városok művészei közös kiállítást rendeznek. Cegléd és Kecskemét kicseréli egymással kiállítási anyagát.

Nagyítás és 6 drb levelező-lap
FORINT 78.–
NYARI LESZÁLLÍTOTT ÁRAK
NAGY IBY fényképészeti műterem
V. Váci-utca 11/b Telefon: 187-178

Ma: Derevér Klempererrel
ÁLLATKERT 8 h. 13-i jegyek ÉRVÉNYBEN.

Gazdag készítenek az új f

Az új filn programm vár zönségét. Külf filmek kerülnek nagy az érdeklődés este" iránt. Ez donság, mely „Eskü" világ rendezett, az Háború történ rovnak, a leni ság titkárának „Nagy Polgárt mokráciák kult fejlődése szem nagyjelentőségű zottak összeesk lista tudomány tételmi csalás „Alexander Po filmalkotás. A lálójának életé küzdelmeit vis

A szovjet a „Van hazáju azokról a szov mutat be élet nácik elhurcolt amerikai meg noknak kezelte

Több filmnek felvételei folyn „Orosz kérdés" az Elbán" és a ber". Gyermeks a „Muzsikál az filmnek. Román láutnk. „Zeng Ifjúsági tárgyú mint a vászonr alkalom" cím film. A lengye az „Ördögszaka a pusztában" közönségünkkel.

A Gyarmat-u már forgatják föld" képét. a lesz a nagy sike alatnyi föld"-ne házasságá"-nak ifjú munkáspár. készülnek még ment- és népsze kisfilmek is.

Újítá megtakarítás és nyomd

Az anyagtaka seny minden lendülettel folyi iparban elsősorb hoztak jelentős megtakarítást. nyomda- és p 369.000 forintos értek el, de máju mint egymillió f dett a megtak mert a nyomdai újítást vezettek

„Chur az ön ideje

A thüringiai kohóművének do vet intézt amelyben a töb lentik: „A népe tanulságot a leg ból és nem vár. Ön és cinkosai és nyomort hozz riségre. Amikor világháborúval nünket, mert a sles szabad ágha ben úgy látja, szerte fosztottak bennünket megi egészében tudat erőinknek. A n lenségéért hős Korea újabb int legyen Önnek, gye mezteti, hog és rendszere el Ön ezt maga tudja és ezért n újabb világégés lángra. A békesz ha a mas Szovjet vel azonban me akadályozni egy lágháború kitör világ-béketábor tője, Sztálin.

Az út turistam

Az úttörők ny detén megsz risla-mozgalm zenegyezren eső héten ezer úttörő otthonáló, tá sokat.

Több mint csönözték ki vasómozgal rosi Könyvtár

— **Pekáry István szőnyegei, Gábor István keramikái.** *(Tamás-galéria.)* Pekáry István az iparművészet terén egyre jobban megállja helyét. Szőnyegterveit már sokszor megdicsértük. Most ujabb fejlődését állapithatjuk meg. Rájött arra, hogy az alakos szőnyeg nem kedveli a nagy foltokat, hanem inkább a ritmikusan ismétlődő apró foltokat. Mint vérbeli figuralista, szőnyegeinek mustráját emberi és állati alakzatokból alakitgatja. Ebben egyre szerencsésebben közeledik az ornamentumos megoldás felé. Magyar parasztjai, lovon ülő lovasai immár legegyszerűbb vonalaikra redukált ábrázolások, szinte ornamentumos elvontságok. Minthogy eredeti képzeletjárásu művészről van szó, a szőnyegek mind eredeti hatásuak. Van bennük egy és más, ami más nemzetek szőnyegeiben nincsen: tervezőjük egyéniségének eredetiségén tul nyilván a magyar sajátosságuk is. Mert Pekáry a nép művészetén nevelkedett művész, s miután mesterségét megtanulta, a szövés kezdetleges technikája által visszatalált a népművészet eredendő primitivségéhez. Nagyon szép szőnyegeket köszönünk ennek a visszatérésnek. — Gádor István ,azóta, hogy a torz állatfigurák mintázását abbahagyta, egyre mélyebben hatol a komoly szobrászat feladatai közé. Néhány szép szines terrakotta-dombormüve jelentős haladásának tanusága. Iparművésznek Gádor keramikusaink legkiválóbbjai közé tartozik. Szines mázu és szinezetlen agyagvázái megmunkálásuk artisztikus módjával nemzetközi mértéket megütő alkotások. A szines máznak is utólérhetetlen mestere iparművészetünkben Gádor. *(e. a.)*

Pekáry István

Újság 1937. II. 16.

Pekáry István

Iparművészeink közül számosan ismerték fel a népművészetben rejlő értékeket. Pekáry is a népművészet formakincsébe nyúl bele. Igen jeles művész; művei igen kapósak és közszeretetben állóak. Kísérlete mégis más világot jelent Lakatos mellett. Ennek oka az, hogy amíg Lakatos csak kiinduló pontnak veszi a népi elemeket, addig Pekáry azokat lényegesebb átdolgozás és felnemesítés helyett az iparművészet eszközeivel jóformán csak reprodukálja. Ilykép megfogyatkozik és csökken az az intim jelleg és naiv báj, amely a népművészeti termékeket oly megkapóvá teszi.

Michalek Sándor dr.

Az iparművészet magyar-
országon.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 223. l.

La Mostra dell'Incisione e della Medaglia ungheresi della Cittá di BUDAPEST

No 112

Szőnyi, István

50. Il ponte Elisabetta
51. Lo scalo di Pest
52. Il Lungodanubio di Pest

10. ▶
Pekáry István (1905-1981)
2002 Ősi
A római opera díszlete, 1942.
(Teatro Reale del Opera)

Akvarell, papír, 25x34 cm
Jelezve jobbra lent: Pekáry 1942.
Jelezve passzpartún:
Alban Berg: "Wozzeck" Atto I.
Quadro V. Teatro Reale del Opera,
Roma 1942.

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

10.

11.

12.

12. ◄
Nádler Róbert (1858-1938)

Velencei bárkák

Akvarell, papír, 24,5x33 cm
Jelezve balra lent: Nádler Róbert
Kikiáltási ár: 150 000 Ft

13.

13. ◄
Déry Béla (1870-1932)

Rotterdam, 1906.

Olaj, fa, 26,5x36 cm
Jelezve balra lent:
Déry Béla 1906 Rotterdam
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

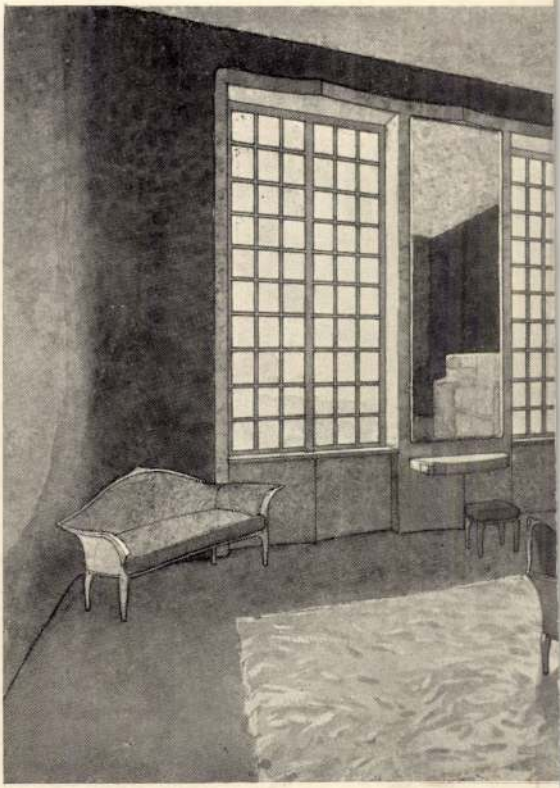
PEKÁRY ISTVÁN SZŐNYEGEI. A Tamás Galériában rendezett legutóbbi kiállításán már megmutatta Pekáry István, hogy új és újabb síkdíszítő szőnyegtechnikájával mennyire keresi a megszokott sablónoktól való elterelődést. Gobelinjein és bútorhuzatain nem éri be többé a jelképes magyar figurák rapportjaival. A kompozíció egyéni hangjait is meg akarja szólaltatni. A szövött szőnyeget figurális magyar gobelinné akarja nemesíteni. Eközben primitív formaérzést fejez ki expresszionista módon s néha egészen bizánci képszerűség hatásáig fokozza azt. A Budai Szövőműhely nagy ügyességgel juttatja elgondolásait érvényre a textilanyagon.

Pekáry István

Magyar Iparművészet

1937. 3. sz. 81. l.

286.

Téglás Erzsébet X. 139

Pekary István

Pekáry István képein meséket mond. A meséi szépek, érdekesek, színesek. Pekárynak mindig van egy-egy lírai gesztusa, egy-egy finom ötlete. Képein a fantázia az uralkodó elem. Ehhez még csak azt kell hozzátennem, hogy sohasem érdektelen; csendéletei, amelyekben festői problémák elé állítja magát, kedves dokumentumai annak, hogy a finom mértékletesség is tud dekoratív lenni.

Nyíri 1931. 93.1

Pekáry István

P.H.
1937. II. 16.

— **Pekáry István szőnyegei és Gádor István kerámiái.** A *Tamás Galériában* vasárnap nyilt meg *Pekáry István* szőnyegeinek és *Gádor István* kerámiáinak választékos és finom kiállitása. Pekáry Istvánt nemcsak öseredeti magyar zamatu rajzai és festményei révén ismerjük, hanem mint egy egészen uj magyar szőnyeg és gobelin-stilus megteremtőjét is. Ezen a kiállitásán tehát nem lep meg ujszerüségekkel, hanem a megkezdett uton való szép haladásáról számol be. Egész sorát mutatja be legujabb szőnyegeinek, amelyeket nobilis finomsággal készitett tervei nyomán a *Budai Szőnyegszövő Mühely*. Finom szinek, tökéletes anyagszerüség jellemzi Pekáry szőnyegeit, amelyeknek ékitményvilága, eredetiségben, egyszerüségben és izlésben semmivel sem marad el a népi szőttesek meghitt kedvessége mögött, de szerencsés összhanggal, mai jelleget is éreztet. Amellett izigvérig magyar hangulat árad belőlük. Pekáry szőnyegei nemcsak szőnyegkulturánkban jelentenek uj stilust, hanem lehetővé teszik, hogy a magyar otthon, ha már butoraiban nem mutathat fel nemzeti vonásokat, legalább szőnyegeiben éreztessen magyar hangulatot, még pedig a legfinomabb és legeurópaibb izlésnek megfelelően. Ugyanilyen érdemei vannak cserepesművészetében, *Gádor Istvánnak*. Ő is a magyar jelleget hangsulyozza, amennyire lehet, kerámiáiban, amelyeknek egy-egy darabja már-már szobrászi értékü: égetett agyagból készült, szinezett kisplasztikai munka. *(f. j.)*

Pekáry István

Vasárnap, 1937 február 14

— **Magyar szőnyeg, magyar kerámia Tamásnál.** *Pekáry* István szőnyegeit és *Gádor* István kerámiáit mutatja be a Tamás-Galéria holnap megnyíló kiállításán. Gádor szobrocskái ügyesek, hangulatosak: a szemlélő könnyuszerrel képzeli köréjük a modern szobát. Relief-kísérletei bizonyára méltó sikert aratnak majd az otthonukat kedvelő műpártolók körében. *Pekáry* szőnyegei szépek, dekoratívok és meglehetősen eredetiek is. Egy-két darabja egészen kiváló, csak kár, hogy annyira ragaszkodik a mézeskalács-stílushoz. Lehetséges, hogy ezt a külföldiek kívánják így. Ezt a balkifogást csak azért tesszük, mert Pekárynak igen élénk fantáziája van s kár volna, ha csak egy tématerületen maradna. Az ő szép szőnyegei a magyar iparművészet értékes különlegességei, mindegyik darab valóságos inyencfalat a gyüjtőnek. A művész mélyedjen el és akkor olyan különlegességet fog alkotni, ami büszkesége lesz a magyar iparművészetnek.

Pekáry István, festő

□ PEKÁRY ISTVÁN festőművész retrospektív kiállítása július 4-én, pénteken délben nyílik az Ernst Múzeumban. Megnyitja: D. Fehér Zsuzsa művészettörténész.

– : □ Pekáry István ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. júl. 1.

Pekáry Gyula Istvánné

MAGYAR IPARMŰVESZET
1937.61.l.

• KIÁLLITÁSOK •

KERÁMIA ÉS SZŐNYEGEK A TAMÁS-GALÉRIÁBAN. Összes művészeti galériáink sorában talán az Akadémia-utcai művészeti szalón az egyetlen, mely a magyar iparművészek új alkotásainak is figyelmet szentel időnkint. Nem méltatlan feladat, még üzleti szempontból sem. Hiszen a nagyszámú látogató érdeklődése bizonyítja, hogy a finom iparművészeti terméknek a mostani időkben is vannak élvezői. Csupa csemege az, amit ezúttal a kiállítás nyujt. Gádor István csaknem minden kiállításán új fejlődésről, új fordulatokról számol be egy folytonos kereséssel kísérletező művészi úton. Ezúttal meglepően érdekes vázái és egy monumentális haute reliefje (Szenet toló bányamunkás) tesznek bizonyságot a technikai kutatás lázáról. Itt is, ott is az a vágy lüktet, hogy a kerámiai anyag nyers őserejét, az agyag, a szilikátok, a földfémek csodás energiáit a maguk teljességében szólaltassa meg. Azt lehet mondani: azelőtt csak kézművese volt az agyagnak és az égetőkemencének, ma már szerelmese és izgatott kutatója ennek az ősanyagnak.

Fáy Loránt

Pekáry Istvánn

— **Grafika, kerámia, képszőnyeg.** Az Alkotás Művészház most megnyílt kiállításán *Fáy Loránt* grafikáit, *Gádor István* kerámiáit és *Pekáry István* képszőnyegeit látjuk. E három különböző művész és művészet igen jól megfér az egymás társaságában, mert a maga eszközeivel mindegyik az egyszerű kifejezésmódra törekszik, az egyik tehát nem harsogja tul a másikat. Fáy Loránt igen finomkezű rajzoló, akinek aktjain, kompozicióin szinte nyomon követhetjük a *vonal* születését, kecses, szellemes játékát, amig rajzzá válik. És mint rajzok, a grafika *lényegét* adják: minél szűkszavubban mondani el minél többet. Gádor István kerámiái közül különösen azok szépek, amelyeken az ékitmény magából az anyagból adódik, amelyek tehát az anyag szépségét engedik érvényesülni elsősorban. Állatmotivumokkal, halakkal, lepkékkel diszitett cserepeire gondolunk itt. Pekáry Istvánnak a Budai Szövőműhelyben kivitelezett képszőnyegeit joggal nevezhetjük „magyar gobelineknek", e fogalom stilusmegjelölő értelmében. A népi himzések és rajzok egyszerüségével és bensőségével hatnak ránk ezek a kisebb-nagyobb képszőnyegek, amelyek közül különösen kiemelkedik az Utolsó vacsorát ábrázoló, áhitatos szépségü munka. *(f.)*

900.—
150.—
200.—

LÁZÁR SZILÁRD
100. Búzakeresztek, olajf.
101. Belvárosi részlet, pasztell
102. Tél, pasztell

MENDLIK LAJOS

113.	Balaton ősszel, vizf.	200.—

MUSZÉLY ÁGOST

114.	Erdélyi virágok, olajf.	150.—
115.	Gyümölcsök, olajf.	200.—
116.	Hargita, olajf.	200.—
117.	Lombhulláskor, olajf.	150.—

NOVOTNY EMIL TÓBERT

118.	Holt Tisza, olajf.	500.—

PAP GYULA

119.	Balatoni táj, olajf.	600.—
120.	Anya gyermekével, olajf.	500.—
121.	Csendélet napraforgóval, olajf.	600.—

vitéz PATAKY FERENC

122.	Rakodás, tempera	500.—
123.	Szieszta, tempera	500.—

PÁDLY ALADÁR

124.	Téli táj, olajf.	500.—
125.	Téli táj II., olajf.	500.—

LEGGASI A TERGO

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'...

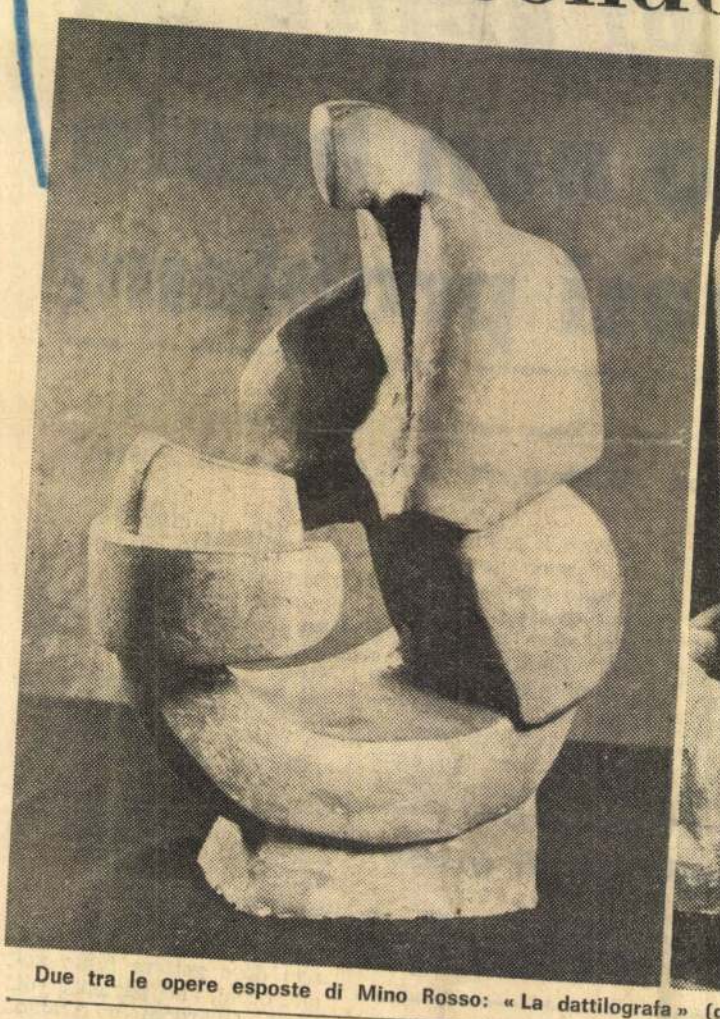
UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I. MILANO N. 77394
Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele
VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
MILANO
Telefono 723.333
Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa-Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

STAMPA SERA - TORINO
Pekary Istvan
1021 25 SET. 1967
Pekàry István

MOSTRE D'ARTE A TORINO

Mino Rosso protagonista del «secondo futurismo»

Due tra le opere esposte di Mino Rosso: « La dattilografa » (gesso) e « Maniscalco »

La stagione della Galleria Narciso s'è aperta con una ampia mostra antologica di Mino Rosso (1904-1963), uno dei protagonisti del secondo futurismo cui le sue sculture diedero un importante contributo che la critica oggi unanimemente riconosce.

Con la Sciatrice, Elementi in volo *e* Il pittore cubista, *qui esposti, si torna indietro giusto di quaranta anni, ciò che il comm. Pinottini ha voluto sottolineare ricostruendo quasi il clima d'una saletta allestita da Rosso nel 1930, con l'ampia base « novecento » che nella sala d'ingresso regge un gruppo di piccole sculture. Allora erano pochi ad intendere il senso di un'opera che, com'è già stato detto, e si poneva in alternativa rispetto alla « lezione stilistica » di Arturo Martini, facendosi partecipe della cultura europea postcubista. Rosso si riallaccia, infatti, alla pittura di Léger e alle esperienze di Archipenko, Laurens, Lipchtz e Zadkine.*

Tema di questo impegno, che non si esaurì in una astratta ricerca formalistica, è stato per Mino Rosso l'effettiva realtà del suo tempo: con i miti della macchina, ma anche con la pressione di sentimenti capaci, ad esempio, di dar vita ad un blocco plastico come quello degli Scaricatori. *Vennero poi le sue pietre dipinte e, in questo dopoguerra, i fiabeschi paesaggi d'una pittura « crepuscolare » ma sempre legata ad un suo modo di esprimere, per immagini, la limpidezza del suo animo e la carica di spontaneità con la quale egli ha saputo sempre tradurre ciò che apparteneva al suo mondo interiore.*

Personale d'una pittrice e paesaggi d'un ungherese

Una folta messe di disegni ed incisioni gremisce le sale della Piemonte artistico e culturale in occasione della « II Mostra nazionale del Bianco e nero ». E', questo, soltanto più un modo di dire, perché non pochi artisti oggi preferiscono cimentarsi nel colore. Neppur tutti, d'altra parte, risolvono in senso veramente grafico queste pagine che abbastanza spesso si affidano ed effetti più propri della pittura. Ciò che accomuna le opere esposte è piuttosto il senso di confidenza col quale gli autori affidano al segno ciò che di più segreto può talora passare in loro con una naturalezza e spesso con una felicità, che meglio di tanta pittura, possono appagare anche i collezionisti più esigenti e raffinati.

Nella saletta della stessa galleria, la personale di Maria Olivero (da anni è presente alle collettive torinesi) documenta un'appassionata attività ed innegabile talento. Più che nella figura, la pittrice ha forse dato convincenti prove del suo lavoro in alcune nature morte. Sono composizioni piuttosto ricche di colore quasi aggrumato, dove un robusto risalto luminoso quasi penetra la materia dandole una vibrazione di carattere espressionistico.

* *

I paesaggi dell'ungherese Istvan Pekary (Galleria Viotti) son sempre popolati. Ora è tutto un paese in festa che si raccoglie intorno a degli sposi novelli, ora è un circo che, con i suoi cavalli da giostra e i suoi clowns, irrompe tra le case d'un felice paese di fiaba. E qui giunge altra volta, lungo la stretta strada che costeggia il mare, addirittura un corteo di re magi, come nel rinascimentale racconto d'un Benozzo Gozzoli. Il riferimento non è casuale, perché veramente il Pekary è un narratore d'istinto che in chiave di *naïf* non rinuncia a testimoniare non diciamo la sua cultura, ma il suo amore per la grande [illegible] pittorica del no-

Due premi in provincia

Nel riprendere l'attività della galleria Caver (Galleria Subalpina) Renato Angelo Vercelli ha offerto ad amici e visitatori una mostra dei suoi più recenti lavori. Sono caratterizzati da un più chiaro colorismo, come se un raggio di sole avesse fatto irruzione nel folto dei suoi boschi, per dare però un tocco primaverile ad ogni altra sua immagine.

* *

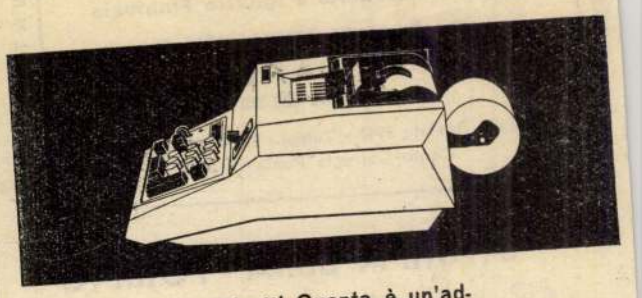
Nel castello di Mango d'Alba si è conclusa ieri la prima esposizione del Premio nazionale di pittura « Colline del Monferrato » cui hanno partecipato artisti e dilettanti con 211 opere. Tra le quaranta opere scelte dalla giuria, figura ai posti d'onore « La C[illegible]na » di Bruno Polver è stato assegnato il pri premio, e « Legno fa[illegible] delle Langhe » di Mic Pachner Pron che ha nuto quello riservato pittrice prima classifica

* *

Con una simpatica pittorica nelle nuove s di Leinì è stato inaug il terzo Premio di pi « La Griva 1967 ». La d'oro della « Griva » è assegnata ad Antonio na per «Cervino con pie Altri premi sono stati buiti a Castagneto, Diu roff e a Billetto, e, tri altri, a Fico, Pontecorvo lierno, Macciotta, Pu De Bonis e Camerini, m bel dipinto aveva a Chicco presente fuori c corso. Per la sezione r vata ai giovani, la tr d'oro del Comune ha pre-

[illegible] che non ci siano riu-

Olivetti Quanta

La Olivetti Quanta è un'addizionatrice elettrica portatile scrivente. Somma, sottrae, dà il saldo negativo, moltiplica per addizioni successive, scrivendo di ogni operazione termini e risultati. Può calcolare sconti e maggiorazioni, operare controlli di cassa, compilare le varie voci di una fattura.

..., i granata erano netti

...lso a sorpresa

CAMPIONATO DI SERIE C

...na: il successo non basta ...lvere i numerosi problemi

...iacenza, i liguri hanno denunciato molte lacune - Non sarà facile colmare il vuoto dalle partenze di Prati, Spanio e Gilardoni - L'amarezza dell'ex granata Pestrin

DAL NOSTRO INVIATO

Savona, lunedì sera.

Pestrin due mesi fa è stato ceduto al Piacenza, i dirigenti del Torino hanno pensato che piuttosto di continuare a tenerlo come riserva fosse meglio trasferirlo ad una squadra in cui il forte mediano potesse conquistarsi una maglia da titolare, in cui potesse ancora far valere la sua grande esperienza. Passare dalla serie A alla C non fa piacere a nessuno, ma Pestrin ha accettato la situazione senza protestare: ha trentun anni, tra non molto lascerà definitivamente il calcio, non ha più grosse ambizioni. E poi sperava di prendersi ancora una bella soddisfazione: di aiutare la squadra di Suppo a salire finalmente in B.

D'altra parte, questo era l'obiettivo dei dirigenti. Per rinforzarsi, il Piacenza aveva speso una cifra oscillante fra i settanta e gli ottanta milioni, davvero tanto per la serie C: oltre a Pestrin, dal Torino erano arrivati Grechi e Facincani, dal Maceratese Ferretti, dalla Fogginese Anniballi, dal Milan (in prestito) Cattai e Cabellini. I dirigenti non avevano certo fatto economi, volevano fare la «grande» squadra che potesse portare decisamente alla promozione. Ma pare proprio di gara rinunciataria (due tiri in porta in tutta la partita) che non merita la minima giustificazione.

Eppure il Savona non ha entusiasmato, non era uno «squadrone» contro cui non si potesse combattere. Certo, i biancoblù rispetto alla gara (persa) a Bolzano qualche passo avanti lo hanno fatto. Però il punteggio col quale si sono imposti ieri (punteggio che avrebbe anche potuto essere più vistoso) non deve trarre in inganno: i meriti del Savona sono molto condizionati ai demeriti del Piacenza, che ha sbagliato tutto quanto si poteva sbagliare. Un esempio, che addirittura può far sorridere: il difensore Favari, incaricato di una rimessa laterale, non ha saputo far meglio che rimandare direttamente il pallone fuori dal campo. Tutta una farsa.

Il Savona, insomma, non può vantarsi troppo di questo successo: Occhetta può essere contento dei due punti conquistati, di qualche progresso sul piano dell'intesa, di tre reti preparate con cura e realizzate con bravura. Tutto qui, però. L'allenatore dei liguri è troppo intelligente per non capirlo: la vittoria di ieri non deve gettare fumo negli occhi, le partenze di Prati, Gilardoni e Spanio hanno lasciato un vuoto all'attacco che non sarà facile colmare. Il troppo facile successo contro il Piacenza non basta a risolvere i problemi della squadra.

Un'altra nota positiva, comunque, c'è: il difensore Bruno ha segnato una delle tre reti, era dal torneo 1965-'66 che non riusciva a realizzare un goal. Veramente l'anno scorso tre li aveva fatti, ma... nella propria porta. Ha promesso che pareggerà il conto, Occhetta lo ha preso sul serio.

Maurizio Caravella

Torneo internazionale di spada

Muzio 1° a Rimini

RIMINI, lunedì sera.

Sorprendente vittoria del vercellese Giovanni Muzio, ventenne «tricolore» juniores, nel torneo internazionale di spada per la coppa «Riviera di Rimini», dinanzi ad oltre cinquanta concorrenti fra cui gli azzurri del «Giardino» di Milano Albanese e Paolucci (il terzo azzurro, il vercellese Cipriani, era stato eliminato nei quarti di finale). Un altro giovane, il catanese Mannino, ha conquistato il terzo posto precedendo Francesconi, l'anziano campione polacco Rydz e lo stesso Paolucci.

Nella gara femminile per il trofeo «Francesca da Rimini» si è affermata la francese d'origine piemontese Christine Muzio, dinanzi a diciannove concorrenti, precedendo la polacca Julito, la jugoslava Jeftimiades e la savonese Faldini, la migliore delle italiane.

Oggi è in programma il trofeo a coppie (una fiorettista e uno spadista) «Paolo e Francesca».

Ecco la classifica del torneo di spada: 1) Muzio Giovanni (Pro Vercelli) 4 vitt.; 2) Albanese (Milano) 3 vitt. e 7 stoccate; 3) Mannino (Catania)) 3 vitt. 12 stocc.; 4) Francesconi (Milano) 2 vitt. 5 stocc.; 5) Rydz (Polonia) 2 vitt. 8 stoccate; 6) Paolucci (Milano) 1 vittoria.

...ggi autovetture ...000 al giorno

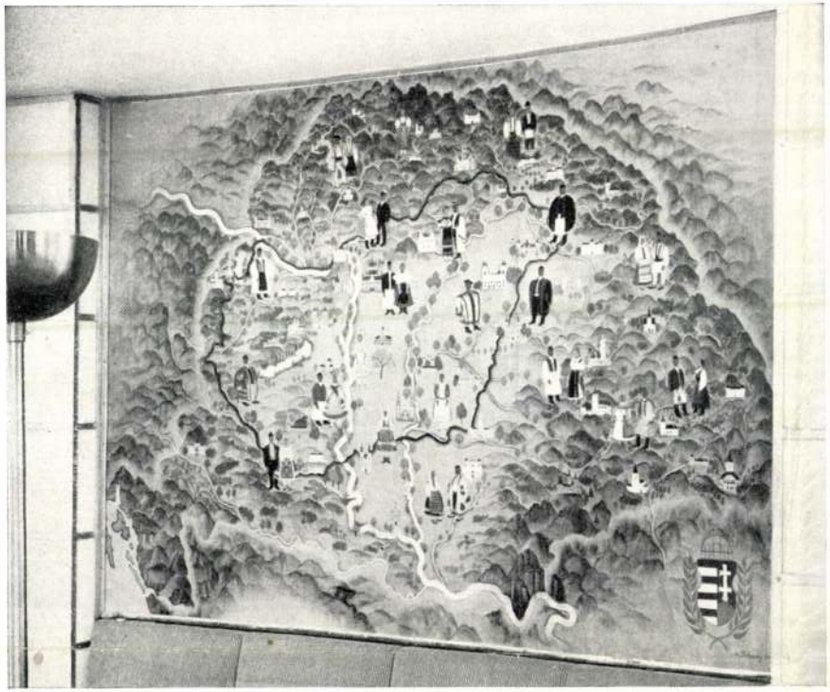
senza autista - senza benzina - 30 km. compresi

RIPRESE DOMICILIO (Lire 300)
NE DANNI PROPRI (Lire 400 al giorno)
UZIONALE (Lire 20.000)
ECIALI SOCI A.C.I. e TOURING CLUB ITALIANO
ELLI (a richiesta altri tipi di vetture)

ATE 753.185 - 773.215
ERVIZIO CONTINUO)
- VIA CIBRARIO 67
UTOSERVIZI MORINI

ECCANOGRAFICO
ZIONALE
A TERESA N. 7 - TEL. 537.844
scrizioni ai corsi per:
RATRICI

INIZIO
2
OTTOBRE
10
OTTOBRE

Magyarország és Európa térképe a váróteremben — Festette: Pekáry István
Carte decorative dell'Ungheria e dell'Europa — Pittore: Stefano Pekáry

Dekorative Landkarten von Ungarn und Europa — Gemalt von Stefan von Pekáry

sével, Kemény Zoltán min. oszt. tanácsos a munkáknak áldozatkész helyszíni irányításával segítségükre nem lettek volna.

Egy épület sikerült mivoltáról csak a huzamosabb használat állíthat ki bizonyítványt. A budapesti repülőtér forgalmi épülete már az üzem első napjaiban, új mivolta dacára, beváltnak látszik és nemcsak hogy a napisajtó részesítette a legkedvezőbb fogadtatásban, hanem a közönség is csakhamar szívébe zárta a magyar forgalom e legújabb szervét.

K. H.

A fotófreskóról.

A budapesti repülőtér nagycsarnokát díszítő fotomontage elgondolása és megvalósítása során igen érdekes, legkülönbözőbb természetű tapasztalatok gyűjtésére nyílott alkalmam.

Mindenekelőtt az a tervezői kérdés adódott, hogy a csarnokra nyíló emeleti körfolyosó mellvédjével mi történjék? Kezdettől fogva nyilvánvaló volt, hogy zárt mellvédre van szükség. S szinte úgy látszott, hogy ezt a felületet gyakorlatilag is fel lehet használni: egy ilyen forgalmi épületben forgalmi plakátok sorát kell elhelyezni: forgalmi vállalatok és idegenforgalmi intézmények tarka — néha-néha igen sikerült plakátjait. E negyvennégy folyóméter hosszú felület szinte kínálkozott erre. A tervezési munka során azonban felismertük, hogy mégsem volna helyes, hogyha e felületet e célra szabadon hagynók. Felismertük ugyanis, hogy a tér egészében ezt az összefüggő karikát nem szabad függőleges választóvonalakkal 50—60 vertikális arányú mezőre tagolni, nem szabad felszabdalni — ellenkezőleg, e körfutó vízszintes elemre a térkompozicióban feltétlen szükségünk van. De a plakátok ellen szólt az a megoldás is, hogy a plakátok mulandósága és változandósága folytán később nem lesz módunkban a kiválasztásra és a plakátok egymásmellett való elhelyezésére befolyást gyakorolni. A tér színkompozíciója is kiérett, szinte lehetetlennek látszott az, hogy a plakátok különben igen jóleső tarkaságát vigyük ebbe a hideg, letompított színekben tartott térbe.

Elejtvén a plakátsort, felmerült a festett friz gondolata. Mérlegelvén a mellvéd méreteit, úgy láttuk, hogy a 44 m. hosszú és 1.05 m. magas felület sem figurális, sem tájképi festésre nem alkalmas, a tájképek — különösen ha összefüggő egészre gondo-

Tér és Forma
1937. 8. k.

Pekárny Ithodán

PEKÁRY ISTVÁN festő, grafikus, Munkácsy-díjas
Budapest, 1905

A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula volt a mestere. Több alkalommal járt tanulmányuton Ausztriában, Svájcban, Olaszés Franciaországban, valamint Hollandiában. 1931 óta jelentkezik a hazai és külföldi tárlatokon, az utóbbi években az Ernst Muzeumban (1961), Torinóban (1965, 1967), Zürichben (1966, 1971) és Firenzében (1968) mutatkozott be gyüjteményes anyaggal. Művei szerepeltek a Velencei Biennálén, a Milánói Triennálén, a Párizsi és a New-Yorki világkiállításon. 1937-ben Párizsban, 39-ben Milánóban nyert diplomát, majd 1942-ben ugyanott Grand prix-t. 1956-ban Munkácsy-díjjal tüntették ki. - Dekorativ, részleteiben is áhitatos kompozicióiban a modern képirás krónikási módszereit fedezhetjük fel, ahol a valóságos történésnek és a fantáziának egyformán fontos szerepe van. Legtöbbször a magyar falut, a magyar nép életét ábrázolja, a népmüvészet sajátos formanyelvének, hagyományos motivumainak felhasználásával. Ujat hozott a monumentális díszitőművészetben és a modern szinpadtervezésben is. A történelmi, bibliai témák, a magyar mondák jelenetei ezeken a nagyméretü alkotásain kisebb-nagyobb kompoziciós egységekből kerekednek egésszé, s a dimenziók a nagy műfaj törvényei szerint módosulnak.

Művés életrajzok 1975

— **Pekáry István Szent István-gobelinjei.** A newyorki világkiállítás magyar osztályának bizonyára nevezetes disze lesz, az a két nagyméretű faliszőnyeg, amelyet *Pekáry* István, a kitünő festő terve szerint a Budai Szövőmühely készitett remekbe. Mind a két gobelin a Szent István-év alkalmából készült és Szent István korára vonatkozó jeleneteket egyesit igen tetszetősen stilizált szerkezetben. Az egyik szőnyeget (mérete 3×2.60 méter) Székesfehérvár városának rendelésére tervezte Pekáry és ez a munkája négyrészü kompozicióban, amelynek egy stilizált lombozatu fatörzs az osztója, körülbelül az egész magyar történetet összesiti Szent Istvántól, a trónusán ülő Mária Teréziáig. A tervező müvész a népmüvészet naiv önkéntelenségével szerkeszti egybe kompoziciójában az időrend dolgában egymástól legkülönbözőbb korokat (például Szent István épülőfélben levő székesfehérvári bazilikájának hátterében a mai Székesfehérvár épületeit), de olyan megnyerő üde képzelettel, amely minden ellentmondást elhallgattat. Tárgyra egységesebb a másik gobelin. Azt a közoktatásügyi miniszter rendelte Szeged városa számára (a mérete 3×3.20 méter) és a vitézei, meg egy szerzetes társaságában lóháton érkező Szent Istvánt ábrázolja a nép körében. A falu népe levett kalappal, áhitattal fogadja a fehér lovon ülő szent királyt. Az előtéri főcsoport mögött a mozgalmas jelenetek egész sorát szerkesztette egybe igen ötletesen a müvész: az ökrös ekéjével szántó parasztot, a kalyibája előtt dolgozó földmivespárt, malmot hajtó folyóvizet, rajta buzát rakodó és csónakban evező halászokat, a viz partján kedves épitményü zárdát, előtte és benne tonzurás barátokat, végül a háttérben harci jelenetet: Ajtony és Csanád vezér csatáját. A levegőben galambok röpködnek, a vizparton darumadarak állnak. De bár ennyi minden van a gobelinen, mégsem hat zsufolt-

Vaterl

Ujság 1939. márc. 30.

nak. A nagy tettekre törekvő előadás és a jól összeválogatott szimek az egész kompozíciót áttekinthetővé teszik. A szónyegen a népi képzelet üdesége és kedvessége ömlik el. A szövőmühely kiünően meg tudta valósitani a művész elképzelését. (e. a.)
1939. május. 30.

denn das? — Aber da sagte ich es ihnen: — Damit jemand im Büro sitzt, d ich betteln gehe ...

ıs für einen fürchterlichen, glühenden Kopf er in dieser Welt zu schleppen

Damals war mein Sohn noch ein Bürschlein. Ich konnte ihn nicht ein- terrichten lassen. Wovon denn? ... Seine Mutter lag zum Glück schon in der Erde. Eines Morgens stellt sich der Fratz vor mich hin: Vater, e, mein Glück versuchen! — sagte er. — Damit wenigstens ich Euch ur Last falle. Vielleicht könnte ich Euch irgendwie behilflich sein ... te ihn sowieso nicht zurückhalten können, da ließ ich ihn denn ziehen. Erinnerungen machen den Alten blaß. Sein gelber Schädel beginnt zu . Flüsternd ächzt er:

Nur einen Kuß und einen Groschen konnte ich ihm geben ... Das war as ich besaß.

ı Kuß und ein Groschen: das war des Sohnes ganze Erbschaft. Welcher den ließ ihn wohl irre werden? ...

Lange Zeit sah ich ihn nicht. Er schrieb nie, ließ nichts von sich hören. inte schon, daß er irgendwo umgekommen sei ... Da tauchte plötzlich der Narr auf. Niemand wußte, wer er war, woher er kam. Wie hätte nen können, daß er mein Sohn ist! Auch er zeigte es niemals, daß er mich erkannt hatte. Er vermied das Dorf. Hier bettelte er nie ... Nun weiß ich, warum! — Und tief senkte sich das Haupt des alten Mannes: — Er wollte mir nicht zur Last fallen! ...

Adam Füzy hielt eine Pause. Es ist schwer, so etwas auf einmal zu erzählen. Erschüttert schwiegen auch wir. Er seufzte tief.

— Zehn Jahre mag es her sein, da traf ich ihn eines Abends aus der Stadt kommend außerhalb des Dorfes. Ich kam zu Fuß und auch er ging nicht anders.

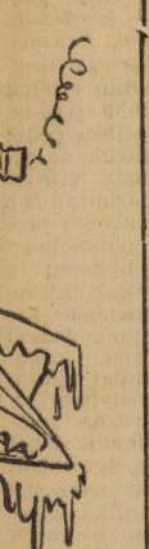
— **Pekáry István és Gádor István kiállítása.** Az a tarka-barka magyaros világ, amely a *Tamás-galéria* falain, *Pekáry István* pikturájában virul, gondolkodóba ejti az embert. Mi az oka — kérdezzük önmagunktól — hogy egy paraszti festő, *Benedek Péter*, a kezdetleges ösztönművészet egy-egy megkapó remekműve után hirtelen a tudatosan értelmi művészet felé kezd fejlődni és ez inkább visszafejlődést jelent nála, *Pekáry István* képeiben pedig egy művészi értelmiségit festő visszafejlődik a legkezdetlegesebb ösztönalkotás felé és nála viszont fejlődést jelent ugyanez?! Ebben a párhuzamban ott van az ösztön és tudatosság egész művészi problémája, de csak abban az esetben, ha jóhiszeműen feltételezzük, hogy Pekáry István is jóhiszemű és ezeket a teljesen primitiv hatásu, de annál érdekesebb tájakat, alakokat, jeleneteket, csendéleteket nem az eredetieskedés előre megfontolt szándékával festi, hanem azért igy, mert másképp nem tudja. Tegyük hát fel, hogy Pekáry István, eddigi mézeskalács-stilusát levetve, helyesebben elmélyitve, jóhiszeműen, a gyermekek vagy népi művészek romlatlan ösztönösségével fest és akkor örömünk lehet ebben a szines, mozgalmas világban, amelyről kétségtelen zamattal csap felénk a magyar népi élet levegője, az a különös, titokzatos romantika, amelyet pásztorok faragványain, régi hires betyárok tömlöcbeli munkáin látunk. Különösen a látomásszerü temetési kép, a Csepürágó, a Falusi legény képe döbbentenek meg, egyrészt . . . hitelességükkel, másrészt ezzel a megmagyarázhatatlan, szinte balladaszerüen sejtelmes magyar élettel, amely, mint a nép eredeti műalkotásain, annál sejtelmesebb, minél tarkább és mozdulatlanabb. Vannak azonban Pekárynak külföldi, főként olaszországi tájai is, amelyekkel szemben, éppen azért, mert annyira érdekesen kezdetlegesek, még fokozottabban felmerül bennünk a kérdés: tudatosság ez vagy ösztön, modor vagy őszinteség?! — A másik kiállító *Gádor István*, a modern magyar kerámia legkitünőbb mestere, akinek munkái, főként az ujabbak, ismét erős és örvendetes visszahajlást mutatnak a magyaros fazekas-mesterség felé, az utóbbi évek bécsi és berlini hatásu cserepei után. Egy szőlőfürtös tányér és egy fekete égetésü edény különösen megragadja a néző figyelmét. *(f. j.)*

— **A fogorvosok nemzetközi kongresszusa Budapesten.** Az Association Stomatologique Internationale, amely 1931-re magyar elnökséget választott, Budapesten tartja idei nagygyülését. Az elnökség részéről dr. *Szabó József* egyetemi tanár, dr. *Sturm József* főtitkár, dr. *Morelli Gusztáv* és *Salamon Henrik* egy. tanárok, valamint dr. *Fried Samu*, a kongresszusi kiállitás vezetője Berlinbe utaztak a nagynémet fogorvosi kongresszusra, hogy azt testületileg meghivják hozzánk a nemzetközi gyülésre és kiállitásra. Szabó és Morelli előadást is tartanak Berlinben.

— **Kanonokok beiktatása Pécsett.** A közelmultban pécsi székesegyházi főesperessé kinevezett dr. *Hanuy Ferenc* prelátus-kanonoknak s az utódlási joggal koadjutor-kanonokká kinevezett dr. *Schauer Miklós* c. apát, püspöki irodalgazgatónak ünnepélyes beiktatása uj méltóságukba hétfőn délelőtt, a káptalani misét megelőzően folyt le a pécsi székesegyházban. A beiktatás szertartását dr. *Mosonyi Dénes* prelátus-kanonok, apostoli protonotárius végezte.

— **A népjóléti miniszter köszönete egy alapitványért.** Blaskovich Árpád ny. államvasuti főfelügyelő végrendelet hátrahagyása nélkül elhunyt feleségének, szül. *Weil Karolának* végső akaratát teljesiteni óhajtván, a Protestáns Orsz. Árvaegylet fenntartása alatt álló Protestáns Orsz. Árvaháznak egy ingatlant adományozott alapitványként. A népjóléti miniszter Blaskovich Árpád nagylelkü alapitványáért köszönetét nyilvánitotta.

— **Járási ipartestületté alakult a keszthelyi ipartestület.** Keszthelyről jelentik: Most tartotta évi közgyülését a keszthelyi ipartestület, amely elhatározta, hogy járási ipartestületté alakul. *Náray Andor* iparbiztos az iparosság helyzetét tette szóvá. Elnökké ujból *Meizler Károlyt* választották meg.

ntal rajza.)

(TOMPA.)

— **A porosz külügyminiszter fiát halálra gázolta**

— **Két kiállítás.** Az *Alkotás-Művészház*ban most nyílt meg *Pekáry* István, *Gádon* István és *Fáy* Lóránt kiállítása. *Pekáry* egy sor történelmi és biblikus alakokkal benépesített fali képszőnyegét mutatja be, köztük a mesehangulatú *Noé bárkáját*, a tüzes színekben pompázó *Szent Istvánt* és a leegyszerűsített formákba tagolt, finoman komponált *Utolsó vacsorát*. Gazdag és változatos kerámiagyüjteménnyel szerepel *Gádor* István, aki színben, formában meginí sok meglepetést hoz. Egy sereg állatfigurája és kedves népi alakja mellett különösen tányérjai és vázái tűnnek ki. Nagyon szépek stáció-reliefjei, a *Menekülés* és a *Patrona Hungária*, azonkívül finoman mintázott, kisebb bronzai, amelyek arról tanuskodnak, hogy mesterük figurális szobrásznak is elsőrangú. *Fáy* Lóránt pasztelljei, akvarelljei és tusrajzai egyformán érett alkotások. Mindig a lényeget fejezik ki s kevés eszközzel is sokatmondók. —psz

500.—
1000.—
600.—
200.—
250.—
250.—
300.—
120.—
350.—

33. Marokszedő, gipsz nemes anyagban 350.—

nemes anyagban 350.—

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS

1. Szent László, gipsz — fémben — 8000.—
2. Szabó Dezső, erdélyi kő — 1800.—

ASZÓDI WEIL ERZSÉBET

3. Dráma az utcán, rézkarc — 80.—
4. Kunsági major, rézkarc — 80.—

R. BARABÁS GIZELLA

5. Reggel a Balatonon, olajf. — 400.—

nagyborosnyói BARTHA LÁSZLÓ

6. Favágók, olajf. — 1000.—
7. Alkonyatkor, olajf. — 1100.—

BÁLINT ÁRPÁD

8. Tanulmányfej, olajf. — 500.—

BECK Ö. FÜLÖP

9. Madách, gipsz — 1500.—
10. F. Baba mellszobra, terrakotta — 500.—

PEKÁRY ISTVÁN

MAGYAR HÍRLAP 2001. IV. 9.

MŰTÁRGY

Szőnyegek milliókért

Gréczi Emőke

A nagy festményárverésekét övező „felhajtás" mellett kevés figyelem jutott a Nagyházi Galéria kétnapos aukciójára. A cég nem egy meghatározott célcsoport kiszolgálásán fáradozik, megszólítja az „apróságok" gyűjtőit, és rendez árveréseket kimondottan alacsony árú (gyengébb minőségű) festményekből is. A szerény hírverés ellenére kimondottan jó eredmények születtek a 19. és 20. századi képek aukcióján, néhány alkotás ára minden várakozást felülmúlt. Különösen a századelő ismert neveit értékelték a jelenlévők. Tornyai János védett Parasztszobáját 220 ezer forintról indították, végül 1,2 milliónál fejeződött be a li- Deák-Ébner Lajos Krumpli- ezer forintba került, járőre

Egy Liebermann jelzési pasztell női portré (Kalapos hölgy) némi jóindulattal egy közepes Ripp-Rónai lehetne. Ezt bizonyára többen felismerték, ezért 120 ezres kikiáltási árát 650 ezerig vitték fel. A Schmidt-Wehrlin jelzést viselő Bretagne-i vásár eleve az árverés egyik legmagasabb árán indított tétele volt, 600 ezerre még 250 ezret tettek a licitálók. És hiába lépett túl a piac Berkesen, egy nagyobb méretı Téli városrészlet 600 ezer forintért ment el 190 ezres kikiáltás után. A grafikák között is találunk figyelemreméltó árakat. Márffy Ödön Akt lóval címı tusrajzának árát 80 ezerről négyszeresére vitték fel, Ferenczy Noémi Körtánca 120 ezerről indult, 380 ezerért kelt el. A mıvész olajképe 650 ezerrel fejezte be az árverést. Gulácsy Lajos rajza (Három alak tájban) 300 ezer. Schönberger Armand temperája (Levelet olvasó nő) 460 ezret ért. Az igazi meglepetés Pekáry István nevéhez fűződik, a Mediterrán várost 80 ezer forintról indították, leütési ára pedig 700 ezer lett.

A szőnyegtételek hoztak némi meglepetést, ugyanis a galéria által magasra értékelt darabok általában visszamaradtak, és néhány olcsóbbért küzdöttek inkább a jelenlévők és a telefon segítségével licitálók. Egy 19. századi Jomut szőnyeg 360 ezerről indult, és legalább hat licitálónak köszönhetően 1,4 millióért ment el. Egy perzsa Serapi szőnyeg ugyancsak a 19. századból különösen kedves lehetett néhány gyűjtőnek, 1,5 millióról indult, végül 5,5 milliónál fejeződött be a licit. Egy különlegességnek tekinthető (védett) erdélyi szőttes a 18. század elejéről kikiáltási áron, 1,5 millióért kelt el.

a magyar pírpiacot

Megemlítette, hogy az idei első negyedév rendkívül kedvező volt a kötvénypiaci befektetőknek, hiszen a tőzsde gyengélkedése alatt „szárnyalnak" a vállalati kötvénypiacok. Példaként megemlítette, hogy az év első négy hónapjában globálisan 30 százalékkal nőtt az új vállalati kötvények kibocsátása. Az ISMA egy önszabályozó, a tőzsdékhez nagyon hasonló felépítésű és működésű szervezet, amely 1969-ben alakult, akkor még a nemzetközi kötvénykereskedelem szervezésére, szabályozására és lebonyolítására. Az ISMA jelenleg mintegy 50 ország közel 600 legjelentősebb pénzügyi intézményét tudja tagjai között. Az ISMA által szabályozott piac kapitalizációja meghaladja a négyezermilliárd dollárt.

Magyarország a szervezetben jelenleg három taggal, az Államadósság-kezelő Központtal és a Budapesti Értéktőzsdével mint társult tagokkal és az OTP Érték-

TŐZSDEI TÁRSASÁGOK KÖZGYŰLÉSEI

Társaság	Időpont	Osztalékjavaslat forint/részvény
BorsodChem	április 27.	nem közölte
Danubius	április 27.	47
Démász	április 26.	1420
Egis	április 4.	120
Graboplast	április 27.	100
Matáv	április 27.	10
Mol	április 27.	55
OTP	április 25.	nem közölte
Pannonplast	április 25.	100
Pick	április 25.	nem közölte
Prímagáz	április 20.	nem fizet
Rába	április 24.	nem közölte
Richter	április 26.	250
Synergon	áprilsi 27.	nem fizet
TVK	április 20.	nincs
Antenna Hungária	április 25.	nem közölte
BIF	április 23.	nem közölte
Brau Union	április 26.	t örzs: 210 elsőbbségi
Csopak	április 24.	
Dédász	április 24.	
Domus	április 26.	
econet.hu	április 26.	
Elmű		
Eravis		
ÉDÁSZ		

ekáry szőnyegei és Gádor kerámiái a Tamás-galériában

Gádor István: Furulyás

Horn: A körte termesztése 56 ábrá
Horn: Törpegyümölcsfák és alakfák
Horn: Gyümölcsfák nyesése 74 ábrá
Horn: Családi ház gyümölcsös kert
Jécsay: Hogyan készitsük el virág
Kis kertész. Az összes kertészeti
Kerekes: A gyümölcsös rovarkártevő
négyszinnyomatu mün
Kerekes: Az őszibarack pomológiája
Kmoskó: Általános gyümölcstermesz
Léhner: Az őszibarack termesztés
Mahács: Ribiszke, köszméte, málna,
Mahács-Liszka: Kertészeti üzemtan
Mohácsy: A gyümölcstermesztés kézi
Mohácsy: A dió, mandula, mogyoró
Molnár: Gyakorlati gyümölcs terme
Németh: Konyhakerti növénytermelé
Pettenkoffer: Szőlőmüvelés 224 ké
dr.Sántha: A szőlő kártevői 32 áb
Sávoly: A konyhakert különleges t
Szabó: A gyümölcs és konyhakerti
Szabó: A konyhakerti termények ok
Ungváry: Mükedvelő es haszonkerté
Több fekete és szi
Varró: Gyógynövények gyakorlati a
gyüjteménnyel és s
Végh: Bolgárkertészet 37 képpel
Wigand: A kert. Elvirult kertek,

Kereszténykén „jelen lenni"

Jövőnk felé tekintő gondolatok

Hazai katolikus egyházunk feladatait, itthon elvégzendő munkánkat kell újra és újra szemügyre vennünk, nehogy később önmagunkat kelljen vádolnunk: vétkeztünk mulasztással.

Mindezt kissé konkrétabban, a teljesség igénye nélkül így vázolhatnám:

Mivel hazai egyházunk nem légüres térben él, hanem itt és most e hazában, azért szem előtt kell tartanunk a jelen társadalmi tendenciákat, adottságokat, és strucc módjára nem hunyhatunk szemet bizonyos krízisjelenségek láttán sem. Fel kell tennünk a kérdést: mit jelent kereszténykén „jelen lenni" társadalmunkban? Úgy gondolom, mai helyzetünkben akkor leszünk valóban jelen, ha több szeretettel, nyitottsággal és megértéssel fordulunk minden kereső-kérdező ember felé. Ne azzal dicsekedjünk, hogy túléltük a negyvenéves diktatúrát. Ez nem a mi érdemünk — Isten irgalmából megmaradtunk. Semmiféle ígéretünk nincs azonban Istentől, a köztünk működő Szentlélektől arra vonatkozóan, hogy a mi munkánk nélkül fennmaradhatunk. Hajlamosak vagyunk sajnos a rezignációra, és képesek vagyunk rá, hogy szétforgácsolódjunk.

Messze vagyunk még attól, hogy valóban a „nyitott kapuk egyháza" lennénk. Még a bennlévőkkel szemben is sokaknak fenntartásaik vannak, hát még a „gyanús megtérőkkel". Ha sikerül végre mind több embert a szeretet gondolataira rávezetni, a szeretet tetteivel meggyőzni — akkor valóban jelen leszünk a társadalomban is.

Ne hunyjunk szemet hazai egyházi életünk belső problémái és nehézségei fölött se. Ezen a téren sem elég a diagnózis felállítása (vajon erre sor került-e már?), hanem a kellő előtanulmányok, felmérések után végeznünk kell a reánk háruló feladatokat. Ez utóbbiak közé tartozik a minél szélesebb rétegeket átfogó továbbképzés, a keresztény felnőttképzés; ezen belül is legfontosabb a Szentírás egyre elmélyültebb, a biblia-tudomány eredményeit is magában foglaló ismerete. Továbbá: számos konkrét lelkipásztori feladat, melyek megoldásához már hozzákezdtünk, vagy még csak a készülődés fázisában élünk.

Évekre szóló tennivalók

Kötelességszerűen és meggyőződésből is kiemelt feladatokként említem a II. János Pál pápa által 1991. augusztus 20-án Budapesten, a püspöki kar tagjai előtt tömören összefoglaltakat. Csak címszavakban utalok ezekre:

— a püspökök működjenek együtt egymással, továbbá a papok a püspökökkel, és a világi hívek a papok által az egyházmegye főpásztorával;

— legyünk nagyobb megértéssel és szeretettel egymás iránt, és ebben senkit ne hátráltassanak olyan személyes megfontolások, amelyeket a többi testvér jellemvonásai vagy múltbeli események táplálnak;

— alkossunk átfogó képet az egész magyar egyház problémáiról, így válik lehetővé a közös lelkipásztori terv kidolgozása, amely kijelöli a tervszerű irányelveket és az együttes cselekvést;

— ezen a téren hatékony segítséget nyújt a Püspökkari Titkárság, amelyre rá lehet bízni az egyes problémák tanulmányozását és gyakorlati kidolgozásukat;

— a püspökök feladata minden lehetségest megtenni azért, hogy a papok úgy érezhessék magukat „mint egyetlen család, amelynek atyja a püspök" (Christus Dominus, 28);

— különösen tudjatok együttműködni a világiakkal — buzdított a pápa —, hiszen a zsinat ráirányította a figyelmet a világiak értékes és egyedülálló szerepére. A zsinatra utalva a pápa figyelmeztetett, hogy a világiak sokféle módon bevonhatók a hierarchia apostoli munkájával való közvetlenebb együttműködésbe;

— ügyelnünk kell — hangsúlyozta a pápa — a jelenkori társadalom kihívásaira azokon a területeken, amelyek különös szakképzettséget feltételeznek. Ilyenek például a tömegtájékoztatási eszközök használata, az egyházi élet adminisztratív és gazdasági igazgatása, az oktatás, a politika és munka világa stb.;

— az egyház a történelemben a keresztény élet mindig újabb formái felé halad, melyeket összhangba kell hoznia „az új formák felé haladó társadalom körülményeivel" (Christus Dominus, 3.)

Tanítás és tanúságtétel

Úgy vélem, itt akár meg is állhatnánk, hiszen a pápa által kijelölt munka az elkövetkező évek, sőt évtizedek feladatait jelentik számunkra. Mégis, emlékezetbe szeretném idézni, hogy ősrégi és ma is aktuális feladatunk: *hitünket, a tanítást és a megélt hitet, tanúsítással és tanúságtétellel kell az utánunk következő generációknak átadnunk.* Úgy vélem, ez hazai egyházunknak ma legégetőbb, legsúlyosabb feladata. E munkánál a világi hívekre legalább olyan komoly és nehéz kötelességek várnak (ha nem nagyobbak), mint a létszámban egyre csökkenő, elöregedő papságunkra. E hit-továbbadás fontosságának hangoztatásában felelős egyházi vezetők, a teológusok, a lelkipásztorok és a világi hívek, továbbá a keresztény szociológusok bizonyára mind egyetértenek.

A keresztény értékek visszaszorulóban?

Ami számunkra itt és most nagyon fontos: a keresztény hit a jelen átalakuló társadalmi életben köztünk és általunk — természetesen nem a Szentlélek kegyelme nélkül — inkarnálódik és inkultúrálódik. Gyorsan élő, változó korunk szociális, kulturális, gazdasági átalakulását szem előtt tartva a keresztény értékek életben tartása és továbbadása fokozott tempójú, erőltetett munkát követel minden kereszténytől. Sajnálatos módon tapasztalhatjuk, hogy a keresztény értékek köztiszteletben tartása, mi több, magának a kereszténységnek jelentősége a nyilvános életben fogyatkozóban, csökkenőben van. A visszaszerzett szabadság ismételt hangoztatása ellenére az egyház még mindig nem kapta meg megillető helyét a pluralista társadalomban, például az oktatásban, a nyomtatott és elektronikus médiában — és még sorolhatnánk, azt hol nem.

Az elmúlt néhány évtized csakúgy, mint napjaink átalakulóban lévő környezete rádöbbenthet, hogy a kereszténység, az egyház a maga intézményes formájában, úgynevezett hivatalos egyházi voltában, az egyes embert, a konkrét és dönteni képes személyt csak alig-alig képes megszólítani. Sem a múltban nem volt, sem ma, sem holnap nem lesz lehetséges, hogy mindenekelőtt és — fölött, netán kizárólagosan az intézmény képes legyen rá, hogy a keresztény hitet a következő generáció számára átadja. A keresztelést és sok minden mást meg lehet szervezni és sok mindent lehet intézményesen „kivitelezni". De hívő embereket sem a múltban, sem pedig a jövőben nem lehet másképp Krisztus felé vezetni, mint kisebb szociális egységek, csoportok létrejöttével, mindenekelőtt a keresztény családban, melyekhez a gyermekek és a felnövekvő fiatalok tartoznak. Gyermekeket, fiatalokat lehet oktatni, hitoktatni és ez fontos is. De semminemű oktatás nem elégséges a keresztény életbe való bevezetéshez, az abban való megszilárdításhoz. A keresztény családi élet, a plébániai ifjúsági munka, a különféle csoportmunka nélkül elképzelhetetlen jövőnk alakítása.

Ha bárki abban a naív hitben élne, hogy kizárólag a jól szervezett intézmény, annak hivatalos vezetői tartják fenn a kereszténységet; ha a szülők azt gondolnák, hogy elvégezték feladatukat, amikor beíratták gyermeküket a hitoktatásra; ha nem tudatosítanák, hogy saját életpályájuk, gyermekeikkel kialakított kapcsolatuk, azoknak későbbi keresztény életalakítása számára a legfontosabb alap és háttér a család; ha a családi és baráti körben Isten neve már el sem hangzik; ha vallásos kérdésekről, keresztény erkölcsi elvekről már szó sem esik — akkor a hit átadásának, az élő kereszténység fenntartásának kilátásai rendkívül csekélyek lesznek.

Jó-e a szereposztás?

Komoly problémát jelent, hogy hazai egyházunk legújabbkori gyakorlatában a bázist jelentő keresztény közösségeknek (ahol ilyenekről egyáltalán beszélhetünk) egyre kisebb szerepek jutottak. Túltengett a felülről való szervezés, a központi irányítás, az intézményesülés. Jellemző, hogy hivatalos társadalmi fórumokon már kizárólag csak az egyházról és nem a keresztényekről esik szó. Lehet-e ilyen fejlődés mellett (ha egyáltalán fejlődésnek nevezhetjük a folyamatot) sokak elidegenedését még fékezni, megakadályozni? Lehet-e csodálkozni azon, ha vallásról szólva a kívül- és szemben állók csakis az intézményesült egyházi életről, szervezetekről beszélnek, és a kisközösségi vallásosságot már-már csak egyfajta szektás szellem megnyilvánulásának tekintik?

Napjaink nagy paradoxona: az egyházat kezdik társadalmilag elismerni, reális tényezőként nyilvántartani, sőt segítségét is igénybe szeretnék venni, ugyanakkor a valódi keresztény elmélyülést, az Isten felé fordult és embereket átölelő szeretetet olykor még a keresztények is idegennek tekintik.

A jeles münsteri egyháztörténész, Kötting mondta nemrég: legalább egy évszázadra lesz szükség, hogy a katolikus egyház a II. Vatikáni zsinat tanítását magáévá tegye, és életté formálja.

Hogy helyt áll-e megállapítása vagy sem, arról lehet vitatkozni, de a régmúlt történelmi példái és az elmúlt harminc év mintha őt igazolná. Ennek kapcsán tegyük fel a nagyon komoly lelkiismeretvizsgálatot igénylő kérdést: a zsinat óta eltelt negyedszázad alatt elvégeztük-e a feladatoknak legalább az egynegyedét..?

Van-e jövőnk

Bátorkodom továbbá felvetni egy kérdést, melyet magam is csak töredékesen és csak elvben merek megválaszolni. Úgy gondolom, Olvasóink sem képesek rá teljességgel megnyugtató választ adni. De a válaszkeresés folyamatához mindannyian hozzáadhatunk valamit, sőt ez kötelességünk is. A *kérdés* így hangzik: van-e jövőnk nekünk, hitünk szerint élni igyekvő keresztényeknek e hazában? A válaszom elvben természetesen igenlő, és épp ezért nem is veszítem el reményemet; de csakis akkor jogos és megalapozott a remény, ha hitünket és meggyőződésünket nem rejtjük véka alá, ha azt nem csupán szertartásokon, netán ünnepi tömeg-megmozdulásokon tárjuk környezetünk elé. Továbbá: lesz jövőnk, *ha* lesz erőnk bevallani, hogy az elmúlt évtizedek lanyhuló buzgóságát meghaladva, a mulasztásokat bevallva és jóvá téve, azokat pótolva kezdjük a megújulást.

De ez még kevés. Meg kell tennünk a következő lépést is. Krisztusról kell tanúságot tennünk, nem csak ad infra, hanem ad extra, kifelé is. Oda kell állnunk hinni már nem, vagy csak alig tudó, esetleg nem hívő embertestvéreink elé is — és Krisztusról kell szólnunk, felé kell mutatnunk. Ha Őreá tekintünk egykönnyen belátjuk majd, hogy a földi vándorlás során a struktúrák, a különféle szemléletmódok változtatják egymást, az egyház intézménye alakul, és átalakul. Régi megkülönböztetéssel élve: a status ecclesiae, azaz a Krisztus felé forduló, a belé vetett hitből fakadó élet az egyetlen lényeges a keresztény hívő közösség földi vándorútján. Ugyanakkor a statuta ecclesiae, azaz számos paragrafus, szabály, rendelet, mely a keresztények életét e világban elrendezi, a hit tartalmát módszeresen összefoglalja, sokféle módon alakult már és fog alakulni a jövőben is. Az egyházi hagyományokat és szokásokat át- meg átjárja a sokféleség és sokszínűség.

XXIII. János pápa zsinatot összehívó bullájában kreatív visszatérést javasolt „az egyház nagy tradícióihoz". Pontosan idéztem, nem egyes, hanem többesszámban szerepel ott a tradíció. Kreativitásunk a hagyományok gazdagságában és gazdagításában, továbbfejlesztésében, a lelkiismeretes tervezésben és a tervek munkálásában, csoportmunkákban, majd egyházközségi, egyházmegyei és országos tanácskozásokon képes lesz megújítani hazai egyházunkat és biztosítja annak — együttműködve a Szentlélek kegyelmével — jövőjét.

Gondolattöredékeimet Kerényi Grácia soraival zárom:

Kellenek még helyek,
ahol igazat mondanak.
Kellenek emberek,
kik nem motyognak orr alatt.
Kellenek gyerekek, kik tudást kérnek
és hitet.
Kellenek öregek, kik elfecsérlik szívüket.

Szennay András

„Sajtóapostolok kerestetnek"

Mint az Új Ember évtizedes előfizetője reagálnék január 29-i felhívásotokra. Úgy éreztem, ez az írás nekünk, Olvasónknak szóló segélykiáltás. S mindenkiben, aki hozzám hasonlóan szívén viseli a katolikus sajtó ügyét, visszahangoznia kell, mindnyájunkat cselekvésre kell indítania.

Januárban New Yorkban tartózkodtam, világbanki ügyekben. Ottlétemkor Főtisztelendő *Dominic L. Csorba* vendége lehettem. Öcsödi születésű, élete egyik célja, hogy vendégül lássa a hazánkból érkező katolikusokat. Sokat beszélgettünk. Megtudtam, hogy a New York-i katolikus magyarok egyik patrónusa, előadásokat is tart nekik havonta a rádióban és a televízióban. Elmondta, az Egyesült Államokban 1.700.000 magyar származású katolikus él, hitéletüket 14 plébánia irányítja. Rettenetesen hiányolják az itthoni híreket, fájlalják, hogy nem érdeklődünk irántuk.

Megemlítettem neki az Új Embert és a többi hazai katolikus lapot. Meg is állapodtunk, hogy elindíttatom címére az Új Embert. Hazatértem után olvastam el a főszerkesztő segélykiáltását. Nem egy, hanem öt példányt és a naptárt indítottam útnak Csorba atya címére. Azt is megírtam, tekintse ezeket mintapéldánynak, s megkértem, népszerűsítse a lapot a hiteles hazai szavakra éhes amerikai magyar katolikusok között.

Szeretném a lap minden olvasóját ösztönözni, segítsen, keresse az Új Ember népszerűsítésének, terjesztésének lehetőségét. Remélem, az én szerény hozzájárulásomnak is lesz eredménye, az új köntösbe öltöztetett hetilap meghódítja az amerikai magyar katolikusokat, és ők is segítik életben tartását, ehhez persze az is kell, hogy mi is nagyobb figyelmet szenteljünk tőlünk távolabb élő testvéreinknek. Ők igazán tudják és átérzik, hogy csak segítségükkel és hathatós támogatásukkal születhet újjá nemzetünk, s maradhatnak formáló erők a szentistváni hagyományok.

Nagyon remélem, hogy közös összefogásunk eredményeképp legközelebb azt jelentheted, kedves Rónay László, hogy az Új Ember háza táján minden rendben van, segített a katolikusok összefogása.

Szeretettel és reménykedve:

Dr. Mihályi László
alias: Baloghfalvai Mihályi László
az Új Ember hű olvasója

A MI SPORTUNK

Temető a pálya helyén

A televízió egyik esti Híradójának legvégén egy horvát fiú beszélt élete alakulásáról. A pálya helyén, ahol társaival edzéseiket tartották, ma temető van.

Ritkán lehet ennél megrendítőbb tudósítást látni, hallani. Tulajdonképpen azzal a szándékkal készült, hogy megmutassa, az egymással hadakozók otthon maradt hozzátartozói ma sem éreznek haragot, ma sem táplálnak szívükben ellenséges érzületet a másik nemzetiség tagjai iránt. A fiú arról beszélt, hogyan ébredt fel szívében a szerelem egy kislány iránt, akivel egy óvóhelyen vészelték át a támadásokat, s mekkora fájdalommal vette tudomásul, hogy a lány családjával együtt kivándorolt. Édesanyja elmondta, hogy a gyerek azóta leveleket ír, de mivel nem tudja a címet, ahová elküldhetné őket, magának készülnek a beszámolók. Aztán megint megszólalt a fiú. Ott állt a pálya mellett, ahol társaival nemrég közös edzéseiket tartották. A zöld gyep kikopott, a kapuk eltűntek, sírkeresztek sorakoznak egymás mellett. Az egyik sírdomb alatt játékostársuk, ugyancsak tizenéves fiú alussza hosszú álmát.

Aznap délelőtt beszéltük meg, hová megyünk sízni a vizsgák után.. Aznap délután figyeltem, amint egy hóval fedett pályán gyerekek kergették önfeledten a labdát. És összeszorult a szívem.

Mindenkinek lehetnek személyes elfogultságai. Vannak csapatok, sportolók, amelyek és akik különösen közel állnak szívéhez. A régi szép időkben minden más európai csapatnál közelebb állt hozzám a Crvena Zvezda, a jugoszláv labdarúgó bajnokság győztese, amely a Bajnokcsapatok Európa Kupáját is megnyerte. Utolérhetetlen eleganciával játszottak, dél-európai temperamentummal, s ahogy az szerencsés csillagállásban szokott lenni, a csapatban zseniális játékosok kergették a labdát. Egyiküket, az őrdöngős Szavicsevicset manapság nemes egyszerűséggel „il genionak", zseninek nevezik Milánóban. Mert odament a háború elől. A nagycsapatot szétszórta a háború vihara, ki Olaszhonban, ki a spanyoloknál, ki Törökországban él, játszik, keresi vagy meg is találta a szerencséjét. Az a nagy Crvena Zvezda, amely Tandori Dezső képzeletét is megmozgatta, nem lép pályára abban az összeállításban többé soha. Még a tartalékjai is elmenekültek.

De ha valaki pásztázza az európai televíziós adásokat, s véletlenül Belgrád jelentkezik, megdöbbenve látja, hogy megint tele a stadion, petárdák füstje borítja félhomályba a játékteret, s ma újra van Crvena Zvezda, talán nem olyan nagy csapat, mint Európát verő elődje, de játékosai tehetségesek, egy-egy villanásuk azt jelzi, belőlük is lehetnek Szavicsevicsek.

Azon a horvát pályán azonban nem játszanak soha-soha. Könnyes szemű hozzátartozók teszik le virágaikat gyászolva halottaikat, akik mind-mind egy esztelen háború áldozatai. Egy másik adásban — ezt német állomáson láttam — egy gyászoló apát kérdezett a riporter: miért maradtak itthon. „Ez a hazám — felelte az illető. — Ez a sír is ideköt." Könnyet törölt ki a szeméből, és hozzátette: „A reménységem is."

A sírkeresztes pálya korunk szomorú jelképe. Az önmagát levelekkel vigasztaló fiú és a gyászában is reménykedő apa azonban mintha perlekedne a szörnyűségekkel. Arra tanítanak mindketten: mindig van reménység. A szomorúságból is erőt, kitartást meríthetünk.

(-y -s)

Pákolitz István:

Veszélyzóna

A jócskán nagyothalló Philémon
napra-nap türelmetlenebb;
minden csip-csup dolgon fönnakad,
a közömbös kérdésekre is
megemelt tónusban válaszol;
Baukisz tépelődik-aggályoskodik,
mivel veszélyzónába kerültek:
szaporodik a figyelmetlenség,
kopik a kíméletes tapintat,
fogyóban a harmonikus egyetértés;
olykor számonkérő a szemvillanás,
egyre gyakrabban zsörtölődnek;
bizony, meg kellene zabolázni
a bégignemgondolt gondolatot,
a bántó szót és hamari cselekedetet;
csírájában illenék elfojtani
az érdesnek induló hangosságot;
messzire kerülendő a sértődés,
különösképp a nyegle, pökhendi
és kimódolt sértődni-akarás;
— ha Baukisznak három a daru,
Philémonnak meg csupán kettő,
nem kell okvetetlenül hajbakapni:
ki-ki a maga-látta darvak számát
kanyaríthatja mérlegkönyvébe.

Fecske Csaba:

Egyedül

ahol én kezdődöm te véget érsz:
kitaszítalak magamból
ahogy megérintesz az éppúgy lehet
kegyelem mint tragikus karambol

hús-vér ember spirituális lény?
valaki a semmiből kilátszol
hiába mert minél inkább vagy
annál jobban hiányzol

Hol van?

hol van az Isten kérdezed
reménytelenül kétkedőn hol van
tán ott a kérdésben talán ott van
a vakító fényű fájdalomban

hol van az Isten sikoltod
s könny gördül végig arcodon —
járhatatlan elvadult ösvényen
mi vagyunk mögötte a nyom

Hazatérés

Nyomdász úr kiképzőtiszt volt egy népes kaszárnyában. Páncélosokat oktatott a tankok kezelésére, karbantartására. Hozzáértő, kiváló szakember, akire több csoportot rábíztak felettesei. Növendékeivel úgy bánt, mintha fiai lettek volna.

Egy-egy nagyobb, nehezebb gyakorlat után, a kimenő, kilépők alkalmával tanítványai meghívták egy pohár italra a kaszárnyával szemközti vendéglőbe. Hol az egyik, hol a másik rajjal lépett át egy-két röpke órára.

A legénység nem iszogatott sokat. Nyomdász úr se, csak egyre sűrűbben fordult meg az otthonos csapszékben, és gyakran volt spicces, mire hazaért. Felesége sokat vitatkozott vele. Eladó sorban lévő lányai szomorúan szemlélték az apu elmaradozásait.

— Apu! Olyan kocsmaszagod van! Gyere haza korábban! Hozunk mi a vacsorád mellé étvágynövelő bort, csak ne ott időzz!

Rossz szokása ellenére a jámbor ember szerette a családját, de az ivócimborák erősebben hatottak rá. A fő baj akkor kezdődött, amidőn vasgyűjtést hirdettek meg az iskolák. A kaszárnya is patronált egy intézményt. Hétvégen aztán vidám gyereksereg érkezett mindenféle taligával, kézikocsival. A megcsappant számú katonák és az ügyeletes tiszt szívesen látták a szorgos hadat.

István nem volt szolgálatban. Tanítványai már túl voltak a kiképzésen, levizsgáztak. Minden lehető vasat összeszedtek. Heccből a tangépnek használt páncélos lánctalpából is kiszereltek 5-6 szemet, és elrejtették a vashulladékok alá. Az iskola természetesen első lett a megyében.

A turpisság harmadnap, hétfőn derült ki, amikor a parancsnok szemlét tartott. Kemény intézkedések következtek. A kiskatonák eltiltásokat, büntetéseket kaptak, Nyomdász urat felfüggesztették. Az atyáskodó, jámbor tiszt szívére vette az ügyet, és kérte a seregből való elbocsátását. Nehezen engedték el, mert mindenki kedvelte a bajtársias, kiváló szakembert.

A felmondási idő alatt kerülte a kaszárnyát. Naponta eljárt otthonról, mint régen, de idejét a közeli, elegáns presszóban múlatta, egy-egy fröccs és néhány alkalmi ivócimbora társaságában. A végkielégítés komoly összegét nem adta haza. Volt is veszekedés, amikor minden kiderült! Csak a lányok lettek egyre szomorúbbak, látván, hogy a dolgos szülők hogyan válnak veszekedővé, hogyan távolodnak el egymástól. Diákok lévén, egész napos elfoglaltságot kerestek maguknak, hogy minél kevesebbet legyenek otthon.

A sok kimaradásból, vitából az lett, hogy az asszony egy estelen elköltözött lányaival szülei öreg házába. Az üressé vált családi fészek még inkább beterelte a presszókba a magára maradt embert. Nem futott a családja után, mert megsértődött, hogy magára hagyták káros szenvedélyével, egy dolgos élet vége felé. Ivócimborái is lebeszélték róla. Párja beadta a válópert. A közösen szerzett házat eladták, árát megosztották. A boldogtalan ember albérletet keresett, és most már minden napját a boros pohár mellett töltötte.

Tudatosan menekült magányától. Hiányzott neki a család, két szép lánya, gondoskodó, de amazon típusú felesége is. Az előkelő, nyugalmas presszókba mesteremberek, üzletkötők, mérnökök, epizód-színészek és néhány író járogattak. Udvarias, józan társaság, akikkel Nyomdász úr szívesen beszélgetett, és lekötelezve érezte magát, ha asztaluk mellé telepedhetett. Barátságukat finom italok rendelésével hálálta meg. Futotta a ház árából. Bővült is ivócimboráinak köre a potyalesőkkel. Rábeszélték, hogy vegye meg a polcok egyikét, amin drága, külföldi itókák sorakoztak. Egy jó fizetésnyibe került a 8-10 üveg. Abból kínálgatta az érkező vendégeit:

— Lacikám! Tölts egy felest a kék italból az úrnak, a barátjának pedig a sárgából, de jéggel és két kapucínerrel!

Hónapok múltán fogytán lett a pénze. Kosztolása egyoldalúvá vált, csak száraz koszton tengette gyomrát, a vasárnapok kivételével, amikor is lányai a mise után meglátogatták, és rendszeresen főztek neki ünnepi ebédet. Szobája fűtetlen volt. Legyengült szervezetén erőt vett az influenza. Szövődményei miatt kórházba került, majd szanatóriumba utalták.

Hosszú hónapok után bocsátották haza, beteg tüdővel, tilalmi listával, amit lehetetlen volt megtartani. Első útja a presszóba vezetett. Cimboráit kereste. Pénze nem volt. Néha még rendeltek neki egy vékony fröccsöt, de már nem a régiek voltak. István belátta, hogy csak addig kellett a társaság, amíg fizetni tudott. Ennyi hát a barátság? — ötlött fel benne. Még megmutatta röntgenfelvételeit Dongós úrnak, aki biológus volt és latin nyelven is írt szakkönyvet. Az tapintatosan elmagyarázta mindazt, amit az orvosok is elmondtak előzően neki. Ettől kezdve ritkultak a fröccsös poharak.

Csikorgó hidegben érkeztek hozzá az egyik vasárnapon lányai a vőlegényeikkel. Elmondták, hogy anyjuk egyedül él velük, kitartott mellette. Megismertették a leendő vőkkel. Aztán egyikük elkísérte az elnyomódott apát az éjjel-nappali boltba és a presszóba, hogy rendezzék a számlákat. Otthon, a másik pár rendet teremtett, becsomagolta István holmijait, elrejtette a kombi csomagterébe, letakarva. Beültették mit sem sejtő apjukat, és a járgány meg sem állt az asszony lakásáig.

Délre harangoztak. A dudálásra előjött Nyomdász úr párja. Takaros konyhai kötény volt rajta. Ősznek indult, de még dús haját csinosan hátra kötötte egy fehér kendő. Kezében kóstoló-kanál. Elindultak egymás felé. Aztán csak nézte egymást a két, még mindig szerető szívű ember, a fiatalok gyűrűjében. Szemükből a feledés, a megbocsátás és az egymásnak örülés könnycseppjei csillantak elő. Nagy sokára megszólalt az asszony:

— Isten hozott haza, István! Kerülj beljebb!

Zsidei Barnabás

KRITIKA

A magyarországi piarista iskolai színjátszás forrásai és irodalma 1799-ig

A magyar színjátszás kezdeteiről nem sokat tud az olvasóközönség, de ha érdeklődik is iránta, nehéz dolga van, mert a forrásokhoz nem könnyű hozzájutni. Ebben segít most ez a rendkívül gazdag anyagot tartalmazó könyv, az MTA Irodalomtudományi Intézete által indított sorozat új darabja. Az eddigi kötetek a jezsuiták, a pálosok, a ferencesek, a minoriták, valamint a protestánsok iskoladrámáit és előadásait tekintették át, most pedig az egyik legnagyobb tanító rend munkájáról kaphatunk képet.

A XVII-XVIII. században alighanem az iskolai színpad volt az egyetlen hely, ahol a művelődés hazai hívei színi igényeiket kielégíthették. Hivatásos színtársulat még nem létezett, az első úttörő kezdeményezés, Kelemen László társulata csak 1790-ben indult útjára. Addig egyedül az iskolák adtak otthont különféle színielőadásoknak. A piarista szerzetesek is gyakran írtak és rendeztek drámákat, bár a rend alapítója, Kalazanci Szent József ellenezte az iskolai előadásokat.

A Kilián István szerkesztésében most megjelent összefoglaló mű ezeket a színpadi játékokat tekinti át. Rendkívül alapos levéltári kutatás és forrásfeldolgozás nyomán mutatja be, hogy a huszonnégy városban megtelepedett piarista rend iskoláiban milyen drámákat vittek színre. Közli az előadások időpontját, a drámák szerzőjét és pontos címét, a drámaprogramot vagy szöveget és a szereposztást. Előszava pedig nemcsak a könyvben segít eligazodni, hanem rendkívül érdekes iskola- és drámatörténeti kérdésekről is szól. *(Argumentum)*

(m. k.)

Bertók László: Priusz

A kitűnő költő ezúttal hányatott életének, fiatalságának dokumentumait gyűjtötte össze. Témája egy fiatal ember önmagára ébredése olyan korszakban, amely nem tette lehetővé, hogy tehetségéhez méltóan fejlődjön, hanem új és új akadályokat állított elé a korszellemnek megfelelően. Bertók László tehetséges, fiatal költő volt, amikor első versei idegen kézbe kerültek, s e versek lettek azután azok a bűnjelek, amelyekre hivatkozva többször is börtönbüntetésre ítélték, ezeknek köszönhetően lett hátrányos helyzetű, életének nem kis részében.

Ma már elfogulatlanul, higgadtan, az emlékezés gesztusával lapozgathatja à hajdani dokumentumokat, amelyeket mindenkinek meg kellene ismernie, aki nem élte át ezt a kort, hogy ennek az időszaknak igazi természetével és szellemiségével tisztába jöhessen. Ordas kor volt, amely a költészetet sem bírta el, ha a költő szabadon, tehetsége természete szerint művelte.

Azt nevezték irodalomnak, ami nem irodalom volt, hanem visszhang, az számított értékes műnek, amely e kor emberellenes tetteit vonta be sugárzó fénnyel, s dicsérte lelkesült pátosszal. Nem véletlen, hogy Bertók László költészete csak később fejlődhetett ki, ebben a korban még, amelyet könyvében visszaidéz, csak néhány bíztató, baráti szó tarthatta benne a lelket, s utóbb alighanem e korszak adta azokat az emlékeit, amelyek líráját tragikussá színezték át. *(Századvég Kiadó)*

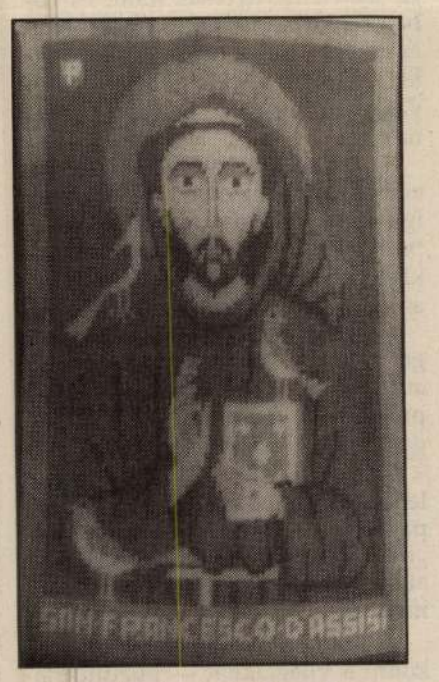
Rónay László

Pekáry István

(1905—1981)

Festő, grafikus, iparművész kilencven éve született. Népművészeti gyökerekből táplálkozó, szándékolt naivitású képei sajátos varázst keltenek. Derűs itáliai és ízes magyar falusi tájainak és ünnepeinek kavalkádja édeni világ sejtelmét sugallják. Alkotásaival századunk egyházművészetét is gazdagította. Főleg iparművészeti munkákkal, szőttesekkel, gobelinekkel.

(f.)

Pekáry István: Assisi Szent Ferenc

A Pesti Napló római külön jelentése

Az új olasz követ a Földközi tenger problémáiról kezd tárgyalásokat Londonban

Róma. *(A Pesti Napló római szerkesztőségének telefónjelentése.)* **Annak ellenére, hogy Angliában nagy megütközést keltett Virginio Gayda cikke a Chamberlain-beszédről, Bastianinit, az új olasz nagykövetet meleg rokonszenvvel fogadták Londonban. Mint az olasz tudósítók az angol lapok nyomán haza jelentik, Londonban az a nézet, hogy ha Bastianini nem is hoz terveket a Ducetól, mindenesetre nyomban tárgyalásokba kezd egy sereg földközitengeri kérdésben. Az új nagykövet, mint az olasz lapok írják, részletesen tájékoztatja majd az angol kormányt a Duce nézeteiről. Az olasz külpolitika egyik főcélja továbbra is a konfliktuson kívül maradt országok gazdasági megerősítése.**

Spanyolországban és Albániában az olasz tőke s az olasz gyárosok és kereskedők igen komoly és konstruktiv munkát végeznek és itteni semleges diplomáciai körök véleménye szerint a konfliktus után — ha a helyzet nem változik — a földközitengeri és balkáni országok gazdaságilag megerősödötten vehetnek részt Európa újjáépítésében.

Az európai gazdasági erőviszonyok addigra megváltoznak. Ebből a szempontból is jelentős a déltiroli németek hazaköltözése, akik vagyonukat itthagyják, birtokaikba, üzleteikbe, vállalkozásaikba olaszok kerülnek, míg a hazaköltözőket a német állam kártalanítja. Ez az akció az olasz telepítési mozgalmat segíti elő és mint hírlik, hasonló lesz a helyzet több Németországgal szomszédos államban is.

A spanyol-olasz-német ipari tárgyalások lényege az, hogy a Franco-kormány nem akarja az ipari cikkek behozatalát, hanem hazai ipart akar teremteni. A spanyolok mindenkit munkával akarnak ellátni, ezért nem hajlandók olyan cikkeket importálni, amelyek 10 százalék nyersanyagból és 90 százalék munkából állanak, hiszen ezzel csak a munkanélküliséget növelnék. A hazai ipar megteremtésében azonban szívesen látják az olasz vállalkozás részvételét. A német technikai szakemberek esetleges alkalmaztatásáról Spanyolországban még tárgyalások folynak.

Pálóczi Horváth György

Támadásra készülnek a németek nyugaton — a francia tüzérség működésbe lépett

Párizs. *(Havas.)* **A francia tüzérség vasárnap este az egész arcvonalon, különösen azonban a Moseltől a Haart-erdőig terjedő részen működésbe lépett és heves tüzelésbe kezdett a német vonalakra és a hátsó állásokra, ahol** *egy küszöbön álló támadásra tekintélyes számú csapatot vontak össze.* **Jelenleg még nem látják tisztán Párizsban, hogy hol és hogyan indítják meg a németek a támadást, de a francia megfigyelések és a legkülönbözőbb forrásból származó értesülések egybehangzóan** *támadás lehetőségéről* **számolnak be. A francia vonalakon minden elővigyázatossági intézkedést megtettek és a tüzérség az ellenség állásaira azonnal szakadatlan tüzelést kezdett mindenfajta kaliberű löveggel. A vasárnap rendkívül csendes volt. A német tüzérségi tevékenység majdnem a nullára csökkent. A tüzérség tudvalevően minden nagy támadás előtt elhallgat, hogy leplezze helyzetét és mentesítse magát az ellentüztől.**

A francia hadvezetőség nagyszámú felderítő csapatot indított útnak, amelyeknek a haarti erdők kezdetén sikerült foglyokat ejteniök. *A sötétség beálltakor nagy mozgolódás támadt a német vonalak mögött.* **A szárazföldi és légi megfigyelők azonnal jelentést tettek a német hátsó vonalakban tapasztalható rendkívüli tevékenységről, míg az első állásokban teljes nyugalmat és csendet figyeltek meg. Itt valóban egy puskalövés sem dördült el. A német vonalak felé vezető utakon fokozott forgalmat lehetett észrevenni, amelyre a gépkocsik itt-ott feltünő fényéből lehetett következtetni. A német vonalakat mintegy tizenöt kilométer mélységben lehetett kikémlelni. Kézilámpák fénye imbolygott, tisztek utakat kerestek és a térképet tanulmányozták. A francia vonalakból tisztán kivették a súlyos motorok, harckocsik gépeinek búgását. Gépkocsikon közvetlenül a tűzvonalba szállították a legénységet. Az első értesülések kézhezvétele után** *a francia tüzérség azonnal heves tüzelésbe kezdett. (MTI.)*

Párizs. *(Havas.)* **Hivatalosan közlik október 16-án délelőtt: A Mosel és a Saar között az ellenséges vonalakban** *élénk mozgolódás.* **A Wissenburgtól nyugatra fekvő vidéken mindkét részről járőrtevékenység folyt.** *(MTI.)*

Keleten véget értek a német csapatmozdulatok

Berlin. *(Német T. I.)* **A véderő főparancsnoksága közli: Miután a lengyelországi német érdekterület megszállására irányuló csapatmozdulatok véget értek, a véderő főparancsnoksága** *keletről nem ad ki több jelentést.*

Nyugaton csupán csekély harci tevékenység és gyenge tüzérségi zavaró tüzelés. A Rajnánál Rastattól délnyugatra a franciák az árvíz következtében kénytelenek voltak kiüríteni egy páncélos erődítményt. A levegőben mindkét részről csupán csekély légi tevékenység volt a határ közelében. *(MTI.)*

Francia hivatalos jelentés a német támadásról

Párizs. *(Havas.)* **Hivatalosan jelentik hétfőn este: A németek hétfőn reggel** *közvetlenül a Moseltől keletre,* **mintegy hatkilométeres arcvonalon tüzérségi támogatással támadást indítottak.** *Elfoglalták a Schneeberg magaslatot,* **ahol aknamezők védelmében könnyű biztosító egységeink voltak. Amikor tüzérségünk tűz alá vette, az ellenség megállt, sőt Apachtól északra, ahol rövid időre behatolt állásainkba, vissza is kellett vonulnia.**

Október második hetében a francia haditengerészet 25.000 tonna Németországnak szánt árucikket tartóztatott fel. *(MTI.)*

Építsenek nagyszabású kioszkot a Gellérthegyre!

Folytatják a főváros költségvetésének tárgyalását

(Saját tudósítónktól.) **A főváros pénzügyi bizottsága hétfőn folytatta a költségvetés tárgyalását.**

A *közegészségügyi* **fejezetnél** *Bánóczi* **László rámutatott arra, hogy** *a főváros kórházainak még mindig 1,100.000 pengő évi deficitje van.* **A fővárosnak az államnak az ápolási díjak dolgában kötött egyezménye a fővárosra nézve** *kedvezőtlen* **s azt módosítani kellene. Sürgősen építsék meg a vármegyei kórházat.** *Raffay* **Sándor azt kívánta, hogy a kórházaknál állandóan alkalmazzanak egy evangélikus lelkészt az evangélikus betegek lelki gondozására.** *Lázár* **Ferenc a belterületen kórház építését kívánta.** *Müller* **Antal azt kérte, hogy a köztemetői munkásoknak adják vissza a régi magasabb órabéreket.** *Csilléry* **András a kórházi orvosok helyzetének megjavítása érdekében emelt szót, majd rámutatott arra, hogy a fővárosi kórházak nehéz helyzetét az is súlyosbítja, hogy** *a különböző betegsegélyző intézetek nem fizetik meg azokat az ápolási díjakat, amelyek tényleg felmerültek.* **Nincs szükség a belső területen új kórház építésére.**

Az idegenforgalmi, közgazdasági és kulturális fejezetnél Bánóczi **László a belső idegenforgalom fejlesztését kívánta. Javasolta, hogy a Fővárosi Könyvtár részére új fiókokat állítsanak fel, irassa meg a főváros a százéves Nemzeti Színház történetét és méltóképpen örökítse meg Paulay Edének emlékét. Végül sürgette az új budai színház felépítését.** *Petrovácz* **Gyula azt a gondolatot vetette fel, hogy olyan vállalkozónak adnák a** *gellérhegyi kioszk* **területét, aki hajlandó ezen a helyen megfelelő** *nagyszabású új kioszkot építeni.* **Egyben a gellérthegyi felvonó létesítésének kérdését is meg kell oldani. Sürgette a Műcsarnok épületének renóválását.** *Lázár* **Ferenc helyesnek tartaná, ha a semleges államok idegenforgalmának fejlesztése érdekében kongresszust hívnának össze.**

Az ipari és kereskedelmi fejezetnél Bánóczi **László keveselte a munkaidő és munkabér ellenőrzésére előirányzott összeget. Az ellenőrzés nem elég szigorú.** *Bródy* **Ernő azt fejtegette: nem elég, hogy meghosszabbították az iparosok és kereskedők igazoltatási határidejét,** *az ezzel kapcsolatos egyéb határidőket is meg kell hosszabbítani.* **Az a hír terjedt el, hogy** *a Nemzetközi Vásárt többé nem rendezik meg.* **Ez ellen tiltakozott.** *Müller* **Antal végleges helyet kívánt a Nemzetközi Vásár részére. A zsidótörvény miatt rendezni kell a zsibáruspiacot.**

A bizottság hozzászólás nélkül elfogadta több fővárosi intézmény, így a Segítőalap költségvetését. A költségvetés részletes vitáját *kedden* **folytatják.**

AZ EST autobusz-kirándulásai

Radványba

1939 október 29—november 1. Indulás: október 29 reggel 8 órakor. Útirány: Gödöllő—Gyöngyös—Mezőkövesd—Miskolc—Sátoraljaújhely—Radvány. Az elszállásolás: két kategóriában történik, mégpedig az első kategória a **Kastély Szálló** szobáiban, a második kategória a szemben lévő villákban. Úgy a Kastély Szállóban, mint a szemben lévő villákban, minden szobában hideg-meleg folyó víz van, **központi fűtés.**

Visszaindulás november 1-én 16 órakor.

A minden költséget felölelő részvételi díj: első kategória (Kastély Szálló) P 72.—, második kategória (villákban) P 60.—. Egyágyas szoba igénylése esetén 5.— pengő felár fizetendő.

További indulások:

II. túra december 8—10.

III. túra karácsony és Szilveszter: december 23—január 1.

IV. túra december 30—január 1.

Ezekre az indulásokra is elfogadunk már jelentkezéseket!

Jelentkezés:

»Az Est« Utazási és Menetjegyirodájában,
VII., Erzsébet-körút 18—20.

Rendetlen bélműködésnél és az ezzel kapcsolatos emésztési zavaroknál, vértódulásoknál, fejfájásoknál és szédüléseknél igyunk egy ideig reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy félpohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Kérdezze meg orvosát!

Azonnali hatállyal elbocsátottak egy fiatal leányt, mert — halat vacsorázott

A halvacsora megtiltása a jó erkölcsökbe ütközik, mondotta a bíróság

(Saját tudósítónktól.) **Különös munkaügyi perben hozott ítéletet a központi járásbíróságon dr.** *Bangha* **István járásbíró.**

Májusban a nemzetközi vásáron nagy feltűnést keltett egy kozmetikai gyár nem mindennapos reklámja. A gyár készítményeit egy fiatal leány árusította. Közelebbről szemügyre véve kiderült, hogy *a leány egyik arca tele van csúnya pattanásokkal, míg a másik fele hamvas, bársonysima volt.* **Az árusítónő az érdeklődőkkel közölte, hogy** *bal arcán használta a gyár kitűnő arckrémjét, azért lett ilyen szép, üde és sima az arca,* **azért tűntek el a pattanásai, míg arcának másik fele továbbra is csúnya maradt, mert** *nem kente be a krémmel.* **Az ötletes reklámnak nagy sikere volt s a hatásos szemléltető példán felbuzdulva, sokan vásárolták az arcszépítő krémet.**

Ez az árusítónő most hatheti felmondás megfizetéséért perelte a kozmetikai céget. Keresetében elmondta, hogy amikor a gyár alkalmazta, mindkét arca pattanásos volt. *Elküldték egy ismert orvoskozmetikushoz, aki speciális kezeléssel balarcáról eltávolította a csunya kiütéseket, míg a jobbarca kezelés nélkül maradt.* **Ilyen előkészületek után állott ki a Nemzetközi Vásár egyik fülkéjébe, ahol nagy sikerrel árusította a kozmetikai cég szépítő krémjét —** *amelyet maga sohasem próbált ki.*

A leány elpanaszolta, hogy tíznapi szolgálat után azonnali hatállyal elbocsátották. Amikor a felmondás oka felől érdeklődött, nagy meglepetésére közölték vele, hogy azért küldik el, mert a cégfőnök határozott tilalma ellenére *halat vacsorázott és a halevéstől a »megszépített« bal arcán ismét kiütköztek a pattanások.* **Ezt a felmondási okot nem fogadta el és hatheti felmondás megfizetését kérte a kozmetikai vállalattól. Kijelentette még, hogy alkalmaztatása előtt portrémodell volt. A gyár reklámcédulákat készíttetett róla** *»A krém hatása: használat előtt — használat után«* **felirattal. A reklámcédulákat oly nagy mennyiségben nyomatták, hogy arca közismert lett és így mint portrémodell már nem tud elhelyezkedni. Ezt a kártérítési igényét azonban külön perben fogja érvényesíteni.**

A központi járásbíróságon dr. *Bangha* **István járásbíró tüzött ki a furcsa munkaügyi percen tárgyalást. A bíróság előtt a leány képviselője megismételte a perben előadottakat. Szerinte a gyár hálátlan volt az árusítónővel szemben, aki** *megőrizte megszépülésének titkát* **és szorgalmasan árusította a szépítőkrémet.**

Maga a lány elmondta, hogy *sohasem tiltották meg neki a halevést,* **ami pedig egyébként sem okozhatna bajt, mert köztudomás szerint a hal tisztítja az arcbőrt. Már csak azért sem evett halat, mert** *nem is szereti* **s ennek bizonyítására tanukat nevezett meg.**

A gyár jogi képviselője cáfolta a leány által előadottakat. **Azzal érvelt, hogy az árusítónő határozott tilalom ellenére olyan ételt fogyasztott, ami érzékeny arcbőrén kiütéseket okozott, tehát** *reklámcélokra nem volt felhasználható* **s így az alkalmaztatás lehetősége megszűnt. Kérte a cég egyik alkalmazottjának kihallgatását arravonatkozóan, hogy a leánynak** *megtiltották a halevést.*

A bíróság minden bizonyítási eljárást elutasított s a tanukihallgatások mellőzésével nyomban meghozta ítéletét, amelyben a kozmetikai céget *kötelezte, hogy a leánynak hatheti felmondást fizessen meg.* **Az ítélet érdekes indokolása szerint** *az a körülmény, hogy az alkalmazottnak megtiltották a halvacsorát, a jóerkölcsökbe ütközik.* **A felmondás jogtalan volt, a gyár tehát köteles a felmondási időre járó összeget megfizetni.**

H. E.

†

Eszenyi József apja, **Kenyeres Rózsi** anyja, **Eszenyi Zsuzsanna** nővére, **Kenyeres Károly** és felesége nagyszülei gyászbaborultan jelentik, hogy egyetlen fiuk, a szeretett testvér és unoka

Ifj. Eszenyi József

fiatal életének 17-ik évében érzékeny, tiszta és büszke lelkét visszaadta a Mindenhatónak.

Földi maradványait e hónap 17-én, kedden délután 4 órakor kísérjük utolsó útjára a kerepesiúti temetőben a r. kat. Egyház szertartása szerint.

Az engesztelő szentmise áldozat e hónap 18-án, szerdán délelőtt 10 órakor fog a Kegyes tanítórendi gimnázium kápolnájában (IV., Piarista-utca 1.) az Egek Urának bemutattatni.

Budapest, **1939 október havában.**

Gróf Haller Gábor nyilatkozik jugoszláv politikusokkal való megbeszéléseiről

A *Magyar Tudósító jelenti:* A napokban érkezett vissza többnapos jugoszláviai tanulmányútjáról gróf *Haller* Gábor, aki a Magyar Tudósítónak útjáról a következőket mondotta:

— Mint magánember abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy jugoszláv vezető politikusok ajkáról is meggyőződhettem *a jugoszláv-magyar jóviszony kedvező alakulásáról.* Igen örültem, hogy látogatást tehettem dr. *Macsek* miniszterelnökhelyettes úrnál is, akivel hosszabb időn keresztül beszélgethettem a jugoszláv-magyar jóviszony további fejlődéséről és jövőjéről. Meggyőződésem, hogy kitűnő külpolitikánk ismert megfontoltságával és rugalmasságával minden számbajöhető utat és alkalmat megragad, hogy *a két ország realitás és a szellem útján még közelebb jusson egymáshoz.* Ismétlem, mint magánember jártam kint, kit mint erdélyi embert mindig érdekeltek azok az országok, ahol kisebbségeink élnek.

Ruprecht volt bajor trónörökös meggyilkolásáról szóló álhírt cáfolja Berlin

Berlin. *(Német T. I.)* Azzal az álhírrel szemben, amely szerint *Ruprecht* volt bajor trónörököst a lengyel hadjárat elején »titokzatos módon meggyilkolták«, német részről megállapítják, hogy a volt bajor trónörökös *október 1-én Magyarországról visszatért Münchenbe* és müncheni palotájában, a Leuchtenberg-palotában tartózkodik. Magyarországon Sárváron tartózkodott fivérénél, Ferencnél. A 71 éves volt trónörökös a legjobb egészségnek örvend. *(MTI.)*

Faulhaber bíboros állapota aggasztó

Vatikánváros. *Faulhaber bíboros súlyos betegségéről elterjedt híreket a Vatikánban hivatalosan is megerősítették. Faulhaber bíboros a hétfői nap folyamán több súlyos szívrohamon esett át. A bíboros környezetében komolyan aggódnak életéért. (K. K. K.)*

A Felvidék képe az OTI bérpalotájában

Az *OTI* Madách téri, új bérpalotájának előcsarnokában rövidesen elhelyezik azt a hatalmas *kerámiafalképet,* amelyet *Pekáry* István festőművész és *Gádor* István keramikus készített *a Felvidék visszatérésének emlékére.*

A nyolc méter széles s majd négy méter magas, tízcentiméteres cseréplapokból összerakott, érdekes festői hatású, színes falkép Pekáry magyar stílusú kartonja nyomán, teljesen újfajta művészeti eljárással készült, Gádor kivitelezésében, eddig ismeretlen, külön »műfajjal« gazdagítva a belső építészeti kiképzés dekorációs anyagát. Ilyen óriásméretű kerámia-falkép lehetőségével nálunk eddig még nyilván senki sem számolt, de a külföldön sincs erre példa. A két kiváló tehetségű művész tehát igazán *úttörő munkát* végzett, amely minden várakozáson felül sikerült. A freskó szépségével vetekedő falkép a Felvidék folyóit, hegyeit, völgyeit és városait stilizáltan, leegyszerűsítve ábrázolja, egysíkba helyezetten, a népi művészet naiv távlati bájával és a hímzésszerűen gazdag, egyenletes hullámzású mintázatával. A városokat egy-egy jellegzetes templom, vár vagy más történelmi vonatkozású épület jelzi, époly stílusosan, mint kifejezően. Közöttük a folyók összetartó és tagoló, indás, kék szalagként bujkálnak, a háttér zöldes alapjából népviseletbe öltözött parasztfigurák színesednek elő, míg a kép alsó sarkát balról egy négyesfogat, jobbról egy ökrösszekér zárja le. A kontúrok domborúan emelkednek ki a festett, mázas csillogású alapból, amelynek tüzes-friss színei megkapó festői harmóniában csendülnek össze, mintegy a magyar feltámadás diadalmas himnuszát zengve. Mindezen túl pedig a kerámia-falkép a *cserép* fontosságát is hangsúlyozza, mint *sajátosan magyar* művészi anyagot — egy kövekben szegény országban.

Az új palotának egyszerre lesz képzőművészeti látványossága és történelmi emléke ez a pompás kerámia-falkép, amely épúgy díséri mestereinek tökéletes stílusérzékét, mint az OTI vezetőinek műpártoló áldozatkészségét. A mai nehéz időkben különösen elismerésre méltó ez a művészet-szerető gesztus, amelynek remélhetőleg lesznek követői is. Kivált a középítkezések során nyílnék jó alkalom a példa követésére — java festőink és szobrászaink mennél intenzívebb foglalkoztatása révén.

K. A.

A Pesti Napló párizsi külön jelentése

Mit szándékozik tenni a közeljövőben Hitler kancellár?

Párizs. *(A Pesti Napló párizsi szerkesztőségének telefónjelentése.)* **A francia közvélemény figyelmét a legutóbbi napokban különösen két kérdés foglalkoztatta: az egyik az, hogy mi lesz a finn-orosz tárgyalások sorsa, hogyan reagál majd Finnország Oroszország követelésére? — a másik az, hogy mik Hitler kancellár szándékai és mire határozza el magát a legközelebbi jövőben?! Megállapítható, hogy a finn-orosz tárgyalások menetét és sorsát Párizsban néhány nap óta lényegesen kedvezőbben ítélik meg, mint azelőtt és egyáltalában nem tartják lehetetlennek, hogy ezek a tárgyalások eredményhez vezetnek és békésen is fognak végződni.**

Anélkül, hogy a tárgyalások végleges eredményeinek elébe vágnának: a francia lapok egyhangúan megállapítják, hogy Finnország — a békés elintézést illető jóvélemény felülkerekedése mellett is — mégis megtesz minden elővigyázatossági intézkedést, hogy biztonságát és függetlenségét fenntartsa és ebben a törekvésében két hatalmas tényező támogatja: az egyik az Egyesült Államok intervenciója Oroszországnál, a másik a skandináv államok királyainak és külügyminisztereinek értekezlete, amelyen tanácskoznak és esetleg döntenek majd arról is, hogy ha az Oroszország és Finnország között folytatott tárgyalások nem vezetnek kedvező eredményre, akkor a skandináv államok segítségére, sőt esetleg fegyveres támogatására is sietnének Finnországnak. A Paris Soir stockholmi tudósítója ebből a szempontból a szerdai napot, amelyre a skandináv országok államfőinek találkozását kitűzték, egyenesen döntő jelentőségűnek tartja.

A másik kérdés, amely a francia közvéleményt foglalkoztatja az, hogy mik a legközelebbi tervei Hitler kancellárnak. A feltevések szerint vagy offenzívát indít a nyugati hatalmak ellen, vagy újabb békeajánlatra készül; egy másik feltevés szerint az angol-francia tengeri haderők ellen nagy offenzivába kezd a tengereken és a levegőben és végül: defenzivára szorítkozik a Siegfried-vonal mögött. Szószólója a francia közvéleményben mindegyik eshetőségnek akad; különösen nagy azoknak a száma, akik azt hiszik, hogy Hitler offenzivába megy át. De legyen a felfogása bárkinek bármilyen a közeljövő eshetőségeit illetően: a valóság az, hogy Franciaországban a francia egység teljes és teljes egyetértésben foglal állást a háborús célok tekintetében. Bármilyen súlyos és nagyjelentőségű harcok folyjanak is a német-francia határon: a francia hadvezetőség, a francia közvélemény várja Hitler és vezérkara tanácskozásainak eredményét, hogy azután ehhez képest tegye meg intézkedéseit.

Ruttkay György

Német közlés és angol cáfolat a Repulse páncéloscirkáló megtorpedózásáról

Berlin. *(Német T. I.)* A német véderő főparancsnoksága közli: Az a tengeralattjáró, amely a Royal Oak angol csatahajót elsüllyesztette, megtámadta és *megtorpedózta a Repulse angol páncélos cirkálót. (MTI.)*

London. *(Havas.)* Angol tengerészeti körökben kijelentették, hogy a német rádiónak az az állítása, amely szerint a Repulse páncélos cirkálót megtorpedózták, a német propagandának *újabb kitalálása.* Hasonlóképpen a Hood állítólagos bombázásáról terjesztett hírek is valótlanok. *(MTI.)*

A Royal Oak elsüllyesztése súlyos csapás Angliára — írja az angol sajtó

London. *(Német T. I.)* A Daily Express kifejezésre juttatja azt a *megrökönyödést,* amelyet a Royal Oak csatahajó elsüllyesztése Angliában keltett. A lap azt írja, hogy vasárnap az elsüllyesztéssel kapcsolatban *hosszú értekezletet tartottak a tengernagyi hivatalban.* Szombat délután óta a tengernagyi hivatal csak az életbenmaradottak névsorát közölte a nyilvánossággal. *Senkisem beszélhetett a Royal Oak legénységének életbenmaradt tagjaival.* Az országot teljes bizonytalanságban hagyják azok felől a körülmények felől, amelyek között a hajó elpusztult. Valószínűleg alapos oka van a hallgatásnak. A Royal Oak elsüllyesztése kényes helyzetet teremtett a tengernagyi hivatal számára. Nagy komoly döntéseket kell hoznia a hivatalnak. Az elpusztultak nagy száma arra enged következtetni, hogy *a hajó nagyon gyorsan süllyedt el.* Eddig azt hitték, hogy a nagy korszerű hadihajók építési módja még három torpedótalálat esetén is védelmet nyujt az azonnali elsüllyedéssel szemben. A Courageous és a Royal Oak esete úgylátszik megcáfolják ezt.

A Daily Herald elismeri, hogy a Royal Ooak elsüllyesztése súlyos csapást jelent egész Anglia számára.

A News Cronicle szerint a csatahajó elvesztése jelentős tétel Anglia háborús számlájának tartozik oldalán.

A Daily Express azt követeli Churchilltől, hogy az Ark Royal elsüllyesztéséről és a Hood megrongálásáról szóló német jelentéseket azzal cáfolja meg, hogy sajtófényképészeket vigyen ezekre a hajókra. *(MTI.)*

800 tengerész pusztult el a Royal Oak elsüllyesztésénél

London. *(Havas.)* A Royal Oak elsüllyesztése alkalmával *800 tengerész és tengerésztiszt vesztette életét.* A tengernagyi hivatal ma adta ki a nyolcadik névsort a megmenekültekről és ez 18 újabb nevet tartalmazott, úgy hogy a megmenekültek száma összesen *414-re* emelkedett. A Royal Oak legénységének és tisztikarának együttes létszáma körülbleül 1200 fő volt.

Angol cáfolat az Ark Royal sorsáról

London. *(Havas.)* Az Ark Royal repülőgépanyahajó sem el nem süllyedt, sem pedig semmiféleképpen meg nem sérült — jelenti ki vasárnap este a tengernagyi hivatal, szemben a német állításokkal. *(MTI)*

OVOMALTINE reggelire, uzsonnára
Ára tovább is változatlan. Adagja 8 fillér.

K Pekáry István

PEKÁRY ISTVÁN ÉS GÁDOR ISTVÁN A TAMÁS GALÉRIÁBAN. Pekáry István szőnyegtervező és Gádor István kerámikus a magyaros szellem vezérképviselői iparművészetünkben. Pekáry egész új magyar szőnyeg és gobelin hangulatokat teremtett fínom rajzaival és színeivel. Munkái népies alapba szőtt előkelő fínomságok.

Gádor az aprószobrászatban hangsúlyozza magyarosságát s minden kis égetett agyagból színezett szobra remekmű, a népies modor legmagasabb fokán álló ízlésesség.

Cód

Művészet

1937. 6. sz. 40 l.

TELEFÓN:
J. 777-77, 666-66
SÚRGÖNYCIM:
GIRT BUDAPEST

KŐ- ÉS KÖNYVNYOMDA
MÉLYNYOMÁS

GRAFIKA

ÉS SZÁMLAKÖNYVEK G

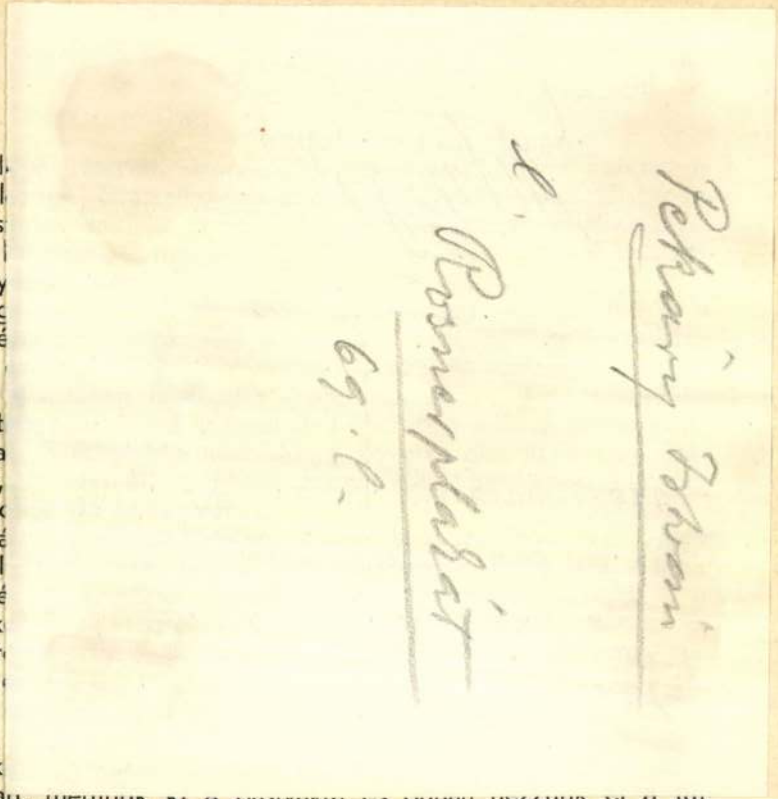
EZELŐTT: CZE

pártfogója, Napól
horvát bán és fel
valamennyit, kik s
idegenre, mintha
sorsot intéző nagy

A pazar gépc
Terézia elhízott ké
és atyja, Ferenc
hozzá egy sereg
Fülöp, a spanyol t
szépséges párjáva
dorai: a Thurzók,
levelek, fel nem s

Egy elmult vilá
pompák. Síron túl
gyűjteménye ez é
felhalmozott érték
kék mezőben kor
zsát tartó aranyos
minden dicsőség,
éji álom!

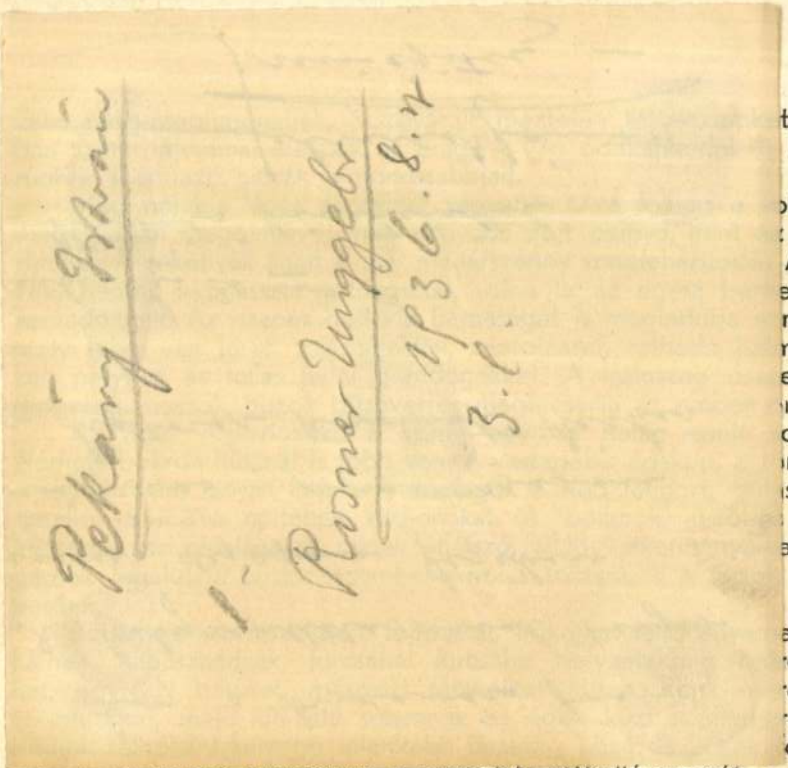
Ha eléggé k
csinek csodálatában, menjünk ki a bástyákra és onnan nézzünk el a tá

megcsonkítása ellen, Albert jobbnak látta Kaboldról s az elfoglalt határrészről lemondani. Ekkor a Nagymartoniak — Fraknói grófok — egyik őse Pál, III. Endre, majd Róbert Károly országbírája kapja.

A Fraknói-család fiága 1450 körül kihalván, Hunyadi János nemes szolgáinak adományozta. Ám ezek alig melegedtek meg a birtokban, mikor 1447-ben már Albert herceget, 1451-ben Frigyes római királyt, két évvel később a Weisspriacher-családot látjuk a vár birtokában. Ugy látszik Kabold arra volt kárhoztatva, hogy hosszabb ideig ne birhassa senki, mert a következő években ismét hol a magyar, hol az osztrák benne az úr. Az 1625. évi országgyűlés végre rendet teremtett. A várat véglegesen Magyarországhoz csatolta, mikoris II. Ferdinánd adománylevele a Kéry-családot ültette a vár birtokába. Ennek egyik leszármazója János, 1656-ban a már időrágta falakat olasz építőmesterekkel újra építtette.

A vár ma is lakható állapotban van. Fallal övezett, 20—25 méter széles árok veszi körül. Hajdan tornyos bástyák, erős falak védelmezték. Kettős híd s a hidak között egy védőtorony boltozatos kapuszinje vezet a belső, emeletes épülettömbökhoz, melyek trapézalakú udvarába erős, boltozatos kapufolyosón át jutunk. Az udvar felőli részeket festői hatású lodzsás folyosók veszik körül. Termeinek mennyezetét a késő renaissance-kor pompás stukkói, történelmi és mithologiai tárgyú freskók diszítik. Az udvaron márványcímeres kút. A vele szembeni fal ajtaján túl fallal kerített terjedelmes udvar, melynek sarkában csúcsíves, stukkó-díszes kápolnácska áll.

t. Lábikráink-
lerázni a vé-

kféle madár,
iménti lövé-
A levelek fa-
et. Az élőfák
madárszenny,
naradványok-
ekeveredik e
rrát.
ok fészektől.
rzshöz közel,
szerüen ösz-
gémek, kis
at. A kanalas
hátára tele-

adarak mász-
egetve min-
esztik hamis
ednek a fö-
olytonos kia-

palása, az öregek tele|getése, a magasból alábuló szemét, a színek, han-

zegparton ülve, eltünődünk azon, vajjon miként zsugorodott össze ez az őstó? Miként keletkezett a vastag tőzegláp, mely valósággal fölemelte, megnövesztette a földet?

A kérdésre hamar megtaláljuk a feleletet.

Ismerjük a nádgyökér rendkívüli szívóságát. Gyors terjeszkedési képességét Tudjuk, hogy a nádtorzsokok, gyökerek, sűrű szitaként szövik be nemcsak a vízfenekét, hanem magát a vizet is. A víz ennek következtében »ellustul«. Később mozdulatlanná válik. Majd posványnyá lesz. A posvány a vízinövények eldorádója. Az ezerféle növény egymás hegyérehátára nő. Tülekszik a létért. Az egyik a felszínen úszik. A másik a vízben lebeg. Harmadik a fenéken terül szét. Lassankint összeérnek. Összefonódnak. Egyre vastagabb lepelt alkotnak. Csodagyorsasággal terjednek. Születnek, meghalnak, elkorhadnak, a fenékre süllyednek, iszapréteget rétegre raknak, ez pedig új tenyészetnek, új életnek ad létfeltételt.

Közben a víz egyre fogy. A növényi réteg bürűvé, nagyobb növényeket is elbíró ingóláppá, úszószigetté válik. És jönnek egymásután a századok, évezredek. A növényi korhadék egyre vastagabb tőzegsárrá lesz. Majd teljesen eltünik a víz. Az iszap kiszárad. Uj, másfajú növények lepik el a még mindig laza talajt. A kotu lassan földdé alakul. Ha az ilyen területeken ásatásokat végez az ember, meglepetve észleli, hogy olykor 4—5 méter mélységben van az eredeti térszín. Vagyis ennyit »nőtt« a föld. Igy magyarázható meg, hogy néha több méteres réteg fekszik a diluviális homoktúrzások és az ősemberi telepek fölött. Ezek igazolják kétségtelenül, hogy a rétegek valóban ránőttek az eredeti térszínre.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

16 oldal – Ára: 80 fillér

NÉPSZABADSÁG

1971. augusztus 28. szombat — AZ MSZMP KÖZPONTI LAPJA — XXIX. évfolyam, 202. szám

1021

Élő, cselekvő barátság

A jégtörőn a legkellemesebb olyankor hajózni, amikor a hajónak nem kell a jeget törnie — mondta az egyik finn házigazda, amikor a tengeri utazáshoz nem szokott magyar vendégek Uusikaupunki kikötőben hajóra szálltak. Mire az egyik magyar vendég így válaszolt: — Államférfiak számára is akkor kellemes az utazás, amikor nem kell jeget törniük.

E villanásnyi epizód találóan jellemzi Losonczi Pál négynapos finnországi látogatásának rendkívül meleg, testvérien baráti hangulatát. Kimagasló gesztus, hogy Kekkonen elnök mindvégig elkísérte az országba Losonczi Pált, s ezt mind a közvélemény, mind a politikai körök nagyra értékelték. A találkozóknak és a hivatalos tárgyalásoknak csakugyan nem kellett jeget törniük. A két államfő ezért is szögezte le, hogy *országaink közt nincsenek vitás kérdések, kapcsolataink problémamentesek.*

S ezt nem csupán diplomáciai udvariasságnak kell tekinteni. Lehetne azt mondani: mindez természetes és megszokott két olyan nép vezető képviselői között, amelyeket az *évezredes rokonság* szálai kötnek össze. Így igaz ez, nemhiába utalt is rá mindkét államfő pohárköszöntőjében. A történelmi eredetnél azonban fontosabbak *a mai realitások*, amelyek a két nép — és minden más nép — életét, munkáját most és a jövőben meghatározzák. A megbeszélések napirendjén ezért olyan nagy jelentőségű kérdések szerepeltek, mint *a két ország közötti kapcsolatok az élet minden vonatkozásában és közös erőfeszítéseink, további együttműködésünk kontinensünk békéjének megőrzéséért, az európai biztonsági konferencia összehívásáért.* Emlékezetes, hogy annak idején a *budapesti felhívás* tett erre javaslatot, s Helsinki vállalkozott a házigazda szerepére. Szerencsés körülménynek minősítették a finn vendéglátók, hogy a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke épp akkor látogatott Helsinkibe, amikor létrejött a négyhatalmi megállapodás a nyugat-berlini kérdésben. Úgy vélték, hogy ezáltal jobb remények nyíltak az európai biztonsági rendszer mielőbbi megteremtésére.

A mostani államfői látogatás mindemellett *a két ország kapcsolatai fejlesztésének* is fontos állomása. Emlékezetes lesz, hogy ez alkalommal írták alá a már korábban parafált konzuli egyezményt. A továbbiakra vonatkozóan pedig előremutató, hogy — amint a közös közlemény is leszögezte — a két államfő különösen fontosnak tartja *gazdasági* kapcsolataink bővítését és magasabb színvonalra emelését, mert mindkét részről az a vélemény, hogy e tekintetben még sok a kiaknázatlan lehetőség. Ezek felkutatására még több érintkezés szükséges szakemberek és mások részéről, s visszatekintve megállapítható, hogy a magas szintű találkozók új meg új ösztönzést adtak ehhez. Kekkonen elnök 1969-es magyarországi, *Fock Jenő* ez év eleji finnországi útja után most Losonczi Pál látogatása az élő kapcsolatok, az együttes cselekvés állomásait és egyben előrelépését jelzi. A múlt hagyományai kitéphetetlen érzelmi kötelékeket képeznek, de napjainkban ennél is jobban összeköt minket a közös felelősség az emberiség jövőjéért, a népek békéjéért.

Sólyom József

Megnyílt a vadászati világkiállítás

Negyvenegy ország nemzeti bemutatója – Megkezdődtek az ünnepi műsorok – Négy földrész állatvilágának és természetvédelmének látványosságai

Péntek reggel nyári zápor söpört végig az Albertirsai úton. Délelőtt 10-re azonban elvonultak a felhők, kisütött a nap.

Látványos műsor előzte meg a hivatalos megnyitót. Három oldalról népi együttesek táncolva vonultak a főtérre, a néphadsereg központi zenekara Weber A bűvös vadász című operájának vadászkórusát adta elő. Ezután egyenruhás vadászok a világkiállítás lombkoszorús emblémáját vitték a térre. Majd solymászok jelentek meg, s őket kutyákat vezető vadászok menete követte.

Az ünnepi megnyitón részt vett *Losonczi Pál*, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, *Fehér Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Gáspár Sándor*, a SZOT főtitkára, *Németh Károly*, a budapesti pártbizottság első titkára, a Politikai Bizottság tagjai, továbbá *Óvári Miklós*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, *Timár Mátyás* és *Vályi Péter*, a Minisztertanács elnökhelyettesei. Jelen volt az Elnöki Tanács és a kormány több tagja, államtitkárok, a társadalmi élet sok ismert személyisége, a megnyitóra érkezett külföldi delegációk, a külföldi pavilonok nemzeti megbízottai, valamint a budapesti diplomáciai testület számos vezetője és tagja.

A megnyitó vendégei a kiállításon. Elöl: Földes László, Losonczi Pál, Fehér Lajos és dr. Dimény Imre.

A megnyitón *dr. Dimény Imre* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

Dr. Dimény Imre beszéde

Bevezetőben üdvözölte a megnyitóünnepség részvevőit, majd így folytatta:

— Korunk igényli a jóakaratú emberek együttműködését, nemcsak társadalmi kérdésekben, hanem a természet védelmében is. Civilizációnk fejlődése ugyanis — minden áldása mellett — óhatatlanul árnyékokat is vet világunkra. Szaporodnak a települések, sűrűsödik a közlekedési hálózat, kéményerdők emelkednek, viszont megfogyatkozik az eredeti, zavartalan, természetes környezet, megváltozik a táj. Érthető tehát az a buzgalom, amellyel földünk laktói igyekeznek menteni ősi örökségüket, megőrizni valamit bolygónk eredeti, természetes arculatából. Ennek a törekvésnek a jegyében rendezte meg a Magyar Népköztársaság kormánya a most megnyíló vadászati világkiállítást.

A világkiállítás gondolata örvendetesen élénk nemzetközi visszhangot váltott ki. Ennek eredménye, hogy a kiállításon 41 ország nemzeti bemutatóval képviseltei magát, további 11 ország pedig a kiállítás különböző rendezvényein vesz részt.

Sem nekünk, sem más országnak nem származik közvetlen, anyagiakban lemérhető haszna a vadászati világkiállításból. Közvetett hasznunk annál inkább — hiszen kiállításunk az ember és a természet kapcsolatának nemesítését, örökbecsű értékek bemutatását, egyszersmind védelmét szolgálja. Ez pedig olyan cél, amelyért érdemes volt fáradoznunk, áldozatot hoznunk. Egyúttal büszkék vagyunk arra, hogy szocialista hazánk, a Magyar Népköztársaság az első ország, amely vadászati világkiállítás lebonyolítására vállalkozott, és — a nemzetközi vadászati tanács aktív közreműködésével és ajánlására — megkapta a rendezés jogát.

A részvevő országok magukévá tették a kiállítás alapgondolatát. Tekintetbe vették, hogy a vadászat fogalma napjainkban már sajátos értelmezést kapott: minden esetben és egyre szorosabban kapcsolódik hozzá az okszerű vadgazdálkodás, a céltudatos tenyésztői munka, a vad és környezetének szervezett kímélése, védelme.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Gromiko és Winzer moszkvai eszmecseréje

(Moszkvai tudósítónktól.)

Egynapos látogatás után pénteken hazatért Berlinbe *Otto Winzer*, az NDK külügyminisztere, aki szovjet kollegája, *Andrej Gromiko* meghívására konzultáció céljából csütörtökön érkezett a szovjet fővárosba.

Gromiko és Winzer pénteken a szovjet külügyminisztérium épületében — a hivatalos jelentés szavaival — *az európai béke és biztonság megszilárdításával és a két ország kapcsolataival összefüggő kérdésekről folytatott eszmecserét.* A TASZSZ jelentése szerint a konzultáció meleg, baráti légkörben zajlott le és megerősítette a felek nézetazonosságát az érintett kérdésekben.

Megfigyelők emlékeztetnek rá, hogy Otto Winzer moszkvai útjára alig két nappal az NDK Minisztertanácsának ülése után került sor, amely méltatta a Szovjetunió szerepét a nyugat-berlini rendezés ügyében elért négyhatalmi nagyköveti megállapodástervezetben, és kifejezte az NDK készségét, hogy konstruktív javaslatokkal és tárgyalásokkal járul hozzá a megállapodás végrehajtásához.

S. P.

A BVT: mielőbb hívják össze az európai biztonsági konferenciát

A Béke-világtanács pénteken azzal a felhívással fordult a világ közvéleményéhez, hogy fokozza harcát az *európai biztonsági értekezlet* mielőbbi összehívásáért.

A felhívás egyebek között hangsúlyozza, hogy nemzetközi jogilag el kell ismerni a Német Demokratikus Köztársaságot. A BVT titkárságának Helsinkiben közzétett nyilatkozata úgy értékeli a négy nagyhatalom képviselőinek a nyugat-berlini probléma rendezéséről kötött megállapodását, mint lépést az európai enyhülés útján. (TASZSZ)

Torres üzenete Bolívia népéhez:

„A második csatában végleges győzelmet aratunk majd a reakció fölött"

Juan Jose Torres, volt bolíviai elnök, csütörtök este 33 hívével együtt La Pazból Peru fővárosába, Limába érkezett, miután a volt elnök a bolíviai jobboldali lázadók győzelme után Peru La Paz-i nagykövetségén kapott menedékjogot. Torrest és a többi baloldali politikust a perui légierő egyik repülőgépe szállította Limába.

Elutazása előtt Torres titkos csatornákon az ország lakosságához szóló üzenetet juttatott el a bolíviai sajtóhoz. Ebben a tábornok kifejezte azt a meggyőződését, hogy *Bolíviában a reakció minden mesterkedése ellenére végül is győzni fog a forradalom.* „Az első csatát elvesztettük — hangoztatta —, a másodikat azonban meg fogjuk nyerni, s ezúttal *végleges győzelmet aratunk az imperializmus, a reakció fölött.* A nép legyőzhetetlen és nincs olyan erő, amely véglegesen meg tudná fosztani szabadságától."

Torres tábornok figyelmeztette az ország baloldali erőit, hogy óvakodjanak a kétségbeesett lépésektől. „A forradalmároktól azt kérem, hogy ne kockáztassák szükségtelenül az életüket, és a döntő ütközet idejét kivárva, őrizzék meg erőiket."

Torres a reakció ideiglenes győzelmének okairól szólva hangoztatta, hogy *a forradalmárok között nem volt teljes az egység, és a döntő pillanatban nem állt elég fegyver rendelkezésükre.*

Antonio Arguedas volt bolíviai belügyminiszter a külföldi sajtónak adott nyilatkozatában rámutatott arra, hogy *a CIA, az amerikai titkosszolgálat szervezte a baloldali kormány megdöntésére szőtt összeesküvést.* A volt belügyminiszter hangoztatta, hogy az ország lakossága nem csatlakozott a lázadókhoz, majd felszólította a forradalmi erőket, hogy *tömörüljenek egységfrontba* a bolíviai reakcióval és a neokolonialistákkal szemben.

Jól értesült körök szerint a bolíviai puccsisták hatalomra jutása után több mint ötszáz munkás- és diákvezér, valamint harminc baloldali lelkész vonult illegalitásba. A munkások és a diákok a lázadás idején a népi milícia soraiban fegyverrel küzdöttek a reakció erői ellen. A lelkészek az úgynevezett „harmadik világ" mozgalmához tartoztak, és azt követelték, hogy a munkások és a parasztok nagyobb mértékben kapcsolódhassanak be Bolívia vezetésébe.

*

Az Olasz Kommunista Párt Politikai Bizottsága kifejezte *testvéri szolidaritását* a bolíviai kommunisták, munkások, diákok és az egész bolíviai nép iránt, akik, ellenállnak az amerikai imperializmus által sugalmazott és támogatott reakciós államcsíny kezdeményezőinek. (MTI)

MAI SZÁMUNKBAN:

Elviség és külpolitikai rugalmasság
(4. oldal.)

Izraelben élesednek a társadalmi ellentétek
David Khenin nyilatkozata
(4. oldal.)

Szeptember 1-től:
Új gyorsjáratok a fővárosban
(5. oldal.)

Hol tart, milyen gondokkal küzd
a gyermek- és ifjúságvédelem?
(6. oldal.)

Balázs Jánost fölfedezték
(6. oldal.)

Ismét több a baleset a közutakon
(9. oldal.)

Ezt mondja a jogszabály
(10. oldal.)

A helsinki SALT-forduló leghosszabb ülése

A stratégiai fegyverrendszerek korlátozásáról folyó SALT-tárgyalások jelenlegi helsinki fordulójának *leghosszabb ülését* tartották pénteken a szovjet nagykövetség épületében.

A szovjet és az amerikai küldöttség mintegy három órán át tárgyalt, majd ezt követően félórás nem hivatalos megbeszélést tartott. A Reuter-iroda az értekezlet köreire hivatkozva, úgy tudja, hogy a megbeszéléseket *szakszerű légkör és kemény munka* jellemzi.

A SALT-tárgyalások következő ülését az Egyesült Államok nagykövetségén tartják a jövő kedden. (Reuter)

MEGNYÍLT A VADÁSZATI VILÁGKIÁ

(Folytatás az 1. oldalról.)

Felöleli ezenkívül a kiállítás az ember ősi múltjának emlékeként sporttá finomult tevékenységeket: a horgászatot, a kutyatartást, a lovaglást, a turizmust — egyszóval mindazt, amivel a természethez visszavágyódó ember szabad idejét derűsen, egészségesen töltheti el. Nem mellőztük természetesen az e témákból fogant művészi alkotások bemutatását, és az e lehetőségek kiaknázását előmozdító ipar és kereskedelem kiállításait.

Hazánkban — akárcsak a világ sok más országában — a vad- és halgazdaság, a természetvédelem az állam által támogatott és irányított fontos tevékenység, amely a gyakran veszélyeztetett biológiai egyensúly fenntartását is magában foglalja. A természet védelmét igyekszünk összehangolni a mező-, erdő- és vízgazdasággal, és a népgazdaság egyéb területeivel. Ez a munka pedig csak úgy lehet eredményes, ha a lakosság minden rétege megismeri és megkedveli a természet szépségeit, örömét leli az erdők, mezők, vizek világában, közös kincsként ügyel annak értékeire. Nem utolsósorban ez az egyik célja a vadászati világkiállításnak, amelynek minden látogatóját szeretnénk megnyerni e nemes ügynek.

A Magyar Népköztársaság kormánya nevében kívánom, hogy a kiállítás mozdítsa elő szerte a világon az erdők, mezők, vizek élővilágának megismerését, megkedvelését, bölcs hasznosítását; szerezzen újabb híveket a természetes környezet üdítő, vidító, egészségjavító hatásának; indítson el minél több egészséges kezdeményezést az emberi javak megóvására és fenntartására; erősítse a maga eszközeivel a népek közötti megértést, a békés, kulturált életet.

Ezután *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke átvágta a kiállítás legnagyobb pavilonjának bejáratát elzáró nemzetiszínű szalagot, s a budapesti vadászati világkiállítást megnyitottnak nyilvánította.

Körséta a pavilonokban

A megnyitóra érkezett vendégek ezután körsétára indultak. A vendégeknek *Földes László* miniszterhelyettes, a vadászati világkiállítás kormányfőmegbízottja mutatta be a látnivalókat. A díszcsarnokban *Szőke Mátyás*, a MEM kiállítási irodájának igazgatója fogadta a vendégeket.

A *Szovjetunió* pavilonjában több mint 150 vadfaj fejdísze ékesíti az 50 méter hosszú trófeafalat. A látogatók megtekintették a tajga, a sztyepp és a Kaukázus állatvilágának ritkaságait. Több mint százféle vadász- és horgászfelszerelési tárgyat láthattak és sokféle dokumentumot szemlélhettek meg a Szovjetunió természetvédelmének tervszerű fejlesztéséről.

Irán pavilonjában muzeális értékű fegyverek és szőnyegek mellett a trófeák arról tanúskodtak, hogy ez az ország gazdag kapitális vadjuhokban, vadkecskékben. A vadvédelemről is messzemenően gondoskodnak: az országban 27 rezervátum található.

Olaszország pavilonjában az ország állatvilágából szerzett vadásztrófeák keltenek érdeklődést. A *spanyol* pavilonban feltűnést keltettek az ország vadállományának ritkaságaiból bemutatott erőteljes vadmacskák, farkasok trófeái.

Kuba pavilonjában külön táblával állítottak emléket a vadászatban, a horgászatban és a természetszeretetben is kiváló írónak, *Hemingwaynek*.

Bulgária pavilonjában képet kaptak a látogatók az ország vadlelőhelyeiről, vadászatának, vadgazdálkodásának és idegenforgalmának fejlődéséről.

Svájc pavilonja az ország természetvédelméről, vadászatáról tájékoztat.

A *mongol* pavilon büszkesége a világrekord argali trófea.

Az *NSZK* három pavilonjának anyaga tájékoztatót nyújt az ország vadvédelméről, vadászatáról, sporthorgászatáról.

Románia pavilonjában megtudták a vendégek, hogy a kiállításra hozott 500 trófea közül 499 aranyérmet nyert. Itt látható a világ legnagyobb barnamedvéjének hatalmas méretű bőre.

Vadászinasok kürtszava fogadta a vendégeket az *NDK* pavilonjánál. A nemzeti megbízott vázolta az NDK horgászszövetségének tevékenységét. Külön szólt a természetes környezet tervszerű kialakításával, a természetvédelemmel kapcsolatos munkálatokról.

A *lengyel* pavilon fő témája a lengyel vadgazdálkodás büszkesége, a bölény. Lengyelországban ma is 400 bölény él szabadon. A lengyel pavilonban 350 aranyérmes agancs látható.

Franciaország pavilonjában a látogatók érdeklődéssel nézték végig a világ különböző tájain elejtett különleges vadak értékes trófeagyűjteményét.

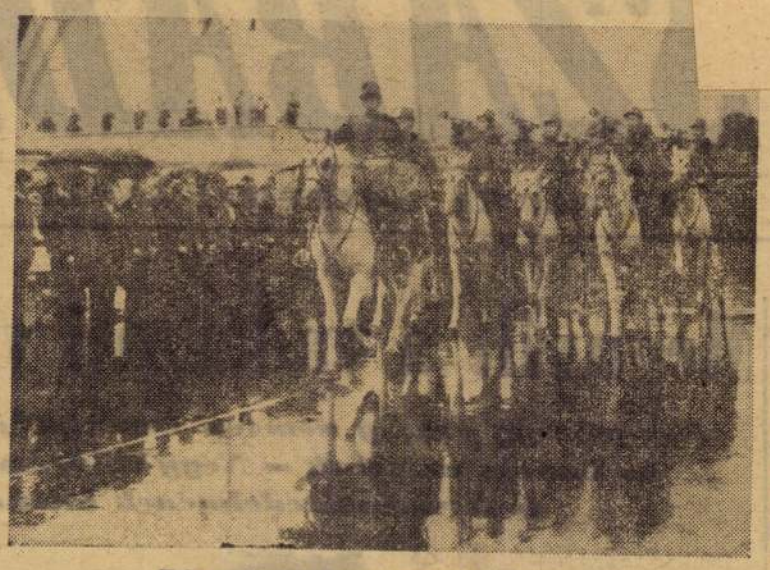
Etiópia nemzeti megbízottja bemutatta a látogatóknak a vadászat ősi eszközeit és módszereit ismertető kiállítást. Itt láthatók a ritkaságszámba menő faragott barlangkép és a vérrel festett, különlegesen szép bőrök.

Ezután több nemzet közös pavilonját keresték fel a vendégek. A *svéd*, a *chilei*, a *finn*, a *holland* kiállítások képet adnak az ember és a természet kapcsolatáról. Különleges érdeklődést keltett *Izland* fejlett természetvédelmi kultúráját szemléltető s a bálnavadászat • rejtelmeiből ízelítőt adó dokumentációs kiállítás. Ezután *Dánia*, *Irak*, *Peru* és *Szíria* bemutatója következett.

A *jugoszláv* pavilon előtt színpompás ruhába öltözött fiatalok énekkel, tánccal köszöntötték a látogatókat, akik azzal is megismerkedhettek, hogy mit ad a jugoszláv ipar a természetvédelemnek és a vadászatnak.

Népi táncosok szórakoztatták a meghívott közönséget.

Felvonulnak a lovas huszárok a főtéren.

Az *angol* pavilonban bemutatnak sok híres trófeát, köztük a British Museumban őrzött Hampton Court-i rőtszarvast, amelyet I. Erzsébet királynő ejtett el.

Ezután a magyar vadgazdálkodás kiállítócsarnokát keresték fel, ahol *dr. Tóth Sándor*, a kormány főmegbízottjának helyettese adott rövid tájékoztatót vadgazdálkodásunk helyzetéről.

Tanzánia kiállítóhelyén az ország 25 legjelentősebb vadfajának trófeáiból bemutatott gyűjteményt tekintették meg a látogatók.

A *csehszlovák* pavilont ugyanaz a *Zdenek Lang* mérnök tervezte, aki a montreali és az osakai csehszlovák kiállítás tervezéséért is nagy elismerést kapott. A pavilon melletti szabad területen két vadászházban vadász-, horgász- és turistafelszereléseket állítottak ki.

Az Egyesült Arab Köztársaság pavilonja változatos képet ad az ország természetvédelméről.

A *kenyai* kiállítási csarnok víz alatti barlangját Kenyából hozott tengeri halakkal telepítették be.

A *belga* pavilon egyik zugában szökőkút jelzi, hogy ebben az országban is üde légkört igyekeznek teremteni a körengetegben élő ember számára.

A *zambiai* pavilonban a vendégek a többi között megtekintették a Viktória-vízesés kivilágított modelljét. Itt látható a Zambiából Budapestre hozott kis oroszlán is.

Az *osztrák* pavilon szomszédságában 400 éves vadászházat állítottak fel.

Az *ugandai* pavilonban a ritka vadakat kitömött állapotban, szinte természetes környezetben láthatták a vendégek.

India kiállítási csarnoka előtt valóságos mini állatkertet rendezett be: lakói az Indiából repülőgéppel érkezett fehér tigris, leopárd és különféle majmok.

Szudán elefántcsont-faragványokat mutatott be, *Kamerun* nemzeti megbízottja röviden ismertette a ritka vadfajok kipusztulásának megakadályozására hozott természetvédelmi intézkedéseket. Ugyanebben a csarnokban mutatták be *Libanon* vadászati ritkaságait.

Megkezdődtek a műsorok

A vendégek, miután befejezték a körsétát, a lovaspálya dísztribünjén foglaltak helyet, és megtekintették az ünnepi műsort. A bemutatót lovas harsonások menete vezette be, majd felvonultak a csikósok, látványos produkciókkal szórakoztatták a megnyitóünnepség részvevőit. Sikert aratott a Mátyás király korabeli kosztümös vadászjelenet, amelynek keretében lovagi tornát, íjász- és solymászbemutatót tartottak. A kosztümös vadászjelenetet trojkabemutató és fogatfelvonulás követte.

A vadászati világkiállítás délután 3 órakor megnyílt a nagyközönség számára, s már az első órákban ezrek tekintették meg a nagyszabású bemutatót.

A kiállítás eseményeihez tartozik még, hogy *Jerzy Popko* lengyel erdőügyi és faipari miniszter vezetésével pénteken megérkezett a lengyel küldöttség. A Ferihegyi repülőtéren *dr. Lénárt Lajos* miniszterhelyettes fogadta a vendégeket.

Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter pénteken este a Duna Intercontinental szállodában a magyar kormány nevében fogadást adott. Megjelent *Fehér Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Szurdi István* belkereskedelmi miniszter, *dr. Szabó Zoltán* egészségügyi miniszter és a hazai gazdasági, társadalmi és kulturális élet sok ismert képviselője. Ott voltak a fogadáson a világkiállításon részt vevő országok delegációinak vezetői és tagjai, nemzeti megbízottai, továbbá a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője.

Ma 10 órakor a kiállítás kerámiatermében megtartják a *trófeadíjkiosztó* ünnepséget. Ugyancsak délelőtt tízkor *dr. Lénárt Lajos* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes megnyitja *a tatai vadaskert bemutatóját*. Az Ernst Múzeumban nyílik a *fotóművészeti* kiállítás, s egyben sor kerül a díjkiosztásra. *Borbás Máté* vezérőrnagy ünnepélyesen megnyitja a baráti hadseregek 2. lovasbajnokságát és a Budapesti Honvéd nemzetközi lovasbajnokságát.

Érdekes és változatos program vár tehát a kiállítás mai látogatóira.

Cserkúti Ferenc

Nyilatkoznak a vendégek

A vadászati világkiállítás megnyitása alkalmából több neves külföldi személyiség nyilatkozott. Véleményeikből ragadtunk ki egy-egy mondatot.

Joseph Hamels, a kiállítások nemzetközi irodájának elnöke:

— A budapesti vadászati világkiállítás mást nyújt, mint a már megszokott világkiállítások. Úgy hiszem, jó órában jött a gondolat és a megrendezés, hiszen a mai technika rohamos fejlődése visszaszorítja a természetet, s éppen a mostani és a hasonló jellegű kiállítások járulhatnak hozzá a leginkább a korunkat foglalkoztató nagy problémák megoldásához, az ember és a természet kapcsolatának erősítéséhez.

Borisz Bogdanov, a Szovjetunió kiállításának kormánymegbízottja:

— A világkiállítás alkalmat nyújt a vadvédelmi és természetvédelmi szakemberek széles körű tapasztalatcseréjére, így a népek közötti barátság erősítésére. Köszönet a magyar kormánynak, hogy megszervezte ezt a nemzetközi találkozót.

Iosif Banc, Románia miniszterelnök-helyettese, mezőgazdasági és élelmezésügyi, erdészeti és vízgazdálkodási miniszter:

— A szervezők jó munkáját dicséri a kiállítás sokoldalúsága: egyaránt tájékoztat a vadászat kimagasló eredményeiről, a természetvédelem etikai szabályairól és törekvéseiről.

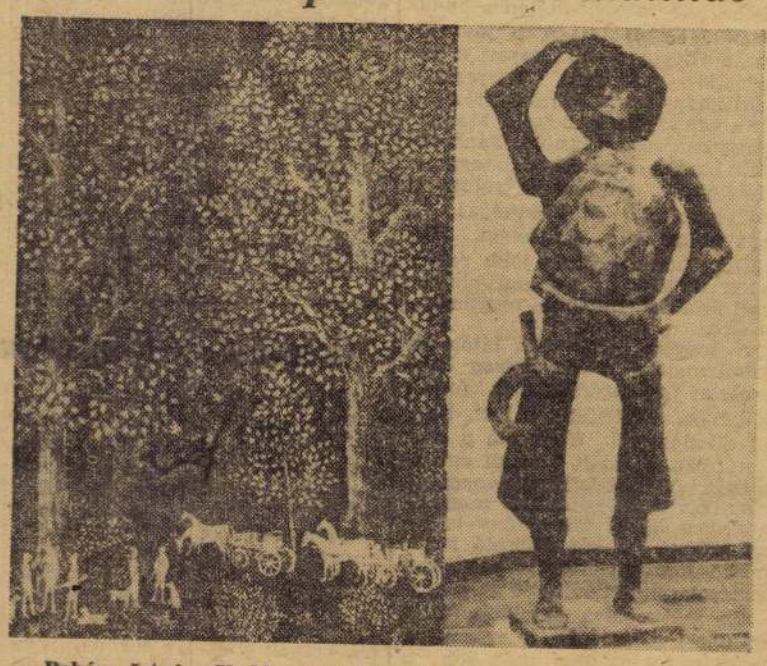
Dr. Van Maasdijk, a Nemzetközi Vadászati Tanács elnöke:

— Megítélésem szerint ez az eddigi legnagyobb szabású nemzetközi vadászati bemutató, amely méltán érdemelte ki a világkiállítás címet.

Hettier de Boislambert, a Nemzetközi Vadászati Tanács díszelnöke:

— Magyarország példát adott arra, hogy a jövőben mit kell tenni a természet védelméért, a vadállomány óvásáért, kíméléséért, s ezt azért tehette, mert ebben az országban a természetkedvelő emberek tisztában vannak azzal, hogyan kell értelmezni a modern világban a természet védelmét.

Vadászati képzőművészeti kiállítás

Pekáry István: Vadászat és Blaco Venancio: Figura sarlóval (Spanyolország).

Péntek délután ünnepélyesen megnyitották a vadászati képzőművészeti világkiállítást.

Ormos Tibornak, a Műcsarnok igazgatójának megnyitó szavai után *dr. Simó Jenő* művelődésügyi miniszterhelyettes mondott ünnepi beszédet.

A tárlat történeti részének művei túlnyomórészt a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből kerültek ki, de a Szovjetunióból, az NDK-ból, Lengyelországból és Amerikából is érkeztek műtárgyak Budapestre. A kortárs művészeti szekcióba 19 ország 165 művésze küldte el festményeit, szobrait, grafikai műveit.

A tárlat ünnepi megnyitóján részt vett *Földes László* miniszterhelyettes, a vadászati világkiállítás kormányfőmegbízottja, *Gergely István* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, *Garamvölgyi József* művelődésügyi miniszterhelyettes, valamint a társadalmi és a kulturális élet számos kiválósága. Ott volt a diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja is.

Azok közül, akik itt nőttek fel a négy Tavaszi Szalón során, legelsősorban dicséret illeti *Pekáry* István mesélő kedvű dekoratív magyarságát, *Szemere* Lenke nagyszerű grafikai készségét, a nemrég feltűnt *Csercpes* István pompás festői érzékét. Nagyon szép Vadász Endre *Napraforgós* képe, pompásan fejlődik *Péter* Mária és *Schossberger* Klára és teljesen kiforrott érték *Róna* Emmy két illusztrációja.

De kívülük még egész sereg nevet kell felsorolnunk: *Bayer* Ágost, *Berlalan* Albert, *Háy* Károly László, *Tihanyi* J. Lajos, *Vörös* Géza, *Záray* Lucy, *Oraviczai Szabó* István, *Szuly* Angéla, *Domanovszky* Endre, *Róth* Margit kitűnő értéke a kiállításnak. Új név *Török* Éva, akinek önarcképe nagyon szép.

A szobrászok anyaga nem olyan érdekes, mint a festőké, de azért itt is van néhány új név, akikkel, reméljük, még fogunk találkozni. *Bernola* Károlyné két portréja jó. (m—i.)

ulajdonos.

nak, címe:

(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

ra által

ért

Bevétel	Kiadás
Pengő	Pengő

Budapest.

Pékáry István festőművén.

A negyedik Tavaszi Szalón

A *Nemzeti Szalónban* holnap délelőtt vonulnak fel negyedízben azok a fiatal művészek, akik a *Szinyei-Társaság* beérkezett mestereinek szárnyai alatt kezdik pályájukat. *Tavaszi Szalón* a neve ennek a kiállításnak és most a negyedik Tavaszi Szalón megnyitásánál örömmel állapíthatjuk meg, hogy a négy év előtti kezdeményezés gyümölcsei nagyszerűen megértek. Kitünő gárda nőtt fel ezeken a Tavaszi Szalónokon, csupa olyan művész

Magyarország 1929 V.5

akiknek képeivel itt találkozott először a közönség és akik most már mint a magyar művészet új, kész értékei számolnak be eredményeikről. A Szinyei-Társaságot elismerés illeti azért, hogy díjakkal és más támogatással ennyi kitünő fiatal tehetségnek könnyítették meg a fejlődését.

Legutóbb a modern magyar festők kiállításánál állapíthattuk meg, hogy milyen nagyszerű értékekből áll a fiatal művészgeneráció. Most a még fiatalabbaknak örülhetünk. Érdekes, hogy ezeket milyen egységes stílus fogja össze. Dekorativ, magyaros stílus ez, amelynek igen sok kapcsolata van a magyar népművészettel és amelyben valóban sok a friss, vidám tavaszi hangulat. A nyár forró izgalmai hiányoznak még sokhelyütt, általában ez az egyetlen hiánya még ennek a generációnak, hogy nem jutott túl a nagy vívódásokon, amik az igazi mélységhez elvezetik majd őket. Aránylag könnyen tették meg az eddigi utat, de minden remény megvan rá, hogy ebből a derűs, kellemes, nyugalmas hangulatból tiszta, mély értékek fognak kialakulni.

17.7
12

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP IRODA BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pekáry István

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

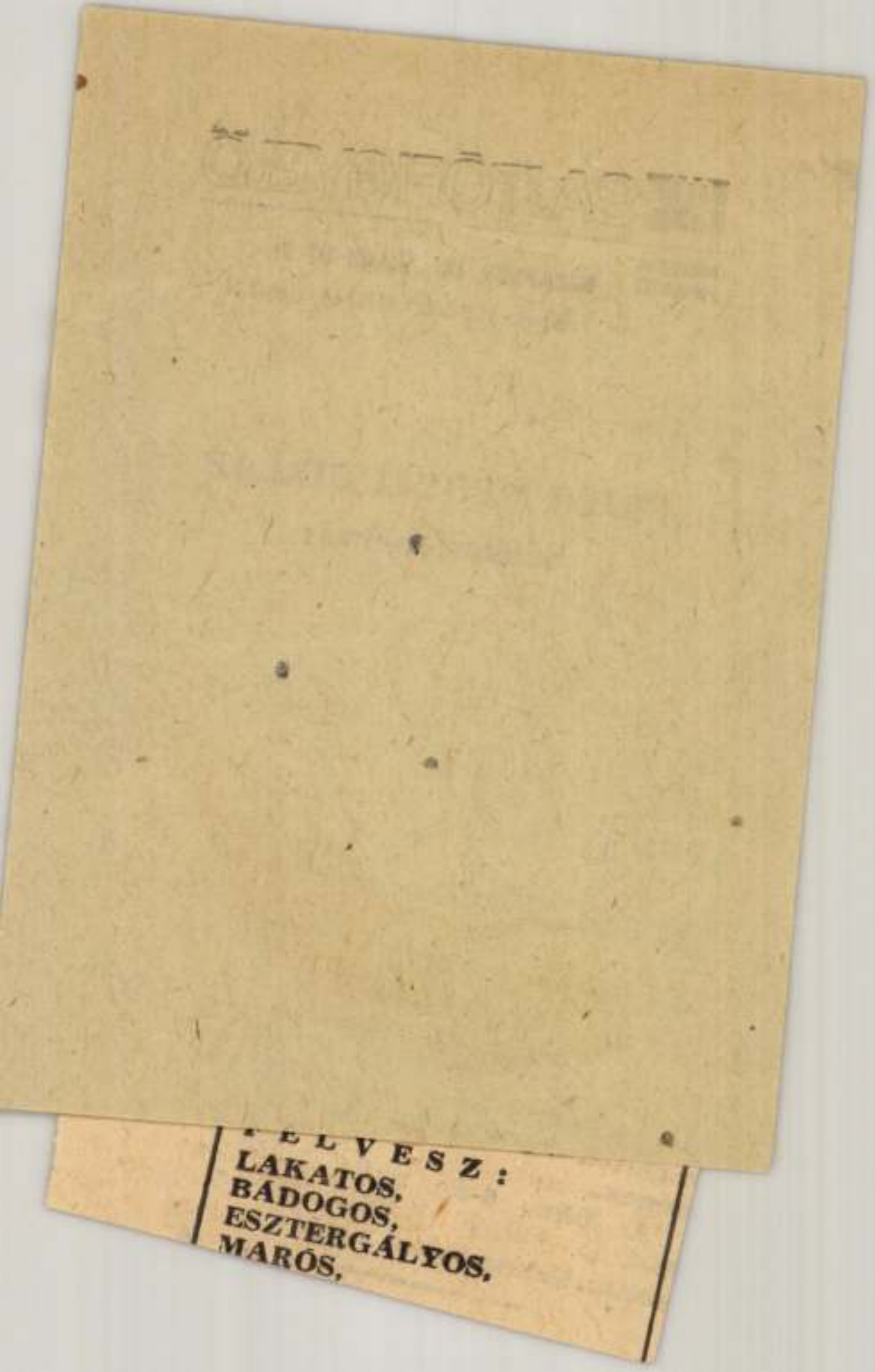
1969 JUL 3

1021

VELENCE

környéki festők nyitják meg kiállításukat vasárnap délelőtt 11 órakor Kápolnásnyéken, a művelődési házban. A festők közül Pekáry István Velencén, Bod László és Dombrovszky László Kápolnásnyéken lakik, Balog Ervin pedig gyakori látogatója a Velencei-tó környékének.

A július 6-án nyíló kiállítást D. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg.

ELVESZ:
LAKATOS,
BÁDOGOS,
ESZTERGÁLYOS,
MARÓS,

Pekáry István

— **A Szent Isván-év faliszőnyegei.** A Szent István-emlékév bizottsága a nagy király emlékének megörökítésére sok műalkotással gazdagította az ország városait. Legutóbb Szeged, Pécs, Győr, Szombathely és Nyíregyháza kapott művészi faliszőnyegeket ajándékba a bizottságtól. A szegedi faliszőnyeget Pekáry István tervezte: Szent Istvánt mint a földművelés támogatóját mutatja be. A Pécsnek adományozott faliszőnyeg Domanovszky Endre munkája: a Szent István-korabeli magyar-francia kulturális kapcsolatokat örökíti meg. A Győrnek adományozott faliszőnyeg Remsey Jenő alkotása: István királynak Konrád császár felett aratott győzelmét mutatja be. A Szombathely városának adományozott három darabból álló faliszőnyeg Basilides Bella műve. Egyik szárnya Orseolo házasságát, a másik Imre herceg házasságát, a középső rész pedig egy magyar vitézt ábrázol Szombathely emblémájával. A Nyíregyházának adott faliszőnyeget Ferenczy Noémi tervezte: Szent Istvánt a jövevények és a magyarok körében mutatja be.

Pesti Hírlap

1944. jan. 5.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZABAD FÖLD
Budapest

[illegible] példányszámú kiadvánnyá fejleszteni a lapot.

Kovács Imre gyönyörű írását említsem, amely a szeghalmi *„Péter András gimnázium"* alapítójának állít emléket, — vagy Féja Géza „Számvetés" c. írására hivatkozzam, amelyben a 70. évéhez közeledő író a 25 éves népi hatalom eredményei előtt hajtja meg az elismerés zászlaját...

Vagy ott van a *„Delfinek"* c. olvasmány, amely az állatvilág „csoda-lényeiről" mond el lélegzetállítóan érdekes „titkokat"... A különböző külországokba utazó olvasók régi kívánsága teljesül azzal, hogy a Kincses közli: egy sor országban milyen címletű bélyeget kell a képes levelezőlapra és a levélre ragasztani, ha valaki odakintről az itthoniaknak óhajt írni. A maga nemében ez is egyik „szenzációja" az 1970-es Kincsesnek — az „étlapos utazáshoz" hasonlóan, amelynek során Európának szinte valamennyi országából egy-két érdekes (néha pikáns) ételreceptet ismerhet meg az olvasó.

Ami néhány kedves olvasónk külön kérését vagy óhaját illeti — a lehetőségek határain belül minden kívánságot teljesítettünk... Igy például sokan kérték, hogy — akár a feljegyzéseknek szánt hely rovására is — az eddiginél több meteorológiai adatot közöljünk. Úgy véljük, hogy ezt „a kecske is jóllakik és a káposzta is megmarad" alapon szerencsésen megoldottuk...

A névnapokkal kapcsolatban: az Albertok most már véglegesen megnyugodhatnak, november 15-én, Lipót mellett „fix" helyet kaptak; hasonlóképpen a Rita is elfoglalta az őt megillető helyet május 22-nél...

Sokan kérték: az országos vásárok naptárát úgy közöljük, hogy minden község, illetve város neve *külön sorban* kezdődjék. Az igaz, hogy a jegyzék áttekinthetőbbé válna, ám olyan hosszúra nyúlna, hogy ezt az óhajt egyelőre nem teljesíthettük...

Külön kellene még szólni *Buga* doktornak nyolc oldalra terjedő „fogadóórájáról" — a rendkívül gazdag gyermekrovatról, az érdekes fejtörőkről, s a gyerekek kedvencének, Pifnek a legújabb kalandjairól... és még sok mindenről, — a Kincses varrótanfolyamáról és a tarka-barka, színes vidám oldalakról feltétlenül! — de akkor már a 2 hullával végződő *krimi-képregényről* is illenék szólni..., aminek közlésével — bevalljuk! — ugyancsak az ifjabb nemzedék kedvében szeretnénk járni...

Ám izelítőnek, étvágygerjesztőnek ennyi is elég...

Végül pedig, sok szép és kellemes, de nem kevésbé hasznos szórakozást kívánunk a Kincses valamennyi régi és — reméljük — nagyon sok új olvasójának!

Szentkirályi János

közös munkában, ... címeket szerezzene... hoz, nem igyekez... feláldozása árán is ... korbácsolni a munk... tékét, hiszen anyag... guk két lábon áll, ... a háztáji is.

Ez a közvetett ... azonban nem bizon... eléggé ösztönöz a gya... sok munkát kívánó ... ségre. Egy háztáji teh... akció lebonyolítása töl... tikai munkát kíván, mint egy közgyűlés előkészítése. Ötven háztáji jószágnak friss silót juttatni körülményesebb szervező ... az agarak. Többek között a soroksári Vörös Október Mezőgazdasági Termelőszövetkezet 1800 forintért vásárolta meg a *Hadúr* nevű magyar agár kutyát.

vállalatoknak, gyüzemeknek és eteknek

készleteinkből megvételre kínálunk különböző anyagokat, saját gyártmányú alkatrészeket, TMK- és rezsianyagokat, valamint egyéb termékeket és eszközöket.

Csepel Autógyár budapesti kirendeltségén

XIII., Béke tér 9.
Telefon: 409–912, 409–913, 409–914 és 409–915
Ügyintéző: Vajna István

Pekáry István

. Pekáry István: Egy lányt temetnek c. képe a temetést bámulók és a földeken dolgozók népes csoportjával, az ábrázolt dolgok (fák, házak, emberek stb.) részletgazdagságával, egészében a naiv művészet idillre hajlamos ágával tart fenn rokonságot.

Forrás 1975/5-6/79

Bánszky: A népmüv. ösztönző hatása képzőművészetünkre

Pekary István

jesen elnyomott klasszikus formahiszekegy. E trecentovégi szobrok már nem egyeztek olyan szorosan az épületek stílusával, mint elődeik. Az alakok beállítása, tömegük hangsúlya, a ruhaleplek elrendezése, a redők alakítása már új akarásokat árul el. A régebbi olasz gotika lágy, gördülékeny stilizálása helyett most az antik minták után való eszményítés kezd a plasztikában érvényesülni. Halkan felcsendül, mint az előbbi kiegészítője, részben előidézője a természet közvetlenebb, valószerűbb ábrázolásának vágya is.

Érdekes megfigyelni, miképpen küzd egymással, vagy miképpen köt egymással egyességet a régi és az új stílusakarás. Látszólag nagy ugrással szinte az antik szobrászat földjén teremnek, nem egyszer átveszik a legtipikusabb klasszikus ruharedőzetet, sőt némelykor az alak beállításának egyes motívumait is, de a szobor felépítése, az antik felfogástól eltérő tömegkiegyensúlyozás elárulja, hogy itt még a klasszikus művészetnek csak külsőleges, a lényeget nem ismerő utánzásáról van szó. Test és ruha még azonos tömeg, az alak nem áll a lábán szervesen kiegyensúlyozva, hanem öltönyével összeolvadva súlyosodik a talapzatra. Nem látjuk, nem érezzük, miként hordja a láb a test súlyát. A talapzatra leomló és ott kis ráncokban visszacsapódó ruhaleplek elfödik a tagok azon részét, amelyek az állásra a legjellemzőbbek. Legföljebb a lábfejek kandikálnak ki a hosszú köntös alól. Az alaknak lépnek. Vége az egyöntetűségnek, fölszabadul a művészi gondolat, megindul a verseny a művészek között, mindenik saját nyelvén akar megszólalni. A bágyadt szoboralakokat határozott stílust eláruló, kemény márványférfiak váltják fel. Benső szenvedély, nagyszabású formavágyak hajtják a mestereket, nagyszerű verseny folyik a természetábrázolás tökéletesítéséért.

Donatello szobrászata a főpillére a renaissance ábrázoló-művészetnek. Jelentősége vetekszik Brunelleschi stílusújító építészetének fontosságával és bizonyára felülmúlja az idő előtt elhúnyt Masacció jelentőségét, amely pedig a figurális művészet szempontjából szintén páratlanul fontos a festészetben. A renaissance stílusújítása természetesen Donatello nélkül is bekövetkezett volna, de nem folyt volna le így és nem lett volna ilyen biztos alapja a mester működése nélkül. Ghiberti, Quercia, Luca della Robbia nélkül a toscanai quattrocento szobrászat bizonyára eljut századvégi eredményeihez, de Donatello nélkül nem. A mester munkássága felölelte a szobrászat minden válfaját és problémáját. Úgy a szabadonálló alak, a képmás, a mellszobor, mint a dombormű neki köszönheti az új szellemnek megfelelő, különböző megoldásait. Művészetének lényege a természet minél hívebb, kifejezőbb megközelítése, ezzel kapcsolatban az emberi test szerves felépítése és az öltözék anyagszerűségét, természetes omlását világosan feltüntető ábrá-

PEKÁRY ISTVÁN: VIRÁGOK. Olajfestmény

MAGYAR MŰVÉSZET 1929, 484

Mi lesz a Kincsesben?

Úgy hiszem, a tisztesség megkívánja, hogy mindjárt az elején szóljunk a 272 oldalas kalendárium új, 14 forintos áráról. Meggyőződésünk, hogy aki az új Kincsest gondosan átlapozza, nem emel szót a 2 forintos áremelés (nem árrendezés!) miatt! Először is, az új naptár 16 oldallal bővebb az eddigi Kinceseseknél, s az ármegállapításnál figyelembe kellett venni a papírárak és a nyomdai költségek némi emelkedését is. (Meg hát, valamiből a kiadónak is élnie kell...)

„Na hiszen, jól nézünk ki!" — mondaná a német, meg sajnos, néhány magyar újságíró is... Mintha csak tegnap írtam volna ezt a címet egy cikk fölé, amely az 1969-es Kincses Kalendáriumról számolt be... Pedig már pontosan egy éve ennek...

Dehát mit csináljunk, ha egyszer ilyen gyorsan múlik az idő? — Írunk szépen egy újabb cikket arról, hogy mi lesz az 1970-es Kincsesben. Persze, a *„mi lesz"* sem a legszerencsésebb kifejezés — arról kell inkább szólni, hogy *„mi van"* a Kincsesben, hisz' elkészült már a 25. évfolyamát ünneplő „ezüst" Kincses...

Igen, mert hazánk újjászületésének nagy évfordulója tövében, csöndesen és szerényen meghúzódik egy másik, picike, de kedves jubileum: *huszonötödször* jelent meg a Kincses Kalendárium, s ezúttal nagyon szép, ünnepi köntösben.

Egyesek talán most arra gondolnak: tudjuk mi, hogy mit jelent ez a nagyon szép, ünnepi köntös; olyasmit, hogy a naptár címoldalán ott ékeskedik egy, vagy több jól megtermett traktor — vagy egy fehér köpenyes, bögyös menyecske éppen egy malaccal, esetleg egy tejeskannával foglalatoskodik... Ám, az is lehetséges, hogy egy kék overallos, bajusztalan férfi (ez a munkásosztály), meg egy bajuszos atyafi (ez a parasztság) kadarkáspohárral koccint... De az sincs kizárva — gondolják mások —, hogy a jubileum alkalmából 25 kis vörös csillag és ugyanannyi kis vörös zászló díszíti a Kincses címlapját... És ki tudná még elsorolni, mi minden fordul meg az olvasók fejében... (Milyen izgalmas, és érdekes téma volna — még hivatásos történészeknek is: *„25 esztendő története a Kincses Kalendárium címoldalai alapján"*...)

Nem érdemes tovább találgatni; az új címlapot úgyis lehetetlen kitalálni — ezért hát elárulom... Az új Kincses elülső és hátsó borítóját egy összefüggő kép díszíti: *Pekáry István* jeles festőművészünk munkája. Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy a kiváló mester, aki Európa leghíresebb tárlatain és kiállításain sűrűn öregbíti a magyar művészek hírnevét — *most a Kincses olvasóit tisztelte és örvendeztette meg:* külön, kimondottan a Kincsesnek festett csodálatos szépségű köntöst. Megfogadtam viszont, hogy magáról a képről, s annak tündéri szépségeiről nem írok — sokkal érdemesebb azt megnézni, mint az én szürke — sőt esetleg szakszerűtlen — magyarázatomat olvasni!

Persze, a művész mellett a „dicsőségben" az is osztozik, *aki ezt a megoldást kitalálta!* Szerkesztői dicsőség ide, szerkesztői hiúság oda — idegen tollakkal nem szeretném ékesíteni magamat, ezért férfias módon bevallom, hogy a borítólap kitűnő ötlete mindenestől *Till Imre* barátomé volt — aki nem más, mint a Hírlapkiadó Vállalat igazgatóhelyettes főkönyvelője... De ha már ilyen pletykás kedvemben vagyok, akkor azt is elárulom, hogy ő — beosztása miatt — még 50 forintos „ötletdíjban" sem részesülhet. Hát érdemes egy főkönyvelőnek ilyen ragyogó ötletet kitalálni?

Arra is emlékszem, hogy Till Imre az ötletével 1969. január 2-án hozakodott elő, s lényegében *ezen a napon* kezdődtek el az 1970-es kalendárium szerkesztési munkái — s bizony október 6. lett, amikor a legelső kész példányt átlapozhattuk...

Gondolom, azt megértik és megbocsátják a kedves olvasók, ha én most a kalendáriumnak csak a legszebb, legsikerültebb anyagairól számolok be... Elvégre, édesgetni, nem pedig elriasztani akarom az olvasókat!

De mivel olyan sok szép, fontos és érdekes anyag sorakozik a Kincsesben, hogy felsorolásukhoz, illetve ismertetésükhöz egy külön „kis kalendárium" kellene, ezért igazán csak néhány igazi „csemegét" mutatok be a pompás bőségszaruból...

Főként a fiatalokra gondoltunk, amikor a naptár olvasmányos részét 7 kiváló színművész (művésznő) fényképes bemutatásával nyitottuk meg. Darvas Iván, Halász Jutka, Latinovits Zoltán, Ruttkai Éva, Sinkovits Imre, Törőcsik Mari és Venczel Vera emberi és művészi portréját Bajor Nagy Ernő mesteri tollal varázsolja az olvasó elé!

A jubileumi Kincses ünnepi jellegét különösen növeli az a fejezet, amely „Az én hónapom" címet viseli. Ebben — januártól decemberig — 12 élvonalbeli írónk szólal meg, ki-ki abban a hónapban, amelyikben született... A januárban született *Veres Pétertől* a decemberi *Féja Gézáig* ez olyan tüneményes felvonulása élő irodalmunknak, hogy a fejezet önmagában is időtálló értéket biztosít az 1970-es Kincsesnek!

Ezt az alkalmat arra is felhasználom, hogy a 12 kiváló írónak nyilvánosan köszönetet mondjak; egyetlen kérő szóra pontosan, sőt sokan határidő előtt teljesítették a Kincses kérését. Bizonyos, hogy ez a magatartás az olvasók megbecsülését is tükrözi!

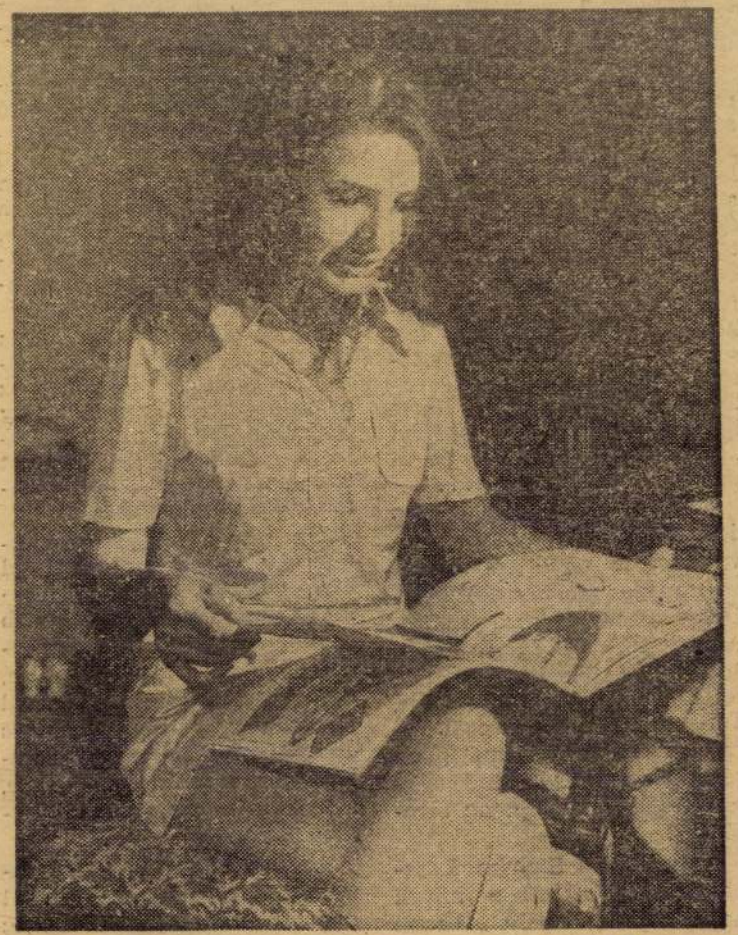
Nyolc oldal csupán, mégis hasznos és felejthetetlen élményt nyújt az olvasónak az a színpompás anyag, amely legjellemzőbb népi hímzéseinket mutatja be, részint írásban, részint sokszínnyomású minták közlésével.

Ha már a sokszínnyomásnál tartunk, akkor azt is el kell mondani, hogy az új kalendáriumra a szebbnél szebb színek „tobzódása" is jellemző: 96 oldal a legkorszerűbb, úgynevezett *ofszet*-eljárással nyomódott, ami a Kincses „pályafutásában" nagy előrelépésnek számít. (Na persze, a 2 forintos árnövelésben ennek is szerepe volt...)

A szórakoztató, vagy tanulságos olvasmányok közül ugyancsak hálátlan és nehéz vállalkozás volna egyet-kettőt kiemelni, hiszen óhatatlanul mellőzni az ember

Az árak az erős lengyel konkurrencia miatt csökkennek. A piros ribizli nem kell senkinek. A fekete ribizli divatja (állítólag megvéd az atomsugárzás ártalmaitól) újra betört földrészünkre. Az óriás szemű köszkultúrák

A különleges igényeket a hűtőipar meg is fizeti. Árai mindig jobbak, mint amit a versenytársak elbírnak. A szaporítóanyagot ha kell, a világ túl-

A közelmúltban Késmárki Marikát, a népszerű táncdalénekesnőt otthonában látogatták meg munkatársaink. A látogatásról készült képesriport lapunk 12. oldalán található.

...ban van, az emberek már elmentek haza."

Párosításul ide kívánkozik egy újsághír is. Ennek lényegesebb része így szól: *„A MÁV illetékeseinek tájékoztatása szerint szeptemberben a beérkezett kocsik 25 százalékát rakták ki késve... az engedélyezett öt óra helyett, átlagosan 22 órán át tartották vissza a vagonokat."*

Drága mulatság ez szocializmust építő társadalmunknak. Azt jelenti, hogy amennyivel késnek a vasúti kocsik berakásával, vagy kirakásával, annyival gyengül ezeknek a nagyértékű szállítóeszközöknek a kihasználtsága, amit csak többletberuházásokkal lehet ellensúlyozni, vagyis jóval több vasúti kocsit kell gyártani, vagy vásárolni és forgalomba állítani, mint amennyi egyébként szükséges lenne.

Mikor ezt szóvá tettem, a fent említett főmezőgazdász azt vetette ellene: *„De hát szocializmusban élünk, az embereknek kell pihenésre az a szombat délután és a vasárnap. Ezt az Alkotmány is előírja."* Előírja? Dehogy írja elő! Lapozzuk csak fel az Alkotmányt. Az ide vonatkozó tész így szól: *„A Magyar Népköztársaság biztosítja a dolgozóknak a pihenéshez és üdüléshez való jogát."*

Alkotmányunk tehát pihenést ír elő, nem pedig szombatot és vasárnapot. Egyelőre persze elég sokan vannak, akik a pihenést illetően görcsösen ragaszkodnak a szombathoz és a vasárnaphoz. Fogalommá kezd válni a *„szabad szombat"*. Ilyenkor szinte leáll az üzemekben és a hivatalokban az élet, senkit nem lehet bent találni, kivéve azokat az üzemeket és intézményeket, amelyek akarnak pihenni? Miért nem mérünk egyforma mércével?

A szombatnak és a vasárnapnak persze több mint kétezer éves hagyománya van. Először a szombat volt az a bizonyos bibliai hetedik nap, amelyet a hatnapos munka után meg kellett szentelni. Majd a kereszténység az ószövetségi szombatot — nem nagyon tisztelve az elődök hagyományát — felcserélte a vasárnapra. De a kétezer év távlatából zökkenjünk csak vissza a mába és a közelmúltba. Már amennyire közelmúltnak nevezhetjük a magyarországi száz évvel ezelőtti időket.

Hazánkban az 1868. évi nyolcvanadik törvénycikk *„minden nyilvános és nem elkerülhetetlen munkát"* tiltott a vasárnapi napon. Az aránylag gyors ipari fejlődés, a gazdasági élet megváltozott természete nem sokáig tűrte ezt a törvényt. Az 1891. évi tizenharmadik törvénycikk újból szabályozta ezt a kérdést. Eszerint *„... az iparügyi miniszter megengedheti a munka vasárnapi végzését olyan iparnemekben, amelyekben az üzem félbeszakítása lehetetlen, vagy a folytonos üzembentartást a fogyasztó közönség, a közforgalom igényei, hadászati, vagy egyéb közérdekek feltétlenül megkövetelik"*.

Bármily erős volt a hagyomány, a gazdasági fejlődés kiméletlenül áttörte. Érthető, hiszen az egyre nagyobbodó ipari üzemeknek, az óriásivá nőtt úthálózatnak, a nagyértékű szállítási eszközöknek csupán egyetlen napi amortizációja hihetetlen nagyságú összegekre rúgott. De ez csak egyetlen tétele a termelőeszközök hevertetéséből származó veszteségnek.

A termelőeszközök ki nem használásából származó másik óriási veszteség a fentebb már említett többletberuházás. Magyarán szólva, az a gazdaság, amely például a traktorok üzemeltetésénél idegenkedik a két műszaktól, a szombati és a vasárnapi munkától, annak kétszer annyi traktort kell beszereznie, hogy idejében elvégezhesse a munkákat. Harmadik nagy veszteségforrás maga az üzembehelyezés. Képzeljük csak el, ha szombatra és vasárnapra ki hagynánk hülni az óriási vaskohókat, mennyi pénzbe és fáradságba kerülne azok újbóli felfűtése.

E veszteségek elkerüléséből származó többletjövedelemből bőven jut arra, hogy jól megfi-

(Folytatás a 2. oldalon)

(4. oldal)

ÜREG SZŐLŐK ÁRNYÉKA
(5. oldal)

HASZNOS ESZMECSERE – SOK VITÁVAL
(7. oldal)

A HAZÁÉRT ÉLT VALÓBAN
(8. oldal)

HÚS A TERÍTETT ASZTALON
(10. oldal)

Pekáry István képei és Gádor István kerámiái

Virágoskert nyári színpompás képét idézi a *Tamás galéria* új kiállítása. Két érdekes, különálló utakon járó művész mutatja be új alkotásait, összefűzi őket a legnemesebb értelemben magyaros művészetük. A népművészetet sikerült átértékelniök, a népi hímzések, népies cserepek és mézeskalácsok színgazdagságát, naiv báját, keresetlenségét, tiszta ösztönös szépségeit sikerült átfordítaniok mai modern formanyelvre.

Pekáry István, a festő mesélőkedvű, ámuló romantikus lélek. A népmesék hangja szól képeiről. Maga teremtette önálló stílusát, meséje nem az irodalmi tartalomban van, hanem a festő, festői eszközökkel, fest népdalt, vagy primitív legendát.

Gádor István, a keramikus szobrász régi jóismerőse a közönségnek. Ő az egyetlen, aki a magyar népi iparművészet kincseit át tudta menteni s üres formaságok helyett az igazi népművészet lelkéhez kapcsolódik. Utolérhetetlen filozofikus humorral mintázza állatkarikatúráit, groteszk figuráit, nagyon szépek tányérjai, vázái és érdekes új problémák foglalkoztatják kerámiában szokatlan nagyságú férfifej-tanulmányain. (m—l.)

Pekáry István
Nyug. 1936. III. 29.

›rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
örök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs
Központ

Pekáry István

1937. dec 16 K

PESTI NAPLÓ

KÉT KIÁLLÍTÁS

I. Tamás Galéria

A Tamás Galéria karácsonyi kiállítása kedves meglepetést hoz. *Vadász* Endre kilenc budapesti színes metszete végre szakít azzal a tradícióval, amely abból indult ki, hogy ezeknek a metszeteknek feltétlenül fotografikus hűségűeknek kell lenniök. Vadász az egyes uccarészletekben sokkal többet lát, mint az átlagember. Ötletes, jó megfigyelő, ezenkívül pedig egészséges, kedves humora van, ami metszetsorozatát — amely egyébként tipográfiai ag kifogástalan kiállítású albumban is megjelent — igen rokonszenvessé teszi. *Bihari Vöglein* István újabb szép vízfestményeit állítja ki. Közöttük különösen néhány artisztikus és tehetséges aktja tűnik fel a nézőnek. *Pekáry* István faliszőnyegei ennek a mostanában ismét erősen divatossá váló művészetnek rendkívül figyelemreméltó darabjai. A kiállításon még *Gorka* István változatos kerámiái láthatók.

tett eredményekben gazdag tevékenységével szerzett kiváló érdemei elismeréseül a Magyar Vörös Kereszt Érdemcsillagot adományozta.

— **Jules Sauerwein előadása.** Jules *Sauerwein*, a *Paris Soir* külpolitikai szerkesztője a Nemzet-

Pekáry István
festőművész

Nemzeti Ujság
1931.III.20.

A Tamás-Galéria uj tárlata

A *Tamás galériában* szombaton *Pekáry* István festőművész és *Gádor* István keramikus mutatták be gyüjteményes anyagukat. *Pekáry* utolsó kiállitása óta nagyot fejlődött, képeiről az illusztrativ jelleg teljesen eltünt s helyébe valami szindus festőiség lépett. Pekáry képei nemcsak tárgyukban, hanem lelkükben is magyarok, derüs felülnézetei a falusi életnek, melegszivü tolmácsolása a vidék embert, állatot, tájat egységbe forrasztó ősi erejének. Az európai müvészetnek aligha van ma őszintébb és tehetségesebb képviselője ezen a tématerületen, mint Pekáry, aki végre eljutott oda, hogy ura az anyagának, nem tétova kézzel keresi a kifejezést, hanem maradéktalanul tolmácsolni tudja müvészi mondanivalóit. A régi népdalok, a cifra szürök és mézeskalácsok szinei és romantikája dekorálják Pekáry kompozicióit, néhány parasztportréja erős jellemábrázoló tehetséget bizonyitó komoly érték.

Gádor István kerámiái néhány évvel ezelőtt iskolát teremtettek, de a manirrá vált stilusból ismét csak ő lépett ki és megmutatta a fej-

Le a bevételt... ...							
Kifizetendő összeg							

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas

:

.....

A fizetés készpénzben / cheque kibocsátásával megtörtént

192..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

Pekáry István festőművész

Az Est
1931.III.29

— **Magyar motívumok a művészetben.** Két érdekes kiállítás nyílik meg holnap. Az Iparművészeti Társulat a Technológiai Múzeum helyiségeiben bemutatja eddigi népművészeti gyüjtését. Három teremben vonul fel a Felvidék, Dunántúl és Erdély művészete. Ezúttal csak az Alföldet hagyták el, egyetlenegy kulacs emlékeztet arra, hogy a nép fantáziája itt is színes virágokat rajzol a cserepekre és a finom kézimunkákra.

A másik kiállítás a *Tamás-galériában* nyílik meg. *Pekáry* István mutatja be legújabb festményeit. *Gádor* István pedig friss kerámiáival váltja ki az őszinte elismerést. Ennyire harmónikus rendezés igen ritkán fordul elő. Mindkettő játékos lélek, a magyar humor hatalmas erővel tör elő mindkettőjük munkáiból. Pekáry István fantáziája szinte breugheles változatosságú, a mézeskalács romantikáját lopta be a művészetébe. Mindegy, hogy mit fest, mindig magyaros. Egyik magyar paraszt portréjában igazán benne van nemcsak az ember, hanem az egész falu. Csendéletei primitívségükben gazdagok, nagyszerű dekoráló ereje van ennek a fiatal művésznek. A magyar falu

lvány.

.....nak. címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

.....

.....ért

[redacted]

[redacted]

[redacted]fizetendő.

bélyeg.....nyugta.....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás
Pengő	Pengő

dapest.

Pekary István

1021 Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Neue Zürcher
06. VI. 29

1921

Ausstellungen

Istvan Pékary (Galerie Semiha Huber)

U. i. Istvan Pekary wurde 1905 in Budapest geboren, er arbeitete während des Krieges in Rom an der Ungarischen Akademie. Bekannt wurde er durch seine Kartons für Wandteppiche, die ihm offizielle Ehrungen einbrachten. Er entwarf und entwirft Bühnenbilder, Fresken, Szenerien und Kostüme, er ist Illustrator und Kupferstecher. In der Galerie zeigt er zwanzig Oelgemälde von oberflächlicher Naivität, mit einer Vorliebe für Pferdchen und steif-feierliche Dorfbewohner, für Dörfer am Meer, deren Architektur bühnenwirksam verkürzt ist, während die Häuser am «Weinberg» treuherzig nur die Vorderansicht herhalten. Man sollte — vor allem als Naiver — konsequent sein.

Pekáry István

N.U.932.V.1.
P.H.932.IV.29.
M.932.IV.29.

Tavaszi Szalon

A Tamás Galéria kiállitása

A Szinyei Merse Pál Társaság zsürije most rendezi *VII. Tavaszi Szalonját*, amely minden évben eseményszerü felvonulása a fiataloknak. A meteorológiai és a lelki tavasznak ez a találkozása az idén különösen is szimbólikus jelentőségü és meggyőző bizonyitéka annak, hogy utánpótlásban nincs hiány, a magyar képzőmüvészet gyökerei nem száradtak ki, hajtásaiban kitavaszodik a tehetség. Külön öröm, hogy a kiállitás ezuttal csupa lendület és optimizmus. Szórványosan is alig akad fanyar iz és amint hiányzik belőle az epigon formalizmus, azonképen hiányoznak a festői akrobatika és lombik-müvészet képviselői. Friss, bátor, de józan világ tárul a *Nemzeti Szalon* látogatói elé és noha kivételesen nagy, lenyügözően eredeti tehetségeket nemigen lehet felfedezni, kárpótol a kitünő átlag, az „Egész"-nek erőtől duzzadó, alkotási lázban égő tavaszi fiatalsága.

SZINHÁZ

HOTEL IMPERIAL

YSA MIRANDA

Almássy főhadnagy háborús története és a Hotel Imperial lembergi rajza immár *negyedszer* jelenik meg filmen a világ moziközönsége előtt. A megragadó drámai story még ma, a világháború befejezése után huszonöt évvel sem hagyja nyugodni a filmproducerek fantáziáját, — de az is lehet, hogy az éppen kirobbant új világháború előszelére határozták el Hollywoodban, hogy újra megcsinálják ezt a pregnánsan háborús drámát filmre.

Megállapítjuk, hogy a történet mit sem vesztett érdekességéből, pláne hogy a legújabb verzióban *új motivumokkal is kibővítették a filmet.* A legfrissebb Hotel Imperial-film szenzációját azonban nem annyira az ismert téma jelenti ezúttal, hanem a *fotografálás.* Mingyárt, ahogy az elején az esős gácsországi tájakat vetíti, a szakadatlanul ömlő víznek somerset maughami monotonitása mintegy a háborús Galicia lelkét vetíti idegbemarkolóan.

Állapítsuk meg elöljáróban a filmről, hogy: *briliáns »mozi«.* Ami mindig annyit jelent, hogy *a film elejétől végig érdekes, izgalmas.* Egy szóval nem annyira a dramaturgiára és a cselekmény logikájára fekteti a fősúlyt, mint inkább arra, hogy *a nézőegy pillanatig se unatkozzék.* Ezt a célját a film teljes mértékben el is éri: vagy a rohamra vágtató huszárok üldözik a menekülő kozákokat, vagy a kozákok száguldanak előreszegzett pikaerdő mögött a visszavonuló huszárok után, közben látjuk a Hotel Imperial rejtekeiben bujkáló Almássyt az egész ismert cselekmény központjában, pincérként a fényes egyenruhájú orosz vezérkari tisztek között, majd a felszabadító huszárcsapat élén, amint szerelmét az orosz siralomházból igazán *az utolsó pillanatban,* — amint ezt már az amerikaiak rendezni szeretik — *a kivégző különítmény puskacsövei elől megmenti.*

Ysa *Miranda,* Gabriele d'Annunzio felfedezettje játssza Annát, a Hotel Imperial szobalányát, *Pola Negri egykori szerepét. Greta Garbo-szerű hamvasszőke jelenség,* roppant *kifejező arccal és parázsként tüzelő szemekkel. Elragadó és elegáns színésznő.* Ray *Milland* játssza Almássy főhadnagyot, hetyke kis barnaképű mokány figura, briliánsan választották ki erre a szerepre.

A film rendkívül gazdag emóciókban és hatásokban: szerepel benne *Serge Jaroff doni kozákkórusa,* szenzációs új orosz dalműsorral s olyan orosz táncosokat látunk, aminőket a legnagyobb orosz artistaszámokban is ritkán. Egyszóval a Hotel Imperial a szó szoros értelmében véve *legelsőrangú látnivaló.*

Karl Ludwig Diehl

A német filmművészetnek egyik legpregnánsabb, legeurópaibb színésze volt a magas, karcsú Karl Ludwig Diehl, aki főleg kémfilmekben és katonafilmekben tünt fel és szerzett nem mindennapi népszerűséget magának. Karl Ludwig Diehl művészetét az egyszerű, deklamálásnélküli, minden neubabelsbergi túlzástól mentes közvetlenség jellemezte, többször kapott Hollywoodból is ajánlatot, de ezeket mindannyiszor visszautasította. Egyike volt az első német filmművészeknek, akiket a budapesti közönség fentartás nélkül a szívébe fogadott, mint akármelyik ismert hollywoodi nagyságot. Karl Ludwig Diehl most elesett a nyugati hadszintéren. Berukkolt az égi filmtársulathoz... A német film egyik legnagyobb egyéniségét vesztette el benne.

Megérkezett az új Jean Gabin-film negatívja

A magyar filmpiac hihetetlen nehézségekkel küzd a filmek behozatalával kapcsolatban, mert a háborús viszonyokra való tekintettel Franciaországból, Angliából és Amerikából alig tudják a már beszerzett filmek negatívjait Budapestre hozni.

Mint értesülünk, Jean *Gabin »Menekülő élet«* című filmje detektívregénybe illő kalandok között jött át öt ország területén, amíg végre tegnap kézbesítették a megrendelőnek, a *Harmonia* filmvállalatnak. A »Menekülő élet« című filmben Jean Gabinen kívül *Michele Morgan* és *Pierre Renoir játsszák* a főszerepeket. Még ebben a hónapban bemutatja egyik fővárosi bemutató színház.

HIREK

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési ár:
Egy hónapra .... 3 pengő
Három hónapra .. 7 pengő

Október 18.

1552. *1552-ben, amikor Ahmed pasa 100.000 főnyi török serege Eger várát körülzárta, majd rendszeres ostrom alá fogta, Bornemisza Gergely tűnt ki dicséretes életrevalóságával és szinte ördöngős leleményességével, melyekkel a mindössze csak 1800 főnyi várbeli csapatok hősi védekezését a legkülönösebb harci eszközök kieszelésével lényegesen elősegítette. Ekközben vitézül harcolt is, úgyhogy minden téren tanusított kiváló szolgálatait a török csúfos elvonulása után I. Ferdinánd királyunk azzal jutalmazta, hogy Eger várkapitányává kinevezte, majd nemesi rangra emelte és végül a sárosmegyei Bartosfalvát adományozta neki. Várkapitányi tisztét Bornemisza Gergely azonban nem sokáig viselhette, mert 1554-ben portyázás közben a törökök elfogták és Konstantinápolyba vitték, ahol azután Achmed pasa bosszúból kivégeztette. Hősi nevét a m. kir. 1. honvéd utászszázlóalj büszkén viseli és október 18-át osztálynapként ünnepli.*

— **Magyar kiállítás a Bécsi Vásáron.** Az idei Bécsi Vásár a német gazdasági teljesítőképességének dokumentumának igérkezik, nem az utolsó sorban a külföld élénk részvétele miatt. Az október 15-től 22-ig tartó Bécsi Vásáron Olaszország, Magyarország, Szlovákia és Törökország hivatalosan, Bulgária pedig magánosok kezdeményezésére *különkiállításokkal* vesz részt.

Az olasz pavillonok rengeteg érdekes anyagot mutatnak be. A legkiemelkedőbb az olasz automobil-ipar kiállítása. A magyar különkiállítás az olasz pavillonnal együtt közös csarnokban van rendezve és a magyar mezőgazdaságról ad képet. A magyar gabona, liszt, gyümölcs, főzelék, paprika, vaj, sajt, tojás, méz stb. termelés színe-java mellett a magyar háziipar eredeti motívumai a magyar pavillonban hamisítatlan magyar légkört teremtenek. A borkóstoló egy kis csárdában folyik, ahol természetesen magyar pálinka is kapható.

— **Ujabb papszentelés a francia fronton.** A francia lapok jelentik: Magr. *Tissier* Chalons-Sur-Marne-i püspök pappá szentelte a fronton katonai szolgálatot teljesítő Jean *Brousier* diakonust. Az újmisésnek primáciáján a frontkatonák hatalmas tömegben jelentek meg. A fiatal papnak egyik fivére, aki szintén katonai szolgálatot teljesít, ministrált. *(KKK)*

— **November 5-én nyílik meg Kassán a honvéd repülőakadémia.** Kassa felszabadulása után a honvédelmi minisztérium a légierő rendelkezésére bocsátotta a régi hadapródiskola épületét és a kassai volt katonai repülőteret. *Az összerombolt helyiségeket helyreállították, modernizálták* és a Kassán felállított repülőakadémiában *október 15-én megkezdődött a tanítás.* Az akadémia a kormányzó nevét kapta kitüntetésül. Ünnepélyes megnyitása *a kormányzó jelenlétében november 5-én lesz.*

— **Orvosi hír.** Dr. *Baál* Károly gyermekorvos, a Svábhegyi Gyermekszanatórium főorvosa, rendelését Hollán-utca 15. sz. alatt újból megkezdte. Tel.: 165—111.

— **Közzétették az igazolási eljárás alá vont gyógyszerészek névsorát.** A visszacsatolt terület gyógyszerészeinek, gyógyszerészjelöltjeinek és gyógyszerészgyakornokainak *igazolniok kell a visszacsatolást megelőző időben tanusított magatartásukat.* Az érsekujvári bizottság előtt jelentkezett gyógyszerészek, gyógyszerészjelöltek és gyógyszerészgyakornokok *névsorát* a Budapesti Közlöny ma megjelent számában közzétették.

— **Tehén — műfogsorral.** A *Köztelek* legutóbbi számában érdekes tudósítást olvasunk a Moszkvában bemutatott mezőgazdasági kiállítás szarvasmarhaállományáról. A szakember cikkíró *kérdőjellel* közli azt az adatot, amely szerint a tehenek átlagos tejhozama *6103 liter lett colna.* Ugyancsak messziről jött hír ellenőrizhetetlensége világlik ki abból, hogy a kiállítás legjobb tehenének évi teljesítménye 12.309 liter volt, 4.05 százalékos zsírtartalommal. A kiállítás különös érdekessége azonban *egy rozsdamentes acélból készült műfogsorral ellátott tehén volt,* amelynek évi tejhozama *meghaladta a 8500 litert.*

— **Ismeretlen férfi hajnali halálugrása.** Ma hajnalban a *Murányi*-utca 11. számú ház negyedik emeletéről *egy ismeretlen férfi az udvarra vetette magát: meghalt.* Iratok nem voltak nála. Az illető negyven év körüli, 160 centiméter magas, fekete nyírott bajusza van, *jobbállán forradás.* Barnára kötött mellény van rajta, alatta fekete szövetmellény, szürke ing és szürke nadrág.

— **A Monte Fortin bevételének bajtársi emlékünnepe.** A volt *győri 11. számú tábori vadászszázlóalj* bajtársi köre szokásos évi zászlóalj napját, a *Monte Fortin* bevételének emlékünnepét október 29-én rendezi Győrben. Találkozó és összejövetel a győri vasúti vendéglőben délelőtt tíz órakor. A minél nagyobb számban való megjelenést kéri *Mocsáry* Jenő nyug. ezredes, III., Emőd-utca 29. sz.

Bárdos Artur hazaérkezett Párisból

A Belvárosi és Művész Színház volt igazgatója, dr. *Bárdos* Artur, a kiváló színházi rendező és esztétikus, hosszabb ideig Párisban tartózkodott. *Bárdos,* aki tegnap Budapestre érkezett, a következőket mondotta nekünk:

— Négy hete, hogy elhagytam a háborús Párist és három hétig Jugoszláviában voltam egy pusztán, hogy kipihenjem a háború kitörésének izgalmas napjait. Résztvettem én is néhány úgynevezett »alert«-ben, vagyis szirénajelre rohantunk a pincébe, ahol órákat töltöttünk, néha igen jó társaságban.

— Párisi [illegible] megbízásaim voltak. Mindenekelőtt egy *500 oldalas díszművet rendelt meg nálam a párisi Hyperion cég,* amely franciául, Londonban és Newyorkban angolul fog megjelenni. *Félezer illusztrációval.* A háborús események miatt ezek a dolgok pillanatnyilag nem aktuálisak, így hát hazajöttem. Kétszázfrankos díszművet ma nem adnak ki (az egész mű költsége 800.000 frankra volt előirányozva) s filmeket sem csinálnak, annál is inkább, mert *az összes férfisztárok bevonultak.* Igy egyelőre Budapesten folytatom pedagógiai munkásságomat, amit már csak azért is meg kell tennem, mert régi és újabb tanítványaim bizalma olyan módon fordul felém, amellyel szemben *nem lehetek hálátlan.*

* **Az első jubileum.** A Fővárosi Operettszínházban szerdán este játsszák huszonötödször a *»Pusztai szerenád«* című operettet.

Tarka barka

Alpár Gittáról kapjuk a hírt, hogy az operaénekesnő november elején kezdi meg newyorki fellépéseit.

#

Egy új magyar név szerepel újabban előkelő amerikai magazinok hasábjain. Kövess Tibor a neve és a kitűnő fiatal budapesti regényíróval azonos. Kövessnek regénye jelent meg az Egyesült Államokban és legutóbb leközölte egyik novelláját az Esquire című nagy csikágói magazin is.

#

Az amerikai filmhiradók divatbemutatóinak tündéri ékszerkreációi: ARKANZAS-nál, Váci-utca 20.

#

Gaál Franciska, akiről megírtuk a napokban, hogy működésének színterét Hollywoodból Newyorkba szándékozik áttenni, megérkezett Newyorkba.

Orosz filmek Magyarországon

A Korona Film Rt., amely hosszabb idők óta szünetelteti müködését, új igazgatóságot és új tőkecsoportot kapott és hat orosz film behozatalára kért engedélyt. Mind a hat orosz film vígjáték, politikai vagy propagandaíze nincsen.

Bemutató a Belvárosi Színházban
Péntektől kezdve minden este
VÉGRENDELET
Kodolányi János új színműve

GÁDOR ISTVÁN KERÁMIKUS (balról) ÉS PEKÁRY ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ (jobboldalt) KÉSZÜLŐ HATALMAS KERÁMIA-FALKÉPÜKÖN DOLGOZNAK.

Az érdekes falkép a Felvidék visszatérésének emlékére készül és az OTI Madách-téri új bérpalotájának előcsarnokát fogja díszíteni.
Fent balról a kerámia-cseréplapokból összeállított kép egy kis részlete

Az angol flotta és az északi államok hadseregeinek ereje és összetétele

— *Az Est katonai tudósítójától* —

Hadiesemények 1939 október 9-től 15-ig

A keleti hadszíntéren:

A német csapatok október 13-án mindenütt elérték a német—orosz érdekhatárt. Az előnyomulás során az elmúlt héten már semmi lényeges esemény nem történt.

A megnagyobbodott Szovjetoroszország az elmult héten, *fegyveres erejének nagyságára támaszkodva*, villámgyors diplomáciai tárgyalások során *jelentős mértékben megnövelte befolyását a Baltikumban.* A megkötött barátsági szerződésekkel *lényeges hadászati előnyöket biztosított magának a Keleti tengeren.*

Jóllehet Litvánia, Lett- és Észtország *de jure* megtartotta önállóságát, mégis olyan engedményeket volt kénytelen biztosítani hatalmas szomszédjának, hogy *de facto*, enyhén elbírálva, *legalább is annak védnöksége alatt állónak tekinthető.*

Finnország a vele szemben támasztott követelésekkel szemben egyelőre ellenállást tanusít és katonai ellenrendszabályokat tett. Az október 18-ra Stockholmba összehívott államfői összejövetel arra mutat, hogy *Svédország, Norvégia és Dánia is sorompóba kíván állni a finn érdekek védelmére.* Nem lesz tehát érdektelen, ha a szóbanforgó államok katonai felkészültségére jellemző adatokat a szakirodalom adatai alapján összefoglaljuk.

Finnország

területe 383.000 km², lakosainak száma 3.8 millió. Általános védkötelezettségre alapozott békehadereje 1 hadtestből, 3 gyaloghadosztályból és 1 lovasdandárból áll. Ezenkívül a szovjethatár mentén 1200 fő létszámú határőrség és *az önkéntes véderőegyesületbe beszervezett mintegy 100.000 férfi és 90.000 nő áll rendelkezésre.* A légi haderő *180 gépből*, a tengeri erő 2 partvédelmi páncélos hajóból, 5 tengeralattjáróból, aknakutató- és gyorsnaszádokból áll. *A szárazföldi haderő hadilétszáma legfeljebb 300.000 főre tehető.*

Az 1400 kilométer hosszú szovjethatárt a rendelkezésre álló erővel — annak ellenére, hogy *a számtalan tó és mocsár nagyobb ellenséges erők bevetését megnehezíti* és a helyi viszonyokkal ismerős csapatoknak a védelmet lényegesen megkönnyíti, — *aligha lehet huzamosabb időn át megvédeni a sokszoros orosz túlerővel szemben.* Erős fagy a természetes akadályok jelentőségét csökkenti.

Svédország:

területe 449.000 km², lakosainak száma 6.25 millió. Általános védkötelezettségen alapuló, de csak 5 -9 havi kiképzési idővel rendelkező békehadereje *4 hadosztályból, 1 önálló dandárból, 260 repülőgépből*, 10 partvédő páncélos hajóból, 2 kis cirkálóból, 13 kis romboló ból, 10 tengeralattjáróból és 2 kisebb repülőgépanyahajóból áll. *A haderő hadilétszáma 400.000 főre tehető.*

Norvégia:

területe 322.000 km², lakosainak száma 2.9 millió. Általános védkötelezettségre alapozott, de csak 84 napi kiképzési idővel rendelkező békehadereje 20.000 fő létszámú és *11 vegyes dandárra tagozódik, 220 repülőgéppel*, 4 öreg partvédő páncélos hajóval, 3 kis torpedórombolóval és 9 tengeralattjáróval rendelkezik. *A hadsereg hadilétszáma 100.000 fő.*

Dánia:

területe 43.000 km², lakosainak száma 3.68 millió. Általános védkötelezettségre alapozott, 5 havi kiképzéssel rendelkező békehadereje *2 gyaloghadosztály, 150 repülő*, 3 régi páncélos partvédő hajó, 12 tengeralattjáró és 20 torpedónaszád. *A haderő hadilétszáma 100.000 fő.*

Ezek a számadatok mutatják, hogy a felsorolt négy állam által Oroszországgal szemben kifejthető maximális ellenállást *a sokszoros túlerőben levő szovjethaderő kétségtelenül le tudná küzdeni.* Ennélfogva a finn kérdés megoldásánál diplomáciai és gazdasági tényezők befolyását is igénybe kell venni a finn érdekek védelmére.

Nyugati arcvonal:

Egészen október 16-ig nem történt lényeges esemény.

A tengereken:

A legjelentősebb esemény a »Royal Oak« nevű, közel 30.000 tonnás angol páncélos hajó elsüllyesztése volt. Az angol haditengerészetnek azt a közlését, amely szerint a támadást végrehajtó három német tengeralattjárót megsemmisítették, német részről nem erősítették meg.

A szakirodalom az angol hadihajóhad 1937. évi helyzetét az alábbi számokkal jellemezte: *Össztonnatartalom 1,400.000*, létszám 134.000 fő és 100.000 fő tartalék. Az össztonnatartalom zömét az elsővonalbeli *15 nagy csatahajó, 8 repülőgépanyahajó, 70 cirkáló, 200 romboló és több mint 70 tengeralattjáró teszi ki.* 1939 eleje óta *9 nagy csatahajó, 9 repülőgépanyahajó, 25 cirkáló, 39 romboló és 19 tengeralattjáró építését kezdték el.*

Ezekhez a számokhoz viszonyítva az eddigi 1 csatahajó és 1 repülőgépanyahajó, illetve német adatok szerint 2 csatahajó és 2 repülőgépanyahajó veszteség ugyan még nem jelentős, de *mégis érzékeny veszteséget jelent az angol flottának.*

Ma befejezi a főváros pénzügyi bizottsága a költségvetés vitáját

— *Az Est tudósítójától* —

A főváros pénzügyi bizottsága ma délután befejezi az 1940. évi költségvetés tárgyalását. Egy hétig tartó vita után ma a részvénytársasági formában működő városi üzemek költségvetését, köztük a Beszkár költségvetését tárgyalják, majd megállapítják a végleges mérleget. A főváros közgyűlése a jövő hét keddjén, 24-én kezdi a költségvetési vitát *Szendy* Károly polgármester expozéjával.

Kutbaugrott, majd felakasztotta magát

— *Az Est tudósítójától* —

Egy Monor melletti tanyán tegnap este *Turán* Károly 40 éves zsellér *öngyilkossági szándékból kútba ugrott. Kimentették.* Félóra mulva *felakasztotta* magát. Igen *súlyos volt az állapota*, amikor a mentők *a Szent István kórházba vitték.*

Meghalt, hogy mást el ne gázoljanak

— *Az Est tudósítójától* —

Kedden délután az *Erzsébet királyné*-út és a *Hungária*-út sarkán a *BR. 483.* rendszámú motorkerékpár vezetője, *Asztalos* János 35 éves mechanikus kénytelen volt járművét hirtelen lefékezni, mert egy ismeretlen kerékpárosnő került eléje, úgyhogy majdnem elgázolta. A hirtelen fékezés következtében a motorkerékpár oldalkocsijában ülő *Litvin* József sofőr kizuhant az úttestre, egy pillanattal később a motorkerékpár felborult és ráesett a szerencsétlen emberre. A mentők Litvint a *Rókus*-kórházba vitték, ahol az éjszaka folyamán *sérüléseibe belehalt.* A rendőrségen nyomozás indult, hogy megállapítsák: ki volt az ismeretlen kerékpárosnő, akinek gondatlansága okozta a halálos szerencsétlenséget.

Nagysikerű magyar filmek sorozatából
KAROSSZÉK
mától
KAMARÁBAN
Mérsékelt helyárak: 11, 2, 4 órakor.
Olcsóbbított helyárak: 6, 8, 10 órakor

GUSTAV FRÖHLICH
és a szépséges CHARLOTTE SUSA
újra itt vannak és együtt játszanak az
ASSZONY A TŰZVONALBAN
HOLNAPTÓL KIZÁRÓLAG OMNIA

ADÁS-VÉTEL

Pannónia, 350-es, kiskerekű Jáwa, 250-es Viktória olcsón eladó. Győr, Árpád út 55. (N)

32 000 ezret futott P—70. személygépkocsi sürgősen eladó. Megtekinthető Rákóczi F. u. 44. sz. 7—18 óráig. Tel.: 16—89. (N)

125 köbcentis Csepel motorkerékpár jó állapotban eladó. Győr, Vörös Hadsereg út 44.

Szinkronváltós Wartburg személygépkocsi eladó. Megtekinthető vasárnap reggel 9—15 óráig, Pápa, benzinkútnál.

Bognárműhely felszerelés szalagfűrésszel eladó. Lébény, Vörösmarty u. 39.

Hálószobabútor, kombináltszekrény, rekamié, fotelok, szobaasztal eladó. Győr, Kisfaludy u. 13. Szabó.

Házépítők figyelmébe! Vörös építőkő szükségletét korlátlan mennyiségben azonnali szállításra kielégíti Uzsai Kőbánya, Balatonrendesi üzeme, vagonba rakva 39.90 Ft tonnánként. Megrendelhető legközelebbi TÜZÉP-nél.

Eladó háló, háromajtós szekrénnyel, francia ággyal, kétajtós szekrény és gyermekjáték bútorok. Győr (Sziget), Köztelek u. 7., 5. ajtó.

Garázst személyautónak keresek megvételre vagy bérbe. Hujber Istvánné, Győr, Bartók B. u. 13.

Kétnormás Munkácsy televízió antennával és Terta magnetofón eladó, esetleg részletre is. Dimitrov s. 24., földszint 1. (N)

Bécsi gyártmányú páncéltőkés rövid zongora eladó. Légrády, Győr, Árpád út 16.

Egy új fotelágy eladó, Győr, IV. Szalmatelep, Szalma u. 22.

Kettő, jól tejelő szarvatlan kecske eladó. Győr, Vörös Hadsereg út 143.

350-es Jáwa motorkerékpár eladó, Győr, Domb u. 2.

Diófa hálószobabútor, rekamié, garnitúra, szalon eladó. Győr, Kisfaludy u. 25. Korsósné.

250-es modern Triump motorkerékpár eladó. Abda, Bécsi u. 2.

Nagyméretű jégszekrény újszerű állapotban eladó. Érdeklődni: Koroncó, 2. sz. Italbolt.

Vemhes tehén eladó. Győr, Bécsi u. 3.

Teleháló és tölgy ebédlő eladó. Érdeklődni: Győr, Köztársaság tér 11. Fogorvosnál.

Piros Danuvia motorkerékpár sürgősen eladó. Börcs, Kossuth Lajos u. 4. Csőlle.

Rekamié, szobabútor, porszívó, vattapaplan, pehelydunyha, klubfotelok, kártyaasztal, fiókos asztalka, Beethowen szék, gombfoci pálya, 16 literes vaslábos eladó. Barokk facsillárt veszek. Dr. Fritz, Győr, Bajcsy Zs. út. 42. Érdeklődni 2—4-ig.

1102-es Skoda kifogástalan állapotban eladó. Győr, Bácsai út 67.

Wartburg szinkronos gépkocsi kitűnő állapotban eladó. Megtekinthető vasárnap 9-től az új győri benzinkútnál.

INGATLAN

Pinnyéden 1300 négyszögölön családi ház eladó. Érdeklődés: Ingatlanközvetítő, Győr, Aradi vértanúk útja 6.

Mosonban vasútállomás közelében házhely eladó. Érdeklődés: Sopron, Corvin utca 61.

Beköltözhető családi ház kétszoba, előszoba, konyha, melléképületekkel eladó. Győr, Kossuth Lajos u. 115.

Balatoni szőlő eladó, személygépkocsira, házra, öröklakásra elcserélhető megegyezéssel. Címeket: „Jó bor" jeligére Hirdetőbe, Győr, Kazinczy u. 16.

Mosonmagyaróvár II., Mosonvár utca 14. szám alatti családi ház kétharmadrészben azonnal beköltözhető állapotban négyszáznegyven négyszögöl termő gyümölcsösben, vasútállomáshoz közel eladó.

Gáz, víz bent van. Érdeklődni: Győr, Arany János u. 27. Radnóti, vagy Abda, telefon: 6.

VEGYES

1000 Ft jutalmat kap a nyomra vezető, vagy aki talált egy bőr aktatáskát fényképezőgéppel, és vakuval. Cím: Ráth Andor, Győr, Sió u. 22.

Hét hónapos kislányunk mellé fiatal gondozónőt felveszünk. Jelentkezés vasárnap délután, Győr, Liszt Ferenc u. 12. Balázs.

Aki a Győri Fiú Felsőkereskedelmi Iskolában 1942-ben érettségizett, közölje címét Majer Kálmánnal (Győr, Halászati Szövetkezet, Jedlik Ányos u. 10. Telefon: 22—42.) érettségi találkozó rendezése céljából.

A Győr és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezet értesíti tagságát, hogy a vásárlási visszatérítések kifizetését 1962. július 15-ig eszközli, a határidőig fel nem vett összeget részjegyesítjük. Győri FMSZ Igazgatósága.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pekáry István

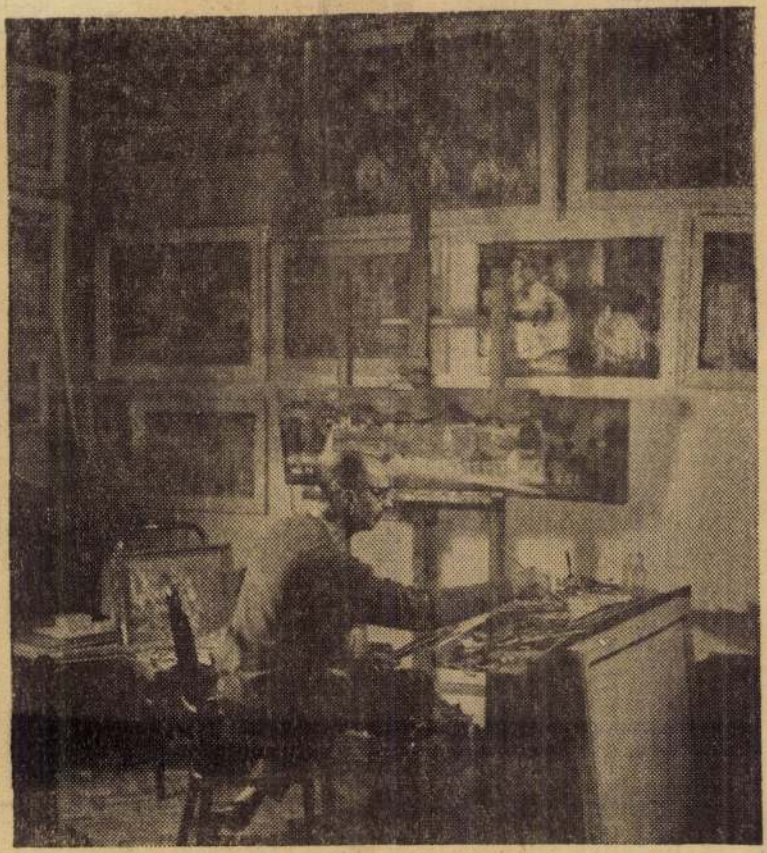
KISALFÖLD

1962 JUL 9

1021

Látogatás Pekáry István Munkácsy-díjas festőművész műtermében

Pekáry István 35 évvel ezelőtt végezte el a főiskolát, ahol Rudnay volt a mestere. 1942-ben a Milano Triennálén aranyérmet nyert (Grand Prix). A párizsi és New York-i világkiállításon Diplome di honorral tüntették ki. 1956-ban Munkácsy-díjat kapott. 1961-ben több hónapot töltött Olaszországban és most dolgozza fel az ott készített vázlatait. Az Olaszországban készült festményeiből az ősz folyamán kiállítás nyílik.

MTI. Foto — Bojár Sándor felv.

Pekáry István

Kiállítása a Tamás galériában.

Új utakat keres Pekáry István festőművész is a szőnyegtechnikában. A Budai Szövőműhelyben készült szőnyegein a kissé már túlhaladott táncoló parasztlegények figurális síkjai helyett inkább egyszerű ornamentális darabokat ad, ismétlődő mértani alakzatokkal, a színeknek és ritmikának finom hatásait keresve. A bútorszövetként is alkalmazható szőnyegekhez elsősorban jó, megfelelő ülőbútorformákat kellene találnia.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 6i. l.

(Kerámia és szőnyegek a Tamás-galériában.)

• KÖZLEMÉNYEK •

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Pekáry István

Kollektív kiáll. az Alkotás Művészházban -

vrád

Népszava

· 1943. nov. 27.

(12. s.: Kiállítás.)

PEKÁRY ISTVÁN

92. A visszacsatolt Felvidék, kerámia falképterv

Nemzeti Szalon

Magyar városok

1940. jan.

Pekány István

— **A székesfehérvári Pekány-gobelin Newyorkban.** Székesfehérvárról irják, hogy a newyorki világkiállitás magyar részének rendezőbizottsága arra kérte Székesfehérvár városát, hogy a tulajdonában lévő hires Pekány-féle gobelint, amely a város keletkezését ábrázolja, bocsássa a bizottság rendelkezésére, hogy a gobelint a világkiállitás magyar pavillonjában elhelyezhesse. A város teljesiti a kérést azzal a feltétellel, hogy a kiállitás bezárása után Székesfehérvárnak adják át a kiállitás alkalmából készitett vasrácsos kaput.

Ujság
1939 febr. 2

PEKÁRY *István*, festő és iparművész. * Budapest 1905 febr. 1. 1923—28. a képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyula növendéke volt. A Szinyei-Társaság kitüntető és dicsérő elismerését négy ízben nyerte el. 1932. pedig megkapta a Nemes Marcell utazási ösztöndíjat. 1931. New Yorkban Temetés c. képét megvásárolták a College Art Association állandó kiállítása részére. 1931. és 1932. a Tamás-Galériában, 1933. a Szépművészeti Kiállítások Szalónjában rendezett koll. kiállítást. 1933. a milánói V. nemzetközi iparművészeti kiállításon állami megrendelésre négy képszőnyeget készített. 1933. jelent meg Magyar népviseletek c. albuma és 1934. Magyar Virágoskert c. gyüjteménye, melyben a Gyöngyösbokréta résztvevőiről készült rajzait adta ki.

A bpesti új városmajori templom finom díszítésű sekrestyeajtaját P. tervezte. Művészete a magyar népművészetből táplálkozik.

397.

ú Mária Terézia királynő baltra
fején nyílt koronával s kezében
ivággyal s fátyolja lobog. Körirata:
TIE · BEHOOFT · EN · NOU · VAN MYN ERVE-
„1742" arczvonal. A másik lapon
S"—„BAV"—„BOHEME"—„BYR" és „OOSTENE"
koronás kard a béke-ágas felkötelezett. Az
LDE EN VERBONDE GEBROKEN ... .

i 4'3:4·3 cm.
ajándéka. 1888. aug. hó 30. (97/88—№ 2.).

76. Viziló	kerámia	megegyez. szer.
77—100. Tányér (24 drb)	„	magántulajdon
101—136. Tál (36 drb)	„	„

KÉPSZŐNYEGEK

PEKÁRY ISTVÁN MÜVEI:

1. Menekülő szent Család	képszőnyeg	P	450.—
2. Szent Ferenc	„	„	450.—
3. Ádám Éva	„	„	450.—
4. Madonna	„	„	500.—
5. Szent István	„	„	500.—
6. Kalocsai lány	„	„	400.—
7. Parasztpár	„	„	450.—
8. Stella Maris	„	„	1.000.—
9. Három királyok	„	„	1.200.—
10. Utolsó vacsora	„	„	1.650.—
11. Noé bárkája	„	„	2.000.—
12. Címeres faliszőnyeg	„	„	500.—
13. Angyalos Madonna	képszőnyeg kenderből	„	300.—
14. Golgota	„	„	350.—
15. Szőlőhegy	„	„	250.—
16. Kapások	„	„	220.—
17. „Ave Maria" mozaik...	a Fővárosi képtár tulajdona		

A képszőnyegek a Budai Szövőműhelyben (II., Lánchíd-u. 13.) készülnek.

F. k.: Bende János. Andrási nyomda Budapest.

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ XXII. KIÁLLÍTÁSÁNAK KATALOGUSA

FÁY LORÁNT
FESTŐMŰVÉSZ

GÁDOR ISTVÁN
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

PEKÁRY ISTVÁN
FESTŐMŰVÉSZ

1943. NOVEMBER 21. — DECEMBER 1.

ÁRA 50 FILLÉR

ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ
IGAZGATÓ BENDE JÁNOS. TEL. 426-904
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. I.

FESTMÉNYEK ÉS RAJZOK

FÁY LÓRÁNT MÜVEI:

1—33. Tussrajzok	drb-ja	P	250.—
34. Út a vízhez	vízfestmény	„	350.—
35. Mosakodó	„	„	350.—
36. Fák a kiöntésnél	„	„	350.—
37. Szomorú akt	pasztel	„	350.—
38. Régi ház	„	„	350.—
39. A csősz háza	„	„	350.—
40. Estefelé a malomnál	„	„	350.—
41. Táncolók	„	„	350.—
42. Fiatal fák	„	„	350.—

SZOBROK ÉS KERÁMIAK

GÁDOR ISTVÁN MÜVEI:

I.

1. Néger nő	bronz	magántulajdon	
2. Öregasszony	„	„	
3. Pedikürözö	„	„	
4. Guggoló fiú	„	„	
5. Álló akt	„	„	
6. Imádkozó öregasszony	„	„	
7. Cigány	„	„	
8. Váza	„	„	
9. Munkás	kerámia	„	
110. Favágó nő	„	P	100.—
11. Oroszlán	„	magántulajdon	
12. Kutya	„	P	1.500.—
13. Csikóhal	„	magántulajdon	
14. Hal	„	„	

II.

15. Relief „Ló és oroszlán"	kerámia	P	500.—
16. Relief Menekülés	„	„	200.—
17—31. Stáció (15 drb)	„	magántulajdon	
32. Patrona Hungariae	„	P	1.500.—
33. Szakmári lakodalom	„	„	400.—
34. Noé bárkája	„	„	300.—
35. Urvacsora	kerámia	P	400.—
36. Krisztus a kereszten	„	magántulajdon	
37. Anya gyermekkel	„	„	
38. Buják kisleány	„	„	
39. Angyal	„	megegyez. szer.	
40. Madonna	„	„	„

III.

41. Váza nagy zöld	kerámia	megegyez. szer.	
42. „ „ vörös	„	„	„
43. „ „ „	„	„	„
44. „ zöld, írókás	„	„	„
45. „ „ plasztikus, oroszlános	„	„	„
46. „ barna, plasztikus, leveles	„	„	„
47. „ fehér, leveles	„	„	„
48. „ vörös-barna, gyíkos	„	„	„
49. „ fehér, színes halas	„	„	„
50. „ elefántcsont, írókás	„	„	„
51. „ vörös-szürke	„	„	„
52. „ leveles	„	„	„
53. „ zöld, plasztikus, oroszlános	„	„	„
54. „ fekete-fehér	„	„	„
55. „ vörös-fehér	„	„	„
56. „ barna-fehér	„	„	„
57. „ vörös-szürke	„	„	„
58. „ zöld	„	„	„
59. „ barna-fehér, tehenes	„	„	„
60. „ barna-fehér, henger	„	„	„
61. „ fehér-sárga	„	„	„
62. „ Betlehemes, festett	„	„	„
63. „ vörös-szürke	„	„	„
64. „ zöld-sárga	„	„	„
65. „ barna-fehér, kockás	„	„	„
66. „ „ „	„	„	„
67. „ „ „	„	„	„
68. „ „ „	„	„	„
69. „ zöld, írókás	„	„	„
70. „ barna-fehér	„	„	„
71. „ „ „	„	„	„
72. Dohánytartó	„	„	„
73. „ írókás	„	„	„
74. „ zöld-fehér	„	„	„
75. Bonbonnier	„	„	„

FESTMÉNYEK ÉS RAJZOK

FAY LORÁNT MÜVEI:

1—33. Tussrajzok	drb-ja	P	250.—
34. Út a vízhez	vízfestmény	„	350.—
35. Mosakodó	„	„	350.—
36. Fák a kiöntésnél	„	„	350.—
37. Szomorú akt	pasztel	„	350.—
38. Régi ház	„	„	350.—
39. A csősz háza	„	„	350.—
40. Estefelé a malomnál	„	„	350.—
41. Táncolók	„	„	350.—
42. Fiatal fák	„	„	350.—

SZOBROK ÉS KERÁMIÁK

GÁDOR ISTVÁN MÜVEI:

I.

1. Néger nő	bronz	magántulajdon	
2. Öregasszony	„	„	
3. Pedikürözö	„	„	
4. Guggoló fiú	„	„	
5. Álló akt	„	„	
6. Imádkozó öregasszony	„	„	
7. Cigány	„	„	
8. Váza	„	„	
9. Munkás	kerámia	„	
110. Favágó nő	„	P	100.—
11. Oroszlán	„	magántulajdon	
12. Kutya	„	P	1.500.—
13. Csikóhal	„	magántulajdon	
14. Hal	„	„	

II.

15. Relief „Ló és oroszlán"	kerámia	P	500.—
16. Relief Menekülés	„	„	200.—
17—31. Stáció (15 drb)	„	magántulajdon	
32. Patrona Hungariae	„	P	1.500.—
33. Szakmári lakodalom	„	„	400.—
34. Noé bárkája	„	„	300.—
35. Urvacsora	kerámia	P	400.—
36. Krisztus a kereszten	„	magántulajdon	
37. Anya gyermekkel	„	„	
38. Bujáki kisleány	„	„	
39. Angyal	„	megegyez. szer.	
40. Madonna	„	„	„

III.

41. Váza nagy zöld	kerámia	megegyez. szer.	
42. „ „ vörös	„	„	„
43. „ „ „	„	„	„
44. „ zöld, írókás	„	„	„
45. „ „ plasztikus, oroszlános	„	„	„
46. „ barna, plasztikus, leveles	„	„	„
47. „ fehér, leveles	„	„	„
48. „ vörös-barna, gyíkos	„	„	„
49. „ fehér, színes halas	„	„	„
50. „ elefántcsont, írókás	„	„	„
51. „ vörös-szürke	„	„	„
52. „ leveles	„	„	„
53. „ zöld, plasztikus, oroszlános	„	„	„
54. „ fekete-fehér	„	„	„
55. „ vörös-fehér	„	„	„
56. „ barna-fehér	„	„	„
57. „ vörös-szürke	„	„	„
58. „ zöld	„	„	„
59. „ barna-fehér, tehenes	„	„	„
60. „ barna-fehér, henger	„	„	„
61. „ fehér-sárga	„	„	„
62. „ Betlehemes, festett	„	„	„
63. „ vörös-szürke	„	„	„
64. „ zöld-sárga	„	„	„
65. „ barna-fehér, kockás	„	„	„
66. „ „ „	„	„	„
67. „ „ „	„	„	„
68. „ „ „	„	„	„
69. „ zöld, írókás	„	„	„
70. „ barna-fehér	„	„	„
71. „ „ „	„	„	„
72. Dohánytartó	„	„	„
73. „ írókás	„	„	„
74. „ zöld-fehér	„	„	„
75. Bonbonnier	„	„	„

76. Viziló	kerámia	megegyez. szer.
77—100. Tányér (24 drb)	„	magántulajdon
101—136. Tál (36 drb)	„	„

KÉPSZŐNYEGEK

PEKÁRY ISTVÁN MŰVEI:

1. Menekülő szent Család	képszőnyeg	P	450.—
2. Szent Ferenc	„	„	450.—
3. Ádám Éva	„	„	450.—
4. Madonna	„	„	500.—
5. Szent István	„	„	500.—
6. Kalocsai lány	„	„	400.—
7. Parasztpár	„	„	450.—
8. Stella Maris	„	„	1.000.—
9. Három királyok	„	„	1.200.—
10. Utolsó vacsora	„	„	1.650.—
11. Noé bárkája	„	„	2.000.—
12. Címeres faliszőnyeg	„	„	500.—
13. Angyalos Madonna	képszőnyeg kenderből	„	300.—
14. Golgota	„	„	350.—
15. Szőlőhegy	„	„	250.—
16. Kapások	„	„	220.—
17. „Ave Maria" mozaik...	a Fővárosi képtár tulajdona		

A képszőnyegek a Budai Szövőműhelyben (II., Lánchíd-u. 13.) készülnek.

F. k.: Bende János. Andrási nyomda Budapest.

AZ ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ XXII. KIÁLLÍTÁSÁNAK KATALOGUSA

FÁY LORÁNT
FESTŐMŰVÉSZ

GÁDOR ISTVÁN
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

PEKÁRY ISTVÁN
FESTŐMŰVÉSZ

1943. NOVEMBER 21. — DECEMBER 1.

ÁRA 50 FILLÉR

ALKOTÁS MŰVÉSZHÁZ
IGAZGATÓ BENDE JÁNOS. TEL. 426-904
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 19. I.

István Pekáry

NAÏVE, AVANTGARDE, POP

Exhibitions by István Pekáry, Oszkár Papp, Elena Kazovsky, András Orvos, Dezső Váli, László Fekete

For his retrospective exhibition in the Ernst Museum István Pekáry selected material from fifty years' work, including oil-paintings, tapestries and stage designs made for the Opera Houses in Rome and Stockholm and the Maggio Musicale in Florence. In his choice of subjects, the Hungarian village, Italian landscapes, harbours, fairy-tales, legends and church scenes, Pekáry's painting sharply diverges from the main trend in Hungarian painting; he might be called a naïve artist—a rare phenomenon in Hungary—though as one of the most highly trained Hungarian artists he would not willingly accept the epithet. Still, those young painters who seek after and accept the naïve attitude have chosen Pekáry as their master. In Pekáry's youth this style was called neo-primitive.

Pekáry's naïveté is that of peasant paintings and children's drawings. Vivid and harsh colours are characteristic of all his work. He has maintained a continuing interest in popular art, is a collector of folk-art objects and is also attracted by verbal folklore. His paintings have always been stylized, even the early ones, although at first he was more romantic and popularism was not much more than a pose with him.

Pekáry's characteristic style has not changed over the years but it has not been a constant factor. This show reveals that the mature Pekáry is dry, even acerb. His message, his playfulness and games are rather indirect and, not despite but because of his transpositions, much more unequivocal. In this era of art history research, a predecessor of today's naïve Pekáry can be found in the early proto-naïve Pekáry.

At the age of fifty Oszkár Papp continues to be an important member of the Hungarian avant-garde. He has had both a Constructivist and an Expressionist period; as a fresco-restorer he became intimately acquainted with religious art. He has not forgotten his favourite styles of the past and returns to them time and again; not infrequently he works in several styles during a one-year period. The most appropriate, but still not exact, characterization would be to call him a Surrealist. The exhibition of his works in the Fényes Adolf Gallery shows an artist who works in only one medium, enamel. The procedure is complicated and dangerous: the enamel is beautiful and sparkling in itself and there is always the danger that the painter cannot project himself into his chosen material. Papp has mastered the material and has found his true self within the limits of this technique.

Papp mixes many styles. Apart from his geometric patches and series of heads, his mythological paintings, "Phaeton", "Barbarian Mythology" and the "Daphnis and Chloe" book illustration series attract attention. He alternates cold and fiery colours, his figures are dome-shaped, and the one-side lighting effect of the enamel plates is really only a pseudo-light. With brush, sponge and spray-gun he deceives the eye: there is no real source of light on the side of his pictures.

Elena Kazovsky, a young Russian-born painter, also exhibited enamel paintings. She completed her secondary and higher education in Hungary and lives in Budapest. The time and place of her small-exhibition are interesting. Displayed in the building of the electrical engineering faculty of the Technical University, the show is open on Saturdays and Sundays at a time when the students hold beat music concerts. The sound amplifiers which increase the intensity of the music do not come into conflict with the small intimate pictures. Many of the six thousand youngsters who walk up and

MUSICA

NEW RECORDS

GREGORIAN CHANT FROM HUNGARY. Medieval Christmas Melodies. Edited by Benjámin Rajeczky. Schola Hungarica Ensemble. Leaders: Janka Szendrei/László Dobszay. HUNGAROTON-LPX 11477 (Stereo-Mono).

This recording has two aims and, at least in my opinion, hits the mark, both of them, to the maximum. A specialist in medieval monody will find it just as interesting as a music-lover attracted to Gregorian chant. The former will hear interesting variations of basic material well known to him, and the latter will find great pleasure in the extremely lifelike and lively performance. This is not the place to discuss problems of scholarship associated with hymnology, I would prefer to approach this beautiful recording from the performing angle. I might mention that it was awarded the "Grand Prix du Disque" in Paris a few weeks ago jointly with another, the *Victorisz Codex*, performed by the "Camerata Hungarica" which I discussed in this journal some time ago,* from the performing side.

The editor, Benjámin Rajeczky (the publisher of Volume I of *Melodiarium Hungariae Medii Aevi*), who is convinced and can back his convinction by documents that standards of musicianship in women's convents were high, allotted with great courage a part on the recording to a female chorus. It is to a great extent due to this fact that the recording is gloriously varied and captivates all the way; Gregorian chant is generally performed on record by male voices only. The earliest surviving examples of Hungarian polyphony were given a place there as well. Benjámin Rajeczky also emphasizes in his introduction that it is not possible to speak about a local school of Gregorian chanting. There can be no question of the equivalent in Hungary of, say, the German, Spanish, or English one. It is true, however, that the Hungarian material is organically linked up with the great Gregorian tradition itself.

As Arnold Schering (1877–1941) argued, Gregorian melodies are of a "pneumatic" character, that is articulation takes place according to the laws of human breathing. (This cannot be said of all vocal music; think of the endless melisms of Baroque arias where one must determine with utmost care where one can take a breath so the aria will not fall apart.) László Dobszay and Janka Szendrei capture this "pneumatic" character with unbelievable simplicity—the calm and restful effect of the entire sequence is due to this. One realizes at such a time how different the functions of music were during the Middle Ages. Function was tranquil uplift and a restful comfort then; starting with the late Renaissance, at about El Greco's time, it became all dramatic tension and passionate glow. How courage-

* See *NHQ* No. 55.

Magyar Nemzet 23

gi hírek

jában. A spekuláció vállalta még azt a kockázatot is, amely az adópengőbetétek tíznapos felmondási határidejével jár. Ez a spekuláció bizonyos fokig elvonja a pénzt a valutamanőverek elől, minthogy a pénz drágulása megnehezíti a valuták árfolyamemelkedésére alapozott spekulációt. Még egy érdekes spekulatív üzlet alakult ki az utóbbi időben. Megkezdték a megsemmisítési eljárás alatt álló részvények vásárlását. Elsősorban a bankletétben volt darabokat keresik és ezekért átlagban a részvénypiaci árfolyamok felét fizetik.

gi hírek

Pénteken délelőtt 10 óra tájban a Gellért-tér és a Fővámtér között közlekedő egyik motoros komp motorja a Gellért-térről való indulás után elromlott. A 40 személlyel telt kompot a víz csaknem a Ferenc József híd roncsainak sodorta. Végül is sikerült két motorosnak a lefelé úszó kompot kivontatni. Csütörtökön délután a vigadótéri propeller gépei romlottak el, amikor a hajó utasokkal telve elindult. Csak nagy nehezen sikerült a partra vontatni.

Városházi hírek

Megjelent a főváros idei idegenforgalmi naptára, orosz, angol és francia nyelven. A naptár képei a lerombolt város szomorú arculatát mutatják, az utcákon még láthatók a nácik által odahordott tankcsapdák, de a további felvételek már az újjáépítés lelkes munkájáról tanuskodnak.

A polgármester rendeletileg eltiltotta, hogy az életveszélyesnek minősített épületekben lakásokat vagy üzlethelyiségeket kiutaljanak.

A városrendezési és magánépítési szakbizottság *Viola* Rezső tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Elfogadta a bizottság *az óbudai és a farkasréti temető kibővítéséhez* szükséges ingatlanok megszerzésére tett előterjesztést. A Wesselényi-utca 28. számú házat kisajátítják és *az utcát kiszélesítik. Farkas* Zoltán sürgette a megrongálódott és életveszélyes épületek és épületrészek lebontását. Viola tanácsnok közölte, hogy az erre irányuló munkák már folyamatban vannak.

Az 1—3 éves gyermekek részére a budapesti vajjegyek február 28-i szelvénye után levő üres kockára 5 deka vajat adnak a Községi főkjai, a tejüzemek és tejvállalatok.

A Rádió műsora

6.45: H. 7.05: Reggeli z. 9: Az Államvasutak zenekara. 10: H. 10.39: Rádióiskola. 12: H. 12.15: E. 12.30: Albert Erzsi énekel. 12.50: A Vörös Hadsereg születése. 13.10: Jazzegyüttes. 13.45: A munka hiradója. 14: H. 14.10: A Vöröskereszt. 14.20: Rádió tereső hírszolgálat. 15.15: Rádióskola. 15.55: Műsorismertetés. 16: H. 16.10: Könyvszemle. 16.25: „Hatévesek leszünk". A. A. Milne gyermekversei. 16.45: Rimszkij-Korszakov: Orosz husvét — nyitány. 17: Világhiradó. 17.15: Az Ajtai vonósnégyes. 18: H. 18.05: A Vöröskereszt. 18.15: Csajkovszkij: V. szimfónia. 19.05: E. 19.20: Rossini: Hamupipőke — nyitány. 19.30: Vegyes ének és zene. 20: H. sport. 20.20: A győzelem indulói. 20.50: Orosz h. 21: Műsorismertetés. 21.05: A Vöröskereszt. 21.15: Orosz filmzene. 21.50: Angol h. 22: H. 22.15: Karády Katalin énekel. 22.50: Francia h. 23: Napi hirösszefoglaló. 23.10: Orosz szerzők.

Miskolci-uti 300-as fajgyümölcsösömet

közművel, kerítéssel

elcserélném

gyárvezeti vagy zártsorú övezetű, ugyancsak közműves belterületen fekvő, hasonló nagyságú, vagy nagyobb

telekért.

Ajánlatokat „SÜRGÖS" jeligére Erdős hirdetőbe, V., Báró Aczél-utca 3. sz. kérek.

ARANYAT, brilliánst, ezüstöt

vesznek, eladok. Jegygyürü. ékszerkészités. Javitások megvárhatók. Schwarz aranyműv., Dohány-u. 22. I. 4

Színházi hírek

Ludas Matyi

Bemutató
a Madách Színházban

Móricz Zsigmond sohasem csinált programirodalmat. Író ösztöne, érdeklődése, tárgylátása, mondanivalója, de lényének egész beállítottsága irányította őt a népi témakör felé, s ami következőinél lehet, hogy csupán író elhatározás: nála veleszületett hajlam. Ludas Matyi-ja sem jelent programművet, bár a téma erősen kínálkozik erre. A színlap ugyan szerényen «régimódi komédiának» tünteti fel, mi mégis az *igazi magyar mesejáték* születését ünnepeljük *Móricz* Zsigmond posthumus művében. A fasiszta szellemi terror éveiben készült, s akkor természetesen nem kaphatott sem papirost, sem színpadot, ez a Ludas Matyi, akinek alakja az igazi író kezenyomán a mesejáték kereteit is szétfeszítve az elnyomás, a kiuzsorázás terhe alól lázadó, forradalmiellenes és a mult bűneit keményen számonkérő parasztságot szimbolizálja. Író beszél a színpadról és mily nagy örömet okoz az az íves, búzaföldillatú színpadi nyelv, amelynek áradása betölti szívünket, lelkünket és mondatait hallva az az érzésünk, mintha kemencében sült, barnapiroshéjú, foszlósbélű cipóba harapnánk.

A *Madách Színház* Ludas Matyi előadásával nagy feladatot vállalt és dicséretreméltó jóakarattal igyekezett ezt teljesíteni. A színpad és berendezése adottságán mulott, hogy ez nem egészen sikerült. *Bálint* György, akit kvalitásos rendezőnek ismertünk meg, micsoda akadályversenyt futhatott különböző feladatai teljesítése közben! Kár, hogy a rendezés mindenáron *tömegjelenceteket erőszakolt* a kis színpadra, nem csoda, ha ez a bélés kilógott belőle, mint valamilyen elszabott kabátból. Ludas Matyi konstrukciójánál fogva sem alkalmas kamaraszínpadra, ez a kétrészes és hétképes megoldás forgó- — vagy legalábbis jobb technikával felszerelt — színpadot kíván. Ennek hiányában természetes, hogy a cselekmény minduntalan megáll a gyakorta leengedett függönyök előtt. A mesejáték jelleget nemcsak a stilizált díszletek (*Pekáry* István), a táncok (*Kemény* Zsuzsa), *Ránky* György régies magyar motivumokkal tűzdelt zenéje hangsulyozta ki, hanem a színészek előadásmódja is. *Mészáros* Ági bazsarózsaillatú, játékoskedvű Évije, *Horváth* Ferenc kamaszoslendületű és természetesen még nem teljesen kiforrott Ludas Matijya, *Tapolczai* Gyula szatirával, sok humorral megformált Döbrögije, majd *Vidor* Ferike, *Baló* Elemér, *Alszegi* Lajos, *Orbán* Viola, *Rozsos* István egy-egy jól átgondolt karakterfigurája a szép és tiszta előadás élményét nyujtotta.

Stőb Zoltán

Uj színházkezdés. A budapesti színházak egységesen elhatározták, hogy előadásaikat hétfőtől, február 25-től kezdve 6 órakor kezdik. A vasárnap délutáni előadások kezdete 3 óra. Az Operaház előadásai hétfőtől kezdve ½6 órakor kezdődnek.

Út a boldogsághoz, egyetlen tubus Hormolith B-krém.

Régi komoly műszaki nagyvállalat

tőkés csoportot, vagy tőkés társat keres

lehetőleg közreműködéssel

8-10 milliárdig, terjeszkedés céljából

A vállalat nagy raktárral és helyiségekkel rendelkezik és az egész országban kitünő hirnévnek örvend. Komoly irásbeli ajánlatok „Balkánra is dolgozom" jeligére Liberté hirdetőbe, Andrássy-út 27

KAKAÓVAJÉRT KAKAÓBABÉRT KAKAÓMASSZÁÉRT

legmagasabb árat vagy

FLÓRIS-CSOKOLÁDÉT

adunk

Gyár: Csáky-utca 14.

Gramofonlemezt

veszünk. Óriási árat fizetünk. „VARÁZS-SZEM", Kossuth Lajos-u. 11. Udvarban.

A „Válóok" Győrött

Győrött márc. 1-én lesz *Stella* Adorján és *Hegedüs* Tamás nagysikerű amerikai vigjátékának, a *Válóok*-nak premierje: *Dajka* Margit, *Lelkes* Ágnes és *Loránt* Györgyi fellépésével.

Szekszárdi Molnár István február 25-én 12.15-kor *Pici úr hires ember akar lenni* cimü szatirikus novellája szerepel a rádió műsorán.

Bartók-est holnap 6-kor Forum-klubban, Zrinyi-utca 5. Jegyek a pénztárnál.

A salzburgi ünnepi játékokat augusztus 1 és 31-e között rendezik.

Ongyilkos lett Oswald Cabasta karmester, aki az elmult években a müncheni filharmonikus zenekar vezetője volt. Kufsteinben megmérgezte magát. Az Anschluss után belépett a nácipártba és az igazolóbizottság ezért eltiltotta a szerepléstől.

Színházak műsora

Opera: Nincs előadás. **Nemzeti:** Lumpacius Vagabundus (6) — **Nemzeti Kamara:** Veszélyes forduló (6) — **Vigszinház:** Fölszállott a páva (½6) — **Fővárosi Operett:** Sybill (½6) — **Belvárosi:** Rab lélek (5) — **Madách:** Ludas Matyi (½6) — **Magyar:** Részeg éjszaka (½6) — **Művész:** A mezitelen lány (½6) — **Pesti:** Takáts Alice (½6) — **Pódium:** Egy pohár vicc (5) — **Medgyaszay:** Francia pezsgő (½6) — **Royal:** Konfetti farsangi revü (½6) — **Kamaravarieté:** Rózsalovag (6) — **Ujszinház:** (Rózsautca 50) Toto (½6)

Mozik műsora

ADY: Parancsolj a csillagoknak (2, 4, 6, vasárnap ½12-kor is) **BELVÁROSI:** Toscanini (amerikai film) (½3, ½5, ½7 v és ü ½2 ½8 ½4, ½5 ½6 ½7) **BETHLEN:** Vigözvegy (3 5 7) **BODOGRÁF:** Éjjeli zene (magyar) (3, 5, 7, vas. 11, 1) **CAPITOL:** Téli szerenád (amerikai) (½1 ½3, ½5, ½7, v. ½11) **CORSO:** Afrikai őrjárat (amerikai) 2, 4, 6, sz., v. ü. 12 is) **CORVIN:** Intermezzo (Leslie Howard) (3, 5, 7, vas. és ünn. 11 és 1) **DAMJANICH:** Egy frakk története (½3, ½5, ½7, v. ½1) **DÉCSI:** Intermezzo (amer.) (3, 5, 7, sz., v., ü ½2, ¼4, ½6, ½8) **FORUM:** Örökké a tied (amerikai) (3, 5, 7, v., ü. ½12, 2, 4, 6) **HOMEROS:** Egy szív megáll (3, 5, 7) **HUNNIA:** Broodway melodia (3, 5, 7, v1) **IPOLY:** Gunga Din (3, 5, 7, v 11, 2, 4, 6) **JÓZSEF ATTILA:** Machita (magyar) (½3, ½5, ½7, v. ½1) **KAMARA:** Téli szerenád (amerikai) (3, 4, 6, v. ü. ½12) **KÖRÚTI HIRADÓ:** Villámriport a Szálasi tárgyalásról, Munka után..., Amerikai, orosz hiradók, Aktualitások, Orosz zenés film 9—22-ig. **LLOYD:** Ziegfeld gőzi (½3, ½5, ½7) **MARX:** Nők egymás között (3, 5, 7, v. 1) **OMNIA:** Egy finnak a fele (magyar) (2, ½5, ½7, vasárnap 2, 4, 6, 8) **OLYMPIA:** Waterloo Bridge (am.) (1. 3. 5. 7, vas. 11-kor is) **OTTHON:** Alvilági szűz (amerikai) (3, 5, 7, vasárnap 1-kor is) **PALACE:** A három testőr (amerikai) (3 Ritz) (1, 3, 5, 7, vas. 11) **PÁTRIA:** Szerelmi recept (am.) (½3, ½5, ½7) **PETŐFI:** Nők egymás között (½3, ½5, ½7, vasárnap ½1-kor is) **PHÖNIX:** Amerikai sasok (amerikai) ½3, ½5, ½7, vas. 11 is) **RÁKÓCZI-UTI HIRADÓ:** Villámriport a Szálasi tárgyalásról, Munka után... Amerikai, orosz hiradók, Aktualitások, Orosz zenés film. 9-től 22-ig. **ROYAL APOLLO:** Egy finnak a fele magy.) (¼4, ½6, ½8, vas., ünn. 2, 4, 6, 8) **SÁGVÁRI:** Tanitónő (magyar) Szörényi (3, 5, 7) **SCALA:** Örökké a tied (amer.) (3, 5, 7, vas. ünn. 2, 4, 6, 8) **STUDIÓ:** Karácsony fülluban (amer.) (1, 3, 5, 7, v 11 is) **SZABADSÁG:** Tanitónő (magyar film) (3, 5, 7, vasárnap ½12-kor is) **TÁTRA:** Mellékutca (3, 5, 7, v. 1 is) **TINÓDI:** (Nagymező-u 8 T.: 420-172) Egy szív megáll (magy.) (½3, ½5, ½7, **TURÁN:** Bagdadi tolvaj (11, 1, 3, 5, 7) v. 11) **URÁNIA:** Volt egyszer egy kislány (¼4, ½6, ½8, v., ü. 2, 4, 6, 8) **VÁROSI:** Az ördög konyvtára (am.) Előadások: 2, 4, 6) **VESTA:** Olajváros (amer.) (1, 3, 5, 7, v. 11) **FILMAKADÉMIA:** 22-én Uj csillag született, 23—24-én: Pajkos hercegnő (4, 6, v., ü 2-kor is)

Ki tud róluk?

Molnár József 1909

101/20

dr

Hegedüs Imre 1905

101/22

NAGYKÁTÁRÓL 1942 NOVEMBER 28-ÁN INDULTAK, ELTÜNTEK A DONNÁL 1943 JANUÁR 16-ÁN. ÉRTESITÉST NAGYON KÉR: DR HEGEDÜS IMRÉNÉ, SZENT ISTVÁN-PARK 19.

Budapesti gépgyár keres önálló, prima

anyagbeszerzőt.

„MŰSZAKI KÉPZETTSÉG" jeligére a kiadóhivatalba.

Szombat
1946 február 23

Magyar

Magyarország tízmillió d
kölcsönt kapott az USA

A magyar kormány *Nagy* Ferenc miniszterelnök elnöklésével pénteken délelőtt 11 órakor rendes heti minisztertanácsot tartott. A minisztertanács ülésén *Oltványi* Imre, a Magyar Nemzeti Bank elnöke bejelentette, hogy Washingtonból táviratot kapott, amelyben közlik, hogy Magyarország tízmillió dollár kölcsönt kap, *hogy abból az Európában rekedt amerikai hadianyagból vásárolhasson.* A kölcsönt *harminc év* alatt kell visszafizetni. A miniszterelnök a bejelentéssel kap-

A békekonferencia elhalasz
nyilatkozik a francia külügyr

Bevin az általános európai helyzetről és a szovjet–ango

Párisból jelentik:

Bidault külügyminiszter sajtóértekezleten kijelentette, *lehetségesnek tartja, hogy a békeértekezletnek eredetileg május elejére tervezett kezdési időpontját későbbre kell halasztani.*

Több kérdésre megjegyezte, hogy a *«békeelőkészítés munkája lassan halad előre».*

Ugyanakkor a sajtó képviselői előtt kifejezte a francia kormány őszinte óhaját, *brit-francia szövetségi szerződés* megkötésére. Ez a szerződés nagyszerűen kiegészíthetné a francia-szovjet és a brit-szovjet egyezményt. Az, hogy a leventai államokban brit-francia közös politikát sikerült életbeléptetni, jelentős lépés a szövetség felé.

A *New York Herald Tribune* párisi tudósítója szintén beszámol arról, hogy amerikai és francia hivatalos körökben a párisi béketárgyalások kezdetének legalább egyhónapi halasztásával számolnak. Ezt azzal okolják, hogy még mindig nem kezdték meg *Magyarország, Románia, Finnország* és *Bulgária* békefeltételeinek megtárgyalását. Ugyanakkor nem sikerült döntésre jutni az *olasz-jugoszláv határ* és *az olasz gyarmatok* kérdésében sem.

Truman az atomi titkok megőrzéséről

(Reuter) Truman elnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az atomerő és más titkok megőrzésére hozott biztonsági rendszabályok még mindig megfelelnek a követelményeknek s megfeleltek akkor is, amidőn először értesült arról, hogy Kanadából bizalmas értesülések szivárogtak ki. Elmondta az elnök, hogy az atomerő kérdését a mult év novemberében tárgyalta meg személyesen Attlee brit és Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel. Találkozásukkor azonban nem tértek ki a kémekre, jóllehet King közölte vele, hogy Kanadából értesülések szivárogtak ki.

A szovjet jegyzéket várják Ottawában

Ottawa, február 21. *(AFP)*

Illetékes helyen leszögezték, hogy a kémkedés ügyében folyó nyomozás első célja leleplezni azokat a kanadai polgárokat, akik titkokat szolgáltattak ki idegen hatalmaknak. A nyomozás — hangoztatják ugyanezekben a körökben — egyetlen külföldi hatalom ellen sem irányul. A szovjet kormánynak az üggyel kapcsolatos jegyzéke még nem érkezett meg, úgyhogy állásfoglalásról egyelőre még nem lehet szó. (MTI)

Bevin beszéde

Az angol alsóházban *Bevin* külügyminiszter hosszú beszéddel válaszolt a külpolitikai felszólalásokra.

— Szűken körülhatárolt alapokra — mondotta — nem lehet politikát építeni. *Visinszkijjel közöltem, hogy csak a kölcsönös bizalom és teljes megértés vezethet eredményre.* Ez a közeledés külpolitikám legfőbb célja. Már decemberben közöltem a Szovjetúnió képviselőivel, *amennyiben a szovjet—angol barátsági szerződésnek ötven évre való meghosszabbítását kívánnák, ezt javasolnám kormányomnak: hosszabbítsuk meg.* Senki sem vádolhat azzal, hogy nem kívánom a Szovjetúnióval őszinte barátságunkat örök időkre. De a háború befejezése óta *sok minden* történt.

Németország nyugati határairól Bevin azt mondotta, hogy *végleges brit állásfoglalás még nincsen.* Két külön bizottság foglalkozik Londonban a nyugati német határok problémájával. A német vezetőségnek egy részét a ruhrvidéki iparmágnások adták; ez többé nem ismétlődhet. A kérdés magva: a jóvátételi szállítások egy részéről kell-e lemondani, a világbéke nagyobb biztosítása szempontjából, vagy pedig a német ipar leépítésével Közép-Európa életszínvonalát csökkenteni? *Kihasználjuk-e a Ruhrvidék teljes kapacitását az általános európai életszínvonal emelése érdekében, vagy sem?*

Ausztriáról a brit külügyminiszter kijelentette, hogy Nagybritannia kész helyreállítani ennek az országnak egykori jogait. *Reméli, nem lesznek vámhatárok Ausztria és szomszédai között.*

Olaszország hosszú szakaszt tett meg a vezeklés útján, megérdemli, hogy végül *igazságos* békében részesüljön.

Áttérve a közelkeletre, Bevin leszögezte, hogy *a görögországi általános választásokat március 31-én meg kell tartani.* A török—szovjet határkérdés igen nyugtalanító tünet. Ezt a határvonalat annakidején maga *Sztálin* vonta meg, éppen *ezért* sajnálatos tény, hogy ez újra vita és idegháború tárgya. A Dardanellák kérdése megint más lapra tartozik. *A régi montreuxi egyezmény gyökeres és alapos változtatásokra szorul,* fontos azonban a tengerszoros nemzetközi jellegének megőrzése. A brit külügyi hivatal indítványozza, ebben a kérdésben tárgyalások megindítását, de nem a vádak, hanem a javaslatok kivizsgálására.

Bevin ezután határozottan kijelentette: *Nem tud elképzelni olyan körülményeket, amelyek között Nagybritannia és a Szovjetúnió háborúba lépne egymással.* A Szovjetúnió nagy szárazföldi hatalom, nem látja, mi értelme lenne a vele való harcnak. *Erre az angol minisztériumban senki sem gondol.*

Ami a lengyel csapatok kérdését illeti, tárgyalások folynak a lengyel kormánnyal. Az angol nép nem fogja elhagyni azokat, akik a legsúlyosabb időkben mellette harcoltak.

Rövidesen a dominiumok miniszterelnökeivel nagy konferencia kezdődik Londonban a brit államszövetségek még szorosabbra fűzése céljából.

Moszkva jelenti:

A *Krasznaja Zvezda* beszámol *Vaszilijevszkij* tábornagy, *Sztálin* generalisszimusz helyettesének a nemzetvédelmi népbiztosságon a *Vörös Hadsereg* megalapításának 28. évfordulóján mondott beszédéről. A tábornagy hódolattal emlékezett meg Sztálin generalisszimuszról, a győzelem kivívójáról és hangoztatta, hogy mindent elkövetnek, hogy növeljék a *Vörös Hadsereg* erejét. A *Vörös Hadsereg* azért győzött, mert mindenben *Lenin és Sztálin* útmutatásai szerint járt el. «A párt és a kormány mindent elkövet, hogy a *Vörös Hadsereget* a lehető legkorszerűbb felszerelés-

Truman elnök ... Tildy Zoltán közt

Truman elnök a következő táviratot intézte *Tildy* Zoltán köztársasági elnökhöz:

Nagyméltóságú Tildy Zoltán Úrnak, a magyar köztársaság elnökének. Budapest.

Köszönettel vettem 1946 február 2-án kelt sürgönyét, melyben arról értesít, hogy a ma-

A szovjet-pengő

A Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokság által kibocsátott pengőjegyek a fegyverszüneti egyezménynek megfelelően 1946 február 28-ával megszűnnek fizetési eszköz lenni.

A Szövetséges (Szovjet) Főparancsnokság által kibocsátott pengőjegyeket Magyarország összes bankjai és azok fiókjai — beleértve a Magyar Nemzeti

Vasárnaptól 20.00 átszáll

A főváros vezetősége beadvánnyal fordult a *Gazdasági Főtanácshoz* és kérte az *üzemi tarifák újabb megállapítását.* A főváros 3 hónapi haladékot kért arra, hogy az üzemeket racionalizálhassa. A Gazdasági Főtanács pénteken délelőtt a főváros és az üzemek vezetőivel *részletesen megtárgyalta a kérdést.* A Főtanács úgy döntött, hogy a főváros üzemeit *még három hónapig pénzügyileg támogatja.* A Beszkárt részére pedig hosszabb átszervezési időt állapítanak meg. Mivel a tarifák az *általános árugrástól elmaradtak,* a Gazdasági Főtanács az állami támogatás figyelem-

Varga Béla a Budapest

A Budapesti Társaskör csütörtökön ünnepelte elnökét, *Varga* Bélát abból az alkalomból, hogy a nemzetgyűlés elnökéül választotta.

Parragi György társelnök ünnepi beszédében rámutatott Varga Béla pártkeretekben felülemelkedő emberi és politikai tulajdonságaira. Nemcsak a ház elnökségében követte Varga Béla politikai tanítómesterét, *Gaal* Gasztoni, de erényeiben is. Ezek között kettőt hangsúlyozott ki: a magyar nép fanatikus szeretetét és a tiszta kéz és tiszta ész politikáját. Varga Béla a nemzetgyűlés elnöki méltóságban a politikai tisztaság fehér tógájában tündöklik és ezzel figyelmeztetés és útmutató egyszerre miképp kell a politikusnak felülemelkednie a közélet korrupció mocsarain.

Peyer Károly kiemelte beszédében Varga Béla emberiességét, amellyel a közelmultban támogatott minden üldözöttet politikai meggyőződésre, fajra, nemzetiségre való tekintet nélkül. A továbbiakban hangoztatta Peyer, hogy az új társadalmat a mult bűnei nélkül kell felépíteni, vagyis le kell

SZÍNHÁZI SZEMLE

Kodolányi Földindulása a Belvárosi Színházban.

Fokozott érdeklődéssel és kíváncsi izgalommal várta Budapest színházlátogató közönsége az új vezetés alá került Belvárosi Színház bemutatkozását. A várakozás hangulatában szokás szerint a legvegyesebb érzelmek és vélemények váltakoztak: a jóindulatú bizalom találkozott a rosszhiszemű kétkedéssel, s elhangzottak hangok, melyek már megindulása előtt elsíratták ezt a fiatal színházi vállalkozást. Csak mikor az ötvenedik előadást is megérte a színház bemutatkozó darabja, csendesedtek el a kezdet rapszódikus hangulatának hullámai. A siker elvitathatatlan és feltartóztathatatlan volt. Nem a jóindulatú pártolás vagy a bizalmi kérdés ereje vitte sikerre a Földindulást, melynek a kétkedés és a rosszindulatú aggályoskodás már nem árthatott, hanem a drámai írásművészet magával ragadó ereje és a színpadi munka tökélye.

A darab szerzője, *Kodolányi*, a háború utáni írónemzedék egyik legigéretteljesebb magyar értéke. Őszinte érdeklődése a magyar mult iránt és a magyar vidéki élet ismerete kivételes helyet biztosít számára irodalmunkban. A kitűnő s nagy sikerű történeti regények szerzője új színpadi művében kiforrott, a drámaírás mesterségbeli ismérveit tökéletesen elsajátított színpadi írónak mutatkozott be. A korábbi darabjaiban még tapogatózó, bizonytalan kezű szerzőnek a Földindulásban sikerült levetkőznie a regényíró epikai gátlásait, elhagyta a drámaiatlan egységet és szerkezetet bontó aprólékos részletrajzokat; fegyelmezetten és gazdaságosan bánt anyagával és mondanivalójával. Darabjában a vidéki élet egyik legégetőbb és legfájdalmasabb problémáját tárja elénk. Egy baranyai egykés falu megdöbbentő képei vonulnak el szemünk előtt: jómódú parasztcsalád sivár élete, egygyermekes fiatal házasokkal, házsártos, vagyonukért és egyetlen unokájukért remegő nagyszülőkkel, angyalcsináló «piókás szülével» és háborodott szektásokkal.

A Földindulás nem propaganda vagy iránydráma, s a mai német színpad úgynevezett «Werbstück-»jeivel sincs rokonságban. Kodolányi helyes írói ösztönével, tehetségével és művészi meggyőződésével összeférhetetlen lett volna egy ilyen félmegoldás. A dráma egyke-kérdése elsősorban művészi téma és feladat számára; nem akar oktatni, nem ad szereplői ajkára politikai programot, csupán szemléltet. Nem ismer megalkuvást, a darab utolsó mondatáig író marad, aki nem faluproblémát dramatizál, hanem őszintén, lelkiismereti szavára és írói meggyőződésére hallgatva formálja és ábrázolja egy magyar falú sorsát és alakjait. Szinei néha sötétek és bántóak, de sohasem az olcsó hatáskeltés szándéka vezeti tollát, hanem a megismert és átélt valóság. A fiatal férj, aki elhagyja feleségét és annak szüleit, mert meg akarják akadályozni második gyereke megszületését és elissza vagyonát, majd cigányok kíséretében, ittasan épen akkor tér vissza hozzájuk, mikor azok a szerencsétlenül járt egyetlen gyerekét siratják, vagy a szektások vad szertartása ijedt borzongással tölti el a nézőt. Ezekben a jelenetekben az író a magyar életproblémák mélyére érkezett, ahol a görög sorstragédiák dermesztő fuvallata éri. Emberi sorskérdéseken, egyéni életeken s pár falu regionalis problémáján túl egy nemzet létkérdéséről, fertőző kórról, elhalásra ítélt testrészről van szó. Fékevesztett erők, istenkísértő indulatok és vad szenvedélyek háborognak, a tragédia elkerülhetetlennek látszik: egy elárvult, gazda nélkül maradt ház ismét idegen kézre fog jutni. A fiatal férj egyedül marad lázadásával, tehetetlenül vergődő asszonya nem meri követni, megátkozza a házat és elhagyja övét. Vigasztalanság lesz urrá a házban, a fiatalasszony keservesen megfizet a piókás szüle kenőcseiért, nem lehet többé gyereke — állapítja meg az orvos. Az utolsó felvonás megbékéltető befejezése nem kényelmes, problémát elodázó, megalkuvó írói megoldás. A fiataloknak, egy orvosi tévedés korrigálásával visszanyert boldogsága nem szinpadi deus ex machina, mert a dráma természetéből folyik, szervesen kapcsolódva az előző felvonások cselekményéhez.

Az előadás tökéletes művészi hűséggel tolmácsolta Kodolányi drámáját. Páger Antal élete egyik legkitünőbb alakítását nyujtja a fiatal férj szerepében. Feleségét Eszényi Olga játsza; övé a színdarab legnehezebb szerepe: egy törékeny, férje és szülei közt vergődő fiatal parasztasszonyt kell alakítania. Felette viharzanak a szenvedélyek és indulatok; szenvedő erőtlen hős, akit elsodor a vak önzés s tehetetlenül, enerváltan adja át magát a sorsnak. Kisiklott, bukott lélek, aki a szektások vad és eltévelyedett szertartásaiban keres vigasztalást. Eszényi Olga finoman, átérzett ihletéssel oldja meg a nehéz feladatot, tökéletesen ábrázolva az írói elgondolást. Az együttes két kiemelkedő erőssége: Mihályfi Béla és Vaszary Piroska, a szülők szerepében. Mihályfi az apósnak vagyona elaprózásától való kétségbeesett félelmét, családfői mindenhatóságát és robusztus férfiasságát megrázó erővel alakítja. Vaszary Piroska, az elvakult és eltévelyedett parasztasszony alakjába szint, emberi melegséget varázsol. A darab többi szereplői valamennyien mesterien illeszkednek bele az együttesbe. Szende Marie egy megszállott szektás, Boray a szektás predikátor. Egyed Lenke egy beszédes parasztasszony szerepét teszi emlékezetessé.

A Belvárosi Színház bemutatkozása a teljes siker jegyében zajlott le. Fiatal igazgatójának, Patkós Györgynek vállalkozását az egész magyar szellemi élet örömmel és lelkesedéssel fogadta.

Birkás Endre.

Előadások és színdarabok.

NEMZETI SZÍNHÁZ

FIATALOK SZÖVETSÉGE.

Vígjáték 5 felvonásban.

Írta: *Ibsen Henrik.* Fordította: *dr. Puskás Endre.* Főszereplők: *Lehotay Árpád, Uray Tivadar, Zádor Gyöngyi, Nagy Adorján, Gózon Gyula, Előry Kató.* Rendező: *dr. Galamb Sándor.*

Norvégiában, a mult század második felében játszódik Ibsen kevéssé ismert politikai szatírája, a lelkiismereti gátlást és aggályokat nem ismerő politikai törtetőről és hozományvadászról. Európa már átvérezte a forradalmakat, mikor a forradalmak ártatlan fuvallattá enyhült szele megérinti a távoli északi félszigetet. Egy derűsen nyugodt északi városka fiatalsága, élen a jellemtelen nagyszájú ügyvéddel, szövetségre lép az öregek és gazdagok vélt önkénye ellen. Uj idők és uj eszmék hajnalát hirdeti az északi népvezér, szólásszabadságról és elnyomásról harsog. A tömeg ünnepli vezérét, ezt a minden áron és minden eszközzel érvényesülni akaró veszedelmes emberi szörnyeteget, aki anyagi érdekből, egy jó házasság reményében a legelső alkalmat megragadja, hogy szögre akassza elveit és cserben hagyja híveit. Igazi, nagyszerűen megformált Ibsen-hős, torz, kisiklott Peer Gynt, annak lelki távlatai, fájdalmas emberi mélysége és tragikuma nélkül. A vígjátéki hang és a mulattatás szándéka mögött ott érezzük a darab minden mondatában Ibsen borongós pesszimizmusát, az egykor szintén politikai célkitűzésektől fűtött író keserű kiábrándultságát. Bár hőse elbukik s távoznia kell a városkából, ahol mind politikailag, mind társadalmilag lehetetlenné vált, a morális tanulság mégis kevés vigaszt ad. Ibsen nyiltan bevallja: a bukás csak ideiglenes, a tömeg gyönge és korlátolt ahhoz, hogy végleg lerázza nyakáról a veszedelmes politikai sarlatánt, aki a kullancs szívósságával ül a nyakán, szívja vérét és ámítja kellemes hangzású, tetszetős jelszavaival; vissza fog térni, sikere lesz és hódoló tömeg fog lesni szavára. Ezzel a keserű megállapítással fejezi be Ibsen vígjátékát, melynek minden mondata találó és időszerű.

A Nemzeti Színház pompás előadásban, kort, országot és jellemeket kitünően mintázó rendezésben, mutatta be a a vígjátékot. *Uray* színészi egyéniségének nagyszerűen meg-

felelő alakítást nyujt a hős szerepében. Minden mozdulata és szava hűen tükrözi az ibseni elgondolást, óvatosan kerüli a bohózatszerűt, gazdaságosan és mértékletesen bánik képességeivel és a szerep kinálkozó lehetőségeivel. *Gózon, Várkonyi, Kürti* és különösen *Lehotay*, egy norvég kamarás úr szerepében kiemelkedő erősségei voltak az együttesnek. *Galamb Sándor* szakavatott kézzel, stilusosan rendezte a darabot. A jó fordítás *Puskás Endre* érdeme.

MAKRANCOS HÖLGY.

Vígjáték 3 felvonásban.

Írta: *William Shakespeare*. Fordította: *Harsányi Zsolt*. Főszereplők: *N. Tasnády Ilona, Kiss Ferenc, Lehotay Árpád, Gózon Gyula, Ághy Erzsi*. Játékmester: *Both Béla*.

A Makrancos hölgy egyike Shakespeare legfrissebb, legüdébb vígjátékainak. A fiatalság néhol szertelen és vaskos humora, magával ragadó elevensége és bája árad minden sorából. A harcias Kata és a furfangos s erőszakos Petrucchio körülményes szerelmi párviadaláról szól a komédia, hogyan szelidítik meg a gazdag paduai úr vadóc leányát és nyerik el szerelmét. Cselek, álöltözetek és félreértések hosszú sora gondoskodik a mulattatásról és e mese fordulatairól; Shakespeare önfeledten, csodálatos bőséggel és boszorkányos lendülettel bonyolítja hősei sorsát. Ismét elbűvöl a nagy angol író drámai művészetének kerekded egysége, gazdag dinamikája és emberábrázolásának mélysége.

A Nemzeti Színház előadása híven tükrözi vissza a Shakespeare-i elgondolást, a kor hangulatát és különös zamatú humorát. Az író egyszer bővérűen nyers és mértéktelen, máskor könnyed és játékos tréfakedve, fiatalosan derült életszemlélete gazdagon sugárzik a színészek játékából. *Kiss Ferenc* Petrucchiója, annak darabosságával, találó hangoskodásaival és handabandázásaival remekbe szabott, tökéletes színészi munka; csupa erő és lendület. A címszerepet *N. Tasnády Ilona* játsza. A kitünő színésznő egyéniségének a bősz ,kiszámíthatatlan Kata szerepe nem teljesen felel meg. A részletek lehelletfínom rajzával, kedvességével és gyönyörű beszédével kárpótol. Epizódszerepekben kiemelkedőt nyujt *Lehotay Árpád, Gózon Gyula, Ághy Erzsi, Bartos Gyula*. A stílusos jelmezeket *Jaschik Álmosné*, a díszleteket *Nagyajtay P. Teréz* tervezte. A kitűnő rendezés *Both Béla* játékmester érdeme. *Harsányi Zsolt* új, ízes nyelven megírt fordításában került színre a darab.

LUDAS MATYI.

Zenés vígjáték. *Fazekas Mihály* komikus époszából írta *Dékány András*, A verseket írta *Liszt Nándor*, zenéjét szerezte *Laurisin Miklós*. Rendezte: *Németh Antal dr.* Főszereplők: *Abonyi Géza, Jávor Pál, Makláry Zoltán, Pethes Sándor, Lukács Margit, Olthy Magda, Ághy Erzsi*.

Fazekas Mihály vidám époszából, melyben Matyi a hetyke libapásztorgyerek, háromszor fizeti vissza az «uraságnak» az igazságtalanul kapott huszonöt botot, több átdolgozás készült s ezekből kettő színpadra is került. Az első Balogh István átdolgozása volt, és 1838-ban mutatták be először, a második 1911-ben került színre s Vajda Ernő dolgozta át. E kevésbbé jelentős kísérletek után *Dékány András* feldolgozása egy új, ízig-vérig magyaros népi vígjátékkal gazdagította irodalmunkat. Dékány András szerencsés kézzel sok új elemet sző a mesébe, ezek közül legnevezetesebb az a szerelmi bonyodalom, ami Döbröginek, az erőszakos földesúrnak nevelt leánya és unokahúga körül szövődik. Az egyikbe egy katonatiszt, a másikba a tisztartó szerelmes, de Döbrögi hallani sem akar arról, hogy a két szerelmes pár egymásé legyen, míg csak Matyi háromszoros «büntetése» meg nem puhítja gőgös szívét. A színes, fordulatos, magyaros motívumokban gazdag darab verseit és a prológust *Liszt Nándor* írta. Ezek a könnyedén, igazi költői gazdagsággal folyó, elmés, derűs versek pompás rímeikkel nagyban hozzájárúlnak a darab hangulatosabbá tételéhez. Nagyon szép *Laurisin Miklós* zenéje is, melynek hamisítatlan magyar melódiái méltóan egészítik ki a darabot egységes egésszé.

Az előadás mindvégig elsőrendű volt. A címszerepet ketten játszották: a fiatal suhanc Matyit, a darab elején, az ügyes *Dévényi László* jelenítette meg, a további felvonásokban *Jávor Pál* Matyija eleven, játékos, igazi parasztlegény. Kiemelkedett Döbrögi alakjában *Abonyi Géza Makláry Zoltán* Marcija és *Pethes Sándor* tisztartója ugyanolyan sikerült alakítás volt, mint *Olthy Magda* Zsófija. A körültekintő, mesteri rendezés *Németh Antalt* dícséri. A mesejátékszerű, tarka, ötletes díszleteket *Pekáry István* tervezte.

VÍGSZÍNHÁZ

EZER HOLD PIPACS.

Vígjáték 4 felvonásban.

Írta: *Ignácz Rózsa*. Főszereplők: *Ajtay Andor, Makay Margit, Tolnay Klári*, Rendezte: *Tarján György*.

Uj színpadi szerző mutatkozott be a Vígszínházban. Az Ezer hold pipacs *Ignácz Rózsa* első drámai műve. A regényeiből ismert jótollú írónő darabjában nyoma sincs az elbeszélő író kezdeti bizonytalanságának. Ismeri a színpadot, a drámaíró gyakorlatlanságát pótolja a színésznő többéves színházismerete, fölényes biztonsággal mozgatja alakjait a színpadon, cselekménye eleven erővel, könnyedén gördül. Kató, a fiatal diáklány elutazik agglegény unokabátyjához, Istvánhoz egy tiszamenti nagybirtokra, hogy disszertációt írjon a falu elmaradt szociális viszonyairól. Beleszeretnek egymásba, Hildának, a régi házvezetőnőnek, aki valaha szeretője volt Istvánnak, távoznia kell. Kató az új szociális eszmék előhírnöke a tiszamenti birtokon, földbirtokreformért lelkesedik és ráveszi Istvánt, hogy engedjen át 500 holdat a földbirtokreform céljaira, nekik elég lesz a másik 500 hold. Két téma halad párhuzamosan; egyik a szociális probléma, másik a szerelmi. A szerző ügyesen, a vígjáték hangneméhez alkalmazkodva építi és bonyolítja darabját.

A vígszinházi együttes harmónikus előadásban hozta színre a vígjátékot. A darab két női főszerepét *Makay Margit* és *Tolnay Klári* játsza. Előbbi a házvezetőnőt játsza elmélyedő drámaisággal, utóbbi a fiatal lányt, frissen és meggyőző erővel. A földbirtokost *Ajtay Andor*, ez a kiváló képességű, tehetségéhez méltó szerephez nem elég gyakran jutó színész játsza férfias erővel és közvetlenséggel. Az epizódszereplők közt meg kell emlékezni a kitünő *Bihary Józsefről* és *Kömives Sándorról*. *Tarján György* hibátlanul, lendületesen rendezte a darabot.

A TETOVÁLT NŐ.

Vígjáték 3 felvonásban.

Írta: *Éri-Halász Imre*. Főszereplők: *Muráti Lili, Ráday Imre*. Rendezte: *Tarnay Ernő*.

Éri-Halász Imre tavasziasan könnyű, csak a mulattatás szándékával menthető kétes erkölcsi színvonalú vígjátéka arról a nőről szól, akinek lelkébe korábbi szerelmei kitörölhetetlenül belevésték nyomukat; olyan a lelke, mint a matrózok teste, amelyre nők nevét és képmását tetoválják. A tetovált lelkű nő Orosz Vilma, egy divatos színésznő, akit egykor szerelem szálai fűztek egy angol attaséhoz. Férje, az ismert drámaíró gyanút fog, rábukkan ennek a régi szerelemnek nyomaira s két felvonáson át próbál megbizonyosodni a valóságról, míg végül az attasé mindent bevall neki, mire a férj a vígjáték természetének megfelelően megbocsát. A vígjátéki elem nem annyira a témában van, mint inkább a színésznő barátainak és ismerőseinek, kezdve a színházigazgatótól az attasé szakáesnőjéig, lázas igyekezetében, hogy fedezzék és leplezzék az asszony multját. A helyzet mulatságos, a nevetséges, becsapott férj mindig hálás szerepe ezúttal se téveszti el a hatását.

A színésznőt *Muráti Lili* játsza pompás lendülettel s a részletek fínom rajzával. Az asszony multjára féltékeny drámaíró hálás szerepét *Ráday Imre* alakítja, néha kissé elnagyoltan, de sok humorérzékkel. *Greguss Zoltán* egy öntelt, hiú színész szerepében szerez kellemes perceket. *Kömives Sándor* pedig egy ellenszenves, gyenge jellemű színházigazgató alakját formálja kitünően. A darab többi szereplői is egytől-egyig kifogástalanul illeszkednek bele a hagyományos vígszinházi stílusba. *Tarnay Ernő* tehetségesen rendezte a darabot.

PESTI SZÍNHÁZ

NE BÁNTSD A MÁSÉT.

Vígjáték 3 felvonásban.

Írta: *Frederich Lonsdale*. Fordította: *Bókay János*. Főszereplők: *Bulla Elma, Sennyei Vera, Somló István, Vértes Lajos*. Rendezte: *Hegedűs Tibor*.

Frederick Lonsdale a szerzője ennek a derűs levegőjű angol vígjátéknak. Hőse az okos feleség, aki angolszász nyugalommal, mindvégig bízva a maga győzelmében, szerzi vissza magának férjét, akit egy veszedelmes és sorsdöntő jelentőségű flört már-már elragad oldala mellől. A darabot *Bókay János* fordította, helyes ösztönnel alakítva át a budapesti színházlátogatók ízléséhez. Weekendező, hűtlenségre hajlamos fiatal angol házaspárok találkoznak

Pekáry István

úrnak
úrnőnek

Képzőművészeti
Közlöny

1939. I. 16.

Budapest

NYOMTATVÁNY

Gobelin tervezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter különös gondot fordít arra, hogy a magyar faliszőnyegművészet (gobelin) újabb fejlődéshez jusson. Ehhez az elhatározáshoz kapcsolódik a Szent István Emlékév Orsz. Bizottságának azon előterjesztése, hogy a vidéki városoknak adományozandó több faliszőnyeg is szerepeljen. Eddig három művész kapott megbízást faliszőnyeg tervezésére. Pekáry István Szeged számára, Remsey Jenő Győrbe, Ferenczy Noémi Nyíregyháza számára készít gobelineket. Pekáry István nagyméretű gobelinje már el is készült. Jelenleg a newyorki világkiállításon van.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

KARDOS TESTVÉREK
BUTORÁRUHÁZA
Budapest, VII, Wesselényi u. 18
(Kazinczy u. sarok)
Telefon: 31-3-59

Ngs.

Dr. SZENTIVÁNYI GYULA urnak,

HELYBEN

~~VI. Szondy u. 98/b. II/13~~

Pekáry István

új képegyei

Tamás Galéria 91. sz.

1937. dec.

Pekáry István K

Pesti Hirlap 1938. máj. 22.

A „Magyar Csupajáték" bemutatkozása a Művész Szinházban

Paulini Bélának, a „Gyöngyösbokréta" lelkes életrehivójának uj művészi vállalkozása a „*Magyar Csupajáték*". A „*Gyöngyösbokréta*" a maga eredeti egyszerüségében mutatta be a magyar paraszt gyönyörü népi táncait, dalait, játékait. Üde, és tiszta vadvirágokból kötött bokrétája mellé most egy műkertészi gondossággal összeállitott csokrot kapunk Paulini Bélától. Parasztlányok és parasztlegények helyett hivatásos színészek adják elő a népies elemekből stilizált apró, hangulatos játékokat. Ebben az uj „átdolgozott" kiadásban valamit vesztett, de valamit nyert is a Gyöngyösbokréta. Elvesztette naiv nyersességét, spontán őszinteségét. A szinpadon éneklő, táncoló parasztlegények, parasztleányok sokszor ugy „belejöttek" a játékba, ugy elragadta őket a nótáiktól, táncaiktól áradó jókedv, hogy szinte nem is akarták abbahagyni. Itt, a „*Csupajáték*" szinpadán a rendező erős keze irányit mindent. Szigorubban megszerkesztett költői mesék misztériuma

VASÁRNAP, MÁJUS 22.

SZINHÁZAK MŰSORA

Operaház. Don Carlos. Vers. di 3 fv. operája (Bathy A., Mazarott Tivadar, Turisek P., Szekely, Pallo, Mutrányi E., Kolozsy, Pál). — Nemzeti (Rivels Vendégjáték) (5 és ½9). — Pesti Husvét. Strindberg 3 fv. passiojáteka (Ortolnay K., Puskás, Somlay) Solya E., Perényi, Nagy A., Perényi, Nagy A., Perényi, Nagy A

adást dr. Nádai Pál művészeti író tartotta „A testhezálló lakás“ címmel. Az előadás vezetéssel volt összekötve s az előadó nagy érdeklődést keltő magyarázat kíséretében mutatta be a hallgatóságának a társulat által rendezett lakásművészeti kiállítást. Urbányi Vilmos okl. építő iparművész a „Mai lakásberendezés szükségszerű kialakulása“ című értékes előadásában nemcsak a célszerű berendezkedést, hanem a modern anyagszerűség fontosságát fejtette ki. Zrinszky József okl. építőiparművész a tervező iparművészek fontos szerepére és az időszerű, olcsó berendezések szükségességére mutatott rá „Hogyan rendezzük be lakásunkat“ című érdekes előadásában. Az utolsó előadást dr. Kampis Antal egyetemi tanársegéd tartotta. E vetített képekkel illusztrált előadásnak „Az eleven lakás“ volt a címe. A kombinált szobák használhatóságát, változtathatóságát, a lakásnak nemcsak bútorraktárul, hanem a testünkhöz szabott tartózkodási helyül való használatát tárgyalta roppant érdekes módon az előadó.

E rendkívül érdekes és tartalmas előadásokat minden alkalommal igen nagyszámú közönség hallgatta. Társulatunk eme előadásokkal ismét közelebb hozta a magyar közönséget az iparművészet megértéséhez és szeretetéhez s ezzel is erősen hozzájárult a magyar iparművészeti kultúra fejlesztéséhez.

PEKÁRY ISTVÁN KÉPSZŐNYEGEI. A Mária Valéria-utcai új kiállító helyiség igen jóvilágítású és szép termében mutatta be Pekáry István legújabb munkáit: képszőnyegeit.

Kórody György technikailag is kitűnő gobelinjei és Ferenczy Noémi egyéni munkái óta legjelentősebb eseménye ez a magyar gobelinkészítésnek.

Pekáry képszőnyegei teljesen új úton haladnak. Tisztán leegyszerűsített képek ezek, egy festő munkái, ki végre megtalálta igazi anyagát. Festészetében Pekáry képei gyakran túlzsúfoltak voltak, a sok részlet — bár külön-külön finom és ötletes volt — agyonnyomta az egészet, a sok mondanivaló összezsúfolódott és nem tudott nagyvonalú lenni, a kevesebb-több elv alapján elég egységeset alkotni. Képszőnyegeiben Pekáry eljutott oda, ahová most talán festészetében is el fog jutni — a képszőnyegeken át.

De ezek a képszőnyegek nem tekinthetők átmeneti stációnak. Sőt. Pekáry legjava munkái ezek, a biblikus kompozíciók: Szent család, Menekülés Egyiptomba, vagy az Annunziazione, vagy a magyaros Csikósok vagy Paraszt pár a röpködő galambokkal. A legszebb darabok a milánói Triennale-ra készültek a kultuszkormány megbízásából és teljesen egyéni hangjukkal, fejlett technikájukkal bizton számíthatnak jelentős sikerre. rk.

HELYREIGAZÍTÁS. Lakásművészeti kiállításunkról írt tudósításunkból, mely folyóiratunk f. évi 1—2. számában jelent meg, sajnálatos tévedés következtében a kiállításon résztvett iparművészek névsorából Szabó Olga ötvösművésznő tagtársunk neve kimaradt.

• PÁLYÁZATOK •

EX LIBRIS-PÁLYÁZAT. A Magyar Könyvbarátok Diariuma pályázatot hirdet a könyvkultúrát ötletesen kifejező, minden felirat nélküli, kb. névjegynagyságú ex libris-rajzra, amelyet a Könyvbarátok alkalmas felirat elhelyezésével használhatnak.

A legjobbnak ítélt öt rajzot az Országos Magyar Iparművészeti Társulat bírálóbizottsága 20—20 pengő jutalomban részesíti. A „Magyar Könyvbarátok“ pedig a jutalmazott öt rajz közül egynek — ha az a könyvbarát és a művészi igényeknek kiválóan megfelel — további 30 pengő jutalmat ad. Jogában áll a Magyar Könyvbarátoknak a nem jutalmazott rajzok közül bármelyiket 10 pengőért megvásárolni. A jutalmazott és megvásárolt rajzok a kiadói és sokszorosítói joggal együtt — bárkinek továbbadhatóan — a Magyar Könyvbarátok tulajdonába mennek át.

A pályamunkák bármily technikai eljárással készíthetők, jeligével ellátva és a művész nevét és pontos címét tartalmazó jeligés levél kíséretében f. évi július hó 15-én déli 12 óráig adhatók be az Országos Magyar Iparművészeti Társulat hivatalos helyiségében (VI. Andrássy-út 69. sz.).

• SZAKIRODALOM •

MAGYAR GRAFIKAI ALMANACH. (Biró Miklós nyomdászati évkönyve.) Az a könyv, mely előttünk fekszik, formailag a legszebb, tipográfiailag a legtökéletesebb könyvek közül való. De ha tartalmát lapozzuk s figyelemmel olvassuk: alig van sora, mely ne panaszolná a magyar nyomdaipar szánalmas süllyedését. A siránkozás valóban jogosult, mert az egykor európai színvonalú magyar nyomdászat szörnyen balkanizálódott. Kvalitásos nyomtatványt senki sem keres, az újságkiadó, a reklámrendelő éppoly kevéssé, mint a kolportázsregények terjesztője. Egész sereg tanulmány keresi e könyvben az okokat s többé-kevésbbé meg is találja: a főnökök harcában, a közönség közönyében és nem utolsó sorban a szakoktatás nagy lecsúszásában. Az is bizonyos, hogy hiába igyekeznének az itt gyakran emlegetett Czakó-féle háború előtti iparművészeti iskolai tanfolyamok nívóját tartani: sem a filléres gondolatokkal elfoglalt kereskedelem, sem az egyre inkább leépített mesterszedők nem rajonganának e kultúrszínvonalért. Annál dícséretesebb, hogy még mindig vannak e régi idealizmusnak hívői, kik időnként szaklapokkal, máskor szakkönyvekkel hódolnak a betű artisztikus hitvallásának. Biró Miklós ezek közül való, éppúgy, mint e könyv szorgalmas munkatársai: Wankó Vilmos, Novák László, Szabó T. István, Herzog Salamon és annyian mások ama „szakoktatási“ gárdából. Igen értékes új erőként jelentkezik a kolozsvári Lengyel Sándor, akinek egyaránt jeles a rövidre fogott nyomdai stílustörténete és a kötetben közölt szedéspéldáinak sorozata. Mellette Haimann György nyujt figye-

Magyar Iparművészet
1933.

azt a művészbizottságot, mely két új szobrot fog a város részére átvenni. A két új szobor készítői a francia Maillol és a belga Despiau. Párizsban a jövő év elején „Krisztus szenvedése“ címen nagy kiállítást rendeznek a szent év alkalmából a múzeumok és magángyüjtemények idevágó kincseiből. Berlinben „A nő“ témájáról kiállítás volt áprilisban, mely a női hivatások keretén belül a háztartásokról s lakásberendezésekről is tágas szemlét nyujtott. Stuttgartban ez év tavaszán a német Werkbund kiállítást rendez „A fa“ összefoglaló címe alatt. Ezzel kapcsolatban faházak bemutatása lesz, melyeket kiválasztott építészek terveznek és áraik 7—15 ezer márka között fognak váltakozni. Linzben felépült a mai osztrák indusztriális építés egyik legmegkapóbb épülete: a cigarettagyár. Óriási acélváros, vasbetonszerelésü homlokzata valóban monumentális hatású. Építésze az örökifjú Behrens és munkatársa Popp. N. P.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG április 22-én tartotta 1932 üzletévi rendes közgyűlését, amely az 1932 üzleti év nyereségét 209,575.25 pengőben, az osztalékot pedig 8 pengőben állapította meg.

HELYREIGAZÍTÁS. A Székesfővárosi Iparrajziskola karácsonyi kiállításáról folyóiratunk ezévi 1—2. számának 23 oldalán közölt illusztrációink között leközölt batikterítőt nem Lakatos Artúr tervezte, hanem az a Székesfővárosi Iparrajziskola textilosztályán tervezték és készítették Lakatos Artúr tanár vezetése alatt.

• KIÁLLÍTÁSOK •

FÜRDŐÜGYI KIÁLLÍTÁS. A nagyközönség alig értékelte, de a szakemberek igaz gyönyörűséggel szemlélték a Népegészségügyi Múzeum két emeletének tanulságos és szépen rendezett balneológiai kiállítását. A megcsonkított ország fürdőinek, gyógyító vizeinek, kitűnő gyógyberendezéseinek egész világa itt volt — en miniature. A régi, biedermeier-emlékek amatőrje finom metszeteken, kedves bibliofil-könyveken láthatta a hajdani balatoni, parádi, császárfürdői szórakozások visszfényét. A modern élet a színes makettek, apró modellek, de az új fürdő-, torna- és weekendházberendezések egész sereg látnivalóján is tükröződött. Kitűnő nyaralók mintái voltak itt egyszerű igények és válság-pénztárcák méreteihez szabva, a legmodernebb építőanyagok, sátorházak, légsátrak, napozóhelyek modellszerű bemutatásával. A modern tornateremtől a diétás konyhaberendezésig mindenből sugárzott a mai higiéna nagy küzdelme az emberi egészségért. És ha talán a kiállítás egyetlen hibáját a túlzsúfoltságot említjük fel, akkor hozzá kell tennünk, hogy ebben a sokatakarásban is nagy erény van: kultúránk, népegészségügyünk s egész országunk élniakarása az ezernyi nehézség közepette.

HOGYAN RENDEZZÜK BE LAKÁSUNKAT című lakásművészeti kiállításunk alkalmából dr. Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr öt darab elismerő oklevelet adományozott, melyeket az Országos Képzőművészeti Tanács bíráló bizottsága folyó évi március hó 25-án tartott ülésén ítélt oda. Nagy örömünkre szolgál, hogy e kitüntetések társulatunknak lelkes és kiváló tagjai között osztattak szét, elismeréséül azoknak az érdemeknek és annak a nagy munkának, amellyel a magyar nemzeti iparművészeti kultúra érdekében mindig is munkálkodtak. A kultuszminiszter úr e kitüntetéseit Lux Elek szobrászművész, az Iparművészeti Iskola tanára, Lakatos Artur festőművész, a Székesfővárosi Iparrajziskola tanára, Ohmann Béla szobrászművész, a Székesfővárosi Iparrajziskola tanára, valamint Urbányi Vilmos és Zrinszky József okl. építő iparművészek nyerték el. Az okleveleket társulatunk folyó évi május hó 2-án tartott XLVIII. rendes közgyűlésén a társulai elnöke, dr. vitéz József Ferenc királyi herceg úr Őfensége osztotta szét.

RÉGI CSIPKÉK KIÁLLÍTÁSA AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN. Az Iparművészeti Múzeum időszakos kiállítások keretében ismerteti gazdag textilanyagát. Legutóbb a régi csipkék voltak soron, s a múzeum saját anyaga mellett, néhány lelkes magyar csipkegyüjtőnek: báró Hatvany Józsefnénak, Mauthner Alfrédnénak, dr. Delmár Emilnek és dr. Fettick Ottónak néhány kiválasztott szép darabja is szerepelt. A kiállítás úgy a külföldi, mint a magyar anyagot a maga teljes egészében szemléltette. A reticellák, punto in ariák, velencei varrott csipkék, génuai és milanói vert csipkék, majd a bruxellesi, a Malines, Valenciennes és Binche csipkék és a francia varrott „point de France“-ok, Argentan, és Alençon csipkék között megemlítjük báró Hatvany Józsefnénak két remek 1600 körüli punto in ariáját, Delmár Emilnek remek rosellino gallérját és az esztergomi székesegyháznak gyönyörű, széles bruxellesi alba-csipkéjét. A magyar anyag XVII.—XVIII. századi gömör- és sárosmegyei recéket és szepességi csipkéket tartalmaz, melyekhez mutatóban még néhány remek halasi, varrott csipke is csatlakozik. Említésre méltók egy színes receantependium, Ádám és Éva a Keresztrefeszítés jeleneteivel 1618-ból, egy szép pávás lepedőszél és egy Isten Bárányával díszített gömöri antependium. A nagysikerű és érdekes kiállítás április havában zárult. L. K.

TÁRSULATUNK „Hogyan rendezzük be lakásunkat“ című lakásművészeti kiállításával kapcsolatosan a Technológia előadótermében előadássorozatot rendezett, amelyeken az előadók a célszerű berendezkedésről, a modern lakásról tartottak magasnívójú előadásokat. Az első előadást dr. Hekler Antal egyetemi ny. r. tanár tartotta „Egyéniség—társadalom—művészet“ címmel, vetített képekkel. Előadásában a régi és a modern lakást állította szembe egymással, párhuzamot vonva a kettő között. A következő elő-

Pekáry István MDK

Székesfehérvár, gobelin

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

1. sz. cédula M.D.K.

Pekáry István

Futó András: "A Nemzeti Szinház diszletei a newyorki világkiállitáson" cimmel ir a müvész munkájáról. A riporter kérdésére: "Miért olya szokatlanok, különösek a képei?" Azt válaszol ja:"Gömörben, falun nőttem fel és ott tanultam meg igy látni és láttatni a dolgokat.." A Palatinus-strand előcsarnokának falfestményeit ő készitette. Most faliszőnyeg mintán dolgozik a szegedi városháza számára tervez Szent István korát ábrázolja. Ez kerül a new yorki világkiállitásra, valamint a Nemzeti Szinház részére tervezett "Ludas Matyi" disz lettervei és figurinjai.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 22.-márc 1.II. évf. 8. sz. 40-42. lap

M.D.K.

2.sz.cédula

Pekáry István

A Gyöngyös bökréta több előadásához, igy a "Csupa játék"-hoz is tervezett szinpadképeket. Egerben tanára volt az-ott átmenetileg tartózkodó- "International School of Arts"-nak. Tervei között szerepel "megteremteni a magyar népi mesejátékot"-mondja a müvész. Rajzainak néhány repr.-ját bemutatja a lap: Ludas Matyi, Döbrögi, Szamaras Marci, Csergő Gáspár és egyik diszlettervét a "Ludas Matyi"-hoz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. febr. 22.-márc. 1. II. évf. 8. sz. 40-42. lap

MDK

Pekáry István

Buzaföldek, festm.

Mohács emléke. Ernst muz. 84.kiáll. 1926. szept.

15 l.

Pekáry Gyula

Később visszatért a festészethez. Önálló kiállítása után idehaza és Torinóban, ahol minden képét megvásárolták, majd Svájcban. Jelenleg újabb torinói kiállításra készül.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. — Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 57. l.

Pekáry Gyula

Utolsó négy falikészületét az Iparművészeti Vállalat szövőműhelye készítette el. A 2 Iparművészeti Múzeumban rendezett gobelin-kiállításon bemutatásra került a Szüret és a Magyarország iparművészete, valamint a Cádor Istvánnal közösen tervezett Fonás című kerámia falikép.

P. Szabó Éva: Textilterveink a két háború között. – Iparművészet, 1967. 2. sz., 57. l.

Pekáry Gyula

Dunaújváros részére készült Magyarország népműve-
szete c. gobelinje, majd a Budavár. A Badacsony
a Szőlészeti Kutató Intézet, a Falu a MTA ré-
szére készült, mindkettő 5-6 m^2-ben.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború közöl. —
Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 56. l.

Pekáry István

l –

Hungary 1937

84. l.

de a pénzügyekkel járó megterhelésem,
ekkal nagyobb körültekintést igényel,
bá, mint a megbízott műépítészi hely-
elintelő Műemlékek Országos
kezelése alatt álló munkák kivitele
és városi előljárók is nagyobb biza-
ba, a bizottsági kiküldött személy,
lékével egy megfelelő szimmel bír.
nak, eddigi megbízatásokért van
köszönetemet nyilvánítani. Arról
el, hogy egy nagyméltóságodnak,
ismeretét továbbra is kiérdemeljem.

Nagyméltóságú Főpásztor Elnök Úrnak

Tiszteletteljes Urammak

alázatos szolgája

Schulz Zs. Nagyvárad Alkotás

MOST JELENT MEG!

ERNST ENDRE:

A Szinyei Merse Pál Társaság és művésztagjai

Most jelent meg!

A Kultura könyvtár uj sorozatának első kötete:

Lázár Béla

Munkácsy-

Pekary István

l.

Magy. Iparm

1939. 200 l.

VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. MINISZTER

13.467/1915.
----------szám.
eln.

Folyó évi október hó
sére értesitem az Országos Biz
niszter úr folyó évi november
deletével Dudits Andor festőmű
zonytalan időre fölmentette.

Budapest, 1915. évi

A miniszter ren

Pekárny Zdrav

Kolí · Kiáll

vod

Tkl. Ervín: Kéjro° –
mivésiet. Bjecti
Szemle 1933. 671. 24

108 l –

1876.

153

May?

May...

Rozsafonni
pinczér

88

28

24

80

81

Pekary Istvan

1 -

Magy. Ipam.

1938: 219. l.

OSZTRÁK FESTŐ, 1820 körül

A reichstadti herceg

Vászon, olaj, 60×46 cm.
Maszlaghy II., 439. szám.

OSZTRÁK FESTŐ, 1833-ból

Szent család

Vászon, olaj, 62·5×48 cm.
Jelezve lent jobbra: F. Scha....sky, 1833.

OSZTRÁK FESTŐ, XIX. század eleje

Női arckép

Vászon, olaj, 82×65 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

OSZTRÁK FESTŐ, XIX. sz. eleje

Madonna

Réz, ovális, 17×14 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, 1840 körül

Női mellkép

Vászon, olaj, 56×45 cm.

OSZTRÁK FESTŐ, 1840 körül

Coriolan búcsúja

Fa, olaj, 33×22 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képt
Magyar Sion, VII., 1876., 115. l. (Rube
Maszlaghy II., 313. szám.

Pekári István

Szabad Művész

1952. 6. sz. 259. l.

Utniszterium S zámvevőségétől.

ula urnak.....

zottsága elnökének.....

Budapest.

sztus..hó28.-án..682....sz. a.

erencsém .....

Pekáry István

Kelt. kiáll. Fränkel[2]

Ybl Ervin: Három kiállítás. Budapesti Hírlap. 1933. márc. 19.

Népies-primitív festményeivel nyáltban oltás a képrőlnyeger elvesztése. Ezt az átmenetet nyár örömmel üdvözöljük. Megtalálta a maga azari technikáját

irhoz megsürgetés végett személyesen
elmennek. Ha célom elérhetném
vállalatomban nagyon kisegit-
ve lennék. Nagyságodnak nagy-
becsü pártfogásáért hálás leszek.

Isten velünk kiváló tisztelettel

Kassa 908 VIII.

Kladek János

KLADEK JÁNOS
építészeti vállalkozó
KASSA

Pekáry István

Népművészeti és ipar-
művészeti kiállítás-
tárgyak. 1953. aug-
. okt. -

XXVIII. tábla

Szüret.

Pekáry István

Szüret c. gobelin-
je kiállítva az
alábbi kiállításon.

Domanovszky Gy.:

Képművészeti és ipar-
művészeti kiállítás.
Sz. M. 1953. 197.
201. 202. l. (Kép-
vel.)

Pekáry István

~~Fáy László~~

festő

kollégiumi alkotás

műcsarnokban.

Sonnagy Vilmos:

A római Opera magyar díszlettervezőjének kiállítása.

Esti Kurir 1943.

dec. 7.

NB. A szóban forgó (terv) díszleteket nem festette, hanem a vele együtt kiállító Pekáry István készítette

BÉKÉS

Pekáry István

Szabad Művészet

1955. 444. l.

Pekáry István

Bierbauer Virgil:
Repülőterek építészete. Bp. 1938. 33. l.

Európa és Magyarország térképe a bejelentett repülőtér forgalmi épületének nagyságában.

ŐVÁROSI KÉPTÁR
BUDAPEST
IV., EGYETEM-UTCA 6
TÁVBESZÉLŐ: 187-076, 187-661

Szentiványi Gyula

Lónyai utca 16.

MDK

Pekáry István [gobelin-szövő művész]

(Fényképp repr.: ... az utolsó simításokat végzi a Kisfaludi-gobelin kartonján.)

Fehér Rózsa: Színes szálak művészete. Nők Lapja, Bp. 1956. január 12. [12. l.]

MDK

Pekáry István [gobelinszövő művész]

(A magyar gobelinstílus kialakításának szükségéről beszél.) Népviseleti jelenetekkel ékes gobelinje a sztálinvárosi Arany Csillag Szálló egyik díszére.

Fehér Rózsa: Színes szálak művészete.

Nők Lapja, Bp. 1956. január 12. [12. l.]

~~Freytag Tibor~~

Pekary Tibor

tovább

l.

Magy. Ipar 39

1939. 96 l.

K

K

14. N.G.B. alkalmazottak.

30. Bp. IV. egyetemi tpl.

65. Szekszárdi, városi.

75. Bp. V. Főkapitányságai ép

73. Kaposvár.

150. Tihanyi, apátsági tpl.

189. Fiúkéri kastélyok és kas

191. N.G.B. kaimyotei.

210. Kecskeméti G. intézetének

220. Bp. II. Fő- u. g.k. tpl. J
városháza, Szűcs kasnyo

MDK

Pekáry István [gobelin-tervező művész]

Gobelinterve azt a jelenetet ábrázolja, amikor Kisfaludy Sándor egy leánysorsi szerelem megismerkedett Szegedi Rózával. A gobelinszőnyeg a Szélesréti Kutató Intézetbe kerül.

Fehér Rózsa: Színes szálak művészete. Nők Lapja, Bp. 1956. január 12. [12. l.]

MDK

Pekári István [gobelinművész]

Új témájú, archaizáló stílusú munkái szerepelnek a III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállításon. (vegyr.: Sziretel a TSZCS.)

Ferdor: A III. magyar iparművészeti és Népművészeti Kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1955. december 8. [20. l.]

MDK

Pekáry István

Vasárnap, olaj

"Angyal Bandi", olaj

Szőlőhegy, olaj

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

Pekáry István

művei nagy sikerrel szerepelnek a Galleries Silbermann-ban ponderek kiállításon. (New-York, 57th Street, 133. sz.)

Malcolm Vaughan: Exhibition of Modern Hungarian Paintings.
„Idegenforg. Tudósító" I. évf. 5 sz.
932. V. 18.

Pekáry István
b. szerpel művével.

Szakszilenc magy. kép. nőműv. veszprémi a velencei
N. U. 932. VII. 27. kiállításon.

Pékáry István

vokonszenovszky vaív és népművészeti elemekből
táplálkozó képeit állította ki.

m. v.: A Tanács Galériában . . . .
N. U. 931. XII. 6.

Pekáry István

Gobelin-terveit a naiv, magyar népmű-
vészetből táplálkozik.

(Tamás-Galéria)

Pást karácsonyi kiállítás.

Est, 931. XII. 6.

MDK

Pekáry István

Kikötő Ponzán, tus-akv.

IX. Magyar Képzőm.Kiáll.kat. Mücs.1962. 23.l.

Pekáry István, festőm.
művei a kiáll. legjobb darabjai
közé tartoznak.
Javasi párlat a N. Szal.-ban.

(m.v.) N. K. 932. VI. 19.

Csoportkiállítás a Tamás-galériában

A Tamás-galériában *Pekáry* István festő munkáival aggatták tele a kitünő hirü kiállitási terem falait. *Pekáry* nevével és munkáival már találkoztunk. Az uj törekvések jegyében küzdő festőművészek között láttuk egy-két képét s már akkor is megállapitottuk, hogy *Pekáry* István mókás festészete igen-igen szük határu. *A falusi élet primitivségének formahü előadása* ez és semmi több *Pekáry* István festői elgondolása. *Pekáry* István munkáin azonban nemcsak a falusi élet primitivsége, hanem a festői tudás kezdetlegessége is dominálo jelenség. Ha a falusi élet primitivségét, festői szineit, kulturátlan táj és természetkörítését egy kiforrott technikai felkészültségü, önmagában kifinomult művész azért adja igy elő, mint *Pekáry*, hogy az előadás és a tárgy harmonikusan simuljanak egymáshoz, az éppen olyan művészi szándék és eredmény, mint például *Fényes* Adolf biblikus sorozata, de ha valaki egy tengeri kikötőt, hadihajót, kulturlájat, tehát a legmagasabb emberi müvelődés termékeit ugyanabban a mesélő, torzitó, primitiv látószögből ismerteti, mint a csepürágót a falusi porvy-cirkuszban, itt már olyan diszharmónia jelentkezik, amelyet csak a festő terhére lehet irni. Azért kár volna, ha *Pekáry* megtanulná a festőművészet örök törvényszerüségeit, igy, ebben a kezdetlegességben eszórakoztat, de ilyen nagy gyüjteményben elvész a varázs.

A kiállitáson *Gádor* István kerámiáit is látjuk. Sokszor méltatott iparművész, aki célszerü iparositás révén elég jelentékeny sikerre vitte már torzitott alakfantáziáit.

(b m.)

2. III. 1926.

Pekáry István

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Pelény István (1905 –

„Olaj táj" o. karton 75×62

J. l. j. Pelény

Ára 4000 Ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

MDK

Pekáry István festőművész /sz.1905.Bp./

1923-tól Rudnay Gyula növendéke.
1927 óta szerepel bpesti és külföldi kiállitásokon.
Négy izben nyeri el a Szinyei Merse Pál Társaság kitüntető, ill. dicsérő okl.-ét.
1932. Fenti Társaság Nemes Marcell-féle utazási ösztöndiját nyeri el.

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19- márc. 29-ig.

MDK

Pekáry István

A Szent István emlékévre Szeged városának faliszönyeget tervezett.

Pesti Hirlap 1944. jan. 5.

MDK

Pekáry István, ip.müv.

magyaros témáju szöttesei a kiállitás nagytermének falát diszitik és élénkitik. /Budai szövőmühely kivitele/.

Dr.Ruzicska Ilona:"Művészet az iparban", Iparm.Társ. karácsonyi kiállitása. 1941.dec.-Magyar Iparművészet 12. sz. 133-36.l. .1941.

MDK

Pekáry István

Ezüstéremmel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállitason.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Pekáry István

Diplome d'honneur kitüntetése az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Pekáry István festőművész
képszőnyegtervek:

Háromkirályok	Magánt.
Menekülő szt. család	"
János vitéz	"
Ádám Éva I.	
Várkastély.	
Falu I.	
Végvári vitézek	

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc.29-ig.

MDK

Pekáry István

a Céh müvésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc.
4.l.

MDK

Pekáry István keram.

Dutka M: A M. ipm. első seregszemléje. Magy.Nemz.
1952. aug.12. 4.l.

MDK

Pekáry István diszlettervező

Paulini Béla:"Magyar csupajáték"c.müvéhez a diszletek egyik tervezője.

H.G.: Paulini Béla magyar csupajátékai.

Uj Magyarság 1938.máj.22.

MDK

Pekáry István

Tervei szerint készültek a városmajori plébánia templom szőnyegei. Kép a 230.o.-on.

Magyar Iparművészet 1937. 230.l.

Pekáry
István

M.D.K.

Méltatás.

Frankjánosné Molnár C. Pál
Élet és hodalom, 1965. május 1 – 8 kép

MDK

Pekáry István

Paulini Béla:"Magyar Csupajáték" c.müvének diszleteit tervezte.

/sz.p./: A "Magyar Csupajáték" bemutatkozása a Müvész Szinházban.

Pesti Hirlap 1938.máj.22.

Pekáry István

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán neve szerepelt.

M.932.II.21.

M.D.K.

Pekáry István festőművész

Fazekas Mihály: Ludas Matyi c. művét Dékány András alkalmazta bábszinpadra, amelyhez a bábokat és a diszleteket tervezte a művész.

Szinházról... Filmről... c. rovat
Szinház és Mozi. Bp. 1954.ápr. 23. VII. évf.
17. sz. 23. l.

Pekný Potrán

l.

Tamás Galéria

91.11.

Pekáry István [ ] MDK

A mézeskalácsművészi kiállításon „Csokonai Ferencz Noémi és Pekáry István hatalmas méretű gobelinje."

Harangozó Márta: Sarolt karján Jézuska 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 29.

Pekáry István

"Kanász" c. műve a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

P.H. 931. IV. 5.

Tekáty István

"Ararész" c. műve a Szinyei Ters.tsv. tárlatán.

I.M. '71.IV.5.

Pekáry István

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

M.931.IV.5.

Lekáry Latvén

Alkotáns, s Szinyei Társ. tav. tárlatán.

L. cyk. IV. 5.

Pekáry István

Stilizált zsánerfiguréja, a Szinyei Társ.tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

B.U. 9Π. IV. 5.

Pekáry István

Magyaros képe, a Szinyei Társ.tav.tárlatán.

P.N.931.IV.5.

Henry Latvan

Mercyhurst College, 501 East 38th St. Erie, PA 16546

P.M. 031.IV.5.

Pekáry István

Szerepel az alábbi tárlatokon

Rövid publikációs lista a megyei művészeti
1945 - 1969 közötti időszakról

Nyíregyháza 1969 X. 8.

Pekáry István
gyűjteménye

Miltalás

Nagy Tibor: Kozma István
Művészet, 1970.november - 20.lap

Pekáry István

MDK

János vitéz, gobelinterv, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Pekáry István MDK

Szüret, gobelin, repr.

Műcsarnok 1953 Népművészeti és Iparművészeti Kiáll.

Pekáry István
festő

M.D.K

1949-ben a romai Opera
bemutatta Alban Berg Woz-
zeck-jét. Ennek a diszletét
és a kosztümjét tervezte.

Franciaország: Pekáry Istvánnál
Élet és Irodalom, 1967. március 19-8 lap

MDP

Pekáry István
fotó

A hetvenedik évek elején a Paulini Béla féle „Ikrek ajándéka" diszletét tervezte. Több előadáshoz meghívták Stáliába.

Frank János: Pekáry István
Élet és Irodalom 1967. március 19 - 8 lap.

Pelsőy István
festő

MDK

1963-ban a római Opera fel-
lépőtt a Wozzechet Pelsőy
díszleteivel és rendezésében.

Frank János: Pelsőy Istvánnál
Élet és Irodalom, 1967. március 19-i lap

Perényi István

Szerepel az International School of Art

amerikai vándorkiállításán.

NK 1935. VI. 1.

Pekáry Istvánu

Sumu rešmeXXrekkrol
nacrpel a XXI. velence
bienaléi

Nemzeti Ujság 1938 VI. 19

Pekáry István

A Iparművészeti Társulat kiállításain rendszeresen szerepelt P. Szabó Évával.

P. Szabó É.: Textiltervezők a két háború közötti Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 59. l.

Pekáry István

A P. Szabó Éva által benyújtott 77 lakástextil-terv közül egyet ő készített. A tervek 1940-ben az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulathoz kerültek begyűjtésre vásárlás céljából.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. — Iparművészet, 1967. 2. sz., 58 l.

PEKÁRY ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ. AZ ÚJJÁÉPÍTETT KIS-ROYAL ÉTTEREM EGYIK FALÁT MAGYAR TÁJJELLEGZETESSÉGEKKEL KOMPONÁLT OLAJ-PANNÓJA DÍSZÍTI.

MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET, 1969/5. 23. LAP.

Pekáry István, festő

1967-ben a Képzőmüv. Alap táblaképfejlesztésből 27 festményt, kisplasztikai vásárlásból 28 szobrot adott a Pécsi Modern Magyar Képtárnak. Pekáry egy művel szerepel. 225. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, ~~1968~~ 1967. Pécs 1968

Pekáry István,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei:Képek jegyzéke:
21.sz.kép: "Szüret",olaj. 78+60 cm. Ltsz.:68.155.
Fekete repr. 228.~~xix~~ old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Pekáry István, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán gyűjteményét. A 19.-20.sz. nemzeti érdekű magyar képzőművészetének keresztmetszete. 388 mű, 180 művész Pekáry két művel szerepel. 21.sz.kép. 227.old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A JanusPannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Perényi István

Szobrászati munkái

Jubileumi kiállítás

Tél-Nagyvárad, 1970. aug. 18.

Petőfy István

Emlékére.

Honvágyról Párizs: Sarolt Rajzán
Esti Hírlap, 1930. június
1970. aug. 29.

Pekány István

1931-ben New Yorkban a College Art Association másolatát tőle képet. 1931–32-ben a Tamás Galériában, 1933-ban a Szépművészeti Kiállítás Szalonjában rendezett kollektív kiállítást. 1933-ban a milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításon állami megrendelésre négy képszőnyeggel szerepelt.

P. Szabó Éva: Textilterveznők a két háború közöttt. — Iparművészet, 1967. 2. sz., 56. l.

Pekáry István

1933-ban a milánói Triennálén döntő sikert aratott. Falikárpitjait először Schubert Vilmosné készítette – Pekáry műtermében –, majd a Budai Szőnyegműhelyben Török Istvánné.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. – Iparművészet, 1967. 2. sz., 56. l.

Pekáry István

4.

A milánói Triennálén falisszőnyegei mellett könyvillusztrációkkal is részt vett. 1935-ben az Iparművészeti Társulat Jubiláris Kiállításáról a Magyar Iparművészet 9-10. sz.-át.
Falisszőnyegeiért az 1937-es párizsi világkiállításon Diplôme d'Honneurrel tüntették ki.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború közötti. — Iparí Művészet, 1967. 2. sz., 58. l.

Pekáry István

5.

1938-ban megrendelésre elkészíti Szécsfehérvár történetét (10 m²), Szegedre ugyanilyen méretű tört. témájú gobelinképet készít. 1939-ben New Yorkban állít ki. 1940-ben a milánói Triennálén a Grand Prix-t nyeri el.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. — Iparművészet, 1967. 2. sz., 56. l.

Pekáry István 6.

A Magyar Iparművészet 1942-ben képanyagot közöl faliszőnyegeiről. 1943-ban a kassai Iparművészeti Társaton oklevelet kap. 1952-es a Szüret c. gobelinje, 1953-ban Moszkvában állítják ki, 1956-ban Munkácsy-díjat kap érte (szőtte Schoberné).

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. — Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 56. l.

Pekáry István

A cikkben szereplő iparművészek közül a sikban tervezett, sötét háttérből kiemelkedő figurákból megkomponált képszövet elindítója.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a hét kábori közöl. — Ipari Művészet, 1967. 2. sz., 60. l.

Pekáry István

Az 1930-as években a lakástechnikával kapcsolatban többekkel együtt új vállalatok számára különböző technológiákra alkalmas feladatokat old meg.

Juhász–Pécsi: A mozgatott lakástechnikák tervezése és a termékek elbírálásának rendje. – Ipari Művészet, 1967. 4. sz., 19. l.

Pekáry István

Frank János: Pekáry Istvánról. - Élet és Irodalom, 1967. márc 18.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l.

8o.1.

Pekáry István
festő

A művén sokirányú tevékenységet folytat. Színházi díszlettervezés helyett. Az albertfalvai iskolákhoz hasonló falképet készített. stb.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8. oldal.

Pekáry István
első

A művész a Magyar Pannónia
lipcsei leányvállalata részére fres-
kót készített. Munkásságát Munka-
érdemérem díjjal jutalmazták.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8. oldal.

Pekári István

Szőlőhegy olaj 80×60

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Pekáry, festő

Árkay Bertalan Deéd Ferencet is bevont a Aba-Novák, Pátzay, Molnár C. Pál, és Sztehlo Lili mellé a városmajori templom művészi kiképzésébe. Ő a kórusfal k mozaikjait készítette. 56.old. Pekary is.

László Gyula: Deéd Ferenc művészete 55.old

Müv. Tört. Ert. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Pekáry István

"Szüret" c. gobelinjét bemutatja a lap.
Repr.
Koós Judit: "Népmüvészeti és Iparmüvészeti Kiállitás" cimmel számol be a Mücsarnokban rendezett tárlatról, s felsorolja az ott bemutatott müveket, -fenti müveit is- és azok alkotóját.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. aug. 29.
IV. évf. 18. sz. 8. lap.

Perényi István

ne ve említve a 31. oldalon

Aradi Nóra "Textilművek, textilkiállítások"

Kritika 1972 július

PEKÁRY ISTVÁN, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak a Művelődésügyi Minisztérium törzsanyagából sikerült 42 darab grafikai művet megszerezni. Igy PEKÁRY művet is /65.sz.kép/302.ol

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

PEKÁRY ISTVÁN, festő

A Mohácsi Galéria 1969.évi átrendezését a Művészeti Alap, vásárlásából a Képtárba került anyag tette lehetővé. Így került oda PEKÁRY műve is. 30[illegible].old.

RONYAY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Új szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Peladay István

a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata
lapfotójakortatójún bemutatta az 1943.
évi naptárakat. A Medimpex gyógy-
szer Külkereskedelmi Vállalat falinaptárán a kül-
vezető festménye a nagy sikerűek számba-
lichtdruck.

Képzőmüvészet, 1942. okt. 28.

Tekány István levelőmüvész

A Szegedi Nyári Táblatorna alkotói közreműködnek.

Láttuk, hallottuk.

1943. VIII. 25. / Tetőfi / 21.25 ks.

Feledy Gyula

Magyarországon a gobelin-művészet a múlt század végén, a századfordulo idején honosult meg. A művész munkássága is hatott a magyar gobelinművészet sajátos profiljára.

Festmények, gobelinek, kerámiák.
1972. XI. 24. 21.20. Ka. /111

Pekáry István

Berki Viola művészete portrén

Pekáry István művészetéről.

Dercsényi Dezső: A Virginia Galériája

Virginia 1973/8 520 old.

Pekáry István

1932. dec.-ben a „The Studio" a képzőművészet angol nyelvű világlapja bemutatja a magyar művész munkásságát.

Gál György Sándor: „Die Tat"

Új Élet, Arad, 1941. máj. 1.

Pekáry István

A Balatonboglári Temetődombon junius 29.-én Kemény György grafikusművész

A Toldi Moziban julius 2.-án Orvos András festőművész

Az Ernst Muzeumban julius 4.-én Pekáry István festőművész kiállitását nyitják meg.

A Ferencvárosi Pincetárlat helyiségeiben julius 3.-ig Szántó Melánia grafikusművész

A Göcsej Muzeumban julius 14.-ig Brenner György karikaturista kiállitása tekinthető meg,-közli a Kulturális események c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. junius 28.
XIX. évf. 26. sz. 8. lap.

Pekáry István

Gyüjteményes kiállitásáról -az Ernst Muzeumban- Vadas József számol be: "Csupa vasárnap" cimmel.
A tárlatról, valamint a müvész munkájára vonatkozó részletesebb ismertetést lásd: neve mellett, cédulájához csatolva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 12.
XIX. évf. 28. sz. 13. lap.

Pekáry István

"Parasztcsalád"
(regény)

A. L.: Pekáry István írósága.
Tükör, 1977. február 13 – 27. lap.

Pekáry [___], Jenő

l.: Kovács Margit

—: Hétfővel.... 8.

ÉSZT I HIRLAP, Bp. 1975. nov. 13.

Pekáry István

Művei szerepelnek Soó Rezső ex libris,
kisgrafika gyűjteményében

Weiner Mihályné: Magyar ex libriscek Soó Rezső
kisgrafika gyűjteményében

Művészettörténeti Értesítő 1974/1 79.old.

Pekáry István

Bem, Zrínyi, Szabadságért, gobelintervek

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.

7 l.

a hármszakaszos torony a
félkörives, zárókővel. F
erőteljes övpárkány. A m
ablaktalan. A harmadikon
lak, tükörtagol
alacsony talapzat fut kö
élei lesarkítva. A nyuga
déli és északi oldalán e
ives ablak, az elsők ala
A kereszthajó és a szent
nagy ablak, a hajón lévő
oldala ablaktalan, a sek
nyugati oldalain egy-egy

MDK

Pekáry István

dr. Fekete Lajos: Fiatal modern művészek. Református Élet, 1943. nov. 27. 8 l.

MDK

Pekáry István

Tanács Galéria. 52.sz.

MDK

Pekáry István

Boldogiak, szinezett rézk.

Matyó ~~xxx~~ gyerekek, szin.rézk.

Kalocsai lányok, " "

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

261.

MDK

Pekáry István

Madách-uti bérház kerámia-"falikép"

Képzőm. Közl. 1939. 2.sz. 7 l.

MDK

Pekáry István /1934/

Szinyei Társ. Nemes Marcell-f. utaz ási díja

XII. Tavaszi Szel. N. Szal. 1937. máj.
3 l.

MDK

Pekáry István

Kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 4 l.

M D K

Pekáry István, "Decorative Art"

Magyar művészek sikere angol lapokban. Az Est 1934. márc. 25. 9. l.

Pekáry István

Magyar festők sikere New-Yorkban. Őserő, 1936. II. évf. 16.sz. 21 l.

Pekáry István

Öreg pásztor, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.remék.sz.

48 l.

PEKÁRY István

Magyarország régi művészete, gobelinek (repr.)

NN: A vári utcai cs. és k. 2. galéria ...

Művelt Nép 1933 VI évf. 35 sz. aug. 28 6 l.

PEKÁRY István

NN: Történelmi vázlatok könyve a nemzeti történelmi oktatás számára

Művelt Nép 1955 VI évf. 33 n. aug. 14 3 l

MDK

Pekáry István

Az iparmív. Tára. karácsonyi kiáll. Nemzeti Ujság.
1934. dec. 5. 11 l.

PEKÁRY István

Szegedi Róza és kistakolday S.
gobelin (repr.)

Művelt Nép 1955 11. sz. 52. o. dec. 25. 7. l.

Pekáry István festőm.

Ybl S.: Középművészet. Budapesti Szemle 1933. okt.

108 l.

MDK

Pekáry István, festőm.

magyar tája mesteszerü , dekorativ törekvésével kellemesen hat.

A KUT kiállitása a N.Szal.-ban.- Nemz. Ujs. 1934.dec.2.
28.1.

PEKÁRY ISTVÁN

a velencei Biennalén.

MAGYARORSZÁG, 1938. jun.26.vasárnap 8.oldal.

MDK

Pekáry István festőművész
képszőnyegek:

Lovas főur
Szegénylegények
Juhászbojtár Magánt.
Parasztpár

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc29-ig.

MDK

Pekáry István festőművész
képszőnyegtervek:

Ádám Éva III.
Betyár.
Vitézek.
Krisztus.
Juhászok.
Haramia.
Ménes.
Falu II.

Pékáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc.29-ig.

MDK

Pekáry István festőművész
képszőnyegek:

Madonna gyermek Jézussal — Magánt.
Legény
Ádám Éva II.
Lány és legény
Huszár
Juhász

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc.29-ig.

MDK

Pekáry István festőművész
Képszőnyegek:

Szent család	A milánói V.nemzetk.iparmüv. kiáll.anyagából.			
Angyali üdvözlet	"	"	"	"
Menekülő szent család	"	"	"	
Háromkirályok				
Huszár	Magánt.			

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc.29-ig.

MDK

Pekáry István festőművész

müvei:

Falu	olajfm.
Templomdomb	"
Három lány	"
Parasztpár	"
Virágok	"
A kisasszony	"
Juhász	"

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19-márc.29.-ig.

Perényi István

Olaj vászon olaj 40×60

Major Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Pekáry István

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932.IV.3.

Pekáry István

MDK

Pekáry István, festö

Lány és legény. Olf.
Lakodalmas nép. "
Parasztok. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1938.junius. Kat.

MDK

Pekáry István

"Falu" c.képe a Nemzeti Szalon kiállitásáról.
Repr.

Képzőművészet 1929. 149.l.

MDK

Pekáry István

Székesfehérvár c.gobelinje, melyet Székesfehérvár számára készitett a Mücsarnokban rend. Szt.István kiállitáson.

/d.m./:Szt.István kiáll.a Mücsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.od.

MDK

Pekáry István festőművész /sz.1905.Bp./

1931.New-Yorkban "Temetés" c.képét megvásárolják a College Art Association állandó kiállitása részére.
1933.-ban a milánói V.nemzetk.iparmüv.kiállitásra állami megrend.-re négy képszőnyeget készit.

Pekáry István és Zádor István kiáll.kat.
1933.márc.19- márc.29-ig.

Pekáry István

újságíró

Munkácsy-díj III. fok.

NN: Ünnepélyes miniszteri...

Népszava 1956 ápr. 4. 84 évf. 81 sz. 7 l.

Pekáry István

Táj, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1934. dec. 6 l.

MDK

Pekáry István

A Tamás Galéria kiadta rézkarcait a magyar népviseletekről.

Magyar Ip.Művészet 1933. 73.l. 9 dr.repr.a 70.l.

MDK

Pekáry István

Magyar művészek olasztárgyu képei a N.Szalonban.
Uj Magyarság 1943. ápr. 22. 8 l.

M.D.K.

Pelényi István, festő

1905.-ben született Budapesten. Festészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, mint Rudnay növendéke végezte. Tanulmányutai során járt Svájcban, Ausztriában, Hollandiában, Olaszországban - ahol Saltelli professzornál a mozaik és freskó technikát tanulmányozta, Franciaországban pedig a gobelinszövést. Festészetén kívül minden technikához is foglalkozik, továbbá /.

Mostra di quattro pittori ungheresi /Négy magyar festő kiállítása/ Roma, Galleria BARS, 1963. okt.1 - 15. Katalógus. Bev. Valerio Mariani

M.D.K.

Pekáry István, festő

... díszlettervekkel, illusztrációkkal és rézkarccal. Három éven át (1933-1937) tanított a new yorki neurelliori festőiskola magyarországon [Egerben] rendezett nyári kurzusain. 1934-ben rendezte első önálló kiállítását Budapesten, azóta számos külföldi kiállításon szerepelt. 1961-ben pedig az Ernst Museumban volt ismét önálló kiállítása. Díszletterveket készített a budapesti Nemzeti Színház, a római Művész-Színház, és a római Opera részére (Alban Berg: Wozzeck c. operájához). */.

Mostra di quattro pittori ungheresi /Négy magyar festő kiállítása/ Roma, Galleria BARS, 1963. okt. 1-15. Katalogus. Bev.: V. Mariani.

M.D.K.

Feliary István, festő

... a firenzei Maggio Musicale, a berlini Schiller-Theater, a stockholmi Kungliga Teatern és a bécsi Staatsoper részére, illetve balettjeihez. A katalógus előszavának írója, Valerio Mariani szerint Feliary szoroldalusága nem csörrenti közvetlen és szerencsés fantáziájából, melyben éles vonásokkal nyilatkozik meg a jellegzetesen dekoratív népművészetben kialakult összhangosság. 1863. okt. 1-15. ./.

Mostra di quattro pittori ungheresi /Négy magyar festő kiállítása/ Roma, Galleria BARS, 1963. okt. 1-15. Katalogus. Bev.: V. Mariani.

M.D.K.

Pelényi István, festő

"... a római Galleria Bars-ban volt kiállítása Deményi Attilával, Duray Tiborral és Kurucz D. Istvánnal együtt. Mindegyikük 10 képpel szerepelt. Pelényinek „Holdfényről" c. olajfestményét (46·5 × 64) közli a katalógus, valamint egy profilfényképet róla magáról.

Mostra di quattro pittori ungheresi /Négy magyar festő kiállítása/ Roma, Galleria BARS, 1963. okt.1 - 15. Katalógus. Bev. Valerio Mariani

MDK

Pekary István

Magyar művészek olasztárgyu képei a N.Szalonban.
Uj Magyarság 1943. ápr. 22. 8 l.

Pelány István (1905 –

„Olaj táj" o. karton 75×62

S. l. j. Pelány Ára 4000 Ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

MDK

Pekáry

faliszőnyeg és freskóterv

v.Nagy Zoltán: Modern monumentális művészet.
Magyar Szemle, 1937. 30.kötet, 4.sz. 329-336. l.

MDK

Pekáry István

Rosner K: A milanói Triennale. Magy.Iparművészet. 1933. 94. l.

Pekáry István

Csendélet

Könyves Kálmán 1o4.kiáll. 192o-as évek.

Pekáry István
Fejtanulmány, szén

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 21 l.

Pekáry István

Szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállitásán.

Est, 932.V.29.

Peléry Istvén

Szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállításán.

Bat. 932.V.29.

Pekáry István

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

P.H.932.IV.3.

Henry Istvan

Ajnotkes, s Bumkocay-Ceh Kiddittekeh.

Y.H.952.IV.3.

Pekáry István festő

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállításán.

M. 932. IV. 3.

Infantry Latvian Feats

Pekáry István, főtitkár

távollétében megbízásából részt vett a N. Szab. Kir. Tan. Főiskolán,

2 1932. VI. 10.

Pekáry István

művével kissé unalmasan Lat. eddig
szőnyeg, elsőben népiességre kard
elleposodni.
N. Szal. szerzővári szállás.

Dékány András
M. 932 VI. 19.

Pekáry István, festő

naiv kompoziciói magyar, népies
témákról.

Nemz. Szal. Tavasi párlata.

B.H. 932. VI. 19.

MDK

Pekáry István festőm.

uj uton halad. Külön világát magyar mese-költészetét varázsolja elénk két ~~két~~ bájos képén.

Tárlatok. A Munkácsy-céh kiállitása.
Képzőmüvészet. 1932. 106-107.l.

ll. D. K

PÉKÁRY István gobelin-művei

(1905 —)

Vépés tárgyú gobelinek

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-194
Bp. 1958. 466.

MDK

Pekáry István, ip.művész

képszönyegei a textil-teremben feltünést keltettek.

Schalk-ház.Kassa.-/?/:A kassai iparmüvészeti kiállitás. Népszava.1943.május 9. le.1.

MDK

Pekáry István

Mátyás és Holubár voadala, gobelinterv

Müv. mozaikokkal és gobelinképekkel diszitik a Népstadion helyiségeit. Magyar Nemzet, 1953. jul. 23. 5.l.

MDK

Pekáry István, festö

János vitéz. Gobelin-terv. Olf.

Müvs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 9.l.

Pekáry István

MDK

festő

Csupajáték.
Ujság 1938. máj. 22.

Pekáry István

MDK

festő

Magyar Csupajáték.
Pesti Hirlap 1938. máj. 22.

Pekáry István MDK

Szerepelt az Iparterv VIII. sz. irodájának kezdeményezésére az Épitőművészek Szövetségének tanác stermében rendezett kiállitáson.

A badacsonyi borpincét diszitő gobelinje.

"Badacsonyi szüret" /Kisfaludy S. és Szegedy Róza első találkozása/.

Pekáry I. - Cser Jolán:"Reneszánsz" / a balatonfüredi borpince faliképe/

Vajna Éva: Épitő- és képzőművészek közös kiállitása.
UJITOK LAPJA. 1956. aug. 5.

Pekáry István

Munkája szerepel a Szinyei-Merse Pál-Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1927. márc. 27.

Pekáry István.

„Dunántúli táj" c. képe szerepel a Szinyei-Társaság Tavaszi Szalon második kiállításán. (emléktár.)

Ac. kat. 1927. márc. 24.

MDK

Pekáry István

Épül Velence-fürdő, of.

Munkából hazatérők, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1961.

Pekáry István, KÖ

L.: Kiss Endre

– Tűzjeli naptár – – – – 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 11.

Pekáry István, prof.

L.: Kovács Margit

–: Naptártárlat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 22.

Pekáry István „Festő"
a Miskarcon rendezett Jubileumi
Képzőművészeti Kiállításon szerepel a
művész „Vadásznap" c. zsánerfigurás kompozí-
ciója. (említve)

D. Gy.: Jubileumi Kiállítás a Miskarcon,
Vigília, Budapest, 1945. 7. 496. old.

Pekáry István festőművész

a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata 1976. évre ajánlja a művész képeivel díszített „Nagy évszakok" c. falinaptárát. (emlékül)

Függelő, 1975. júl. 16.

mdk

Pekáry István iparművész

gobelinjei a kiállításon.

Agoston Lajos: A III. M. Iparm. és Népm. Kiállítás

Népművelés 1955, 2. évf 12. sz 7-8 h. l.

MDK

Pekáry István

Szüretel a tsz.gobelin,repr.

3. M. ipm. és népmüv. kiáll. 1955. Ipm. Muz.

Pekáry István

Mattioni Eszter -a Magyar Nemzeti Galériában rendezett- kiállitásáról számol be Vadas József: "Kőhintés" cimmel.
A kritika hat művész nevét sorolja fel, mint akik hatással voltak Mattioni Eszter művészetére. Először Pólya Iványt emliti meg, a "himeskő"-vel kapcsolatban. A harmincas években ő is a szolnoki Művésztelepen dolgozik, ott, ahol Pólya.
Pekáry István, Kovács Margit, Aba-Novák Vilmos művészeknek a harmincas években készitett művei hatnak Mattioni Eszter művészetére ugyanugy, mint Patkó Károly impresszionizmusa, vagy Kádár Béla modernizmusa, állapitja meg a kritika.
Vadas József cikkét lásd Mattioni Eszter nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr.30.
XXI. évf. 18. sz. 12. lap.

Pekáry István

Pekáry művészetéhez az utat
épít.

A. L.: Pekáry István élete.
Tükör, 1977. február 13-27 lap.

Pekáry István

Pekáry Olaszországban javasolt opera és balettdíszletekhez festett.

A. L.: Pekáry István világa. Tükör, 1977. február 13–27. lap.

Pekáry István

Pekáry művein a megható táj - zöld dimbes-dombos tájak, a templomtornyos kastélyos város - sok stb. minden ekkor mesébe illő ábrázolása.

A.L.: Pekáry István virága.
Tükör, 1977. február 13-27. 1 p.

Pekáry István

Gömörben gyermekeskedett, majd
szabóstömesterséget Rudnay gyulá-
nál Budapesten tanulta Pekáry
István.

A.L.: Pekáry István vallása.
Tribün, 1977. február 13-27 lap.

Pekáry István

Pekáry élet műve egységes. Ahogyan kezdődött, úgy folytatódott és folytatódik ma is.

A. L.: Pekáry István világa.
Tükör, 1977. február 13–27 l. sp.

Pekáry István, fest.

L: Csontváry

(-k): Csolnos a ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 3.

Pekáry István, levele

L.: Burger f.

Rózsa Gy.: tintel grafikusok 7.

Nürnbergi, Bp. 1976. aug. 6.

MDK

Pekáry, festö

"Atrani" bájos játékos mézeskalács-szimfinája".

R. Szüröi Ilona: "A magyar művészetért" mozgalom Nagy Kiállítása. Művészmek. Uj Magyarság. 1943. máj. 16. 13.1.

Pekáry Gyula
levele

M.D.K

Mértatás.

D. Fehér Lovrsa: Kész és utáni
Művészet, 1965. április - 3 lap

MDK

Pekáry István

fali csempekép

Rényi P: Az 1. iparm.kiáll. Szabad Nép, 1952.aug.17. 7.1.

R

R

R

R

R

R

R

R

R

R

MDK

Pekáry István

Megnyitották Kassán az ... iparm.tárlatot. Uj Magyarság 1943. máj. 11.

Pekáry István MDK

Madonna, fali szőnyeg I-II.
Szent Ferenc, fali szőnyeg

~~Pekáryxxxxxxx~~
Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Pekári István

Üdvözöljük az 1956.é. Munkácsy dijas müvészeket.

Szabad Müvészet, 1956. 5.sz.

MDK

Pekári István

MN 1956. ápr. 4. Kiosztották az 1956. irod. és müv.dijakat. Munkácsy dij

MDK

Pekáry István

h.j: Régi és mod. remekek a karácsonyi ipartm.vásáron.
Magyarország 1956, dec. 5. 10.l.

MDK

Pekáry István /1933/

A Szinyei Társaság Nemes Marcell-dijak nyertesei.
Tavaszi Szalon XIII.

MDK

Pekáry István

Szépművészeti Muzeum Évkönyve VIII.k.182.o.

Pekárny Gstvdm. Seste

11 Eden" c. alkotása szerepel a Szegedi Nyári Tárlaton. (emlékére)

P. Zs.: A XVIII. Szegedi Nyári Tárlat rézmetszet, grafikai, Szentesi Magyar Élet 1946. aug. 1.

Pekáry István, festő

L: Kass J.

Tandi L: Nyári találkozók .... 93-96.

Tiszatáj, Szeged, 1976. okt. XXX/10.

Pekáry István, festőművész

Az 1930-as évben érkezett Magyarországra egy tájékozatlanokból álló amerikai turistatársaság. Céljuk az volt, hogy megismerkedjenek a magyar népművészettel és népzenével. Lajta három zenészével, Pekáry Istvánnal vezették őket Gádor Istvánnál. Gádor István Pekáryval azért vették részt az úton, hogy a munkát végezzék. Állandóan rajzoltak.

Gádor István: Pályám emlékei.
Kortárs, Budapest, 1976. aug. 10. old.

Pekári István,
a Szöv. Felvételi Bizottságának tagja

MDK

Magy. Képzőműv. és Iparműv. Szöv. közgyül-nek 2. napja
MN 1952. V. 27. -5. l.

MOK

Pekáry István, iparművész
stilizált, népies mintájú falikárpitjai hatá-
sos színfoltokkal díszítik a sima felületeket a
nagyteremben.

Mária Valéria-u.-i termek. „Művészet az iparban".
kar. kiáll. - Uj Magyar. 1941 XII. 5.

MDK

Pekáry Istcán

képszőnyegek

Rosner K: A milanoi Triennale. Magy. Iparművészet, 1933. 94 l.

M. D. K.

Pekárny Ivana
Jaroměř

Fakt cinné gobelíny.

Prítka Mária: A gobelín ďa grafika a .....

M.D.K.

Pekáry István
iparművész.

Gobelinjei vel szerepel a kiállításon.

márc. 27-én nyílik a Szövetkezetiasság emlékét idéző...
Magyar Nemzet, 1959 márc. 22

gl.

MDK

Pekáry István

Kazáriak, szin. rézk.

Sárköziek, " "

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

26 l.

Pekári festőművész

A Tamás-galéria Pekári festőművész rajzai alapján készitette babáit. Az Iparművészeti Társ. karácsonyi kiállitása.

N.U.933.XII.6.

Pekáry

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Est, 931. IV. 5.

ΓΕΝΙΚΗ

Pekáry

festőművész

Mai Magyar Festők kiállitása - Tamás Galériában - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.IV.4.

Pekáry

Szerepel a Nemzeti Szalon
őszi kiállításán

Nemzeti Újság 1937 I. 9.

Pekáry I.

Szerepel az oslói magyar kiállításon.

Pesti Napló 1937 I. 10.

Pekáry

Kerepesi a Nemzeti Kaszinó
előtti kiállítások

Pesti Hirlap 1937 I. 9.

Pekáry

Nemzeti Szalón csendéletkiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21.

Pekáry.

Budapest fővárosa tanulója.

A Képzőművészeti Főiskola kiállításán rézpelnek stilizált képei, tájimpressziói és egy emléklete.

(említve.)

Pekáry a Tavaszi Szalon kiállításán szerepelt.

Nemzeti Ujság, 1924. május. 20.

Pekáry István
Tulipános kép, olaj

Árverési csarnok. 1939. 19 1.

= kerulo-rittka

tt félmagasságu /ujabb?/ négyszög
ok, manzárdtetővel. Itt a főbejárat.
egy-egy kis kerek ablak, első emeletén
én egy-egy félkörives ablak. Hangsu-
etes, hegyes kő-gulatető. A homlokzatnn
al, alatta kis kerek ablak, kettős pár-
pillérkeretes üres szoborfülke. Sima
Sötétsárgára festve, a pilaszter,
hér. Három-három félkörives ablak
es a kereszthajóban, egy ilyen a
mplom déli oldalán. A szentély északi
szaki oldalán toronyfeljárat. 1000 körül
tér, széles, rövid kereszthajóval.

Pekáry István f

Moszkvai mezőgazdasági pavillonra készült kerámiaterv

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.

8 l.

590

30

/szűri rítka

zentlélek eljövetele, Martinovics
a padok.
, "Csór István Anno 1766" feliratztartó, XVIII. század. Harangját
Pesten 1835."

tsoru lakóház, 9 ablak, 1 ajtó. Ablakok
olutás konzoltól tartott szemöldök-
nyöklőpárkányok.

skola/

öldszintes, tulnyomóan klasszici-
ó koraeklektikus épület. Utcai hom-
yes. aedikula-szerű bejárattal, mely-

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Pekáry István

Munkácsy-díjas festőművész
a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének, valamint a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja

76 éves korában, 1981. augusztus 25-én elhunyt.

Hamvasztás előtti búcsúztatása 1981. szeptember 7-én, (hétfőn)

11,45 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

EMLÉKÉT MEGŐRIZZÜK.

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

A gyászoló család.

Pekáry István

festőművész kiállitása VII.4-én nyilt meg az Ernst Muzeumban,népi ihletésü festmények, szokszinü tájképek,képszőnyegek,gobelinvázlatok láthatók.

Magyar Hirlap 1975/184/8

M.D.K.

Pekáry István

Az "akadémia szenior művésze.."-ként szerepelt a Római Magyar Akadémia kiállitásán olajfestményekkel és mozaiktervekkel, amelyek közül a "Három királyok" c. mozaiktervet bemutatja a lap./Fényképfelv./
A kiállitástaz olasz uralkodó nyitotta meg,-irja C.D. sign.-val "Magyarok Rómában" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. junius 7-13.
III. évf. 23. sz. 20. lap

Pehóry Istvánu

Kiállít

PH. 1931. XII. 6.

~~Gádor István~~

Pekáry István

red

Tér és Forma

1940. 167. l.

(Az Orsz. Társadalombiztosító Intézet székháza a Mandula-téren.)

Az épületben lévő Egyáramú térképet festett készítették

(A Földtani vonatkozásai.)

~~Gyádor István~~

Ked

és Pekáry István

az Ors. Társadalom-
biztosító Intézet Illa-
dách-uti épületében
24 m² kerámia-fali-
képet készítenek, mely
a munkásokat Fel-
vidéket ábrázolja -

Képzőm. Közlöny

1939. 2. sz.

0

Pekáry István festőművész

a Képzőművészeti Alap 1946. évi
művészeti naptárai közölt vele a
művész „Négy évszak" című festői
naptára. (emlékül)

Fiúfalu, 1945. aug. 27.

Pehány István
festő

A művén alkotásait bemutat-
ták a tárlaton.

Brestyánszky Ilona: Körkép
Nők Lapja, 1975. május 17 - 15 oldal

Pekáry István, festő"

a Bakonyi Múzeumban nyílik meg július 1-én *Pekáry István* festőművész gyűjteményes kiállítása, valamint

— : Balatoni nyári programok 4.

NÉPSZABADSÁG B.p. 1975. máj. 30.

Pehang Istoare
Jussi"

„Vasàrnap" (repro)

Brestjanskaja Istoria: Kõrkiep
Nõukogude Eesti, 1975. maius 14 - 15 aldal

Pekáry István, festő

A városról.

— PEKÁRY ISTVÁN festőművész reprospektív kiállítása pénteken nyílt meg az Ernst Múzeumban.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 5.

Pekáry István (1905-

„Csendélet" vegyes technika 42x30 cm

J. l. j. Pekáry

kikiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 52 Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

Pekáry István

Pekáry István (1905–): festő és iparművész,
az ún. neoprimitív stílus népszerű képviselője.
Gobelineket és freskókat is készít.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. Corvina 1977.

Pelényi István (1905–

„Tordai vásárok" o.v. 41×65 cm

J.l.j.: Pelényi

Kikiáltási ár: 5000 Ft.

BÁV 47. Képaukció Bp. 1978. december

Perényi István (1905-

„Csatázók" o.v. 75x80. j.j.l. monogrammal

kikiáltási ár: 5000 Ft.

BÁV 48. Művészeti Képaukció Bp. 1979. május

Pekáry István

"Falu"-ja olyan mesésen "gőzölög", mint József Attilánál"-irja Szabó György: "Tanulságok, két forintért" c. kritikájában.
A "Környezetünk védelme" cimmel rendezett kiállitáson szerepel a mü a TIT Studió termében, melyet társadalmi munkában hozott létre, -a cél érdekében- a Zrinyi Nyomda, a Magyar Hirdető és a Műcsarnok.
A tárlaton bemutatott müvek célja, hogy kifejezzék a bioszféra veszélyeztetettsége elleni tiltakozást.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 8.
XVI. évf. 28. sz. 4. lap.

Perényi István

„Virágok" o. v. 62×40 cm

j. l. b.: Perényi kikiáltási ár: 5000 Ft

BÁV 50. Képaukció katalógus, Budapest, 1979. december

Perényi Ibolya (1905-)

„Szalonvaslás" o.v. fára dolgozva
15 x 24,5 cm S.l.j. Perényi
kikiáltási ár: 4000 Ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Pekáry István

Sherecsai András - Művészek: Magyar gobelin 1945-1985

Magyar Hírlap, 1985. X. 23.

Pekáry István festőm.

gobelinjei

emlékére

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

Pekáry István
festő

„Négy arcrak" c. festménycikkus
(rajz)

A kontón
Művészet, 1974. január.

1 9mm

Pekáry István
festő

"Porto Venere" tollrajz.
"Menekülő Szent Család" } vegyes
"Ökörnéző"

D. Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január – 8 oldal.

kelt ajánlatára értesitem,hogy a

Pekáry István

Három királyok
között nőnapok

repr.-

Jajmai egyház
124-125. Ep.

Oltárszőnyegek
növötték

repr. h.o. 127, 128. Ep.

Pelány István

„Falurészlet" o.v. 50×74

J. l. j.: Pelány

Ár: 3000 Ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Perényi István
(Bp. 1905 – Bp. 1981)

„Falusi utca" o. v. 40×60 cm J. l. l. Perényi
Kiállítási ár: 8000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

MDK

Pekáry István,ip.müv.

Kárpitjai boritják a "salle d'honneur" falait ugyszintén Kentuly Bélánéé.

/f.j./: A magy.iparmüv. első orsz.tárlata. Pesti Hirlap. 1938 nov. 6. 11.l. /a volt Lloyd-palotában/.

Pekáry István. Szeged

a XVII. Szegedi Nyári Társalgó szerepel mint: „Eden" c. szerelmi (erkölcsi)

Tandi Lajos: Nyári társalgók Szegeden
Tiszatáj, 1946. okt. 95. old.

F. k.: Balikó Györgyné 69.4797 FMNYV

Pekáry Gertrud

MEGHÍVÓ

A

KÁPOLNÁSNYÉKI

VÖRÖSMARTY MŰVELŐDÉSI HÁZ

MEGHÍVJA ÖNT

Pekáry István

Dombrovszky László

Bod László

Balogh Ervin

FESTŐMŰVÉSZEK

csoportkiállításának

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

Július 6

1969. ~~JÚNIUS 29~~-ÉN,

VASÁRNAP DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

A KÁPOLNÁSNYÉKI MŰVELŐDÉSI HÁZBAN.

Pekáry István

Pekáry a festő mesterségét
Rudnay Gyulától tanulta.

A. I.: Pekáry István élete
Tükör, 1977. február 13–27. oldal.

Pékáry István

A 30-as években is nagyobbnak tűnt Pékáry festői világa, mint most 1980 felé haladva. Ritka egységes életmű.

A.I.: Pékáry István világa.
Tükör, 1974. február 13-27. oldal.

Pekáry István

Dicsőségelő tornyok, libegő emberek, pipiskedő lovak, riporkás ~~[illegible]~~ ágak, ágak egymást keresztező hálója és itt-ott egy-egy madár, az Pekáry-festői világa.

A. i.: Pekáry István világa.
Tükör, 1947. február 13-27. oldal.

István Pelsőczy

„Vintage", 1942 (Oil) (repr.)

The New Hungarian Quarterly, 1942. 6.

MDK

Pekáry István

Gobelin.Tervezte Pekáry István.Készitette a Budai Szövőmühely.Kép a 30.old.-on.
Részletek a Pekáry-féle gobelinből.Kép a 31.o.

Magyar Iparmüvészet 1939.

M.D.K.

Pehány István, festő
(1905-

érdekes, egyéni eredményeket ért el a gobelin-szerkesztés terén.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 978. old.

Pekary István

festőművész kiállítása november
27-én nyílik meg Zürichben a
Semiha Fluker-galériában.

Magyar Hírlap 1971/330 sold

Pekárey István

Lieve emlitoe

Kistelek 1971 febr.
24. old.

PEKÁRY István

Kresz Mária

Magyarország népi művészete

[Pekáry István gobelin tervei]

Élet és Tudom 1985. évf. 18. 42. sz. 1327-1329.

vevője: "Azt hiszem, művésze
történetünkben egyike lesz a
uttörői most fejlődnek, akik
az elismerést az eszmé'ért, m
kivül élesen választja el eg
mig a "Műcsarnok" reprezentá
ségüket, hatásukat egyértelm
a javukra, semmit sem tud fe
szió legkiválóbb képviselőit
(műveiket)
ismeréssel" dics'ri, értelme
csarnokiak" elleni frappáns,
tásait hosszasan lehetne sor
egyet emlitsünk: "Balló Ede
gyarország minden vásznát, a

PEKÁRY István festő

díszlet és bábtervei az OSZK Színháztörténeti Tárában

OSZK Évk. 1965/1966 (1967) 241.p.

Filipecz war eine Persönlichkeit, die in der Geschichte der Donauländer eine wichtige Rolle spielte. Durch sein Mitwirken am Zustandekommen des habsburgisch-jagellonischen Erbvertrags — deshalb verließ er 1505 sogar vorübergehend sein Kloster —, wurde er ein Mitgestalter des Schicksals Böhmens und Ungarns. Die ältere Historikergeneration (Bachmann und Fraknói) straften ihn wegen seines Parteiwechsels im Jahre 1490 mit Verachtung. Bis heute wurde keine erschöpfende Biographie über ihn verfaßt. Die Zurückhaltung der Historiker erklärt sich aber größtenteils aus der schlechten Quellenlage, zumal es keinen Nachlaß mit Schriftstücken von ihm gibt. Was wir über ihn, seine Leistungen, sein Verhalten und seinen Charakter wissen, wurde uns von Zeitgenossen überliefert, überflüssig zu erwähnen, daß diese Nachrichten gelegentlich einander widersprechen und, was noch schwerer wiegt, eben für die kritischen Zeitabschnitte seiner Biographie völlig fehlen. Für die böhmische Seite war er uninteressant, in Ungarn wurden leider die einheimischen und ausländischen Quellen am Ende des vorigen Jahrhunderts von W. Fraknói rasch und oberflächlich gesammelt und ediert (vgl. K. Nehring, *Ungarn-Jahrbuch* 1970, *Levéltári Közlemények* 1972, 1976); oft muß der Forscher heute noch auf die schwer auffindbaren Originale zurückgreifen, um weiterzukommen. Will jemand eine *Filipecz*-Biographie schreiben, muß er außerdem mit der ungarischen und böhmischen Geschichte eng vertraut sein und — mit Latein und Deutsch — wenigstens vier, zieht man aber noch die italienische Korrenspondenz in Betracht, fünf Sprachen beherrschen.

Pekáry István, festő

PEKÁRY ISTVÁN Munkácsy-díjas festőművész hamvasztás előtti búcsúztatása szeptember 7-én, 11 óra 45 perckor lesz a Farkasréti temetőben.

–: Hír

8.

Népszabadság, 1981. szept. 1.

Pelúzy Istvánt

Reuck Jolánnak szőnyegeivel

nyitott új pultot.

Laba Nosák Judit - Redő Ferenc

Mai Magyar Művészet

PEKÁRY ISTVÁN, festő

1971-ben a városi tanács megvette a múzeum szamara Dénes Zsófia 24 festmény-és grafikaból alló gyüjteményét. Fő értéke Perenczy Károly kései müve és Dénes Valéria é Galimberti Sandor több fontos darabja,stb.A gyüjtemény: 16.sz.-PEKÁRY-ISTVÁN: " MADARAS CSENDÉLET", cimü müve. v.o. 68+51.5 cm. Ltsz: 72.19. 297.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények, III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

PEKÁRY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár gyüjtemények vétele, vagy ajándékozas révén gazdagodik, ill. esetenként vasárlások utjan gyarapodik. 1968-tól 1973-ig kb. 1500 darabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. Festmények: 26. sz.- PEKÁRY ISTVÁN: "FALUSI ÉLET", c. müve. v. o. 130+100 cm.- Ltsz: 70.452.- V. tábla. 299. old. Fekete repr.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények, III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

PEKÁRY ISTVÁN, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmények, grafikák alkotják zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1972. 59.sz.- PEKÁRY ISTVÁN: "MENYECSKE", c.müve. v.o. 103+80 cm. Ltsz: 71.54. 293.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar képtár története Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

Pekáry István

"Parasztcsalád"
(repró)

A.I.: Pekáry István világa.
Tükör, 1977. február 13 - 27. oldal.

Pekáry István

Pekáry képein talán a legfontosabb, a színek összessége. Képei magasré-
re szívre épül.

A.I.: Pekáry István írása
Tükör, 1977. február 13-27. oldal.

Pelsőy László (1905-)

„Virágcsendélet" o.v. 42x32

J. l. j.: Pelsőy 1929.

Kikiáltási ár: 4000 Ft

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Pekáry István

a Magyető Kiadó kötetbe gyűjtötte azokat az interjúkat, amelyeket Fraknói János 1904-es 1911 között készített művészeinkkel, – közöttük van a művésznő is.

Dévényi Jónás: Gróf Bánffy Miklós. Fraknói János könyve.

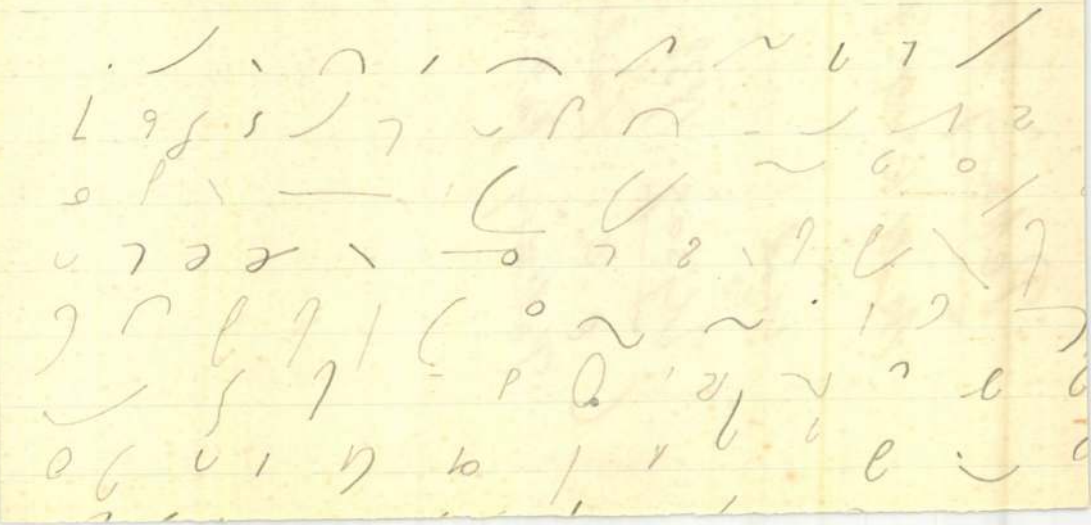
Tolna Megyei Népújság, 1946. ápr. 21.

Pekáry István)1905)

Magyar népviseletek 8 drb.szin.rk.
sárga tokban.
Szinezett rézkarc. Sign.

A Fővárosi képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Budapest, 1931, szeptember 12.

Pekáry István

Koll. Kiáll-Fränkel.

Uj Nap. 1933. márc. 18.
(e. a.: Zádor rajzai
Pekáry falimőnegről.)

T. 2836.

egységekkel ellátott ezen lapnak fel-

THE SURROUNDING COUNTRIES.

Large Map of Lipszky.
rchibald Constable & Co Edinburg

Hall, 14 Bury Strt. Bloomsby.

5 : 42.2 cm.

Pekáry István

1927. kitüntetés dátuma

Tavaszi Szalon

Pekáry János

Ref. okl.

Nemzeti hadsereg

Munkácsy Cséh VIII.

rep. kiáll. kat. 1935.

máj. 30 – ápr. 14.

Pekáry István

1923/24 - 1928/29 I.

Ferképzomfoiskèvk

121. l.

Pekáry István
festő

Pekáry István első nyilvános kiállítása 1931-ben volt. Azóta rendszeresen szerepel munkáival hazai és külföldi kiállításokon.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8. oldal

PEKÁRY ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek anyagából.
A közölt képek jegyzéke:
65./.-PEKÁRY ISTVÁN,- Ponzai ciklus,-papír,akvarell, tus.-32+42 cm.-Ltsz.68.893.-Fekete repr.305.old

HONVÁRY ERZSÉBET: A Modern Magyar Képtár története, Új szerzemények,II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

dalmunkban már feldolgoztak, a szerző
leg még nem méltatott szempontból
Az uj viziut nemzetközi jogi jelen-
csatornára vonatkozó két nemzetközi
layton-Bulwer és az 1901. évi Hay-
utóbbi, az 1920-ban életbelépett Jones
ténylegesen és jog szerint amerikai
á teszi.
a geopolitikai jelentőségéről szóló
apitja, hogy a viziut az Egyesült Ál-
Óceán/ és Dél /a Karaibi tenger/ felé
nd gazdasági, mind politikai és kato-
nagymértékben előmozditja az Atlanti
áruforgalmat, ugy hogy a Panama-csa-
Egyesült Államoknak a Csendes Óceánon,
ritanniának az Indiai Óceánon.

Pekáry István

az 1940. évi milánói
Triennalen Grand
Prix
a
MAGYAR IPARMŰVESZET
1940. 81. l.

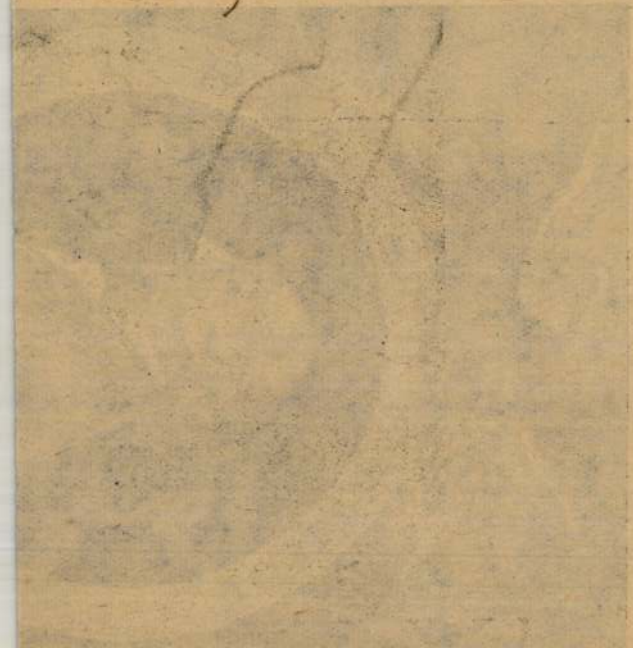
(29)

Pekáry István

Magyar Művészet

... 1934, 262, 265. l.

Pekáry István

festő

Részt vett a római magyar akadémia 1941. évi májusi kiállításán.

Magyarság

1941. máj. 25. (A római magyar ösztöndíjasok kiállítása.)

Ostade, Adriaen van (1610—1685).

440. A FONÓ NŐ AZ AJTÓ ELŐTT
„Av. Ostade 1652."
Rézkarc (Radierung). Bartsch 27.

Ostade, Adriaen van (1610—1685).

441. A VÁNDORHEGEDÜS (Der bet
Rézkarc (Radierung). Bartsch 46

Osztrák festő (Österreichisch), 17—18. sz

442. EGY SZENT NŐ CSODATÉTEL
Vászon (Leinwand). 75×43 cm.

Osztrák festő (Österreichisch), 18. század

443. FÉRFI KÉPMÁS (Männliches Bi
Miniatür. 7.5×5 cm.

Osztrák festő (Österreichisch), 1810—20

444. 2 darab (2 Stück). 1. FERENC
HÁZ EGY IDŐS NŐTAGJÁNA
sowie einer bejahrten Dame aus c
Fa (Holz). 18×14 cm.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. száza

445. FÉRFI KÉPMÁS (Männliches Bil
Miniatür. 8.5×7 cm.

s eines jungen Mädchens). Jelezve (Bezeichnet): „J.

Pressburg).
tzeichnung). 8×11 cm.

). Jelezve (Bezeichnet): Pesth den 18-ten Aprill 1831

e (Bezeichnet): Ad. Nowey.

ndert).

ndert).

ndert).

PEKÁRY ISTVÁN
99b Csendélet olaj. 600.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr. márc.

n ábrázolt hegyes vidék közép-terét
gőzmalom foglalja el füstölgő kémény-
ével ~~és~~ és sötét ablakkal, az előtér-
ő ~~van, melynek~~ vízében a malom ké
ükröződik.

ei 82·5 : 92·5 cm.

az 1901: I. 3-án kelt 99318 ex 900 sz.
/901.) Elszámoltatott 1901: VII. 19-én

fogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. ren-

i felterjesztésre (607/901) az 1902: I.
rattal (33/902) kiadatott a szolnok-doboka
hographiai társulat muzeumának Deésen.

Vid. Muz.

Pekary Mrav

festő

Kül. 1905 Bpest

roman Coll. Hungaricum

laird

Ornótk 1939/40

24. l.

~~Párizs-Pápai: Pax crucis~~ VII. 269.

Pékáry István

Halászfalu a Salernói-öbölben c. képe repr.

Ünnep 1943. máj. 15.

(Magyar festők olasztarajú képeinek kiállítása.)

M. KIR. ... TAL
S.-A.-UJHELY Gr. LIUS 7.

5518.

Felj. en állomodó
Meteor. rögzítő kut.
282. lapjára:

VII 17

Vörös

le. D. K

PEKÁRY István testő

Ponza szigeti részlet

Ventotene

d. m. Felszabadulási kiállítás a II. kerületben

Magyar Nemzet 1961. ápr. 13. 4. l.

MDK

Pekáry István

Rózsaszinü tenger, olaj
Ut Amalfi felé, olaj
Halászfalu a Salernoi öbölben, olaj

Emit-dij, N. Szal. 1943. ápr.

Pekáry István
festő

M.D.K.

Sziciliai részlet

Bi aukció 1954. Budapest

24l.

Pekáry István
festő

M.D.K.

Méltatás. — Utca Amerikában (repro)
Cetera (repro), Pomziai kihötő (repro)

Farkas Zoltán: Pekáry István kiállítása
Művészet, 1961. április – 36 lap

MDK

Pekáry

szerepel a kiállitáson

Bencze László: A K.U.T. kiállitása a Nemzeti Szalonban
Képzőmüvészet 1935. 17.1. 80.k.

Pekáry István festő

Halászbárkák c.
festménye. Repr.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9.l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. febr. 3.

01

MDK

Pekáry István, festö

181. Tengerparti táj. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. le.l. jun.17.

M. D. K.

PELKÁRY István festő

„Feloldás este" (1957) Rear

„Temetés" (1958) Rear.

„Falu felett" (1960.)

„Szőlőhegy" (1958)

Vicces Zoltán: Pelkáry István festőművész kiállítása, Ernst Múzeum

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 63. l.

M. D. É.

PEKÁRY István festő

Dunaay Gizella szövőművésszel

Gobelin, nőnyeg, fresco, diszlet-

„Arnapartiházak" (1960)

„Celeste I."

„Rakpart Ponzán" 1960

„Hollóstor" 1958.

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 62. o.

Pékary István
festő
II. Trombitás út 2.

MKSz 1947

MDK

Pekáry István

Mézeskalács

Uj magy. művészet keresztmetszete. Tamás Gal. 45. kiáll. 1932. ápr-máj.

MDK

Pekári István

Valle dei Mulini, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1.kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 7 l.

MDK

Pekáry István

Falu

Parasztpár

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

38 l.

MDK

Pekáry István

Öreg pásztor, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.
34 l.

Pekáry István

Fränkel Ignác

Lakás és butor
Bp. 1938. 60. l.
képekkel

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minis:

10021/1940. szám.

Illetékes Orsz. Bizottság

Elnök.

Budapest

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Rákos Rátkay

Rebecca Lorian

L. La Rose

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

Pékári István

rajza vgy.

Szinhár

1946. dec. 18–31-ig

20

Pekáry István

gyűjteménye

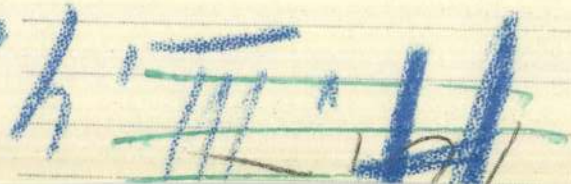
a városháza

Pécs

Székesfehérvár

(Prospektus)

K. i. é. n.

IFJ. SCHULZ JÓZSEF, BUDAPEST.

T.

Ezennel eladok Ön~~nek~~ ~~öknek~~ Ifj. Schulz József budapesti czég
rahagyása fenntartásával

állítandó

zetendő

Pekary Štván

Lajd

Hajlék. 1937

2. 4. 75, 76. L

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Pekáry István

Vasárnap c.
kép repr.

Kollár
30.-l.

Erdélyi Nemzeti Múzeum régiségtára

VIII. 171

Pekáry István festő

Margit körút 48. Művésznők.

1934. nemz. képzőm. kiáll. 181.

Pekáry István

Műcsarnok

1933. nemz. képzőm. kiáll.

482, 483

Pekary István

Jenő

Irod

Hermann Varga

463. P

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Pekáry István

kat. kiáll. Tamás
Galiná
1931.

rod
2

Ujsag. 1931 maic. 29
(e.a. P. I. és Gádor
István)

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

M.P.K.

PEKÁRY István festő

„Tószikán táj" (1959.)

„Utca Tsola Ponran (1960)

„Halaiszpala" (1960)

„Halaiszbárkák" (1960)

„Ponrai kikötő" (1960.)

„Celera II."

/.

Magyar Építőművészet 1961. 3-4. 62. l.

PEKARY István festő

„Santa Maria öböl" (1960.)

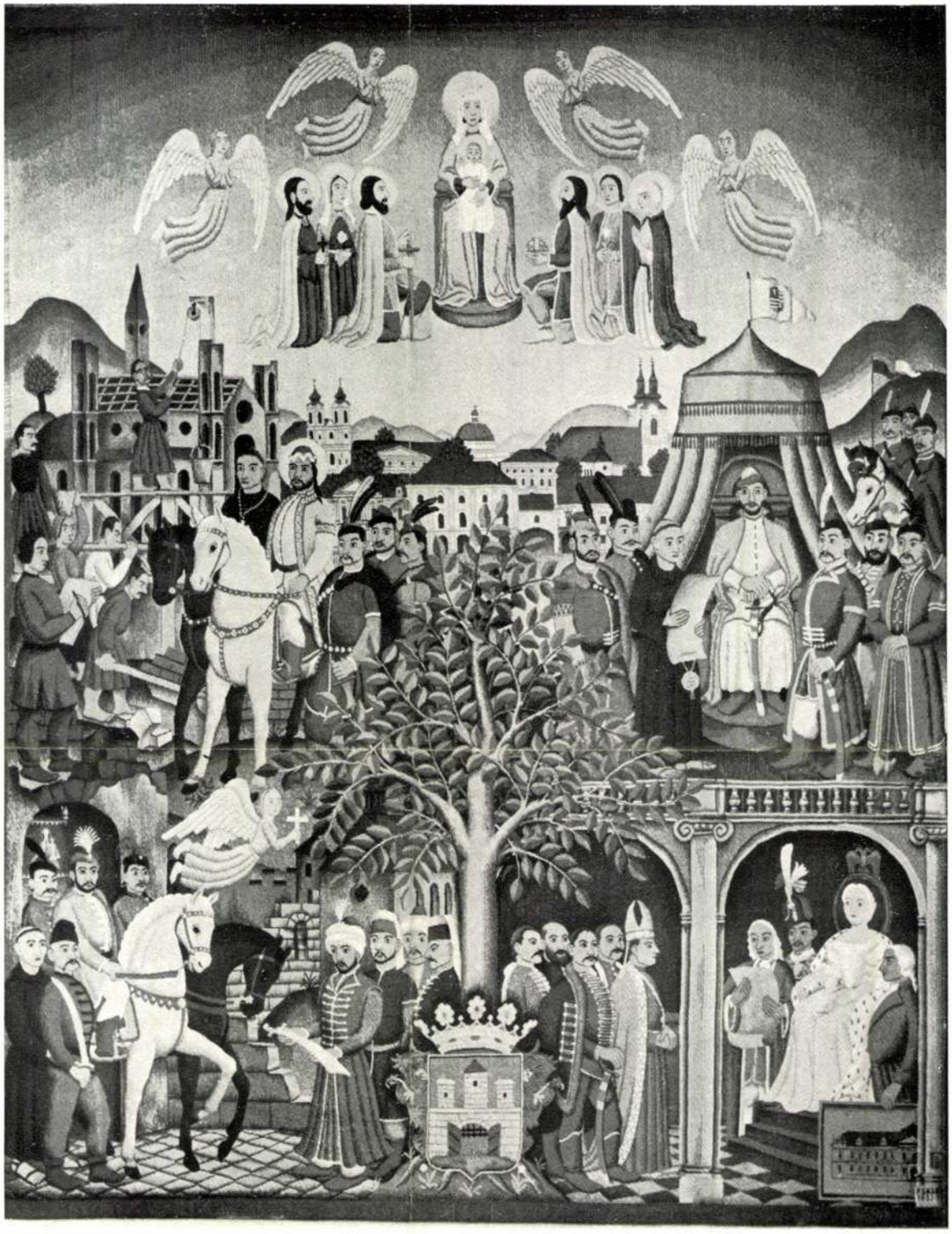
„Provence I." (1960)

„Fürdőzők" Pozzuoli

„Hajóhajók" (1960.)

„Olasz városka" (1960)

„Settignanoi templom" (1960) Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 63. o.

Gobelin. Tervezte Pekáry István. Készítette a Budai Szövőműhely. — Gobelin. Entworfen von Stefan Pekáry. Verfertigt von der Webewerkstatt in Buda. — Gobelin. Design by Stephen Pekáry. Made by Weavershop of Buda.

MAGYAR IPARMUVESZET
1939.

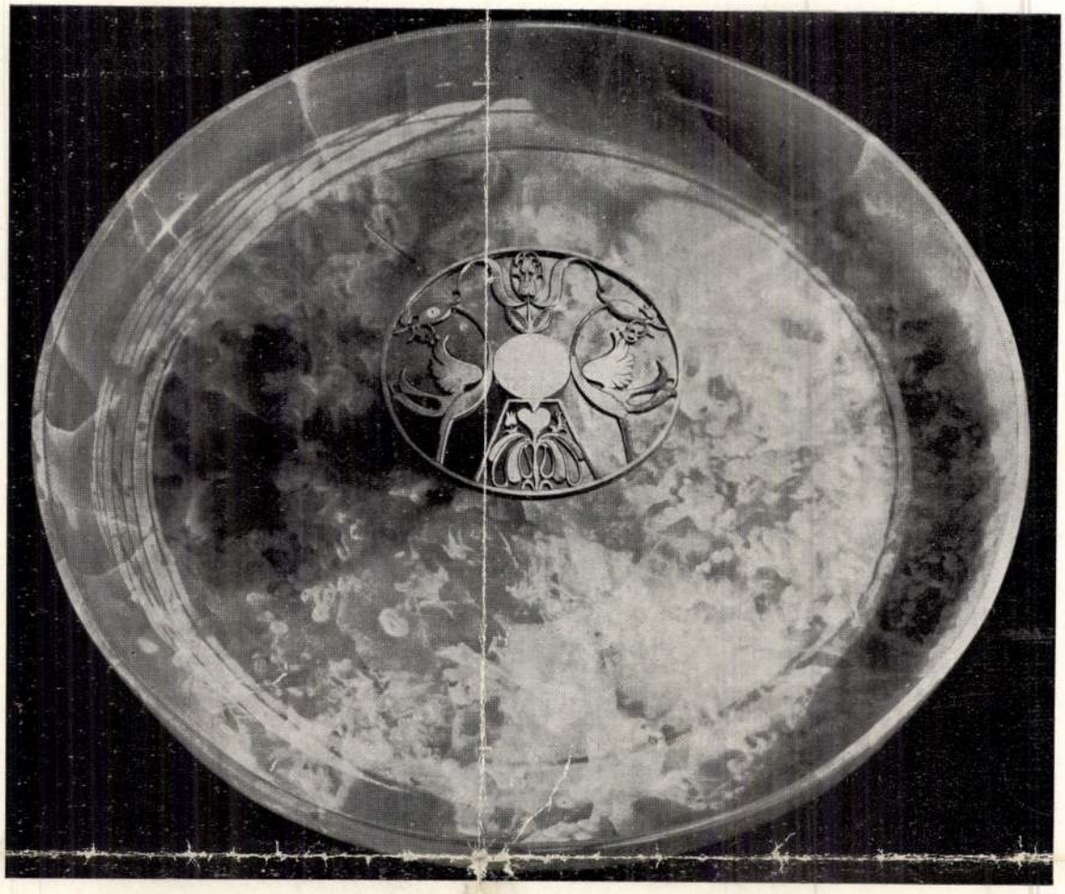

Zsindelyné Tüdős Klára „Ünneplő magyar díszruhák" című könyvéből. A rajzokat a szerző tervei nyomán készítette Szabó Gabriella. — Aus dem Buche von Frau Klara Zsindely Tüdős: „Ungarische Festkleider". Die Zeichnungen auf Grund von Entwürfen der Verfasserin ausgeführt von Gabrielle Szabó. — Illustrations from the book of Mrs Clarisse Zsindely Tüdős: „Hungarian Gala-dresses". Drawings made upon designs of the author by Gabrielle Szabó.

Részletek a Pekáry-féle gobelinből. — Details des Pekáry'schen Gobelins. — Details of Pekáry's gobelin.

Fent : Aragonit tál. Tálos Gyula tervei után készítette a Seenger Béla rt. Lent : Plakettek. Hellebrandt Béla művei. — Oben : Schüssel aus Aragonit. Nach Entwürfen von Julius Tálos, verfertigt von der A. G. Béla Seenger. Unten : Plakette. Werke von Béla Hellebrandt. — Above : Dish of aragonit. Made upon designs of Julius Tálos by Béla Seenger Comp. Ltd. Below : Plaquettes. Works of Béla Hellebrandt.

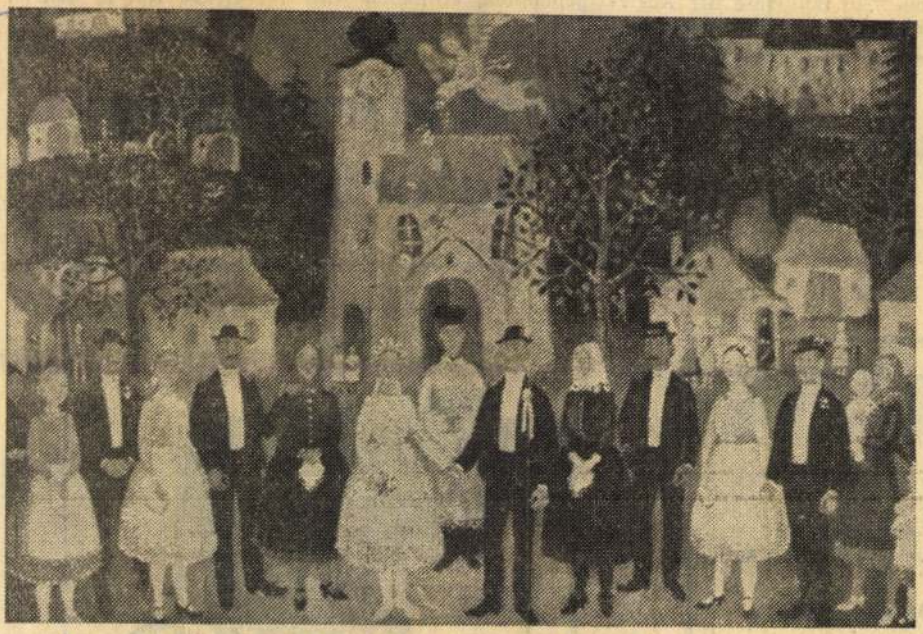
ARGUS INTERNATIONAL DE LA PRESSE
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE
INTERNATIONAL PRESS CUTTING SERVICE
ZÜRICH TEL. (051) 27 99 12/27 18 77 GENÈVE TEL. (022) 32 54 10

Pekary Istvan

ST. GALLER TAGBLATT
Morgenausgabe
ST. GALLEN
20. Juli 1966

1021

Lust und Trauer dieser Welt

Istvan Pekary: Hochzeit.

Aus Ungarn ist in der Galerie Semiha Huber Istvan Pekary zu Gast. Peinture naïve vom Erzählen her, in der Komposition jedoch absolut gekonnt und sicher — beides vermischt sich zu Darstellungen, die wie Bühnenbilder anzusehen sind (Pekary hat auch schon für Theater und Opern Szenerien und Kostüme entworfen): auf eine andere Ebene gesetzt, aber mit allen Möglichkeiten zu Lust und Trauer dieser Welt. -eb.

das Basler Straßennetz (mit
doch in diesem Jahr begonnen
ung des Bürgerspitals; der Bau
ren erste Bauphase der Regie-
em Jahr einen Ratschlag vor-

Gang s
erstellt
ein neu
genannte
Zukunft B

si

ker» mit 2 farbigen
gen
eis Fr. 4.—
T.GALLEN

EN

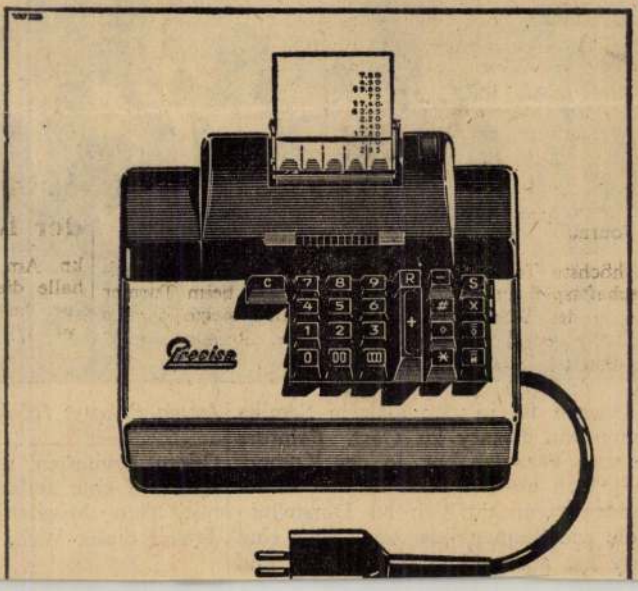
Umständehalber
günstig zu verkaufen

Opel Kadett Caravan

Jahrgang 1965

wenig Kilometer, un-
fallfrei, aus 1. Hand.
Teilzahlung möglich.

Jetzt kurzfristig lieferbar!

Telefon: 188-296, 18

MAGYAR HÍREK

1967 JUL 15

1021

Magyar Panoráma

Ősz 1967

Megjelent a MAGYAR PANORÁMA őszi száma. A negyedévenként magyarul, angolul, németül és franciául megjelenő képes magazin a többi között közli a „Mi tetszett nekem Magyarországon?" címmel megindított fényképpályázat részvételi feltételeit. A címlapon: Pekáry István festménye: A szőlőhegyen

hallgattam Lakatos Sándor, Oláh Kálmán és Boros Lajos zenekarát. Szép volt. (Úgy mondta — de nagyon kedvesen — „szép".) Viszont, ami hiányzik: a szódavízhez nem mindenütt adnak jeget.

— Ez bizony hiba ebben a melegben. Azt mondta, vidékre is ellátogat?

— Minden alkalommal. Egy-egy megyét, azt hiszem

prog
ripo
gáne
érez
M
csit
lyod

tudtam kipróbálni, mert éppen ebben a tíz percben lehettem volna magánember.

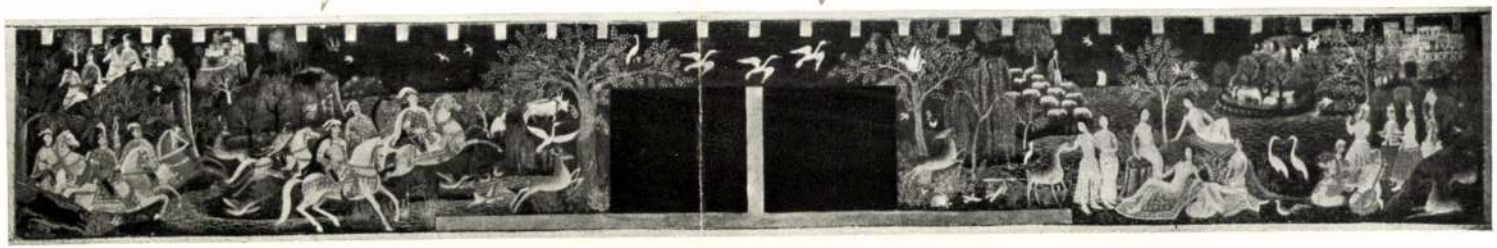
S. M.

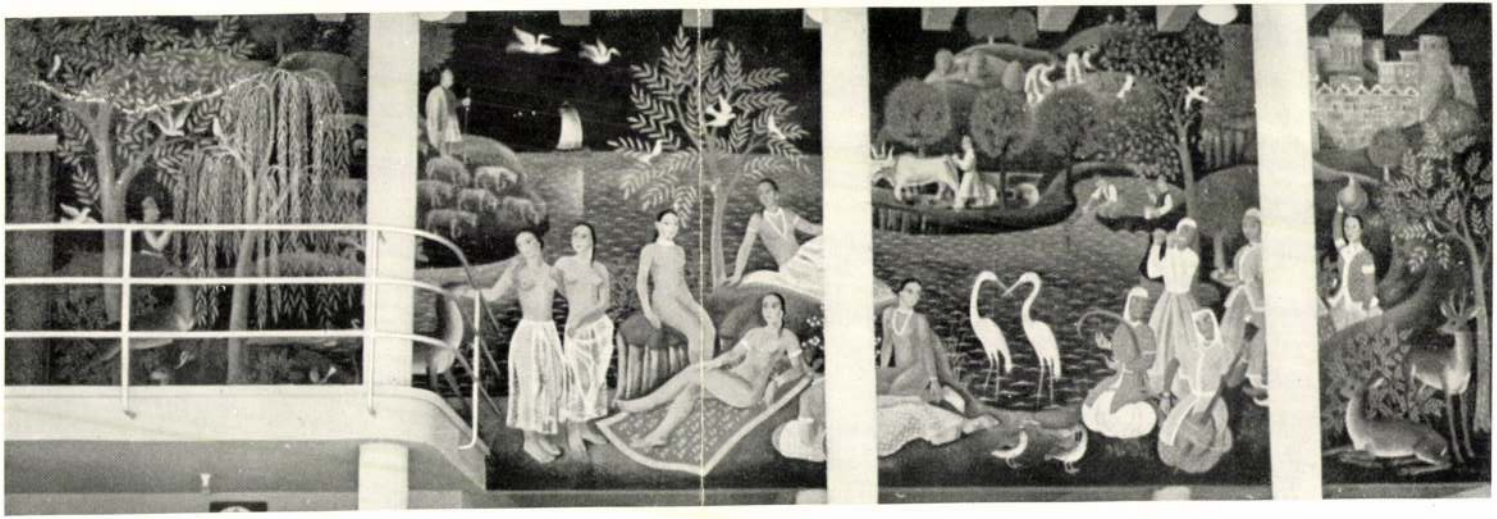
rország és Líbia között

ösen elhatározták, hogy nagykövetei szinten diplomáciai kapolatokat létesítenek.

Utazásnál ++++
ne feledje:
MAGYAR BOR!

A szentmargitszigeti Strandfürdő öltözőépületének
falképei Pekáry István tól -

Gyárfás Magyar Iparművészet II. 60.

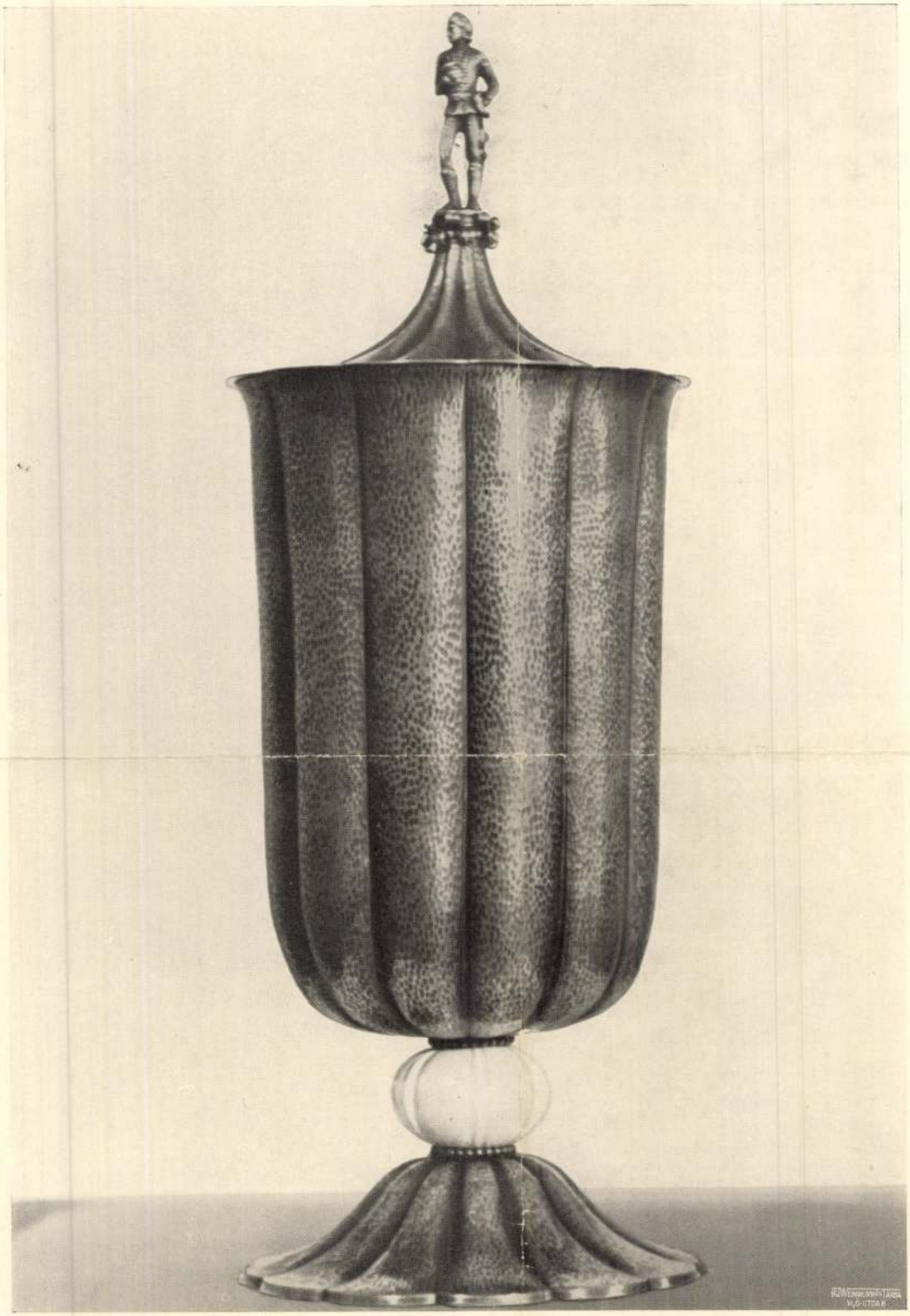
Pekáry István

Illusztrációk

Pekáry István „Magyar Népviseletek" című albumából. (A Tamás-Galéria jogosításával.) — Illustrationen aus dem Album „Ungarische Volkstrachten" Stefan Pekárys (mit Genehmigung der Galerie Tamás). — Stephen Pekáry: Illustrations to the Album „Hungarian National Costumes". (By the courtesy of the Tamás Gallery.)

Iván István: a wieni Collegium Hungaricum emlékserlege. — Der Gedenkpokal des Collegium Hungaricum in Wien, von Stefan Iván. — Stephen Iván: Memorial cup of the Collegium Hungaricum in Vienna.

PEKÁRY ISTVÁN

76 # Modern grafikai és iparművészeti kiállítás

A képzőművészet és iparművészet legnemesebb kapcsolatait tárja fel a Tamás Galéria finom ízléssel rendezett új kiállítása. Nem lehet megállapítani a kettő között a határt, iparművészi alkotásnak számítanak-e *Ferenczy* Noémi gobelintervei, amelyeknek Európában alig találni ma párját, vagy nem szobrászi munkák-e *Gádor* remek állat-groteszkjei? De hiszen mindegy: akárminek nézzük, öncélú képzőművészeti műnek vagy művészi használati tárgynak, fő, hogy ami itt van, az mind gyönyörködtetően szép, stílusos, megalkuvás nélkül válogatott, a mát reprezentáló anyag.

Az említetteken kívül *Pekáry* István bűbájos naivitású, magyar mesékből álmodott gobelinterveket hozott, megtalálta bennük igazi feladatát. *Molnár C.* Pál egy sorozat fametszeten számol be külső és belső elmélyüléséről. Fametszeteket állított ki *G. Szabó* Kálmán is, és szimpatikusan mutatkozik be egy új grafikus, *Fenyves* Sándor. Az iparművészek egész első modern gárdája itt van s itt mutatja meg, mivel kellene büszkélkednie az Iparművészeti Társulatnak. Gádoron kívül szép kerámiát *Gorka, Molnár* Margit, *Kandó* Magda, szőnyeget *Bor* Pál, *Vértes* Árpád, ötvösmunkákat *Teván* Margit állítottak ki. *Ferenczy* Béni néhány új plakettjét örömmel láttuk.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán
szintén festők, szobrászok és iparművészek vesznek részt. *Forgács-Hann* Erzsébet szoborkollekciója nagyon tehetséges és kitűnő kultúrájú fiatal művész első bemutatkozása. A festők közül *Káplár* Miklós válik ki hortobágyi képeivel. Kívüle *G. Pataky* Etelka, *Hacki* Zoltán, *W. László* Pál vesz részt a csoportban.

Az iparművészeti anyagban itt is sok szimpatikus, nívós munkát találtunk.

Magyarország, 1931. december 6.

Mihalyfi Ernő: Művészet, Társadalom
Bp. Corvina 1977

akart csinálni magának. Már a múlt évben is tartozott a bérrel, egyszer már peresítve is lett, de valaki, valami művészegyesület vagy mecénás akkor kifizette helyette a tartozást, tőkét, kamatot. Most körülbelül nyolc hónapig újra nem fizetett. Ingyen nem lehet lakni. Maga nem tudja, milyen nehéz helyzete van egy háziúrnak. Most is emelik az adót. Mondtam, adok neki ötven pengőt, csak költözzön ki, a végrehajtás úgyis költséggel jár.

– Mennyi házbérrel tartozik most Derkovits? – kérdeztük.

– *Körülbelül 400 pengő, majd pontosan utánanézek.*

– Méltóztatik tudni, hogy ezért a tartozásért minden képét lefoglalták?

– *Nekem annyi lakóm van, nem tudhatom pontosan mindenkinek az ügyeit. Nekünk nem kép kell ma, nekünk pénz kell. Az árverésen úgyis ha ezer pengőt ér a kép, ötvenet adnak érte.*

– Éppen azért talán lehetett volna várni még egy kicsit, hátha el tudott volna adni képet, s akkor megint kifizette volna a tartozását.

– *Az mese dolog, hogy el tudott volna adni.*

– Mégis, nem lehetett volna méltányosabban eljárni vele szemben?

– *Kérem, én mindig elég méltányos vagyok. A múltkor is a másik házamban...*

– Hány háza van igazgató úrnak?

– *Azt nem mondom meg* – válaszolta utolsó kérdésünkre a háziúr és méltatlankodva tiltakozott az ellen, hogy egy notórius nemfizető lakó ügyével kapcsolatban így kifaggassuk.

Hiszen ő – ezt a tárgyilagos igazság érdekében meg kell állapítani – teljesen jogosan, törvényesen járt el.

Magyarország, 1931. aug. 26.

PEKÁPY ISTVÁN

PEKÁRY ISTVÁN

76 éves korában elhunyt Pekáry István Munkácsy-díjas festőművész. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula tanítványa volt. A harmincas években, fiatalon, már a New York-i nemzetközi művészeti iskolán tanított. Érdeklődése a magyar népművészet és mondavilág felé fordult. A negyvenes évek elején Itáliában élt: a mediterrán táj és színvilág erőteljesen hatott művészetére. Alkotásait a magyarországi múzeumokban, a milánói, a New York-i, a stockholmi, zürichi, bécsi, firenzei és moszkvai közgyűjteményekben őrzik.

36. [redacted]. 43. [redacted].

. . . . . .

. . . . . .

19. . . . . hó . . . nap

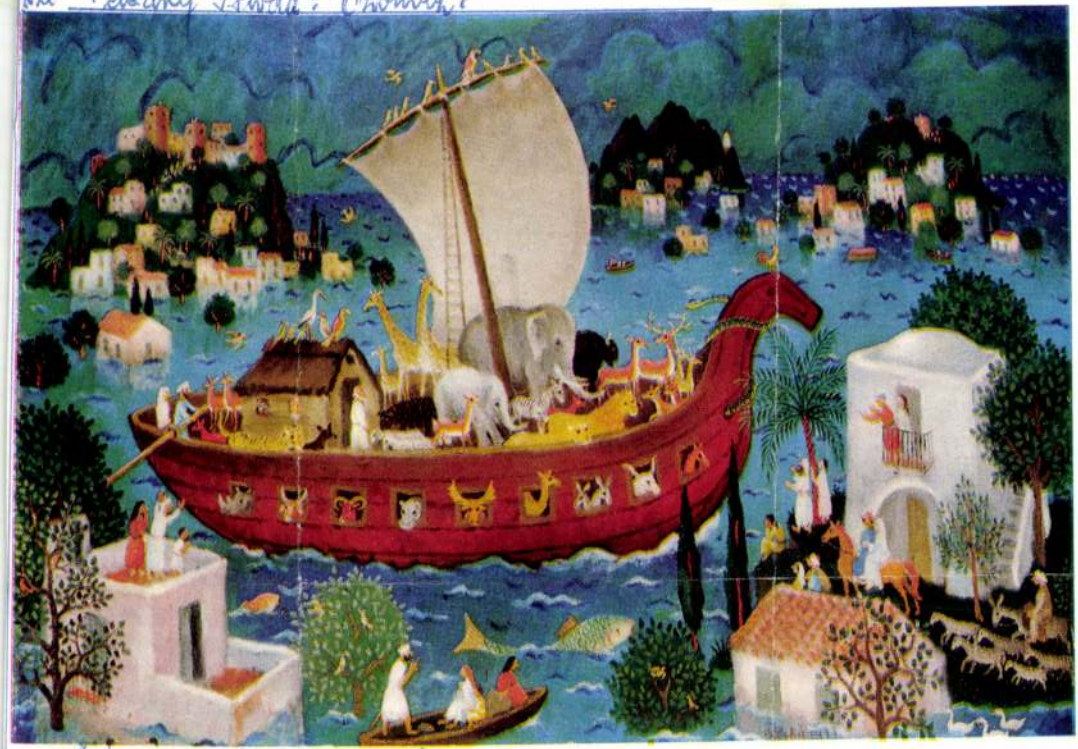
. . . . . .

cégszerü aláirás

. . . . .

. . . . .

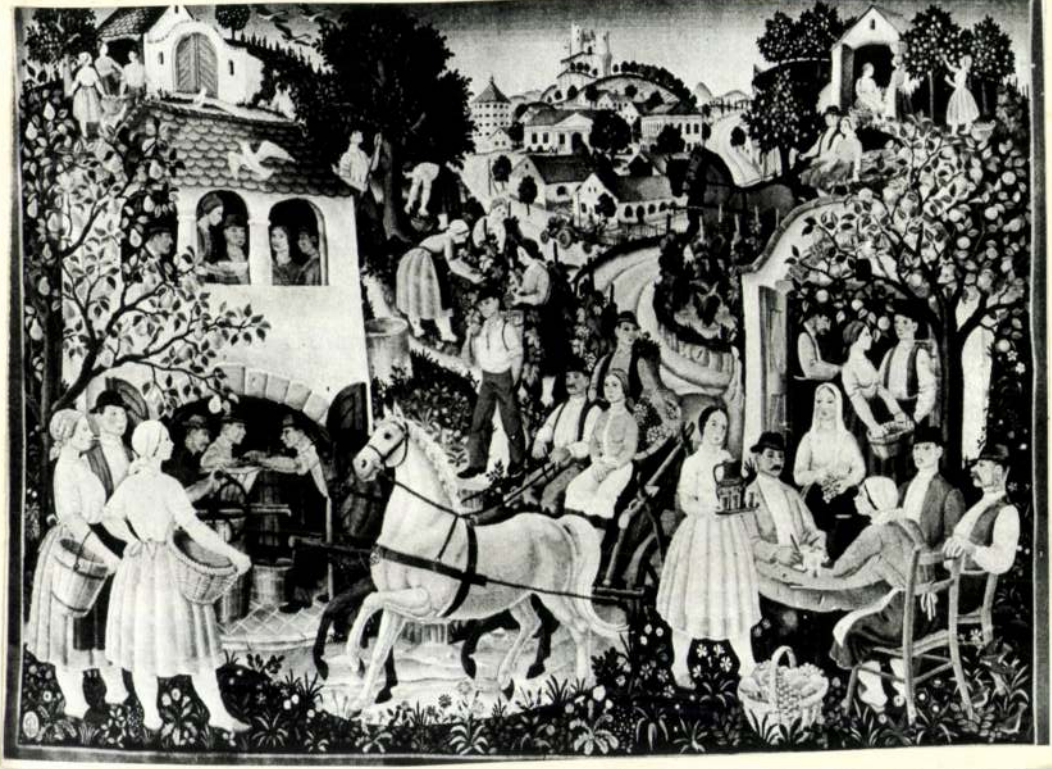
3 Illustrated, Budapest, 1994, p. 11.

Schéner Mihály

Schéner Mihályról már évek óta tudjuk, hogy nagyon határozott program szerint dolgozik, melyről bár töredékesen, de hírt adtak a kiállításokra beküldött munkái, Vácott rendezett kis bemutatója (Vigh Tamással), a lapokban és folyóiratokban közölt rajzok és fényképek, sőt azok a versek is, amelyeket Ágh István írt róluk. „Párizsban kezdtem először magyar folklórral foglalkozni, midőn az idegenben a gyerekkorból feltörő paraszti emlékeim találkoztak a modern művészet iránti igényeimmel... Legfőbb törekvésem az építés, új konstrukciók keresése." A vállalkozás nagyszabású és időszerű, nálunk pedig a lehető legszükségesebb.

A hazai hagyományok és a „modern művészet iránti igény" találkozása már sokszor jelentkezett programként a magyar művészet történetében, de a megvalósítás során rendszerint csorbát szenvedett. Vagy a fogalmakat értelmezték rosszul, vagy a történelem szólt közbe.

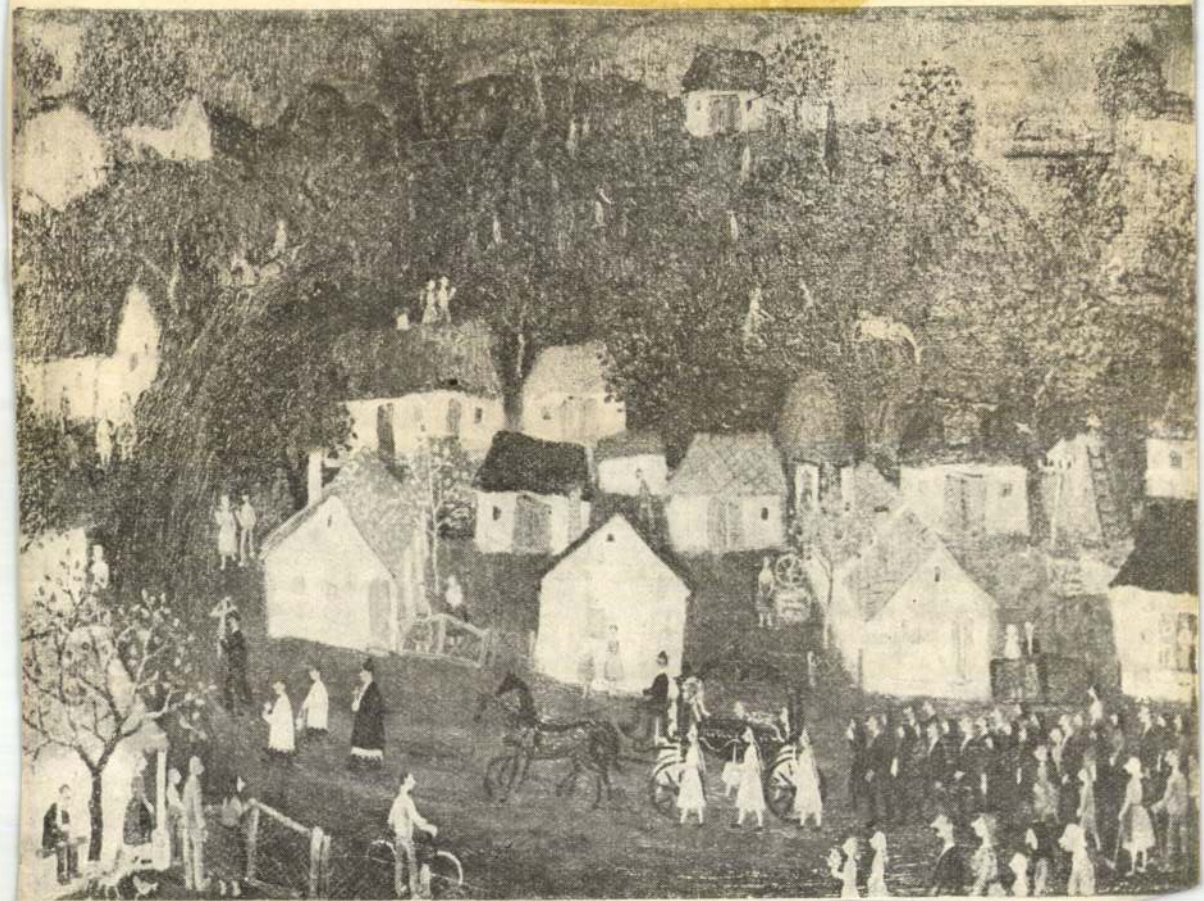
XIX. századi festészetünkben még csak a népi életkép jelent meg, a századforduló művészete felfedezte a népi ornamentikát. Később egyre inkább a szimbolikus jelentés, ma pedig elsősorban a *szerkezet* és *arányrendszer* kutatása került az érdeklődés középpontjába. Először a falusi építészettel foglalkozó építészek találták szembe magukat ezzel a proble-

Pekáry István

Szüret

Rózsa Gyula: A "rómaiak" 1945.után
Művészet, 1977. december - 26.oldal.

Mátyás király szabad vadászait, kiknek nemesi levelet elkobozta valamilyen határperben ama hírhedt Bíró Márton veszprémi püspök.

Árnyék sötétlik Bonipert arcán. Előbb utasította a lányát, hogy le kell takarni a házban a tükröket s a halódó asszony fényképét. Majd meg a villanyégőt papírral árnyékolta.

— Láttam apádat a minap, odalent... megöregedett. Micsoda remek lovas volt! — A beszélgetéskor élt még az apám, azóta föld alatt van ő is — feleslegesen nem kell kimondani a halál nevét —, akkor hallgattam az öregemről, a meghívó levélről akartam beszélni, melyben az elnök segítséget kért tőlem, mivel a boglyasi közös gazdaságot másikkal egyesítenék. Mintha én bármit tehetnék ellene. Milyen lehetett srácként Bonipert? Kíváncsiságból ideutaztam, s halott lesz holnapra a házban.

— Azon a szüreti felvonuláson bámészkodtam, amelyen János bátyám megfékezte a szürke csikót. Hány éve annak, barátom?

Hangosan számolom, bizony már negyvenhárom. Csak mert apám a főszereplő, s ez a legkedvesebb gyerekkori emlékem. De megőrizte magában Bonipert is.

— Igyunk barátom... a szentségit, hogy fut az idő! Elszáll, mintha fújnák. — Bonipert hátralöki a rapsickalapot, jobban látszik boltozatos homloka, kopaszodó, verejtékes fejeteteje.

Valaki elszármazott tőlünk Bábolnára az állami ménesbirtokra csődörösnek — afféle civil huszárnak —, s a lótartó parasztok elsompolyogtak arrafelé a kancájukkal, ha jött a párzás ideje; fizetni sem igen kellett az idevalónak, ingyen, vagy kevés pénzért meghágatta a lovát az a csődörös.

Az elnök a szüreti felvonulást idézi. Érzem, most is holt — de a beszélgetéskor még élő — apám kezének melegét. Kevés beszédű, sokat dolgozó, szikár barna ember volt apám, huszár a katonaságnál. Esténként a konyhában katonakoráról mesélt nekünk, vagy érces hangon énekelt, míg piros lánglepkék röpködtek a falon. Azokat a

Pekáry István

Szent István

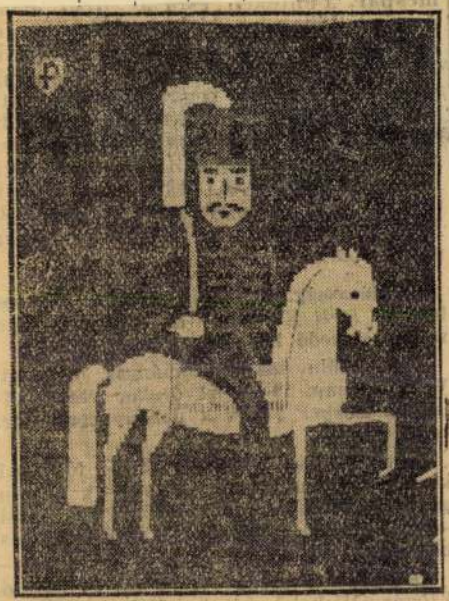
Rózsa Gyula: A "rómaiak" 1945.után
Művészet, 1977. december - 26.oldal.

Pekáry István
és Zádor

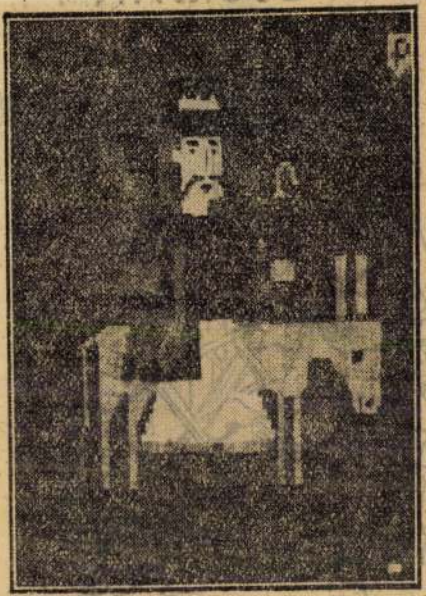
— **Pekáry István és Zádor István kiállítása.** A Fränkel-szalón holnap megnyíló kiállításán két teljesen ellentétes jellegű, különböző temperamentumú és fantáziájú művész alkotásai kerülnek a közönség elé. *Zádor* István, a naturalista nemzedék kitünő grafikusa az utolsó 15 év rajztermésébőll állít ki válogatott darabokat: virtuóz rajzokat magyarországi, németországi, szentföldi útjairól. *Pekáry* István a valóság helyett a mesék világában él és témáinak teljesen megfelel primitíveskedő formanyelve is. Különösen megkapóak szövött és csomózott figurális szőnyegei, amelyeknek tervezésével újabb időben foglalkozik. Ez a dekoratív műfaj nagyszerűen megfelel Pekáry törekvéseinek. Tervei azt a reményt keltik, hogy a szőnyeg-tervezésben rövidesen megtalálja majd teljesen egyéni és önálló kifejezési formáit.

Az Est

1933 III. 19

HUSZÁR

JUHÁSZ

PEKÁRY ISTVÁN SZŐNYEGEI

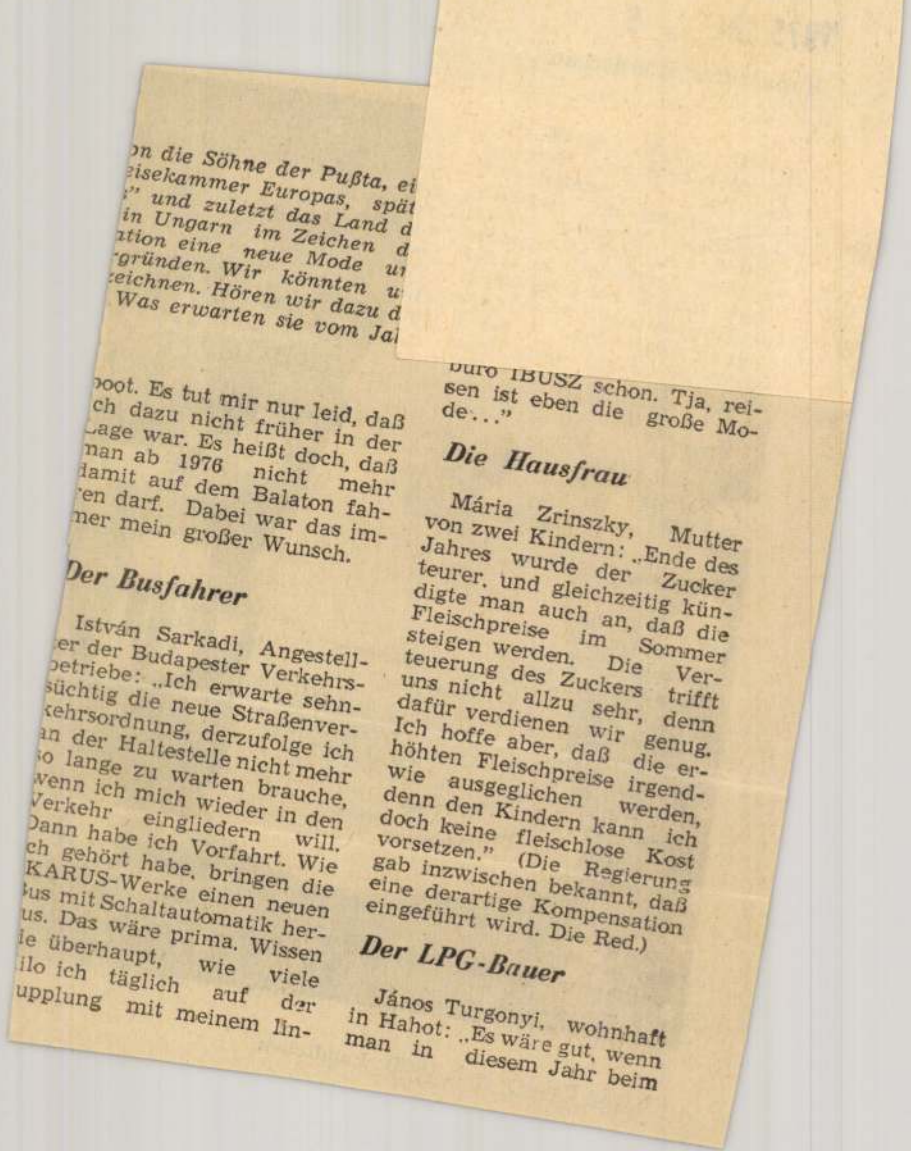
1975 DEC 9

Budapester Rundschau

1021

István Pekáry (geb. 1905): Landleben

...on die Söhne der Pußta, ei...
...eisekammer Europas, spät...
...," und zuletzt das Land d...
...in Ungarn im Zeichen d...
...ation eine neue Mode u...
...gründen. Wir könnten u...
...zeichnen. Hören wir dazu d...
Was erwarten sie vom Ja...

...boot. Es tut mir nur leid, daß ...ch dazu nicht früher in der ...Lage war. Es heißt doch, daß ...man ab 1976 nicht mehr ...damit auf dem Balaton fah...ren darf. Dabei war das im...mer mein großer Wunsch.

Der Busfahrer

István Sarkadi, Angestell...er der Budapester Verkehrs...betriebe: „Ich erwarte sehn...süchtig die neue Straßenver...kehrsordnung, derzufolge ich ...an der Haltestelle nicht mehr ...so lange zu warten brauche, ...wenn ich mich wieder in den ...Verkehr eingliedern will. ...Dann habe ich Vorfahrt. Wie ...ich gehört habe, bringen die ...KARUS-Werke einen neuen ...Bus mit Schaltautomatik her...us. Das wäre prima. Wissen ...ie überhaupt, wie viele ...ilo ich täglich auf der ...upplung mit meinem lin...

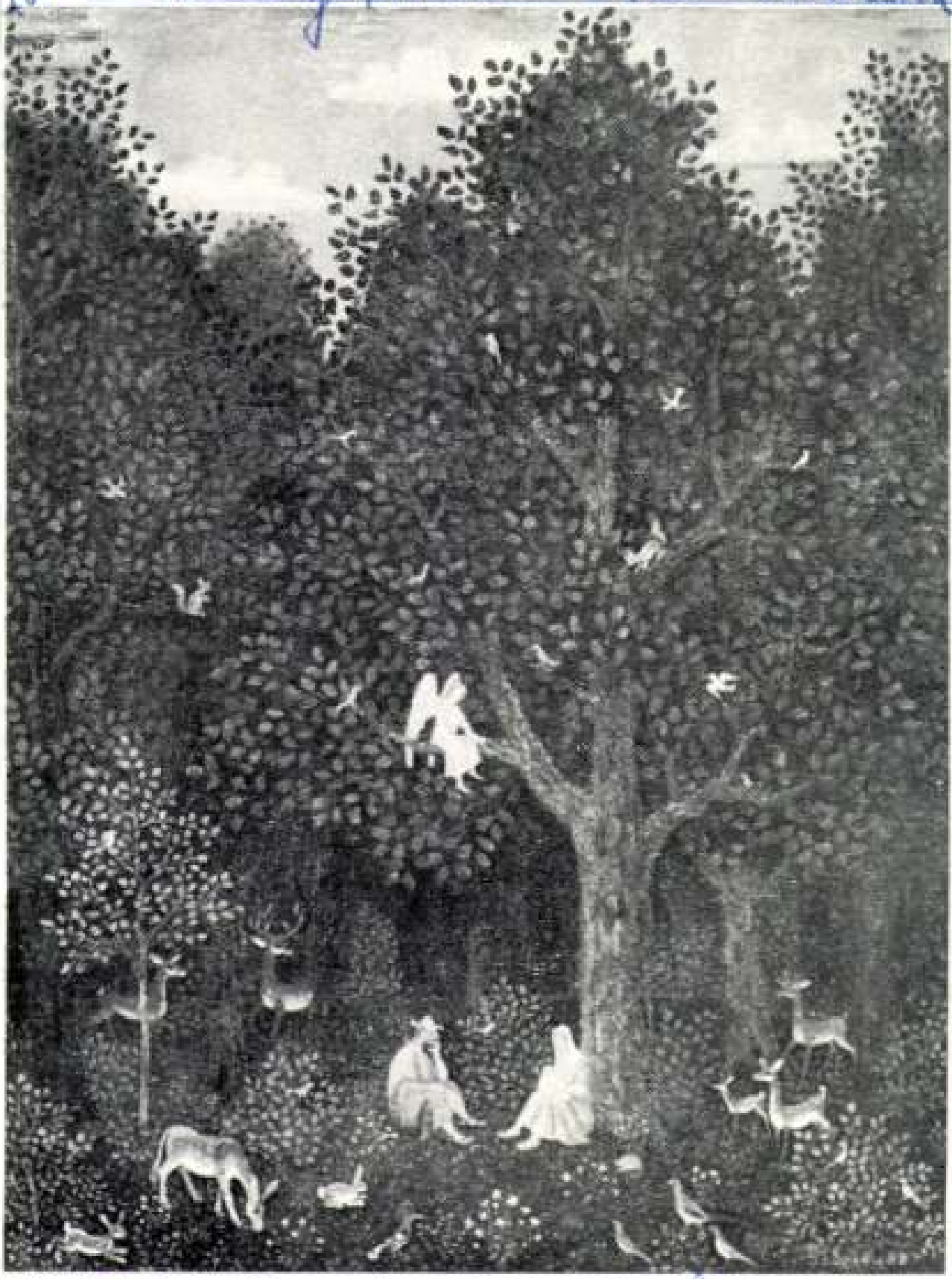
...büro IBUSZ schon. Tja, rei...sen ist eben die große Mo...de...“

Die Hausfrau

Mária Zrinszky, Mutter von zwei Kindern: „Ende des Jahres wurde der Zucker teurer, und gleichzeitig kün...digte man auch an, daß die Fleischpreise im Sommer steigen werden. Die Ver...teuerung des Zuckers trifft uns nicht allzu sehr, denn dafür verdienen wir genug. Ich hoffe aber, daß die er...höhten Fleischpreise irgend...wie ausgeglichen werden, denn den Kindern kann ich doch keine fleischlose Kost vorsetzen.“ (Die Regierung gab inzwischen bekannt, daß eine derartige Kompensation eingeführt wird. Die Red.)

Der LPG-Bauer

János Turgonyi, wohnhaft in Hahot: „Es wäre gut, wenn man in diesem Jahr beim

2 Művészet, Budapest, 1974. 4. sz.

ábui

mával a magyar népművészet stílus sajátosságainak keresése közben. Az a különleges érdeklődés, ami az elmúlt kb. másfél évtizedben nyilvánult meg a népművészet iránt, nagyon sok okra vezethető vissza. A legfontosabb a tartalmi mozzanat, amelyben egy még valóban közösségi művészet etikai tisztasága érvényesül és válik példaképpé, de ugyanolyan jelentős az a felfedezés is, mely a modern művészet és a népművészet alkotáslélektani és formai sajátságainak hasonlóságát veti egybe. Felfedeztük a népművészet modernségét. Vonzó, hogy nem ismeri a műfajhatárokat, annál fontosabb számára a célszerűség és hasznosság (mind gyakorlati, mind eszmei értelemben), mely

4 Pekáry István: Esküvői menet.

Művészet, Budapest, 1974. jún.

GÁDOR ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ KERÁMIÁI

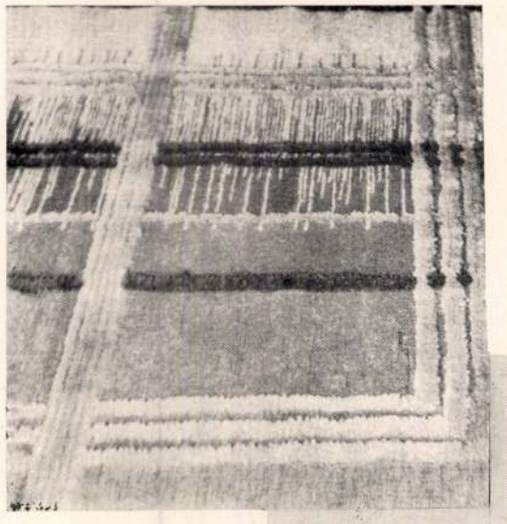
FOTO GUTTMANN ÉS RÉDNER

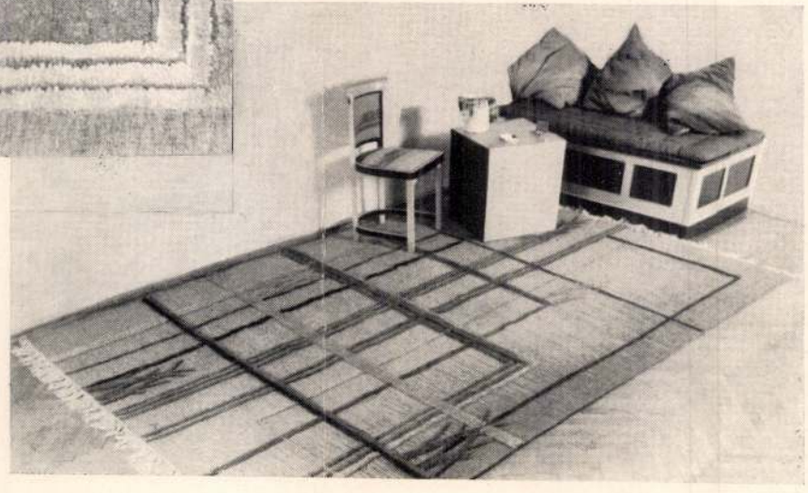

GÁDOR ISTVÁN újabb kerámiái. Fent: egyszerű, tiszta formájú edények, melyeknek színes, tompafényű mázа emeli a formák előkelő nyugodtságát.
Lent: terrakotta szobrocska. Ilyen kis zsáner-szerű plasztikai munkáit egyik téli kiállításon mutatta be Gádor. Formai egyszerűségük és tiszta felépítésük új értelmet ad a régi műfajnak.

PEKÁRY ISTVÁN kéziszövésű képszőnyeg: Csongor és Tünde.

VÉRTES ÁRPÁD kéziszövésű kilimszőnyeg, csomózott csíkozással.

FOTO MARIAN

Építőmunka. 1935. I. 12.

Pekáry István, fest.

Pekáry István festményeiből és gobelinjeiből nyílt kiállítás az Ernst Múzeumban. **Képünkön: a Három királyok című festmény.**

(MTI-fotó)

ınnak a barátságnak
hétköznapjai, s ünne-
A magyar—bolgár
éri kapcsolatok tör-
ében messzire nyúl-
ik vissza, s mindun-

ITÁLIA:

M
Sza
Tar

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

Pekary István.

1971 SEP 1

1021

PEKARY ISTVÁN: SZÜRET

Tudósítóink írják

HIVATÁSA TELJESÍTÉSE KÖZBEN

Mint a napilapok hírül adták, tragikus baleset történt: az Országos Mentőszolgálat repülőgépe a Tatabánya melletti Körtvélyes-pusztán kényszerleszállás közben lezuhant. A szerencsétlenség következtében meghalt Tóth György, a mentőszolgálat 46 éves főpilótája, és a repülőgép egyik utasa: Kalivoda Józsefné 62 éves soproni lakos.

Tóth György, aki szolgálatának teljesítése közben vesztette életét, 1958 óta — repülő-mentőszolgálat megalakulása óta — tagja volt a pilótacsoportnak. Több mint egy évtized alatt emberek százainak életét mentette meg. Nem számított a jó, vagy a rossz idő, az éjszaka, vagy a nappal; ha emberéletről volt szó, Tóth György — csak úgy, mint a mentőszolgálat valamennyi pilótája — nem ismert fáradtságot, nem félt a nehéz helyzetektől.

Emlékét bajtársai és mi mindannyian kegyelettel megőrizzük.

Ceglédr

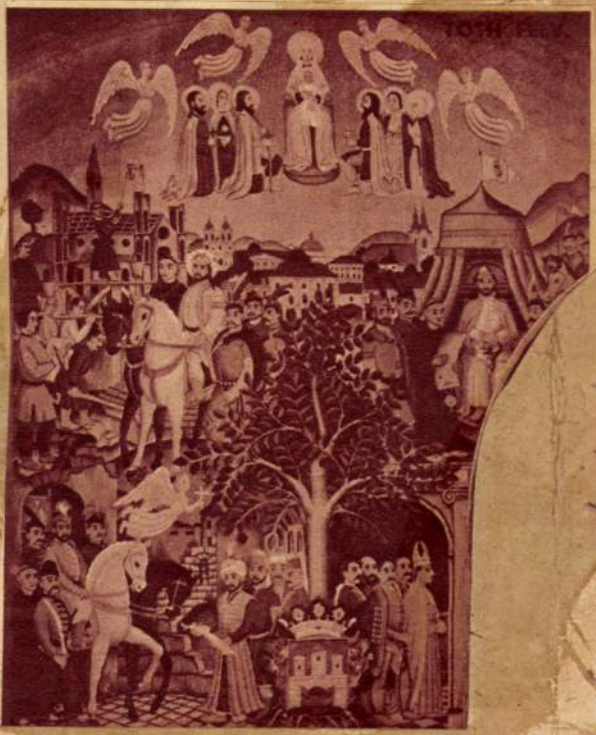
Szakszervezetünk városi alapszervezete ünnepi taggyűlést tartott a kórházban. *Dr. Bogye Gábor* városi főorvos ismertette a szakszervezet VI. kongresszusának határozatát ,az új bérrendszert és a ceglédi egészségügyi dolgozók bérbesorolását. *Dr. Unoka József* kórházigazgató megemlékezett Semmelweis Ignácról, megyei kórházunk névadójáról.

A törzsgardaszabályzat ismertetése után az új törzsgárdatagok avatásával, a jelvények és a kitüntetések kiosztásával ért véget a tag-

Bensőséges

színhelye volt a Pest megyei Tanács Semmelweis Kórháza idősebb *dr. Czeyda-Pommersheim Ferencnek*, a nagyhírű sebésznek 80-ik születésnapja alkalmából. 1933 óta — négy évvel ezelőtti nyugdíjba vonulásáig — vezette a kórház I. számú sebészetét és ma is fáradhatat

Pekáry István

„Jelenetek Székesfehérvár történetéből". Pekáry István faliszőnyege.

Székesfehérvár, Városháza

Petőfy István

a „Kisfaludi és Egedi Róza jövendő jelenete” gobelin

Művelt Nép
1955 X 11.25

Pékáry István, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész /1905-1981/.

„Éden", olaj, 80 x 100 cm, 1976.
XVII. Szegedi Nyári Tárlat.

Vázlat a Szegedi Nyári Tárlatokról.
Művészet, 1983. jún. 34. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

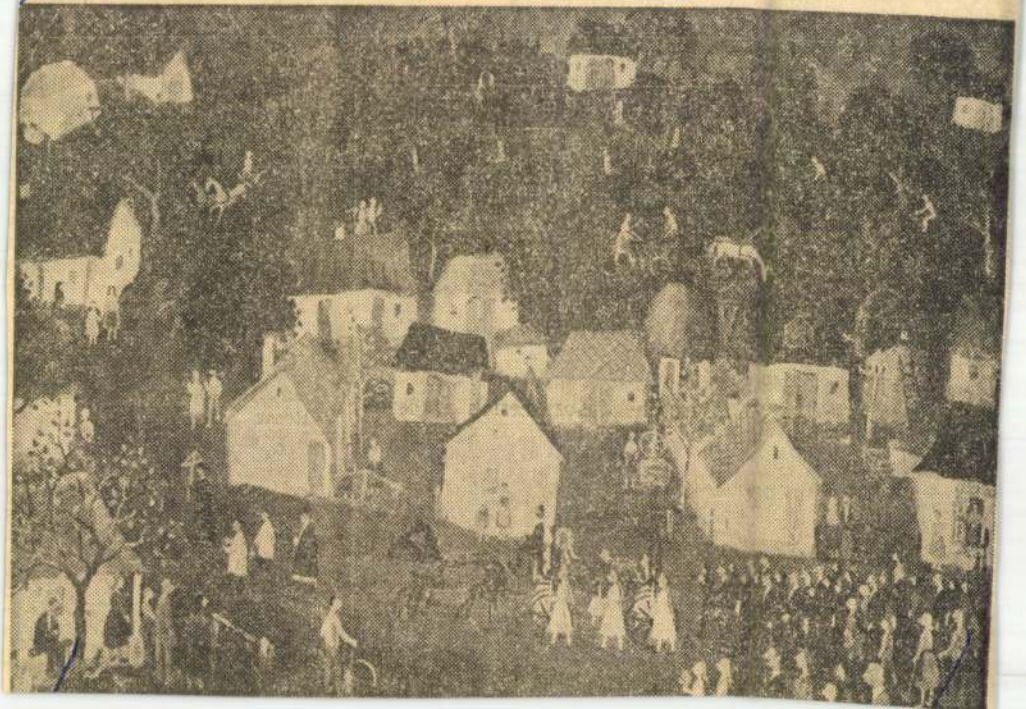
Egészségügyi Dolgozó

1976 MAR 1

Pekáry István

1921

Pekáry István festménye

a párt- és a szakszervezetek egyre következetesebben véleményt nyilvánítanak minden lényeges kérdésben. A vezetők is erősebben támaszkodnak rájuk, régebben a véleményezési jog nem érvényesült ennyire.

A megyei kórházban dr. Csépányi Attila igazgatóval és a két igazgatóhelyettessel: dr. Kún Ákos vérellátó- és dr. Szeghy Gergely szemészfőorvossal beszélgettem a rendelet végrehajtásáról.

A rendelet a kórházban huszonhárom embert érintett: valamennyiük megbízatását meghosszabbították, de ötüket a nyugdíjkorhatár elérése miatt csak egy vagy két évre. Tizenkilenc vezetőt a megyei egészségügyi osztály, négyet a kórházigazgató nevezett ki. Egyetlen vitatott eset volt: az illető szakmailag kiváló, de vezetői készsége, viszonya a beosztottakhoz nem megfelelő. Az illető végül türelmi időt kapott: lehetőséget arra, hogy a következő időszakban változtasson a magatartásán.

nevet említi
évesnél idősel
azonban aligha
hasonló színvo
mény. Másrész
hogy a rendelé
dot arra, hogy
orvos kieme
ményt képes nyújtani, munkakörében maradhasson.

A vezetői pótlékot az alapbérből hasították ki. A nyugdíj felé haladó vezetőket ez hátrányos helyzetbe hozta, mert nyugdíjuk így alacsonyabb lesz, mint azoké, akik még jó néhány évig dolgoznak. A szolnoki kórházban ezt ellensúlyozni fogják, de nem biztos, hogy minden intézmény gondol erre.

Végül Kún igazgatóhelyettes megemlíti, hogy a rendelet nem vonatkozik a körzeti és az üzemorvosokra. Feltétlenül jó lesz-e, ha egy idősebb, meg nem hosszabbított megbízatású orvos elmegy például vezető üzemorvosnak, pedig esetleg ezt a munkát sem tudja megfelelően ellátni?

nak tartják a megyei kór
házban, mert elősegíti, hog
megszűnjön a fekvőbeteg
intézetek rezervoár jellege
az orvosokat jobban átirá
nyíthatják a területre. Vég
eredményben a rendelet elő
segíti, hogy a zárt kórhá
nyílt kórházzá váljék.

★

A látogató benyomása sze
rint Szolnok megyében jó
hajtották végre a rendelete
A hatást természetesen csa
hosszabb távon lehet le
mérni.

A kisebb javításokról –
akár a rendelet szövegében
akár végrehajtásában –
érdemes gondolkodni. Ör
vendetes, hogy az 1980-ba
esedékes meghosszabbítá
előkészítésére több idő lesz
mint most volt.

Dr. H. P.

Pekáry István

Pekáry István: Tájkép, 1971
(fotó Szabó/Wahr)

Július 4–27.

— Kiállítási naptár
Művészet, 1975. július – 45 oldal

Prospektus-fedél

Pekáry István terve

Piatnik Nándor és Fia offsetnyomása

1935. 4. 12

Pekary István

Idegenforgalmi prospektus

Szemes István terve

Fővárosi Nyomda rt. nyomása

Ibolyás asszonyoknak

Írta: Sinka István

Sok asszonyhoz húz a fejem,
sok asszonynál sok kegyelem.
Így vallatnak, úgy vallatnak
s azt kérdezik, miért lépek
eke után, búzaföldön,
mondjak inkább nekik szépet,
daloljak a kertjük alatt . . .
Mindnek van egy ibolyája,
mindnek van egy üdvössége. —
S ha megállnék egy szívverésre,
nekem adnák mindet ingyen.
Áldja meg őket az Isten!

Mindnek van egy ibolyája,
mindnek van egy üdvössége . . .
Egyet ha sokszor ölelnék,
csillagot dobnék az égre,
s nem álmodnék eke után
búzaföldön, este, állva, —
Mert asszonykar aranyvonó,
s mindig azon sírna szívem
örök bugó muzsikája.

Tájkép

Írta: Hollós Korvin Lajos

Szemed folyótükrén a szemgolyó
dúslombú zöld sziget,
melynek közepén mély, fekete tó
hívogat, integet.

Homlokod fehér, alvó téli táj:
havára hullanak
hajadról, mint játékos napsugár,
zizegő aranyak.

Ajkad hűvös, piros naranesgerezd,
és mint a szűzi mag,
úgy bújik ki alóla, ha nevetsz,
csodálkozó fogad.

A vállad bárányfelhő, oly fehér
és minden bűnt felold,
innen lopja, ha éji útra tér,
ezüstfényét a hold.

Lépéseid

Írta: Timár Magda

Csak a te lépteidet szeretem,
Mert őszintén kopognak, nótás kedvvel.
Milyen másképp suhannak a ravaszok,
Az ólomlelkű követelők, sunyik,
Széles sarkak, széles talpak nehezülnek
És szeretnének eltiporni mindent
És szeretnek nagyokat dobbantani,
Mint az elszabadult vérmes paripák
A te lépteid dalosak, zengők,
A földhöz szerelmesen simulnak
És nem igazodnak idegen ritmushoz.
Nagyokat lépsz és szabadon.
Fiatalos daccal veted meg a lábad
Az utca meggyötört kövezetén
Minden lépésed tisztán koppan
És nem hallani mögötte hintázni
Árulkodón doboló dalokat,
Sem vádakról, sem a vágyról,
Sem a gőg heggyé hatalmasodó gondo-
[latait.
Csak egyszerű tiszta nótát pattant a
[lépted,
Szerény kis nótát penget a földből a
[talpad
Így csak a jóemberek lépnek, a dolgosak,
A szegények, akik rőzsét szednek az
[erdőn
És falevélágyon hemperegnek
És az aratók és a vicsorító gépek mun-
[kásai.
Jöjj el! Tiszta lépted dudoljon ablakom
[alatt
Ajkamról is fényes kis dal kuporodik
[eléd
És megköszöni lépteidnek nótásan
[pattogó kedvét.

Nem vagyok csodagyerek

Írta: Gálffy György
IV. gimnazista

Én nem vagyok csodagyerek
Tündöklő fényes csillagút;
Olyan vagyok mint a többi,
Csak valamivel szomorúbb.

Kívül nyárfelhők színénél
Sötétebb, csendesebb vagyok,
S azt úgyse tudja senkisem,
Hogy belül mi ragyog.

igazuk ez éber polgártársnőknek? Valóban, eltűrhetik-e, hogy egy olyan férfi közeledjék feléjük, aki ugyanolyan gyönyörteljes étvággyal falja föl a kapitalistákat, mint amilyennel hajdanán a Minotaurus kapta be a szegény görög szűzeket? Továbbá eltűrhetnek-e egy olyan férfit, aki eléggé rossz ízlésű ahhoz, hogy mindenféle háborút elítéljen, kivéve azt az egyet, amit kikerülhetetlenül a saját nejével szemben kénytelen folytatni? Hallgassatok hát csak a ti okos és hazafias hölgyeitekre és gondoljatok mindig arra, hogy valamikor a hatalmas Róma Kapitóliumát is e hűséges libák gágogása mentette meg!«

•

A BAUMGARTEN-DIJ LEGENDÁJA. Baumgarten Nándor örökhagyó levelében határozottan kijelentette, hogy alapítványát nem holmi nyomorenyhítő akciónak szánta. Ő nem az írókon akart segíteni, hanem az irodalmon. Az alapítványával néhány kiválasztott írónak lehetővé akarta tenni, hogy valamely irodalmi munkájához anyagi gondoktól mentesen végezhesse a szükséges előtanulmányokat.

Erre gondolt a Baumgarten-díj idei egyik nyertese, Cs. *Szabó* László, a fiatal közgazdasági és esztétikai író is. Elhatározta, hogy egy nagy közgazdasági tanulmányt fog írni és hogy a munkájára alaposan fölkészülhessen, elutazik Londonba. Nem is egész Londonra volt szüksége, csak annak egyik lakosára: Sir Geoffrey *Crowther*-re, aki világhírű közgazdász és az »Economist« egyik szerkesztője. Az volt a terve, hogy vele fog majd ott valamiképpen megismerkedni és szerét ejti, hogy kicserélhesse véle tudományos gondolatait.

Persze a Baumgarten-díj nem a hatalmas londoni méretekre készült, de egy harmadosztályú vasúti jegyre és egy szerényebb boarding-house polgári kosztjára csak kifutotta belőle. Ellenben ott aztán kiderült, hogy hiába szerelte föl magát az előkelő ajánlólevelek egész arzenáljával, — egy olyan világhíres londoni nagysággal nem olyan könnyű dolog összetalálkozni, mint ahogy Pesten elképzelné az ember.

Végül is egy csomó sikerlelen hajsza után azt eszelte ki, hogy egy közös ismerősükkel meghivatta magát vikendre. Megnyugtatták, hogy a tudós is ott lesz és a falusi élet idilli nyugalmában majd csak módját ejtheti, hogy elbeszélgessen vele. A terv kitűnően sikerült. A házigazda elvezette a park egy csöndes részébe és egy magányos padra mutatott.

— Ime, ott üldögél az ön embere. Csak menjen hozzá egész bátran és szólítsa meg. Majd meglátja, hogy milyen szeretetreméltó egy gentleman.

Szót fogadott, odament a magányosan üldögélő úrhoz, aki a térdére könyökölve a két tenyerébe rejtette az arcát. Hangosan köszönt, a tudós ránézett, hirtelen fölugrott, átölelte a nyakát, fidélis barátsággal hátbaütötte és vigan kiáltotta:

— *Hallo my dear Laci!* Hát maga hogy került ide?

Kiderült, hogy Crowther tavaly már Budapesten járt Sir Walter Layton kíséretében. *Éber* Antal Szabó Lászlóra bízta, hogy kalauzolja Budapesten. Összebarátkoztak, két hétig sülve-főve, éjjel-nappal együtt voltak, — csak éppen azt nem tudta róla, hogy hogy hívják. Ilyesmiről ugyanis gentlemanek közt nem illik kérdezősködni. És most azért kellett harmadosztályon Londonig rázatnia magát, hogy néhány percig szót válthasson véle.

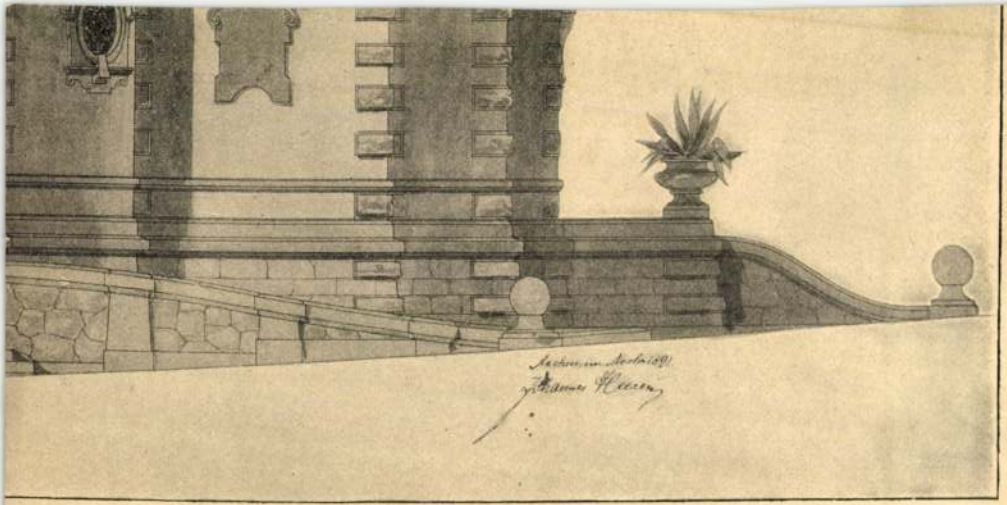
Hát néha erre jó a Baumgarten-díj.

•

ERDÖS L. PÁL. Egy tizenkilencéves fiatalember csinos füzetbe foglalt fametszeteit küldte be a szerkesztőségbe. Kísérő-levelében bevallja, hogy a gyermeki hála késztette erre: tizenhároméves korában a »Színházi Élet« fedezte föl, azóta Molnár C. Pál műtermében tanul, kötelességszerűen meg akarta hát most mutatni, hogy mi lett belőle. Örömmel állapítom meg, hogy biztoskezű művész lett belőle. Van néhány fametszete (Emlékezés, Madonna a gyermekkel, Föltámadás), amelyből a fametszésnek, e kezdetleges technikának legősibb áhitatát érzem ki.

Pekáry István festménye: Menyasszony és vőlegény, a »Gyöngyös bokréta népe« kiállításán

ıut von Architekt Johannes Heeren in Berlin.

sicht. —

afel 12.

Verlag von J. Engelhorn in Stuttgart.

PEKÁRY ISTVÁN

107 Táj olajfestmény 400.— pengő

Nemzeti Szalon 1934. dec

Kut

[5] Tellényi István: A cirkusz érkezése.
Művészet, Budapest, 1974. június.

Pálosi Judit: A magyar gobelinszövés hűsz éve. 1960–1981
Tervek 1994

) x 190 cm, 4-es
., alatta védjegy.
gnes, Szentgyör-
al. Helye Újdelhi
ég.

x 400 cm, 5-ös
+ védjegy. Szőtte
a. Timár Katalin.
Nyugat-Dunántúli

ok, 1973. 173 x
es. J.j.l. Szily.
szky Erzsébet.
Szekszárd.

:

78. 130 x 195
p.f. HL CM
:
on.

x 600 cm, 4-es
4. Szőtte Hidvégi

bor Kórház

zsef:

cm x 464 cm.
J SZE, szőtte
ye Kiskunhalas.

sef:

ációit készítették:

-XII., XIV., XVIII.,
XX.-XXXI., XXXIII.,
XIII., XV.
XXIV., XXXVIII.
n Gyula: XXVI

8., 19., 23.-25., 29.,
tván: 3., 5., 8., 10.,
nosné: 4., 12., 13.,
2. id.
cs Ferenc: 2.
Susits László: 17.
yi Gyuláné: 35.

Névmutató

Adnet, Jacques 17
Attalai Gábor 28, 37
Bán István 7, 21, 46, 47
Belmonte, Leo 4, 82, 83, 85
Boucher, Francois 76
Braque, Georges 76
Calder, Alexander 76
Coypel, Charles-Antoine 12
Cságoly Klára 27
Czakó Margit 78
Domanovszky Endre 6, 7, 19, 48, 57-60, 78, 82-86
Erdélyi Éta 27, 28
Estève, Maurice 24
Ferenczy Noémi 6, 7, 25, 76, 82, 83, 85, 86
Fett Jolán 44, 45, 47, 82, 84, 85
Fóth Ernő 60, 63-65
Furtos Ilona 44, 78, 82, 84, 85
Gádányi Jenő 7
Goubely 12
Goya, Francisco 10
Hajdu László 68, 78
Hajnal Gabriella 12, 19, 37-39, 77
Hartung, Hans 76
Hauser Beata 77
Hidvégi Valéria 70
Hincz Gyula 7, 57, 58, 61, 66, 82, 84-86
Honty Márta 66, 67, 69, 78
Kádár György 7, 20, 21
Kecskés Ágnes 20, 39, 82, 84, 85
Kórodi György 6
Körösfői Kriesch Aladár 5, 82-83, 85
Korzim Erika 19-20, 39, 43, 46
Kun Sándorné (Luca) 78
Lakatos Artúr 6, 82, 83, 85
Le Brun, Charles 76
Maillol, Aristid 5
Máriási Iván 75
Matégot, Mathieu 27
Matisse, Henri 76
Mizser Pál 18, 69, 70
Nagy Judit 41-42, 77, 82, 84-85
Nagy Sándor 5
Németh József 70
Oláh Tamás 19
Oudry, Jean-Baptiste 76
Papai Lívia 77
Pécsi László 18-19, 42, 45, 82, 84-85
Pekáry István 6, 82-83, 85
Péreli Zsuzsa 39-40, 77, 82, 84-85
Picasso 76
Pintér Éva 40, 42
Plesznivy Károly 6, 45-46
Polgár Rózsa 77
Prepelicza Katalin 26, 42, 78, 82, 84-85
Redő Ferenc 63-66
Rippl-Rónai József 12, 82-83, 85
Schubert Ernő 6
Solti Gizella 25-26, 77-78, 82, 84-85
Szántó Piroska 70, 75
Széchenyi Lenke 11, 26, 77, 82, 84-85
Szily Géza 68-69
Szkok Iván 68-69
Szőke Erzsébet 41, 43
Szurcsik János 59-60, 62-63, 78
Szurcsikné Sárkány Anna 78
Tassy Klára 65-67
Tury Mária 22-24
Ungár nővérek 78
Vörös Rozália 63, 65, 68, 78

Pekáry István

NTRUMOK

PKIÁLLITÁSA MISKOLCON

nek tagjai mindenhol dolgoznak, alkotnak, csak éppen Miskolcon nem.

Ezeket a megjegyzéseket előrebocsájtva most már végigkalauzolhatjuk a közönséget a kiállítás termein. Az arányosan és izlésesen elosztott termek közül az elsőt a grafika foglalta le magának. Ez a terem hét vidéki város közös grafikai terme. Csupa kiforrott tehetség játszik itt a formákkal és a kifejezés eszközeivel. *Sárkány* Pál diópáccal készített olasz tájai. *Döbröczöny* Kálmán szénrajzai. *Dudosits* Jenő Dudujka részlete. *Meilinger* Dezső rézkarcai. *Burány* Nándor, *Erdös* János (Kecskemét) grafikái érdemelnek különösebb figyelmet, míg *Stimm* és *Bloch* miskolci építészmérnökök néhány grandiózus építkezési tervrajzzal excellálnak. Ugyanebben a teremben dr. *Hollaender* Béláné iparművésznő néhány ötletes, főképen mezőkövesdi motivumokból összeállított idegenforgalmi iparművészeti tárgyat állított ki és ugyancsak az ő nevéhez füződik egy remekbe készített, teljesen egyéni elgondolású magyar motivumokkal gazdag himzés.

A második termet a szolnoki művésztelep foglalja le magának. Csupa ismert név, csupa beérkezett festő. *Zombory* Lajos széles ecsetkezelésű, plein-airban festett állatképei (Nyári jászol, Jéghordás stb.) kapják el mindenekelőtt a szemlélő tekintetét. *Fényes* Adolf két komor tónusú, igazán nagy mesterre valló képet küldött. A szolnoki kiállításnak talán legnagyobb értéke *Szüle* Péternek „A festő" című képe, amely bár felfogásban, beállításban, sőt tónusban is erősen emlékeztet Leiblnek híres Szinnyei-Merse Pál arcképére, mégis a maga tökéletes technikájával valóságos muzeális értéket képvisel. *Vidovszky* Béla, *Szlányi* Lajos, *Zádor* István, *Pólya* Tibor, *Chiovini* Ferenc, *Péter* Marianne, báró *Schossberger* Klára és *Udvary* Dezső képei egészítik ki még a szolnokiak kiállítását.

A harmadik teremben Debrecen művészgárdája foglalt helyet. A debreceniek anyaga meglehetősen egységes, de meglehetősen modoros is. Tagadhatatlan értékek vannak közöttük, így ifj. *Kovács* János, akinek „Borult hangulat" című képe a szolnokiak falán is megállná helyét és amely a maga erőteljes, de biztos kifejező eszközeivel a debreceniek tárlatának legjobb képe. *Dienes* János a „Falu bölcse" című képén egy pompásan megfigyelt mozdulat, „Öregasszony" című képén pedig a monumentális egyszerűség a meglepő. *Toroczky* Oswald, *Holló* László, *Csürös* Béla, *Gáborjáni Szabó* Kálmán, *Sennyei Oláh* István és *Bánszky* Tamás érdemel figyelmet. Külön meg kell emlékeznünk *Pálffy* Józsefről, a debreceniek híres

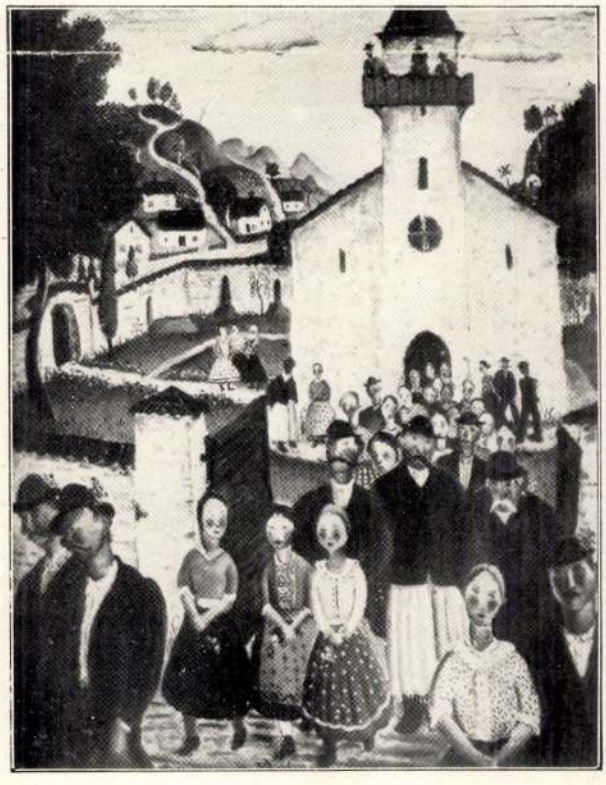
'ÉSZ PÁL

• Úridivat és fehérnemükülönlegességek

ít 12. / Alapitási év: 1895.

értelemben használták az angol praerafaelisták is, akiknek túlkulturált művészetéhez a lila nagyon alkalmas szín volt. *Rosetti, Burne Jones* és *Watts* a legkülönbözőbbféle variációban használták és ez idő óta a piktorok figyelme ismét ráterelődött erre a színre. Legfőképen modern képek és skiccek azok, melyekből a lila szín karakterét megismerhetjük. Itt vannak mindjárt a tájképészek, akik a lila legkülönbözőbb árnyalatait vitték a vászonra. Mások a lilát mint kontrasztszínt alkalmazták a lehanyatló nap vöröses-sárgás sugaraihoz, mint *Dettmann* a „Hajósok visszatérése" c. ismert képén. Az erős, a hanyatló Nap sugaraitól erősen megvilágított alakok a már lila árnyékokba borult part felé vezetik a csónakot. Mindenütt, ahol a sárgán sugárzó világosság hatását akarja a piktor visszaadni, kontrasztul lila árnyékokat használ. Nagyon sok lilát használ például *Zügel* az ő állatképein. Fehér tehenek, melyeket a világítás megstráfoz, lila árnyékokat kapnak, míg a fekete teheneket lila csikokkal dekorálja. Hogy a fehér ruhánál lila árnyékok keletkeznek, ez a körülmény szintén sok festő szemét izgatta. Egész sereg ilyen portrétanulmányt festettek.

Jóval kevesebb példát ismerünk a lilának, mint színnek tónusos alkalmazására. Felemlíthetjük Ludwig von *Hoffmann* „Tavasz" c. képét. A mezőn a réten lila távlatok felé fut egy kis folyó, a kép víztükrözés és mattzöld fű hatása, távol a kép mélyében egy vöröslila ruhába öltözött női alak fekszik ragyogó zöld dombon. A kép egész hatása ezen az összecsengésen nyugszik: lila és zöld. Ugyanilyen hatással dolgozik T. H. *Heine* „Felhők" c. képén, ahol egy

PEKÁRY ISTVÁN: FALU
A Nemzeti Szalon kiállításáról

Képzőművészet
1929. 149. l.

HIREK

— 20.000-NÉL TÖBB AJÁNDÉKTÁRGYAT adtak át a pápának a missziók és a szegény egyházak számára, az olasz Actio Catholica alapítási évfordulója és a pápa püspöki jubileuma alkalmából. *(MTI)*

— KORNILOV, DRUGOV ÉS MISOV SZOVJET ALTÁBORNAGYOK, moszkvai hivatalos híradás szerint, elestek a harctéren. *(MTI)*

— A MŰEGYETEM szeptember 26-án délben fél 12 órakor tartja a műegyetem dísztermében évnyitó ünnepi közgyűlését.

— AZ ANGOL KIRÁLY IS TAKARÉKOSKODIK a fűtőanyaggal. A király és a királyné magánlakosztályaiban, a királyi konyhákban, a palota és a kastély minden más helyiségében elejét veszik a tüzelőanyag pazarlásának. A királyi fürdőszobákban öt hüvelyknyi magasságban jelzővonallal látták el a medencéket. A hálószobákban csak egy fényforrásnak szabad égnie, tüzelni nem szabad. *(MTI)*

— MAGYAR ESTET rendeztek a perugiai nyári egyetemen résztvevő magyar hallgatók. Megjelentek a tartományfőnök, a polgármester képviselője, a katonai és polgári hatóságok képviselői. *Kovács* Károly kormányzógyűrűs doktor előadást tartott az olasz és a magyar ifjúság együttműködéséről.

— 6300 EMBERT VESZTETT a kanadai hadsereg a háború kitörése óta halottakban, sebesültekben, eltűntekben és foglyokban. *(MTI)*

— SCHEFFLER JÁNOS SZATMÁRI PÜSPÖK vasárnap ünnepélyes külsőségek között iktatta be Debrecenben *Bánáss* László prépost-kanonokot, a debreceni Szent Anna-plébániába.

— BERLINBEN CÁFOLJÁK azt a szovjet hivatalos részről közölt és az angol hírszolgálat által átvett állítást, mintha Kleist német vezérezredes elesett volna.

— AZ EREKLYÉS ORSZÁGZÁSZLÓ NAGYBIZOTTSÁGA a felajánlott országzászló lobogók előzetes beiktatásának rendje szerint vasárnap a Szabadság-téren *Kőszeg* lobogóját iktatta be, amelyhez csatlakozott a keleti végeken fekvő *Barátos* községnek felajánlott lobogó is. *Dániel* Áron, a Sajtókamara főügyésze, *Molnár* József, Kispest polgármestere és *Pálházy* Endre vármegyei főjegyző beszélt.

— A CIONISTA SOROZÓBIZOTTSÁG közlése szerint Palesztinában júniustól augusztusig 3798 zsidót és zsidónőt toboroztak a brit hadseregnek, noha a brit hadügyminiszter legalább 10.000 emberre számított. *(MTI)*

— ADOMÁNY. Vaslábi Levente Csapat Parancsnokság 76.40 pengőt küldött a honvédek téli akciójára. Az adományt továbbítjuk.

— SÉRÜLT AMERIKAI BÚVÁRHAJÓ futott be szombaton Gibraltárba. Legénysége németalföldiekből áll. *(MTI)*

— ÚJ FŐZŐTANFOLYAMOK KEZDŐDNEK az esküúti villamos konyhában. Október 1-én délutáni tanfolyam kezdődik, délelőtti pedig október 7-én nyilik. Időtartamuk 6 hét. A tanfolyamokon időszerű ételek készítése sajátítható el. Jelentkezés és beiratkozás az Elektromos Művek Eskü-út 5. szám alatti bemutató helyiségében.

— ELTŰNT AZ URGE TENGERALATTJÁRÓ a brit tengernagyi hivatal jelentése szerint. Elvesztésével számolni lehet. *(MTI)*

— AZ ESKÜÚTI VILLAMOS KONYHA főzőelőadásain zsírnélküli ételfélék, húsos és hústalan egytálételek, továbbá a gomba változatos elkészítését mutatják be. Délutáni előadás: szerdán 5 órakor, délelőtti előadások: hétfőn, csütörtökön és pénteken 10 órakor. Belépés díjtalan.

— ELSZAPORODTAK A BŰNCSELEKMÉNYEK Newyorkban az elsötétítés alatt. A rendőröket is megtámadják. *(MTI)*

— A SPANYOL RENDŐRSÉG LETARTÓZTATTA Baldomiro Mariu Ruizt, aki az albacetei börtönben 50 foglyot meggyilkoltatott, Hellinből is 150 gyilkosság terheli lelkét. *(MTI)*

— LETARTÓZTATTAK 14 ZSIDÓT a bulgáriai Plovdivban, mert rémhireket terjesztettek. Internálták őket és vádat emeltek ellenük államellenes tevékenység miatt.

— 50.000 AJÁNDÉKCSOMAGOT küldtek Milánóból különvonaton a keleti front olasz katonáinak. *(MTI)*

— OLASZORSZÁG LAKOSAINAK SZÁMA 45.575.000 lélek, a legutóbb odacsatolt területek lakosai nélkül. *(MTI)*

— RÖGZÍTETTÉK a vendéglői árakat Svédországban. A cukrászdai árakat szintén. *(MTI)*

SZINHÁZ és FILM

Óriási sikerrel mutatták be Berlinben a Csongor és Tündét

Berlin, szeptember 21. A *Schiller Színház* szombaton este a Csongor és Tünde előadásával nyitotta meg őszi évadját. *Vörösmarty* Mihály drámai költeménye ünnepélyes keretek között került színre. Megjelent az előadáson *Sztójay* Döme m. kir. titkos tanácsos, berlini magyar követ, német részről jelen volt többek között *Schmidt* követ, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, továbbá *Schwörbel* követ, *Freyberg* altengernagy, a Német-Magyar Társaság ügyvezető elnöke és sokan mások, a párt, az állam és a hadsereg részéről, valamint a német művészi világ köréből.

A magyar klasszikus remekmű *Klein-Krautmann* fordításában került előadásra. A színpadraalkalmazás és rendezés munkáját dr. *Németh* Antal, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója végezte, aki a próbákat személyesen vezette. A színpompás díszleteket és jelmezeket *Pekáry* István, a római Teatre Royale del Opera magyar díszletmestere tervezte, míg a kísérőzenét *Farkas* Ferenc, a kolozsvári Nemzeti Színház karigazgatója írta.

A budapesti Nemzeti Színház tavalyi vendégjátéka során magyar nyelven előadott *darab nagy sikerét is felülmúlta a Schiller Színház kiváló együttesének előadásában most német nyelven bemutatott remekmű.* A fordítás kitűnően érzékeltette *Vörösmarty* Mihály zengzetes költői nyelvét és dr. *Németh* Antal rendezése teljes mértékben érvényre juttatta a magyar meseírás tarka pompáját. A szereplők közül különösen Will *Quadflieg* mint Csongor, Gerda Maria *Terno* mint Tünde és Maria *Eis*, a boszorkány aratott nagy sikert. A közönség a felvonások után és a darab végén szünni nem akaró tapssal ünnepelte a szereplőket és *Németh* Antalt, akinek a színház részéről hatalmas babérkoszorút nyujtottak át.

A darab a következő hetekben sorozatosan kerül színre.

Vasárnap *Steeg*, Berlin város főpolgármestere látta vendégül dr. *Németh* Antalt villásreggeli-n, amelyen többek között Heinrich *George*, a Schiller Színház igazgatója és a Csongor és Tünde főszereplői is résztvettek.

Dr. *Németh* Antal vasárnap visszautazott Budapestre.

Csütörtökön kerül színre a MÁRIA FŐHADNAGY

A *Fényes* Szaboles igazgatása alatt álló *Fővárosi Operettszínház* csütörtökön nyitja meg kapuit *Szilágyi* László és *Huszka* Jenő *Mária főhadnagy* című operettjével, amelynek főszereplői *Honthy* Hanna, *Szeleczky* Zita, *Kiss* Manyi, *Sárdy* János, *Latabár* Kálmán, *Földényi* László, *Solthy* György és *Fáy* Béla. Az operettet *Tihanyi* Vilmos rendezte, a karnagy *Endre* Emil, a díszleteket pedig *Bercsényi* Tibor tervezte.

Az operettszínház a premierjével kapcsolatban elhatározta, hogy az előadás hosszúságára való tekintettel *hat órakor kezdi minden nap az előadásokat.*

Mezey Mihályné nyerte a Broadway-mozi névmagyarosító pályázatát

A Broadway filmszínház 1942 április 20-án pályázatot hirdetett, amelyben *magyar nevet keresett a Broadway helyett. Az első díj száz pengő volt.* A díjat a beérkezés sorrendjének figyelembevételével *Mezey* Mihályné, egy hétgyermekes magyar családanya nyerte, aki az Aulich-utca 5. számú házban lakik. *Az ő pályázatában szerepelt elsőnek a Barlang név, amelyre azután el is keresztelték a Broadwayt.*

A *Barlang* nevet rajta kívül még néhány pályázó eltalálta, akiknek nevét itt közöljük: *Czibra* Géza, *Keresztessy* Ödön, *Kürtán* Lajosné, *Balonyi* Magda, *Balonyi* Márta, *Vörös* Erzsébet, dr. *Kovács* Lajos, *Tessényi* Kornél, *Mizera* Béla, *Forgách* Julia, *Braun* Ferenc, *Kovács* Dezső, *Kovik* János Dezső, *Torvaji* László, *Falk* Alfrédné, *Szász* Tamás, *Elemér* Gyula, *Tábori* Terka és *Domport* József.

A felsoroltaknak vigaszdíj gyanánt a filmszínház *kétszemélyes szabadjegyet ajánlott fel,* amelyet délután 5—6 óra között bármely napon átvehetnek a *Barlang*-moziban. *A mozi igazgatósága különben ezúton is köszönetet mond a sokszáz pályázónak a közreműködésért.*

A Komédia Orfeum hétfőtől szombatig nem tart előadást az új műsor próbái miatt.

GPU *Uránia*

A szezon legizgalmasabb filmje. Hiteles adatok alapján összeállított kémhistória, amely a Szovjet háborúelőtti földalatti aknamunkájáról rántja le a leplet kíméletlen kézzel. A történet egy tizedmásodpercre sem fárad el, sőt pererőlperere fokozza az izgalmat és olyan fergeteges tempót diktál, amilyet régen láttunk filmben. Karl Ritter, a film rendezője alaposan kitett magáért.

Ragyogó a GPU négy főszereplője. Laura Solari, az ismert olasz sztár ragyogó, szőke szépségének minden csillogását beleviti ebbe a sötét, szövevényes történetbe, amelyet Boksa, a szovjet-ügynök irányít a háttérből. Boksa figuráját Andrews Engelmann személyesíti meg. Ragyogó színész! A legkitünőbb amerikai jellemszínészekkel kiállja a versenyt. Igen nagy nyeresége a német színpadnak!

Will Quadflieg (aki most a Schiller Theaterben Csongor szerepében remekel) fiatal diákot játszik. Ez az alakítás is megjegyeznivalóan teljes. Marina von Dittmar, a történet negyedik hőse ijedt fiatalságával és hamvas ártatlanságával andalítja el a nézőt.

A GPU remek film, kitünő szórakozás és tanulságos történet. Nagy sikere van, megérdemelten.

Igen jól beváltak a Kamara Varieté délelőtti előadásai

A korábbi színházkezdésre való tekintettel a *Kamara Varieté*, amely vasárnaponként három előadást szokott tartani, az idő rövidségére való tekintettel a ½4 és ½7 órás esti előadás *mellett vasárnaponként délelőtt 11 órakor is előadást tart a jövőben.* Az első délelőtti előadás *tegnap zajlott le igen nagy sikerrel*, bizonyságául annak, hogy a közönség lassan-lassan hozzászokik a változott helyzethez és szívesen látogatja a korábban kezdődő színházi előadásokat.

VIGSZÍNHÁZ Pénteken, szeptember 25-én először

„CHRISTIAN"

Vígjáték 3 felvonásban

Irta: Ivan Noé Fordította: Harsányi Zsolt

Somlay Artur • Tolnay Klári

Orsolya Erzsi, Sitkey Irén, v. Benkő, Boray, Kőmives, Mihályi

Szemere Vera

a főszereplője a Mester Film most készülő új produkciójának, a Négylovas hintónak. A fiatal művésznő, aki tavaly végezte el az Akadémiát és már az Országváltás című filmben feltűnt különös színészi adottságaival, az új magyar színészgeneráció egyik legtöbbre hivatott tagja. Érdekes szépség, ki első pillanatra megragadja a néző figyelmét. Van benne valami franciás könnyedség és báj; csupa ötlet, szín és harmónia. Bizonyosra vesszük, hogy a közönség is éppen olyan érdeklődéssel fogadja majd, mint ahogy az új tehetségeket kutató magyar filmgyártás fogadta.

HÁZASSÁG

Scala, Szittya, Kaszinó

Vaszary János új filmjét színdarab korából ismeri a közönség. A történet hőse az unatkozó pesti fiatalasszony, *aki nem tudja megérteni dolgozó férjét és »bosszúból« udvarlót tart.* Ebből a drámai magból bonyolítja *Vaszary* János sok vígjátéki helyzettel keverve meséjét, amelynek tanulságaképpen mégis csak győz a »jó«, a dolgozó férj.

Páger Antal játssza a férj szerepét a tőle megszokott rutinnal, míg a feleség figuráját *Murátí* Lili személyesíti meg Andrássy-színházi szekszepiljének minden szemkápráztató fegyverét felvonultatva. Igen jó *Zsilley* Margit alakítása; benne van a legtöbb szív, egyéniség és humor. *Perényi* László a »gonosz« udvarló, míg *Vaszary* elmaradhatatlan pesti enyveshálóalbumának férj és feleség típusai közül *Pethes* Sándor, *Árpád* Margit és *Bihary* Nándor nevét kell megjegyeznünk.

A közönség nagy érdeklődéssel fogadta a filmet, amelynek ilyenformán komoly sikere is van.

Beszélő számok a Nemzeti Színház elmult hat esztendejéről

Megjelent a *Nemzeti Színház* új évkönyve, amely 1935-től és 1941-ig dolgozza fel a színház történetét. Az 1935—36-os szezonban 37 darabot mutattak 326 előadáson. Legtöbbet játszották *Földes* Imre *Ifj. Horváth Pál* című darabját (37-szer). 1936—37-ben ismét 37 darab került színre 346 előadáson. Legtöbbször játszották *Zágon* István *Feltételes megállóhely* című darabját, 32-szer. 1937—38-ban ismét 37 darabot mutattak be 367 előadás keretében. Legtöbbet *Nyirő* József *Jézusfaragó ember*-ét játszották, 41-szer. A Kamara Színház ebben az évben öt darabot mutatott be 259 estén. A legtovább *Herczeg* Ferenc *Kék róka*-ját játszották, 209-szer. 1938—39-ben ismét 37 darabot játszott a színház 364 előadáson. Legtöbb előadást ért el *Dékány—Liszt Ludas Matyi*-ja (26). A Kamara Színház ebben az évben 11 darabot mutatott be 296 este. A legtöbbet *Herczeg* Ferenc *Utolsó tánc* című darabját játszották (181). 1939—40-ben 35 darabot játszottak 371-szer. A legtöbb előadást *Mikszáth—Harsányi A Noszty fiú esete Tóth Marival* című darabja érte el (34). A Kamara Színház 304 este kilenc darabot mutatott be.

1940—1941-ben 23 bemutatója volt a színháznak. A legtöbbet *Bókay* János *Négy asszonyt szeretek* című darabját játszották (154). Ezeknek az előadásoknak egy része a Madách Színházban bonyolódott le. A Kamara Színház két darabot játszott, ezek közül *Márai* Sándor *Kaland*-ja 254-szer került színre. Ebben az évben a hölgyek közül *Tőkés* Anna játszott legtöbbet (276 este), őt követi *Makay* Margit (261), *Zádor* Gyöngyi (236), *Olthy* Magda (211), *Gobbi* Hilda (203), *Bornemisza* Éva (178), *Könyves Tóth* Erzsi (159) és *Bajor* Gizi (154). Az urak közül: *Galamb* György (277), *Makláry* Zoltán (266), *Turányi* Alajos (257), *Rajnay* Gábor (254), *Jávor* Pál (239), *Szabó* Sándor (227), *Pethes* Sándor (219), *Pataky* Jenő (193), *Ungvári* László és *Major* Tamás (183) és *Várkonyi* Zoltán (182).

A hét végén kerül a budapesti közönség elé a Bécsi vér című új Willy Forst-film, amely az új szezon legpazarabb filmóriása és Willy Forst kitűnő rendezői munkájának egyik kimagasló alkotása. A jókedvű, derüs, tempós, nagyszerű film főszereplői Willy Fritsch, Maria Holst, Theo Lingen és Hans Moser.

Békés török város a Kaukázus délnyugati lejtőjén

Askale, a Kaukázus délnyugati lejtőjén, augusztus vége. A trapezunti nagy tranzitóút felől keltünk át egy nyári estén a pontiai határhegységen és leértünk a Felső-Eufrátes sík területére. Pár perccel előbb még a helyenként hóval fedett hegycsúcsok gyönyörködtették a szemet. A Kop-Dag utolsó hegyszorosáról, majdnem 2500 méteres magasságból tekintettünk dél felé, ahol annak a fensíknak a kopár, feltűnően nagy kiterjedésű halmai látszottak, amelyen most tartózkodunk. A folyót itt *Kara-Sunak*, fekete víznek nevezik.

A táj *Belső-Anatólia* jellegzetes vidéke: kornélküli, időtlen, mintha frissen mintázták volna. Nem tudni: valóban egészen fiatal földrajzi alakulata az, vagy pedig fel nem tártsága, szinte azt lehetne mondani, *érintetlensége*, ami ezt az impressziót kelti. A paraszt, aki az alig felismerhető agyagkunyhó egyikéből előkerül, a bivalyok és marhák melleti pásztor — az első emberekként hatnak. Más értelemben véve tényleg így is van ez: 1000, vagy 2000, *5000 év előtt is valószínűleg pontosan ilyenek voltak.* Kétkerekű szekerük, amelynek *egyetlen darabja sincs vasból*, szintén történelem előtti. Az élesen nyikorgó tengelyek egytónusú koncertjükkel, a történelem minden viharát átvészelték. A mértékek itt megváltoznak. Egy ilyen szekérsor nyikorgása — bivalyainak tempóját a legkényelmesebb sétáló is túlhaladja, — ezen a vidéken majdnem harmónikusan hangzik. A csikorgást és a nyikorgást, amely más környezetben elviselhetetlenül hatna, elnyeli a táj nagy távlata és az itt uralkodó csend.

Barátkozás az utcasarkon

Askale városából, úticélunkból még mindig nem látunk semmit, holott balról a nagy *pályaudvarépületet* már elhagytuk. Hirtelen előttünk vannak az első házak és egyszerre az első Eufrátváros *közepében* találjuk magunkat. *Valódi főutcán* haladunk, amelyet *valódi kőházak* szegélyeznek.

A kavedsinél, a *kávékészítőnél* megállunk. Itt van a városi élet központja. Pár lépéssel odább van a *csendőrállomás*, mellette a *posta*. Az út tulsó oldalán áll a teherautó, amely a helyi forgalmat Erzerummal lebonyolítja. Kosarak és ládák tornyosulnak rajta, közöttük kapaszkodnak az utasok, többnyire *szabadságos katonák*. Tábori csendőrök, karjukon vörös karszalaggal vizsgálják papírjaikat. *Csak egy kávé felhörpintéséig tart az itt időzésünk*, aztán tovább robogok.

Kocsink megállójával szemben a tulsó utcasarkon van ebben az időpontban a találkozóhely, mert *ott van árnyék*. A kavedsi oda cipeli át kicsiny bádogasztalkámat. Két tiszt, egy alezredes és egy őrnagy, már ott ül a sarkon, az árnyékban. Viszonozzák köszöntésemet. Később beszédbe keveredtünk. Az alezredes *a helyőrség parancsnoka* és beszél franciául. Legénye kicsiny leánykát hoz most oda és egy megbízással eltűnik. Kis idő mulva újra visszatér és a türelmetlen gyermeket elvezeti. Aztán egy fiatal férfi tűnik fel, akit nyilvánvalóan miattam hívtak ide. Annyit megértek, hogy a két katonatiszt felszólította, *beszéljen velem németül*. A beszélgetés nehezen indul, de azután kiderül, hogy a fiatalember *német iskolába* jár Istanbulban. Itt Askalében a szüleinél tölti vakációját. Az őrnagy az apja.

„Churchill" jelentkezik

Nemsokára mégjobban kibővül a társaságunk az utcasarkon. A város *bírája*, egy még fiatalabb, eleven férfi jött hozzánk, aztán utána a *csendőrparancsnok*, egy vidám világos nyári uniformisu őrnagy. A beszélgetés a legközelebbi dolgok körül forog: *német vagy angol? Honnan és hová? Milyen ügyben?* Ekkor egy vonat füttye hasitja át a levegőt és az arcok hirtelen *mosolyra derülnek*. A németül beszélő fiatalember felvilágosit, hogy a régimódi mozdonyt, amely annyi lármát csinált, *»Churchillnak«* hívják itt, miután *Angliában készült*. A beszélgetés most egy fordulattal a *háborúra* terelődött, de olyan tartózkodóan hangzottak el a nyilatkozatok, mintha minden, ami a háborúval kapcsolatos, *egy más csillagzaton játszódnék le*. Pedig a háború már a Kaukázus északi lejtőnél folyik.

Askale főutcáján mozgalmas az élet. Egy pár nyikorgó szekér szénát szállít be. A helyőrség katonái keményen ideszalutálnak. Férfiak, fiatal legénykék haladnak el, asszonyokat természetesen nem lehet látni. A mi utcasarkunk is egyre népesebbé vált. Egész kör képződött lassanként. Átellenben mozdulatlanul guggol a rongyokba öltözött kölyök, aki a kofferemet idehozta és ismét a vonatig viszszaviszi. Nem túlságosan illik az itteni lakosok közé. Biztosan nem török. Az itteni egységes típus közül élesen kivalik.

A bírót ítélkezni hívják a kávéházba

Olyan jótékony az itt uralkodó csend. Minden elevenség mellett sincs kiabálás, mindenki lassan, kimérten mozog. Csak egyszer történt odaát a zöldségárusnál *valami szóváltás*. Katonák vásároltak néhány kosár gyümölcsöt és nyilvánvalóan az ár fölött nem tudtak megegyezni. *A bírót odaszólítják, hogy döntsön a kérdésben* és a nyilt utcán hirtelen *tárgyalásra* kerül a sor, amely azonban nyugodtan, nagyon nagy udvariassággal, barátságos hangulatban folyik le. Nemsokára megegyeztek a felek és mindez anélkül történt, hogy hangosabb szó esett volna.

Az askalei utcáktól csak pár lépésnyi távolságra, lapos térségen egymás mellett sorakoznak az alacsony *agyagtetők*, amelyek alá a most behordott szénát gyüjtik. Itt emelkednek azok a piramisok is, amelyeket cserépalakban megszárított *trágyából* raktak össze. Ezzel télen fűtenek. A fátlan sztyeppen a fa túlságosan drága tüzelőszer volna. Néhán férfi áll a bizarr környezetben.

A város rádiót hallgat

Kávékészítőnknél közben változott az élet. A *vendégszobát* teljesen megtöltötték az emberek és az ablakok alá is csapatostul sereglettek. *A rádió most mondja a híreket!* Ez az az óra, amikor mindenki a nyilvános hangszóró köré gyülekezik és miközben kávéját issza, hallgatja a híreket. Kilenc óra körül ismét szétoszlik a tömeg és az utcák üresen ásítanak felénk. Társaságunk tagjai között megindul ismét a beszélgetés, hiszen most már *régi ismerősök vagyunk*, a kezdeti tartózkodó modor teljesen eltűnt. A fiatal tolmács segítségével a város napi kérdései is megvitatásra kerülnek. Két témáról van sok mondanivalójuk: az erzerumi lovasjátékokról és a folyóról, amely a házakat fenyegeti.

Dsiritnek nevezik ezt a régi harcijátékot, amelyben évenként aratás előtt az egész kerület lakossága részt vesz. Tompa falándsákkal igyekeznek a lovasok egymást a nyeregből kivetni. Művészi manövrírozással védik ki a támadást. A győztes *arany lovasszobrot* kap. Messzi vidékről gyülnek össze az ünnepség alkalmával. Ez évben már lezajlottak a játékok.

A másik, sokkal komolyabb kérdés, az *Eufrates* folyásának megváltozása. A folyó ezen a vidéken, felső folyásánál igen makrancos és minden évben új medret váj magának. Azt a széles térséget, amelyen az agyagtetejű, alacsony házak között a csorda áthaladt, az utóbbi évek téli áradása képezte ki. Attól tartanak, hogy új irányt vesz a folyó és a parasztokat kényszeriteni fogja kunyhóik lebontására. A kormányzatnak az a terve, hogy a várost masszív épületekkel a vasút irányában fejlessze tovább. Két-három épületet már fel is húztak, népházat, tisztviselőlakásokat. Most még kissé magányosan állnak az állomásépület körül, azonban nem fog sok időbe telni és egy új lakónegyed alakul ma[illegible] ki körülöttük. Ha a folyó beváltja fenyegetését, a város kénytelen az új tervek szerint kiépülni, elhúzódni az árvíz útjából.

Az eufráteszmelléki kis városra lassanként leszáll az est. A kávékészítők vendégszobájában még egy-két vendég tűnik fel, akik a szokásjog alapján a kávémérő vendéglátását igénybevészik. Ugyanazzal az udvariassággal, amellyel a bíró vagy a katonatiszt viseltetik az iparos és a paraszt iránt, ad a kávémérő tüzet *az ősz pásztornak*, aki rongyaiból egy cigarettát kotor elő.

(Berliner Börsenzeitung
Georg Streiter)

NAGY SIKER! NAGY SIKER!
DALMADY ERZSI éneket
Gáspár Lajos és fiai cigányzenekara muzsikál
a **FLÓRIÁN KÁVÉHÁZ**-ban
Margit-körút 40 Telefon 151-888 Záróra után villamos összeköttetés

Hazatértek a boszniai magyarok az ősi földre

„Legyetek itthon is olyan jó magyarok, mint amilyenek odakünt voltatok!" = köszöntötte a hazatérteket vitéz Bonczos Miklós

Dárda, szeptember 21. Négy boszniai község szórványmagyarságát most telepitette vissza a kormánybiztosság. A négy község magyarságának élet- és vagyonbiztonságát a boszniai szerb népcsoport különösképpen veszélyeztette. *A horvát állam a legnagyobb készséggel és előzékenységgel* állott rendelkezésre visszatelepítésük tekintetében a magyar hatóságoknak.

Vitéz *Bonczos* Miklós államtitkár a külföldi magyarokat letelepítő kormánybiztos repülőgépen érkezett *Hercegszőllősre*, onnan pedig Dárdára hajtatott, ahová *67 kocsiból álló szerelvény hozta a hazatelepített magyarokat.*

A hazatérőket Bonczos Miklós üdvözölte. Hangoztatta, hogy örömünnepet ülnek, mert olyan ága tért haza a magyarságnak amelynek a századforduló idejében el kellett hagyni az országot.

— De nemcsak az isteni Gondviselés felé fordulunk hálával — folytatta —, hanem *szeretettel és hálával kell gondolnunk a legelső magyarra, Kormányzó Urunkra.* A legelső magyar nagy bölcsességgel, magyar szívvel és lélekkel vezeti immár több mint két évtizede a magyar nemzetet a jobb jövő felé.

A boszniai magyarok itt viharos éljenzésben törtek ki és perceken át *ünnepelték Kormányzó Urunkat*, majd Bonczos Miklós folytatta beszédét:

— A háború kellős közepén a magyar kormány úgy találja, itt van az ideje annak, hogy *minden magyar erőt összefogjanak.* Minden csepp magyar vérre igényt tartunk. *A most visszatelepített falvak népe megőrizte nyelvét, magyar érzését*, megérdemelte a magyar kormány gondoskodását és most valóban újból itthon van.

— Ebben az országban törvény, jog, becsület, tisztesség és méltányosság uralkodik. Erre mi magyarok büszkék vagyunk. Kérlek benneteket, tartsatok ti is rendet, törvényt, méltányosságot. Mindenki érezni fogja a magyar állam támogatását, tekintélyét és erejét.

— *Legyetek itthon is olyan jó magyarok, mint amilyenek odakint voltatok.* Becsületes, szorgalmas munkát kérünk tőletek, mert ebben az országban most mindenkinek dolgoznia kell!

Vitéz Bonczos Miklós így fejezte be beszédét:

— A magyar kormány nevében köszöntelek benneteket, boszniai magyar testvérek és kívánom *találjátok meg az ősi földön a boldogulást*. Az Isten éltessen benneteket.

A visszatértek nevében *Tényi* Vince mondott köszönetet, utána pedig *Döme Dezső*, a horvátországi magyar közművelődési közösség *eszéki* vezetője az ország határain túl maradottak üdvözletét tolmácsolta.

A visszatért csoportot a kormánybiztosság beosztott bírája hamarosan felkeresi, hogy földigényeiket megállapítsa. *Két hét múlva már saját tulajdonul kapott földjeiket fogják művelni.* Házaik most épités alatt állnak, *november közepére készülnek el.* A földmívelésügyi kormányzat ugyan akkor biztosította részükre *a szükséges kenyérmagvakat, a vetőmagot, a kukoricát*, ellátásuk tehát *jövő év szeptemberéig* megoldottnak tekinthető.

Vitéz Bonczos Miklós még a helyszínen meggyőződött a telepítés részleteiről, hosszasan elbeszélgetett a hazatért magyarokkal, majd repülőgépen visszaindult a fővárosba.

Kísérleti vitaminkonyha többezerfőnyi munkás közétkeztetésében

A háborús közélelmezés egyik legnagyobb gyakorlati kísérletét készitik elő az illetékes tényezők: ezer és ezerfőnyi dolgozó munkáscsoport szakszerű élelmezésével vizsgálják meg *a védőtápszerekben gazdag és a háborús táplálkozásban nagyjelentőségű vitaminos konyha* táplálkozási eredményeit.

A háború előtti években kezdődött a mozgalom az úgynevezett *zöldkoszt* elterjesztésére. A modern táplálkozástechnika tudományos művelői és a néptáplálkozás ismerői megállapították, hogy a magyar nép konyhája nem változatos, főleg a vitaminokban gazdag zöldkosztot nem fogadták még be, pedig *a zöldkoszt adja meg a szervezetnek a betegségekkel szembeni ellenállás nagyobb erejét.*

A háború beköszöntése után, amikor a készletek elosztása és a köteles takarékosság fokozott mértékben terelte a figyelmet a vitaminok felé, egyre szélesebb körben terjesztették *a vitaminos étrendek* fogyasztásának szükségességét. A magyar közellátás külön kísérleti konyhákat állított fel a vitaminos étrendek, a zsírtalan és olajos ételfélességek kikísérletezésére és elterjesztésére. *Dr. Somos* Elemér osztálytanácsos, az ismert biológus és táplálkozástani szakértő dolgozott fáradhatatlanul a vitaminos koszt kibővitésén és elterjesztésén.

A vitaminokban gazdag ételekre való áttérés általános gyakorlati tapasztalataihoz azonban szükség mutatkozott *a táplálkozási eredmények is meretére* A gyakorlati tapasztalatokat mindeddig nem tudták összegyüjteni, mert nem lehetett megállapitani, hogy közületeknél, vagy háztartásokban milyen mértékben alkalmazzák a vitaminos étrendet.

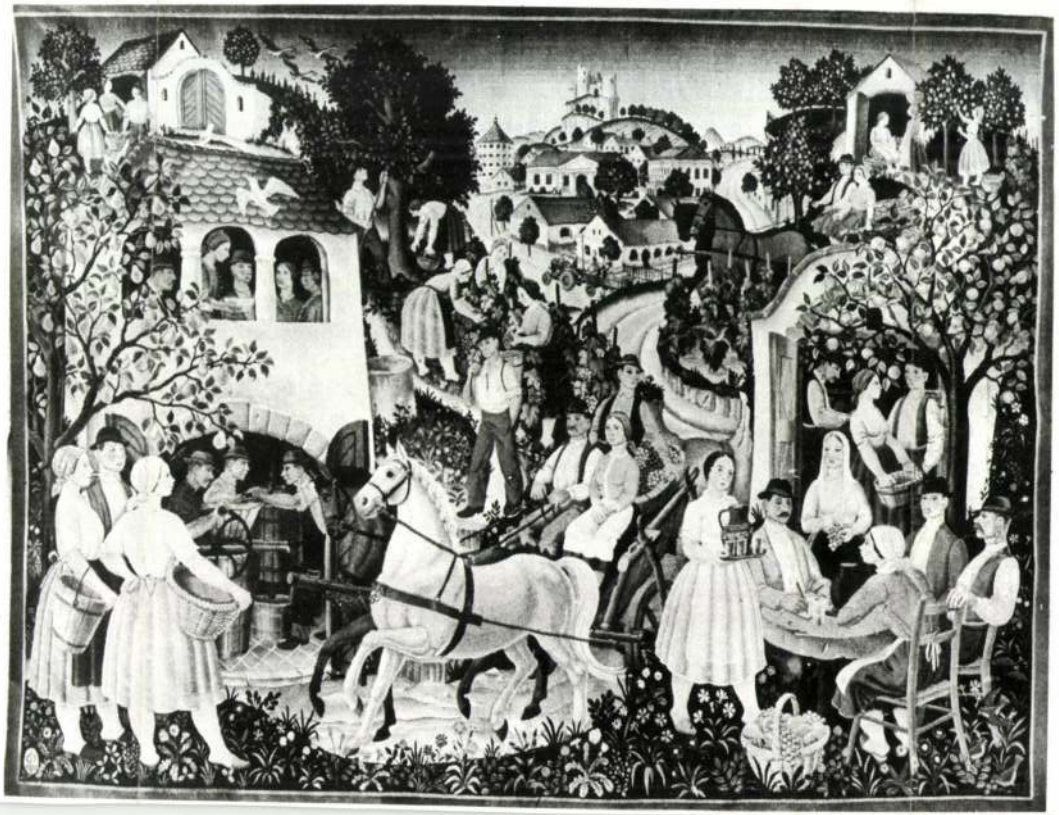
Somos osztálytanácsos vitaminos étrendjét gyakorlatilag megvalósitják. Az illetékes tényezők úgy határoztak, hogy az egyik erdélyi nagy közmunkánál alkalmazott *többezerfőnyi munkásság közétkeztetésébe bevezetik a vitamindús ételeket.* A tudományos ellenőrző vizsgálatok hónapokig tartanak, *most állitják össze a munkásseregnek főzendő heti étrendeket.*

A kisérleti étkeztetést úgy végzik, hogy a munkások *megkapják felemelt kenyér- és szalonnamennyiségüket*, de étrendük a kiszabott vizsgálati idő tartama alatt *mindennap vitamindús ételekből áll. Somos* osztálytanácsos mindvégig Erdélyben marad a kisérleti vitaminkonyhában.

Az építkezésnél alkalmazott többezerfőnyi munkásság közegészségügyi védelmére *külön egészségvédelmi szervezet áll rendelkezésre.* A megfelelő védőintézkedésekkel, higiéniai rendszabályokkal óvják meg őket a különböző ragályos betegségektől. A vitamindús kosztoltatás ideje alatt főleg azt vizsgálják, *milyen a munkások erőnléte, hogyan segíti az új koszt munkájukban őket és milyen mértékben emeli szervezetük ellenállását a fertőző betegségekkel szemben.*

— **ORVOSI KINEVEZÉSEK.** *Homonnay* Tivadar dr. főpolgármester dr. *Dullien* Ernő kórházi alorvost október 1.től számított további egy évre, dr. *Cser* Lajos, dr. *Telegdi* István közkórházi alorvosokat, dr. *Balló* Tibor, dr. *Cuerdet* Alfréd Olivér, dr. *Csornay* Margit, dr. *Farkas* Gyula, dr. *Garay* Károly, dr. *Sima* István és dr. *Szabó* Sándor közkórházi segédorvosokat a fővárosi közkórházakhoz újból kinevezte.

LUPE VÉLEZ brilliáns vigjátéka:
Vadmacska
Karády Katalin:
Tábori levelezőlap
PEST (Palace)

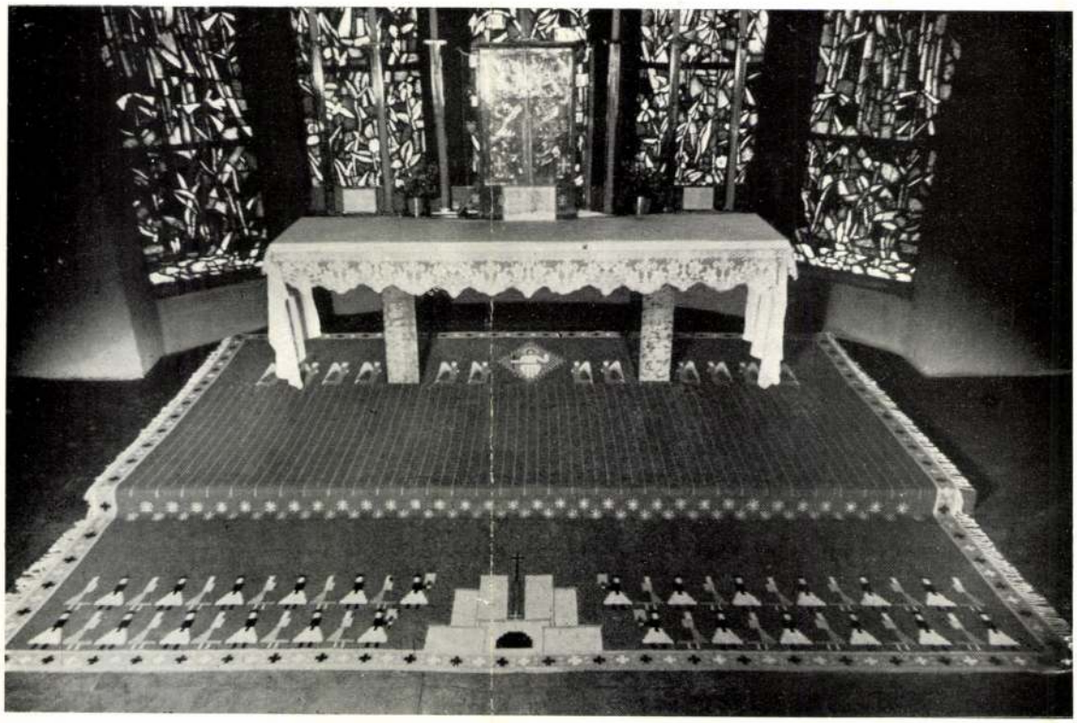
Pekáry István: Szüret, gobelin, 10 m², 1952 (MTA Művészettörténeti Kutató Csoport Fotóarchivuma)

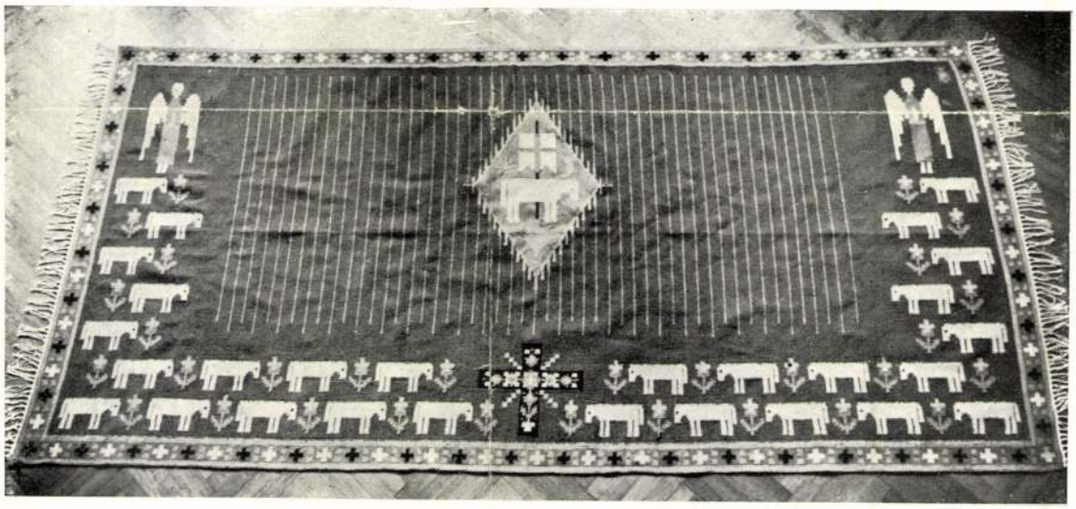
Pekáry István: Szent István, gobelin, 1938, Székesfehérvár

Aba Novák Vilmost ekkoriban bízták meg a kis kápolna kifestésével, valószínűleg Gerevich professzor szorgalmazására, aki elsőként ismerte föl Aba Novák rendkívüli tehetségét. De ettől függetlenül sem véletlen, hogy éppen rá esett a választás. Aba Novák előzetesen éveket töltött el Itáliában, érdeklődése saját adottságának is megfelelően a freskó s egyáltalán a monumentális művészet felé fordult. Világjelenség volt ez, s nemcsak a képzőművészetben, hanem az irodalomban is, gombamód szaporodtak a szabadtéri színjátékok, a művészet valahogyan ki akart törni a polgári falak közül s a nagy tömegek színe előtt kívánt önmagáról vallomást tenni. Úgy is írhatnám: a művészet visszakívánkozott a kollektívumba, amelyből eredendően vétetett. S az olasz ösztöndíjas Aba Nováknak Itáliában bőven volt alkalma közelebbről megismerkedni a monumentális alkotásokkal, s nemcsak Rómában, hanem méginkább Subiacóban, Cefalùban s Monrealéban. Nyilván ezek tanulmányozása során, a múltból merítette a korszerűt, innen nyerte az inspirációt, hogy elszakadva a lágy s erősen lírai és szubjektív jellegű s az elmosódott formákat különösen kedvelő impresszionizmustól, keményebb, határozottabb megfogalmazású s ugyanakkor nyersebb, de egyben drámaibb, elemibb, dinamikusabb hatású forma- és színvilágot lövelljen ki magából, mely súlyos, szuggesztív mondanivalóval, emberi állásfoglalással és világnézeti élménnyel is terhes.

A keresztelő kápolna festése közben már elég

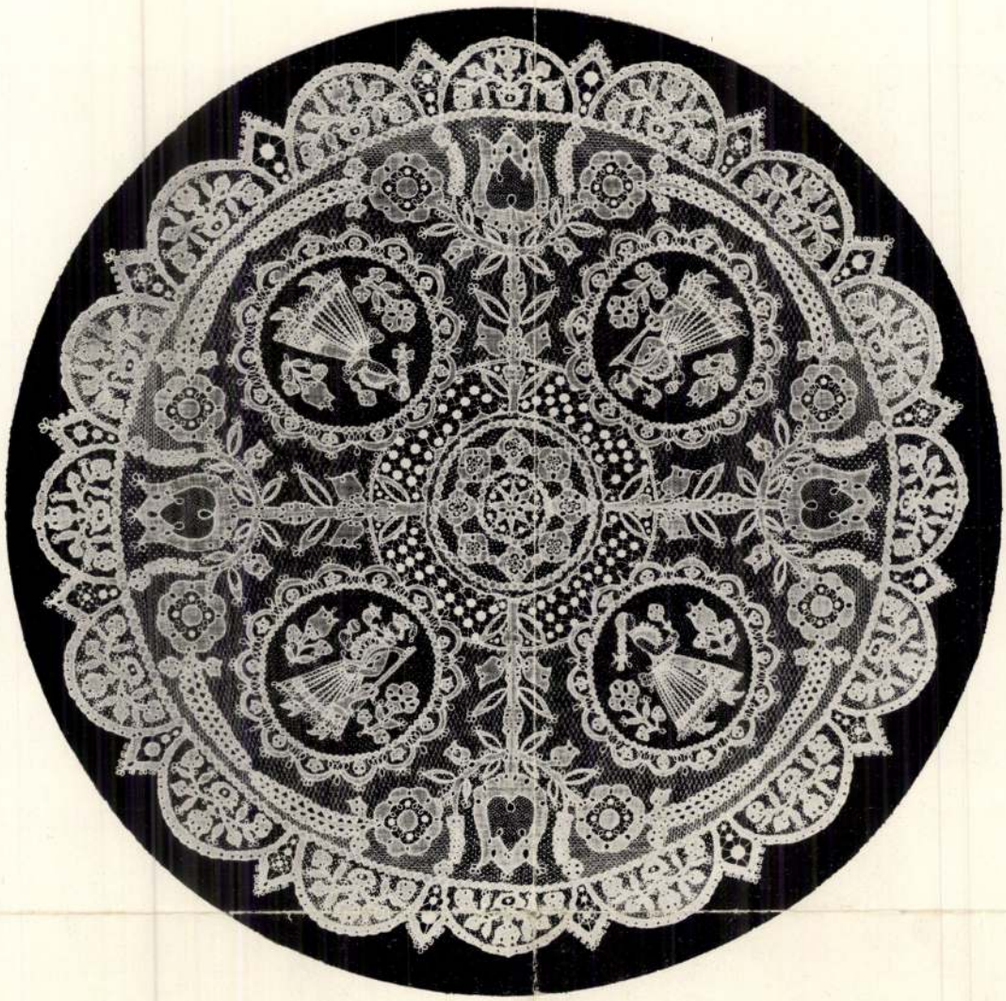

Szőnyegek a városmajori plébánia templomból. Pekáry István tervei. Készültek a Budai Szövőműhelyben. — Teppiche aus der Kirche des Pfarramtes Városmajor. Entwürfe von I. Pekáry. Verfertigt in der Webewerkstatt Buda. — Carpets from the parish church in Városmajor. Designs by I. Pekáry. Made in the Weavers'shop in Buda.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 230-l.

Fent : Halasi csipketerítő. Készült dr. Széll József m. kir. belügyminiszter rendeletére. Molnár Béla terve. Lent : A terítő dobozának bőrdíszítése. Tancsik Mihály terve. — Oben : Spitzendecke aus Halas. Angefertigt auf Anordnung des kgl. ung. Ministers des Inneren Dr. J. Széll. Entwurf von B. Molnár. Unten: Lederverzierung des Behälters der Decke. Entwurf von M. Tancsik. — Above : Lace cover from Halas. Made on order of the Minister for Home Affairs Dr. J. Széll. Design by B. Molnár. Below : Leather ornament for the box of the cover. Design by M. Tancsik.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pekary István

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG

1971 NOV 30

...unmittelbarer Nähe des ehemaligen Reichsparteitagsgeländes entstehen soll.

1021

Kunst in Zürich. Neue Werke naiver Malerei aus Ungarn von *Istvan Pekary* stellt die *Galerie Semiha Huber* ab 27. November aus.

Pekány István

– Kell-e király? –
Irod. Tamás Gáborné

Ujság. 1937. febr. 16.

(c. a. P. I. Nőnegyei és Gádor István kéziratai)

1104

1104. P.

Életrajzi adat

Mária a gyermek Jé

A balrafordultan ábrázo
mek Jézusnak, kit baljával átk
himzésű kék palástját ékköves
hája rózsaszínű. Jézus jobbjá
sárga irattekercset tart. Fejöke
tengelicze röpül. Oldalt balról

hol város terül el. A keret alsó
hatók: »AVE MARIA GRATIA PLE
TV IN MULLIERIBVS ET BENEDIC

Fa, méretei 74:57·2 (6
Vétetett 1893 november 4-én L.
— Elszámoltatott 1894 deczem
számolásra nézve lásd az 189
1895 május 10-iki 22919 sz
elszámolást elfogadta az 1900
és az 1901 augusztus 26-iki

Kifüggesztésére vonatkozó
ban. 1906: III. 88. *Umbriai*
III. 88. *École ombrienne:* La

Jegyzet. L. az 1896-iki la
— Preisliste Nº 137.

III

Vét
1893

1/1021 Pekáry István

Pekáry István művészetéről

D. Fehér Zsuzsa

Művészet Budapest, 1974. jan.

1 Pekáry István: Porto Venere (tollrajz)
2 Pekáry István: Menekülő Szent Család
3 Pekáry István: Özönvíz
4 Pekáry István: Esküvői emlék
5 Pekáry István: A cirkusz érkezése

Pekáry István Budapesten született 1905-ben. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula volt a mestere. Első gyűjteményes kiállítása 1931-ben volt, azóta rendszeresen szerepel munkáival hazai és külföldi kiállításokon. Színházi díszletterveket is készít. Az albertfalvai iskolához kerámia faliképet, a Magyar Pamutipar újpesti leányotthona részére pedig freskót készített. Munkácsy-díjas.

1

felépüléséig, mind a szakaszonként elkészülő épületben –, továbbá, a műalkotások rendszeres tudományos feldolgozásáról, valamint az épület folyamatos karbantartásáról, ill. rendeltetésszerű üzemeltetéséről az MTV az illetékes múzeumi főhatósággal együttműködve tartozik gondoskodni.

„A TV MÚZEUMA" gyűjteményét magában foglaló épületnek végleges felépülése után kettős feladatot kell ellátnia:

a) megfelelő környezetet és körülményeket biztosítani az MTV mai magyar képző- és iparművészettel, valamint építészettel foglalkozó műsorainak rendszeres megvalósításához, a televíziós realizálási munka valamennyi fázisára vonatkozóan;

b) állandó otthont adni a mai magyar képző- és iparművészet válogatott alkotásainak, korszerű tárolási és bemutatási lehetőségek megteremtése révén biztosítva az országos nyilvánosságot számukra, mind a közvetlen műtárgyszemlélés, mind a televíziós műsorok segítségével lehetővé tett, közvetett műélvezés formájában.

„A TV MÚZEUMA" c. program keretében megszülető épület, ill. a benne tárolt műtárgy-anyag további gyarapítása-fejlesztése érdekében a program végrehajtásának későbbi szakaszában, amikor az adottságok és a lehetőségek már pontosabban kirajzolódnak, kívánatossá válhat a társadalmi összefogásból létrejött akció rendszeresebb, hivatalosan rögzített keretek között folyó állami támogatása. Ezáltal megteremtődnének a reális feltételei annak, hogy a felszabadulásunk negyedszázados évfordulójának tiszteletére kezdeményezett program eredményeként végül is jelentőségéhez méltó keretek között kerüljön reprezentálásra a kortárs hazai képző- és iparművészet.

Budapest, 1969. szeptember 1.

het különösen vitatható, hogy például a kiemelt és összetett műsoronkénti szerepeltetésben történő mű-bemutatás magas színvonalon szolgálhatja a képzőművészeti ismeretterjesztést, a képzőművészeti propagandát és az igényes szórakozást. A feldolgozás módja mozgósító hatású; mű–művész–közönség kapcsolatának megteremtésében eddig csak utalás jelleggel kipróbált forma. (A Tv Galériája bizonyos elemeiben hasonló műsortípus, csak a most javasolt műsortípus esetében szélesebb a választási lehetőség, összetettebb a profil, egyértelműbb a kulturális politikai célkitűzések érvényesítése, illetve az azoknak való megfelelés, következetesebben érvényesíthető a szakmai színvonal válogató szempontja.)

Gondoljunk arra, hogy az úgynevezett „mini-show"-ként elképzelt mű-bemutatás hányféle megoldást kínál. Például: „a művész maga kommentálja művét, felkérhet a mű ismertetésére bárki mást – kollégát, kritikust, más művészeti ág jeles képviselőjét. Bemutathatja művét úgy, hogy csak a mű szerepel a képen, s kísérőként vers, elemzés, zene stb. hallható. De lehet egyetlen hang nélkül is, csak a mű beszél." Idéznék egy példát, a hasonlóság lehet a magyarázat: Réz Ádám egyik műsorában láthattuk Schaár Erzsébet „Egy kapcsolat története" című szobor-sorozatát, Gonda Jánosnak a sorozat ihletésére született kísérőzenéjével.

Nem is kívánom további kommentálással befolyásolni az olvasót, végeredményben újabb ötletek reményében idéztem fel a régi ötletet. Talán nem hiába, hiszen mindaz, ami még túlzó elképzelés vagy végig nem gondolt javaslat, most szélesebb fórum véleményével bővülve korrigálódhat. Ha csak annyi konzekvencia származna a felidézésből, hogy egy kiállítás anyagát előzetesen és részletesen bemutatná a tv, már nem volt hiába az ötlet felelevenítése. No, persze, ha ebből gyűjtemény

Művészet és érdekvédelem

BESZÉLGETÉS A KÉPZŐMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK TITKÁRÁVAL

Ézsiás Erzsébet

A Művészeti Szakszervezetek Szövetségéhez hat művészeti ág intézménye tartozik, ezek egyike a Képzőművészek, Iparművészek és Művészeti Dolgozók Szakszervezete. Tevékenységében állami partnere a Minisztérium Képzőművészeti Osztálya; s a Magyar Képzőművészek Szövetségével együttműködve végzi feladatát: a művészek és művészeti dolgozók érdekvédelmének biztosítását. A szakszervezet titkárát, Szigeti Zsuzsát kértük fel év eleji beszélgetésre a szakszervezet tevékenységéről, aktuális problémáiról.

– A párt- és állami szervek, valamint a szakszervezet jelenleg is együttes erőfeszítéseket tesznek a képzőművészet társadalmi bázisának szélesítésére, a támogatási rendszer fejlesztésére. Milyen módosításokat javasol ebben a szakszervezet?

– Elnökségünk az elmúlt évben vizsgálta a gazdaságirányítási rendszer változásainak hatását a képzőművészet támogatására. Ez a változás – mint megállapíthattuk – általában pozitív eredményeket hozott, néhány művészeti ágban jelentős fellendülést indított meg, mint például a reklámgrafika és az iparművészet egyes területein. Bebizonyosodott azonban az is, hogy a jelenlegi gazdasági szabályzók sokszor szembeállítják a gazdasági és kultúrpolitikai érdekeket. Vizsgálódásaink során lényegében a támogatási rendszer problémáit vetettük fel, s széles körű viták alapján a Képzőművészek Szövetségével és a Minisztériummal együtt, egyetértésben készültek el javaslataink. Mindenképpen

és művészet, alkotómunka és vállalati nyereség vitájában?

– A Művészeti Alap gazdálkodását eredményesnek ítéljük. A vállalatok a képző- és iparművészeti cikkek forgalmában fejlődést értek el, s tagadhatatlanul szélesítik a képző- és iparművészet népszerűségét. A nyereségrészesedés problémája azonban több nehéz kérdést vet fel – azt hiszem, nem sok magyarázat kell ahhoz: milyen nehéz kultúrpolitikai feladatok végrehajtásával nyereséget létrehozni. Nehéz feladatuk van azoknak a vezetőknek, akiknek a könnyű „üzlet" helyett a kultúrpolitika szélesebb összefüggéseiben kell gondolkodniuk és irányítaniuk. Tudjuk, ez nem mindig sikerül. Sokszor fordul elő: a művészek és a művészeti dolgozók – mindazok, akik nem alkotó vagy tervező jellegű munkát végeznek – pillanatnyi érdekei *ütköznek*. Ez nehéz feladat elé állítja szakszervezetünket is. A vállalati nyereség a vállalatnál dolgozó – nem alkotó munkával vagy tervezéssel foglalkozó – alkalmazottaknak közvetlenül is hasznot hajt prémium, nyereségrészesedés stb. formájában. Ilyesmit a művészek nem kapnak a vállalattól. Igaz viszont, hogy éppen a vállalati nyereség növekedése eredményeként emelkedhettek közvetett úton, a Művészeti Alap révén a művészek számára juttatott szociális támogatások. (Társadalombiztosítás, művésztelepek fejlesztése, egyes anyagok dotációja.)

– Hallottunk arról, hogy a szakszervezet elnöksége foglalkozott az iparban dolgozó tervezőművészek problémáival

Pekáry István

* **Székesfehérvár részt vesz a newyorki világkiállításon.** A newyorki világkiállítás magyar részének rendezőbizottsága arra kérte Székesfehérvár városát, hogy a tulajdonában lévő híres Pekáry-féle gobelint, amely a város keletkezését ábrázolja, bocsássa a bizottság rendelkezésére, hogy a gobelint a világkiállítás magyar pavillonjában elhelyezhesse. A város teljesíti a kérést azzal a feltétellel, hogy a kiállítás bezárása után Székesfehérvárnak adják át a kiállítás alkalmából készített vasrácsos kaput.

Magyarság

1939. febr. 2.

Budapest

II., Hőgyes Endre-u. 10

vm

HIREK

Az Est legközelebbi száma Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe után pénteken délben a rendes időben jelenik meg

— **Pénteken temetik Tamásy táborszernagyot, Przemysl legendáshírű védőjét.** A világháború egyik legvitézebb magyar katonája, *fogarasi Tamásy* Árpád nyugalmazott táborszernagy, valóságos belső titkos tanácsos *keddre virradó éjszaka Budapesten meghalt.* A 79 éves táborszernagy *örökre beírta nevét a magyar hadtörténelembe.* Úgyszólván a világháború első pillanatától kezdve kint harcolt a fronton, mint *a huszonharmadik honvédhadosztály parancsnoka.* A galiciai harctér kiürítése után Tamásy hadosztályára hárult *Przemysl várának megvédése.* A tábornok a legnagyobb hősiességgel tett eleget feladatának. Csapatai *tizennyolc nagyobb kitörést* hajtottak végre; *nyolcat maga Tamásy Árpád vezetett.* A háború után *teljes visszavonultságban* élt. Przemysl legendáshírű védőjét február 3-án, péntek délután ½4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából.

Tamásy Árpád

— **Két csavargó és egy zsák finom narancs.** *Székesfehérvárról* jelentik: *Rezi* Imre és *Dvornik* Sándor alkalmi piaci munkások néhány héttel ezelőtt betörtek *Derecskei* István piaci árus bódéjába. Gyümölcsöket, többek között egy *zsák finom narancsot* loptak. A zsák narancsot egy felsővárosi kazal tövében rejtették el. Másnap érte mentek, értékesíteni akarták, de legnagyobb megdöbbenésükre a *narancs éjszaka tönkrement, megfagyott.* Megszöktek a városból, Szombathelyre. *Dvornik azonban az első kedvező alkalommal otthagyta büntársát. De előzőleg ellopta cipőjét, ruháját és fehérneműjét. Rezi arra ébredt, hogy ott áll egy szál lenge alsóban, nyakában a lopással.* Kénytelen volt a rendőrségre menni, ahol felruházták, de le is tartóztatták és Székesfehérvárra szállították. Tegnap délután vonták felelősségre és *egyhónapi fogházbüntetésre* ítélték. Barátját keresik.

— **A székesfehérvári Pekáry-gobelint kiállítják Newyorkban.** *Székesfehérvárról* jelentik: A newyorki világkiállítás magyar bizottsága a napokban azzal a kéréssel fordult *Csitáry* Emil polgármesterhez, hogy a város tulajdonában lévő, a polgármesteri fogadóban elhelyezett *Pekáry-féle gobelint* a newyorki világkiállítás magyar pavillonjában való felhasználás céljából bocsássa a bizottság rendelkezésére. *A polgármester értesítette a kiállítási bizottságot, hogy az értékes gobelint a legnagyobb készséggel és örömmel engedi át a kiállítás idejére.*

— **A rossz bizonyítvány miatt.** Hatóság elleni erőszak büntette címén indult eljárás egy pestszentlőrinci tisztviselő ellen. A vád szerint az elmúlt év február 24-én felkereste a pestszentlőrinci gimnázium francia tanárát és az iskolafolyosón tettleg bántalmazta. A bíróság ma vonta felelősségre a tisztviselőt *Tarjáni* András személyében. A vádlott azzal védekezett, hogy elkeseredésében követte el tettét, mert fia *a rossz osztályzat miatt elkóborolt hazulról* és csak ötnapi keresés után akadtak rá a csendőrök egy győrmegyei faluban. A bíróság bűnösnek mondotta ki a tisztviselőt és *egyhónapi fogházra* ítélte. Az ítéletet *háromévi próbaidőre felfüggesztették.* Az ítélet jogerős.

Hashajtonak
Artin dragée: Biztos. Olcsó!

— **Öt évre ítélték a papírbakancsügyben Verő Gyulát és Verő Györgyöt.** A büntetőtörvényszék, mint uzsorabíróság *Dorosy* Dezső tanácselnök elnöklésével többnapos zárt tárgyalás után tegnap délután hozott ítéletet *Verő* Gyulának, a Metropol-szálló bérlőjének és bűntársainak árdrágítási bűnperében. A törvényszék *folytatólagosan elkövetett, a közérdeket súlyosan veszélyeztető árdrágító visszaélés bűntette miatt ötévi börtönre, 20.000 pengő pénzbüntetésre ítélte és 50.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte Verő* Gyulát. *Verő* György ötévi börtön- és 2000 pengő pénzbüntetést kapott, 5000 pengő vagyoni elégtételt kell fizetnie. *Weisz* Ferencre kétévi börtönt, 10.000 pengő pénzbüntetést róttak és 20.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezték. *Ökrös* Lajos büntetése: 3 évi börtön, 5000 pengő pénzbüntetés és 5000 pengő vagyoni elégtétel.

Asszonyom

bizonyára Önt is érdekli,

hogy a tojásfelhozatal ma javult, 136 ládával érkezett friss áru. Az exporttevékenység is működik már és a jelenlegi árakat fizetik vidéken az egyenletesen csomagolt áruért;

hogy a vágottbaromfi szilárd, mert kevés az áru és a szezón vége felé közeledik. Az árak 10—20 fillérrel emelkedtek, mert a holnapi ünnepre való tekintettel élénk az érdeklődés. Az élőbaromfipiacon nincs árváltozás;

hogy a zöldségpiacon a paraj 5 fillérrel megdrágult, úgyhogy a mai ára már 35—55 fillér. Ismét volt sóska a piacon, amelyért 1.30 pengőt fizettek a nagyvásártelepen;

hogy nagyon szép fejessalátát árulnak már a nagykereskedők darabonként 16—40 fillérjével;

hogy a gyümölcspiacon a narancs és a mandarin olcsóbb lett. A sárgabélű narancs 51—64, a vörösbélű 64—95 fillér, a mandarin 56—90 fillér kg-ként.

— **Az IBUSz közleményei.** 1. A németországi utazási irodák január 23—26. között Wienben értekezletet tartottak, melyen az IBUSz is résztvett. Az értekezlet tagjai nagy megértéssel foglalkoztak a Magyarország felé irányuló idegenforgalmi kérdésekkel. Tervbevették társasutazások indítását Wien és Dresden gyüjtőállomásokról Budapestre.

2. Az IBUSz ezidei első kéthetes svájci társasutazása február 5-én indul Davosba és St. Moritzba, nagyszámú téli sportkedvelővel és üdülővel.

3. Az IBUSz utazástechnikai előkészítésével a kalocsai Actio Catholica szervezésében hatvantagú zarándokcsoport indul február 1-én Rómába.

— **A MIKÉFE kertészeti tanfolyama,** a mezőgazdasági alapismeretekkel bővített kertészeti öt- és tizhónapos engedélyezett tanfolyamok megnyílnak. Jelentkezés február 5-ig a MIKÉFE Magyar Izraelita Kézmű- és Földmivelésügyi Egyesület kertészképző telepén, Keresztúri út 130. Telefon: 348—178.

— **A Lövér-szálló** (Sopron) nyitva van.

— **Bajtársi találkozók.** A volt m. kir. budapesti 1. honvédhuszárezred Bajtársi Köre február 4-én, szombaton este ½8 órai kezdettel bajtársi összejövetelt tart a »Makkhetes«-féle vendéglő különhelyiségében, Rottenbiller-utca 52. Kérjük a volt ezredbajtársak megjelenését. — A Vilmos császár nevét viselő volt cs. és kir. 7. huszárezred altisztjei és legénysége ezévi február hó 4-én, Budapesten, *Király*-utca 59/b. alatt lévő Lyra-vendéglőben este 8 órai kezdettel bajtársi összejövetelt tart. Kérjük volt bajtársaink nagyszámú megjelenését. A volt tiszt urakat ezúton van szerencsénk meghívni.

Kiadta a verseit egy szombathelyi vak költő

Szombathely, február 1
(Az Est tudósítójától)

A szombathelyi Vakok Intézetében lakik és dolgozik *Szabó* Károly 25 éves fiatalember, akinek a minap verseskötete jelent meg a piacon. Az új költő első könyvének címe: »*Hajnali nyitány*«, *Szabó* Lőrinc írt hozzá előszót. A vak költő napjai

a kosárfonóműhely és az íróasztal között

telnek csendesen; most éppen a műhelyből jött fel, hogy *Az Est* munkatársával beszélgessen.

— Magyaróvárott születtem, — mondja — apám gyárimunkás volt. 25 éves vagyok. *Tizéves koromban*

szemgyulladás következtében

elveszítettem szemem világát. Azóta a budapesti Állami Vakok Intézetében élek.

— Hogyan került kapcsolatba *az irodalommal?*

— Az állami intézetben megszerettem a betűt s nem is tudok tőle elszakadni. 17 éves korom óta írogatok. A kötetben összegyüjtött verseim a legutolsó esztendő termése; úgy érzem, ezek már nyilvánosság elé kerülhetnek.

— Hogyan írja a verseit?

— A *Braille*-féle, úgynevezett

vak-írással.

Ezt azután *írógépbe diktálom vagy magam teszem át írógépen rendes írásra.*

— Mit olvas legszívesebben?

— *Adyt, Babits* Mihályt, *Illyés* Gyulát és *Szabó* Lőrincet érzem közel magamhoz. Sajnos,

számunkra nincs elég könyv.

A felolvastatásnak alig van lehetősége, az új magyar irodalom, főként a líra, amelynek minden képviselője érdekelne, *nincs áttéve vak-írásra.*

— Az íráson kívül mivel foglalkozik?

— Úgy lehetne mondani, hogy *kosárfonáson kívül néha írással is foglalkozom.* A műhelyben sok a munka. Az életre különben nem panaszkodom.

Mutatóba közöljük *Szabó* Károly egyik versének három első strófáját:

EMLÉK

A vállamon rongyos kabát,
rongyos kabát lógott.
Nem kaptam én ébredéskor
az anyámtól csókot.
Apám zúgó, kemény kanja
hozta meg a reggelt,
Kegyetlenül de sok boldog
gyermekálmot elvert.

Ő gulyás volt, én meg bojtár:
volt jó karikásom.
Az emberek mind megnőnek,
én meg egyre vásom:
Most kosarat fonogatok
jaj, mert a szemem vak...
De előttem felkigyóznak
a sokat járt utak:

Ujra mennek a mezőre
előttem a marhák,
hízott pókok hálójukat
szorgalmasan varrják.
A kelő nap új meleggel
nyakon önt nevetve,
karikásom nyelén pihen
egy elfáradt lepke...

A vak költőt különben éppen most nagy öröm érte: értesítést kapott, hogy átkerül *a budapesti intézetbe.*

— **Nagykőrösön van az ország legnagyobb hegyközsége, 5410 katasztrális hold.** *Nagykőrösről* jelentik: Az országban tudvalevőleg most folyik a hegyközségek megalakítása az új hegyközségi törvény szerint. *A nagykőrösi gazdák alakították meg Magyarország legnagyobb hegyközségét: 3340 birtokos tartozik kötelékébe, 5410 katasztrális hold szőlővel, illetőleg gyümölcsössel.*

— **Díjkiosztás és tagválasztás a Szinyei Társaságban.** Kedden este zajlott le a Szinyei Társaság ezévi közgyűlése, melyen a Szinyei-díjat és az akvarell-díjat kiadják és új tagokat választanak. A közgyűlésen az ünnepi beszédet a gyengélkedő *Csók* István helyett *Petrovics* Elek mondotta. A Szinyei-jutalmat *Hollósné Mattioni* Eszternek adományozták (ezúttal elsőízben nyerte nő ezt a jutalmat), az akvarell-díjat *Kirchner* Jenő nyerte. Egyetlenegy új tagot vettek fel *Vas* Elemér festőművész személyében.

— **Gyászrovat.** Özv. *Révész* Simonné január hó 31-én 84 éves korában Pápán elhúnyt.

Özv. *Dömjén* Gyuláné 65 éves korában Budapesten elhúnyt.

Bermann Miksa, a Dreher—Haggenmacher—Első Magyar Részvényserfőződe Rt. tisztviselője január hó 31-én reggel 67 éves korában elhúnyt. Temetése február hó 2-án délután 2 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

— **Ugron Gábor ny. belügyminiszter mondja az Apponyi-serlegbeszédet.** A Budai Katolikus Kör évi rendes közgyűlését február 14-én, kedden este 7 órakor tartja. A dr. *Vargha* Imre legfőbb állami számvevőszéki elnök vezetésével működő egyesület a közgyűlés után a Kör néhai nagynevű elnöke: gróf *Apponyi* Albert emlékére *ünnepi estebédet* rendez és ezen az Apponyi-serleggel a szokásos ünnepi beszédet dr. *Ugron* Gábor v. b. t. t., ny. belügyminiszter, a Kör társelnöke mondja. — Itt említjük meg, hogy a nagy államférfiúnak, gróf Apponyi Albertnak *február 7-én lesz 6. halálozási évfordulója.*

— **Rosszul volt világítva a sorompó.** Súlyos közlekedési szerencsétlenség történt nemrégiben Kispest és Pestszentlőrinc között az üllői út vasúti átjárónál. A késő esti órákban egy luxusautó, amelyet *Kiss Zentai* László sofőr vezetett, teljes sebességgel nekirohant a sorompónak, áttörte és keresztülment a vasúti síneken. Éppen arra robogott a lajosmizsei személyvonat, a kettétört sorompórudat kivágta az úttestre, ahol *Kun* Ferenc vonatfékező állott és súlyosan megsebesült. A luxusautó utasainak nem történt komolyabb bajuk. A pestvidéki törvényszék kiszállott Kispestre. Helyszíni szemle alapján a törvényszék *Fajth* Gáspár tanácsa most vonta felelősségre a sofőrt, aki ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt indult eljárás. A vádlott azzal védekezett, hogy az esti órákban oly rosszul volt kivilágítva a környék, hogy *nem látta, hogy a sorompó le volt eresztve.* A tanuk azt valották, hogy a rossz világítás miatt már többször történt szerencsétlenség. A bíróság gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétségét állapította meg és ezért *Kiss Zentai* László sofőrt az enyhítő körülmények figyelembevételével *40 pengő pénzbüntetésre,* megnemfizetés esetén 8 napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Győr rendőriskolát kap.** Győrből jelentik: Nagyfontosságú tárgyalások indultak meg Győrött egy itt létesítendő *rendőriskola* ügyében. A napokban Győrbe érkezett vitéz *Nagyselmeczy* László, a vidéki rendőrszemélyzet főparancsnoka és tárgyalásokat folytatott az ügyben az illetékes hatóságokkal. A Győrött felállítandó rendőrtanosztály elhelyezésére elsősorban a volt *selyemgyári leányotthont* vették számításba. Helyszini szemlét is tartottak és hír szerint alkalmasnak találták az épületet rendőriskola céljaira.

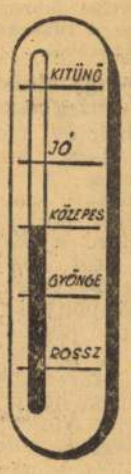
7 MILLIÓ
828 ezer pengőt
sorsolunk ki febr. 7-től márc. 9-ig
Gazdag akar lenni?
GLÓRIA
sorsjegye főnyeremény.
¼ sorsjegy P **35.—**, ⅛ P **17.50**
VI., Andrássy út 18. Telefon: 118-999.

MOZI FILM
MŰSOROK

Mai filmkritika

Bulldog Drummond Afrikában

(Omnia)

»Bulldog Drummond kapitány« alakja újabban nagyon divatos Amerikában. Modern Sherlock Holmes és bátorságával oldja meg a rejtélyeket logika helyett. Persze, percenkint lövöldöznek. A közönség izgulhat.

Ennek a detektívfilmnek, amely *egy Scotland Yard-titkokat őrző ezredes elrablásáról szól*, röviden ez is lehetne a címe: *aki másnak orcslánvermet ás, maga esik bele.* A főrabló addig fenyegeti fenevadjaival az ezredes urat, amíg Bulldog Drummond kapitány (John *Howard*, egy vicces színész) raitaütésszerűen megjelenik és őt dobja az oroszlán mancsai közé. A nézőtér ordít, tapsol az igazságszolgáltatás vérszomjas győzelmére. *Filmponyva.*

Mindenkinek ***MEGNÉZZÜK?*** ajánljuk, aki Wells helyett Wallace-t, s Dosztojevszkij helyett Nick Cartert olvas szívesebben.

Edison élete filmen...

Mickey Rooney játssza a gyermek Edisont

Hollywood, február 1
(Az Est tudósítójától)

Thomas Alva *Edison* a nagy amerikai feltaláló életét megfilmesíti a *Metro* studió. Megvásárolták James Allan Dunn *»Edison élete«* című könyvének filmjogát. Dunn jónevű újságíró Amerikában és az Edison család régi barátja. Az életrajz olyan érdekes, olyan sok a cselekmény benne, hogy *két filmet készítenek belőle.* Az első filmnek *»The boy Edison«* a címe és a feltaláló ifjúságáról szól. Ennek a címszerepét Mickey *Rooney* alakítja. Ebben filmre kerül Edison első találmánya: egy *egérfogó.* A másik film sztárjának Spencer *Tracyt* szerződtették. Az utóbbi filmnek a címe »Menlo csodaembere«. Ebben bemutatják Edisont, az embert és tudóst, aki többek között a villamosvilágítást és a gramofont adta a világnak.

TÁNCOLJ ÉS SZERESS

Ginger Rogers és Fred Astaire filmje

Fred Astaire

Ginger Rogers

Budapest mozilátogató fiatalságának nagy örömet jelent majd az új Ginger Rogers és Fred Astaire film, jobban mondva: a kiváló művészpár — utolsó filmje. Egyidő óta már külön dolgoznak és a most készülő hollywoodi Ginger Rogers-filmben már más a népszerű filmszínésznő partnere.

Ezen a képen is aranyosak, kedvesek, tehetségesek. Bolondoznak, ugrálnak és utólérhetetlen zsenialitással táncolnak. Tegnap délelőtt érdekes közönség előtt vetítették a filmet: jazz-zenészek és jazz-énekesnők ültek a »Scala« mozi nézőterén, akik minduntalan beletapsoltak a filmbe.

Fred Astaire egy balettáncost játszik, akinek *Petrov* a neve. Klaszszikus táncművész, de annyira beleszeret egy revüsztárba, hogy a kedvéért titokban *megtanul szteppelni.* A nő hallani sem akar róla, unja az unalmas klasszikus táncost, akinek egyetlen célja, hogy a revüsztárt feleségül vegye. A mindenható reklám egy fatális véletlen következtében összeadja őket. Mindenki titkos házasságukról beszél, a filmlapok elsőoldalas cikkekben közlik a házassági szenzációt. A sztár toporzékol, a balettáncos pedig boldogan mosolyog és úgy tesz, mintha az egész úgy igaz lenne.

A menedsérek reklámja végül már olyan kihívó lesz, hogy a sztárról készült *bábut ültetik az alvó balettáncos ágyára* és az erről készült fotografia aztán eldönti a vitát a nagyvilág előtt, felesége-e a hölgy Petrovnak, vagy sem? Nincs más megoldás a gyűlölködő hölgy szerint, mint hogy *Petrov tanyleg vegye el egy napra feleségül,* hogy aztán villámgyorsan elválhasson tőle. Mondanunk sem kell, hogy ebből a válóperből nem lesz semmi és a film végén egy olyan *szteppszimfóniát* táncolnak (Georg *Gershwin*, a *»Rhapsody in Blue«* nemrég elhunyt zseniális szerzője zenéjére), amilyet még egyetlen egy filmjükben sem tudtak produkálni.

A *»Táncolj és szeress«*-ben számtalan érdekes ötlet van. Az egyik jelenet egy hajó géptermében játszódik le, ahol Fred Astaire a gépek ritmusára táncol. Modern, izgalmas tánctételt ez s mint kisfilm is önmagában megállná a helyét valamelyik mozi programján a nagy film előtt. Éppen ilyen jól sikerült az Astaire—Rogers filmekkel szokásos, de ezúttal a szokottnál is gondosabban rendezett *revűrész*, amelyben megtáncolják — fényes görlsegédlettel — *a balett és a klasszikus tánc küzdelmét.* A film nagyszerű zeneszámainak egy részét már az előbb ideérkezett hanglemezekről és a mulatóhelyek jazzzenekarai tolmácsolásában ismeri a közönség.

CLARK GABLE ESKÜVŐJE

Hollywood, február 1
(Az Est tudósítójától)

A film fővárosának szenzációja most az a hír, hogy március 17-én lesz Clark *Gable* házassága Carole *Lombarddal.* Clark Gable *félmillió dollárt adott mostani feleségének, hogy váljon el tőle.*

Fritz Kortner Hollywoodba szerződött

Hollywood, február 1
(Az Est tudósítójától)

Fritz *Kortner*, a világhírű német színművész Hollywoodba szerződött. Az RKO studió szerződtette Kortnert mint színészírót és rendezőt. Ő a második neves német művész, akit az utóbbi időben Hollywoodba szerződtettek. Az első Reinhold *Schünzel*, aki a Metro-gyár tagja és most az *»Ice Follies of 1939«* című zene- és jégattrakció rendezője.

Darrieux nem tér vissza Hollywoodba

Hollywood február 1
(Az Est tudósítójától)

A »Daily Variety« jelentése szerint Danielle Darrieux, francia filmszinésznő, az Universal filmgyár tagja, nem tér vissza Párizsból Hollywoodba. »Rio« című filmjét, amelyet főszereplésével terveztek, Marlene *Dietrich* játssza.

DINAMIT

Hollywood, február 1
(Az Est tudósítójától)

A Columbia filmgyár rövidesen megfilmesíti Alfréd *Nobel*, a dinamit feltalálójának életét. Néhány Nobel-díj nyertes tudós és művész is szerepet kap a filmben, de ezeket persze színészek fogják megszemélyesíteni.

CYRANO FILMEN

Címszereplője Errol Flynn

Hollywood, február 1
(Az Est tudósítójától)

Nagy szenzációja Hollywoodnak most az a hír, hogy a Warner filmgyár megfilmesíti Edmond Rostand *»Cyrano de Bergerac«* című drámai költeményét. A címszerepeket a *»Robin Hood«* főszereplői: Errol *Flynn* (Cyrano) s Roxane szerepét *Olivia de Haviland* fogják játszani.

Garbo ragaszkodott „Kjukor"-hoz

Greta Garbo

Hollywood, február 1

Lubitsch Ernő megkezdte »Ninocska« című filmjének előkészületeit a Metro gyártan. A filmet Lengyel Menyhért írta. Greta Garbo lesz a sztár. Garbonak első pillanattól kezdve tetszett a kitünő vígjáték, de mégis vonakodott eljátszani, mert ragaszkodott ahhoz, hogy kedvenc rendezője, a magyar származású Cukor György (itt Kjukornak mondják) rendezze a képet. De Cukor a Paramounthoz szerződött és nem volt ideje. Garbo végül beleegyezett abba, hogy más rendezővel dolgozzék. Igy került össze Lubitsch Ernővel.

Egy halálraítélt mint filmszínész

Hollywood, február 1

Tom *Mooney* sohasem hitte, hogy valaha is filmajánlatot fog kapni. Huszonkét évvel ezelőtt ismert kaliforniai munkásvezér volt. Egy sanfranciscói ünnepi felvonulás alatt *bombarobbanás* történt. Tom Mooney és Billings nevű munkatársát fogták el mint tetteseket. Mindketten alibit igazoltak ugyan, mégis *halálra ítélték őket.* Közben politikai összeköttetések következtében a halálos ítéletet életfogytiglani börtönre változtatták. Később kiderült, hogy a két fegyenc hamis tanuskodás alapján került a San Quentin fegyházba. Mégsem bocsátották őket szabadon. Ebben az évben negyvenöt év után került Kalifornia élére az első demokrata kormányzó, a liberális Culbert L. *Olson.* Hivatalbalépése első hetében *megkegyelmezett Mooneynak.* (Billingsnek még nem.) Mooneyt most mindenütt ünneplik, sőt *filmajánlatot is kapott, hogy játssza el »Huszonkét év a San Quentin fegyházban« című film főszerepét.*

10: V Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-529. Kossuth Lajos-u. 18.): **Szerelmes századok. Végig a Champs Elysées-n** (Sacha Guitry) (1/26 1/28 3/410: Sz V Ü 1/24 3/26, 1/28, 3/410.) Vasárnap délelőtt 11 órakor ifjusági filmek bemutatója. — **GLORIA** (144-800. Thököly út 56.). **Bécs kislány** (Eggerth Márta). Popeye legújabb kalandjai. Híradó. (1/25 3/47 9: Sz 1/24 1/26 1/28 1/10: V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen-tér 3. sz.): **A hölgy kissé bogaras** (Tolnay Klári, Ráday) és a kisérő műsor. Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/10: V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vasárnap d. e. 1/11-kor: **A szőke kisértet** (Constance Bennett) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária-tér 7. sz.): **Robin Hood kalandjai** (Errol Flynn). Világesemények (1/24 1/26, 1/28, 1/10: V Ü: 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vasárnap d. e. 1/11 órakor matiné. — **KAMARA** (144—027, 135—967. Dohány-u. és Nyár-u. sarok): **János vitéz** (Dayka Margit, Pallós) Popeye és a vadlóka (rajzfilm) (6, 8, 10: Sz V Ü 4 6 8 4 10.) — **KULTÚR** (186 193. Kinizsi-u 16.): **Beszállásolás** (Páger, Szelecsky) és a kisérő műsor. (5 1/28 1/10: V Ü 3/42, 3/44 3/46 1/28, 3/410.) — **LLOYD** (111-994. Hollán-u 7., a Szent István körútnál): **A hölgy egy kissé bogaras** (Tolnay Klári, Ráday). H. (4, 6, 8, 10; V, Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz-körút 41.): **Bécsi kislány** (Eggerth Márta) **A halálgát hősei** (Ken Maynard) H (1/25, 7, 1/10 Sz: 4 6 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b sz.): **Első tavasz** (Deanna Durbin). H: (Folyt előad.: 1/45 3/47, 1/410; V. Ü.: 1/42 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vasárnap d. e. 1/11 órakor matiné. — **OLYMPIA** (342—947. Erzsébet-körút 26 szám): **A szerelem ügyvédje** (Danielle Darrieux) Mesebeli játékbolthan (színes). Kiskutya-nagykutya (Popeye) Híradók. (Mindennap d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József-körút és Kölcsey-utca sarok): **Bulldog Drummond Afrikában.** Kieg: Különleges sportok. Buksi a függöny mögött. Jazzpárádé. H. (5, 1/28, 1/10: Sz. V. Ü. 4 6. 8. 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella-utca és Aradi-utca sarok): **Beszállásolás** (Kabos, Páger) **A halálgát hőse** (Ken Maynard) H (Folyt előad.: 1/45, 3/47, 1/410: V. Ü. 1/42, 1/24, 1/26, 1/28, 1/10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky-u 3. és Baross-u. 97. sarok): **Bécsi kislány** (Eggerth Márta). Ártatlan farkas. Híradó (1/44 1/46 1/410: V Ü 1/42 1/24 1/26 1/28 1/410.) Vas. d. e. 10-kor matiné. — **PALACE** (186-523. Erzsébet körút 9.): **Rozmaring** (Turay, Kabos). Híradó. (4, 6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (145-673. Népszinház-u 13.): **Robin Hood** (Errol Flynn) (3/44 3/46 3/48 3/410: V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **PHÖNIX** (144—454. Rákóczi út 68. szám): **Az őszerdő kéme** (René Deltgen). (Folyt. előad. mindennap d. e. 11; d. u. 1 3 5 1/48 1/410.) — **RÁDIUS** (122—098, 120—564. Nagymező-utca 22—24.): Hetedik hétre prolongálva! **Hófehérke és a hét törpe.** Zenélő tündérek. Híradó (3/46 3/48 3/410: Sz V Ü 3/44 3/46 3/48 3/410.): — **REX** (139—416. István-út 39.): **Bécsi kislány** (Eggerth Márta). Aranyrablók (Bob Baker). Híradó. (1/25 3/47 9: Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; vas., ünn. 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10 órakor — **RIALTÓ** (139-497. Rákóczi-út 70.): **Robin Hood kalandjai** (Errol Flynn) Földi paradicsomok (színes). Híradó. (D. e. 1/11; d. u. 1/21 3/43 5 1/48 1/10; V Ü d. e. 10 12; d u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLÓ** (141—902. 342—946. Erzsébet-körút 45.): **Ködös utak** (Jean Gabin). Híradó (1/46 1/28 3/410: Sz V Ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040. Kálvin-tér sarok, Üllői-út 2.): **Csavargókirály** (Ronald Colman) Premierhíradó. (1/24 1/26 1/28 1/10; vas., ünn. 1/2 1/24 1/26 1/28 1/10.) Vas. d. e. 1/11 kor: **Meseautó** (Kabos, Perczel). — **SCALA** (114-411. Teréz-körút 60. szám): 1/16 és 1/28 órakor: **Pusztai királykisasszony** (Szörényi, Csortos). 3/410 órakor díszbemutató: **Táncolj és szeress** (Ginger Rogers). H. — **SIMPLON** (268—998, 268—999. Horthy Miklós-út 62.): **A hölgy egy kissé bogaras** (Tolnay Klári, Ráday) és a kisérő műsor. (1/24 1/26 1/28 1/10: V Ü 1/42 1/24 1/26 1/28 1/10 órakor.) — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa-u. 4.): **A cárnő kegyence** (Annie Vernay). Híradó. (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049. Nagymező-u. 8.): **Robin Hood kalandjai** (Errol Flynn). Híradó. (Folyt. előad. 1/45 7 1/210; Sz 3/44 3/46 3/48 3/410: V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410 órakor.) Vasárnap d. e. 11 órakor matiné. — **TURÁN** (128—401. Nagymező-u. és Mozsár-u. sarok): **Első tavasz** (Deanna Durbin) és a kisérő műsor (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) Csüt. d. e. 11-kor matiné: **Lila akác.** — **URÁNIA** (146—046. Rákóczi-út 21.): Prolongálva! **Pusztai királykisasszony** (Szörényi, Csortos). Madárszerelem (színes). Híradó (5 1/48 1/210; Sz V Ü 3/43 5 1/48 1/210.) Vasárnap d. e. 11 órakor: **Zboray Ernő előadása: Az örök nyár hazájában.** — **WINKLER** (292—012. Róbert Károly-körút 61. sz.): **Robin Hood** (színes; Errol Flynn). Popeye, a nagy főnök (6 1/29; V Ü 3 5 7 9.)

Pesti Napló 1939 febr. 23

Pekáry István

Elintéződött a Pekáry-ügy, Hosszu Zoltánnak is szabad volt a Belvárosiban rendeznie

Megírtuk néhány napja, hogy *Pekáry* István festőművész, aki nem tagja a Színészkamarának, csak miniszteri engedéllyel festheti meg a Nemzeti Színház soronkövetkező újdonságának, a *Ludas Matyi* című zenés játéknak díszleteit. Az engedély-kérelmet a Kamara is pártolóan terjesztette fel a kultuszminisztériumhoz, ahonnan szerdán jött meg a válasz: a kultuszminisztérium *engedélyezi Pekáry István működését a darabbal kapcsolatban.*

Arról is beszámoltunk, hogy *Hosszú* Zoltán, a Nemzeti Színház tagja, aki a Belvárosi Színház vendégeként a *Földindulást* rendezte, hiába folyamodott a vendégszerepléshez miniszteri engedélyért. Ezt a kérdést most a Nemzeti Színház a maga hatáskörében úgy oldotta meg, hogy *a vendégeskedés idejét Hosszú Zoltán szabadságidejének minősítette* — szabadsága alatt pedig mindenki azzal foglalkozik, ami neki tetszik.

rinttól 40 forintig terjedhet.

4. A pályázatnál csak eredeti tervek vé

művészeti múzeum titkára, Ráth György
parművészeti múzeum felügyelője, Rau-
r Lajos műegyetemi tanár, Szalay Imre
ílytanácsos, Uhl Sándor építész. Jegyző
einer Gyula, ideigl. titkár.
lnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv
esítésére Lechner Lajos tagot kéri fel.
lnök ajánlatára a választmány a végrehajtó
tság elnökéül egyhangulag megválasztá
hay Béla bárót, a társulat alelnökét.
zután a választmány újból megalakítá a
osztályokat és pedig :
ső szakosztály : *Fa-, fém- és csontipar.*
k : Radisics Jenő ; helyettes elnök : Mar-
Alajos ; választmányi tagok : gróf Bánffy
rgy, Egger Dávid, Grünwald Béla, Ham-
József, Kramer Samu, Lechner Lajos,
ner Ödön, idősb Luczenbacher Pál, Uhl
or.
ik szakosztály : *Agyag-, üveg- és kőipar.*
k : Németh Imre ; hely. elnök : Fischer
cz; választmányi tagok: Gerlóczy Károly,
l Tivadar, Ipolyi Arnold, gróf Keglevich

L'agenzia di notizie e documenti

SUDAN INFORMAZIONI

inizia la raccolta di testimonianze sul

GENOCIDIO NEL SUDAN MERIDIONALE

Sul caso più grave dell'Africa non esiste fonte più autorevole dell'agenzia quindicinale milanese "Sudan Informazioni"

SUDAN INFORMAZIONI:

Direttore Responsabile: Agostino Sanfratello, Casella Postale 901, 20100 Milano. - Segretarie: Margherita Moreni e Doretta Caputo, Via Calamatta 2 - 20137 Milano, Italia.

...gli altri, Les... nois Jaquet, ...

Questo docu... me a quelli ... Waller, Count... « the Lion » Sm... tutto, Bessie Si... sarà, proiettato «... Blues »: un filmato vecchio di circa quarant'anni) darà vita alla componente cinematografica del festival del jazz che si svolgerà a Montreux dal 12 al 16 giugno prossimi.

Nato l'anno scorso come la manifestazione più organica tra tutte quelle che al jazz si dedicano, il festival di Montreux, passata la prima fase di rodaggio, si pone ora alla attenzione dell'appassionato di questa musica come una delle più interessanti rassegne sull'argomento. Oltre alla componente cinematografica che abbiamo già accennato, ve ne sono, infatti, altre di notevole interesse, quali una mostra discografica ed una serie di concerti.

Tenendo per ultimi, in questa presentazione della manifestazione elvetica, i concerti che si svolgeranno nel corso di cinque giornate, vediamo un po' dove risiede l'interesse della mostra discografica, che meglio sarebbe chiamare «borsa del disco».

Si sa che, per definizione, il musicista di jazz ha, nell'improvvisazione cui si abbandona eseguendo un brano, il suo limite quanto meno documentario. Difficilmente, infatti, uno strumentista esegue due volte lo stesso brano nello stesso modo, per cui è indispensabile fissare sul disco quanto egli ha realizzato. Ed è grazie a ciò, che oggi possiamo conoscere l'evolversi di un musicista ed è grazie a ciò che, di certi artisti, possiamo ammirare, anche a decenni di distanza, le realizzazioni più belle o interessanti.

A Montreux, in tre *stands*, saranno disponibili dischi di ogni marca — anche di quelle ormai fuori commercio e « pirata » — e di ogni epoca: dai fragili « 78 giri » inci... meccanicamente e fascinos... mente gracchianti, ai lucid... microsolco in vinilite...

...nale delle scienze »; per il settore programmi culturali «Tribuna dei giovani »; per il settore riviste e varietà « Batto quattro » e « Ferma la musica »; per il settore musica leggera « Svegliati e canta ».

La premiazione avverrà mercoledì 5 giugno presso il Poggio Diana di Salsomaggiore nel corso di una serata di gala presentata da Daniele Piombi con la partecipazione di « vedettes » della musica leggera italiana e straniera. La intera serata sarà registrata da Radio Montecarlo e da Radio Montecenerì.

Esce illeso John Wayne dalla « roulotte » investita

CASPER (Wyoming), 28 — John Wayne è uscito illeso da un pauroso incidente automobilistico che avrebbe potuto avere gravi conseguenze. Ieri a Cascer, nel Wyoming, un autocarro, ribaltatosi improvvisamente, è andato a scaraventarsi contro la « roulotte » adibita a camerino, nella quale si trovavano John Wayne e il suo truccatore, David Grayson. I due sono usciti illesi dalla « roulotte » che invece è stata molto danneggiata.

Wayne sta girando un nuovo *western*, «The hallflighters». L'autocarro stava portando un rifornimento di cibi in scatola per la « troupe » del film.

UN DISCUTIBILE PROG...

Teatro r...

68° Anno

N. .....

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28
20129 MILANO
Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - 20100 Milano
Telegr.: Ecostampa - Milano - C/C/Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A TERGO

L'AVVENIRE D'ITALIA - Bologna

29 MAG. 1968

1021

MOSTRE D'ARTE

Personali di Tommasi all'Accademia del Disegno, di Roberto Parrini, del CRAL alla GAI e di Istvan Pekary

Marcello Tommasi espone all'Accademia delle Arti del Disegno una vosta panoramica della sua attività artistica.

E' nato a Pietrasanta, discende da una famiglia di artisti, ma vive a Firenze ed è insegnante di plastica al Liceo Artistico.

La rassegna che comprende scultura pittura e disegno, documenta la fervida attività di questo artista che, in questi ultimi anni, ha compiutamente maturato la sua espressione e la sua personalità artistica.

In Tommasi i modi della tradizione scultorea hanno trovato un ulteriore sviluppo. Nella sua scultura, in particolare, si nota una continuità di sviluppo, di modellatura e di semplificazione.

Sotto certi aspetti, sia per la scultura che per la grafica, si può parlare di tradizione. Ma questo termine, per Tommasi, si deve prendere solo nell'accettazione moderna.

Siamo quindi di fronte ad una arte complessa nelle sue fonti, ma assimilata in un modo espressivo ed individuale dall'artista, aderente alla sua intuizione ed al suo linguaggio artistico.

L'arte di M. Tommasi si improntata ad un realismo, non come pretesto di una figurazione, ma come motivo per formulare la sua dinamicità di modellatore per raggiungere un simbolismo espressivo.

Ha tenuto molte personali, ha conseguito molti premi.

Nel 1964 ha vinto il concorso nazionale di scultura per una statua a Caprese in ricordo del IV Centenario della morte di Michelangelo e nel 1967 fu vincitore del concorso di scultura per il nuovo mercato di Pietrasanta.

Parrini Roberto espone una serie di disegni alla Saletta Conti in via de' Palchetti.

La tematica di questo giovane pittore è decisamente ossessiva per quella ricerca di personalità che sembra dibattersi fra l'estremo limite della fantasia e della realtà.

Presentando quest'artista ho scritto:

« L'arte non è una espressione chiusa nel giro di una raffigurazione. Ogni artista deve mettere nella sua espressione il suo mondo interno e il suo temperamento, quindi l'arte non appartiene rigorosamente all'estetica e in particolare al soggetto.

« Roberto Parrini, senese di nascita, ma fiorentino di adozione, si muove e riflette il suo carattere, con i suoi mezzi espressivi ed immediati. Parrini si presenta per la prima volta a Firenze, con una personale. Da questi suoi lavori, si vede, con una certa evidenza che la sua preoccupazione non è nel copiare il soggetto ma nel ripirlo. E questo, per un pittore non è una cosa facile; è una fatica che impegna e, sotto un certo aspetto, rischiosa. Ma Parrini riesce a superarla e la sua espressione non si esaurisce in una raffigurazione, ma abbraccia tutta la sua produzione. Produzione fino ad oggi imperniata su una serie di disegni e oli che concretizzano una vitalità stabile e conclusiva ».

La mostra inaugurata il 22 maggio resterà aperta fino il 2 di giugno.

* * *

Nel quadro delle iniziative per la rinascita di Firenze alluvionata è stata allestita dal Credito Italiano di Firenze la prima mostra nazionale di pittura alla Galleria d'Arte Internazionale di via Tornabuoni.

Vi partecipano sessanta artisti del Credito Italiano d'Italia.

Piero Bargellini nella presentazione scrive, tra l'altro:

hogy 1813-ban a gombkötők ilyen vagy olyan gombot készítettek a kabátokra, ez hiányolja a gesztus lendületét, a kiállás erejét, ez követeli, hogy a szobron most még fejeztessék ki, hogy a megörökítendő kitünőségnek még ilyen, még olyan eszméi is voltak, hogy még így és még úgy hatott a történelem alakulására és így tovább. Ma ugyan javult már a helyzet, nem is olyan régen azonban a szoborbizottságok olyan mértékben avatkoztak bele a szobrász teremtő-munkájába, hogy a legtöbb esetben szerző-társnak, sok estben inkább bűntársnak volnának minősíthetők. Még egy emberöltővel ezelőtt ezek voltak az emlékszobrok megszületésének külső körülményei.

A mult szoborbizottságai általában véve nem lettek volna ártalmasak, ha csupa olyan emberből állottak volna, akik értenek a szobrászathoz. Régebben azonban ez körülbelül kizárt dolog volt. Akkor rendesen nagynevű embereket delegáltak oda; az egyik kiváló politikus volt, a másik jeles történettudós, neves nyelvész, kitünő filozófus stb. Csupa kitünőség, csupa jóindulat, csupa cselekvési vágy, de semmiféle szobrászati kultúra. Semmi sem természetesebb, mint az, hogy mindegyik a maga szakmájának szempontjából bírálgatta a szobormintát, — szobrászati szempontból egyikük sem. Már pedig minden szobor csak akkor jó, ha telivér szobrászati szempontoknak felel meg.

A bajt Európaszerte növelte az, hogy bár e szoborbizottságoknak nem volt elég felkészültségük a valóban szobrászi ítélkezésre: mégis beleavatkoztak a szobrok alakításába, még pedig a saját szakmájuk szempontjából, amely oly idegen volt a szobrászati gondolkozással szemben. Napirenden volt, hogy kifogásolták a szobor főalakja ruhájának pontos korhűségét. Tudok egy szoborról, amelyet ilyen alapon teljesen átöltöztetett a bizottság. Ha ezt kritikai alapnak fogadnók el, akkor a világ legrosszabb szobrai közé kellene sorolnunk a szobrászat büszkeségét: Michelangelo Mózesét. Következik a hasonlóság kérdése. Ha ez egy emlékszobornál igazán döntő lehetne, akkor a velencei Colleoni-szobrot fejvesztésre kellene ítélni. A 19-ik század szoborbizottságai azonban nemcsak efajta korrekturákkal lepték meg a szobrászt, hanem gondoskodtak még rátételekről is. Megkívánták, hogy a szobrász a legkülönfélébb elvont eszméket is tolmácsolja művén. Ezt csak a mellékalakok egész sorának odakomponálásával lehetett elérni, persze csak látszólag. E sokféle negatív és pozitív beavatkozás révén az így keletkezett emlékszobor lassanként hasonlítani kezdett a szoborbizottsághoz, s ugyanolyan mértékben eltávolodott a szobrász eredeti elgondolásától.

Mégis ez a procedúra csak kisebbik baja volt a XIX. század szobrászatának. Mert egyszerűen csak küzdelmet jelentett a szobrász és a szoborbizottság közt s nem volt mégsem egészen kilátástalan, hogy esetleg a szobrász érvelése meg tudja győzni a bizottságot. Lehetséges volt az az eset, hogy a mester féligmeddig ép bőrrel menekülhetett az egyenlőtlen harcból.

Sokkalta szomorúbb volt azonban az eseteknek túlnyomó száma, amikor a szobrászok előre megadták magukat, hol tudatosan, hol tudattalanul. Ez a másik eset a szülője a legtöbb európai beteg emlékszobornak. Idővel ugyanis igen sok szobrász felismerte a szoborbizottságok eszejárását, ítéletük alapjait, tetszésük és nemtetszésük lélektanát. És már eleve úgy komponálta művét, hogy az a szoborbizottságnak mindenben megfeleljen. Könnyű szívvel elvetette magától a valóban szobrászati elveket, a plasztikai észjárást, a saját benső érzését és sietett hozzásimulni a szoborbizottságok jól kinyomozott észjárásához, amely pedig oly kevéssé volt szobrászi.

Ilyen alapon keletkeztek mindenfelé Európában azok az emlékszobrok, amelyeken a talapzaton áll vagy ül a főhős, a talapzat alján férfiak és nők, állatok vagy növények az allegórikus, filológiai célzások egész seregével magyarázgatják a főhős igazi jelentőségét. Voltak szobrászok, akik ezt rendjén valónak tartották s valóban nem tehetek jobbat, mint hogy egy ilyen szobrásznak, Reinhold Begasnak saját szavait idézzem, amelyeket ő nyomtatásban tett közé s amelyek tehát kétségtelenül hitelesek. Őt egy Bismarck-szobor megalkotásával bízták meg, amely emlékművön a főhősön kívül még sok minden egyéb is látható. Így egyebek közt egy tagbaszakadt, félmeztelen férfi, aki nagy erőlködéssel tart egy gömböt. Vajjon mit keres ez ott? Valóban nem tudnók, a szobrász azonban megadta a magyarázatot: a gömb a földgömb s az egész azt jelenti, hogy „a kancellár nagysága átfogja az egész világot". Egy nő római öltözetben ül egy egyiptomi szfinxen s merőn belenéz egy könyvbe. Vajjon mit keres ott ez az óriás hölgy s miért olvassa éppen a könyvet? — kérdi a néző. Sohasem jönnénk rá, ha Begas világosan meg nem magyarázná, hogy mit jelent. Megtudjuk, hogy ez az alak ezt sugallja nekünk: „Bismarck fejében a történelem már meg volt írva, mielőtt még ténnyé lett." Egy másik női alak egy tigrisre lép s lenyomja fejét. Csakis a szobrász nyomtatott magyarázatából tudjuk meg, hogy ez a jelenet „Bismarck külső és belső küzdelmeinek győzelmét jelenti az ellentél tigrisén". És így tovább.

Az óriási emlékmű, amelyet az imént jellemeztünk, egy olyan szobrász műve, aki teljesen beleilleszkedett az akkori közvéleménybe, amelynek látható képviselői a szoborbizottságok szoktak lenni. Műve csak éppen egy eléggé közismert példánya mindazoknak az európaszerte látható emlékszobroknak, amelyek nem valódi szobrászi érzésből és elgondolásból születtek, hanem attól teljesen idegen szempontoknak igyekeznek megfelelni. De vajjon elérték-e ezzel az emlékmű igazi célját? Vajjon e sok mellékalak felhalmozásával csakugyan jobban tudjuk-e hősét megérteni? Szó sincs róla. A magyarázó mellékalakok maguk is magyarázatra szorulnak s ezt a hiányt érezve, maga a szobrász igyekezett minket a mellékalakok megértéséhez segíteni, ámde nem szobrászi eszközökkel, ahogy tőle várnók, hanem nyomtatott betű segítségével, ami mégsem mondható szobrászati kifejezésmódnak. A szobor tehát mindenképpen beteg s most már ösmerjük betegségének okát is.

Ezernyi ilyen, mellékalakokkal magyarázgató emlékszobor van mindenfelé, amelyeknél a mellékholmi nemcsak idegenszerűsége miatt fölös nyűg, hanem megvan az a hátránya is, hogy figyelmünket elvonja az emlékszobor igazi hősétől, attól az alaktól, akinek kedvéért a szobrot emelték. Ez a körülményes magyarázgatás, ez a körmönfont okoskodás, ez a bőbeszédű sok-mindent-elmondás mindenekfelett szobrászi érzékünket sérti, mert kitünő példákon láthatjuk, hogy a telivér szobrász az ő mondanivóját maradék nélkül ki tudja fejezni egyetlenegy alakkal. Mindenki ismeri a milói Vénust, Donatello lovasszobrát, Michelangelo Mózesét: vajjon ki merné megkisérleni, hogy az efajta műveket mellékalakok hozzákomponálásával világosabb beszédűvé tegye? Nagy egyszerűségük, szűkszavú tolmácsolásuk, elemi és közvetlen hatóerejük megad nekünk mindent, amit szobrászat csak adhat.

Mert a szobrászat nem adhat mindent s nem is akar mindeneket elmondó lexikonná válni. A közelmúlt emlékszobrok nagy betegségeinek egyik veszedelmes kóroka éppen az, hogy a közvélemény és az ezt tömören képviselő szoborbizottságok oly dolgokat kívántak a szobrásztól, ami idegen az ő művészetétől s amiért inkább a történetíróhoz, a filozófushoz, a filológushoz kellett volna fordulniok. Ha Michelangelo-

Az Amerikába készülő magyar festmények kiállítása a Nemzeti Szalónban. Pekáry István: Temetés

Beteg emlékszobrok

Irta: **Lyka Károly**

Emlékszobrot állítani nagy embereknek: régi és szép szokás, de nem jelent mindig zavartalan halhatatlanságot, mert vannak beteg emlékszobrok is, amelyeken az ünnepelt nagyság főkép szépséghibáival tűnik ki s nem azzal, ami őt igazán naggyá tette, mielőtt még márvány- vagy bronztestet öltött magára. A hálás utókor nagy bőségben hintett szét egész Európában ilyen beteg emlékszobrokat; kicsiben és nagyban, gyalog és lóháton találhatók minden nagyobb város terein. A rekordot ezen a téren kétségtelenül Berlin tartja; a Siegesallee hosszú szoborsora a csípős megjegyzések kiapadhatatlan forrása lett a berliniek számára és régóta céltáblája a kritikának. De amit a Siegesalleeben egyetlen nagy csokorba kötve találunk, azt szálanként megleljük mindazokban a városokban, amelyek az utolsó száz, százötven év alatt állítottak emlékszobrokat.

Most már könnyen azt hihetné valaki, hogy ennek az utolsó száz, százötven esztendőnek szobrászata nem sokat ér. Ezzel azonban alaposan elvetné a sulykot, mert igen könnyen rá lehet mutatni a kitünő szobrok egész seregére, amelyek mind ugyanakkor készültek és mindig díszére fognak válni ennek a korszaknak. Mi több: gyakran ugyanazoknak a szobrászkezeknek alkotásai, amelyek beteg, vagy legalább általános rosszullétben szenvedő monumentumokat is mintáztak. Mi ennek a kétféleségnek az oka? Hogyan lehetséges, hogy egy szobrász kitünően farag meg egy portrét, egy temetői emléket vagy éppen egy magáért való alakot, s ha e sikerei alapján a szoborbizottság reábízza egy régi fejedelem vagy egy új közéleti jeles megörökítését: beteg munka kerül ki műhelyéből?

Ezzel a kérdéssel helyes lesz foglalkozni, mert mindenütt (nálunk is) általános a panasz a sok gyönge emlékszobor miatt. Ki kell tehát deríteni ennek az igazi okát, hadd tudják meg a panaszkodók, hogy tulajdonképpen miért is panaszkodnak?

Mindenekelőtt el szeretném hárítani a felelősséget a szobrászokról, ha nem is egészen, legalább részben. Legtöbbször nem ők az okai az emlékszobrok betegségének. Már azért sem, mert a legtöbb esetben nem is ők a kizárólagos, egyedüli szerzői a csenevész monumentumoknak, hanem vannak szerzőtársaik, nagy bőségben. Amióta Európában az ilyen emlékszobrokat nem egy abszolut fejedelem s nem az egyház állíttatja, hanem közpénzen rendeli meg vagy az állam vagy a társadalom: a szobrásznak rendesen nem egy meghatározott személy ízlésével kell számolnia, hanem egy milliófejű közönséggel. Ez az ő mecénása, ezt kell kielégítenie. Az összekötő kapocs a szobrász és e mecénás közt egy oly intézmény, amelynek neve hallatára a legtöbb szobrászt a keserűség érzése lepi meg: a szoborbizottság. Ez írja ki a pályázat feltételeit, ez ítélkezik a beérkezett pályamunkák felett, ez rosszal vagy helyesel, ez igyekszik ihleszteni a szobrászt átalakításokra, változtatásokra, ez mutat rá követendő mintaképekre, ez állapítja meg, hogy a kifaragandó hős idejében nem egyenes volt a kard, hanem görbe, ez mutatja ki,

Az Esti Ujság színháza

LÓSPORT

Botond nyerte az Erzsébet királyné-díjat

Kedden futották a rákosi lóversenypályán a magyar versenyzés legszebb díját, a hagyományos Erzsébet királyné díjat. Sajnos, Botond és Kamarás elriasztotta a nevezettek nagyrészét az indulástól, ezért mindössze hat lovat nyergeltek fel a szeptemberi miting legnagyobb díjára. A könyvesek-nél Botond lett a kedvenc, másodsorban Kamarást fogadták.

Az indítás jól sikerült. Néhányszáz méter után Csóri vette át a vezetést s mögötte Botond, Bohém, Kamarás volt a sorrend. A célegyenes közepén Botond tör az élre, mögötte Kamarás helyezkedett el. A távnál a négyéves felnyomul, s egy pillanatig élre kerül, azonban Keszthelyi felhívására Botond újít és háromnegyedhosszal elsőnek ér a célba. Második Kamarás, harmadik nyakhosszal Bohém. — Tot.: 18, 13, 13. Bef.: 46.

Kedden sem változott a tendencia. A fogadott lovak a legtöbb futamban ugyanis vereséget szenvedtek. Mokány legény nagy stílusban nyerte a kétévesek versenyét Raphel ellen. A Soroksáridíjban Csutak nyert Dampierre ellen. Az eladóversenyben Gyömbér került kalapács alá s a Ducekancát ifjú *Volonics* Sándor vette meg 6000 pengőért. A Rákosi súlyelosztóversenyben Sonata lett első, Trilla harmadik. Trenk báró lesétálta ellenfeleit a kétévesek súlyelosztó versenyében. Meglepetést hozott a hetedik futam Eszter győzelme révén. Az utolsó futamban Borka—Lonczi—Habanera befutóra fizettek.

Heti versenynaptár: Szeptember 10. Ügető. 12., 13. Lovaregylet.

A Csongor és Tünde a berlini Schiller Színházban

A berlini Schiller Színház a jövő héten, szeptember 19-én a *„Csongor és Tünde"* bemutatásával kezdi meg őszi évadját. *Vörösmarty* Mihály versesdrámája, mint emlékezetes, a Nemzeti Színház berlini vendégszereplése alkalmával került először színre a német fővárosban és az előadás sikere nyomán vetette fel Heinrich *George*, a színház intendánsa azt a gondolatot, hogy a „Csongor és Tünde" német nyelven kerüljön színházi együttesének előadásában a berlini publikum elé.

A mesejátékot *Németh* Antal dr., a Nemzeti Színház igazgatója rendezi, aki a próbák vezetésére már tíz nappal ezelőtt Berlinbe érkezett. A tündérjáték címszerepeit Will *Qualflieg* és Gerda Maria *Terno* játsszák. A díszleteket *Pekáry* István, a római Teatro Reale dell Opera magyar díszlettervezője készítette, a kísérőzenét pedig *Farkas* Ferenc, a kolozsvári Nemzeti Színház karigazgatója írta.

A német kulturális és művészi körökben nagy érdeklődéssel néznek a bemutató elé annyival is inkább, mert a versesdráma a Nemzeti Színház együttesének előadásában az elmúlt évben feltűnően nagy sikert aratott. A Völkischer Beobachter a Schiller Színház ez évadban színrekerülő darabjaival kapcsolatosan hosszasan foglalkozik a Csongor és Tünde kivételesen nagy érdeklődéssel várt bemutatójával és ezzel kapcsolatosan kiemeli, hogy külön értéke lesz az előadásnak a rendezés, amely a német színpadon tökéletesen igyekszik visszaadni a klasszikus magyar mesejáték igazi magyar ízét, hangulatát és művészi jellegzetességeit.

Megnyilt a debreceni Csokonai Színház

Háromévi cseretársulati rendszer után ismét állandó színtársulat kezdte meg működését a nagymultú debreceni Csokonai Színházban. Hétfőn ünnepi díszelőadással *Beleznay Unger* István színtársulata nyitotta meg a színház új évadját. Az igazgató megnyitó beszédében megindító szavakkal emlékezett meg arról, hogy miként a fronton katonáink, hősies elszántsággal szállnak síkra az ország területi sértetlenségéért, úgy a magyar színpadművészetnek is éberen kell vigyázni a magyar erkölcsök és érzések nemes tisztaságára a színpadon is. *Herczeg* Ferenc „Árva László király" című történelmi drámájával nyitották meg a zsinházat és a megnyitóelőadáson, mint vendégszereplő felléptek *Ottrubay* Melinda, az Operaház prímaballerinája, *Horváth* Erzsébet és *Sallay* Zoltán, az Operaház szólótáncosai, valamint egy tizenhattagú operai balettkar. A debreceni közönség a színtársulat bemutatkozását tüntető melegséggel fogadta.

MAGYAR FILMSIKER VELENCÉBEN

A velencei nemzetközi filmversenyre kiküldött három magyar film közül elsőnek hétfőn került a közönség elé az „Emberek a havason" című magyar filmalkotás. A népi elemeket művészi módon feldolgozó magyar film a Velencében összesereglett nemzetközi sajtó képviselői előtt már a szombati sajtóbemutatón forró sikert aratott. A bumutató közönsége ugyancsak nagy tetszéssel fogadta az elsőrangú magyar filmet, amelynek drámai cselekménye mélységesen emberi egyszerűséggel ismerteti meg a hegyilakók életét. A soronkövetkező legközelebbi magyar film, amely Velencében a jury és a közönség elé kerül, a MIF produkciója: a „Sziriusz" lesz.

Máli Gerő — mint trénet

A hét végén érdekes kocsiverseny volt a Hüvösvölgyben. A pasaréti Hunnia műtermében most forgatják a „Négylovas hintó" c. Mester-filmet, amely-

ben a jelenetek során két négylovas hintó versenyére is sor kerül. Ezt a jelenetet Tatán veszik majd föl, a verseny főszereplői, Szemere Vera és Hajmássy Miklós, azonban már idehaza is gyakorolták magukat a hajtásban. Mály Gerő, mint trénet buzgólkodott körülöttük, Jeney Imre, a film rendezője volt az indító, Turay Ida pedig a célbíró. Akadt néhány drukker is: a két Pethes, Mihályi Ernő, Vizvary Mariska, valamint a film többi szereplői. Az érdekes négylovas versenyt a hó közepén veszik fel Tata festői vidékén.

Willy Birgel

mint a napoleoni idők történelmi hőse!

LETÖRT BILINCSEK

Martin Urtel, Karin Hardt

Léna—Bavaria-film

Ma premier! Corvin

Estélyiruha kötelező

Óriási siker!

Kamara

Előadások: 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. Első 3 mérsékelt.

Délután 5 órakor temetik Szilágyi Lászlót

Az egész színházi világ osztatlan részvéttel gyászolja Szilágyi Lászlót, a tragikus hirtelenséggel elhúnyt operettszerzőt. Szilágyi, aki az elmúlt húsz év legsikeresebb zenés darabjait írta, könnyűnek látszó influenzát kapott pár héttel ezelőtt, a betegség azonban semmiképpen sem akart javulni. Az elmult héten váratlanul egészen súlyosra fordult állapota: agyhártyagyulladást kapott és beszállították a Benedek klinikára. Néhánynapos eszméletlenség után itt érte a halál. Az elhúnyt magyar színpadi szerzőt felesége, Papp Manci, a közelmult évek népszerű primadonnája gyászolja. — Szilágyi László temetése ma délután 5 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben.

Szeptember 18-án nyit a Fővárosi Operettszínház

Fényes Szabolcs, a Fővárosi Operettszínház igazgatója, most állapította meg véglegesen színházának megnyitását. Szeptember 18-án, a jövő pénteken nyit kaput az új igazgató vezetése alatt a Fővárosi Operettszínház és a színháznyitó-előadáson a most elhúnyt *Szilágyi* László *„Mária főhadnagy"* című történelmi nagy operettje kerül a közönség elé, amelynek zenéjét *Huszka* Jenő szerezte.

A szabadságharc idejét eleveníti meg a nagykiállítású daljáték, emelyben hosszú szünet után először látjuk ismét színpadon a címszerepben *Szeleczky* Zitát, aki már több mint egy éve nem állott a rivalda fényében. *Honthy* Hanna, *Kiss* Manyi, *Sárdy* János, *Latabár* Kálmán, *Földényi* László, *Solthy* György és *Pártos* Gusztáv a pazar szereposztás vezető tagjai. Az operettet *Tihanyi* Vilmos rendezi, a táncokat *Horváth* Manci tanította be, a karnagy *Endre* Emil lesz, a díszleteket pedig *Bercsényi* Tivadar tervezte.

Esti Ujság szerkesztőségének telefonszáma: **14-44-00**

1'24 és 7 óra

A Fényes-cirkusz igazgatósága elhatározta, hogy a légvédelmi elsötétítés tartama alatt előadásainak kezdési idejét a közönség nagyobb kényelme kedvéért megváltoztatja. A délutáni előadások mindennap fél 4 órakor, az esti előadások pedig 7 órakor kezdődnek. Ezáltal a cirkusz igazgatósága lehetővé teszi, hogy a közönség még az elsötétítés előtt elhagyhassa a nézőteret és még idejében hazatérhessen.

A „Házasság" — filmen

A Magyar Színháznak egyik sikeres darabja volt Vaszary János „Házasság" című szinjátéka néhány esztendővel ezelőtt. A tavasz folyamán az érdekes darab filmre került. Az ezúttal nem vigjátéki, hanem komoly témát Vaszary János maga dolgozta át filmre és ugyancsak saját maga is rendezte a filmet. Természetesen az eredeti darab a filmszerűség követelményeinek megfelelően lényeges változtatásokon ment keresztül, még színesebbé és elevenebbé téve a szinjáték problémáját. A Vaszary-filmdráma néhány nap mulva a közönség elé kerül.

VIDÁM SZINHÁZ

DAJKA, PETROVICH, GOLL BEA, ifj. LATABAR A., KERTÉSZ, KERESZTESSY, BIHARI, SOMKUTI

PÉNTEK, szept. 11-én este 8 órakor, először

NEMES RÓZSA

SZINHÁZ ÉS MOZIMŰSOR

JEGYRENDELŐ TELEFONSZÁMOK

STADIUM: 14-00-00 KULTUR: 18-99-99 STADIUM—CORVIN 145-056

DIJMENTES HÁZHOZ-SZÁLLITÁS

NEMZETI SZINHÁZ (½8): Országépitő. (IV. 1.)

VIGSZINHÁZ (8): Négy apának egy leánya.

UJ MAGYAR SZINHÁZ (¼4, 8) Minden este és vas. d. u.: Vén diófa.

ANDRÁSSY SZINHÁZ (¼4, 8) minden este és vas. d. u.: Ártatlan vagyok.

ERZSEBETVAROSI SZINHÁZ (4, 8): Aranysárga falevél.

KOMÉDIA ORFEUM (½5, ½9) Minden este, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Bikaviadal.

NEMZETI BABSZINJÁTÉK (4, 8.) Az ember nincsen fából. Vas. délután: Gyermekelőadás.

ROYAL REVÜSZINHAZ (½9, ½5) Csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és minden este: Szivárvány.

FÉNYES CIRKUSZ (221—444 és 420—364) Minden délután ¼4 és 7 órakor: Cirkuszok cirkusza — szeptemberi óriás műsor.

KAMARA VARIETÉ (fél 9 órakor): Virágzó diófa.

MAGYAR MUSZINKÖR (fél 4, 6, 8): Boldoggá teszlek.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 154-024.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Őrségváltás. Híradó.

BELVAROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ IV., Petőfi S.-utca 6. Tel.: 181-244.) Angol partraszállás Dieppenél. Az éjszaka vadászai. Ufa különkiadás. Magyar-, Ufa-, Luce- és külön híradók. Folytatólagos egyórás előadások 10-től 24 óráig. Hűtött nézőtér.

CORVIN FILMSZINHAZ (Tel.: 138-988, 339—584.) 5, ½8, ½10. Sz., V. Ü.: ¾3-kor is. Letört bilincsek. Híradók.

DEÁK (DECSI) FILMSZINHAZ (Tel.: 125-952. 121-343.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Kadetszerelem.

FORUM FILMSZINHÁZ IV., Kossuth Lajos-u. 18. (Tel.: 189-707, 189-543.) ½6, ½8. ½10. Sz., V. Ü. ¼4-kor is. Éjfélre kiderül. Híradók. ½10 órakor díszbemutató: Romantika.

HIRADÓ FILMSZINHAZ VII., Erzsébet-körút 13. szám. Telefon: 222-499). Angol partraszállás Dieppenél. Német állatparadicsom. Ufa különkiadás. Magyar-, Ufa-, Luce- és külön híradók. Folytatólagos egyórás előadások 9-től 24 óráig. Hűtött nézőtér.

KAMARA FILMSZINHAZ (T.: 423-901.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. Estélyi ruha kötelező. Híradó.

KASZINÓ FILMSZINHÁZ (T.: 185-329.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¼4 órakor is. Jelmezbál.

KORZÓ (IV., Váci-u. 9. Tel.: 182—818.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ¼4, ½6, ½8, ½10. Sziriusz. Karády Katalin.

NEMZETI APOLLO (ROYAL APOLLO) Erzsébet-körút 45. Telefon: 222—002.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. Elhagyatva. 2-ik hétre prolongálva.

OMNIA (T.: 130-125.) 3, 5, ½8, ½10. Kadétszerelem. Prolongálva.

PEST (PALACE) T.: 22-12-22.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Fráter Lóránd. Híradó.

RADIUS FILMSZINHAZ (Tel.: 122-098, 120-564.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¾4-kor is. Sziriusz. Híradó.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., Ü.: 3-kor is. Ujra sarjad az élet. Híradók.

SZITTYA (CITY) FILMSZINHÁZ (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. Pascal kettős élete. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

URÁNIA FILMSZINHAZ (T.: 140—046) 5, ½8, ½10-kor. Őrségváltás. Híradó.

MÁSODHETES MOZIK:

ADRIA (ADMIRAL) (T.: 353-707.) ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. V., Ü.: 11, ½2 órakor is. Csak névleg. Híradó.

BARLANG (BROADVAY) FILMSZINHÁZ (VII., Károly-körút 3. Telefon: 422-722.) ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½2-kor is. Első előadás mindennap mérsékelt helyárral. Virrasztás. Híradó.

CSABA-SAVOY (Tel.: 14-60-40.) ½4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Illuzió.

DUNA (LLOYD) MOZGÓ (T.: 111-994.) Szerelmi vihar. Híradó. Nyitott tető. ½4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is.

HOMEROS MOZGÓ (T.: 496-178.) 5, 7, 9-kor. V., Ü.: 3-kor is. Kisértés. Híradók.

IPOLY FILMSZINHAZ ½4, ½6, ½8, ½10. V., Ü.: ½2-kor is. Kisértés.

MESEVÁR Elit mozgószinház 4, 6, 8, 10. Sz., V.: 2-kor is. Hiradó.

PETŐFI (ODEON) FILMSZINHÁZ (T.: 428-478.) ½4. ½6. ½8. ½10. V., Ü.: ½2-kor is. Kisértés. Híradó.

PALOTA (T.: 156—605). ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor V., Ü.: ½2 órakor is. Bors István. Híradó.

RADAY MOZGÓ (T.: 382-581.) 5, ½8, ½10 órakor. V. Ü.: 2, 4, 6 8, 10. Bors István.

SZIVÁRVÁNY volt REX (T.: 228-020). ½5, ¾7. 9. Sz., Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., Ü.: ½2-kor is. Becsületből elégtelen.

SZÉKELY (OLYMPIA) MOZGÓ (Tel.: 423-128). 11, 2, 4, 6, 8, 10. Makrancos úr. Híradó.

TINÓDI (TIVOLI) FILMSZINHÁZ (T.: 225-602.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V., Ü.: 11 és ½2-kor is. Kisértés.

TOLDI (RIALTÓ) FILMSZINHÁZ (T.: 224-433.) 11, 1, 3, ½6, ½8, ½10 órakor. Kisértés.

TURÁN (Telefon: 120-003.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Legyünk fiatalok. Híradó.

UGOCSA (ASTRA) (Tel.: 15-44-22.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. Csak névleg. Híradó.

ERZSÉBET (VESTA) (Tel.: 222-691.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V., Ü.: 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Rózsafabot.

A KORMÁNYZÓ kedden kihallgatáson fogadta Funk Walter birodalmi gazdasági minisztert

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Kormányzó Úr Őfőméltósága kedden délelőtt fél tizenkét órakor

Gödöllőn kihallgatáson fogadta dr. Walter Funk német birodalmi gazdasági minisztert.

A kihallgatás után *a miniszter bemutatta kíséretének tagjait:* Emil *Puhlt,* a Birodalmi Bank elnökét, Herman *von Hannecken* gyalogsági tábornokot, a közellátásügyi minisztérium katonai felszerelési osztályának vezetőjét. Alfons *Moritz* miniszteri igazgatót és Karl *Clodius* követet.

Kedden délelőtt Walter Funk megkoszorúzta a Hősök emlékkövét, majd a rákoskeresztúri temetőbe ment, ahol a német hősi halottak emlékkövére helyezett koszorút.

Délben *Varga* József, a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbizott iparügyi miniszter a városligeti Gundel-étteremben

ebédet adott dr. Funk Walter német birodalmi gazdasági miniszter tiszteletére.

Az ebéden a miniszter kíséretének tagjain és a német követség tagjain kívül magyar részről résztvettek a gazdasági miniszterek, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és a magyar gazdasági élet több vezető személyisége.

Reményi-Schneller Lajos pohárköszöntője a hétfő esti vacsorán

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter *Funk* német birodalmi gazdasági miniszter tiszteletére hétfőn este a Gellért-szálló különtermében estebédet adott.

A vacsora során a pénzügyminiszter német nyelven a következő beszéddel köszöntötte fel vendégét:

„Birodalmi Miniszter Úr!

A magyar királyi kormány nevében a legszívélyesebben üdvözlöm Nagyméltóságodat.

Őszinte csodálattal szemléljük páratlan teljesítményeit a német háborus gazdálkodásnak, amely Nagyméltóságod céltudatos és szakértő vezetése alatt biztosítja a német véderő hősies, döntő harcának anyagi alapjait.

Mint Nagyméltóságod személyesen is meggyőződhetik róla, *Magyarország gazdasági erőkifejtését is a lakosság teherbíróképessége legvégső határáig tudtuk fokozni.* Éppen úgy, mint a magyar honvéd a nyugati nemzetek nagy elhárító harcában hűségesen és hagyományos vitézséggel állja meg helyét, épp úgy *a magyar nép alkotó erői is példás áldozatkészséggel és önzetlenséggel állják meg helyüket a jobb és igazságosabb jövőért vivott küzdelemben.* Magyarország katonai és gazdasági téren teljes mértékben hozzájárul a közös ügyhöz és e küzdelemmel járó nagy áldozatokat a kötelességteljesítés közös szellemében vállalja. A német-magyar viszony kiváló példája a politikai és a gazdasági élet egymásrahatásának, amely oly szorosra fűzte országaink egymással való kapcsolatát és sorsközösségét.

Ebben a szellemben emelem poharam a Führer és birodalmi kancellár egészségére, a szövetséges német birodalom nagyságára és virágzására és Nagyméltóságod személyi jólétére."

Funk miniszter válasza

A felköszöntőre Funk dr. birodalmi gazdasági miniszter szívélyes hangon válaszolt s többi között a következőket mondotta:

— Ma, amikor a magyar csapatok a német csapatokkal együtt kiváló vitézséggel küzdenek a bolsevizmus pusztító hatalma ellen, a németség szíve különös melegséggel érez Magyarország iránt. Magyarországnak ezt a küzdelmét Németországban ma mindenütt a legszívélyesebb együttérzéssel követik és maga a Führer is ismételten kifejezést adott ennek a meggyőződésének.

— Eljöttem Önökhöz, hogy bizonyságot tegyek Magyarország iránt érzett barátságomról és arról a tiszteletről, amellyel Magyarország kormánya, főleg pedig Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága iránt viseltetem, hogy viszonozzam azokat a látogatásokat, amelyeket Reményi-Schneller őnagyméltósága és Varga őnagyméltósága tett nálam Berlinben. De eljöttem Önökhöz azért is, hogy biztosítsam Önöket arról, hogy Magyarország egészen kiváló módon járult hozzá a tengelyhatalmak és szövetségeseik hadviseléséhez. Magyarország mint európai gazdasági tényező is helyesen és idejében ismerte fel küldetését. Nekünk magunknak is alapvető érdekünk, hogy kereskedelmi partnereinknek jó sora legyen és hogy náluk is megtegyék azokat az intézkedéseket, amelyeket mi a jövő szempontjából helyesnek és fontosnak tartunk. Ebből a szempontból Magyarország példaadóan előljárt azzal az átállítással, amelyet itt a gazdasági életért felelős miniszterek irányítása alatt végrehajtottak.

A Duna jelentősége

— Ebből az alkalomból hangsúlyozni szeretném, hogy a jövőben Magyarország szerepe gazdasági szempontból már csak azért is nagy, új és különösen fontos lesz, mert az a folyam, amely átszeli e szép ország fővárosát, sorsdöntő jelentőségű folyama Németország délkeleti részének és Délkelet-Európának és mert a Duna-folyam a jövőben új és az eddiginél lényegesen nagyobb jelentőséget nyer majd. Ha majd végrehajtottuk a győztes csapatainktól megszállt messze keleteurópai területek, különösen a feketetengermenti kiterjedt országok rendezését, ezzel valóban európai feladatot oldunk meg.

Mert ezek a kiterjedt, gazdag gazdasági övezetek eddig kívül estek az európai erőtéren és ez európai kultúrán. Akkor majd *Magyarország számára is mint ipari és az átmenő forgalmi ország számára új, különösen fontos feladatok adódnak.* A jövőben tehát Magyarországnak nemcsak nemzeti gazdasági élete, valamint Németországhoz való kapcsolatainak kiépítése szempontjából, hanem *az új Európa szempontjából is jelentős pozitív munkát kell végeznie.*

A pénz- és valutapolitika

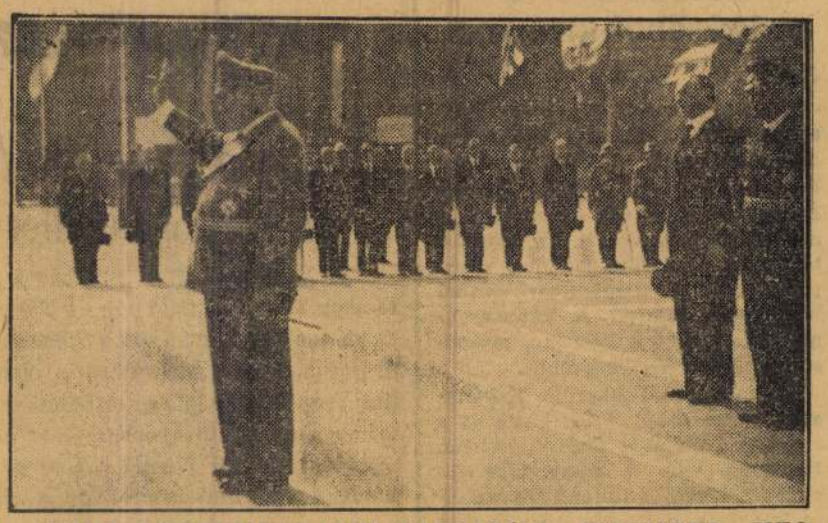
A kapcsolat a Magyar Nemzeti Bank és a Német Birodalmi Bank között mindig rendkívül baráti volt. Szilárd meggyőződésem, hogy *Európában a pénz- és valutakérdéseket is építő közös munkával egészséges, konstruktív megoldásokhoz juttatjuk majd.* Az egészséges, helyesen vezetett gazdasági életben a valutának is egészségesnek kell lennie. Beteg, rosszul vezetett gazdasági életben azonban nem lehet jó valuta.

— Nekünk — mondotta a miniszter — bizonyos folyamatokat, amelyek eddig megvoltak, fékeznünk kell majd és *új közös feladatokra elszánnunk magunkat,* hogy elérhessük Európa produktiv erőinek nagyobb kifejlesztését és nagy közös sikereket arathassunk. *A magyarok e tekintetben példaadóan együttműködnek velünk.* Ezért legyenek meggyőződve róla, hogy *azokat a megbeszéléseket, amelyekről Önök ezúttal is teljes megértést várnak, abban a baráti szellemben folytatjuk majd, amely megfelel országaink és népeink hagyományos barátságának, de folytatjuk a hatalmas kialakulás és történés ama nagy jövendő céljainak szellemében is, amelyeket ez az új világháború vetett fel.*

— Amit páratlan szövetséges csapataink, valamint a velünk szövetséges Japán Európa és a világ valamennyi harcterén végbevittek, *oly dicső tettek, amelyek számunkra kötelességként írják elő, hogy Európát immár gazdaságilag is oly erőssé és függetlenné építsük ki, hogy népeink benne boldog, biztos jövőben élhessenek.*

— Emelem poharam a nagy, vitéz magyar hadseregre és a Kormányzó Ur Őfőméltósága egészségére.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a vendégek szívélyes beszélgetésbe merülve még hosszú ideig együttmaradtak.

FUNK NÉMETBIRODALMI GAZDASÁGI MINISZTER MEGKOSZORUZTA A HŐSÖK EMLÉKMÜVÉT

Beiktatták az újjáalakított csanádi székeskáptalant

SZEGED, szept. 9.

A trianoni békeparancs után megcsonkított csanádi püspökség székhelyét az apostoli szentszék Temesvárról Szegedre helyezte át. Később az egyházmegye román területéből megalakították a temesvári egyházmegyét. A Szegedre költözött csanádi egyházmegyében hosszú ideig nem állították fel a székeskáptalant, hanem az egyházmegye ügyeit egyházmegyei kormánytanácsos intézte.

Szeged város támogatása, valamint az egyházmegye és a megyés püspök anyagi segítsége révén a mult évben sikerült biztosítani a Szegeden székelő csanádi székeskáptalan életrehívásának anyagi előfeltételeit. A pápa kiadott apostoli rendeletével Szeged székhellyel állította fel a csanádi egyházmegye székeskáptalanát.

Az újjáalakított csanádi székeskáptalan tagjainak beiktatása Kisboldogasszony napján volt ünnepélyes külsőségek között a szegedi fogadalmi templomban. *Havas* Géza udvari káplán olvasta fel a szószékről az apostoli rendeletet és a megyéspüspök erre vonatkozó körlevelét, majd Raskó Sándor nagyprépost, püspöki helynök mondott köszönetet a káptalan életrehívásáért. *Glattfelder* Gyula megyéspüspök mondott ezután beszédet, amely után a székeskáptalan tagjai letették a kanonoki esküt és a megyéspüspök bevezette őket a szentélyben felállított stallumokba. Az installációs nagymisét Raskó Sándor nagyprépost, püspöki helynök pontifikálta.

BORONKAY GÁBOR †

Boronkay Gábor, az ismertnevű sportember, jeles labdarúgójátékvezető hosszas szenvedés után elhúnyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben.

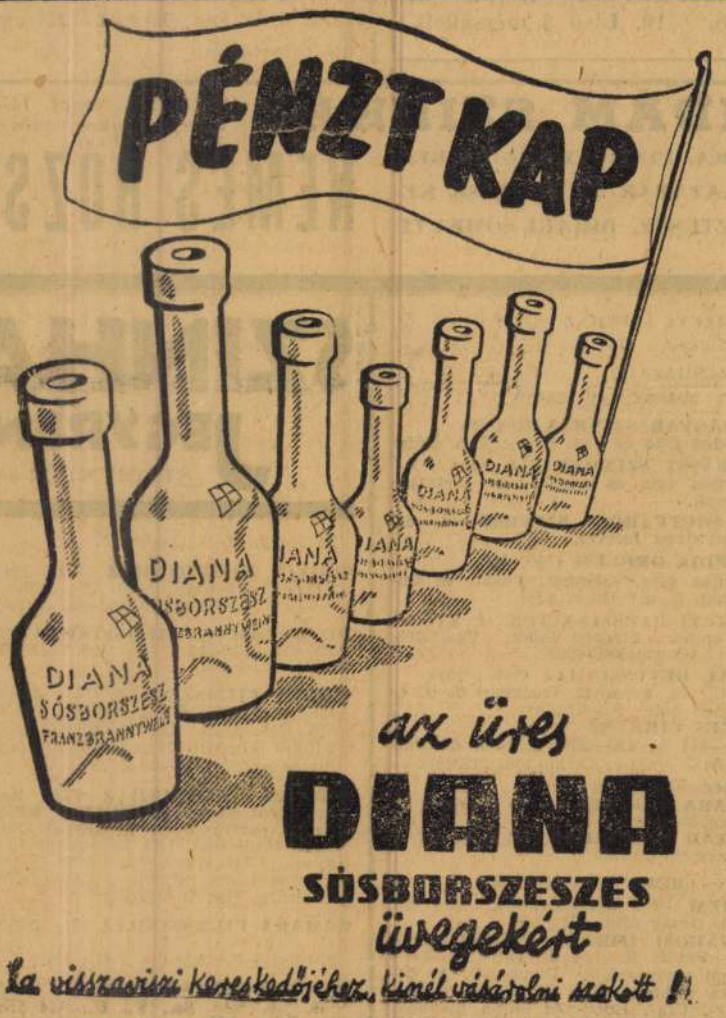
Ez volt Pest 1910-ben

Látványos hangulatos revű a régi világból

Vörös Malom (Moulin Rouge) Revű Palota

Premier: Csütörtökön

Kezdete minden este 9 órakor

nak az ő Mózes-szobrán mindazt tolmácsolnia kellett volna, amit róla a Biblia mint jellemző vonásokat megírt: ez a szobor nem volna ma a világtörténet egyik leghatalmasabb tette. Ha a milói Vénusz szerzője éppúgy magyarázgatni akarta volna hősnőjének jelentőségét, mint tette Begas az ő művén, vajjon mi lett volna belőle? Ha Donatello a Gattamelata-emlékszobron el akarta volna mondani ennek a hadvezérnek élettörténetét mellékalakok odakomponálásával, vajjon beszélnénk-e ma egyáltalán erről a nagy műről? Bizonyára nem. Azokban az időkben, amikor ezek a ragyogó művek keletkeztek: az emberek hittek és bíztak a szobrászban, mihelyst tehetséges mesternek ismerték fel. S mert hallgattak az ő szavára: maguk is értelmes élvezőivé, megértőivé váltak a szobrász művészetének. A nagyközönség, sajnos, ma nagyon távol áll a szobrászat igazi értékeinek felismerésétől s a XIX. században is, a beteg emlékszobrok klaszszikus korában, Európaszerte nagyon gyönge volt a szobrászati érzék. Ennek tudható be, hogy éppen a letünt században nagyon megsokasodtak az emlékszobrok oly hibái, amelyek beleütköznek a valódi szobrászati ízlésbe. Gyakran már olyan elemi feladatoknál, mint amilyen az emlékszobor talapzata, a legenyhébb kritika is meghökken. A szobor talapzatát például a jó időkben a jó mesterek abból a célból formálták a szobor alá, hogy a szobrot kiemeljék a napi élet közönséges árjából, elszigeteljék a tér és utca változó mozgalmától, szilárdan és biztosan helyhez kössék. De éppen a XIX. század emlékszobrai közt szaporán akadunk olyanokra, amelyeknél a talapzat ezt a különleges feladatát nem teljesíti. Délen és Északon a biztos építészi talapzat-formák elvetésével egyszerű terméskő-sziklára szerették állítani, amely menedékesen lenyúlt a szobor helyét körülvevő pázsitba. Az ily szobor aztán úgy hat, mintha hőse valamely túrisztikai célból felkúszott volna erre a valódi sziklára, hogy onnan aztán, miután élvezte a kilátást, ismét lesétáljon az utca emberei közé. Ily esetekben, amelyek elég gyakoriak, meg volt adva a lehetőség, hogy viszont az utca közönsége hasonló célból nehézség nélkül felsétáljon a szobor mellé. E sűrűn előforduló tévedés azt jelenti, hogy ezekben az esetekben a szerző még azzal sem volt tisztában, hogy tulajdonképpen mi a stilisztikai célja egy szobortalapzatnak.

Éppen ily téves felfogással találkozunk az emlékszobrokban oly bő 19. században a szobrok elhelyezésének elvei és szempontjai körül. Nem lehet tudni miért, de szokássá vált mindenfelé a törekvés, hogy a nagy ember szobra nagy tér közepére állíttassék. Ha ennek a jelszónak mélyére tekintünk, hamar meggyőződünk róla, hogy az minden komoly tartalmat nélkülöző üres frázis, amit művészi okokkal sehogy sem lehet megokolni. A nagy tér közepére állított szobor ugyanis éppen a tér nagysága következtében kicsinnyé válik, hacsak nem méretezzük monstruózus óriássá. Viszont érzékünket feltétlenül sértené például egy akkora Árpád-szobor, mint amekkora egy tízemeletes ház. A helyes szobrászati tapintat mindig megtalálta a helyes méretezést és cezaromaniakus fáraók és római császárok kivételével sohasem készítettek ekkora méretű, egy személyre vonatkozó emlékszobrot. A nagy tér közepére állított mű azzal is veszt hatásából, hogy már messziről látható homályos formákban s mire közelebb érünk hozzá, hogy jobban láthassuk, érdeklődésünk elfárad és megcsappan. Nem ok nélkül állították a legjobb mesterek az ő emlékszobraikat épületek homlokzata elé, vagy oly kicsiny, körülépített terekre, amelyek mintegy keretként veszik körül építészeti formáikkal. Michelangelo, — hogy egy igen nagy zsenire hivatkozzam — egyszer azt a feladatot kapta, hogy az antik időkből fennmaradt egyetlen bronz lovasszobrot, Marcus Aurelius császár emlékszobrát, állítsa fel alkalmas módon. Ő a nagy szobrot a római Kapitólium kis terére állította, úgy hogy abból semmit sem lehet látni mindaddig, míg az ember a rengeteg lépcsőfokon a térre föl nem ér. Ott áll a szobor három palota által körülvett téren s valóban úgy hat, mint ahogy sehol másutt nem hatna. Most és itt érvényesülnek valóban szobrászi formái: a szigorú építészeti vonalak mellett a paripa és a császár élő formákká váltak.

Ámde nem mindig szoktak volt a szobrászra hallgatni, amikor egy ilyen emlékmű elhelyezésére került a sor. Majdnem mindig oly bizottságok döntöttek ezekben a kérdésekben, amelyek tagjai ilyen problémákkal sohasem foglalkoztak és az elhelyezésnél igen sokszor a művészi szempontoktól nagyon távol eső, köznapi és laikus felfogás szerint oldották meg a kérdést, az emlékmű hatásának hátrányára.

Elég gyakori eset volt, hogy a szoborpályázatokon a még szokatlan formájú, egyéni elgondolású, egyébként tehetségtől duzzadó munkákat elvetették s inkább a szokott csapáson haladó középszerűségnek juttatták a megbízást. A legtöbb országban az udvaroknak, vagy bizonyos mértékadó testületeknek megvolt a maga kedvenc szobrásza és kialakult a maga megszokott szobrászati stilusa. Felsőbb hatalmak beavatkozása ily stilus-kérdésekbe mindig fonák helyzetet teremtett. Az egész világ tudja, hogy például Vilmos császár még a múzeumokba sem engedte be éppen azoknak a mestereknek műveit, amelyeket ma a német kritika is a 19. század legbecsesebb alkotásai közé sorol. A gyűlölt „újítók" ma persze díszei a berlini múzeumoknak és mindenki dícséri azokat az igazgatókat, akik az udvari kamarilla kijátszásával dugva vásárolgatták ezeket a nagybecsű műveket. A szellem, amely ott ilyen módon sáfárkodott, természetesen kihatott az emlékszobrokra is: a nagy tehetségeket kirekesztették újszerűségük miatt s a teret azok számára biztosították, akik soha a géniusz szárnycsapását nem hallották. Sok országban láttunk hasonló jelenségeket s így nem csoda, ha a szobrászati közvélemény elposhadt és annyi beteg emlékszobor maradt ránk ebből a századból.

Talán igazolva van e fejtegetések által az az állításunk, hogy e temérdek emlékszobor sokféle betegségeiért nem szabad kizárólag a szobrászokat felelősségre vonni. Mindenfajta beavatkozás gyakran szinte megbénította mintázó kezüket s gyakran szinte lehetetlen volt másként cselekedniök, mint ahogy cselekedtek, hacsak nem akartak minden munkáról lemondani.

Az ilyen helyzet nem könnyű. Csak nagy ritkán sikerül belőle menekülni.

Eszembe jut Lechner Ödönnek, a nagy magyar építőművésznek típusos esete. Hajlott korában résztvett egy építészeti pályázaton, mégpedig barátainak legnagyobb ámulatára, nem az ő értékes egyéni stílusával, hanem egy középkori stílusban készített tervvel. Mikor bizalmasan megkérdezték, miért hagyta el ez egyszer az ő egyéni építészetét, ezt felelte:

— Ha a pályázaton egy Lechner-stílusú tervvel veszek részt, biztosan elütnek a kivitel lehetőségétől. Ezúttal tehát úgy terveztem, mint a többi építész: megszokott történeti stílusban. Ha azonban megbíznak a kivitellel: kő kövön nem marad a tervből, Lechner-épületet alakítok belőle.

A mult században is nem egy szobrász álarcot volt kénytelen ölteni és csak a közvélemény kijátszásával tudta elérni, hogy munkája valóban művészivé váljon. Ez azonban ritka eset volt. S mert ritka volt, azért maradt ránk ebből a korszakból oly sok esztétikai szempontból beteg szobor.

Pestis

— Elbeszélés —

Irta: **Majthényi György**

A dzsidáskapitány a hotelszoba ablakához ment. Lent a téren autók, kocsik, emberek áradata nyüzsgött, a rikkancsok a legfrissebb háborús híreket kiabálták s egyikük túlkiabálta az autók és motorok vad zakatolását is: *Pestis a francia* . . .

Többet nem lehetett megérteni.

A kapitány még ezt sem értette meg, noha világosan hallotta az állhatatosan ismételt kiáltást. Még az is csak igen bizonytalanul fészkelődött a tudatába, amért tulajdonképpen az ablakhoz ment: hogy csakugyan várja-e az autója? Valami csodálatos boldogság ült az arcán, amely a médiumok transzbeli elragadtatására emlékeztetett. A száján szinte már megkövesült a mosoly, a szeme tág volt, és tekintete a meglátott tárgyakon túl a messzeségbe révedt.

— Itt a kocsija? — kérdezte az asszony a tükör mellől, ahol puderrel és ruzzsal próbálta, kissé fáradt arcszínét fölfrissíteni.

— Itt van, — felelte vontatottan a kapitány, azután, mintha megriadt volna valamitől, nyugtalanul nézett a kocsija után s amikor megpillantotta, gyorsan visszafordult.

— Nem hittem volna . . . Nem hittem volna . . . — ismételte hangos tünődéssel és tördelni kezdte a kezét.

— Mit nem hisz? Mit mond? — kérdezte az asszony a tükörből.

A kapitány a tükörbeli képmásra nézett és mosolyogva megint életre virult.

— Hogy föl kell ébredni egyszer . . . Hogy vége lesz . . . Tegnap az örökkévalóságba álmodtam magam veled és most nem akarom elhinni, hogy szürke, nem is szürke, hanem véres hétköznapok vannak, hogy világháború van és kötelességek . . . Úgy-e, nem is igaz? Mondd, hogy nem igaz, mondd, hogy egyek maradunk most már a világ végéig . . .

Az asszony elmosolyodott, rövidet sóhajtott, azután a tükörtől a kapitány felé fordult.

— Szívesen mondanám, szívesen, hiszen . . . De azt hiszem, okosabb, ha azt mondom, hogy menjen, mert elkésik . . . Úgy tudom, katonáéknál nem tréfálnak.

A kapitány csak mosolygott.

— Beszélj, beszélj . . . a hangod is gyönyörű! Mindened gyönyörű! . . . Gyönyörű! Gyönyörű! — kiáltotta lelkesen. — Tudod, ha nem volnék részeg a boldogságtól . . . vagy talán, épp, mert részeg vagyok, szemrehányást merek tenni neked.

— No, csak ki vele. Hadd lássam, mivel fizetnek a boldogok?

— Tudod, hogy hét napja ismerjük egymást és csak egy éjszaka . . .

Az asszony a kapitány szájára tette a kezét: csitt!

— Nem, nem . . . Jó. Én mindjárt az első pillanatban megszerettelek, — mondta a kapitány hevesen. — Harminc éves vagyok, de sose hittem eddig abban a mesében, hogy: meglátni és megszeretni pillanat műve volt . . .

Ada aggódó pillantást vetett karkötőórájára és kérlelve mondta:

— Kurt . . . menj . . . Nem akarok oka lenni annak, hogy lekéss . . .

— Jaj, igaz, igaz! — kapott észbe megint a kapitány. — Hát akkor búcsúzzunk, mindenem . . .

Ada mosolygott.

— Csacsi, hiszen dél óta egyre búcsúzunk!

— De amikor tőled búcsúzni is gyönyörűség! — felelte elragadtatással a kapitány és megölelte Adát. — De most csak katonásan! Pá! . . . És három nap múlva viszontlátjuk egymást!

Aztán megrázkódott, mintha föl akarna teljesen ébredni, elfordult és így szólt:

— Most nem merek többé rád nézni, mert akkor csakugyan itt maradok . . . Isten áldjon!

És sietve rohant le a kapuba.

Amikor az autójába akart ülni, egy rikkancs szinte a fülébe kiáltotta a legújabb szenzációt:

— Pestis a francia hadseregben!

A kapitány bosszúsan legyintett, aztán a soffőrre szólt:

— A külügybe! De siess ám, Johann! . . . A poggyászom mind itt van?

— Itt, kapitány úr!

Az autóban a valósághoz próbált igazodni. Megnézte az óráját és fejcsóválva gondolta: Teringettét, csak kifussa az időből! . . . Aztán a menetlevelét kereste elő, megvizsgálta sebten az iratait, a pénzét és megelégedetten állapította meg, hogy semmit sem hagyott el. Rendes ember volt világéletében és soha még a boldogságnak ezt a mámorát, amely egész valóját átitatta és megváltoztatta, nem érezte. Másnor, hasonló kiküldetésben, már félórával a kitűzött idő előtt a helyén volt és gondosan, fegyelmezetten rendelte alá erőit a feladatának. Most nem ambicionált semmi mást, csak azt, hogy mielőbb elvégezze s lerázza a dolgát és csupán a beléje nevelt kötelességérzet eleven ereje lódította előre; de kedve ellenére. Úgy tetszett neki, hogy túlnőtt régi magán és olyan atmoszférába került, amelyet mások nem ismernek. Ezért többre taksálta most magát és úgy érezte, hogy a kivételes lények magasabbrendű sorsvonalába jutott.

A boldogság jó ízével minden idegében, cigarettára gyújtott. A füst illata megelevenítette benne Ada képét és oly közel érezte magához, hogy szinte feléje nyúlt. De ekkor huppant a kocsi és dudálva hajtott be a minisztérium tágas kapuján.

Von Kahlenberg kapitány kedvetlenül vette tudomásul az újra jelentkező valóságot. Sietve ugrott ki és a lifthez szaladt. Fejcsóválva nézegette többször is az óráját, pattintgatott az ujjaival és fütyörészett.

A futár-osztályban szabályszerűen jelentkezett az ezredesnél s amikor szigorú, szemrehányó tekintetét látta, kényszerítve érezte magát, hogy késéséért elnézést kérjen. Mentegetődzve mondta:

— Defektust kapott a gép . . . bocsánatot kérek . . .

Az ezredes nem válaszolt. Átadta a meghatalmazást és körülményes lassúsággal tette a kis bőröndbe az egyes iratcsomókat. Kahlenberg kapitány szörnyen fölöslegesnek ítélte az egészet. Repülni szeretett volna, hogy mielőbb hazatérhessen. Hirtelen támadt nyugtalansággal sürgött-forgott és amikor az ezredes végül még két privátlevél átadására is kérte, szokása ellenére a szavába vágott.

Ettől a pillanattól kezdve egész a hazaérkezéséig az üldözés láza hajtotta. Csak egy célt látott maga előtt: mielőbb vissza Adához, a boldogság elhagyott kútfőjéhez. Nem érdekelte a pályaudvar, ahol máskor rendesen ismerősök, bajtársak után kutatott, sem az út a nyugati front főhadiszállásáig, hiszen már harmadszor tette meg, amióta legutóbbi sebesülése miatt könnyebb beosztást kapott. Tiszttársait a futárszakaszban éppen csak tudomásul vette, szórakozottan figyelt beszélgetésükre és Adára gondolt. A zsebkendője, a cigarettái, tele voltak itatva az asszony parfőmjével, kabátja vállpántjáról egy ragyogó hajszálat

Pekáry István

N.Ú. 937. II. 14.

— **Pekáry István és Gádor István kiállítása.** A népies irány művészeink közül nemcsak az iparművészeket hóditotta meg sajátos bájával és sokat igérő lehetőségeivel, hanem a festők közül is sokat vonzott magához. *Pekáry* István művészetét ihlette meg ez az irány a legközelebbről. Festményeinek szinte egyedüli tárgya a falu, a kis templom körül csendesen zajló élet, a magyar nép, akiket munkaközben, vagy ünneplőbe öltözötten mutat be festményein, tudatos primitiveskedéssel és kötődő humorral. Pekáry az utóbbi időben mindgyakrabban hagyja ott a festőállványt, hogy elképzeléseit a szövőszéken valósitsa meg. A félénk kezdeményezés után ma már biztos mesterségbeli ismeretekkel tervezi magyarszamatu szőnyegeit, amelyeket nagyobb számban először mutatta be a Tamás Galériában.

A szőnyegek elsősorban kellemes színösszeállításukkal tünnek fel, a meleg barnák, fojtott tüzü pirosak, a selymes szürkék, feketék és kékek és fakó-sárgák igazi művészi érzékkel vannak összeválogatva. A stilizált állatminták, lovasalakok, táncoló népies figurák képezik a dekorációt. A kiállitás másik bemutató művésze *Gádor* István, akinek külföldön nagy sikert aratott szines reliefjei, korszerü madonnái, kis figurái, nemes alaku korsói, magyar motivumu tálai és vázái nemcsak a maga művészetének legszebb alkotásai, **hanem a magyar iparművészetnek is jelentős értékü darabjai.**

AMERIKÁBAN

Pekáry István, festő

Elhunyt Pekáry István

Augusztus 25-én, 76 éves korában elhunyt Pekáry István, Munkácsy-díjas festőművész. Temetéséről később intézkednek.

A MAGYAR KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE

*

Pekáry István a képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyula tanítványa volt. 1936-ban megalakította a budai szövőműhelyt, ahol népművészeti ihletésű gobelinjei készültek. Sok freskóján, mozaikján, táblaképén és grafikáján ábrázolta a magyar paraszti életet. Első ízben ötven évvel ezelőtt, a budapesti Tamás Galériában mutatta be alkotásait; nagyon sok műve hazai múzeumok, továbbá milánói, New York-i, stockholmi, zürichi, bécsi, firenzei és moszkvai közgyűjtemények őrzik.

– : Elhunyt Pekáry István 7.

Népszabadság, 1981. aug. 28.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1941. ÁPRILIS 26. — MÁJUS 11.

PEKÁRY ISTVÁN

162	Csendélet	Mgtul.
163	Virágok, olajf.	350.—
164	Az epöli Petőfi-tér, olajf.	Mgtul.
165	Julika, olajf.	400.—

Nemzeti Szalon 1930.

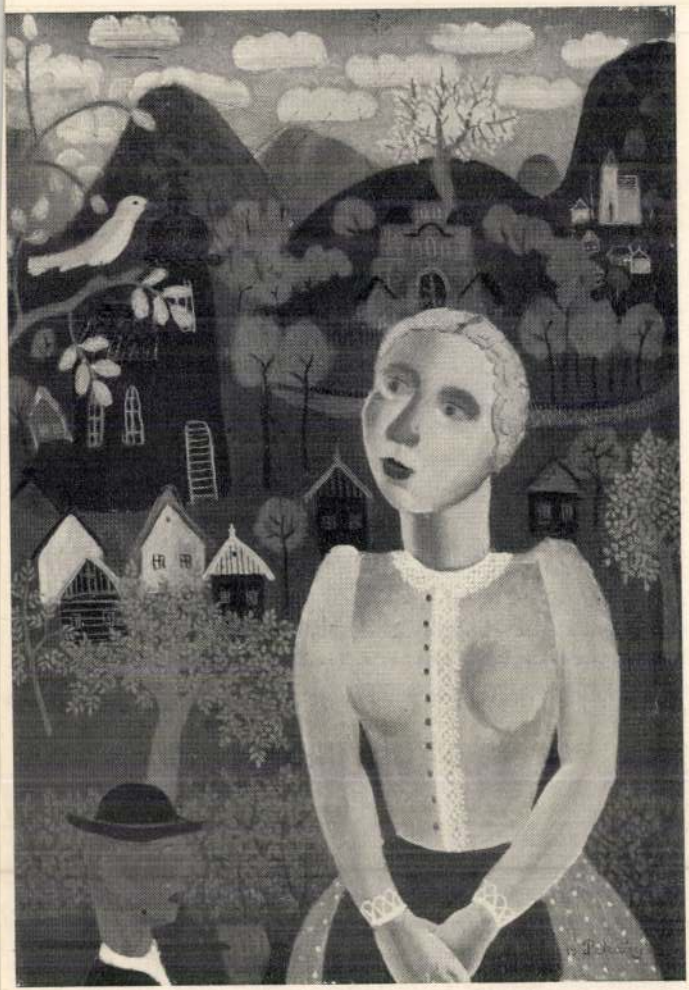
Kut Jam.

Új kiállítások

Egy külföldi úr volt mostanában Pesten, vele jártam a kiállításokat. A látott képek, szobrok kapcsán ez az úr úgy mellékesen a következőt mondta: „Különös, hogy az önök Magyarországában, ebben a hangsúlyozottan konzervatív szemléletű és politikájú országban végigmentem egy jó pár kiállításon s a konzervativizmusnak semmi nyoma; minden hang modern. Mit jelentsen ez?" Ez a megjegyzés gondolkodóba ejtheti az embert. Vajjon meg kellett volna mondanom ennek a külföldi úrnak, hogy mind a látott modern kiállításoknak a „hangsúlyozottan konzervatív szemléletű és politikájú" országhoz semmi közük sincsen? Hogy a hivatalos Magyarország nemcsak hogy nem támogatja, hanem alig is tűri a modern megnyilatkozásokat s hogy minden modernebb jelentkezés valósággal erőfeszítés a hivatalossággal és félhivatalossággal szemben, szinte csoda, hogy szóhoz juthat? Más kérdés azonban, hogy a magyar művészet konzervatív neveivel kiállításokon mért találkozunk csak olyan ritkán. A Műcsarnok nagy felvonulásain egy-két kép és semmi több. Nincs szükségük kiállításra, mert a hivatalos fórumok és a hivatalos ízlést vallók amúgy is felkeresik őket és megvásárolják dolgaikat? Vagy nem érzik önmagukkal szemben azt az erkölcsi felelősséget, hogy munkásságukról számot adjanak? Vagy nem mernek nagyobb gyüjteménnyel szerepelni, mert félnek, hogy az maguknak is, másoknak is csak csunya csalódást okozhat? Régi mondanivalókat nyaggató és ízét vesztett formákat mind újra és mind hígabban felöntő nem-is-művész konzervatívok: a különös és fonák és fájdalmas csak az, hogy akik magyar megújhodásról beszélnek, még mindig az ő nevüket tudják és merik itt emlegetni . . .

De firtassuk tovább ezt a dolgot, beszéljünk azokról a fiatalokról és újakról, akik ha gyakran nem is tudnak adni [illegible] a hivatalos ízléssel szemben elfoglalt kitartás

Pekáry István

Pekáry István Vasárnap a falun

A „TAVASZI SZALON" DIJNYERTESEI:

A Szinyei Társaság Nemes Marcell-féle utazási dijak:

Rozgonyi László (1926)
Ecsődi Ákos (1927)
Barzó Endre (1928)
Vadász Endre (1929)
Hincz Gyula (1930)
H. Mattioni Eszter (1932)

Barta Károly dijak:

Miklós József (1926)
Farkas Zoltán (1926)
Erdélyi Ferenc (1927)

A Szinyei Társaság dijak:

Istokovics Kálmán (1926)
Ispánki József (1928)

báró Herzog Mór Lipót utazásidij:

Medveczky Jenő (1927)

Wolfner Gyula népéleti dij:

Vadász Endre (1927)

Ernst Lajos dij:

Jálics Ernő (1927)

Ernst Endre dijak:

Komjáthy W. Gyula (1926)
Szemere Lenke (1928)

Kitüntető elismerés:

F. Antal Elemér
Barcsay Jenő
Schrotta J. Frigyes
Leicht Lilly
Révész Pál

Pekáry István

89	Lány és legény	olajf. 800.—
90	Lakodalmas nép	olajf. 1200.—
91	Parasztok	olajf. 1000.—
92	Mezei ut	olajf. 600.—

Nemzeti Szalon

[Tavaszi Szalon

1932

760

72

Jep. rej. 95E
Ny 42E
Ny leh. 730E

Pekáry István

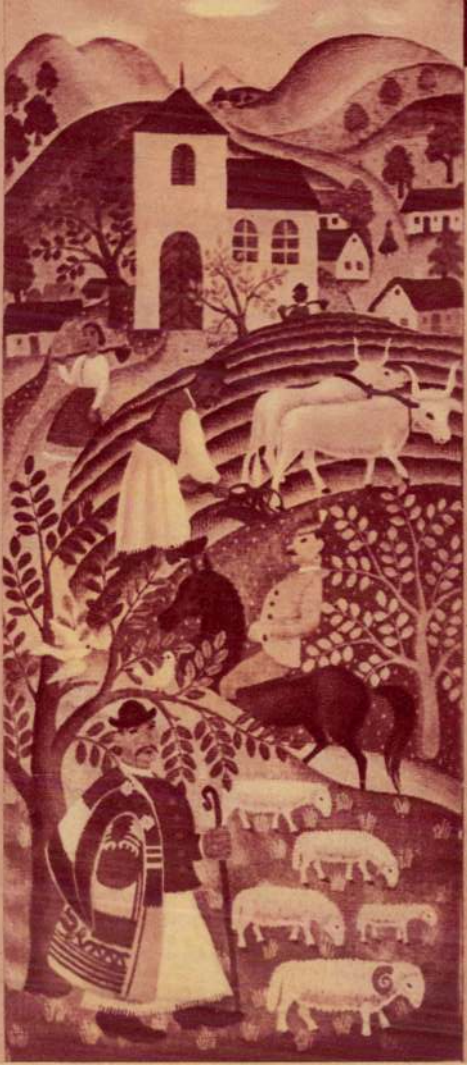
203	Falu vége, olaj.	160.—
204	Dombos táj, olajf.	400.—
205	Dunántuli táj, olajf.	200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Fiféterítő aprólyukú
P 3.80, 3.20
Rátét-tüll asztal-
közép, minden
színben P 4.50

Pekáry István : Gobelin faliszőnyeg

3537. (Theotocopuli Domenico) il
Sz. Kretában 1548-ban

Az angyali üdvözle

~~Az~~ Imazsámoly~~i~~ elő
nyilt felhők közt megjelent
visszanéz|és meglepetve hall
~~üdvözlő szavait, ki~~ jobbjáva
rágzó liliomszálat tart. Már
~~tetje és jobb kezét felemelt~~
színű magas ruhát, ~~míg~~ a fel
szárnyakkal ábrázolt Gábor
A boldogságos szűz lábainál
sé jobbra díszedény áll meze
νικος θεοδοκοπουλος ε ποιει.
Vászon, méretei 90.3
1-jén kelt 68392 sz. leirat
számoltatott
Kifüggesztetett 1907

1 saját imakönyv

Vét. 68392-907.

PEKÁRY ISTVÁN

92 Kanász olajf. 800.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

Pekáry István

Freskó festője a Palatinus-uszodának

The Hungarian Quarterly, Vol. VII. No. 1. 1941
(Bierbauer Virgil)

Pekáry István

Irod

Bierbauer Virgil:
Aba-Novák és Pekáry.
Magyar Szemle 1935.
XXIV. 4.7.

A cikk Aba-Novák
csomagjában.

Pekáry István

Dúlöngölő tornyok, lebegő emberek,
pipiskedő lovak, sziporkáló virágok,
ágak és itt-ott egy-egy madár. A
30-as években is ezt festette Pekáry, de
most is ezt festi.

A. L.: Pekáry István arcképe.
Tiédor, 1977. február 13-27 lap.

MDK

Pekáry István, festő

(népiesen mair és sokszor magyon mulatságos.)

Műcs. - Nemz. képzőműv. kiáll. - Magy. Iparcsarnok, 1933 XVIII. 2. -
165. l. - Gerevich

Pálinkás István, festő

M.D.K.

„Szabó fasztimája" díszíti a Fazekas István tervei szerint felépült margitszigeti új Strand-fürdő bejárati csarnokát. A falikép Ady Endre költeményeiből felhasznált magyar és mondák jeleneteit mutatja. Halom alatt erősen megszaporodtak — az cápa építés során. Bemutatkozás. Találkozás Fazekas Istvánnal.

Vállalkozók Lapja, BP. 1937. LVIII. évf.

maj. 20. sz. 7. old.

Királyi Magyar

karácsor

Bartucz Lajos

A MAGY

A magyarság antropológiája. A páratlan jelen
kötete.

Hóman Bálint

Szer

A legavatottabb tollú szer

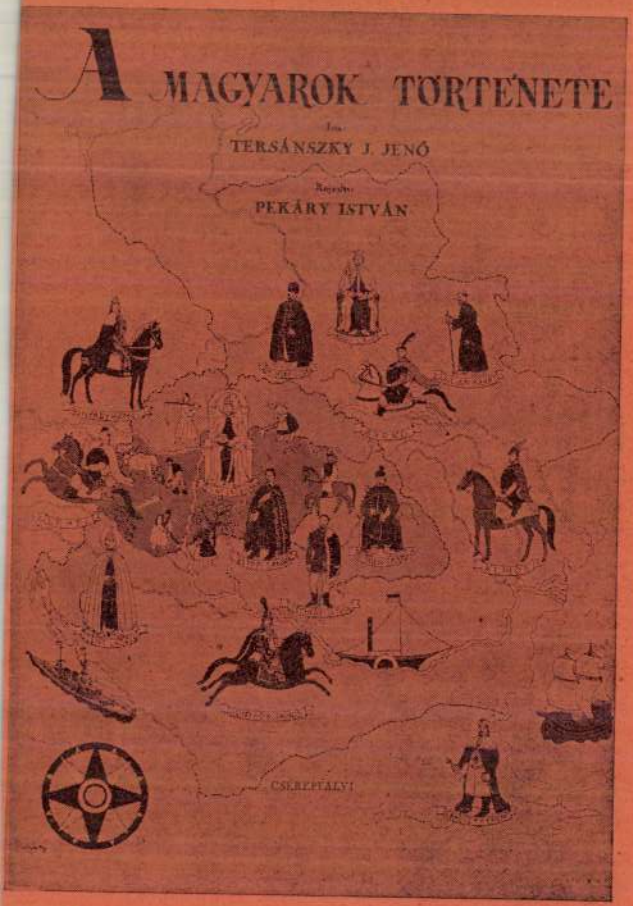
Boldog M

A kivételes műgonddal kiállított bibliofil köntös
öt színben nyomott művészi illusztrációival.

György Lajos

Világjár

Pekáry István

Magyar Kultúra reuue
1938. 5-6. szám
Kiadóhiv.

A legszebb magyar ifjúsági könyv.

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

A MODERN KIÁLLITÁS-SZERVEZŐ-BIZOTTSÁG RENDEZÉSÉBEN

V., AKADÉMIA-UTCA 8 ~ TELEFON: 254—23

– NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úr
úrnő

BUDAPEST

IX Gyáli-út 15/b

Pelsőczy Ilona

10696.31. Hungária Rt.

III. ESZTENDŐ XXXIV. KIÁLLITÁS

TISZTELETTEL MEGHIVJUK

PEKÁRY ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ ÉS

GÁDOR ISTVÁN

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

FOLYÓ ÉVI MÁRCIUS 28-ÁN, SZOMBATON
DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR MEGNYILÓ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁRA

EZ A MEGHIVÓ VAGY A VERNISSAGE-RA VAGY
A KIÁLLITÁS BÁRMELY NAPJÁN KÉT SZEMÉLYRE
BELÉPŐJEGYÜL SZOLGÁL

A KIÁLLITÁS NYITVA: ÁPRILIS 7-IG
VASÁRNAP DÉLELŐTT 10—2-IG,
KÖZNAPOKON DÉLELŐTT 10-TŐL ESTE 6-IG

MDK

Pekáry István, festöm.

a három kiváló müvész egyike, kik felszólitást kaptak a Közmunkatanács vezetöségétöl az ujjáépitendö margitszigeti strandfürdö [illegible] fogadócsarnok diszitésére.

P.I. freskókat fog festeni.

Szemle.

Magyar Iparmüvészet. 1937.3.sz. 8o v.82.l.

Pekány István

1905-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula növendéke volt. A Szinyei Társaság kitüntető és dicsérő elismerését négy ízben nyerte el. 1932-ben megkapta a Nemes Marcel utazási ösztöndíjat.

P. Szabó Éva: Textiltervezők a két háború között. — Ipari Művészet, 1987. 2. sz., 56. l.

M. D. M.

Pekáry István
festő

M.D.K.

A gyöngyösi pályaudvar bejáratához
készült Pekáry István mozaikfalá-
ra terveit.

Urbach Erzsa: A gyöngyösi pályaudvar és képzőművészeti díszítése
Művészet, 1961. szeptember —— 25 l.

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

MŰTÁROS:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

Pekáry István

1933-ban Szinyei Társaság Nemes Marcell-utazási díja.

Tavaszi Szalon

VÉSZI-NYOMDA BUDAPEST

Pekáry István festő

M.D.K.

Freskó a Palatinus fürdőn.
Pekáry-Gádor kerámiatérkép a Tanács körúti bérházban

Összeállította: Jankó István
Magyar Építőművészet 1966/3. 51.l.

M.D.K.

Pekáry István festő M.D.K.

Müve Janáky-tervezte épületekben és épületeken

freskó

Granasztói Pál: Janáky István
Magyar Épitőmüvészet 1966/3. 51.1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Pekáry István

Az alábbi fürdő elő-
csarnokának freskóját:
Dál kisanzonyok
rajza — festette
fenti:

Bierbauer Virgil dr.

A margitszigeti
Palatinus-strand-
fürdő. Tér és Forma
1937. 182, 183 l.
képekkel.

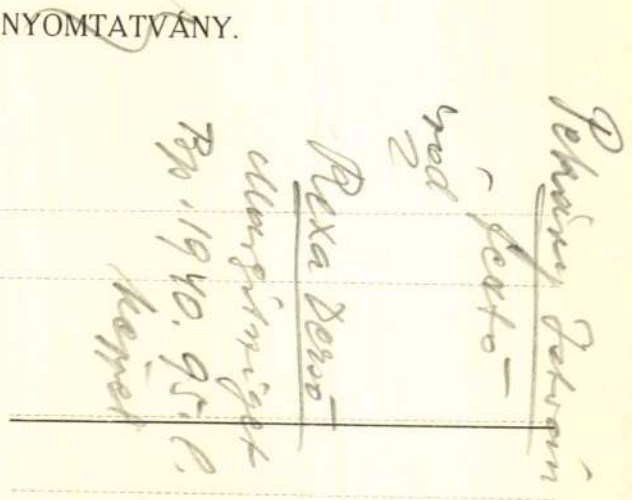
Pekány István

A Palatinus strand portikusszának mélyére, a bejárat felett elhelyezett frízként, az ő sajátos - keleti miniatúrák stilizáltságára emlékeztető - Dál-kisasszonyok nássa c. freskója került. A kábelek alatt elpusztult.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 385.l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Pekáry István: Egy lány temetése

Forrás 1975/5-6 /22

X **EROSEM** Petrus K:1352, Nagyszeben 1 van.

EROSIM ötvös Nagyszeben 1554, Schull

ÉRSEKÚJVÁRI ötvös Ferenc Győr Jankó,

ÉRSEKÚJVÁRI ötvös István, Pápa saját

2, X **ERSZÉNGYÁRTÓ** Eötvös István Nagybánya

ERTL Simon Pozsony, Heller p:238, Mi

X **ERTLER** (Erttel) David (Davydt)K:129 1559, Teutsch. Mű?

ESCHENBACHER Johan Kolozsvár B. Nagy

ESCHWIG Eduárd saját I.

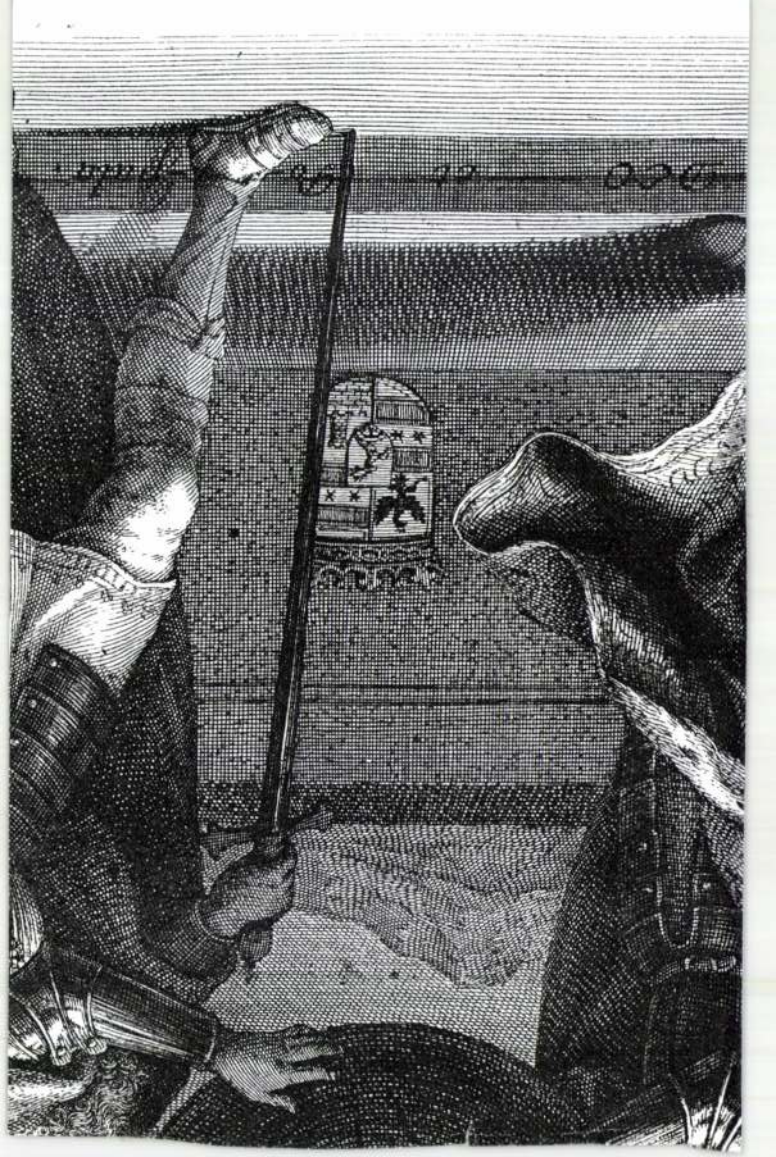
ESTVÁN ötvös Rozsnyó, Toranova: Gold

EUERBÖEL? Stephan, Besztercebánya,

Pekáry István

Kieselbach (310)

1997. 09. 19.

PEKÁRY ISTVÁN

Új művészet

1997. dec.

12.o.

Pekáry István

Uród

Meihalik Sándor dr.

Az iparművészet Magyarországon. Magyar Iparművészet. 1937.

223.

Pekary István

Festette az alábbi re-
pülőtéri forgalmi épület
nagyoszlopsorait két
dekorativ térképét

A budapesti uj
légiforgalmi repülő-
tér. (Pyrus, 1937)

Tér és Forma
1937. 222. l.
223, 224. l.
Képpel.

Pekary István

A margitszigeti Strand-fürdő új fogadóépületének falképei.

Magyar Iparművészet

1937. 3 füz. 82. l

DEÁK FERENC-UTCA 5 Ház, föld-szintes, 7 nyílásos, kőlépcsős, lizénás díszes, piros pala, empire

DEÁK FERENC-UTCA 6 Ház, föld-szintes, 4 nyílásos, üres kapuval, 1800 körülről.

Pekáry István

Srönyegek a város-
majori plébánia
templomból -
Repr-
Magyar Iparművészet
1937. 230. l.
képekkel -

Pekáry István

festő

Műcs. kiáll, 1933 tól

Pipics 118. K.

vollen Schöpfungen zur Entfaltung der neuen ungari

Schreiten wir auf dem einmal betretenen We
scher Beispiele, oder in der Bildung origineller Stile
Betonung des ungarischen Geistes, des ungarischen

: but, nos architectes suivent ce chemin, ils arriveront
d'enfantement.

Pekáry István

Csíd
2

Népmúvészet 1942
217, 218, 224. l

Pekáry István

Gobelin rónyegek,
fenti tárgyról irtam,
repr.-

Magyar Iparművészet
1937. 74. l.
75. l

Pekáry István

l.

4/

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940-57. l.

Pekary István

A Magyar Iparművészek Orsz. Egyesületének ezüst érmét kapta 1940-ben.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1940. 64. l.

Pekáry István

l. k 1

MAGYAR IPARMŰVESZET

1940. 39. l.

Pekáry T.

l

MAGYAR IPARMŰVESZET

1937. 166. l.

ᠪᠣᠯᠪᠠᠰᠤ ᠬᠡᠷᠡᠭᠯᠡᠭᠡᠨ ᠤ ᠵᠠᠭᠰᠠᠭᠠᠯᠲᠠ ᠤᠨ ᠬᠤᠪᠢᠯᠪᠠᠷ ᠤᠨ ᠵᠢᠩᠰᠢᠯᠡᠭ ᠡᠴᠡ ᠪᠣᠯᠪᠠᠰᠤ ᠬᠡᠷᠡᠭᠯᠡᠭᠡᠨ ᠤ ᠵᠠᠭᠰᠠᠭᠠᠯᠲᠠ ᠤᠨ ᠬᠤᠪᠢᠯᠪᠠᠷ ᠤᠨ ᠵᠢᠩᠰᠢᠯᠡᠭ ᠡᠴᠡ ᠪᠣᠯᠪᠠᠰᠤ ᠬᠡᠷᠡᠭᠯᠡᠭᠡᠨ ᠤ ᠵᠠᠭᠰᠠᠭᠠᠯᠲᠠ ᠤᠨ ᠬᠤᠪᠢᠯᠪᠠᠷ ᠤᠨ ᠵᠢᠩᠰᠢᠯᠡᠭ ᠡᠴᠡ

Pekáry István

Szül. Arad 1905

1 rád

Catalogo della XXIII.

Biennale. Venezia

1942 – XX. 293. l.

241.

VII.

Pekáry István

Lásd okv.

Lóránth László:
Paletta. [Bp., 1944] –
144 — 147. l.
Önarckép.

Lovasok c. képe repr.
(Mintha Csontváry festette volna!)

Pekáry József

élet. arch.

Pápics Szár

190, 191. l.

Pekáry István

gobelinjei -

Tér és Forma

1933. 179. l.

(A milanói

V. Triennale ma-

gyar csoportja,

képpel.)

8 o. 106

Bruckner

Müemlékei

Bruckner,

8 o. 25 k

Bubits Zs

nak a Mag

rézmrtsze

Bubits Zs

0 k. 48 l

Budán fel

tőleg Kat

Podiebrad

8 o. 0 k.

Budapest

Fénynyomat

o, k, l,

Budapest

stein, Hei

Pekáry István

Városmajori templom

gótikus

Repr.

The Studio

1936. április.

MELEGH GÁBOR: Fiatal leány arcképe.
1830. körül.

Pokány István

orvos.

Rosner Ung. Buchh.

267. l. képpel.

TÉRITVÉNY.

A Magyar Tudományos Akadémia könyvtára.

Én alólirott elismerem, hogy a könyvtárból az itt czimzett könyvet kikölcsönözt

A könyv		A k jelzé szá
szerzője	czime és része	

Budapesten, 19.....-ik évi ..... hó .....

Aláírás: .....

Lakás: .....

Pekary István

~~Műcs [illegible] tól~~

Pipics 58. 1.

Pekáry István

Szegedi Szt István-
gobelin c. kézirat
repr.

~~Kőrös [illegible] tó~~
Piptes. 187. l.

eady he was prominent not only as sculptor also as fresco painter. Among his works there outstanding monumental free-air sculptures atue of Óváry in Veszprém, Monument of count dinand Zichy, Budapest, Monument of Count phen Tisza, Budapest), Church-Art creations atue of the Prohászka-Church at Székesfehérvár, efs of Calvary stations in Budapest and Békés-ba, Bethlehem in Budapest), portrait sculptures, dies, decorative statues for buildings. Many his works had been chosen for the collections the State.

*

ARTHUR LAKATOS: BUDAPESTER TERNATIONALE MESSE 1939. Die Budapester ernationale Messe hatte in Verfolgung ihres von Jahr zu Jahr ändernden Bauprogramms diesem Jahre auf einem erweiterten Gebiete l sich an das Terrain des Stadtwäldchens an-miegend das System der freien Pavillone ver-klicht. Wenngleich der gute Grundriss die önheiten der Gegend zur Geltung kommen liess, das Ergebniss dennoch, dass die entwerfenden nstler in verschiedenen Stilarten ihre Bauten ausführten, und auch zufolge der vielen da-ter vorkommenden fehlerhaften und gegen-lichen Bestrebungen das äussere Bild der Messe weniger gelungen bezeichnet werden muss als Vorjahre. Obwohl die Gebäude des Messe-eaus und die besser entworfenen Pavillone

Pekáry István

Irod
Zs

MAGYAR IPARMUVESZET

1939. 152, 153. l. - 163. l.

(Magyarország a new-yorki világkiállításon.)

Verantwortlich f. Redaktion und Verlag: Franz Szablya Frisch

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Pekáry István

könyvgrafikai könyvillusztrációi

Rosner Károly:

A milánói Triennale

a

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1933. 94.

Pekáry István

609

Modern Publicity

London, 1935/36.

VÁRI LAJOS
irlapirodája
SZEKSZÁRD

R Ajánlott Szekszárd 196

1.

Europa Könyv- és lapterjesztő r.t.

Visegrádi u. 36.

Budapest

Pekáry István

tol

Rosner Károly:

Idegenforgalom és idegenforgalmi propaganda.

MAGYAR IPARMÜVESZET

1935. 204. l.

Pekáry István

l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 243. l.

Perényi István

. Neve emlékre

Magyar Nemzet 1971 december 7
4. old.

Pekáry István
festő

A mester 50 éve jelentkezett felvételre a Képzőművészeti Akadémiára. Mesterének Rudnay Gyulának stílusa hatott a pályakezdő Pekáry Istvánra.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről .
Művészet, 1974. január - 8. oldal.

Pekáry István
festő

Pekáry István a főiskolai tanulmányok után hamarosan eljutott az alföldi realizmus drámai formájáig, s a nagyszerű hőskultusz hatását is sikerült lehűtenie.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8.oldal.

Pekáry István
festő

Pekáry István Skáliában írta életre szóló benyomásait. Itt szerzett - séget hódított a hétvárosok mult - jával és a tengerpartok romanti - kus világával.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8.oldal.

Pekáry István, festő

Négy festményének reprodukciója
került falinaptárra.

– : Festmények, műemlékek, tájképek –
– naptárakon 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 27.

Pekáry István

Bemutatott művei:

6. p. „Valle dei Mulini," olajfestmény.

Bodogh István: A „Magyar Képzőművészet" I. p. művészeti kiállítása, Budapest, 1946 VII.

Pekáry István fordító

Nov. 27-én kiállítása nyílik meg
Zürichben, a Semina Huber galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. nov. 26.

Pekáry István, festő

Nov. 27-én Zürichben nyílik
meg kiállítása a Semsha Hu-
ber Galériában.

— : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. nov. 26.

Pekáry István, Jertő

Mengeske cr. képének pályát a falusi
kány címűt megnősítette a pécsi
modern képtár.

— : A Jelenkor krónikája

287-288.

JELENKOR, Pécs, 1971. március XIV/3.

Pekáry István

Vendégek, olaj 80 × 60 cm

Vendégek Világkiállítása 1971.
Montreal

Pekáry István

Bemutatott műve:

"Ut a tengerparton", olaj, 45 x 72

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968

7 1

PEKÁRY ISTVÁN

Bedő Rudolf magángyűjteményéből 1971-ben a Pécsi Modern Magyar Képtárba került „Menyecske" c. képe. Párját, a „Falusi lány" c. képet a BÁV. 9. aukcióján vette meg a Képtár. (ecml.).

JELENKOR, 1971. március.

A Kertészeti Egyetem Közleményei

1969	Tom 1		25.647 Ké	
1969	Tom 1.			
1970.	" 2.	3 db		
1973	Tom. 5.	2 db		
1974	Tom. 6.	2 db		
1975	Tom. 7.			
1978	" 1o.	Fasc. 1,2		3 db
1979	" 11.			7 db
1980	" 12.			
1981	" 13.			4 db
1982	" 14.			
1983	" 15.			10 db
1964	" 1.	Fasc.: 3.		
1965	" 2.	Fasc.: 1		
1966	" 3.	Fasc.: 1		21.

PEKÁRY István (1905 -) festő

diszletei Németh Antal idején a Nemzeti Szinházban

OSZK Évk. 1973 (1976) 175.p. ill.

Pelsőy István (1905-)

„Virágcsendélet" O. v. 71 x 47,5 cm

J. l. l.: Pelsőy 1932

Kikiáltási ár: 7000 ft.

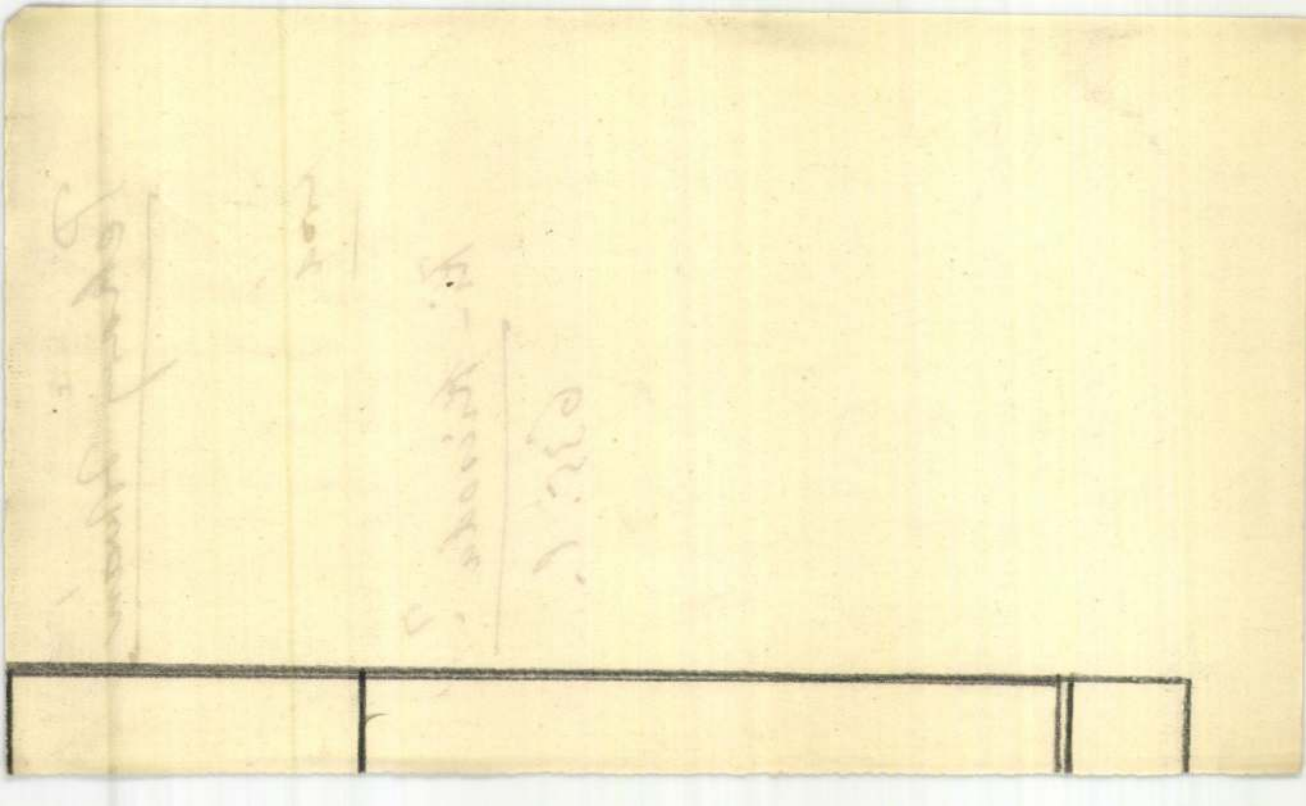
BÁV 44.Képaukció,Budapest 1977.december

GOLD
EXTRA
ANODE
40
20
30
—
1½
3
4½
6
7½
9

Pekary István

műtárgyi iparművészeti kiállítás 1933.
diszoklevél.

Magyar Iparművészet
1934. 72. l.

Pekárny Štrán

Ki- Kisoda?

635. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

OKTÓBER

31 nap — 41. hét

8 Vasárnap	
9 Hétfő	
10 Kedd	
11 Szerda	
12 Csütörtök	
13 Péntek	
14 Szombat	

Pekáry

~~Gádor~~ István

Arad

Pesti Napló

1939. okt. 17.

(A Felvidék képe az

OTI beépítésében)

A cikket küld

Pekáry István

unokája

Pekáry István

Pekáry, István: Costumes Hongrois. Pest é. n. Galerie Tamás.

TÉZ LUKÓŸ EMIL

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST

II., HADAPRÓD-U. 15/A.

TELEFON: 64-5-45.

Pekári Istvánné

Kiállítása a Tamás
Galériában.

Korunk Szava

1937 márc. 16.

Pekáry István

irod

(d. m.) Gádor és Pekáry kerámia-freskót festenek. Magyarország. 1939. okt. 17.

Pekáry István

Dékány András: "Ludas Matyi" c. szindarabjához tervezett "meseszerüséget hangsulyozó" diszleteit kiemeli 3.a.: a darabbal azonos c. kritikájában.
A szinpadképek közül kettőt bemutat a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1939. márc. 11. XIII. évf. 10. sz. 5-7. lap.

Pekáry István (1905-

„Szerelem" o.v. 66 x 38 cm

J. l. j.: Pekáry 1930.

Minimális ár: 4000 Ft

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Pekáry István

cikk

=

Pesti Hírlap

1940. ápr. 13.

(Magyar képzőművészek
sikere a milánói
Triennálén.)

Pekáry István

A lakáskultura fellendüléséhez kapcsolódott kermáiamüvészetünk, valamint az ipari termelésre alkalmas lakástextil-müvészet indulása/Lukáts Kató, Pekáry István, Schubert Ernő, Szabó Éva, Vértes Árpád/.

Ernyey Gyula: Az ipari forma története Magyarországon

Akadémiai Kiadó 1974 35.o.

Pekary István, festő

L. Kaiz Endre.

(kántor): Megyült a képesbolt. 8.

Esti Hírlap, Bp. 1978 jún. 23.

Pelsőczy László festőművész

A képzőművész Szövetség festő szakosztályának kiállítását a Műcsarnokban rendezték meg. „Festészet '47" címmel. A művész műve szerepel: „Őrszem" c. (mellitve)

Horváth György: Festészet '47.
Magyar Nemzet, 1947. febr. 5.

Pekáry István

A Képzőművészek Szabad Szakszervezetének vállalt munkája a már megalakulásakor bekerült

Pekáry István

Bíró Éva: A „románok" 1945. után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Pekári István, Jertő

szerepel a XIV. szegedi Nyári Találaton.

Tandi Lajos: Kiállítási napló

90-94.

TISZATÁJ, Szeged. 1973. október XXVII 10.

Tekedy István festőművész
a képzőművészeti alap kiadója 1946. évre
művészeti naptárt szeretne megj. a mű-
vében számos fotóreprodukcióval c.
„Négy évszak" c. művének reprodukciója.
(emlékül)

Déli Krónika
1945. XI. 13. 12.00 | Szerk.

Pekáry István, festő
újságíró

L: Somogyi győző

Vadas József: Mágia, varázslat nélkül 13.

Élet és Irodalom Bp. 1985. máj. 31. XXIX/22

Pekáry Štrudn, kolb
zjarmúcen

L: Krenczy Noémi

Vadas József: Falú gobelin

12

Élet és Irodalom, Bp. 1985. nov. 22. XXIX/47

Pekáry István, ifj.

L: Patkó Károly

Vadas József: Római utakon 13

Élet és Irodalom Bp. 1983. júl. 15. XXVII. k.

Pekáry István, festő
írásművén
L.: Gádor István

dr. Lánczi I. Gádor István 90 éves 1487-1490

Élet és Tudomány, Bp. 1981. nov. 20. XXXVI/4

1981.VIII.27.Kossuth 18.3o
Esti Magazin

1021

- Meghalt Pekári István Munkácsy-dijas festőművész. 76 éves volt. Pekári István első sikereit a 3o-as években aratta, a magyar parasztí életet ábrázoló freskóival, mozaikjaival és táblaképeivel. A felszabadulás óta rendszeresen kiállitott Nyugat-Európában és a tengerentulon, a különböző bemutatókon számos nagydijat nyert. Pekári István temetéséről később intézkednek.

Pekáry István, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész (1905-1981)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

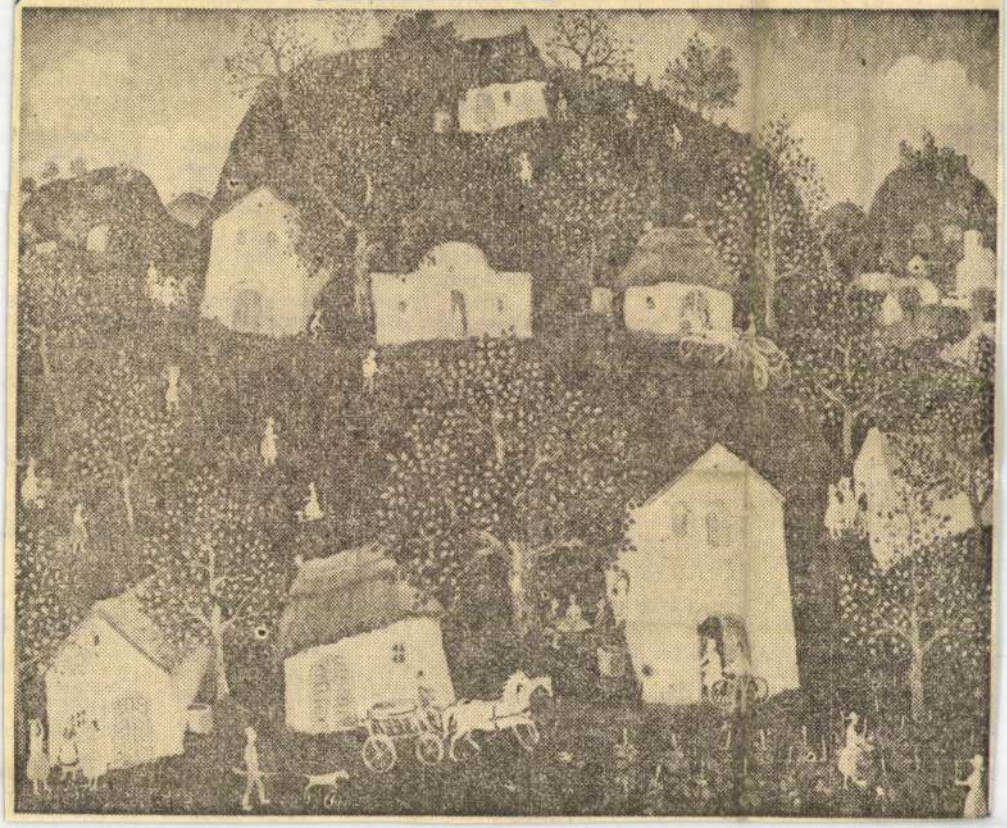
1977 OKT 4

Egészségügyi Dolgozó

Pekáry István

1021

Pekáry István: Szőlőhegyen

Kárpitosipari Vállalat „Petőfi"
szerződésünk. Segítjük egymás
ket szervezünk. Mindennapi munkánk alapkövetelménye a pontosság és színvonal; emellett egy-egy történelmi esemény, évforduló megünneplése új távlatot ad nekünk.

Jagodics Mária

Híradás Ajkáról

Az ötéves ajkai kórházban a munkamegjavító mozgalomban 11 kollektíva (összesen 254 dolgozó) közül négy (a csecsemő-gyermek, a baleseti sebészeti osztály, a központi laboratórium és a mosoda, összesen 110 résztvevővel) a Semmelweis-évfordulóra teljesítette vállalását, és elnyerte „Az intézet példamutató közössége" címet, s megkapta az ezzel járó oklevelet, jelvényt és 3—4000 forint jutalmat.

Dolgozóink a jubileumi évben igyekeztek megismerni a Szovjetunió, a 60 év főbb állomásait: eddig hat filmet vetítettünk le erről az intézetben; egy-egy alkalommal 50—60-an tekintették meg.

A kulturális munka középpontjába az elmúlt félévben a „Hatvan év — hatvan kérdés" című háromfordulós politikai vetélkedő került: 18, egyenként háromfős csapat nevezett be rá.

Az első fordulóban (május-június) négy alkalommal kaptak a csapatok gazdasági, politikai, kulturális, művészeti és sportkérdéseket. Ezeket munkatársaik bevonásával is megoldhatták. Így elértük, hogy a versenyzőknél jóval többen foglalkoztak a kommunizmust építő szovjet állam múltjával és jelenével.

A második fordulóban előbb a Szovjetunió életének egy-egy területét bemutató tabló készítése volt a feladat (ezek felhasználásával szeptemberben kiállítást rendezünk), majd „Gondolatok a 60. évforduló küszöbén" címmel rövid dolgozatot kellett írni. Ezt a fordulót hatvan kérdésből álló szellemi totó zárta le.

A szeptember 16-i döntőben nyolc csapat vetélkedett. A győztes csapat három tagjának jutalma IBUSZ-társasutazás Moszkvába repülőgéppel november 6—10. között. A helyezettek belföldi társasutazáson vesznek részt, a többiek tárgy-

Pekáry István, festő

L. Bene Géza

– Új képtár Sárospatakon 9.

Népszabadság, Bp. 1981. jún 9.

kultúra terjesztésére hivatott csodáról beszélnek róla. Mi könyvtárosok is ábrándozunk olykor — csuklós bibliobuszról vagy emeletesről, amelynek a felső szintjét olvasóteremmé alakíthatnánk. De inkább a bajokról kellene írniuk. Arról, hogy hányszor maradt el a kölcsönzés, mert elromlott a busz, hogy ezzel hány olvasót veszítettünk el, hogy az FSZEK két bibliobusza közül az egyik nemsokára tartalékbusszá válik, hogy hiába kérünk, nem kapunk új buszokat...

A gondokról így vall Czi*boly* Józsefné, a Szabó Ervin Könyvtár mozgókönyvtári szolgálatának osztályvezetője.

Elhunyt Pekáry István

Augusztus 25-én, 76 éves korában elhunyt *Pekáry* István Munkácsy-díjas festőművész.

PEKÁRY ISTVÁN
† 1984. VIII. 25.

Mayer László
1984. VIII. 28.

Pekáry István
festő

Esztétikai emlék
"A csönd ereje"
repró

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet,1974.január - 8.oldal

Pekáry István

Az 1939-es New-Yorki világ-
kiállításon szórt vett a mű-
vész.

Ernyey Gyula: Tiffanytól Moholy Nagyig.
Művészet, 1978. október – 38. lap.

Pekáry István
festő

Művészetére gyermekkori élményei
hatottak legerősebben, a Felvidéken
és Gömörben eltöltött évek kiindulópontja festészetének.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8. oldal.

Pekáry István
festő

Pekáry István Budapesten született
1905-ben. A Képzőművészeti Főisko-
lán Rudnay Gyula volt a mestere.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974.január - 8.oldal

Pekáry István
lassó

A történelmi, bibliai témák, a
magyar mondák feldolgozása a
nagyívetű alkotásokon később-
nagyobb-kompozíciós egységekbe
kerekednek.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974.január - 8.oldal

Pekáry István
festő

A művész nagyméretű mozaikjain, gobelinjein, hegesztőlemez-képein, freskóin, kerámiafalképein, freskófaliszőnyegeinek technikai eljárásokat alkalmaz.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974.január - 8.oldal

Pekáry István
festő

Pekáry újtechnikai ötletekkel gazdagítja stílusát. Ujat hozott a monumentális dísziőpművészetben is a modern szinpadtervezésben is.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974.január - 8.oldal

Pekáry István

Neve említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom - Bp. 1974. 467p

Pekáry István
festő

Pekáry művészetében első sorban a magyar népművészet példái érzik a képem.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974.január - 8.oldal

Pekáry István
festő

Pekáry művészetének kialakításában
a kora reneszánsz előképek, de még
az őskeresztény formavilág ikonográfiai
példája is felfedezhető.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8.oldal.

Pekáry István
festő

Pekáry regiszterálé, tárgyilagos
szemlélete mainak is mond-
ható, egy emlegeti mehány kül-
földi kritika.

D.Fehér Zsuzsa: Pekáry István művészetéről.
Művészet, 1974. január - 8.oldal.

Pekáry István, levelező.

Könyvtörténeti 70. születésnapja
alkalmából.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 febr. 4.

Pekári István

Valle dei Mulini, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
Kiáll. Katalógus 1944 Éjúl

Pekáry István

gobelinjei sikert arattak a római magyar Akadémián megrendezett magyar egyházművészeti kiállításon.

Kósnika

Magyar Hírlap, 1969. június 13. 6. l.

Pekáry István, festő

Vadászat c. képe;

Repr.

— : Vadászati képzőművészeti kiállítás 2.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 28.

AZ EST KÖN

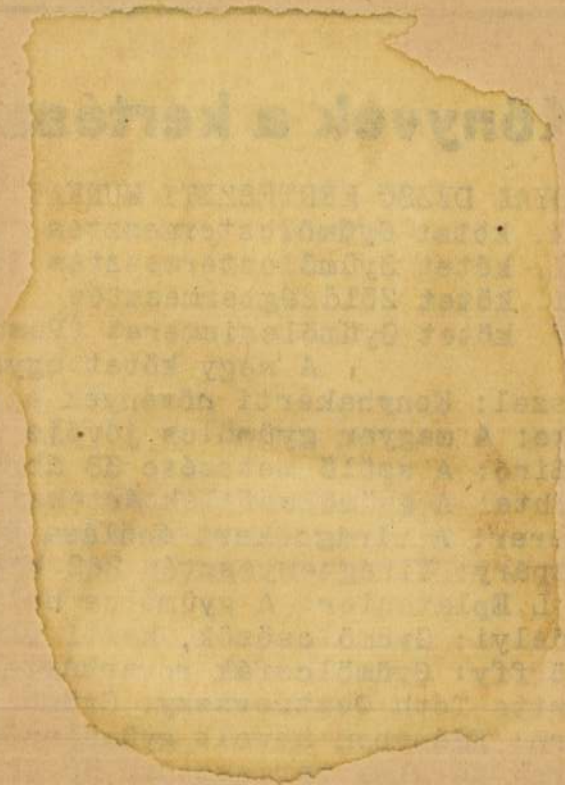
BUDAPEST, VII. ER
Telefoni 1-455-

Könyvek a kertészet

ANGYAL DEZSŐ KERTÉSZETI MUNKÁI. Se
I. kötet Gyümölcstermesztés I.r
II. kötet Gyümölcstermesztés II.r
III. kötet Zöldségtermesztés
IV. kötet Gyümölcsismeret (Pomoló
A négy kötet egysze
Baszel: Konyhakerti növények szánt
Beke: A magyar gyümölcs jövője
S.Biró: A szőlő metszése 38 ábrával
Buchta: A gyümölcsfélék értékesité
Csérer: A virágoskert ápolása és r
Czapáry: Virágtenyésztés 262 képpe
dr.L.Eplatenier: A gyümölcs helyes
Erdélyi: Gyümölcsösök, kerti vetem
Györffy: Gyümölcsfák rovarkártevői
Hérits-Téth Osztrovszky: Gyümölcsö
Horn: Edényben nevelt gyümölcsfák
Horn: Az alma termesztése 30 ábrá

Pekáry István

Pesti Napló képes melléklete
1937. febr. 21.

Pekáry István

A városmajori templom
Kerschy rekreszgátlója

Dr Décsei Éva. Modern
magyar egyházművészeti
törekvések. Magyar Mű-
vészet 1934. 262 s köv.
ll.

IV. századtól kezdve. Az arca, különösen a háromszögű homlok és az orrnak széles átmenete a homlokba Praxiteles női tipusára emlékeztetnek. Görög munka, talán a Kr. e. III. századból.

Pokrany Johann

Lód

Mühlwenzel

1937. 10. 2.

104.8

105.8

142.

Pekáry István

uród

2

Somogyi Vilmos:

A római Opera magyar
díszletterveinek
kiállítása.

Esti Kurír 1943.

dec. 7.

Európa
film Rt.
Budapest
V. Vigadó tér 3.

Dr. Mary Brown

Case 1973

Pékáry István

irod

Ujság. 1943. nov. 23.

(T. S2. G. dr.:
Két kiállítás az
alkotás műhelyében.)

Palma Hermer
Gas-Gesellschaft A.-G.

Pekáry István

Árpádházi Szent Margit, Babits Mihály kulajd.

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

, bajuszt és körszakállt hord; szá-
kilátszanak; mellének és vállának

20398 sz. rend. 2200 Kán.(151/901.)
9-én (151/901.)

1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet.

Pekary István

Vasárnap, olaj.
Angyal Bandi, olaj.
Szőlőhegy, olaj.

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi szalon

795

3 dr b

Depr. r. 90
ny. 53a)

Ny kols. 73i

Pekáry István

Tulipános kép, olaj

Épöli menyecske, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Pekáry István

Irod
s

Film – Színház Iro-
dalom –
1943. nov. 48-tól.
(Számicrky: Két kivál-
tás, képekkel.)

Pekáry István

cód
2

Magyarság

1943. dec. 10.

(Gádor István kéziratai és P. I. kéziratai.)

Pekáry István

festő

írod

Délibáb.

1943 nov. vége.

(Pög: Az Alkotás
művészház XXII. kiállí-
tása.)

2

Pekáry István

könyvei

Tamás Galéria 103-ra

1938. dec.

van határa. A Felsőoktatási Egyesület ezévi közgyűlésén előterjesztett javaslatok alkalmasaknak látszanak ez ügy kielégítő rendezésére és örömmel állapítható meg, hogy a költségvetésünkben több újabb segédszemélyzeti és altiszti állás állíttatott be.

Az *egyetemi tisztviselői kar* mostoha helyzetének javítására is tettünk kellőkép indokolt előterjesztést, mert itt úgyszólván alig van megfelelő előmenetelre, előbbrejutásra kilátás; tisztviselőink folyton rendkívüli segélyekre szorulnak. A mult tanév folyamán a műegyetem igazgatásában közreműködő tisztviselői kar köréből a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére Ascher Kálmán műegyetemi gondnoknak, aki a műegyetemi Gazdasági Hivatalban teljesít szolgálatot, a gazdasági hivatali igazgatói *címet*, dr. Nemes István egyetemi tanácsosquaestornak a műegyetemi központi quaestura vezetőjének a VI. fiz. osztály *jellegét*, dr. vitéz Szabó Pál műegyetemi al-

Pekáry István

Bölnyegei.

Tamás Galéria 81.7

1937. febr.

Pekáry István

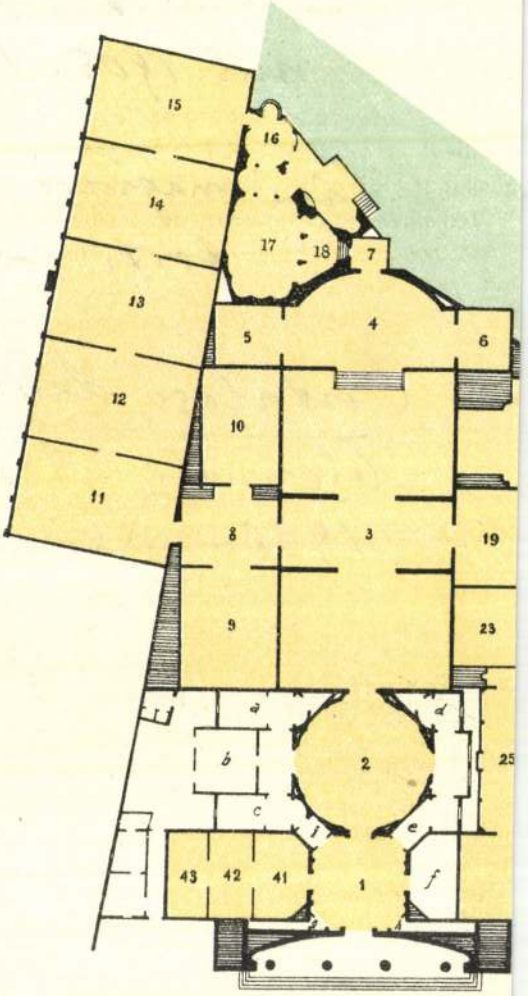
l.

Szépmüvészet

1942. 254, 255. l.

képpel

(Városmajori rk. templom)

15
16
14
17
18
7
13
5
4
6
12
10
11
8
3
19
9
23
a
d
b
2
25
c
e
43
42
41
1
f

Pekáry István

nül. 1905. Bpest.

Típi magiari (acqueforti colorate)

Catalogo della XXI biennale. Venezia, 1938 – XVI. 308. l.

Kikiáltási ár pengőben

4425. ZOLA, Összes művei. Budapest, Christensen könyvkiadóvállalat. É. n. 8r., 42 kötet, eredeti vászonkötések, plakettekkel . . . . . 26.—

4426. ZOLA, EMILE, Fruchtbarkeit. Deutsche Verlagsanstalt, 1900. 8r., 2 kötet. Eredeti vktsek . 1.—

4427. ZRINYI ILONA, „Méltóságos Fejedelemasszony" makoviczai uradalmának lajstroma 1680-ból. Összeállította DESSEÖFFI ISTVÁN jószágkormányzó. Kiadatlan kézirat . . . . . 15.—

4428. (ZSCHACKWITZ J. E. V.) Carl VI. denkwürdiges Leben und Thaten. Frankfurt u. Leipzig, 1741. 8r., fvkts, egy arcképpel és 2 nagy rézmetszettel . . . . . 2.—

4429. ZSENGE MUTATVÁNYOK NEHÁNY KÖLTÉSZET TANULÓTÓL A' PESTI ISKOLÁKBAN. 1842. Buda, Gyurián és Bagó. 8r., eredeti papírkötés . . . . . 2.—

4430. ZSILINSZKY MIHÁLY, A linczi békekötés és az 1647-ki vallásügyi törvényczikkek története. Budapest, 1890. 8r., félvászonkötés . . . . 1.—

4431. ZSOLDOS IGNÁCZ, A' szolgabírói hivatal. I.

Pekáry István

Lost

Gajczay Dániel dr.
Die Christliche Kunst.
1938.

JEGYZETEK

Gollerthegg TV. 99.

Pokorny István

Koll. kiáll.

a Képzőművészeti Kiállítások

helyiségében

1933. márc. 19-29.

Katalógusa könyvtárban

dupl

AZ

ELSŐ MAGYAR REPRESENTATIV CSENDÉLET KIÁLLITÁS

KATALOGUSA

Pekáry István

Lány és legény, olaj.
Lakodalmas rej "
Parasztok "

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

T. 4673.

y erőd ostromát látjuk, mig egy
ok a zsákmányul ejtett jószágot

ung der türkisch Lager bei Dubitza

A. Das den 4. Julius 1788 in den
ca unter Comdo des Obrist Quastanovich
és befejezése: H. die k.k. Truppen
sche Odschake in Kroatien samt der
rbeuten viel Hornvieh.

5.7: 18.7 cm.

6-94-569.

Pekáry István

1.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

~~Östudokszám VI.14~~

Pékáry István

gobelinje a Székes-
fehérvári polgármester
fogadó termében

Repr.

Somogyi tanulat:
Székesfehérvár. Műemlékek
és város
Budapest, 1939.

46.) ~~Esztergomi Sír~~ Az esztergomi székesegyház kriptája Mathias Corvinus (Veteris Arcis Strigoniensis, ~~monumentum~~ Strigonii 1827. 79 l.) hogy a szentistvánit pontosan úgy templomi oltárfalaival kezdik el. V. ö. Gyárfás Rezső, Az esztergomi bazilika. Uránia 1. évf. 10. sz. 1891. 148. l. Egyenes 1. évf. 10. sz. CXI. tábla 3. kép.

47.) Egyenes 1. évf. 10. sz. 140 l. CXVI. 1-2 kép.

48.) Fönnáll a kápolna alsó része, hova a kápolna magasból, a XI. sz. végén pedig fából készült előcsarnok épült a V/5. Egyenes 1. évf. 10. sz. 75 l. a főpárkány részletrajzával és jelenlegi kápolnai állapotával. CXXVI. tábla 2. képen.

Pekáry István

a Kassai képzőművészeti kiállítás alkalmából a kultuszminiszter elismerő oklevelét kapta.

Pest 1943. máj. 25.

Esti Magyarország

1943. máj. 25.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Pekary Istvan
parancsnok
Vkunmiklàll 1943
állami vàsàrlas,
nem volt kiàllitva;
Kàrpàtaljai hàzas-
par, Jobelin
Felsö magyarorszàgi
hàzaspàr, Jobelin

Pekarný Štvrť

laid

Forum 1933. 136-l.

Pekáry István

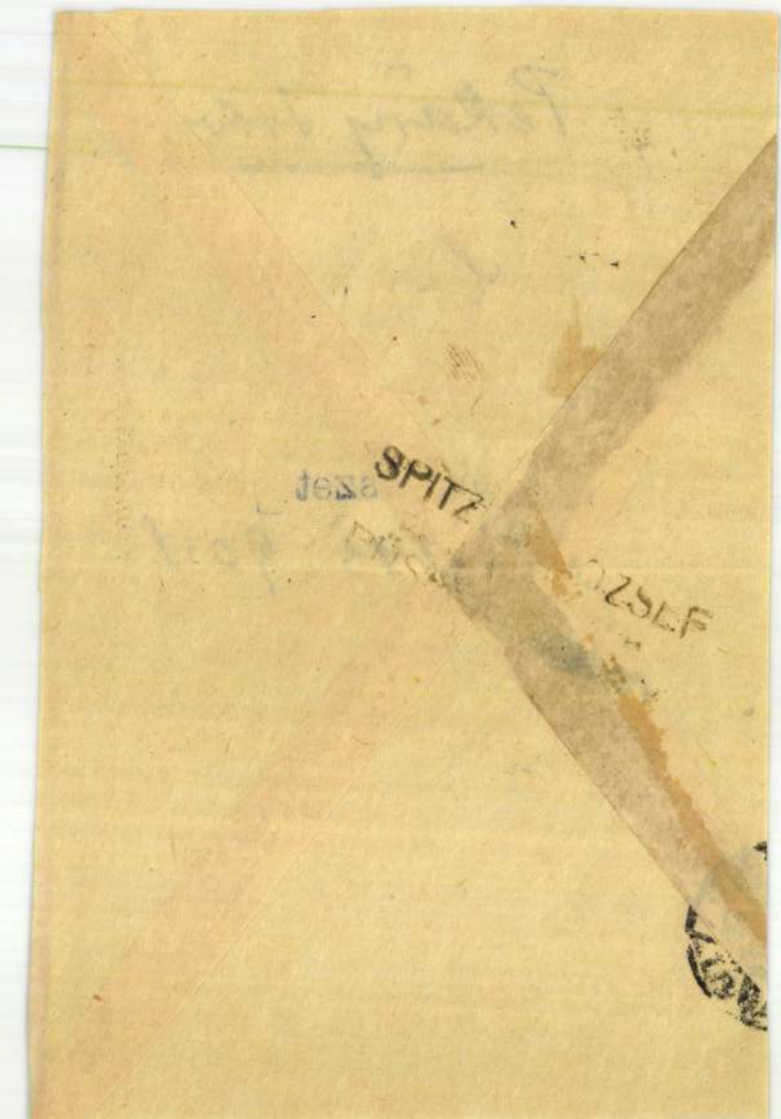
Rózsaszínű felhő

C. kép

repr

Szépmüvészet

1943. 90. l. után

SPITZ

Pekáry István

1.

Szépmüvészet

1943. 90. 1.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Budapest, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Pekary István

Szépmüvészet

1944. 170. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Pekáry István

l.

Szépmüvészet

1943.94 l

EGYETEMI KÖNYVTÁR
a Budapesti Tudományegyetem könyvtárának példánya

V. Budapest, Egyetem-utca 12. III. 2.

Budapest, 192 7 ápr. 1.

Tisztelt Uram! Azzal,
hogy Önt tisztelettel
azon
kérem, hogy Önnek
gyel nálam feltálló
ra kelő kidgyuli
ort.

Tisztelettel

ALKALMI VÁSÁR
Fóthi-út 18.
WEISZ HENRIK

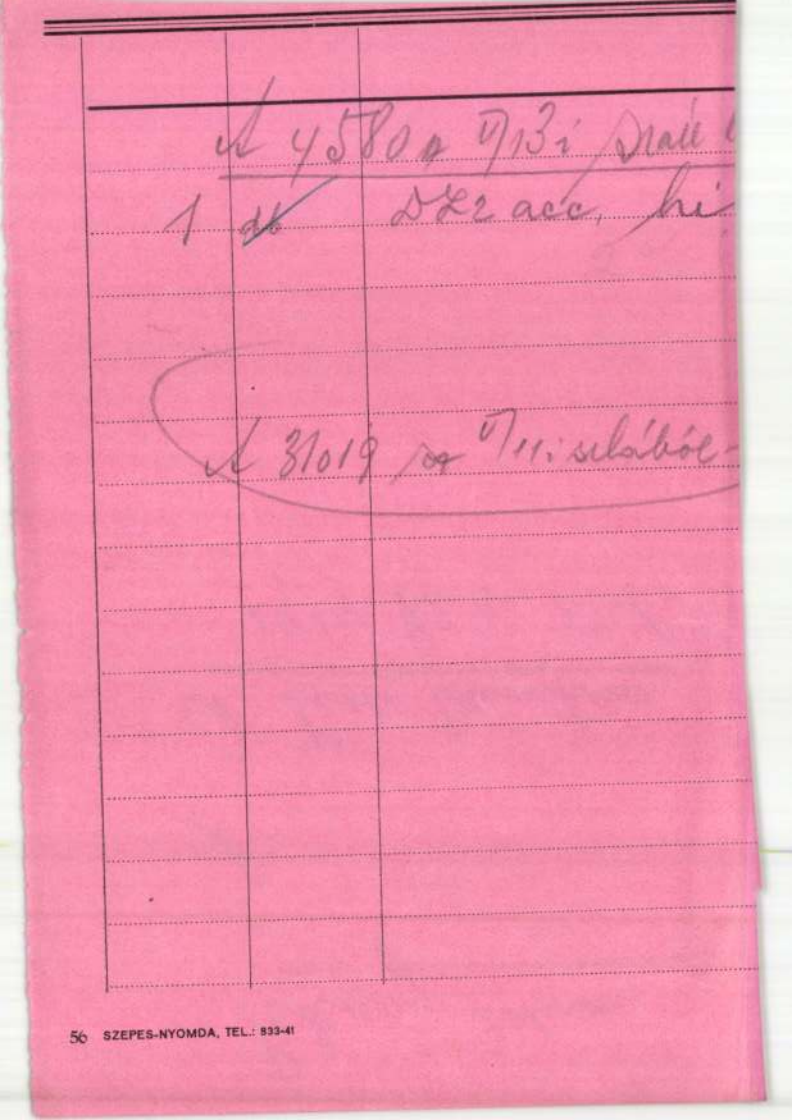
Modern ujvárógépek és kerékpárok.

Pekary Irán

1.

A Pesti Városháza

1937. 5. h. 24. l.

1 db

Pekary István

l.

A Pesti Napló

1934. 12. h. 23-l.

MDK

Pekáry István

Borus táj, festm.

—

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.
15 l.

MDK

Pekáry István

Sáros ut

Mohács emléke. Ernst Mus. 84.kiáll. 1926.szept.

8 l.

MDK

Pekáry István

kitüntető elismerés

N.Szal. Tav.Szal. Kiáll. 1934.

MDK

Pekári István, ip.müv.

a textil-müvészet anyagát gazdagitotta.

Dr Ujlaky Andor: A magyar müvészet nagy bemutatkozása Milanóban. - Milanó.VII. nagy Nemzetközi Iparmüv. kiáll. Nemzeti Ujság. 191o. III.24.

MDK

Asztalos S: Megjegyzések a képzőmüv. vitához.
Magy.Nemz. 1952. máj. 25. 5 l.

MDK

pekáry István

Gerevich T: Magy.művészet és "Hirünk a világban".
Szépmüv. 1944. ~~1xxxxx~~ 1.sz. 2o l.

MDK

Pekáry István, festő

A velencei kiáll. megnyitása. Szépmüv. 1942.

183 l.

Minden müve a modrn épitészet
finom érzékkel, kitünő izléss
alkotásai: az első csőszékek
két lakóház, Dolderthal, Züri
Breuer-ház, Lincoln /Massach
New-Kensington /Pennsylvania/
New-Canaanx /Connecticut/, 19
Poughkeepsie /New York/, 1949
dern Art, New York, 1949; Müv
ge, Bronxville /N.Y./ 195o;
Torrington Mfg. Co's üzem, Oa
ház, Páris, 1953-58 /és P.L.N

MDK

Pekáry István

Tersánszky J.Jenő: A magyarok története .c .
könyvének illusztr.

Magyar Kulturszemle, 1938. 5-6.sz.

MDK

Pekáry István, festö

a pályázaton kivül vett részt a kiállitáson. Kiegyenlitett derüs világszemléletet tükröznek képei. /Of./

/T.D./ Magyar müvészek olasztárgyu képei. Enit-dij. Kiállitás a Nemzeti Szalonban. 1943.
Esti Ujság. 1943.IV.2b. 2.1.

MDK

Pekáry István, ip.m.

falkárpitjaiért "Grand Prix"-vel jutalmazták.

"39 dijat nyertek a magyar iparmüvészek Milanoban."
"Nemzeti Ujság." 1940 jun.29. 13.1.

Pelcáné Istvánné, grafikus

Gobelin-tervet készített.

Péter Imre: Iparművészetünk és a közönség
Vegyletek a IV. Országos Iparművészeti kiállításról

Népszabadság BP. 196 . jan. 8. 8.

MDK

Pekáry István

Szinyei Társ. Nemes Marcel-f. díj 1933

17. Tav.Szal. díjnyerteseinek névsora.
N.Szal. 1942. jun.

MDK

Pekári István

"Szüret" c. gobelinéje

Domanovszky György:Iparművészetünk értékeléséről
Csillag, 1954.VIII.évf.november 2180.l. 2181.l.

MDK

Pekáry István festő

Kopp J: Magy. művészet sikere Velencében és Milanóban. Szépművészet, 1940. 1.sz. 20-21 l.

MDK

Pekáry István

Szt.István-emlékév müv. alkotásai.
Uj Magyarság, 1943. dec. 15.

MDK

Pekáry István (iparművész)

Szüretel a tsz-es című szőnyege szerepel a Műcsarnok augusztus 20-a tiszteletére megnyílt népművészeti és iparművészeti kiállításán.

Dégh Linda: Népművészeti és iparművészeti kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1953. augusztus 27. [6. l.]

MDK

Pekáry István

tervei szerint készítették a moszkvai magyar kiállítási pavillon elősarokának kerámia-csempe faliképeit. A faliképek szerepelnek az első magyar iparművészeti kiállításon.

Fedor: Az első magyar iparművészeti kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1952. augusztus 14. [8. l.]

M.D.K

Pekáry
iparművész

Méltatás.

Dutkamária: A magyar iparművészet a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1959. dec. 24 6 l.

Pekáry István,

text.ip.müv.

A kiáll.-t rendezte:OMTI és a Magy. Iparmüv. Orsz. Egyes.

"Magyarország" 1940.márc.16. 8.l.

Mária Valéria u.helys. "Uj Magyar Otthon" kiáll.

ED K

Pekáry István, festö-graf.

A kiáll.-t rendezte:OMIT és a Magy.Ip.Müv.Orsz.Egyes.

"Magyarország" 1940 márc. 16. 8.l.
Mária Valéria u.helys.:"Uj Magyar Otthon" kiáll.

MDK

Szentendrei festők 1. kiáll. N.Szal.
1930. márc.

MDK

Pekáry István

Szinyei Társ. Nemes Marcell f. utazási díj.

1933

N.Szal. Tav.Szalé kiáll. 1934.

MDK

Pekáry István

Szinyei Társ. Nemes M.-f. utazási dij 1933

N.Szal. Tav.Szal. kiáll. 1934.

Pekáry István

iparmüvész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa

50 lap

Pekáry István

ipari művész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa

42 lap

Pekáry István

faliszőnyeg

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa
36 lap

Pekáry István

iparmüvész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940. katalogusa
46 **lap**

MDK

Pekáry István, festö

Falu.
Parasztpár.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 38.1.

MDK

Pekáry István
Falu vége, olaj
Dombos táj, olaj
Dunántuli táj, olaj

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc.

17 1.

MDK

Pekáry István

Zsandárok, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr. 14. l.

Pekáry István

Menekülők, faliszőnyeg
Golgota, faliszőnyeg
Szent Ferenc, faliszőnyeg

Egyházművészet a lakásban kiállitás, 1944. Budape
február 23. katalogusa

Pekáry István:

Szüretel a tszcs . /gobelin/ repfodukció

III.Magyar Iparmüvészeti és Népmüvészeti Kiállitás Iparmüvészeti Muzeum katalogusa,Bp.1955.
21 lap

MDK

Pekáry István

festő

a keresztes mondákat ábrázoló falképek a Margit-szigeti Palatinus-strand épületét díszítik

Dersény - Szivó : Margitsz. 233

MDK

Pekáry István

Boldogiak, szin.rézk.
Sárköziek, " "
Kazáriak, " "
Csikósok, " "
Kalocsai lányok, sz.rézk.
Matyógyerekek, " "
Bujáki leány és legény, sz.rézk.

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.

30 1.

MDK

Pekáry István festő

Veres Péter:Néhány szó az iparművészeti vitához,
Csillag, 1954.VIII.évf.december 2379.l.

Pekáry István (képzőművész)

1931. decemberében más budapesti mesterekkel kiállított Debrecenben.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, [redacted] Debrecen 1961. 3. sz. 200. l.

Pekáry István
festő

M.D.K.

Sziciliai részlet

Firaukció 1954. Budapest

238.

Pekáry István, festő

H. T. Ker.-i művének felszabadulási kiállítá-
sán szerepel.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 19.

M.D.K.

Pekáry István /1905-

953. Magyar népviseletek. 8 drb.szin. rk. sárga tokban. Szinezett rézkarc. 15.5x21 papir.

Elvesztek. /Fővárosi Képt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. 67. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Pekáry István.

Festőművésznek egy magyar mitológiai festménye disziti a Margitszigeti strandfürdő előcsarnokát.

Városok Lapja 1937. XXXII.évf. 11.szám. 351.0

Világvárosi strandfürdő a Margitszigeten.

MDK

Pekáry István

Say Géza: Városaink müvészeti kulturája.
Szépmüvészet, 194o. 38 l.

MDK

Pekáry István

Tér és Forma, 1937. 217 l. A Szentföldi Muz.kiáll.

Pekáry, Stephen MDK

magyar festő
freskója a budapesti Palatinus
strand oszlopcsarnát díszíti.

Bierbauer, Virgil: Modern
Architecture in Hungary
Hungarian Quarterly, 1941. I.

140.0

Pekáry István, festő

MDk

Az Ernst Múzeumban egyéjelentős kiállítása nyílt meg. Pekáry Rudnay tanítványa, de nem a romantikus hangulatú magyar mesterig felől közelíti meg témáit: a falu életét, munkáját, szokásait. Színesen terített gobelinjei az kerámiatálképei.

1959-ben az Magyar Musicale Fiorentina meghívta Alban Berg Wozzeck c. operája díszletével. Bejárta ekkor Olaszországot, Velencét, Firenzét. Valóságos megtisztulásodott, a még nemesebbé, ünnepeltebbé vált művészete.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9.l

NÉPSZABADSÁG, Dec. 1961. febr. 3.

le. D. K.

PEKÁRY István festő

A kiállítás anyagának nagy részét Italiában festette

Disztichonok: a Madonnás tondókhoz, Fényképi Katicákhoz, Alban Berg Wozzeck c. operájához

a. m. Képek és dísztelek. P. I. kiállítása

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jan. 21. 4. l.

M. N. G.

PEKÁRY István festő
kiállítása az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1961. (XVII.) jún. 12. 4. l.

MDK

Pekáry István

Fejtanulmány, szén

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Brest Muz. 1924.
21. l.

M.D.K.

PEKÁRY István

Badacsonyi szüret (Gobelin) Rep.

Az Iparterv É. vízda Tervező iroda
kiállítása
Magyar Építőművészet 1956.(V.) 282.l.

MDK

Pekáry István,

a szabad grafikát pompás lapjaival képviseli.

K.A.: Az Iparművészeti Társulat György Kálmán emlékkiállítása.
Pesti Napló. 1954 máj.19. 8.l.

MDK

Pekáry István, festö

Rudnay Gyula tanitványa.

(e.a.):

A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll.
Mücs.- Ujság. 1928 máj. 20. 22 l.

Pekáry István, festö MDK

107. Castello. Olf.

108. Tengerparti ut. "

Nemz.Szalon. 1948.jun.12-27.
Kilencven Müv.Kiáll.-a. Kat.

MDK

Pekáry István,festö

Öreg pásztor. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm.majzok. 1936 okt.4. rk.sz.
4o.l.

M.D.K.

Pekáry István
festő

Falikárpitjának tervei.

Klotild Sándor: Macskás Lili gobelinjéről. — 16 lap
Művészet 1960. dec. — 16 l.

MDK

Pekáry István

/1905- /

"Modiano" 1934.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

35.l.

M. D. U.

PEKÁRY István festő

„Falu" falikárpitja

Lejvári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Képző művészeti Kiállításon

Magyar Építőművészet 1959. 7/8. sz. 271. l.

dr. D. V.

PEKÁRY István testő

Munkácsy-díjas (szövőtől fotóképeiért)

ezt megelőzően milánói Grand Prix

és párizsi diploma

az Ernst Múzeumban 3 évi munkáiból

őt művét is be

a firenzei Maggio Musicale megbí-

vására hosszabb időt töltötte tanulmá-

nyainak színhelyén olasz földön

Magyar Nemzet 1961 (XVII.) jún. - 21. 4. l

Pekáry István, festő 17 Dk

Kiállításra ajánlt meg a 2 Ernst Múzeumban. Megnyílót. Gyarmathy István munkáit.

-: Hit

12. e

Képviselőház, 1926. jan. 15.

MDK

Pekáry István

Tavaszi szalon... Képzőművészet, 1932. 51.sz. 133. l.

MDK

Pekáry István iparm.

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

48 l.

Pekáry István

MDK

A gobelin-műfaj kifejező erejét Rippl Rónai tapintotta ki, de kísérlete nem tudott kibontakozni. /Ferenczy Noémi önitatos művészete kivétel csupán/. Most a Művelődésügyi Minisztérium kilenc művészt szólított fel gobelinek tervezésére, köztük Bán, Domanovszky, Pekáry, Schubert Ernő, Szabó Vladimir.

(d.m.) : Magyar művészek a szövőszék előtt.

Magyar Nemzet. 1957. szept. 15.

4. M. D. L.

PEKÁRY István festő

. Női vázlatok

. Szakoszlop

„Öreg halászhajó"

„Magyarország 1956" Gobelintervo

Gobelin terver

/.

Magyar Építőművészet 1961. 3. sz. 63. l.

M.D.K.

PEKÁR4 István festő

Dürrelter:

Sliinco - Millöss 1. Cirkó 1942.

Liszt - Millöss Rengheria 1. Roman-

lica 1941.

Alban Berg Büchner Woyzeh

1942.)

" " "

" " "

Magyar Épitőművészet 1961. 3. sz. 68. l.

/.

Pekári István

/: Esztergom :/

Magy. Kurucz 83. VII. 16. 8.

Pekáry István festő MDK

A tanácsválasztás dekorációs versenyében a a II. kerület dekorációsainak élén áll.

...

Ceruzával, ecsettel, vésővel...
Kis Ujság 1950.dec.22

Pekáry István 1

Elhunyt Pekáry István festőművész

Augusztus 25-én, 76 éves korában, elhunyt *Pekáry István* Munkácsy-díjas festőművész. Temetéséről később intézkednek — közölte a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége.

*

Magyar Hirlap 1981/8/28/11

Pekáry István 2

Pekáry István festő-, grafikus- és iparművész a képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyula tanítványa volt. A harmincas években, fiatalon, már a New York-i nemzetközi művészeti iskolán tanított. Érdeklődése a magyar népművészet és mondavilág felé fordult; 1936-ban megalakította a budai szövőműhelyt, ahol népművészeti ihletésű gobelinjei készültek. Sok freskóján, mozaikján, táblaképén és grafikáján ábrázolta a magyar paraszti életet. A negyvenes évek elején Budapest székesfőváros ösztöndíjasaként Itáliában élt, ahol a mediterrán táj és színvilág erőteljesen hatott művészetére.

Magyar Hirlap 1981/8/28/11

PEKÁRY ISTVÁN

+ 1981. VIII. 25

Magyar Nemzet
1981. VIII. 28.

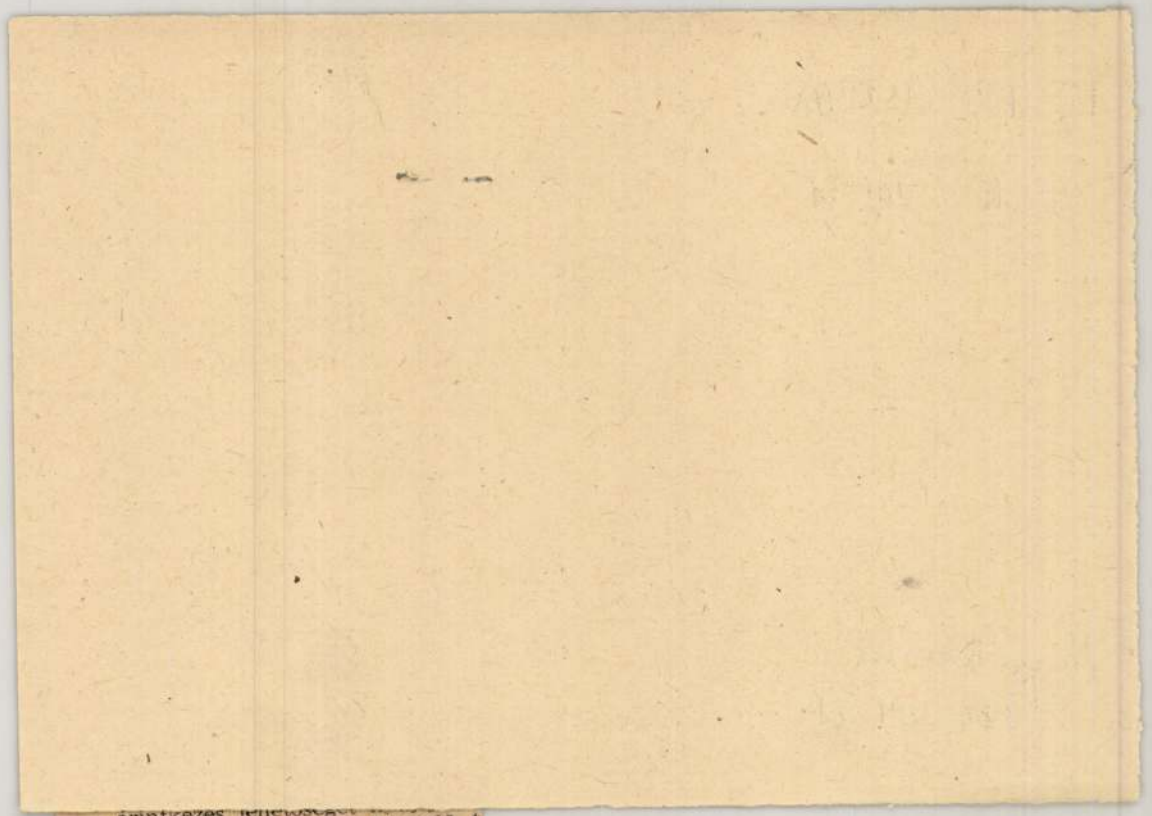
Elhunyt Pekáry István

Augusztus 25-én, 76 éves korában elhunyt *Pekáry* István Munkácsy-díjas festőművész. Temetéséről később intézkednek — közli gyászjelentésében a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége.

*

Pekáry István festő-, grafikus- és iparművész a képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyula tanítványa volt. A harmincas években, fiatalon, már a New York-i nemzetközi művészeti iskolán tanított. Érdeklődése a magyar népművészet és mondavilág felé fordult; 1936-ban megalakította

MN, 1981. VIII. 28.

érintkezés lehetőségét
Ők hetente egyszer ünneplő
ruhát öltenek a guruló könyv-

Pekáry István 3

Első ízben 50 évvel ezelőtt, a budapesti Tamás Galériában mutatta be alkotásait. Azóta rendszeresen kiállított önálló tárlatokon — Magyarországon, Olaszországban és Svájcban — és közös kiállításokon számos országban. A New York-i és a párizsi világkiállításon díjat, a milánói triennálén nagydíjat kapott. Alkotásait a magyarországi múzeumokban, a milánói, a New York-i, a stockholmi, zürichi, bécsi, firenzei és moszkvai közgyűjteményekben őrzik.

Magyar Hirlap 1981/8/28/11

Pekáry István
keramikus

M.D.K.

A balatonfüredi bognárcéh kiképzésében részt vett domborművével.

P. Bresztyánszky Ilona: Az új magyar épület kerámia 16 l.
Művészet 1961. február

MDK

Pekáry,

Modern magyar festők és szobrászok grafikai műveinek elegáns, finom ki o kiállítása.

/m-i/: Modern magyar grafika a Tanás Galériában. Magyarország. 1934 dec.8. 8.l.

MDK

Pekáry festőm.

Gerevich T: A magy. művészet és "Hírünk a világban".
Szépművészet, 1944. 1.sz. 2o l.

MDK

Pekári

Gerevich T: A magy.művészet és "Kirünk a világban".
Szépmivészet, 1944. 1.sz. 2o l.

MDK

Pekáry
Balatonalmádi, plakát

Rosner K: Idegenforg. és idegenforg.-i propaganada.
Magy. Iparmüv. 1935. 2o2-2o3 l.

Pekáry

Paizs Gábor: Frontáttörés Amerikában. Az Est, 1937. jul. 7. 4 l.

MDK

Pekáry

Palus E: Egy pályázat szomoru mérlege. Pesti Napló,
1935. jan. 6. lo 1.

MDK

Pekáry

s.f: Grafikai ... művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

MDK

Pekáry István

Borus táj

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926. szept. 15.1.

MDK

Pekáry István

Sáros ut, ~~prof.~~

Mohács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926.szept.

8.1.

Pekáry István

Buzaföldek

Mohács emléke. Ernst Múz. 84. kiáll. 1926. szept. 15.1.

MDK

Pekáry István iparm.

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

KDK

Pekáry István

Falu, of.

Kanász és kedvese, of.

UMK és KUT kiáll. N.Szal. 1952. nov.

13 l.

MDK

Pekáry István festőm.

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

36 l.

Pekáry István

Q római iskola kapcsán a római Accademia d'Ungheriában dolgozott.

Tolnai Gábor: Szőlő és bor (Tájak és kultúrák) Bp. 1987. 290. l.

Pekáry István

Színpad képek "Csongor és Tünde" c. mesejátékhoz.

Csongor figurája, festői terve

Repro.

Heinrich George és Németh Antal:

Thespis Kordejával Európán keresztül.

Europa. 1943. T. n.

PIKÁRY István

Vita energiaellátásunk helyzetéről, jövőjéről (3.)

Feljövőben a szén!

Érdeklődéssel olvasva a *Magyar Nemzet* hasábjain indított vitaanyagokat energiaellátásunk helyzetéről és jövőjéről, ki szeretném emelni ennek *társadalompolitikai* jelentőségét. Úgy vélem, ettől kezdve bizalommal számíthatunk e témakörben is a sajtó részrehajlás nélküli híradásaira az eltérő állásfoglalásokról, nézetekről, s az állampolgárokat is rendre érdeklő bizonyítékokról, az eddig oly sok félreértéssel terhelt energiapolitikában született számtalan koncepcióról és az energiahordozók bányászatának gondjairól.

Bármennyire is szokatlan, hogy egy gazdasági-technikai alapfeladat megoldásához az út esetleg egy országos napilap nyilvánosságán vezethet keresztül, ezt a lehetőséget is meg kell ragadni, mivel az események tanúsága szerint *a nyugvópont felé még csak nem is közelítő szakmai viták hosszú sora mindeddig nem bizonyult eredményesnek.*

Bizonytalanság és csődhelyzet

S hogy mennyire szükség volna arra, hogy az energiapolitikai nézetkülönbségek konszolidálódjanak, azt már az első két megjelent jellegzetes vitaanyag is bizonyítja. Ezek egyikében *dr. Pethő* Szilveszter professzor úr a lignittel, illetve az atomenergiával üzemelő erőművek létjogosultságát vizsgálta, és érvrendszere alapján az előbbit minősítette előnyösebbnek. A másik írásban *dr. Szabó* Imre államtitkár úr a szén—atom-összevetésben a két energiahordozó-féleséget egyenértékű változatként indította ugyan, de fejtegetése végeredményeként az atomerőmű javára billent a mérleg. Következtetései szerint még a gáz- vagy olajbázisú villamosenergia-termelésnek is előnye van — lesz — a szénnel szemben. Érdekes, hogy — e vélemény ellenére — más forrás még *import (!)* kőszénbázison nyugvó hőerőmű építését is az esélyes alternatívák sorába helyezi!

Az természetes dolog, hogy egy ország energetikai struktúrájának vizsgálatánál minden lehetséges változatot át kell tekinteni, s így mind a tudományos kritériumoknak, mind a gazdaság, illetve a gazdaságosság, valamint a környezetvédelem igényeinek megfelelően készíteni elő a döntést. (Azt az ötletet azonban, hogy ebben az országban — 20 éven belül — importált szénre hőerőművet telepítsenek, akár a gazdaság tudatos károsításának is lehet tekinteni. Szerencsére a *nagymarosi* „művet" kiiktatta a felülkerekedett józan ész, a *prédikálószéki óriás víztároló* ötletét pedig elsöpörte a népharag. Így ezekkel már nem is kell foglalkozni.)

Azt viszont ma már a közvélemény is tudja, hogy egy valós energiapolitika megalkotása mégsem egyszerű, mert az objektív döntést számottevően terheli az időtényező, vagyis annak kritériuma, hogy rövid, közép, vagy hosszú távra kell-e előretekinteni a mérlegelésnél. Bonyolítják a döntést belső gazdálkodási, energiahordozó-beszerzési, elbizonytalanodott külgazdasági kapcsolati, valutáris stb. nehézségek. Nem (volt) mentes a döntés mechanizmusa politikai kapcsolatoktól sem, de jelentősek a csoportérdekekből származó motivációk is. Sőt eljutottunk oda, hogy a presztízsszempontok sem elhanyagolandók.

Mindezt tudni kell ahhoz, hogy a kívülálló is magyarázatát lássa a szakemberek álláspontjai között fennálló, olyannyira nagy-nagy távolságnak. Bárhogy is van — ebből a helyzetből kell kiindulni, mégpedig azzal a tudattal, hogy *rendkívül sürgős lett a döntés, a bekövetkezett politikai rendszerváltással és a küszöbön álló gazdasági átalakulással összefüggésben.*

Ha már a Magyar Nemzet előzékeny gesztussal lehetőséget nyújt véleménynyilvánításhoz, megragadom ezt az alkalmat, annak a jogán is, hogy hosszú ideje — időnként szóhoz is jutva — kísérem figyelemmel *a labilis magyar energiapolitika* és a *katasztrofális helyzetbe juttatott bányászat* hányatott sorsát.

Abból az aggodalomra igen alapos okot adó tényből indulok ki, hogy május 22-én a kormányprogram irányelveinek csaknem kétórás parlamenti ismertetése során *mindössze egy mondat* hangzott el az energetikáról — a bányászatnak viszont *egyetlen szó sem jutott!* Ennek minden elemzését mellőzve, és találgatásokba sem bocsátkozva, az mégis elég valószínűnek látszik, hogy a háttérben esetleg *információhiány* húzódik meg. Ennek veszélyes következménye pedig abban állhat, hogy *az új kormány netán éppen olyan tanácsadók, vagy hivatali elődök eligazítására szorítkozik majd, akiknek köszönhetően alakult ki a mai hátrányos energetikai-gazdaságpolitikai helyzet.* S ez esetben mi sem természetesebb, mint hogy véleményükkel ők majd tovább egyengetik az útját a korábbi vonalvezetésnek.

Egyeztetés helyett félrevezetés

Véleményem szerint az energiapolitikát elemeiként kell felépíteni, különválasztva az azonnal végrehajthatót (és a körülmények sürgető kényszere folytán a végrehajtandót) a koncepcionálistól, az egymástól függetlenül is kezelhetőt a komplex rendszerektől. Ellenkező esetben — tehát, ha ismét a várakozó álláspont kerekedne felül — olyan további anyagi veszteségek képződnének, s például az ásványvagyonban olyan helyrehozhatatlan lenne a pusztítás, amit egy, immár előretekinteni is köteles kormány nem tehet meg állampolgáraival és a következő nemzedékkel szemben.

Szerintem — e gondolatok jegyében — azonnali intézkedést, illetve döntést a következő tényezők igényelnek — különösebb kockázatvállalás nélkül. Megjegyzem, hogy ezek az energiapolitika rövid és középtávú szférájába tartoznak, s mint ilyeneknek alternatív megoldása tulajdonképpen nincs is. Először is a meglévő, rekonstrukció folytán további 15-20 évre üzembiztossá tett szén- és olajbázisú hőerőművek hazai tüzelőanyag-ellátását biztosító szén- és szénhidrogénbányászat talpraállítása és ásványvagyonának racionális védelme. Fontos az 1988. évi 5015. számú tervgazdasági bizottsági határozat azonnali hatálytalanítása, ezáltal az energiahordozók bányászata elszámolási rendszerének valós alapokra helyezése. A határozat révén kikényszerített rablógazdálkodás megszüntetése és a csődhelyzetbe juttatott bányák gazdálkodásának ipari fogyasztóival közös vertikumban történő vizsgálata. Emellett halaszthatatlan a kaotikus külkereskedelmi gyakorlatot folytató kormányszervek felszámolása (például a Dorogi Szénbányák csődhelyzetéhez jelentékenyen járult hozzá a felesleges brikettimport; az egész energiahordozó-mérleg megítélését rontotta a hazai szén termelői árát meghaladó ráfordítással importált szenek tömege stb.). A további feladatok: energiatakarékos gépek, eszközök, berendezések, technológiák beszerzése, gyártása, illetve bevezetése, elterjesztése, valamint a szűkebb érdekekre alapozott eddigi beruházási és fejlesztési politika beszüntetése.

Ezen intézkedések nyújtotta némi biztonság és időnyereség védelmében lenne mód a koncepcionális döntéseket megalapozó vizsgálatok elvégzésére és racionális döntéshozatalra, elsősorban a következők tekintetében: a közép és hosszú távú energiaigény felmerése; a hosszú távon biztosítandó energiatermelés nyersanyagféleségeinek megállapítása; az energiahordozók hazai/import arányának meghatározása; a szükséges anyagi források megtervezése; erőmű-telepítési koncepció kidolgozása; a Nyugatról származó villamosenergia-import alternatívájának megteremtése a frekvenciastabilitás garanciájának műszaki megoldásával együtt.

Ahhoz, hogy e tevékenységek (vizsgálat, döntés, tervezés) a gazdasági váltás küszöbén lehetőleg mentesüljenek nem kívánatos hatásoktól, leghelyesebb újragondolni a rendező elveket. *Az alapjaiban módosuló gazdaságpolitika igényrendszere kérdésessé teszi például a Minisztertanács által 1989 novemberében elfogadott energiapolitikai koncepció egészét, ami még attól a valótlan állítástól sem válik hitelessé, hogy azt annak idején „széles körű társadalmi egyeztetés" előzte meg.*

Külön áttekintést igényelnek a gazdaságossági megfontolások és a környezetvédelmi követelmények. Megannyi lehetőség a közvélemény tisztességes tájékoztatására, de sajnálatos alkalom még a szakmabeliek félrevezetésére is.

Biztató előrejelzések

Ilyen szempontból itt kell kitérnem a már megnevezett két szerző megjelent írására. Tapasztalhatjuk, hogy mindkét anyag szemléletmódját a gazdasági mérlegelés motiválja, és álláspontjának elfogadtatását — ezen túl — a környezetvédelem szempontjainak felsorakoztatására alapozza. Ez nem zárja ki azonban azt, hogy míg dr. Pethő professzor úr anyaga a *szakmai tájékoztatás* jegyeit viseli, addig dr. Szabó államtitkár úr inkább *agitatív módszerrel* támasztja alá, például az atomerőmű melletti állásfoglalását. Érvelése azonban *vitatható.* Csak egyetlen ilyen példát emelek ki. Írásában egyebek közt ez olvasható: „az üzemszerűen működő atomerőmű a legkevesebb környezeti szennyezéssel jár". Ezt el is fogadja mindenki! A lakosság azonban — és a szakemberek is — a *nem üzemszerű* működés potenciális és mérhetetlenül nagy veszélyétől félnek! És ez sokkal megalapozottabb félelem, mint az, amit a széntüzelés — ma már elháríthető — kén- és porkibocsátásából származó kár kelt.

Az államtitkár úr cikkének kapcsolatban nem mulaszthatom el megjegyezni még a következőket. *Szokatlan számunkra a volt Ipari Minisztérium köreiből „a közvélemény helyes és objektív tájékoztatását" szorgalmazó kijelentés. Őszintén ki kell nyilvánítanom —, s ezt bizvást teheti a bányászat és a bányásztársadalom túlnyomó többsége nevében —, hogy legalább egyetlen illetékes osztatlan örömünkre szolgált volna az elmúlt 2-3 évtizedben bármikor!* Különösen az, mert az OT—PM—IpM-megbeszélések — ha ilyenek egyáltalán előfordultak — jobbára a bányászat *lejáratását*, intézkedéseik pedig — az egykori Tervgazdasági Bizottsággal egyetemben — *felszámolását* szolgálták.

Befejezésül érdemes egy mondatot szentelni még az energiahordozók iránti keresletnek, világpiaci prognózisának *az előzetes becslések szerint az ásványolaj-termelés radikális csökkenésére és árának elkedésére kell számítani az atomerőművekkel szemben a kossági bizalmatlanság és tilozás folytatása várható, s mindezek következtében a szén jelentősége növekedni fog a világon már 2-3 éven belül!* Ha erre is gondolunk az energiapolitika kidolgozása, a magyarországi bányászat jövőjének megítélése az ásványvagyonnal való gazdálkodás alakítása és a bányászokkal kapcsolatos áttekintése során.

Jó szerencsét!

Hegedűs Csaba
bányamérnök

Pekáry István: Kunsági kanász

„A rend megtart téged"

Nem akarunk keresztény kurzust

Ezer éve telepedtek meg az el-5 szerzetesek Szent Benedek endjéből Pannonhalmán, a ombtetőn; 45 éve történt, hogy gy szovjet katona nem messze nnen lelőtte *Apor* győri megyéspüspököt, aki a püspöki palotában rejtőző nők védelmére kelt. Íz nyilván az osztályharc nevében és hevében történt; az eszne hosszú időre szentesítette az ffajta gyilkosságokat, s mélyen elytelenítette azt a gazdagságot, ízt a fajta békét és szellemi erőt, mit az egyház templomaiban, olostoraiban és palotáiban felalmozott.

Az eszme átjárt minket, tagadhatatlan, ha több nem is, idegenség ébredt bennünk e hely és létmód iránt, mintha világunkon és kultúránkon kívül esne, mintha csupán a múltat őrizné rendteremtő szokásaival.

Most, hogy a múlt példaképpé lett, heves érdeklődéssel fordultunk e rend felé, amelyben a vértanú főpap áldozata felfénylik ugyan, de — számunkra — még nem él természetesen és folyamatosan benne a magyarnak és kereszténynek vélhető ezer év. Így aztán odafordulásunk és figyelmünk kissé hisztérikusabb. Ebből is látszik, hogy az emberi lélek a hirtelen változást, legyen bár kedvére való, nehezen viseli el, az ember ilyenkor lót-fut, sürget, dühöng, s közben lehet, hibát hibára halmoz.

Isten malmai lassan őrölnek. Való igaz, az örökkévalóságban mire jó a sietség? Gondoljunk arra: a bencés rend és a magyarság ezeresztendős történetében, mit jelent negyvenöt év. A pannonhalmi apátság históriájában sohasem kezdődött új fejezet. Az egymást váltó szerzetesnemzedék tudatában természetesen és folyamatosan él a múlt, s töretlen Szent Benedek gondolata: „Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged."

Ha végiggondoljuk ezt, megértjük *Korzenszky* Richard perjel higgadtságát és nyugalmát, amikor a katolikus iskolák újjászervezéséről beszél.

(A magyar püspöki kar titkársága létrehozott egy bizottságot, amely az újjászervezés kérdésével foglalkozik, a perjel ennek a testületnek a vezetője.)

1.

— Az egyházi iskolákkal kapcsolatban sok kérdés merül fel a közvéleményben, s megnyilvánul bizonyos aggodalom is. Megragadom az alkalmat, hogy ezekre a kérdésekre, amennyiben lehetséges, megnyugtató választ adjak, s az aggodalmaskodókat megbékítsem.

— Az egész ország területén érdeklődés és várakozás tapasztalható, számos helyen jöttek létre csoportosulások, amelyek egyházi jellegű iskolákat szerveznek. A nagyvárosokban és a kis falvakban egyaránt megnyilvánul, hogy a szülők egy része egyházi iskolába szeretné járatni gyermekét. Az igény nyilvánvaló.

— Vajon a régi hagyományos egyházi iskolák újra indulnak, vagy új rendszerű iskolák jönnek létre? Lesznek-e úgynevezett ökumenikus tanintézmények? Mi a garanciája annak, hogy egy iskola valóban katolikus legyen? Hogyan lehet az egészen más gondolkodáshoz szokott civil tanárokat felkészíteni arra, hogy egyházi iskolákban tanítsanak majd? Konkurenciát jelent-e ez az állami iskoláknak? Elitet akar-e nevelni az egyház? Ki törődik majd a nehezen nevelhetőkkel, a szerényebb képességűekkel? Vajon nem volna-e célszerűbb iskolák helyett egyházi diákotthonokat létesíteni? Vajon a meglevő tanító szerzetesi rendeket szét lehet-e darabolni, hogy új és új feladatokat lássanak el?

— E kérdések figyelembevételével dolgozzuk ki az iskolaalapítás stratégiáját. Úgy gondoljunk, *a nagyobb városokban szükség van egy-egy egyházi iskolára, diákotthon nélkül*, de a hagyományosan vallásos községekben is elképzelhetők egyházi jellegű iskolák. A szabad választás lehetőségét a nagyobb településeken mindenképpen biztosítani kell. Az egyetemi városokban szükség volna kisebb kollégiumokra, ahol igazi közösségek alakulhatnának ki. Természetesen ezeknek az intézményeknek a vezetését csak részben tudnák egyházi személyek ellátni. Ahhoz, hogy a tervek megvalósuljanak, szükség volna a civil tanárok számára szabadegyetemi vagy levelező jellegű oktatásra, ahol tisztázni lehet, mi az egyházi iskola lényege, mit jelent az egyházhoz tartozni, mint intézményhez, milyen életvitelt vár el tanáraitól a keresztény iskola, hogyan illeszkedhet bele a tanári közösség az egyházközség életébe? Fel kell vértezni a tanárokat szilárd hitbeli ismeretekkel, meg kellene velük ismertetni a hivatalos egyházi állásfoglalásokat a katolikus neveléssel kapcsolatban. Ezeket a „szabadegyetemeket" olyan városokban volna célszerű létrehozni, ahol tanárképző főiskolák működnek, hogy a felsőbb évfolyamokra járó egyetemisták, főiskolások is részt vehessenek ezeken a tanfolyamokon.

2.

— Mindezzel együtt nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy *nem akarunk semmiféle keresztény kurzust, nem akarunk uralkodó egyházat, nem akarjuk az egyház tanításait senkire rákényszeríteni.* Csupán annyit szeretnénk: akinek igénye van arra, hogy gyermekét katolikus szellemben nevelje, az mindenütt hozzájuthasson ehhez a lehetőséghez. A politikai csatározások közepette nagyon szeretnénk semlegesek maradni, elkötelezve magunkat a segítségre szoruló ember mellett. Ezért végzetes hiba volna, ha a kis településekről megfeledkeznénk. Az egyháznak újra szembe kell néznie a nagy kihívással, ahogy ezer évvel ezelőtt is tette: tiszta kultúrát kell közvetítenie mindenütt Magyarországon. Elutasítunk minden felekezetieskedést, nyitottságot akarunk a szó igazi és teljes értelmében.

— A törvény jogi személyek és magánszemélyek számára is biztosítja iskolaalapítás lehetőségét. Az egyház jogi személyiséggel rendelkező alegységei — egyházmegyék, egyházközségek — természetes módon alapíthatnak egyházi iskolát, de ha például keresztény szellemű tanárok, egyesületbe tömörülve hoznak létre oktatási intézményt, az nem lesz egyházi iskola. Az ilyenért az egyház nem vállalhat garanciát.

— A közösségi akcióknak van más formája, lehetősége is. A helyi társadalmaknak rá kell döbbenniük arra, hogy az egyházak tanító tevékenysége nem csak az egyházak ügye. Leginkább az alsófokú oktatással kapcsolatban kell hangsúlyoznunk: ha például valahol egy egyházi jellegű iskolát alapítunk, azt — elképzelésünk szerint — egy olyan helyi önkormányzat, amely katolikus többséggel rendelkezik, magáénak kell, hogy vallja. Ez — zárójelben — a helyi adózók pénzének visszafordítását jelentené a helyi iskola céljaira, akkor is, ha az iskola egyházi jellegű.

— Mindehhez az egyháznak saját anyagi forrásai nincsenek. Nem számítunk külföldi gazdagok támogatására sem, hiszen nem vagyunk éhezők, vagy koldusok. Az elvárások nagyobbak, mint a lehetőségeink. A magyar iskolaügy csődben van, nagy tévedés volna azt hinni, hogy ezt a problémát az egyházi iskolák megoldják. Egyáltalán nem volna szabad semmilyen formában kijátszani az egyházi nevelést az állami oktatással szemben. Nem szabad úgy elképzelni az egyházi iskolarendszert, hogy az állami iskolák legjobb tanárait átviszszük egyházi iskolákba, mert akkor elsorvadna sok jól működő állami iskola, a magunk számára pedig kialakítanánk egy furcsa gettót, még ha az netán a minőség gettója volna is...

3.

— Meggyőződésem, hogy mindenütt szükség van hitvalló emberek jelenlétére, az állami iskolákban is. De ahogy egy gazdasági rendszerváltás természetes munkaerő-átcsoportosítással jár, ugyanúgy számolnia kell a szabaddá váló magyar oktatásügynek azzal, hogy a hivatásuknak élő tanárok a legszívesebben olyan iskolákban tanítanak majd, ahol fenntartás nélkül önmagukat adhatják. Persze nem szabad elfelejteni azt sem, hogy az egyházi iskola sosem pótolhatja a családok vallásos légkörét, az iskola csak azt tudja felnöveszteni, amit a szülők ültettek el.

— Természetesen a katolikus iskola elsősorban a katolikus vallásukat gyakorló szülők gyermekeit várja. De ez a szó, katolikus, annyit is jelent, hogy egyetemes és nyitott. Az iskola nemcsak ismereteket közöl, hanem világképet és világnézetet is formálni akar. Újra hangsúlyoznom kell azonban: az egyháznak nem akarják az egyházi iskolák monopóliumát...

— Befejezésül szeretném elmondani: a katolikus iskola, ahogy ezt itt Pannonhalmán is teszik, szellemiséget közvetít, s ez a szellemiség szükségképpen kötődik az evangéliumhoz, s annak központi alakjához, Jézus Krisztushoz. Az iskola légköréből annak kell sugároznia, hogy Jézus Krisztus az úr, ő az úr a mi életünkben, s ebből természetesen következik a mi kereszténységünk célja és értelme: a másokért való áldozatvállalás. Ez a katolikus iskola nevelési eszménye, s úgy gondolom, éppen ez az, ami társadalmunknak nagy hasznára lehet majd.

Kristóf Attila

Csak kárunk származik a világkiállítás előkészületeinek halogatásából

A világkiállítás ügye föl-föröppen a sajtóban, aztán hetekig csönd van körülötte. Bár parlamenti döntés a mai napig nem született arról, megrendezzük-e vagy sem — az idegenforgalmi szakemberek bizakodóak: *az új miniszterelnök kormányprogramjában a világkiállítás megrendezésének minimum programját tartotta elfogadhatónak.* E megnyilatkozás alapján az előkészítő munkálatok is felgyorsulhatnak. Hogy ezekben a napokban hol tartanak — erre igyekeztek választ adni a világkiállítást előkészítő marketing bizottságának tegnapi ülésén részt vevők — idegenforgalmi szakemberek, egyetemek képviselői.

A leendő Budapest—Bécs világkiállítás erőpróbája az *1992-es sevillai Expo*, amelyen részt veszünk. Ennek előkészületei sem mentesek zökkenőktől. Az újságolvasók értesültek arról, hogy pályadíjnyertes ötletről — mely szerint a magyar megtisztulást, az élet metamorfózisát lepkeház jelenítené meg — kiderült, megvalósíthatatlan. Az eredetileg 9,5—10,5 millió dolláros keretet *2-3 millióval kellene túllépni* ehhez, azon kívül a lepkebankot, illetve ennek megsérülése esetére tartalékba helyezett másodlepkebankot drága és túlzottan körülményes szállítani. Más megoldás után kellett tehát nézni; most egyik neves építészünkkel tárgyalnak róla.

A sevillai bonyodalmas előkészületek nem vehetik el az idegenforgalmi szakma kedvét a nálunk rendezendő világkiállítástól. A megrendezés mellett szóló érvek, mint azt dr. *Czeglédi* József, aki Bécsben képviseli a magyar idegenforgalmat, hangsúlyozta: több százezer embernek *munkalehetőség, a külföldi tőke beáramlása*, Budapest évtizedekre a világ érdeklődésének középpontjába kerül, új kapacitásokat hozunk létre. Ám nagyon lényeges, hogy a két ország közös adottságait együttesen használjuk ki az idegenforgalmi propagandában. *Vági* Tamás, a New Yorkban élő idegenforgalmi szakember arra igyekezett ösztönözni minden érdekeltet: használjuk ki, hogy a világ figyelme ránk irányul.

A rendszerváltás és a hivatalokban a szakemberek cserélődése lassítja a tárgyalásokat — mutatott rá a magyar programiroda a hazai és a nyugati vállalkozók részéről. Előzetes becsléseik szerint a hazai lakosságnak igen jelentős anyagi bevételt hozhat a világkiállítás. Az egyes régiók most határozzák meg, milyen saját image-t akarnak kiépíteni önmagukról, s már most be szeretnék indítani a konkrét várható vendégkörre vonatkozó piackutatást — amelyet természetesen nehezít, hogy semmiféle konkrét döntés nincs arra vonatkozóan, mennyi szálláshellyel is rendelkezünk majd a világkiállítás idejére. A bizottsági ülés résztvevőinek egybehangzó megállapítása: kárunk csak abból származik, ha halogatjuk a munkát, ha nem kezdjük meg már most a jól képzett, nyelveket beszélő idegenforgalmi szakemberek oktatását, ha nem rendezzük meg a világkiállítást.

(— rácz —)

Még sosem exportáltunk gazdaságosan

(MTI) Állattenyésztési és takarmányozási vándorgyűlés kezdődött csütörtökön Szombathelyen. A kétnapos tanácskozást az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutató Központ szervezte. Az egyik szekcióban nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott *Laky* György, az ÁTK tudományos osztályvezető-helyettese, aki a külföld magyar sertéshús iránti igényét, minőségi követelményeit elemezte. Kifejtette, hogy Magyarország ugyan hosszú ideje jelen van sertéstermékeivel a világ különböző piacain, de *igazában még nem fordult elő, hogy gazdaságosan tudtunk volna exportálni*, a termékeket értéken alul kínáljuk.

Tudomásul kell venni, hogy a világ minden húsimportáló országa a sovány, a magas fehérjetartalmú húsféléket és az ezekből előállított készítményeket keresi. Ehhez természetesen korszerűsíteni kell a tenyészérték-becslést, és drágább, fehérjedús takarmányt — például szóját — etetni, bár az nem kevés valutába kerül.

NAPI KRÓNIKA

Mától nem kötelező a 200 dollár

(MTI) A Jugoszláviába látogató magyar állampolgároknak a határátlépéskor péntektől (június 8-tól) kezdve nem kell 200 dollárt kötelezően beváltaniuk dinárra. Ezt a bejelentést a jugoszláv kormány csütörtöki üléséről kiadott hivatalos közlemény tartalmazza.

Német—német pénzcsere

(MTI) A Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetségének tájékoztatása szerint a képviseleten olyan információs anyagok vannak, amelyekből az érdekeltek tájékozódhatnak a valutaunióról, a pénzcsere lebonyolításáról. Mint ismeretes, az NDK-ban 1990. július 1-jei hatállyal fizetőeszközként a nyugatnémet márkát vezetik be. *Az NDK-márkára szóló érmék és bankjegyek 1990. június 30-val bezárólag érvényüket vesztik.* A pfenniges érmék — későbbi hatályon kívül helyezésükig — törvényes fizetőeszközök maradnak.

Nemzetiségi színházfesztivál

(MTI) A II. Magyar Nemzetiségi Színházfesztivál megkezdődött csütörtökön Kisvárdán. A *beregszászi* Népszínház, a *kassai* Thália Színpad, a *kolozsvári* Állami Magyar Színház, a *marosvásárhelyi* Magyar Színház, a *sepsiszentgyörgyi* Magyar Színház, a *szabadkai* Népszínház, a *szatmárnémeti* Északi Színház, az *újvidéki* Magyar Színház, valamint a hazai színjátszást képviselő budapesti Népszínház lép a zsűri és a közönség elé. A nyitónapon a beregszászi társulat *Szigligeti* Ede Csikós című darabját, a kolozsvári színház pedig *Székely* János Caligula helytartója című drámáját mutatta be.

A színházak pénteki műsora

Operaház: Hovanscsina (D. bérl. 6. ea. du. 6) — **Katona József Színház:** Platonov (7) — **Madách Színház:** Mózes (a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Magyar társulatának vendégjátéka, 7) — **Madách Kamara:** Páratlan páros (7), Élelem bére (éjjel fél 11) — **Vígszínház:** Fekete Péter (Páger bérl. 4. ea. 7) — **Fővárosi Operettszínház:** Viktória (bemutató, 7) — **Vidám Színpad:** Hölgyeim, elég volt! (7) — **Állami Bábszínház — a Jókai téren:** A csodálatos kalucsni (de. 10) — **a Népköztársaság útján:** Piroska és a három kismalac (de. 10) — **Pinceszínház:** Zabhegyező (7) — **Bartók Emlékház:** Lantos István, Pege Aladár, Sebestyén János és Spányi Miklós hangversenye (du. 6) — **Pesi Vigadó:** a Miskolci Szimfonikusok hangversenye (8) — **Mátyás templom:** Joachim Dortmüller (NSZK) orgonaestje (8) — **Fővárosi Nagycirkusz:** Cirkusz plussz (du. 3 és este 7)

— A Magyarországi Lengyelek Nemzetiségi Szövetsége országos vezetőségének kérésére adunk helyt a következő közleménynek: „Hivatalosan közöljük, hogy Antoniewicz Roland, a Nemzetiségi Szövetségünkben semmiféle megbízatást nem tölt be. Arról is tájékoztatjuk a közvéleményt, hogy — tudomásunk szerint — Chrzaszczewski Zoltán nem létező személy. A kettőjük által aláírt levelekért, cikkekért felelősséget nem vállalunk."

— A Békés Megyei Tanács elnöke, Murányi Miklós a csütörtöki tanácsülésen kérte, hogy a testület fogadja el lemondását. Az agrármérnöki és szakmérnöki diplomával rendelkező tisztségviselő egyebek között arra hivatkozott, hogy ötvenévesen még megvan a lehetősége a pályamódosításra. A kérés elfogadása után az „ad hoc" bizottság vezetője javasolta, hogy a volt elnök a választásokig társadalmi munkában lássa el funkcióját.

KÖZÉRZET

— Az üzemi pszichológus helyett fel kellene vennünk egy ideggyógyászt . . .

(Lehoczki István rajza)

— Helyesbítés. Csütörtöki számunkban az 1946-os csehszlovákiai választásokról közölt írás aláírása rosszul jelent meg. A szerző dr. Mádai Lajos. Mind tőle, mind olvasóinktól szíves elnézést kérünk.

— Névhelyesbítés. Szerdai számunkban tévesen közöltük a szociáldemokrata pártok előkészítő bizottsága titkárának a nevét. A név helyesen: Kurdi Ferenc.

— Átképző központot nyitnak Tatabányán. Az új intézményben elsősorban a munkanélküliek oktatását, átképzését végzik.

— A Német Valutaunió megvalósulása nyomán az NDK területén is virágzani fok a kábítószer-kereskedelem — állapította meg csütörtöki tájékoztatóján a Drezda és Chemnitz megyei vámparancsnokság vezetője, Konrad Heinrich elmondta: az NDK vámszerveinek értesülései szerint a kábítószermaffiák vezérei már felosztották egymás között az ország területét.

— A voyageri űrszonda által készített fényképet tett közzé az amerikai űrkutatási hivatal. A kilenc bolygó közül hat látható: a Neptunusz, az Uránusz, a Szaturnusz, a Jupiter, a Föld és a Vénusz. A Voyagert 1977-ben bocsátották útjára, s a Naprendszerből kifelé menet az összes óriásbolygó mellett elhaladt.

— Az Izraeli Városok Szövetségének Budapesten tartózkodó tíztagú delegációja a különböző szintű közigazgatási szervek munkájának megismerése érdekében több megye és város — a többi között Szentendre, Veszprém és Győr-Sopron megye — közigazgatási gyakorlatát is áttekintette.

— A kékszakállú herceg vára jelent meg az Agraphie francia kiadó gondozásában. M. D. Calvocoreni fordította le Balázs Béla költeményét, s a francia szövegeket Teresa Montesa kalligráfus írta le kézzel és Genevieve Boiques festőművésznő kilenc rézkarccal illusztrálta. Az új bibliofil könyvet a Párizsi Magyar Intézetben mutatták be.

— A NAP TV ma éjjel először jelentkezik, éjféltől hajnalig tartó szórakoztató műsorával. Az MTV—1 műsorzárása után Playboy klub, Paradiso-sarok, először és sokáig utoljára forintért amerikai rulett, folyamatos közönségjátékok bundáért és színes tévéért, Adidas-szerelésekért. Hajnali erotika és Chuck Norris kalandfilmje: a Delta kommandó. A műsor vendégei lesznek: Németh Miklós, Torgyán József, Csurka István, Orbán Viktor, Végh Antal, Zorán, Chrudinák Alajos, Nyertes Zsuzsa, Esztergályos Cecília, Nyilasi Tibor, Demján Sándor, Eszenyi Enikő, és még sokan mások. Műsorvezetők: Forró Tamás, Havas Henrik, Király Zoltán és Szilágyi János, szerkesztők: Forró Tamás és Székely Ferenc. A NAP TV első éjszakai műsora várja a közönség hívásait a 133-7516 telefonon.

— A BRFK gazdaságvédelmi osztálya nyomozást folytat ismeretlen tettesek ellen, akik a postai betétszámlakönyv meghamisításával csalás bűntettét követték el. A gyanúsítottak lopott személyi igazolványokat használtak fel, melyeket a postahivatalban

hagytak. A rendőrség kéri, hogy aki a képen látható két férfivel kapcsolatban bármilyen információval rendelkezik, jelentkezzen a BRFK gazdaságvédelmi osztályán (Bp. VIII., Tolnai L. u. 43.) vagy telefonon a 113-1210/226 melléken.

A lottó nyerőszámai: 15, 37, 65, 79, 87

— Dr. Noszkay Aurél, a János Kórház néhány éve elhunyt európai hírű urológus professzora születésének 90. évfordulója alkalmából Győrság község tanácsa és a Művelődési Ház honismereti köre — a neves orvos legkedvesebb tanítványaival és kollégáival egyetemben — június 9-én, szombaton megemlékező ünnepséget tart a győrsági Kiáltóhegyen, a községet patronáló professzor hajdani kedvelt sétahelyén, s az emlékére állított kopjafánál.

— Katonai, zenés, lovas tiszteletadást tart a Magyar Honvédség és a Magyar Huszár- és Lovashagyományőrző Társaság — más közreműködőkkel együtt — 1990. június 9-én, szombaton délelőtt fél 11 órakor a Budai Várban, a Budavári Palota Oroszlános udvarában és a Szentháromság téren, Mátyás király és Hadik András halálának 500., illetve 200. évfordulójának emlékére. A tiszteletadáson a Budai Katolikus Egyházközösség Mátyás király emlékkoszorút bocsát útjára, melyet a Mátyás-ünnepségek rendezői szerte az országban kiállítanak és emlékszalaggal látnak el. A koszorúzási ünnepség után 14 órától baráti találkozón vehetnek részt az érdeklődők, a XIV. ker. Népstadion útja 34. B-ben, a Tisztiházban.

— Bécsújhely kiállítási területén csütörtökön első ízben mutatkozott be a magyar gazdaság. „Biztos vagyok benne, hogy a Pannonia '90 jelentősen hozzájárul a Magyarország és Ausztria közötti gazdasági kapcsolatok intenzívebbé tételéhez" — mondta megnyitó beszédében dr. Kurt Waldheim, osztrák szövetségi elnök, akit a csornai Pántlika tánccsoport és a soproni zenekar műsora fogadott.

— „Szomszéd népek költői" címmel országos versmondóverseny hirdet a Nagy László Kör. A szavalóversenybe korhatár nélkül bárki benevezhet az osztrák, a délszálv, a román, a szovjet, a lengyel a cseh, illetőleg a szlovák költészetből választott hat verssel. Az érdeklődők Miskolcon, a Kisfaludy Károly utca 12. szám alatt jelentkezhetnek; amennyiben igénylik, ugyanott segítséget is kaphatnak a felkészüléshez. A selejtezőket szeptember 1-jétől a területi művelődési központokban tartják.

— A Fidesz II. kerületi csoportja és Radikális Köre a május 26-án a budapesti kisnyugdíjasok megsegítésére rendezett gyűjtés ruháiból kiárusítást rendez 1990. június 9-én, szombaton a Kosztolányi Dezső tér 12. szám alatti irodában, reggel 9 órától 18 óráig. A ruhákat 50, 100, illetve 150 forintos egységáron áruljuk, a bevételt pedig hamarosan eljuttatjuk a rászoruló nyugdíjasoknak.

— Egynapos éhségsztrájkot tartott a világhírű moszkvai Nagyszínház több művésze, köztük a művészkollektíva párttitkára. A művészek nehezményezik, hogy az intézmény vezetése megkérdezésük nélkül dönt lényeges kérdésekben. A színház vezetése egy angol vállalattal kötött szerződés értelmében lényegében valutás színházzá tette az orosz kultúra szentélyét.

— HALÁLOZÁS: Sírkőavatás. **Dr. Bauer Pál** sírkövének avatását 1990. június 10-én 10 órakor tartjuk meg a Rákoskeresztúri izr. temető (Kozma u. 6.) U. 1. parcellájában. X

— Szomorúan tudatjuk, hogy **özv. dr. Tomasz Jenőné** életének 87. évében elhunyt. Temetése 1990. június 15-én fél 12-kor lesz Farkasréten. X

— Fájdalommal tudatjuk, hogy életének 47. évében váratlanul elhunyt **Lengyel Gyula** grafikusművész. Temetése a Rákospalotai temetőben 1990. június 15-én 12 órakor lesz. Gyászolják: menyasszonya, lánya, barátai, kollégái. X

— Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **Gieger Kálmán** gyógyszerész, a **Mecseki Likőrgyár** alapítója, Esslingenben, életének 88. évében, 1990. június 3-án elhunyt. Hamvait hazájában, Pécsett helyezzük örök nyugalomra. Gyászoló család. X

— Szomorúan tudatjuk, hogy **Berthy Jánosné** (sz. Kocziha Erika) hosszú szenvedés után, 62 éves korában Daytonban (USA) elhunyt. Lelki üdvéért engesztelő szentmise Ugodon (Veszprém m.) lesz június 18-án este 19 órakor. Édesanyja, dr. Tápay Istvánné, fivére Kocziha Jenő és a rokonság. X

— **Köszönetnyilvánítás:** Mindazoknak, akik drága feleségemnek és András fiúnk édesanyjának váratlan halála felett érzett fájdalmunkban velünk osztoztak, gyötrődő szívvel ezúton mondunk őszinte, hálás köszönetet. **Dr. Bernolák Jenő.** X

— Köszönetemet nyilvánítom mindazoknak, akik drága, felejthetetlen feleségem temetésén részt vettek és igyekeztek fájdalmunkat enyhíteni. Cserniczky Dénes és családja. X

ERNYŐ IS SZÜKSÉGES

Felszakadozik a felhőzet, de újabb eső, zápor, helyenként zivatar is várható ma estig. A gyenge, változó irányú szél zivatar idején megélénkülhet. A hőmérséklet délután 19, 24, fok lesz.

Keserű a szájize,

pedig hozzájárult a rendszerváltáshoz

Felmentését kérte a vízlépcső kormánybiztosa

Miután *Udvari* Lászlót fölmentették a *Közlekedési, Hírközlési és Építésügyi Minisztérium* államtitkári beosztásából, most saját maga kérte a fölmentését, másik, még megmaradt funkciójából. Június 2-án kezdeményezte mentsék föl a *vízlépcső kormánybiztosi* teendői alól.

A két dolognak nincs egymáshoz semmi köze — felelte kérdésünkre Udvari László. A kormánybiztosi feladat alóli felmentését azonban keserű szájízzel, tele sérelemmel és keserűséggel teszi, mondta. Feladatát a „nemzet iránti felelősséggel", „igaz hittel" próbálta ellátni. A szerinte radikális környezetvédők méltatlan sértegetése, gyalázkodása, szakmailag, elfogadhatatlan tevékenysége miatt azonban felmentését kérte — fejtegette a kormánybiztos, akinek kérelméről egyébként még nem döntöttek.

A környezetvédők nem hajlandók megérteni, állította határozottan Udvari László, hogy nem konfrontációval lehet a legjobb megoldáshoz eljutni. Így például az osztrák kártérítések esetében ahhoz, hogy ne svájci bíróság elé kerüljön az ügy, hanem *közös megállapodás* szülessen. Nehéz persze ezt elképzelni, ha 3,8 milliárd schillinges kártérítési igényt az osztrákok ugyan hajlandók 3 milliárdra mérsékelni, amennyiben ezt a magyarok június 30-ig elfogadják, ám még Udvari László mostani véleménye szerint is ez a 3 milliárd schillinges kártérítás *nagyobb* a reálisnál.

A kormánybiztos 1988 szeptemberében részt vett a Duna-konferencia vitájában. Ott, ahol elhangzott egyebek között az is, hogy a vízlépcső elhagyása energetikailag *megoldható*. Valamint a vízlépcső költségeiről *valótlanságokat* állítanak, ezek jelentős része nem is szerepel a költségvetésben. A majdani energiaszállításokat sem lehet *költségvetési támogatás* nélkül megoldani. Akkor Udvari László, mint a tervhivatal főosztályvezetője mindegyiket cáfolta, megalapozatlannak, hozzá nem értőnek mondta. *Azóta ezek az állítások sorra igazolódtak.*

Ő most másképp emlékszik vissza. Szerinte csupán arról beszélt, hogy a továbbépítés olcsóbb, mint a leállítás — ha reális volt az akkori kormánybiztos, *Havas* Péter által megnevezett kártérítési igény.

Udvari László most azt mondta, hogy ő már 1985 környékén a *Faluvégi* Lajos számára készített számításokban bizonyította a vízlépcső gazdaságtalanságát. S 1988 októbere után, amikor *Maróthy* László — úgymond — „végigvitte" a vízlépcsőt, ő a számításait eljuttatta *Németh* Miklósnak, akivel miniszterelnökké választása után egy kis csoporttal együtt küzdöttek, hogy *megfordítsák* a vízlépcső ügyét — állította. Ezzel hozzájárult a rendszerváltás első lépcsőjéhez — fogalmazott. Említést tett arról is, hogy ő a vízlépcső ellenzőinek már ezt megelőzően is nagyon sok információt nyújtott — amire ezen ellenzők közül sokan nem éppen így emlékeznek . . .

Udvari László végül úgy vélte: kormánybiztosként lehet, hogy hibázott némely dologban, de tevékenységének pozitív irányultsága nem kérdőjelezhető meg. S munkájának egyenlege végső soron — szerinte — pozitív.

(langmár)

Zöldhitel nyáron?

Pénz van, csak nem tudnak róla

(MTI) A Földművelésügyi Minisztériumban egyelőre nem tudnak biztosat mondani arról, hogy rendelkezésre áll-e a szükséges hitel a nyári betakarítású növények átvételéhez. A Magyar Nemzeti Bankban a hónap közepéig várható döntés a hitel, illetve a váltó teljes összegéről.

Szöllősi Endre, a Földművelésügyi Minisztérium közgazdasági főosztályának vezetője elmondta: tudomásunk szerint még nincs döntés arról, hogy a mezőgazdasági termények felvásárlásához mennyi hitelt kapnak a kereskedelmi bankok. A Magyar Nemzeti Bank korábban mintegy 20 milliárd forint úgynevezett zöldhitelt helyezett kilátásba. Az FM-ben úgy tudják, hogy a jegybank a nyári betakarítású termények felvásárlásához jelentősebb összeget egyelőre nem utalt át a pénzintézeteknek.

Dorozs Béláné, az MNB ügyvezető igazgatója elmondta: ketté kell választani a mezőgazdaságnak nyújtott hitelkeretet. A *zöld*hitel az a már *folyósított* mintegy 8 milliárd forint volt, amelylyel a gazdaságok tavaszi munkakezdését segítették. A nyári és őszi betakarítású termények felvásárlásához nyújtandó hitel, illetve váltó teljes összegéről legkésőbb június 15-éig döntenek, folyósításáról pedig a kalászos gabona átvételének megkezdéséig gondoskodnak. Ennél természetesen tekintettel lesznek a mezőgazdasági kisárutermelők igényeire is. A már betakarítás alatt levő termények árának kifizetéséhez szükséges pénzügyi fedezet is rendelkezésre áll.

Hányan kérik vissza erdejüket?

(MTI) Az utóbbi időben egyre több támadás éri az erdőgazdálkodást, mint többen féltik az ágazatot, rablógazdálkodással vádolva az állami és a szövetkezeti erdészetek irányítóit, a gazdaságok vezetőit. A Földművelésügyi Minisztérium erdészeti hivatalának illetékese elmondotta: a vádakat megalapozatlannak tartják, szakmai szempontból a jelenlegi üzemi gyakorlat nem kifogásolható. Sokkal inkább arról van szó, hogy a felgyorsult társadalmi folyamatok hatására az emberek a korábbinál jóval nagyobb érdeklődést tanúsítanak az erdő, az erdővel való gazdálkodás iránt. Különösen a privatizációs folyamat, a magántulajdon-szerzésre való törekvés következménye, hogy az egykori tulajdonosok vagy leszármazottaik féltik az erdőt.

Pontos felmérés nincs arról, hogy kik és hányan kérik vissza egykori erdőtulajdonukat. Jelenleg az ország 1,8 millió hektár erdejének 1 százaléka van magánkézben, 71 százaléka fölött állami üzem, 28 százaléka fölött szövetkezeti gazdaság rendelkezik. Korábban, 1947 előtt az erdők 70 százaléka volt állami kezelésben, a többivel az úgynevezett erdőbirtokosságok, illetve magánszemélyek rendelkeztek.

A tulajdonosok igényeinek kielégítésére többféle megoldás születhet. Ha a parlament úgy dönt, hogy felül kell vizsgálni az erdőtulajdonokat — amiről tévesen sokan úgy vélik, hogy efelől a földtörvény rendelkezik —, akkor a jogos tulajdonosokat ki kell elégíteni. Szakmai szempontból azonban célszerű az eddig együtt művelt erdőket továbbra is az eddigi gyakorlat alapján kezelni. Ám ezt nemcsak szakmai okok indokolják, hanem az is, hogy az erdő jóléti (turisztikai, vadgazdálkodási, környezetvédelmi) feladatokat is ellát.

— Fiatal építészek posztgraduális képzésére Mesteriskola elnevezéssel kétéves tanfolyamot indít a Magyar Építőművészek Szövetsége és a Magyar Építész Kamara. A kétszer tízhónapos ciklusra jelentkezhet mindenki, aki a Budapesti Műszaki Egyetem, valamint az Iparművészeti Főiskola építészi szakán építészi diplomát szerzett, legalább kétéves munkaviszonnyal rendelkezik, valamint 1990. július 31-ig még nem töltötte be 32. életévét. A jelentkezési anyagot 1990. június 25-ig a MÉSZ titkárságára (1088 Budapest, Dienes L. u. 2.) kell eljuttatni.

— A magas vérnyomásból eredő agyvérzés a betegek túlnyomó részénél megelőzhető a hipertónia korai felismerésével, a megfelelő egészségügyi propagandával, az egészséges életvitellel — hangzott el a Magyar Idegsebészeti Társaság kétnapos konferenciájának nyitó előadásában csütörtökön, a Magyar Honvédség Művelődési Házában.

— Korábban indul a horgászidény a Velencei tavon — jelentették be a Magyar Országos Horgász Szövetségnél. Június 15. helyett már június 9-én, szombaton megkezdődhet a pontyhorgászat a tavon.

— A Raoul Wallenberg Egyesület elnöksége közleményben köszöni meg azon szervezetek és magánszemélyek részvételét, akik 1990. május 28-án szervezett díszőrségükre elmentek, és felhívásukat aláírásukkal ellátták.

— Háztartási gázmérők gyártására vegyes vállalatot alapított Flogiston Kft. néven a Fővárosi Gázművek, a Kandeláber Rt. és a nyugatnémet Rombach cég. A tervek szerint szeptemberben indul a gyártás, s évente 50 ezer háztartási gázórát készítenek, 2,5-3 millió dollár értékben.

— Az SZDSZ Liberális Klubja következő összejövetelét június 10-én (vasárnap) 19 órai kezdettel tartja a Budapest II. ker., Mártírok útja 48. szám alatt. Meghívott vendég: dr. Dornbach Alajos (az Országgyűlés jogi bizottságának tagja), aki az új alkotmánymódosítási javaslatról tart előadást.

A televízió és a rádió műsora

TV 1

9.05 Tévétorna 9.10 Vérbeli sztár. Angol tévéfilm 10.30 Telis-televideo '90 15.28 Műsorismertetés 15.30 Műsorismertetés 15.30 Műsorajánlat 15.35 „Maradjatok meg szeretetemben!" 15.40—17.40 Péntek délután 15.40 Évgyűrűk 16.10 Téka 16.20 A természetbarátokról 16.40 Ablak 17.50 Itália '90 19.50 Esti mese 20.00 Híradó 20.35 Néhány perc Kabos Gyulával 20.50 Tévémozi-előzetes 21.05 Panoráma 22.10 A hét műtárgya 22.15 Egymásra nézve. Magyar film 23.55 Híradó 3. 0.10 Mozgó képek

TV 2

17.15 TV2 17.45 Mozaik 18.25 Gyerekeknek 18.48 TV2 19.00 Forró szívek, hideg lábak. Amerikai tévéfilm (ism.) 20.30 TV2 20.45 Nyár eleji rögtönzések 82 billentyűre és fuvolára 21.20 Híradó 2. 21.40 TV2 22.10 Napzárta 22.25 Borsalino. Amerikai—francia film 0.55 TV2

SZLOVÁK/1.

17.00 Szatellit (publicisztikai magazin) 18.20 A természetvédelemről 20.30 Gosta Berling (svéd tévésorozat) 21.35 Dokumentumfilm 22.00 Események, kommentárok 22.30 Vetélkedő

SZLOVÁK/2.

17.10 Labdarúgó-vb ünnepi megnyitó és utána Argentína—Kamerun 20.00 Engem nem muszáj sajnálni (tévéjáték, FF) 21.40 Nemzetközi tenisztorna 22.30 Portréfilm 22.50 Remek szerelmesek (tévéopera)

SZOVJET

14.25 A keserű boróka (gyermekfilm) 15.45 Bajnokok tanácsai kezdő sportolóknak 17.15 Labdarúgó-vb ünnepi megnyitója 20.25 Nosztalgia 20.45 Nézőpont 22.25 Az idősebb fiú (tévéfilm)

OSZTRÁK/1.

17.10 Slágerek és ötletek 18.30 Állatmenhely 20.15 Derrick 21.20 L. A. Law. Amerikai film 22.20 Traller 22.50 Tisztelgés egy rosszember előtt. Amerikai film

OSZTRÁK/2.

17.15 Labdarúgó-vb 1990 Olaszország. Megnyitó, majd Argentína—Kamerun 21.20 Ahogy nekünk tetszik. Kabaréest 22.50 A defekt. NDK rajzfilm

SKY-EUROSPORT

11.00 Német túrakocsi-bajnokság 12.00 Francia nyílt teniszbajnokság 22.00 Labdarúgó-vb. Argentína—Kamerun 24.00 Forma—1. Kanadai Nagydíj — előzetes

SUPER CHANNEL

17.00 Hullámhosszon 19.00 Nemzetközi slágerstúdió 20.00 Gyermeknek és a környezet. Az ENSZ nemzetközi zenés showműsora

TV/3.

20.00 Egy óra Európáért. Hírmagazin 21.00 Ellentmondásos esztendők. Film 22.30 A sárkány gyomrában. Kanadai film

RTL

13.30 Kaliforniai klán 15.30 Murphy atya. Családfilm 17.10 Játékshow 17.45 Telebutik 18.00 Sierra. Kalandfilm 19.15 Az A csapat. Kalandfilm 20.15 Fénylő aszfalt. Krimi 21.10 Gyilkosság szenvedélyből. Amerikai film 23.00 A kobra napja. Olasz akciófilm

KOSSUTH

8.20 Egy súlyos hazai betegség, a tébécé 9.05 Napközben 11.30 Az idegen nő 13.05 Zenei ábécé 14.40 Népi verbunkos dallamaink 15.15 Hangoló 19.40 Bogár István feldolgozásaiból 19.50 Gong 20.05 Kanyarok és átvágások 20.35 Zenés játékokból 21.05 Kilátó 21.50 Liszt: XIX. magyar rapszódia 22.30 Barangolás régi hanglemezek között

PETŐFI

8.05 Az izraelita felekezet órája 8.20 Rivaldafényben 9.03 Grószika mesél 9.35 Magyar dixieland együttesek műsorából 10.05 Idősebbek hullámhosszán 10.50 Hajszálgyökerek 11.03 Mit üzen a Rádió? 11.43 A Csehszlovák Néphadsereg központi zenekarának felvételeiből 12.00 Nóták 13.03 Paphullám 14.00 Péntektől péntekig 17.03 Ötödik sebesség 18.00 Kölyökrádió 18.30 A rock gyermekei 19.03 Garázs 19.35 Fiataloknak! 21.03 Örökzöld dallamok 22.00 Híres bűnesetek 23.03 Sporthíradó 23.10 Póttarisznya

BARTÓK

9.10 Starker János gordonkázik 9.57 Operarészletek 10.20 Vallások világhíradója 10.50 Liszt-kórusok 11.16 Zenekari muzsika 13.00 Igor Sztravinszkij—Turczi István: A katona története 14.38 Joseph Horowitz: Music Hall Suite 14.08 Az orléans-i szűz. Négyfelvonásos opera 17.27 David Allen Wehr zongorahangversenye 18.30 Történelem érettségizőknek és felvételizőknek 19.05 Por favor. Spanyol nyelvlecke 19.20 Follow Through. Angol társalgás 19.35 Wilhelm Furtwangler Schubert-műveket vezényel 20.42 Harmadkor antológia 1989 20.52 Csillagtoronyban 21.00 Opera-művészlemezek 22.00 Új kamarazene-felvételeinkből 23.00 Esti muzsika